تَعْلِيمُ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ

ARAPÇAYI ÖĞRETEN KİTAP

PROF. DR. MEHMET MAKSUDOĞLU

سَهِرَتْ أَعْيُنٌ وَنَامَتْ عُيُونُ
لِأُمُورٍ تَكُونُ أَمْ لا تَكُونُ
فَاطْرِدِ الْهَمَّ مَا اسْتَطَعْتَ عنِ النَّفْسِ
فَحِمْلانُكَ الْهُمُومَ جُنُونُ
إِنَّ رَبًّا كَفَاكَ مَا كانَ بِالْأَمْسِ
سَيَكْفِيكَ فِي غَدٍ مَا يَكُونُ

akdem YAYINLARI

32. Baskı 10.000 Adet
Toplam 200.000 Adet

akdem
YAYINLARI

© Eserin her türlü basım hakkı anlaşmalı olarak
Akdemistanbul Eğitim Yayıncılık ve Danışmanlık Hizmetleri Turizm
Organizasyon Tic. Ltd. Şti.'ne aittir.

GENEL SERİ NO: 38
ARAPÇA YAYINLAR: 23
ISBN: 978-605-4535-27-9

KİTABIN ADI
Arapçayı Öğreten Kitap

YAZAR
Prof. Dr. Mehmet MAKSUDOĞLU

DANIŞMAN
Prof. Dr. Ahmet AĞIRAKÇA

YAYINA HAZIRLAYAN
Samet ÖZTÜRK - Dr. Muhammed AĞIRAKÇA

RESİMLEYEN
Kemal YARGICI - Behlül BERA

DİZGİ
Erşahin Ahmet AYHÜN - Şeyma ASKER

KAPAK VE İÇ MİZANPAJ
Bilal İLKAY

BASKI-CİLT
ÇAĞLAYAN BASIM
Sarnıç Yolu Üzeri No: 7 Gaziemir - İZMİR
Tel: +90 232 274 22 15 Fax: +90 232 274 22 84
Sertifika No: 11314

32. Baskı, Nisan 2019, 10.000 adet

Akşemsettin Mah. Akdeniz Cad. No: 99-101 Fatih/İstanbul
Tel: (0212) 521 41 16 Faks: (0212) 521 41 36
www.akdemyayinlari.com • e-mail: info@akdemyayinlari.com
www.akdemistanbul.com.tr • e-mail: info@akdemistanbul.com.tr

AKDEM YAYINLARI BASIM YAYIN BİRLİĞİ ÜYESİDİR.

PROF. DR. MEHMET MAKSUDOĞLU

akdem
YAYINLARI

DERS

	Harfler	7	اَلْحُرُوفُ الْعَرَبِيَّةُ
2	Harekeler	17	٢ اَلْحَرَكَاتُ
3	Sukûn	25	٣ اَلسُّكُونُ
4	Med (Uzatma)	34	
5	Harfu't Ta'rîf	38	٥ حَرْفُ التَّعْرِيفِ (اَل)
6	Şemsî Harfler, Kamerî Harfler	41	٦ اَلْحُرُوفُ الْحُرُوفُ الْقَمَرِيَّةُ
	İşâret İsmi ve İki Soru Edâtı	49	اِسْمُ الْإِشَارَةِ و حر م
8	Muennes İçin İşâret İsmi ve İki Soru Edâtı	58	اِسْمُ الْإِشَارَةِ لِلْمُؤَنَّثِ وَ حَرْفَا الْا
9	Yer Zarfları	70	ظُرُو فُ الْمَكَا نِ
10	Ayrı Zamirler	86	١٠
11	Bitişik Zamirler	93	١١
12	İsimlerde Erkeklik Dişilik	106	١٢ اَلْمُذَكَّرُ وَ الْمُؤَنَّثُ فِي الْأَسْمَاءِ
13	İsim Tamlaması	113	١٣ اَلْاِضَافَةُ
14	İsimlerde İkilik	117	اَلْمُثَنَّى الْأَسْمَاء
15	İsimlerde Çokluk	125	١٥ اَلْجَمْعُ فِي الْأَسْمَاءِ
16	İsim Cümlesi	130	١٦ اَلْجُمْلَةُ الْاِسْمِيَّةُ

17	Merfû', Mansûb ve Mecrûr	145	اَلْمَرْفُوعُ و الْمَنْصُو بُ و الْمَجْرُوْر
18	Bâzı Cer Harfleri ve Beş İsim	156	١٨ بَعْضُ حُرُوْفِ اَلْجَرِّ و الْأَسْمَاءُالْخَمْسَةُ
19	Fiil Cümlesi	165	١٩
20	Mâzî Fiil	174	٢٠ اَلْفِعْلُ الْمَاضِي
21	Fâil	183	اَلْفَاعِلُ
22	el-Mef'ûlu Bih	191	اَلْمَفْعُولُ بِهِ
23	Sıfat Tamlaması	198	اَلصِّفَةُ وَ الْمَوْصُوفُ
24	Sayı	208	اَلْعَدَدُ (١)
25	Muennes Sayı	215	٢٥ اَلْعَدَدُ
26	Muzâri' Fiil	223	٢٦ اَلْفِعْل الْمُضَارِعُ
27	Emir	236	٢٧ فِعْلُ الْأَمْرِ
28	Nehy	246	٢٨ اَلنَّهْيُ
29	Haberin Çeşitleri	254	٢٩ أَنْوَاعُ الْخَبَرِ
30	Kâne ve Benzerleri	262	٣٠ كَانَ وَ أَخَوَاتُهَا
31	Cins İsmi ve Teklik İsmi	269	٣١ اِسْمُ الْجِنْسِ وَ اِسْمُ الْوَحْدَةِ
32	İnne ve Benzerleri	278	إِنَّ وَ أَخَوَاتُهَا
33	Sayı 11- 20	286	٣٣ اَلْعَدَدُ ١١ – ٢٠
34	Edilgen Fiil	300	
35	Nunlanmaz	312	٣٥ غَيْرُ

36	Renkler	321	اَلْأَلْوَانُ	
37	İlgi Zamiri	330	اَلْإِسْمُ الْمَوْصُولُ	
38	Muennes	343		٣٨
39	Eksik Fiiler	352	اَلْأَفْعَالُ	٣٩
40	Kırık Çokluk	357	اَلْجَمْعُ الْمُكَسَّرُ	٤٠
41	İf'âl	368	اِفْعَالٌ	٤١
42	Tef'îl	375		٤٢
43	İf'ilâl	383	اِفْعِلالٌ	٤٣
44	İnfi'âl	387	اِنْفِعَالٌ	
45	Mufâ'ale	392		٤٥
46	İfti'âl	398	اِفْتِعَالٌ	٤٦
47	Tefâ'ul	403	تَفَاعُلٌ	٤٧
48	Tefe'ul	407		٤٨
49	İstif'âl	414		٤٩
50	Bir Defa Oluş İsmi	422	اِسْمُ الْمَرَّةِ (فَعْلَةً)	٥٠
51	Nevi İsmi	428	اِسْمُ النَّوْعِ (فِعْلَةً)	٥١
52	Etken Sıfat Fiil, Edilgen Sıfat Fiil	432	اِسْمُ الْفَاعِلِ وَ اِسْم	٥٢
53	Âlet İsmi	445	اِسْمُ الْآلَةِ	
54	Küçültme	449	ا	٥٤
55	Sayılar 20-100	454	٢٠ – ١٠٠	٥٥

56	Temyîz	462		٥٦
57	Âidiyyet	467		٥٧
58	Hâl	476	اَلْحَالُ	٨٥
59	Meczûm Muzâri'	482	اَلْمُضَارِعُ الْمَجْزُومُ	٥٩
60	Mutlak Mef'ûl	489		
61	Abartma	493	اَلْمُبَالَغَةُ	
62	İstisnâ	499	اَلْإِ	٦٢
63	Diyelik Mef'ûlu	505	اَلْمَفْعُولُ لِأَجْلِهِ	٦٣
64	Mansûb Muzâri	510	اَلْمُضَارِعُ الْمَنْصُوبُ	٦٤
65	Munâda	518	اَلْمُنَادَى	٦٥
66	Sayı 100 - ∞	523	اَلْعَدَدُ ١٠٠ – ∞	٦٦
67	Sıra Sayıları	527	اَلْأَعْدَادُ التَّرْتِيبِيَّةُ	٦٧
68	el Mef'ûlu fîh	534	اَلْمَفْعُولُ فِيهِ	٦٨
69	İsmut Tafdîl	540	اِسْمُ التَّفْضِيلِ	٦٩
70	Zaman İsmi, Yer İsmi ve Mimli Masdar	554	اِسْمُ الزَّمَانِ وَ اسْمُ الْمَكَانِ وَ الْمَصْدَرُ الْمِيمِيُّ	٧٠
71	Yaklaşma, Umma ve Başlama Fiileri	565	أَفْعَالُ الْمُقَارَبَةِ وَ الرَّجَاءِ وَ الشُّرُوعِ	٧١
72	Şaşma	569	اَلتَّعَجُّبُ	٧٢
73	Mef'ûllerine Dayandırılmış Fiiller	575	اَلْأَفْعَالُ إِلَى مَفَاعِيلِهَا	٧٣
74	Lafzî İzâfet	577	اَلْاِضَافَةُ اللَّفْظِيَّةُ	٧٤

İLK DERS

elif ا	bê ب	tê ت	sê ث
cîm ج	khâ ح	khı خ	dêl د
zêl ذ	râ ر	zây ز	sîn س
şîn ش	sâd ص	zâd ض	‘tâ ط
‘zâ	‘ayn ع	gayn غ	
kaaf ق	kêf ك	lâm ل	mîm م
nûn ن	wâw	he ه	yâ

Arapçada 28 harf vardır. Yazı sağdan sola doğru yazılır. Arapçadaki sesleri gösteren bu harfler, yalnız başlarına veya bir kelime içindeki yerlerinin başta, ortada, sonda olmasına göre değişik biçimlerde yazılır.

Harflerin 22‘si, hem kendinden önceki hem de kendinden sonraki harfle, 6‘sı ise yalnız kendinden önceki harfe birleşir, kendinden sonra gelen yâni solundaki harfle birleşmez:

Harfin birleştirilmesi			Verdiği Ses	Harfin adı	
Kelime sonunda	Kelime ortasında	Kelime başında			
ـا	ـا / ـئـ	ا	e	'e	أَلِفٌ
ـب	ـبـ	بـ	b	be	بَاءٌ
ـت	ـتـ	تـ	t	te	تَاءٌ
ـث	ـثـ	ثـ	s	se	ثَاءٌ
ـج	ـجـ	جـ	c	cîm	جِيمٌ
ـح	ـحـ	حـ	h	ha	حَاءٌ
ـخ	ـخـ	خـ	h	kha	خَاءٌ
ـد	ـد	د	d	dāl	دَالٌ
ـذ	ـذ	ذ	z	zāl	ذَالٌ
ـر	ـر	ر	r	rā	رَاءٌ
ـز	ـز	ز	z	zāy	زَايٌ
ـس	ـسـ	سـ	s	sîn	سِينٌ
ـش	ـشـ	شـ	ş	şîn	شِينٌ

صَادٌ	sād	s	صـ	ـصـ	ـص
ضَادٌ	zād	d	ضـ	ـضـ	ـض
طَاءٌ	‘tā	t	طـ	ـطـ	ـط
ظَاءٌ	‘zā	z	ظـ	ـظـ	ـظ
عَيْنٌ	‘ayn	‘	عـ	ـعـ	ـع
غَيْنٌ	gayn	ğ	غـ	ـغـ	ـغ
فَاءٌ	fe	f	فـ	ـفـ	ـف
قَافٌ	kaaf	k	قـ	ـقـ	ـق
كَافٌ	kef	k	كـ	ـكـ	ـك
لَامٌ	lām	l	لـ	ـلـ	ـل
مِيمٌ	mîm	m	مـ	ـمـ	ـم
نُونٌ	nûn	n	نـ	ـنـ	ـن
هَاءٌ	he	h	هـ	ـهـ	ـه
وَاوٌ	wāw	w	و	ـو	ـو
يَاءٌ	yā	y	يـ	ـيـ	ـي

Solundaki harfe birleşmeyenler: ا د ذ ر ز و

HARFLERİN TELÂFFUZU

1	أ	a	Mahreci (çıktığı yer) gırtlak köküdür. Hemze, ses telleri kapanıp şiddetle açılarak çıkarılan sert bir sestir.
2	ب	b	Dudaklar sıkılıp çabucak açılarak çıkarılan bir sestir.
3	ت	t	Dil, üst dişlerin ucuna yavaşça dokundurularak çıkarılan bir sestir.
4	ث	s	Dilin, üst ve alt dişlerin arasına sokulmasıyla çıkarılan yumuşak, ıslıklı, peltek bir sestir.
5	ج	c	Bu ses, dilin üst dişlerin az gerisinde damağa değdirilmesiyle çıkarılır.
6	ح	h	Türkçemizde bu ses yoktur. Boğaz tamamen açıkken ses telleri sıkıştırılarak gırtlaktan çıkarılır. Bu sesi mükemmel olarak çıkarmak zamanla, alışkanlıkla olur. Şehâdet parmağınızı gırtlağınıza hafifçe bastırınız, bu sesi çikarmak için gayret ederken gırtlağınız kıpırdar ve yukarı doğru oynarsa, bu sesi doğru olarak çıkarıyorsunuz demektir.
7	خ	kh	Boğaz kırılarak çıkan bir sestir. Bu ses çıkarılırken de gırtlak hafifçe oynar ve yukarı doğru hareket eder.
8	د	d	Dil üst dişlerin ucuna değdirilerek sert bir solukla çıkarılan **D** sesidir.
9	ذ	z	Peltek bir sestir. Dil, üst ve alt dişler arsına sıkştırılarak şiddetle soluk verilirse bu ses çıkar. ذ sesi ث sesinin sertidir.
10	ر	r	Türkçemizdeki **R** sesi gibidir, ancak, Türkçedeki **R** dilin, üst diş etlerine yaklaştırılmasıyla çıkarılır. Arapçada bu ses çıkarılırken dil, damağa daha yakındır.
11	ز	z	Dişler hafifçe sıkılarak çıkarılan **Z** sesidir.

12	س	s	Dişler arasından çıkarılan ıslıklı, keskin **S** sesidir.
13	ش	ş	Dil, üst diş etlerine belli belirsiz dokundurularak dişler arasından çıkarılan bir sestir.
14	ص	s	Dişler sıkılıp, dil, damağa iyice yaklaştırılarak çıkarılan, dolgun, tok bir sestir. س ile **karıştırılmamalıdır**. İkisi ayrı seslerdir.
15	ض	z	Dil, sağ veya sol üst azı dişinin üzerine getirilerek çıkarılan, çok kalın **D** ile kalın **L** veya çok kalın **Z** arasında, tok, dolgun, kalın bir sestir. Bu harfin gösterdiği ses yalnız Arapçada bulunduğu için, Arapça'ya (zâd dili) de denir.
16	ط	t	Dilin üst yüzü, damağa yapıştırılır, dilin ucu, üst dişlerin iç tarafına bastırılıp kaldırılırsa bu ses çıkar, kalın, dolgun bir **T** sesidir. Bu ses ض veya ت sesiyle **karıştırılmamalıdır**, **tamamen ayrı bir sestir**.
17	ظ	z	Dilin üst yüzü damağa yapıştırılır, dilin ucu üst dişlerin iç tarafına iyice yaklaştırılır, soluk verilirse, çıkan **vızıltılı**, **kalın ses** ظ **harfinin gösterdiği sestir**.
18	ع	'a	Ses telleri sıkıştırılarak gırtlaktan çıkarılan bir sestir. Şehâdet parmağı gırtlak üzerine konur, 'ayn sesi çıkarılırken parmak kıpırdayıp yukarı doğru hareket ederse, çıkan ses doğrudur. ع **sesini**, **hemze sesiyle karıştırmaktan kaçınmak gerekir**.
19	غ	g	Dil kökü damağa doğru yaklaştırılarak, dilin ucu da yumuşak damağa yapıştırılarak dilin **kökünden** ve **altından** çıkarılan, tok, dolgun bir **GA** sesidir. Bu ses çıkarılırken gırtlak titrer ve hafifçe hareket eder. Türkçedeki **G** harfinin verdiği sesle **karıştırılmamalıdır**.
20	ف	f	Üst dişlerin alt dudağa hafifçe değdirilmesiyle çıkan **F** sesidir.

21	ق	k	Dil kökünden çıkarılan çok kalın, son derece tok bir **KA** sesidir. Burada dikkat edilmesi gereken husus, **KA** sesini kalın çıkarmak isterken **GA** sesi çıkarmamaktır. Yâni, bu sesi GA olarak okumak yanlıştır. Bu yanlışa düşmekten, başlangıçtan itibaren sakınmak gerekir.
22	ك	k	Dil ortası ile yumuşak damaktan çıkarılan bu ses, Türkçemizdeki **KE** sesinden biraz daha kalındır.
23	ل	l	Türkçedeki **L** sesi gibidir.
24	م	m	Dudaklar kapatılır, genizden ses verilir, dudaklar açılınca çıkan ses م dir.
25	ن	n	Dil üst dişlerin diplerine dokunurken genizden gelen **N** sesidir.
26	و	w	Dudaklar yuvarlaklaştırılıp kalın bir **W** sesi (**V** değil) çıkarılır, bu Arapçadaki و harfinin gösterdiği sestir. **KARŞILAŞTIRMA:** Türkçedeki **V** sesini çıkarmak için, üst dişler, alt dudaklara dokundurulur, soluk verilir. İnce bir **V** sesi çıkar. **Arapçadaki**, و sesinin ise, dişlerle ASLA ilgisi yoktur. Demek ki, و sesini **DOĞRU** olarak çıkarmak için, yalnız dudaklar kullanılmalı, dudaklar yuvarlaklaştırılıp öne doğru uzatılmalı, dişler asla işe karıştırılmamalıdır. W diye gösterilmesi uygundur.
27	ه	h	Ses yolu açıkken göğüsten gelip gırtlaktan çıkarılan **H** sesidir.
28	ي	y	Yumuşak damaktan çıkarılan **Y** sesidir.

Arapçadaki sesler, boğazdan başlayıp dudakta biten mahreclerine (çıkış yerlerine) göre şöyle de sıralanmaktadır: Sağdan sola;

أ ه ع ح غ خ ق ك ج ش ى ض

ب و ف ث ذ ظ د ط ر ن ل

DİKKAT

لا Lâmelif ayrı bir ses değildir, lâm ile elifin birleşmesiyle meydana gelir.

DİKKAT

Her dil, **telâffuz** (sesbilgisi-fonetik), **biçimbilgisi** (sarf-morfoloji) ve **sözdizimi** (nahv-sentaks) olmak üzere, 3 bölümde incelenir. Arapçanın **doğru** olarak telâffuzu, sarf ve nahv kadar onemli olduğundan, daha harfleri öğrenirken doğru telâffuzu öğrenmek gerekir.

Harf, mûsıkîdeki nota gibidir. Nota, nasıl belli bir sesi gösterirse, harf de, belli, tek, **diğer harflerden ayrı** bir sesi gösterir.

ALIŞTIRMALAR

Boş yerlere harfin uygun şeklini yazınız:

بـ	ـبـ	ـب	تـ	ـتـ	ـت	ثـ	ـثـ	ـث
جـ	ـجـ	ـج	حـ	ـحـ	ـح	خـ	ـخـ	ـخ
دـ	ـدـ	ـد	ذـ	ـذـ	ـذ	رـ	ـرـ	ـر
زـ	ـزـ	ـز	سـ	ـسـ	ـس	شـ	ـشـ	ـش
صـ	ـصـ	ـص	ضـ	ـضـ	ـض	طـ	ـطـ	ـط
ظـ	ـظـ	ـظ	عـ	ـعـ	ـع	غـ	ـغـ	ـغ
فـ	ـفـ	ـف	قـ	ـقـ	ـق	كـ	ـكـ	ـك
لـ	ـلـ	ـل	مـ	ـمـ	ـم	نـ	ـنـ	ـن
هـ	ـهـ	ـه	وـ	ـوـ	ـو	يـ	ـيـ	ـي
اـ	ـاـ	ـا	سـ	ـسـ	ـس	تـ	ـتـ	ـت
ـبـ	ـبـ	ـب	خـ	ـخـ	ـخ	زـ	ـزـ	ـز
عـ	ـعـ	ـع	صـ	ـصـ	ـص	ضـ	ـضـ	ـض
ـفـ	ـفـ	ـف	قـ	ـقـ	ـق	عـ	ـعـ	ـع

غـ	ـغ		ـمـ		ـك	كـ	
	ـهـ	لـ	ـل		ـي		
حـ	ـح	ظـ	ـظ		ـه	هـ	
	ـو	مـ	ـم		ـت	تـ	
يـ	ـي		ـط		ـل		
نـ	ـن	بـ	ـب		ـذ	ذ	
	ـثـ		ـقـ		ـتـ		
صـ	ـص		ـضـ		ـم	مـ	
	ـهـ	فـ	ـف		ـي	يـ	
قـ	ـق		ـغـ		ـك		
لـ	ـل	زـ			ـمـ		
شـ			ـك				
هـ	ـه		ـهـ			ر	
و	ـو	نـ	ـن			يـ	

akdem
YAYINLARI

Harekeler اَلْحَرَكَاتُ

Öğrendiğimiz 28 harfin hepsi sessiz harf sayılır. Bu harfler, hareke denilen işaretler vâsıtasıyla seslendirilir. Türkçedeki 8 sesli harf (a, o, u, ı, e, ö, ü, i) yerine, Arapçada üç hareke vardır. Sesli harf yerini tutan bu harekelerin verdiği 3 ses şunlardır:

Fetha اَلْفَتْحَةُ ـَـ

A ile **E** arasında bir ses verir. Ağız, Türkçede E sesi çıkarılırken açıldığından biraz fazla açılırsa, bu ses doğru olarak çıkar. Fetha, harfin üzerine konur:

ka قَ	ra رَ	sa صَ	ga غَ	za ظَ
le لَ	ce جَ	me مَ	fe فَ	se سَ

DİKKAT

! ا د ذ ر ز و harfleri, soldan aslâ bitişmezler.

ekhaze	أَخَذَ	ekele	أَكَلَ	emera	أَمَرَ
hasade	حَصَدَ	ceme'a	جَمَعَ	se'ele	سَأَلَ
zekera	ذَكَرَ	dekhale	دَخَلَ	kharace	خَرَجَ

şekera	شَكَرَ	zehafe	زَحَفَ	race'a	رَجَعَ
talebe	طَلَبَ	darabe	ضَرَبَ	sane'a	صَنَعَ
galebe	غَلَبَ	'abede	عَبَدَ	zaleme	ظَلَمَ
kesera	كَسَرَ	katele	قَتَلَ	feteha	فَتَحَ
meseha	مَسَحَ	leme'a	لَمَعَ	kezebe	كَذَبَ
heleke	هَلَكَ	nekale	نَقَلَ	nazara	نَظَرَ
wa'aza	وَعَظَ	wakafe	وَقَفَ	herabe	هَرَبَ
nesaha	نَصَحَ	ce'ale	جَعَلَ	wahebe	وَهَبَ
wa'ade	وَعَدَ	fekade	فَقَدَ	nesara	نَصَرَ
'azele	عَزَلَ	wasebe	وَثَبَ	kafele	قَفَلَ
kata'a	قَطَعَ	sekata	سَقَطَ	'aceze	عَجَزَ

ALIŞTIRMALAR

Misâllerdeki gibi, harfleri bitiştirerek yazınız.

كَ تَ بَ ← كَتَبَ

أَ كَ لَ ← أَكَلَ

أَ مَ رَ ← .....

بَ سَ قَ .....

نَ صَ رَ .....

نَ شَ رَ .....

خَ رَ جَ .....

ذَ هَ بَ .....

زَ جَ رَ .....

صَ بَ رَ .....

طَ فَ رَ .....

عَ رَ فَ .....

فَ قَ دَ .....

كَ فَ رَ .....

مَ نَ عَ .....

هَ دَ مَ .....

جَ عَ لَ .....

سَ أَ لَ ← سَأَلَ

فَ تَ حَ ← فَتَحَ

قَ رَ أَ ← .....

نَ صَ رَ .....

تَ رَ كَ .....

جَ حَ دَ .....

حَ ضَ رَ .....

هَ لَ كَ .....

رَ زَ مَ .....

شَ طَ رَ .....

ضَ رَ بَ .....

ظَ هَ رَ .....

غَ فَ لَ .....

قَ لَ بَ .....

لَ طَ مَ .....

نَ صَ رَ .....

خَ طَ بَ .....

İ sesini veren bu hareke, harfin altına yazılır:

ri رِ mi مِ fi فِ bi بِ

Kesranın verdiği İ sesini, kalın harflerin altına geldiği zaman I diye kalın okumak yanlıştır. Çünkü Arapça'da I sesi yoktur. Arap radyo ve televizyonlarından herhangi birini birkaç dakika dinlemek, bu hususun anlaşılmasına yeter.

hafiza	حَفِظَ	hazine	حَزِنَ	emine	أَمِنَ
seime	سَئِمَ	radiye	رَضِيَ	cehile	جَهِلَ
dahike	ضَحِكَ	şeribe	شَرِبَ	alime	عَلِمَ
lezime	لَزِمَ	kadime	قَدِمَ	fehime	فَهِمَ
feriha	فَرِحَ	yeise	يَئِسَ	nesiye	نَسِيَ
hasibe	حَسِبَ	rakibe	رَكِبَ	selime	سَلِمَ
ne'ime	نَعِمَ	dacira	ضَجِرَ	şehide	شَهِدَ

ALIŞTIRMALAR

Misâllerdeki gibi, harfleri bitiştirerek yazınız.

نَ	دِ	مَ	← نَدِمَ		رَ	كِ	بَ	← رَكِبَ
عَ	لِ	مَ	.....		زَ	لِ	قَ	.....
حَ	زِ	رَ	.....		فَ	هِ	مَ	.....
رَ	ضِ	يَ	.....		سَ	مِ	عَ	.....
سَ	ئِ	مَ	.....		ضَ	جِ	رَ	.....
ضَ	حِ	كَ	.....		بَ	قِ	يَ	.....
جَ	هِ	لَ	.....		وَ	ثِ	قَ	.....
وَ	رِ	مَ	.....		حَ	بِ	طَ	.....
ضَ	غِ	صَ	.....		خَ	طِ	لَ	.....
حَ	صِ	فَ	.....		رَ	سِ	حَ	.....
خَ	فِ	جَ	.....		رَ	غِ	دَ	.....
رَ	سِ	لَ	.....		رَ	غِ	بَ	.....
صَ	حِ	بَ	.....		عَ	طِ	شَ	.....
شَ	رِ	فَ	.....		حَ	فِ	ظَ	.....

Zamme ضَمَّةٌ ـُـ

U sesi verir, zammenin verdiği **u** sesini çıkarmak için, dudaklar iyice öne doğru uzatılmalıdır. Zamme de harfin üzerine yazılır.

ku	قُ	su	صُ	gu	غُ	zu	ظُ
cu	جُ	mu	مُ	fu	فُ	bu	بُ

Bu harekenin verdiği sesi Ü diye ince okumak yanlıştır; çünkü Arapçada Ü diye bir ses yoktur.

cemule	جَمُلَ	buhite	بُهِتَ	ukhize	أُخِذَ
kerume	كَرُمَ	kesura	كَثُرَ	hasune	حَسُنَ
duribe	ضُرِبَ	kubiha	قُبِحَ	curiha	جُرِحَ
kebura	كَبُرَ	kusira	كُسِرَ	‘ulime	عُلِمَ
ruzika	رُزِقَ	gulibe	غُلِبَ	muni’a	مُنِعَ
tubia	طُبِعَ	khulika	خُلِقَ	cu’ile	جُعِلَ
kutibe	كُتِبَ	zulime	ظُلِمَ	suile	سُئِلَ
kutile	قُتِلَ	fuhime	فُهِمَ	wucide	وُجِدَ

ALIŞTIRMALAR

Misâllerdeki gibi, harfleri bitiştirerek yazınız.

ضُ	رِ	بَ	← ضُرِبَ
قُ	بِ	لَ	← .....
شَ	جُ	عَ	.....
ثَ	قُ	لَ	.....
طَ	رُ	فَ	.....
كَ	بُ	رَ	.....
سُ	رِ	قَ	.....
جُ	رِ	حَ	.....
فُ	تِ	حَ	.....
وُ	جِ	دَ	.....
كُ	تِ	بَ	.....
رَ	سِ	لَ	.....
صَ	حِ	بَ	.....
شَ	رِ	فَ	.....

قَ	رُ	بَ	← قَرُبَ
قُ	تِ	لَ	← .....
كَ	رُ	مَ	.....
نَ	ظُ	فَ	.....
فَ	تُ	وَ	.....
كَ	شُ	رَ	.....
تُ	رِ	كَ	.....
نُ	قِ	لَ	.....
صَ	غُ	رَ	.....
أُ	خِ	ذَ	.....
عُ	لِ	مَ	.....
رَ	غِ	بَ	.....
عَ	طِ	شَ	.....
حَ	فِ	ظَ	.....

Harfleri bitiştirerek yazınız.

نَ صَ رَ .....

قَ تَ لَ .....

نَ جَ حَ .....

رُ زِ قَ .....

خَ رَ جَ .....

أَ خَ ذَ .....

بَ لَ غَ .....

وَ جَ دَ .....

نَ صَ حَ .....

دَ رَ سَ .....

قَ لَ بَ .....

جَ عَ لَ .....

فَ تَ حَ .....

كُ تِ بَ .....

غُ لِ بَ .....

جُ رِ حَ .....

نَ ظَ رَ .....

تَ رَ كَ .....

نُ صِ رَ .....

كَ رُ مَ .....

رَ كِ بَ .....

سَ مِ عَ .....

ضُ رِ بَ .....

لَ طَ مَ .....

Sukûn

٥ اَلسُّكُونُ

Bu işâret, harfin üzerine konur ve onun tabiî sesini gösterir:

kun كُنْ | kad قَدْ | kum قُمْ

(sevinir) yefrahu يَفْرَحُ (çıkar) yahrucu يَخْرُجُ

Bu kelimelerdeki, üzerinde sukûn bulunan خ ف ن د م harflerine **sâkin harfler**, üzerinde hareke bulunan ر ج ي ك ق harflerine de **muteharrik harfler** denir.

idrib	اِضْرِبْ	inzil	اِنْزِلْ	ikra'	اِقْرَأْ
ifhem	اِفْهَمْ	ifteh	اِفْتَحْ	i'lem	اِعْلَمْ
işrab	اِشْرَبْ	işrah	اِشْرَحْ	isme'	اِسْمَعْ
ukhruc	اُخْرُجْ	unzur	اُنْظُرْ	kun	كُنْ
sum	صُمْ	heb	هَبْ	işfi	اِشْفِ
'aleykum	عَلَيْكُمْ	iclis	اِجْلِسْ	sun	صُنْ
ferihtum	فَرِحْتُمْ	ketebtum	كَتَبْتُمْ	nezartum	نَظَرْتُمْ
udhkul	اُدْخُلْ	fîkum	فِيكُمْ	kesebtum	كَسَبْتُمْ
sir	سِرْ	cid	جِدْ	uktub	اُكْتُبْ

ALIŞTIRMALAR

Yüksek sesle okuyunuz.

إِنْ	أَنْ	لَنْ	لَمْ	كُنْ	إِذَنْ	عَنْ
in	en	len	lem	kun	izen	'an

كَيْ	اُسْكُنْ	اِنْزِلْ	اِشْرَبْ	كُلْ	مِنْ
key	uskun	inzil	işrab	kul	min

EV ÖDEVİ

Aşağıdaki kelimeleri defterinize yazınız.

لِتَكُنْ	كُنْتُمْ	وَجَدْتُمْ	قُلْتُمْ
litekun	kuntum	wacedtum	kultum

كَتَبْتُمْ	خِفْتُمْ	جِئْتُمْ	كَذَبْتُمْ
ketebtum	khiftum	ci'tum	kezebtum

Bir harf, ardarda iki kez gelirse, tek harf olarak yazılır, üzerine şedde denilen şu işâret konur: ّ

	Yazılışı ←	Kelimenin aslı ve okunuşu
yırtmak, yarmak	شَقَّ	شَقْقَ
sevindirmek	سَرَّ	سَرْرَ
ısırmak	عَضَّ	عَضْضَ
uzatmak	مَدَّ	مَدْدَ

delle	دَلَّ	←			لَ	لْ	دَ
serra	سَرَّ				رَ	رْ	سَ
merra	مَرَّ				رَ	رْ	مَ
hacce	حَجَّ				جَ	جْ	حَ
şekka	شَقَّ				قَ	قْ	شَ
beddele	بَدَّلَ			لَ	دَ	دْ	بَ
'alleme	عَلَّمَ			مَ	لَ	لْ	عَ
zeyyene	زَيَّنَ			نَ	يَ	يْ	زَ
yukallibu	يُقَلِّبُ		بُ	لِ	لْ	قَ	يُ
yuallimu	يُعَلِّمُ		مُ	لِ	لْ	عَ	يُ

ALIŞTIRMALAR

Yüksek sesle okuyunuz.

messe	مَسَّ	dalle	ضَلَّ	hacce	حَجَّ
ezzene	أَذَّنَ	errakha	أَرَّخَ	esarra	أَصَرَّ
damme	ضَمَّ	selleme	سَلَّمَ	'alleme	عَلَّمَ
fekkera	فَكَّرَ	karrabe	قَرَّبَ	seccele	سَجَّلَ
şekka	شَقَّ	kezzebe	كَذَّبَ	fessera	فَسَّرَ
beyyene	بَيَّنَ	nezzele	نَزَّلَ	waccehe	وَجَّهَ
yessera	يَسَّرَ	'assera	عَسَّرَ	'arrafe	عَرَّفَ
gayyera	غَيَّرَ	halle	حَلَّ	ferra	فَرَّ

رَبِّ يَسِّرْ وَ لاَ تُعَسِّرْ رَبِّ تَمِّمْ بِالْخَيْرِ.

Rabbim! Kolaylaştır, güçleştirme, Rabbim! Hayırla tamamla.

EV ÖDEVİ

Aşağıdaki kelimeleri misâldeki gibi yazınız.

يَ ظُ نْ نُ ← يَظُنُّ

يَ دُ لْ لُ ←

خَ رْ رَ جَ

يَ رُ دْ دُ

يُ بَ يْ يِ نُ

يُ عَ لْ لِ مُ يُعَلِّمُ

سَ نْ نَ

أَ ضَ لْ لَ

يَ تَ عَ لْ لَ مُ

Tenwîn اَلتَّنْوِينُ

Kelimelerin sonunda, bu kelimelerin belirsiz olduğunu göstermek üzere harekesiz bir **N** (ن) sesi bulunur. Bu **nunlama** işine **tenwîn** denir. Yazılışı son harfin harekesine göre değişir.

Tenwîn işareti	Okunuşu	← Yazılışı
ـٌ	قَلَمُنْ	قَلَمٌ
ـٍ	قَلَمِنْ	قَلَمٍ

Çift fetha biçimindeki tenwîn, elif (ا) desteği üzerine yazılır:

kalemen	قَلَماً	kalemun	قَلَمٌ
beyten	بَيْتاً	beytun	بَيْتٌ
bahran	بَحْراً	bahrun	بَحْرٌ
mewcen	مَوْجاً	mewcun	مَوْجٌ
cemelen	جَمَلاً	cemelun	جَمَلٌ

Çift fetha şeklindeki tenwîn, yuvarlak te (ة) üzerinde olduğu zaman, elif (ا) üstünde yazılmaz, elif desteği gerekmez:

merhaleten	مَرْحَلَةً	merhaletun	مَرْحَلَةٌ
merhameten	مَرْحَمَةً	merhametun	مَرْحَمَةٌ
medraseten	مَدْرَسَةً	medrasetun	مَدْرَسَةٌ
mahkemeten	مَحْكَمَةً	mahkemetun	مَحْكَمَةٌ
mistaraten	مِسْطَرَةً	mistaratun	مِسْطَرَةٌ
mektebeten	مَكْتَبَةً	mektebetun	مَكْتَبَةٌ

ukhtun	(أُخْتُنْ)	أُخْتٌ ←	ekhun	(أَخُنْ)	أَخٌ ←
ebun	(أَبُنْ)	أَبٌ	ummun	(أُمُّنْ)	أُمٌّ
defterun	(دَفْتَرُنْ)	دَفْتَرٌ	kalemun	(قَلَمُنْ)	قَلَمٌ
şeceratun	(شَجَرَتُنْ)	شَجَرَةٌ	kursiyyun	(كُرْسِيُّنْ)	كُرْسِيٌّ
şeceratin	(شَجَرَتِنْ)	شَجَرَةٍ	medrasetin	(مَدْرَسَتِنْ)	مَدْرَسَةٍ

medrasetun	مَدْرَسَةٌ	hafîdetun	حَفِيدَةٌ	mektebun	مَكْتَبٌ
mihfazatun	مِحْفَظَةٌ	midfe'etun	مِدْفَأَةٌ	mileffun	مِلَفٌّ
mindadeten	مِنْضَدَةً	hakkan	حَقًّا	mistaratun	مِسْطَرَةٌ
ummen	أُمًّا	eben	أَبًا	şeceraten	شَجَرَةً
ummin	أُمٍّ	ebin	أَبٍ	waleden	وَلَدًا
leylen	لَيْلًا	nehran	نَهْرًا	yewmen	يَوْمًا
leylin	لَيْلٍ	nehrin	نَهْرٍ	yewmin	يَوْمٍ

ALIŞTIRMALAR

Misâldeki gibi yazınız.

بَـ بِـ تُـ

مَـ كْـ تَـ بَـ ةٌ ← مَكْتَبَةٌ

خَـ يْـ رٌ

مَـ لْـ رَ سَـ ةٌ

ذَـ نْـ بٌ

بِـ غَـ ضَـ بٍ

رَ جُـ لٌ

رَ جُـ لًا

بِـ رَ جُـ لٍ

مُـ وَ رِّ خٌ

مُـ وَ رِّ خاً

إِ خْـ وَ ةٌ

جَـ نَّـ ةٌ

مُـ فَـ سِّـ رٌ

مُـ نَـ جِّـ مٌ

بَيْتٌ ←

مِ نْ ضَ دَ ةً ← مِنضَدَةً

بَ رْ دًا

مَ كْ تَ بَ ةً

مُ دَ رْ رِ سٌ

وَ لَ دٌ

وَ لَ دًا

قَ لَ مٌ

قَ لَ مٍ

قَ لَ مًا

مِ سْ طَ رَ ةٌ مِسْطَرَةٌ

مِ سْ طَ رَ ةٍ

مِ سْ طَ رَ ةً

مَ دْ رَ سَ ةٌ

مَ دْ رَ سَ ةٍ

مَ دْ رَ سَ ةً

مُ حَ دِّ ثٌ

مُ حَ دِّ ثٍ

Med (Uzatma) اَلْمَدُّ

Uzatma Harfleri

Elif, wâw, yâ ا و ي harflerine **illet harfleri** denir.

Bu harfler, bir sesin **uzun** okunacağını gösterir.

bêê	بَا	←	be	بَ
têê	تَا	←	te	تَ
bûû	بُو	←	bu	بُ
tûû	تُو	←	tu	تُ
bîî	بِي	←	bi	بِ
tîî	تِي	←	ti	تِ

‘aade	عَادَ	kâne	كَانَ
kitêbun	كِتَابٌ	sabêhun	صَبَاحٌ
yekuulu	يَقُولُ	kaale	قَالَ

bâreke	بَارَكَ	bâ	بَا	←	بَـ ا
câhede	جَاهَدَ	câ	جَا	←	جَـ ا
kitêbun	كِتَابٌ	tê	تَا	←	تَـ ا
dêrun	دَارٌ	cidêrun	جِدَارٌ	nehêrun	نَهَارٌ
taairun	طَائِرٌ	libêsun	لِبَاسٌ	misbêhun	مِصْبَاحٌ
yekûnu	يَكُونُ	kû	كُو	←	كُـ و
cehûlun	جَهُولٌ	yezuuru	يَزُورُ	yekuulu	يَقُولُ
yezunnuune	يَظُنُّونَ	yektubuune	يَكْتُبُونَ	yekuulûne	يَقُولُونَ
tekîlu	تَكِيلُ	kî	كِي	←	كِـ ي
tesîru	تَسِيرُ	sî	سِي	←	سِـ ي
neşê'u	نَشَاءُ	tecîy'u	تَجِيءُ	nurîdu	نُرِيدُ
câsûsun	جَاسُوسٌ	yemîlu	يَمِيلُ	'alîmun	عَلِيمٌ

UZATMA İŞÂRETİ

İki elif harfi yanyana bulunursa, bunlar tek harf olarak yazılır, harfin uzun okunacağını göstermek için, üzerine مَدَّةٌ (meddetun) denilen uzatma işâreti konur:

güvende kıldı	آمَنَ (أَأْمَنَ)	← güvende oldu	أَمِنَ
bildirdi	آذَنَ (أَأْذَنَ)	izin verdi	أَذِنَ
kınadı, muâheze etti	آخَذَ (أَأْخَذَ)	aldı	أَخَذَ

(اَلْقُرْءَانُ) اَلْقُرْآنَ

ALIŞTIRMALAR

Misâldeki gibi harfleri ayırarak yazınız.

أَذَانٌ	←	أَ	ذَ	ا	نٌ			
كَرِيمٌ	←	كَ	رِ	ي	مٌ			
نَائِمٌ	←	نَ	ا	ءِ	مٌ			
سَمَاءٌ	←	سَ	مَ	ا	ءٌ			
قَرَارٌ	←							
ذُنُوبٌ	←							
حَائِطٌ	←							
يَزُورُونَ	←							
يَنَامُونَ	←							
يُحِيطُونَ	←	ي	ح	ي	ط	و	ن	
سَمَاوَاتٌ	←							
تَحَابُّونَ	←							
يُبَيِّنُونَ	←	ي	ب	ي	ي	ن	و	ن
شِتَاءٌ	←							
تَبِيعُونَ	←							

تَخَافُونَ	←	ت	خ	ا	ف	و	ن	
جَاهِلٌ	←							
نَادِمٌ	←							
بَخِيلٌ	←							
تُشِيرُونَ	←	تُ	شِ	نَ	ا	ءِ	مٌ	
يَنْظُرُونَ	←							
يُكَذِّبُونَ	←	ي	ك	ذ	ذ	ب	و	ن
يُعَلِّمُونَ	←							
يَسْأَلُونَ	←							
تَجِدُونَ	←							
يَمِيلُونَ	←							
يَكِيلُونَ	←							
يَزْدَادُ	←							
زِيَادَةٌ	←							
زِيَارَةً	←							
يَزْدَادُونَ	←							
إِيمَانًا	←	إ	ي	م	ا	ن	ا	

Harfu't Ta'rîf حَرْفُ التَّعْرِيفِ (اَلْ)

İsim ve sıfatların belirli olduğunu göstermek üzere, başlarına اَلْ takısı getirilir. Bu takıya **belirlilik takısı** denir. Arapçası حَرْفُ التَّعْرِيفِ (**harfut ta'rîf**) dir.

قَلَمٌ dediğimiz zaman **belirsiz, herhangi bir kalem demektir**. Halbuki, bu kelimenin başına اَلْ getirirsek, durum şöyle olur: Kalem اَلْقَلَمُ

Artık, bu, bildiğimiz, bizce belli bir kalem demektir, aynı şekilde:

(belli) ev	اَلْبَيْتُ	← bir ev	بَيْتٌ
(belli) kız	اَلْبِنْتُ	bir kız	بِنْتٌ
(belli) köpek	اَلْكَلْبُ	bir köpek	كَلْبٌ

Böyle اَلْكَلْبُ - اَلْبِنْتُ - اَلْبَيْتُ kelimeleri gibi, bilinen, belirli varlıkları gösteren kelimeye **MA'RİFE** مَعْرِفَةٌ denir.

Başında belirlilik takısı اَلْ **bulunmayan, sonu tenwînli olup belirsiz bir varlığı gösteren** كَلْبٌ - بِنْتٌ - بَيْتٌ **gibi kelimelere de NEKİRA** نَكِرَةٌ **denir.**

NEKİRA, başına ال **getirilerek MA'RİFE** yapılırken, sondaki çift harekeden **biri düşer, tek hareke kalır**:

(belli) ev	اَلْبَيْتُ	← (herhangi) bir ev	بَيْتٌ
(belli) kız	اَلْبِنْتُ	(herhangi) bir kız	بِنْتٌ
(belli) çocuk	اَلْوَلَدُ	(herhangi) bir çocuk	وَلَدٌ
(belli) dağ	اَلْجَبَلُ	(herhangi) bir dağ	جَبَلٌ

قَلَمٌ	(herhangi) bir kalem ←	اَلْقَلَمُ	(belli) kalem
كِتَابٌ	(herhangi) bir kitap	اَلْكِتَابُ	(belli) kitap
بَيْتٌ	(herhangi) bir ev	اَلْبَيْتُ	(belli) ev
مِسْطَرَةٌ	(herhangi) bir cedvel	اَلْمِسْطَرَةُ	(belli) cedvel
جَمَلٌ	(herhangi) bir deve	اَلْجَمَلُ	(belli) deve
حِزْبٌ	(herhangi) bir parti	اَلْحِزْبُ	(belli) parti
خَرُوفٌ	(herhangi) bir kuzu	اَلْخَرُوفُ	(belli) kuzu
عَنْكَبُوتٌ	(herhangi) bir örümcek	اَلْعَنْكَبُوتُ	(belli) örümcek
غَافِلٌ	(herhangi) bir gâfil	اَلْغَافِلُ	(belli) gâfil
فِنْجَانٌ	(herhangi) bir fincan	اَلْفِنْجَانُ	(belli) fincan
قُبَّةٌ	(herhangi) bir kubbe	اَلْقُبَّةُ	(belli) kubbe
كُرْسِيٌّ	(herhangi) bir sandalye	اَلْكُرْسِيُّ	(belli) sandalye
غُصْنٌ	(herhangi) bir dal	اَلْغُصْنُ	(belli) dal
مِنْضَدَةٌ	(herhangi) bir masa	اَلْمِنْضَدَةُ	(belli) masa
هِرَّةٌ	(herhangi) bir kedi	اَلْهِرَّةُ	(belli) kedi
وَبَرٌ	(herhangi) bir kıl, yün	اَلْوَبَرُ	(belli) kıl, yün
يَاقُوتٌ	(herhangi) bir yâkut	اَلْيَاقُوتُ	(belli) yâkut

ALIŞTIRMALAR

Aşağıdaki kelimelerin her birinin önüne ال getiriniz.

Misâl: قُبَّةٌ ⟵ اَلْقُبَّةُ إبْرَةٌ ⟵ اَلْإبْرَةُ

حَكَمٌ		جَبَلٌ		خَيْرٌ	
غَنِيٌّ		عِلْمٌ		فِرْجَارٌ	
كَلْبٌ		قِصَّةٌ		لِسَانٌ	
هَوْدَجٌ		مَسْجِدٌ		وَزِيرٌ	
أَبٌ		يَتِيمٌ		إبْرِيقٌ	
مَدْرَسَةٌ		أُمٌّ		حَدِيقَةٌ	
غُرْفَةٌ		مِسْطَرَةٌ		بِسَاطٌ	
جِهَادٌ		جَامِعٌ		مُجَاهِدٌ	
حِكْمَةٌ		جَيْشٌ		حُكْمٌ	
عِلْمٌ		خَرِيطَةٌ		غُلَامٌ	
قَارُورَةٌ		فِنْجَانٌ		كَوْكَبٌ	

اَلْحُرُوفُ الشَّمْسِيَّةُ وَ الْحُرُوفُ الْقَمَرِيَّةُ

Şemsî Harfler, Kamerî Harfler

Arapçadaki 28 harfin 14 tanesine **şemsî harfler**,
diğer 14 tanesine de **kamerî harfler** denir.

a) Şemsî Harfler

Şemsî harfler şunlardır:

ت ث د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ل ن

Şemsî harflerin husûsiyeti:

اَلْ den sonra gelen kelime, bu 14 harften biri ile başlarsa, اَلْ in ل harfi okunmaz, kelimenin ilk harfi **şeddeli** okunur:

ت	تَرْكِيبٌ	terkîbun ←	اَلتَّرْكِيبُ	et terkîbu (el terkîbu değil)
ث	ثُوْمٌ	sûmun	اَلثُّومُ	es sûmu (el sûmu değil)
د	دَرْسٌ	dersun	اَلدَّرْسُ	ed dersu (el dersun değil)
ذ	ذَنْبٌ	zenbun	اَلذَّنْبُ	ez zenbu (el zenbu değil)
ر	رِجْلٌ	riclun	اَلرِّجْلُ	er riclu (el riclu değil)
ز	زَكَاةٌ	zekêtun	اَلزَّكَاةُ	ez zekêtu (el zekêtu değil)

es silsiletu	اَلسِّلْسِلَةُ	silsiletun	سِلْسِلَةٌ	س
eş şerefu (el şerefu değil)	اَلشَّرَفُ	şerefun	شَرَفٌ	ش
es salêtu (el salêtu değil)	اَلصَّلاَةُ	salêtun	صَلاَةٌ	ص
ed darbu (el darbu değil)	اَلضَّرْبُ	darbun	ضَرْبٌ	ض
et tâiru (el tâiru değil)	اَلطَّائِرُ	tâirun	طَائِرٌ	ط
ez zuhru (e l zuhru değil)	اَلظُّهْرُ	zuhrun	ظُهْرٌ	ظ
el leylu	اَللَّيْلُ	leylun	لَيْلٌ	ل
en nehêru (el nehêru değil)	اَلنَّهَارُ	nehêrun	نَهَارٌ	ن

Okunuşu	Ma'nası	Yazılışı	Okunuşu	Ma'nası	Yazılışı
اَثَّعْلَبُ	tilki	اَلثَّعْلَبُ	اَتَّاجِرُ	tâcir	اَلتَّاجِرُ
اَذِّئْبُ	kurt	اَلذِّئْبُ	اَدِّينُ	dîn	اَلدِّينُ
اَزَّمَانُ	zaman	اَلزَّمَانُ	اَرُّمْحُ	kargı	اَلرُّمْحُ
اَشَّمْسُ	güneş	اَلشَّمْسُ	اَسَّمَاءُ	gökyüzü	اَلسَّمَاءُ
اَظِّلُّ	gölge	اَلظِّلُّ	اَنَّارُ	ateş	اَلنَّارُ

b) Kamerî Harfler

Kalan 14 harf de kamerî harflerdir:

أ ب ج ح خ ع غ ف ق ك م و ه ي

Kamerî harflerden biriyle başlayan kelimeden önce اَلْ gelirse, o kelime başındaki kamerî harf yazılır ve okunur, hiçbir değişiklik olmaz.

أ	أَمْرٌ	← emrun	اَلْأَمْرُ	el emru
ب	بَشِيرٌ	beşîrun	اَلْبَشِيرُ	elbeşîru
ج	جَبَلٌ	cebelun	اَلْجَبَلُ	el cebelu
ح	حَبْلٌ	hablun	اَلْحَبْلُ	el hablu
خ	خَنْدَقٌ	khandekun	اَلْخَنْدَقُ	el khandeku
ع	عَالِمٌ	‘aalimun	اَلْعَالِمُ	el ‘aalimu
غ	غُلَامٌ	gulêmun	اَلْغُلَامُ	el gulêmu
ف	فَضِيلَةٌ	fedıyletun	اَلْفَضِيلَةُ	el fadıyletu
ق	قَفَصٌ	kafesun	اَلْقَفَصُ	el kafesu
ك	كَفَّارَةٌ	keffêratun	اَلْكَفَّارَةُ	el keffêratu
م	مُسْلِمٌ	muslimun	اَلْمُسْلِمُ	el muslimu
ه	هِجْرَةٌ	hicretun	اَلْهِجْرَةُ	el hicretu
و	وِتْرٌ	witrun	اَلْوِتْرُ	el witru

Ulama Hemzesi هَمْزَةُ الْوَصْلِ

Elif harfi kısa sesli olduğu zaman hemze adını alır buna 'hemze elif' de denir.

اَلْ ile başlayan kelimeden önce başka bir harf veya kelime gelirse, El'in Elifi, yazıldığı halde okunmaz. Bir kelimenin başında bulunan hemze, bâzı hallerde, kendinden önce gelen kelimenin son harfinin harekesi tarafından yutulur. Bu işe, wasl (ulama), böyle, okunmayan hemzeye de wasl hemzesi denir.

raeytul cebele (Dağı gördüm.)	رَأَيْتُ الْجَبَلَ

(we el beytu değil, e sesi düşer, yazıldığı halde okunmaz)	wel beytu	وَ الْبَيْتُ	←	اَلْبَيْتُ
(we el bâbu değil)	wel bêbu	وَ الْبَابُ		اَلْبَابُ
	minel bêbi	مِنَ الْبَابِ		بِالْبَابِ
	wel khaberu	وَ الْخَبَرُ		اَلْخَبَرُ

Wasledilen kısa sesli elife (hemzeye) أَلِفُ الْوَصْلِ veya هَمْزَةُ الْوَصْلِ (wasl hemzesi) dendiği gibi, bunun zıddına, waslolunmayan, dâimâ yazılan ve okunan hemzeye هَمْزَةُ الْقَطْعِ (kesme hemzesi, kat' hemzesi) denir.

Özel Yazılışlı Kelimeler:

Arapçada, bâzı kelimelerde elif harfi, yazılmaksızın okunur. Böyle kelimelerin başlıcaları şunlardır:

İlâhun	إِلَهٌ	er Rahmênu	اَلرَّحْمَنُ	Ellâhu	اَللَّهُ
Dâwûdu	دَاوُدُ	İsmâ'iylu	إِسْمَعِيلُ	Lillêhi	لِلَّهِ
İshâku	إِسْحَقُ	hêzihi	هَذِهِ	salâtun	صَلَوٰةٌ
hayêtun	حَيَوٰةٌ	selêsun	ثَلَثٌ	selêsetun	ثَلَثَةٌ
		zêlike	ذَلِكَ	hêzê	هَذَا

اَلْقَمَرُ		اَلشَّمْسُ (اَشْشَمْسُ)	
أ	اَلْأُمُّ	ت	اَلتَّاجُ (اَتْتَاجُ)
ب	اَلْبِسَاطُ	ث	اَلثَّعْلَبُ (اَثْثَعْلَبُ)
ج	اَلْجَامِعَةُ	د	اَلدِّينُ (اَدْدِينُ)
ح	اَلْحَبْلُ	ذ	اَلذِّئْبُ (اَذْذِئْبُ)
خ	اَلْخَرِيطَةُ	ر	اَلرَّأْسُ (اَرْرَأْسُ)
ع	اَلْعَيْنُ	ز	اَلزُّبْدَةُ
غ	اَلْغَلْيُونُ	س	اَلسِّنُّ
ف	اَلْفِنْجَانُ	ش	اَلشَّمْسُ
ق	اَلْقَمَرُ	ص	اَلصَّابُونُ
ك	اَلْكِتَابُ	ض	اَلضِّفْدَعُ
م	اَلْمِفْتَاحُ	ط	اَلطَّاوُوسُ
ه	اَلْهُدْهُدُ	ظ	اَلظُّفْرُ
و	اَلْوَرَقُ	ل	اَللَّيْمُونُ
ي	اَلْيَمَامَةُ	ن	اَلنُّورُ

ل قَبْلَ (اَلْ)

اَلْ ile başlayan kelimeden önce Lâm harfi gelirse,
El'in Elif harfi okunmaz ve yazılmaz, tamamen düşer.

lilweledi	لِلْوَلَدِ	←	el-weledu	اَلْوَلَدُ
lilcebeli	لِلْجَبَلِ	←	el-cebelu	اَلْجَبَلُ
lilkameri	لِلْقَمَرِ	←	el-kameru	اَلْقَمَرُ
lişşemsi	لِلشَّمْسِ	←	eş-şemsu	اَلشَّمْسُ
lizzemêni	لِلزَّمَانِ	←	ez-zemênu	اَلزَّمَانُ

lilbeyti (li elbeyti değil, e düşüyor)	لِلْبَيْتِ	←	اَلْبَيْتُ
lilebi (li el ebi değil, e düşüyor)	لِلْأَبِ	←	اَلْأَبُ
lilcidêri (li el cidêri değil, e düşüyor)	لِلْجِدَارِ	←	اَلْجِدَارُ
lilhukmi	لِلْحُكْمِ	←	اَلْحُكْمُ
lilfêrâbiyyi	لِلْفَارَابِيِّ	←	اَلْفَارَابِيُّ
lil ganiyyi	لِلْغَنِيِّ	←	اَلْغَنِيُّ
lilmedraseti	لِلْمَدْرَسَةِ	←	اَلْمَدْرَسَةُ

lilyedi	لِلْيَدِ	←	اَلْيَدُ
lilkhabbêzi	لِلْخَبَّازِ	←	اَلْخَبَّازُ
lilvaledi	لِلْوَلَدِ	←	اَلْوَلَدُ
littêciri	لِلتَّاجِرِ	←	اَلتَّاجِرُ
lissa'lebi	لِلثَّعْلَبِ	←	اَلثَّعْلَبُ
liddêri	لِلدَّارِ	←	اَلدَّارُ
lizzi'bi	لِلذِّئْبِ	←	اَلذِّئْبُ
lirraffi	لِلرَّفِّ	←	اَلرَّفُّ
lizziyêrati	لِلزِّيَارَةِ	←	اَلزِّيَارَةُ
lişşemsi	لِلشَّمْسِ	←	اَلشَّمْسُ
lissanewberi	لِلصَّنَوْبَرِ	←	اَلصَّنَوْبَرُ
liddabu'i	لِلضَّبُعِ	←	اَلضَّبُعُ
littaairi	لِلطَّائِرِ	←	اَلطَّائِرُ
lizzilli	لِلظِّلِّ	←	اَلظِّلُّ
linnêri	لِلنَّارِ	←	اَلنَّارُ

ALIŞTIRMALAR

Aşağıdaki kelimelerin başına اَلْ getiriniz.

إِبْرَةٌ	←	اَلْإِبْرَةُ	←	تِينٌ	اَلتِّينُ
بَابٌ	←	.....	←	ثَعْلَبٌ	.....
جَامُوسٌ	←	.....	←	حُجْرَةٌ	.....
دَارٌ	←	.....	←	ذَهَابٌ	.....
رَأْسٌ	←	.....	←	زَكَاةٌ	.....
سَلَامَةٌ	←	.....	←	شَارِعٌ	.....
صِيَامٌ	←	.....	←	ضَوْءٌ	.....
طَرْبُوشٌ	←	.....	←	ظُهْرٌ	.....
عِبْرَةٌ	←	.....	←	غِيْبَةٌ	.....
فُسْتَانٌ	←	.....	←	قَلْبٌ	.....
مِرْآةٌ	←	.....	←	نَجْمٌ	.....
هِلَالٌ	←	.....	←	وِزْرٌ	.....

اِسْمُ الْإِشَارَةِ و حَرْفَا الْاِسْتِفْهَامِ

İşâret İsmi ve İki Soru Edâtı

١-هَذَا وَلَدٌ.

Bu çocuktur.

٢- هَذَا قَلَمٌ.

Bu kalemdir.

٣- هَذَا جِدَارٌ.

Bu duvardır.

٤-هَذَا بَابٌ.

Bu kapıdır.

٥-هَذَامِصْبَاحٌ.

Bu lâmbadır.

٦-هَذَا دَفْتَرٌ.

Bu defterdir.

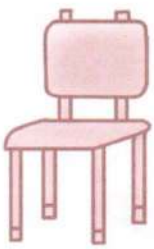
٧- هَذَا كِتَابٌ.

Bu kitaptır.

٨- هَذَا كُرْسِيٌّ

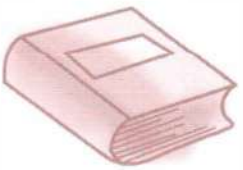
Bu sandalyedir.

Arapçada **'imek'** fiili (im, sin, dır, iz, siniz, dırlar) yoktur. Türkçede imek fiilinin üçüncü tekil şahsı için kullanılan şeklini ('dır' ekleyerek) kullanıyoruz.

هَذَا (hâzâ) muzekker (dilbilgisi bakımından erkek sayılan) için işâret ismidir.

SORULAR VE CEVAPLAR

١- مَنْ هَذَا ؟ Bu kimdir?		١- هَذَا وَلَدٌ. Bu çocuktur.
٢- مَا هَذَا ؟ Bu nedir?		٢- هَذَا قَلَمٌ. Bu kalemdir.
٣- مَا هَذَا ؟ Bu nedir?		٣- هَذَا بَابٌ. Bu kapıdır.
٤- مَا هَذَا ؟ Bu nedir?		٤- هَذَا جِدَارٌ. Bu duvardır.
٥- مَا هَذَا ؟ Bu nedir?		٥- هَذَا دَفْتَرٌ. Bu defterdir.
٦- مَا هَذَا ؟ Bu nedir?		٦- هَذَا مِصْبَاحٌ. Bu lâmbadır.
٧- مَا هَذَا ؟ Bu nedir?		٧- هَذَا كِتَابٌ. Bu kitaptır.

مَنْ insan için kullanılan soru ismidir. **'kim'** demektir.

مَا hayvan veya eşya için kullanılan soru ismidir. **'Ne'** demektir.

١- أَ هَذَا وَلَدٌ ؟ Bu, çocuk mudur?		١- نَعَمْ، هَذَا وَلَدٌ. Evet, bu çocuktur.
٢- أَ هَذَا قَلَمٌ ؟ Bu, kalem midir?		٢- نَعَمْ، هَذَا قَلَمٌ. Evet, bu kalemdir.
٣- أَ هَذَا كِتَابٌ ؟ Bu, kitap mıdır?		٣- نَعَمْ، هَذَا كِتَابٌ. Evet, bu kitaptır.
٤- أَ هَذَا بَابٌ ؟ Bu, kapı mıdır?		٤- نَعَمْ، هَذَا بَابٌ. Evet, bu kapıdır.
٥- أَ هَذَا جِدَارٌ؟ Bu, duvar mıdır?		٥- نَعَمْ، هَذَا جِدَارٌ. Evet, bu duvardır.
٦- أَ هَذَا دَفْتَرٌ؟ Bu, defter midir?		٦- نَعَمْ، هَذَا دَفْتَرٌ. Evet, bu defterdir.
٧- أَ هَذَا مِصْبَاحٌ؟ Bu, lâmba mıdır?		٧- نَعَمْ، هَذَا مِصْبَاحٌ. Evet, bu lâmbadır.
٨- أَ هَذَا كُرْسِيٌّ ؟ Bu, sandalye midir?		٨- نَعَمْ، هَذَا كُرْسِيٌّ Evet, bu sandalyedir.

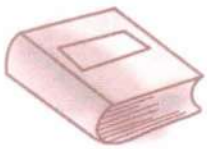
١ – أَ هَذَا وَلَدٌ؟
Bu, çocuk mudur?

١ – لاَ، هَذَا قَلَمٌ.
Hayır, bu kalemdir.

٢ – أَ هَذَا وَلَدٌ؟
Bu, çocuk mudur?

٢ – لا، هَذَا كِتَابٌ.
Hayır, bu kitaptır.

٣ – أَ هَذَا وَلَدٌ؟
Bu, çocuk mudur?

٣ – لا، هَذَا دَفْتَرٌ.
Hayır, bu defterdir.

٤ – أَ هَذَا مِصْبَاحٌ؟
Bu, lâmba mıdır?

٤ – لا، هَذَا بَابٌ.
Hayır, bu kapıdır.

٥ – أَ هَذَا مِصْبَاحٌ؟
Bu, lâmba mıdır?

٥ – لا، هَذَا جِدَارٌ.
Hayır, bu duvardır.

٦ – أَ هَذَا مِصْبَاحٌ؟
Bu, lâmba mıdır?

٦ – لا، هَذَا قَلَمٌ.
Hayır, bu kalemdir.

٧ – أَ هَذَا كِتَابٌ؟
Bu, kitap mıdır?

٧ – لا، هَذَا جِدَارٌ.
Hayır, bu duvardır.

٨ – أَ هَذَا كِتَابٌ؟
Bu, kitap mıdır?

٨ – لا، هَذَا بَابٌ.
Hayır, bu kapıdır.

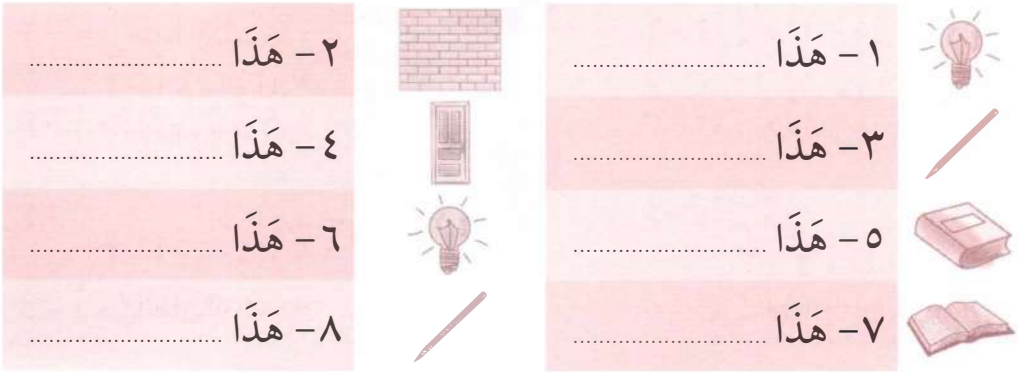
٩ – أَ هَذَا كِتَابٌ؟
Bu, kitap mıdır?

٩ – لا، هَذَا مِصْبَاحٌ.
Hayır, bu lâmbadır.

ALIŞTIRMALAR

A- Boş yerleri doldurunuz:

١ – هَذَا .....

٢ – هَذَا .....

٣ – هَذَا .....

٤ – هَذَا .....

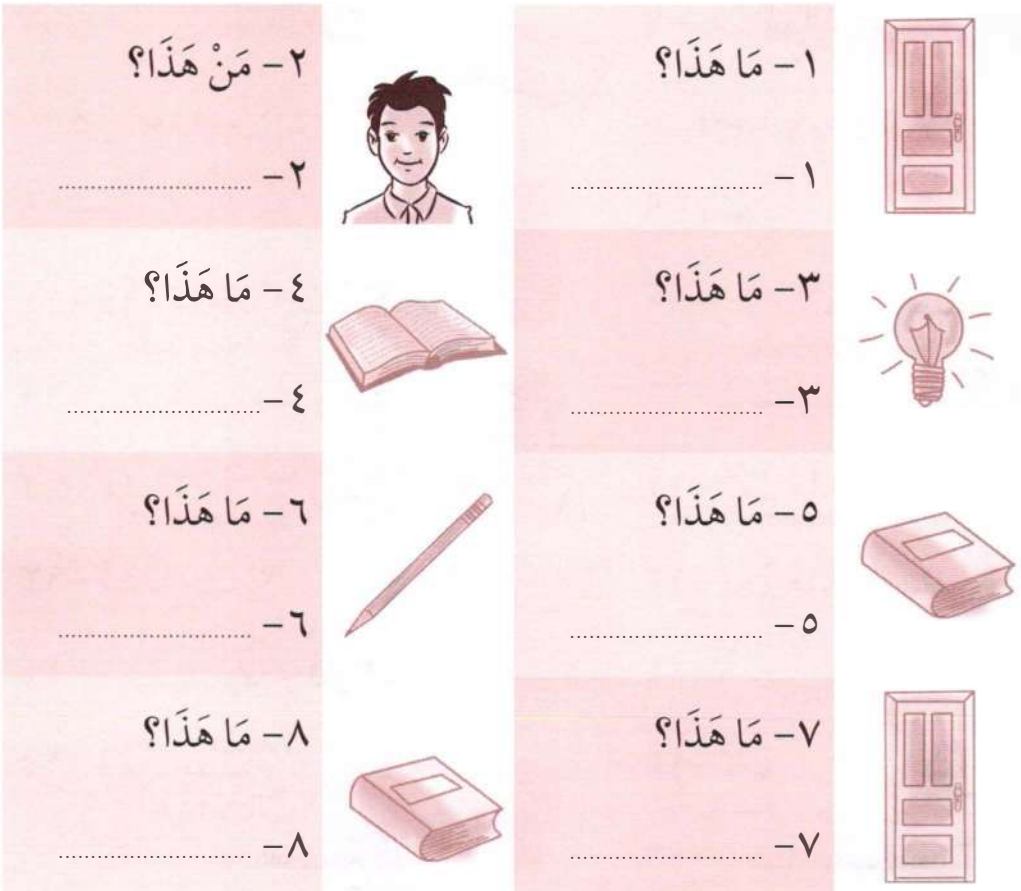
٥ – هَذَا .....

٦ – هَذَا .....

٧ – هَذَا .....

٨ – هَذَا .....

B-Sorulara cevap veriniz:

١ – مَا هَذَا؟

١ – .....

٢ – مَنْ هَذَا؟

٢ – .....

٣ – مَا هَذَا؟

٣ – .....

٤ – مَا هَذَا؟

٤ – .....

٥ – مَا هَذَا؟

٥ – .....

٦ – مَا هَذَا؟

٦ – .....

٧ – مَا هَذَا؟

٧ – .....

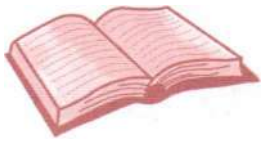
٨ – مَا هَذَا؟

٨ – .....

C- Boş yerleri doldurunuz:

١- أَ هَذَا كِتَابٌ؟		١- نَعَمْ هَذَا كِتَابٌ .
٢- هَلْ هَذَا كِتَابٌ؟		٢- نَعَمْ هَذَا .....
٣- أَ هَذَا مِصْبَاحٌ؟		٣- نَعَمْ هَذَا .....
٤- ..... ذَا مِصْبَاحٌ؟		٤- نَعَمْ هَذَا .....
٥- أَ هَذَا قَلَمٌ؟		٥- نَعَمْ هَذَا .....
٦- هَلْ هَذَا قَلَمٌ؟		٦- نَعَمْ ..... قَلَمٌ.
٧- ..... هَذَا دَفْتَرٌ؟		٧- نَعَمْ هَذَا .....
٨- هَلْ هَذَا دَفْتَرٌ؟		٨- نَعَمْ ..... دَفْتَرٌ.
٩- أَ هَذَا بَابٌ؟		٩- نَعَمْ ..... بَابٌ.
١٠- هَلْ ..... بَابٌ؟		١٠- ..... هَذَا بَابٌ.
١١- ..... هَذَا وَلَدٌ؟		١١- نَعَمْ ..... وَلَدٌ.
١٢- هَلْ ..... وَلَدٌ؟		١٢- نَعَمْ هَذَا .....
١٣- أَ هَذَا جِدَارٌ؟		١٣- نَعَمْ هَذَا .....
١٤- ..... ذَا جِدَارٌ؟		١٤- ..... هَذَا جِدَارٌ.
١٥- أَ هَذَا مِصْبَاحٌ؟		١٥- نَعَمْ ..... مِصْبَاحٌ.
١٦- هَلْ ..... مِصْبَاحٌ؟		١٦- ..... هَذَا مِصْبَاحٌ.

D- Sorulara cevap veriniz:

١- أَ هَذَا قَلَمٌ؟	٢- هَلْ هَذَا وَلَدٌ؟	٣- أَ هَذَا دَفْتَرٌ؟
		
.....	.....	.....
٤- هَلْ هَذَا كِتَابٌ؟	٥- أَ هَذَا مِصْبَاحٌ؟	٦- هَلْ هَذَا جِدَارٌ؟
		
.....	.....	.....
٧- أَ هَذَا وَلَدٌ؟	٨- هَلْ هَذَا بَابٌ؟	٩- أَ هَذَا وَلَدٌ؟
		
.....	.....	.....
١٠- هَلْ هَذَا مِصْبَاحٌ؟	١١- أَ هَذَا قَلَمٌ؟	١٢- هَلْ هَذَا جِدَارٌ؟
		
.....	.....	.....

E- Boş yerleri doldurunuz:

١ – أَ هَذَا وَلَدٌ؟

١ – لا، هَذَ..... .....

٢ – هَلْ هَذَا دَفْتَرٌ؟

٢ – لا، ..... بَابٌ

٣ – أَ هَذَا كِتَابٌ؟

٣ – ..... ، هَذَا مِصْبَاحٌ

٤ – هَلْ هَذَا وَلَدٌ؟

٤ – لا، .....دَفْتَرٌ

٥ – أَ هَذَا قَلَمٌ؟

٥ – لا، هَذَا .....

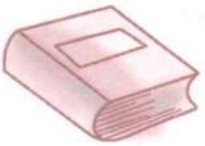
٦ – هَلْ هَذَا بَابٌ؟

٦ – لا، ..... قَلَمٌ

٧ – أَ هَذَا دَفْتَرٌ؟

٧ – لا، ..... وَلَدٌ

٨ – هَلْ هَذَا وَلَدٌ؟

٨ – ..... ، هَذَا كِتَابٌ

٩ – أَ هَذَا بَابٌ؟

٩ – لا، ..... مِصْبَاحٌ

١٠ – هَلْ هَذَا دَفْتَرٌ؟

١٠ – لا، هَذَا .....

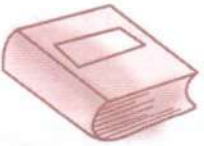
١١ – أَ هَذَا كِتَابٌ؟

١١ – لا، ..... قَلَمٌ

١٢ – هَلْ هَذَا قَلَمٌ؟

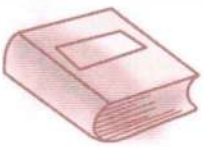
١٢ – ..... ، هَذَا مِصْبَاحٌ

١٣ – أَ هَذَا قَلَمٌ؟	١٤ – هَلْ هَذَا مِصْبَاحٌ؟	١٥ – أَ هَذَا كِتَابٌ ؟
١٣ – لا، ..... كِتَابٌ.	١٤ – لا، هَذَا	١٥ – لاَ، ..... دَفْتَرٌ.

١٦ – هَلْ هَذَا دَفْتَرٌ؟	١٧ – أَ هَذَا كِتَابٌ؟	١٨ – هَلْ هَذَا قَلَمٌ؟
١٦ – لا، هَذَا	١٧ – لا، ..... قَلَمٌ.	١٨ – .....، هَذَا .....

Çizelgeden cümleler yapınız:

				وَلَدٌ		وَلَدٌ.
				كِتَابٌ		كِتَابٌ.
أَ				بَابٌ		بَابٌ.
				قَلَمٌ		قَلَمٌ.
	هَذَا		؟	جِدَارٌ	هَذَا	جِدَارٌ.
				مِصْبَاحٌ		مِصْبَاحٌ.
				دَفْتَرٌ		دَفْتَرٌ.
هَلْ				كُرْسِيٌّ		كُرْسِيٌّ.
				بَيْتٌ		بَيْتٌ.
هَلْ	هَذَا	وَلَدٌ	؟	نَعَمْ	هَذَا	وَلَدٌ.

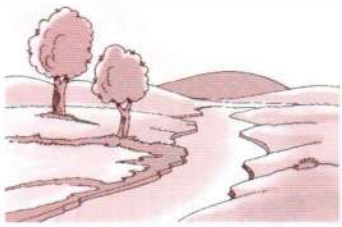
اِسْمُ الْإِشَارَةِ لِلْمُؤَنَّثِ وَ حَرْفَا الْاِسْتِفْهَامِ

Muennes İçin İşâret İsmi ve İki Soru Edâtı

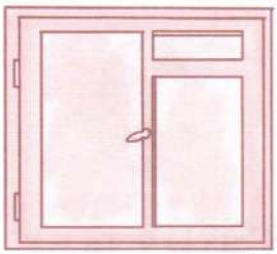
١ – هَذِهِ بِنْتٌ.

1- Bu kızdır.

٢ – هَذِهِ صُورَةٌ.

2- Bu resimdir.

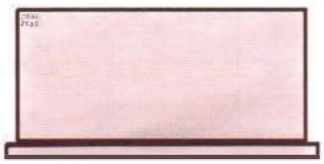
٣ – هَذِهِ نَافِذَةٌ.

3- Bu penceredir.

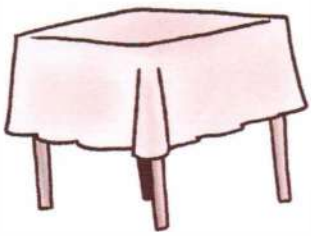
٤ – هَذِهِ مَدْرَسَةٌ.

4- Bu okuldur.

٥ – هَذِهِ سَبُّورَةٌ.

5- Bu tahtadır.

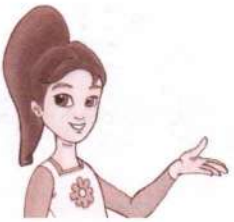
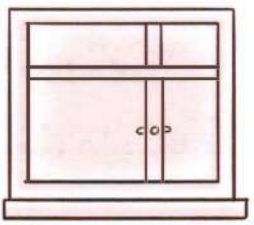
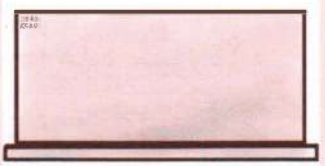
٦ – هَذِهِ مِنْضَدَةٌ.

6- Bu masadır.

Hâzihi: Muennes (gramer bakımından dişi sayılan) için İşâret İsmidir.

أَ : Soru edâtıdır. هَلْ : Soru edâtıdır.

SORULAR VE CEVAPLAR

١ – مَنْ هَذِهِ؟ Bu kimdir?		١ – هَذِهِ بِنْتٌ. Bu kızdır.
٢ – مَا هَذِهِ؟ Bu nedir?		٢ – هَذِهِ صُورَةٌ. Bu resimdir.
٣ – مَا هَذِهِ؟ Bu nedir?		٣ – هَذِهِ نَافِذَةٌ. Bu penceredir.
٤ – مَا هَذِهِ؟ Bu nedir?		٤ – هَذِهِ مَدْرَسَةٌ. Bu okuldur.
٥ – مَا هَذِهِ؟ Bu nedir?		٥ – هَذِهِ سَبُّورَةٌ. Bu yazı tahtasıdır.
٦ – مَا هَذِهِ؟ Bu nedir?		٦ – هَذِهِ زَهْرَةٌ. Bu çiçektir.

١ – أَ هَذِهِ بِنْتٌ؟

Bu, kız mıdır?

١ – نَعَمْ، هَذِهِ بِنْتٌ.

Evet, bu kızdır.

٢ – هَلْ هَذِهِ صُورَةٌ؟

Bu, resim mi?

٢ – نَعَمْ، هَذِهِ صُورَةٌ.

Evet, bu resim.

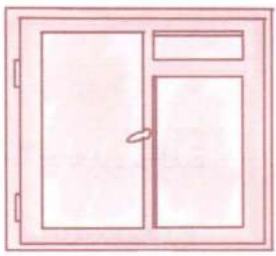

٣ – أَ هَذِهِ نَافِذَةٌ؟

Bu, pencere mi?

٣ – نَعَمْ، هَذِهِ نَافِذَةٌ.

Evet, bu pencere.

٤ – أَ هَذِهِ مَدْرَسَةٌ؟

Bu, okul mu?

٤ – نَعَمْ، هَذِهِ مَدْرَسَةٌ.

Evet, bu okul.

٥ – أَ هَذِهِ سَبُّورَةٌ؟

Bu, tahta mı?

٥ – نَعَمْ، هَذِهِ سَبُّورَةٌ.

Evet, bu tahta.

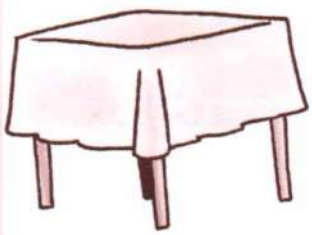

٦ – هَلْ هَذِهِ مِنْضَدَةٌ؟

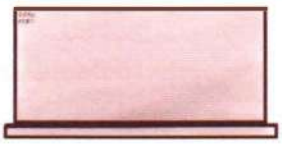
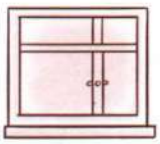
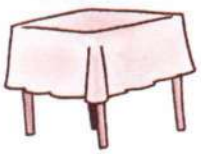
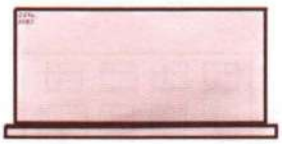
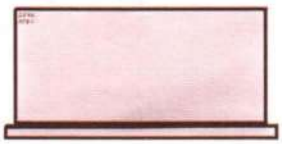
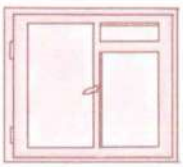
Bu, masa mı?

٦ – نَعَمْ، هَذِهِ مِنْضَدَةٌ.

Evet, bu masa.

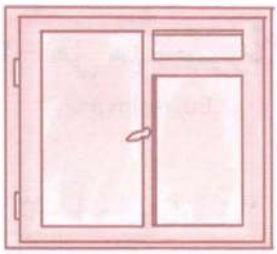

اَلنَّفْيُ OLUMSUZ

١ – أَ هَذِهِ صُورَةٌ ؟ Bu, resim mi?		١ – لا، هَذِهِ سَبُّورَةٌ. Hayır, bu tahta.
٢ – هَلْ هَذِهِ صُورَةٌ؟ Bu, resim mi?		٢ – لا، هَذِهِ نَافِذَةٌ . Hayır, bu pencere.
٣ – أَ هَذِهِ نَافِذَةٌ ؟ Bu, pencere mi?		٣ – لا، هَذِهِ مِنْضَدَةٌ. Hayır, bu masa.
٤ – هَلْ هَذِهِ نَافِذَةٌ؟ Bu, pencere mi?		٤ – لا، هَذِهِ صُورَةٌ. Hayır, bu resim.
٥ – أَ هَذِهِ نَافِذَةٌ ؟ Bu, pencere mi?		٥ – لا، هَذِهِ سَبُّورَةٌ. Hayır, bu tahta.
٦ – أَ هَذِهِ بِنْتٌ ؟ Bu, kız mı?		٦ – لا، هَذِهِ صُورَةٌ. Hayır, bu resim.
٧ – أَ هَذِهِ مِنْضَدَةٌ؟ Bu, masa mı?		٧ – لا، هَذِهِ سَبُّورَةٌ. Hayır, bu tahta.
٨ – هَلْ هَذِهِ زَهْرَةٌ؟ Bu, çiçek mi?		٨ – لا، هَذِهِ نَافِذَةٌ . Hayır, bu pencere.
٩ – هَلْ هَذِهِ صُورَةٌ؟ Bu, resim mi?		٩ – لاَ، هَذِهِ مَدْرَسَةٌ. Hayır, bu okul.

ALIŞTIRMALAR

A- Boş yerleri doldurunuz:

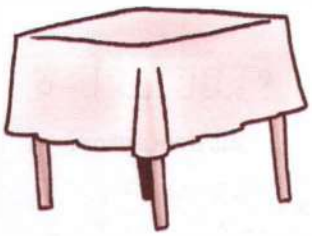
٣- هَذِهِ .....

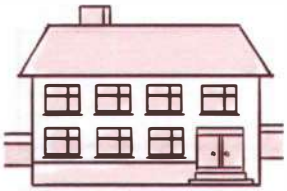
٢- هَذِهِ .....

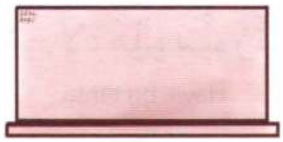
١- هَذِهِ .....

٦- هَذِهِ .....

٥- هَذِهِ .....

٤- هَذِهِ .....

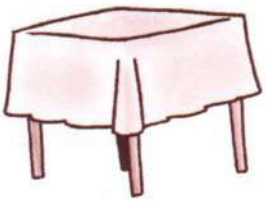

٨- هَذِهِ .....

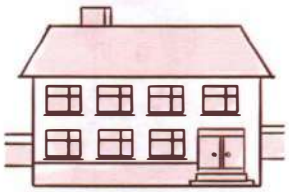
٧- هَذِهِ .....

B- Sorulara cevap veriniz:

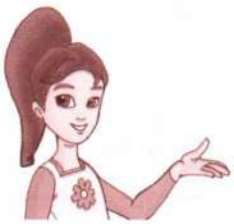
١- مَا هَذِهِ؟

.....

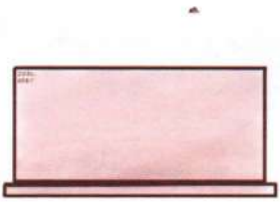
٢- مَا هَذِهِ؟

.....

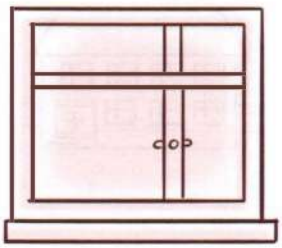
٣- مَنْ هَذِهِ؟

.....

٤- مَا هَذِهِ؟

.....

٥- مَا هَذِهِ؟

.....

٦- مَا هَذِهِ؟

.....

٧- مَنْ هَذِهِ؟

.....

٨- مَا هَذِهِ؟

.....

C -Boş yerleri doldurunuz:

١- أَ هَذِهِ بِنْتٌ؟

هَلْ هَذِهِ بِنْتٌ؟

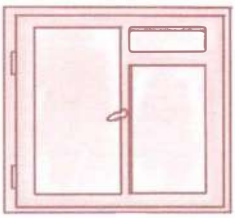

١- نَعَمْ، هَذِهِ .....

نَعَمْ، هَذِهِ .....

٢- أَ هَذِهِ نَافِذَةٌ ؟

هَلْ هَذِهِ نَافِذَةٌ ؟

٢- نَعَمْ، هَذِهِ .....

نَعَمْ، هَذِهِ .....

٣- أَ هَذِهِ مَدْرَسَةٌ؟

هَلْ هَذِهِ مَدْرَسَةٌ؟

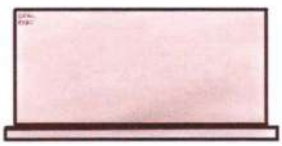

٣- نَعَمْ، ... مَدْرَسَةٌ.

نَعَمْ، هَذِهِ .....

٤- أَ هَذِهِ سَبُّورَةٌ؟

هَلْ هَذِهِ سَبُّورَةٌ؟

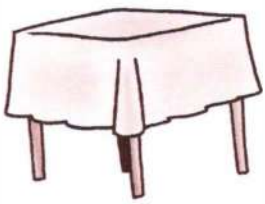

٤- نَعَمْ، هَذِهِ .....

نَعَمْ، ..... سَبُّورَةٌ.

٥- أَ هَذِهِ مِنْضَدَةٌ؟

هَلْ ..... مِنْضَدَةٌ؟

٥- نَعَمْ، ..... مِنْضَدَةٌ.

..... هَذِهِ مِنْضَدَةٌ.

٦- أَ هَذِهِ زَهْرَةٌ؟

هَلْ ..... زَهْرَةٌ ؟

٦- نَعَمْ، ..... زَهْرَةٌ.

نَعَمْ، هَذِهِ .....

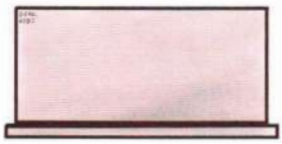
D- Sorulara cevap veriniz:

١- أَ هَذِهِ بِنْتٌ؟

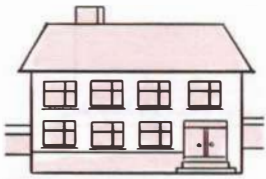
.....

٢- هَلْ هَذِهِ سَبُّورَةٌ؟

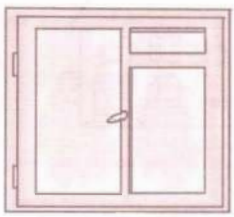
.....

٣- أَ هَذِهِ مَدْرَسَةٌ؟

.....

٤- هَلْ هَذِهِ نَافِذَةٌ؟

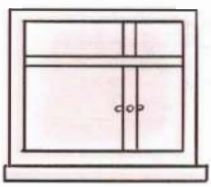
.....

٥- أَ هَذِهِ بِنْتٌ؟

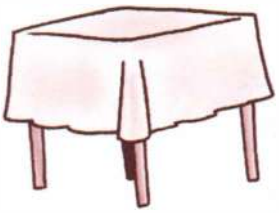
.....

٦- هَلْ هَذِهِ نَافِذَةٌ؟

.....

٧- أَ هَذِهِ مِنْضَدَةٌ؟

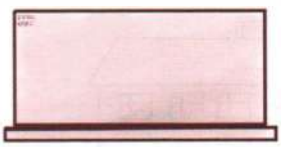
.....

٨- هَلْ هَذِهِ زَهْرَةٌ؟

.....

٩- أَ هَذِهِ سَبُّورَةٌ؟

.....

١٠- هَلْ هَذِهِ مَدْرَسَةٌ؟

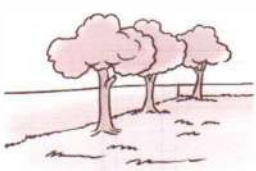
.....

١١- هَلْ هَذِهِ شَجَرَةٌ؟

.....

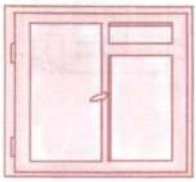
٢١- هَلْ هَذِهِ حَدِيقَةٌ؟
(Bahçe)

.....

E- Boş yerleri doldurunuz:

١- أَ هَذِهِ بِنْتٌ؟

- لا، هَذِهِ .....

٢- هَلْ هَذِهِ نَافِذَةٌ؟

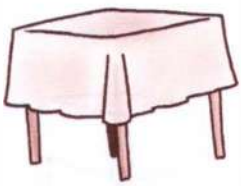
- لا، هَذِهِ .....

٣- أَ هَذِهِ مِنْضَدَةٌ؟

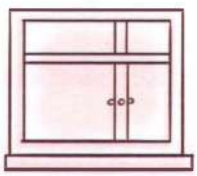
- لا، ..... زَهْرَةٌ.

٤- هَلْ هَذِهِ زَهْرَةٌ؟

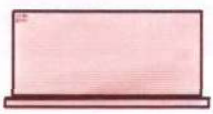
- لا، هَذِهِ .....

٥- أَ هَذِهِ مَدْرَسَةٌ؟

- .....، هَذِهِ نَافِذَةٌ.

٦- هَلْ هَذِهِ مِنْضَدَةٌ؟

- لا، ..... سَبُّورَةٌ.

٧- أَ هَذِهِ مَدْرَسَةٌ؟

- لا، هَذِهِ .....

٨- هَلْ هَذِهِ نَافِذَةٌ؟

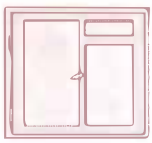
- لا، ..... مَدْرَسَةٌ.

٩- أَهَذِهِ سَبُّورَةٌ؟

- لا، هَذِهِ .....

١٠- هَلْ ... مِنْضَدَةٌ؟

- لا، ..... نَافِذَةٌ.

١١- أَ ... بِنْتٌ؟

- لا، هَذِهِ .....

٢١- هَلْ ... زَهْرَةٌ؟

- لا، ..... مِنْضَدَةٌ.

Yakın için işâret isimleri

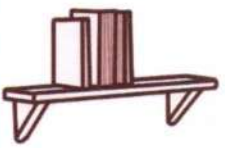
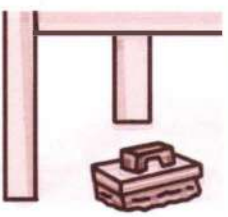
	لِلْمُفْرَدِ Tekil	لِلْمُثَنَّى İkil	لِلْجَمْعِ Çoğul
لِلْمُذَكَّرِ Erkek için	هَذَا bu	هَذَانِ bu ikisi	هَؤُلاءِ bunlar
لِلْمُؤَنَّثِ Dişi için	هَذِهِ bu	هَاتَانِ bu ikisi	هَؤُلاءِ bunlar

Çizelgeden cümleler yapınız

أَ	هَذِهِ		؟	نَعَمْ	هَذِهِ	
		نَافِذَةٌ				نَافِذَةٌ.
		بِنْتٌ				بِنْتٌ.
		مَدْرَسَةٌ				مَدْرَسَةٌ.
		سَبُّورَةٌ				سَبُّورَةٌ.
		مِنْضَدَةٌ				مِنْضَدَةٌ.
		زَهْرَةٌ				زَهْرَةٌ.
		وَرَقَةٌ				وَرَقَةٌ.
		مِمْحَاةٌ				مِمْحَاةٌ.
		وَرْدَةٌ				وَرْدَةٌ.
		مِسْطَرَةٌ				مِسْطَرَةٌ.

çiçek	gül	yaprak	(lâstik) silgi	cedvel
زَهْرَةٌ	وَرْدَةٌ	وَرَقَةٌ	مِمْحَاةٌ	مِسْطَرَةٌ

Yer Zarfları ظُرُوفُ الْمَكَانِ

١ – أَيْنَ الْقَلَمُ ؟ Kalem nerede?		١ – اَلْقَلَمُ عَلَى الْمِنْضَدَةِ. Kalem, masanın üstünde
٢ – أَيْنَ الْكِتَابُ ؟ Kitap nerede?		٢ – اَلْكِتَابُ عَلَى الرَّفِّ. Kitap, rafta.
٣ – أَيْنَ الْمِسْطَرَةُ ؟ Cedvel nerede?		٣ – اَلْمِسْطَرَةُ عَلَى الْكِتَابِ. Cedvel, kitabın üstünde.
٤ – أَيْنَ الْمَسَّاحَةُ ؟ Tahta silgisi nerede?		٤ – اَلْمَسَّاحَةُ تَحْتَ الْمِنْضَدَةِ. Tahta silgisi masanın altında.
٥ – أَيْنَ الْقَلَمُ ؟ Kalem nerede?		٥ – اَلْقَلَمُ فِي الْمِحْفَظَةِ. Kalem çantanın içinde.

٦- أَيْنَ الشَّجَرَةُ ؟

Ağaç nerede?

٦- اَلشَّجَرَةُ فِي الْحَدِيقَةِ.

Ağaç bahçede.

٧- أَيْنَ الْوَلَدُ ؟

Çocuk nerede?

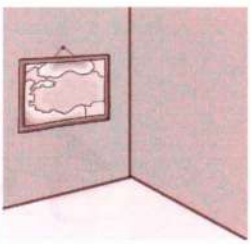

٧- اَلْوَلَدُ خَلْفَ الْمِنْضَدَةِ.

Çocuk masanın arkasında.

٨- أَيْنَ الْخَرِيطَةُ ؟

Harîta nerede?

٨- اَلْخَرِيطَةُ عَلَى الْجِدَارِ.

Harîta duvarda.

٩- أَيْنَ الْكُرْسِيُّ ؟

Sandalye nerede?

٩- اَلْكُرْسِيُّ عِنْدَ الْمِنْضَدَةِ.

Sandalye masanın yanında.

١٠- أَيْنَ الْمِحْفَظَةُ ؟

Çanta nerede?

١٠- اَلْمِحْفَظَةُ عَلَى الْكُرْسِيِّ.

Çanta, sandalyenin üstünde.

١١- أَيْنَ الْكُرَةُ ؟

Top nerede?

١١- اَلْكُرَةُ تَحْتَ الْكُرْسِيِّ.

Top, sandalyenin altında.

١٢ – أَيْنَ الطَّائِرُ ؟

Kuş nerede?

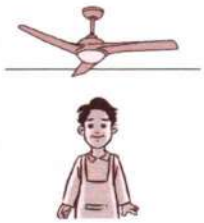

١٢ – اَلطَّائِرُ فَوْقَ الْبَيْتِ.

Kuş evin üzerinde.

١٣ – أَيْنَ الْمِرْوَحَةُ ؟

Vantilatör nerede?

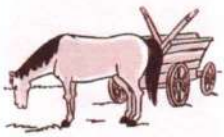

١٣ – اَلْمِرْوَحَةُ فَوْقَ الْوَلَدِ.

Vantilatör çocuğun üstünde.

١٤ – أَيْنَ الْحِصَانُ ؟

At nerede?

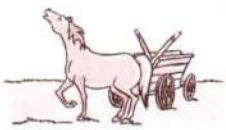

١٤ – اَلْحِصَانُ أَمَامَ الْعَرَبَةِ.

At arabanın önünde.

١٥ – أَيْنَ الْعَرَبَةُ ؟

Araba nerede?

١٥ – اَلْعَرَبَةُ خَلْفَ الْحِصَانِ.

Araba atın arkasında.

١٦ – أَيْنَ الْوَلَدُ ؟

Çocuk nerede?

١٦ – اَلْوَلَدُ بَيْنَ الْبَابِ وَالنَّافِذَةِ.

Çocuk, kapı ile pencere arasında.

١٧ – أَيْنَ الطَّائِرَةُ ؟

Uçak nerede?

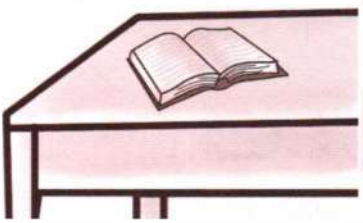
١٧ – اَلطَّائِرَةُ فَوْقَ السَّحَابِ.

Uçak bulutun üzerindedir.

Başlıca yer zarfları şunlardır:

أَمَامَ	خَلْفَ	فَوْقَ	تَحْتَ	بَيْنَ	وَرَاءَ	عَلَى	فِي
Önünde	Arkasında	Üstünde	Altında	Arasında	Ötesinde	Üzerinde	İçinde

SORULAR VE CEVAPLAR

١ – هَلِ الْكِتَابُ عَلَى الْمِنْضَدَةِ ؟

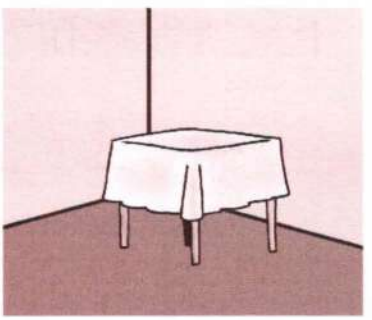
Kitap masanın üzerinde mi?

١ – نَعَمْ، اَلْكِتَابُ عَلَى الْمِنْضَدَةِ.

Evet, kitap masanın üzerinde.

٢ – هَلِ الْمِنْضَدَةُ فِي الْغُرْفَةِ ؟

Masa, odada mı?

٢ – نَعَمْ، اَلْمِنْضَدَةُ فِي الْغُرْفَةِ.

Evet, masa odada.

٣ – هَلِ الْكُرَةُ تَحْتَ الْكُرْسِيِّ ؟

Top, sandalyenin altında mı?

٣ – نَعَمْ، اَلْكُرَةُ تَحْتَ الْكُرْسِيِّ.

Evet, top sandalyenin altında.

٤- هَلِ الْكِتَابُ تَحْتَ الْقَلَمِ ؟

Kitap, kalemin altında mı?

٤- نَعَمْ، اَلْكِتَابُ تَحْتَ الْقَلَمِ.

Evet, kitap kalemin altında.

٥- هَلِ الْمُدَرِّسُ فِي الصَّفِّ ؟

Öğretmen sınıfta mı?

٥- نَعَمْ، اَلْمُدَرِّسُ فِي الصَّفِّ.

Evet, öğretmen sınıfta.

٦- هَلِ الْمُدَرِّسَةُ فِي الصَّفِّ ؟

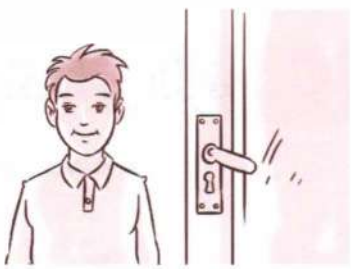
Hanım öğretmen sınıfta mı?

٦- نَعَمْ، اَلْمُدَرِّسَةُ فِي الصَّفِّ.

Evet, hanım öğretmen sınıfta.

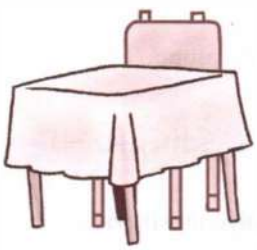
٧- هَلِ الْوَلَدُ عِنْدَ الْبَابِ ؟

Çocuk, kapının yanında mı?

٧- نَعَمْ، اَلْوَلَدُ عِنْدَ الْبَابِ.

Evet, çocuk kapının yanında.

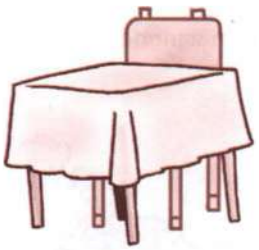
٨- هَلِ الْكُرْسِيُّ خَلْفَ الْمِنْضَدَةِ ؟

Sandalye masanın arkasında mı?

٨- نَعَمْ، اَلْكُرْسِيُّ خَلْفَ الْمِنْضَدَةِ.

Evet, sandalye masanın arkasında.

OLUMSUZLUK اَلنَّفْيُ

١ – هَلِ الْكُرْسِيُّ عَلَى الْمِنْضَدَةِ ؟

Sandalye masanın üzerinde mi?

١ – لا، لَيسَ الْكُرْسِيُّ عَلَى الْمِنْضَدَةِ.

Hayır, sandalye masanın üzerinde değil.

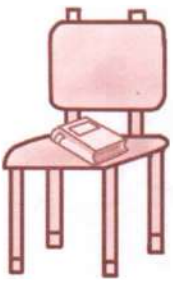
٢ – هَلِ الْكُرَةُ فَوْقَ الشَّجَرَةِ ؟

Top, ağacın üzerinde mi?

٢ – لا، لَيْسَتْ اَلْكُرَةُ فَوْقَ الشَّجَرَةِ.

Hayır, top ağacın üzerinde değil.

٣ – هَلِ الْكِتَابُ تَحْتَ الْمِنْضَدَةِ ؟

Kitap, masanın altında mı?

٣ – لا، لَيْسَ الْكِتَابُ تَحْتَ الْمِنْضَدَةِ.

Hayır, kitap masanın altında değil.

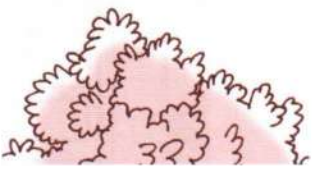
٤ – هَلِ الطَّائِرَةُ فِي الصَّفِّ ؟

Uçak, sınıfta mı?

٤ – لا، لَيْسَتِ الطَّائِرَةُ فِي الصَّفِّ.

Hayır, uçak sınıfta değil.

٥- هَلِ الْقَلَمُ عَلَى الْمِسْطَرَةِ ؟

Kalem, cedvelin üzerinde mi?

٥- لا، لَيْسَ الْقَلَمُ عَلَى الْمِسْطَرَةِ.

Hayır, kalem cedvelin üzerinde değil.

٦- هَلِ الطَّائِرُ عِنْدَ الْبَابِ ؟

Kuş, kapının yanında mı?

٦- لا، لَيْسَ الطَّائِرُ عِنْدَ الْبَابِ.

Hayır, kuş kapının yanında değil.

٧- هَلِ الْكُرْسِيُّ أَمَامَ الْمِنْضَدَةِ ؟

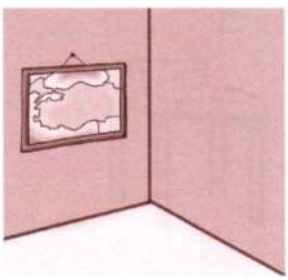
Sandalye, masanın önünde mi?

٧- لا، لَيْسَ الْكُرْسِيُّ أَمَامَ الْمِنْضَدَةِ.

Hayır, sandalye masanın önünde değil.

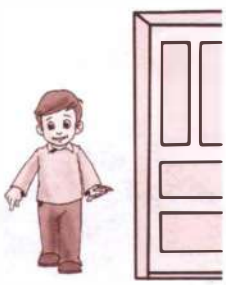
٨- هَلِ الْخَرِيطَةُ تَحْتَ الشَّجَرَةِ ؟

Harîta, ağacın altında mı?

٨- لا، لَيْسَتِ الْخَرِيطَةُ تَحْتَ الشَّجَرَةِ.

Hayır, harîta ağacın altında değil.

٩- هَلِ الْوَلَدُ خَلْفَ الْبَابِ ؟

Çocuk, kapının arkasında mı?

٩- لا، لَيْسَ الْوَلَدُ خَلْفَ الْبَابِ.

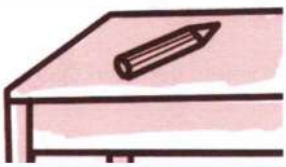
Hayır, çocuk kapınınn arkasında değil.

ALIŞTIRMALAR

A- Boş yerleri doldurunuz:

١ – أَيْنَ الْقَلَمُ ؟

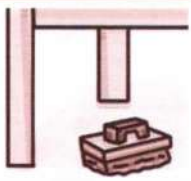
١ – اَلْقَلَمُ ..... الْمِنْضَدَةِ.

٢ – أَيْنَ الْقَلَمُ ؟

٢ – اَلْقَلَمُ ..... الْمِحْفَظَةِ.

٣ – أَيْنَ الْمَسَّاحَةُ ؟

٣ – اَلْمَسَّاحَةُ ..... الْمِنْضَدَةِ.

٤ – أَيْنَ الطَّائِرُ ؟

٤ – اَلطَّائِرُ فَوْقَ .....

٥ – أَيْنَ الْوَلَدُ ؟

٥ – اَلْوَلَدُ عِنْدَ .....

٦ – أَيْنَ الْكُرَةُ ؟

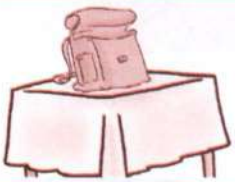
٦ – اَلْكُرَةُ ..... الْكُرْسِيِّ.

٧ – أَيْنَ الْمِرْوَحَةُ ؟

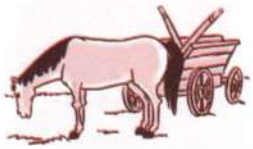

٧ – اَلْمِرْوَحَةُ ..... الْوَلَدِ.

٨- أَيْنَ الْمِحْفَظَةُ ؟

٨- اَلْمِحْفَظَةُ ..... الْمِنْضَدَةِ.

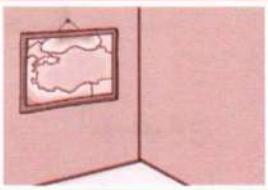
٩- أَيْنَ الْحِصَانُ ؟

٩- اَلْحِصَانُ ..... الْعَرَبَةِ.

١٠- أَيْنَ الْعَرَبَةُ ؟

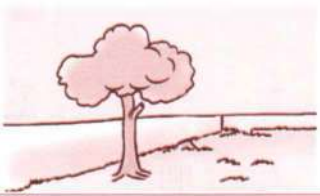
١٠- اَلْعَرَبَةُ ..... الْحِصَانِ.

١١- أَيْنَ الْخَرِيطَةُ ؟

١١- اَلْخَرِيطَةُ ..... الْجِدَارِ.

B- Boş yerleri doldurunuz:

١- أَيْنَ الشَّجَرَةُ ؟

١- اَلشَّجَرَةُ ..... الْحَدِيقَةِ.

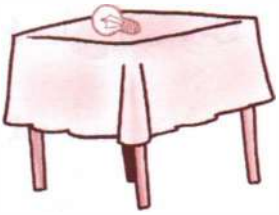
٢- أَيْنَ الْمَاءُ ؟

٢- اَلْمَاءُ ..... الْكُوبِ.

٣- أَيْنَ الطَّائِرَةُ ؟

٣- اَلطَّائِرَةُ ..... السَّحَابِ.

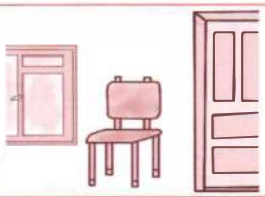
٤- أَيْنَ الْمِصْبَاحُ ؟

٤- اَلْمِصْبَاحُ ..... الْمِنْضَدَةِ.

٥- أَيْنَ الْقَلَمُ ؟

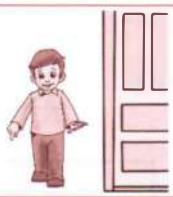

٥- اَلْقَلَمُ ..... الْكِتَابِ.

٦- أَيْنَ الْكُرْسِيُّ ؟

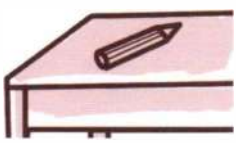
٦- اَلْكُرْسِيُّ .....النَّافِذَةِ وَ الْبَابِ.

٧- أَيْنَ الْوَلَدُ ؟

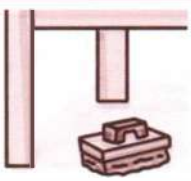
٧- اَلْوَلَدُ ..... الْبَابِ.

C- Sorulara cevap veriniz:

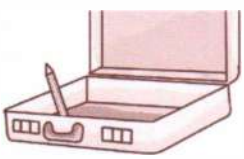
١- أَيْنَ الْقَلَمُ ؟

١- .....

٢- أَيْنَ الْمَسَّاحَةُ ؟

٢- .....

٣- أَيْنَ الْقَلَمُ ؟

٣- .....

٤- أَيْنَ الْمِرْوَحَةُ ؟

٤- .....

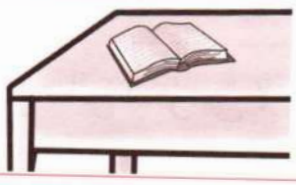

٥- أَيْنَ الْوَلَدُ ؟

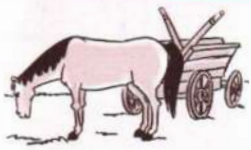
٥- .....

٦- أَيْنَ الدَّفْتَرُ ؟

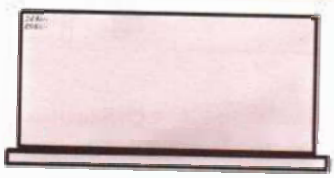
٦- .....

٧- أَيْنَ الْحِصَانُ ؟

٧- .....

٨- أَيْنَ السَّبُّورَةُ ؟

٨- .....

٩- أَيْنَ الطَّائِرُ ؟

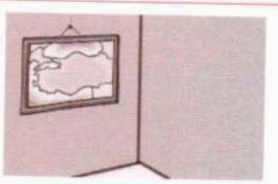
٩- .....

١٠- أَيْنَ الْمِحْفَظَةُ ؟

١٠- .....

١١- أَيْنَ الْخَرِيطَةُ ؟

١١- .....

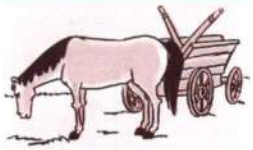
١٢ - أَيْنَ الطَّائِرَةُ ؟

١٢ - .....

١٣ - أَيْنَ الْكُرْسِيُّ ؟

١٣ - .....

١٤ - أَيْنَ الْعَرَبَةُ ؟

١٤ - .....

D- Boş yerleri doldurunuz:

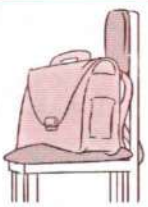
١ - هَلِ الْقَلَمُ ..... الْمِحْفَظَةِ ؟

١ - نَعَمْ، اَلْقَلَمُ فِي .....

٢ - هَلِ الْمِسْطَرَةُ عَلَى ..... ؟

٢ - نَعَمْ، ..... عَلَى الْكِتَابِ.

٣ - هَلِ الْمِحْفَظَةُ ..... الْكُرْسِيِّ ؟

٣ - نَعَمْ، ..... عَلَى الْكُرْسِيِّ.

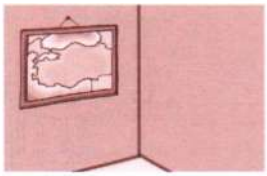
٤ - هَلِ الطَّائِرُ ..... الْبَيْتِ ؟

٤ - نَعَمْ، اَلطَّائِرُ فَوْقَ .....

٥- هَلِ الْوَلَدُ خَلْفَ ..... ؟

٥- نَعَمْ، اَلْوَلَدُ ..... الْمِنْضَدَةِ.

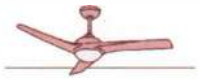
٦- هَلِ الْخَرِيطَةُ ..... الْجِدَارِ ؟

٦- نَعَمْ، اَلْخَرِيطَةُ عَلَى .....

٧- هَلِ الْكُرَةُ ..... الْكُرْسِيِّ ؟

٧- نَعَمْ، ..... تَحْتَ الْكُرْسِيِّ.

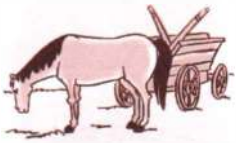

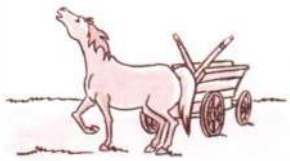
٨- هَلِ الْمِرْوَحَةُ ..... الْوَلَدِ ؟

٨- نَعَمْ، ..... فَوْقَ الْوَلَدِ.

٩- هَلِ الْحِصَانُ ..... الْعَرَبَةِ ؟

٩- نَعَمْ، ..... أَمَامَ الْعَرَبَةِ.

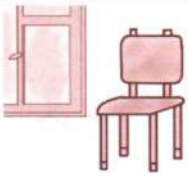

١٠- هَلِ الْعَرَبَةُ ..... الْحِصَانِ ؟

١٠- نَعَمْ، ..... خَلْفَ الْحِصَانِ.

١١- هَلِ الْكُرْسِيُّ ..... النَّافِذَةِ ؟

١١- نَعَم، ..... عِنْدَ .....

١٢- هَلِ الْوَلَدُ بَيْنَ ..... وَ النَّافِذَةِ ؟

١٢- .....، اَلْوَلَدُ ..... الْبَابِ وَ النَّافِذَةِ.

E- Boş yerleri doldurunuz:

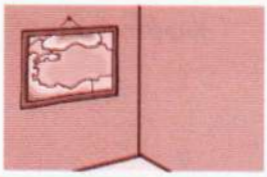
١ - هَلِ الْكُرْسِيُّ ..... الْمِنْضَدَةِ ؟

١ - لا، لَيْسَ ..... عَلَى الْمِنْضَدَةِ.

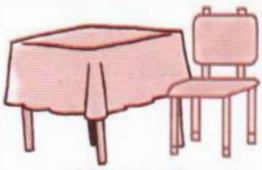
٢ - هَلِ الْقَلَمُ ..... الْكُرْسِيِّ ؟

٢ - لا، لَيْسَ ..... عَلَى الْكُرْسِيِّ.

٣ - هَلِ الْخَرِيطَةُ ..... الْمِحْفَظَةِ ؟

٣ - لا، لَيْسَتِ الْخَرِيطَةُ فِي .....

٤ - هَلِ الْكُرْسِيُّ أَمَامَ ..... ؟

٤ - لا، لَيْسَ ..... أَمَامَ الْمِنْضَدَةِ.

٥ - هَلِ الْوَلَدُ ..... الْبَابِ؟

٥ - لا، ..... الْوَلَدُ خَلْفَ الْبَابِ.

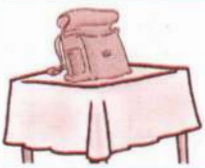
٦ - هَلِ الطَّائِرُ ..... الشَّجَرَةِ؟

٦ - لا، لَيْسَ ..... فَوْقَ الشَّجَرَةِ .

٧ - هَلِ الْقَلَمُ ..... الْكِتَابِ؟

٧ - لا، ..... الْقَلَمُ تَحْتَ الْكِتَابِ.

٨ - هَلِ الْمِحْفَظَةُ ..... الْكُرْسِيِّ ؟

٨ - لا، لَيْسَتْ ..... تَحْتَ الْكُرْسِيِّ.

OLUMSUZ SORU OLUMLU CEVAP

هَلِ الْكِتَابُ عَلَى الْمِنْضَدَةِ ؟

Kitap masanın üzerinde mi?

نَعَمْ، اَلْكِتَابُ عَلَى الْمِنْضَدَةِ.

Evet kitap masanın üzerinde.

أَلَيْسَ الْكِتَابُ عَلَى الْمِنْضَدَةِ ؟

Kitap masanın üzerinde değil mi?

بَلَى، اَلْكِتَابُ عَلَى الْمِنْضَدَةِ.

Evet kitap masanın üzerinde.

هَلِ الْقَلَمُ فِي الْمِحْفَظَةِ ؟

Kalem çantada mı?

نَعَمْ، الْقَلَمُ فِي الْمِحْفَظَةِ.

Evet kalem çantada.

أَلَيْسَ الْقَلَمُ فِي الْمِحْفَظَةِ ؟

Kalem çantada değil mi?

بَلَى، الْقَلَمُ فِي الْمِحْفَظَةِ.

Evet kalem çantada.

هَلِ الْخَرِيطَةُ عَلَى الْجِدَارِ ؟

Harita duvarda mı?

نَعَمْ، اَلْخَرِيطَةُ عَلَى الْجِدَارِ.

Evet, harita duvarda.

أَلَيْستْ اَلْخَرِيطَةُ عَلَى الْجِدَارِ ؟

Harita duvarda değil mi?

بَلَى، اَلْخَرِيطَةُ عَلَى الْجِدَارِ.

Evet, harita duvarda.

أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ ؟

Rabbiniz değil miyim?

قَالُوا : بَلَى.

(Ruhlar) Dediler: Evet (Rabbimizsin).

Çizelgeden cümleler yapınız:

اَلْكِتَابُ		الرَّفِّ.
اَلْقَلَمُ		الْمِنْضَدَةِ.
اَلْكُرْسِيُّ	فِي	الْمِحْفَظَةِ.
اَلْوَرْدَةُ	عَلَى	الشَّجَرَةِ.
اَلطَّائِرَةُ	أَمَامَ	الْبَابِ.
اَلْمِحْفَظَةُ	فَوْقَ	الْبَابِ وَ الْكُرْسِيِّ.
اَلْمِرْوَحَةُ	تَحْتَ	الْعَرَبَةِ.
اَلْكُرَةُ	بَيْنَ	السَّحَابِ.
اَلْخَرِيطَةُ	عِنْدَ	الْحِصَانِ.
اَلشَّجَرَةُ	خَلْفَ	الْجِدَارِ.
اَلزَّهْرَةُ		الْمَكْتَبِ.
اَلْوَرَقَةُ		الْحَدِيقَةِ.

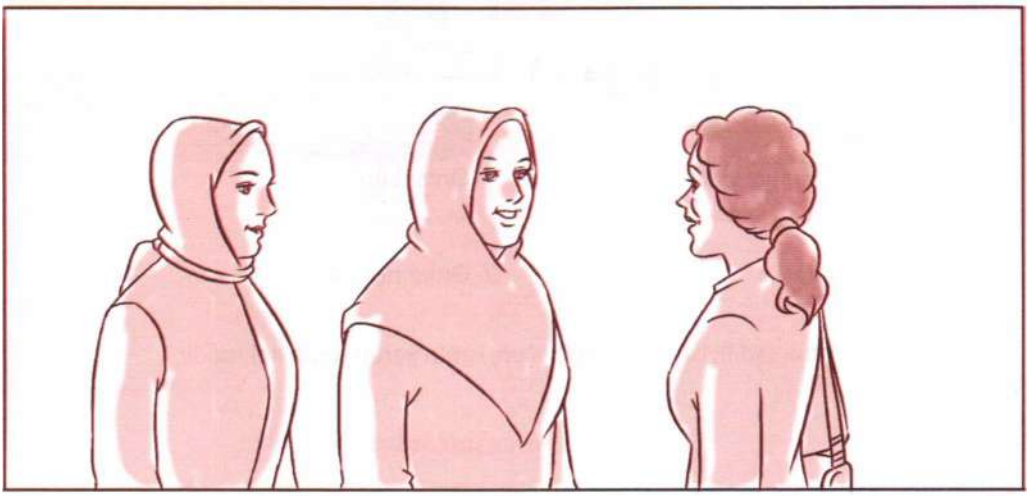
وَرْدَةٌ gül	مِرْوَحَةٌ vantilâtör	سَحَابٌ bulut
مَكْتَبٌ yazıhâne, büro	خَلْفَ arka	رَفٌّ raf

Ayrı Zamirler اَلضَّمَائِرُ الْمُنْفَصِلَةُ

١ – اَلسَّلامُ عَلَيْكُمْ.	←	١ – وَ عَلَيْكُمُ السَّلامُ.
٢ – مَنْ أَنْتَ ؟	←	٢ – أَنا طَاهِرٌ. وَ مَنْ أَنْتَ ؟
٣–أَنَا مَحْمُودٌ. وَ مَنْ هُوَ ؟	←	٣–هُوَ صَادِقٌ.
٤ – مِنْ أَيْنَ أَنْتُمَا ؟	←	٤ – نَحْنُ مِن مَالِيزْيَا.
1- Selâm size.	←	1- Size de selâm.
2- Sen kimsin?	←	2- Ben Tâhir'im. Sen kimsin?
3- Ben Mahmûd'um. O kimdir?	←	3- O, Sâdık'tır.
4- İkiniz neredensiniz?	←	4- Biz Malezya'danız.

'Zamir' (ismin yerini tutan) kelimedir; son zamanlarda **'Adıl'** diye öğretilmektedir.

١- مَنْ أَنْتِ ؟	←	١- أَنَا خَدِيجَةُ. وَ مَنْ أَنْتِ ؟
٢- أَنَا زَيْنَبُ. وَ مَنْ هِيَ ؟	←	٢- هِيَ مَرْيَمُ.
٣- مِنْ أَيْنَ أَنْتُمَا ؟	←	٣- نَحْنُ مِنَ الْجَزَائِرِ.
1- Sen kimsin?	←	1- Ben Hatîce'yim. Sen kimsin?
2- Ben Zeyneb'im. O kimdir?	←	2- O Meryem'dir.
3- İkiniz neredensiniz?	←	3- Biz, Cezâyir'deniz.

١- مَنْ هُمْ ؟		١- هُمْ مَحْمُودٌ وَ طَاهِرٌ و صَادِقٌ.
٢- مِنْ أَيْنَ هُمْ ؟		٢- هُمْ مِنْ مَالِيزْيا.
1- Onlar kim?		1- Onlar, Mahmûd, Tâhir ve Sâdık.
2- Onlar nereden?		2- Onlar Malezya'dan.

Hanım özel ismi, **üç harften** fazla ise sonunda **tek hareke** bulunur.

١ – هُنَّ زَيْنَبُ وَ خَدِيجَةُ وَ مَرْيَمُ.	١ – مَنْ هُنَّ ؟
٢ – هُنَّ مِنَ الْجَزَائِرِ.	٢ – مِنْ أَيْنَ هُنَّ ؟

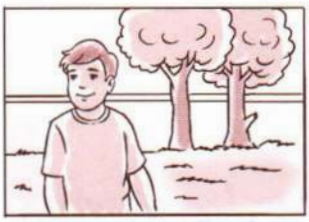
1- Onlar Zeyneb, Hatîce ve Meryem.	1- Onlar kim?
2- Onlar, Cezâyir'den.	2- Onlar nereden?

Zamir (adıl): ismin yerine geçen, ismin yerini tutan kelimedir.

Ayrı Zamirler şunlardır:

Çok	İki	Tek	
هُمْ	هُمَا	هُوَ	Muzekker
Onlar	İkisi	O	
هُنَّ	هُمَا	هِيَ	Muennes
أَنْتُمْ	أَنْتُمَا	أَنْتَ	Muzekker
Siz	İkiniz	Sen	
أَنْتُنَّ	أَنْتُمَا	أَنْتِ	Muennes
نَحْنُ	نَحْنُ	أَنَا	Ortak
Biz	İkimiz	Ben	

SORULAR VE CEVAPLAR

١ – أَيْنَ طَاهِرٌ ؟ — Tâhir nerede?

١ – طَاهِرٌ فِي الْحَدِيقَةِ. — Tâhir, bahçede.

١ – هُوَ فِي الْحَدِيقَةِ. — O, bahçede.

٢ – أَيْنَ صَادِقٌ ؟ — Sâdık nerede?

٢ – صَادِقٌ فِي الْحَدِيقَةِ. — Sâdık, bahçede.

٢ – هُوَ فِي الْحَدِيقَةِ. — O, bahçede.

٣ – أَيْنَ طَاهِرٌ وَ صَادِقٌ ؟ — Tâhir ve Sâdık nerede?

٣ – طَاهِرٌ وَ صَادِقٌ فِي الْحَدِيقَةِ. — Tâhir ve Sâdık bahçede.

٣ – هُمَا فِي الْحَدِيقَةِ . — İkisi, bahçede.

٤ – أَيْنَ خَدِيجَةُ ؟ — Hatîce nerede?

٤ – خَدِيجَةُ فِي الصَّفِّ. — Hatîce sınıfta.

٤ – هِيَ فِي الصَّفِّ. — O, sınıfta.

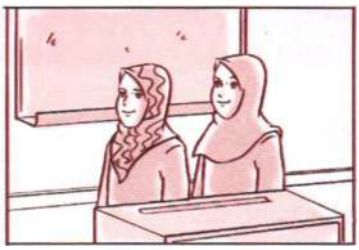

٥ – أَيْنَ مَرْيَمُ ؟ — Meryem nerede?

٥ – مَرْيَمُ فِي الصَّفِّ. — Meryem sınıfta.

٥ – هِيَ فِي الصَّفِّ. — O, sınıfta.

٦- أَيْنَ خَدِيجَةُ وَ مَرْيَمُ ؟ — Hatîce ve Meryem nerede?

٦- خَدِيجَةُ وَ مَرْيَمُ فِي الصَّفِّ. — Hatîce ve Meryem sınıfta.

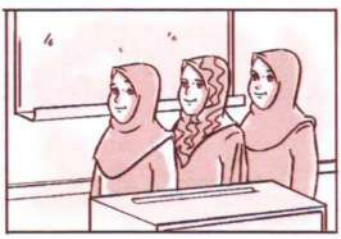
٦- هُمَا فِي الصَّفِّ. — İkisi, sınıfta.

٧- أَيْنَ طَاهِرٌ وَ صَادِقٌ وَ مَحْمُودٌ ؟ — Tâhir, Sâdık ve Mahmûd nerede?

٧- طَاهِرٌ وَ صَادِقٌ وَ مَحْمُودٌ فِي الْحَدِيقَةِ. — Tâhir, Sâdık ve Mahmûd bahçede.

٧- هُمْ فِي الْحَدِيقَةِ. — Onlar, bahçede.

٨- أَيْنَ خَدِيجَةُ وَ مَرْيَمُ وَ زَيْنَبُ ؟ — Hatîce, Meryem ve Zeyneb nerede?

٨- خَدِيجَةُ وَ مَرْيَمُ وَ زَيْنَبُ فِي الصَّفِّ. — Hatîce, Zeyneb ve Meryem sınıfta.

٨- هُنَّ فِي الصَّفِّ. — Onlar sınıftalar.

ALIŞTIRMALAR

A- Boş yerleri doldurunuz:

١- طَاهِرٌ فِي الصَّفِّ.

٢- صَادِقٌ فِي الْحَدِيقَةِ.

٣- خَدِيجَةُ فِي الْبَيْتِ.

٤- صَادِقٌ وَ طَاهِرٌ فِي الصَّفِّ.

٥- خَدِيجَةُ وَ مَرْيَمُ فِي الْبَيْتِ.

٦- طَاهِرٌ وَ مَرْيَمُ فِي الْبَيْتِ.

١- هُوَ ..... الصَّفِّ.

٢- ..... فِي الْحَدِيقَةِ.

٣- ..... فِي الْبَيْتِ.

٤- ..... فِي الصَّفِّ.

٥- ..... فِي الْبَيْتِ.

٦- هُمَا ..... الْبَيْتِ.

٧- طَاهِرٌ وَ صَادِقٌ وَ مَحْمُودٌ فِي الصَّفِّ.

٧- ..... فِي الصَّفِّ.

٨- مَرْيَمُ وَ خَدِيجَةُ وَ زَيْنَبُ فِي الصَّفِّ.

٨- ..... فِي الصَّفِّ.

٩- مَحْمُودٌ وَ مَرْيَمُ وَ زَيْنَبُ فِي الصَّفِّ.

٩- هُمْ ..... الصَّفِّ.

Konuşma: Tekrarlayınız ve ezberleyiniz:

زَيْنَبُ - اَلسَّلامُ عَلَيْكِ يَا مَرْيَمُ، كَيْفَ أَنْتِ؟

مَرْيَمُ - وَ عَلَيْكِ السَّلامُ يَا زَيْنَبُ، أَنَا بِخَيْرٍ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ. كَيفَ أَنْتِ ؟

زَيْنَبُ - أَنا بِخَيْرٍ أَيْضاً وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ.

Zeyneb - Selâm sana ey Meryem, nasılsın?
Meryem - Sana da selâm ey Zeyneb, ben iyiyim Allah'a hamdolsun, sen nasılsın?
Zeyneb - Ben de iyiyim Elhamdulillah.

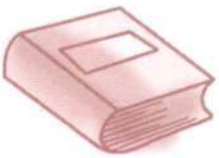
Çizelgeden cümleler yapınız

أَنَا		الْبَيْتِ.
أَنْتَ		الصَّفِّ.
أَنْتِ		الشَّجَرَةِ.
هُوَ	عَلَى	الْبَابِ وَ الْجِدَارِ.
هِيَ	أَمَامَ	الْمَدْرَسَةِ.
نَحْنُ	خَلْفَ	الْمِنْضَدَةِ.
أَنْتُمَا	فِي	الْحَدِيقَةِ.
هُمَا	عِنْدَ	الْمَكْتَبِ.
أَنْتُمْ	بَيْنَ	الْجِدَارِ.
أَنْتُنَّ		الْكُرْسِيِّ.
هُمْ		الدُّكَّانِ.
هُنَّ		السُّوقِ.

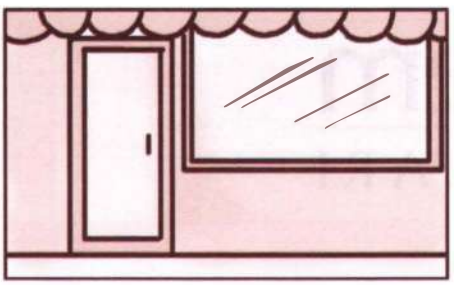
bahçe	çarşı, pazar	dükkân
اَلْحَدِيقَةُ	اَلسُّوقُ	اَلدُّكَّانُ

akdem
YAYINLARI

Bitişik Zamirler اَلضَّمَائِرُ الْمُتَّصِلَةُ

– كِتَابُ مَنْ هَذَا؟	Bu, kimin kitabı?
– هَذَا كِتَابُ الْمُدَرِّسِ.	Bu, öğretmenin kitabı
– هَذَا كِتَابُهُ.	Bu, onun kitabı

– دُكَّانُ مَنْ هَذَا؟

Bu, kimin dükkânı?

– هَذَا دُكَّانُ صَادِقٍ وَ طَاهِرٍ.

Bu, Sâdık ve Tâhir'in dükkânı.

– هَذَا دُكَّانُهُمَا.

Bu, ikisinin dükkânı.

– أُمُّ مَنْ هَذِهِ؟

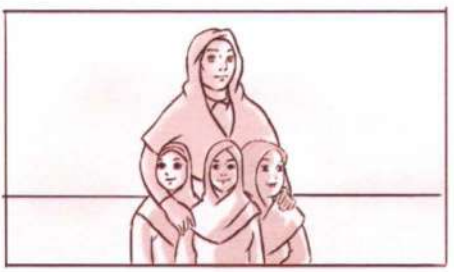
Bu, kimin annesi?

– هَذِهِ أُمُّ سَلِيمٍ وَ مُحَمَّدٍ وَ خَالِدٍ.

Bu, Selîm, Muhammed ve Hâlid'in annesi.

– هَذِهِ أُمُّهُمْ.

Bu, onların annesidir.

– قَلَمُ مَنْ هَذَا؟

Bu, kimin kalemi?

– هَذَا قَلَمُ الْمُدِيرَةِ.

Bu, müdîre hanımın kalemi

– هَذَا قَلَمُهَا.

Bu, onun kalemi

– مَدْرَسَةُ مَنْ هَذِهِ؟

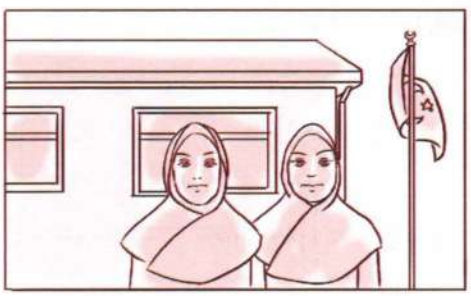
Bu, kimin okulu?

– هَذِهِ مَدْرَسَةُ الْمُدِيرَةِ وَ الْمُدَرِّسَةِ.

Bu, müdire hanımın ve
hanım öğretmenin okulu.

– هَذِهِ مَدْرَسَتُهُمَا.

Bu, ikisinin okulu.

– بَيْتُ مَنْ هَذَا؟

Bu, kimin evi?

– هَذَا بَيْتُ خَلِيلٍ وَ الْمُدَرِّسَةِ.

Bu, Halîl ve hanım öğretmenin evi.

– هَذَا بَيْتُهُمَا.

Bu, ikisinin evi.

Bu, kimin okulu?	– مَدْرَسَةُ مَنْ هَذِهِ؟
Bu, müdire hanımın, hanım öğretmenin ve kız öğrencinin okulu.	– هَذِهِ مَدْرَسَةُ الْمُدِيرَةِ وَ الْمُدَرِّسَةِ وَ التِّلْمِيذَةِ.
Bu, onların okulu.	– هَذِهِ مَدْرَسَتُهُنَّ.
Bu, senin gömleğin mi Tâhir?	هَلْ هَذَا قَمِيصُكَ يَا طَاهِرُ؟
Evet, bu benim gömleğim.	نَعَمْ، هَذَا قَمِيصِي.
Bu, ikinizin okulu mu ey Tâhir ve Sâdık?	هَلْ هَذِهِ مَدْرَسَتُكُمَا يَا طَاهِرُ وَ صَادِقُ؟
Evet, bu ikimizin okulu.	– نَعَمْ، هَذِهِ مَدْرَسَتُنَا.
Bu, sizin köyünüz mü çocuklar?	– هَلْ هَذِهِ قَرْيَتُكُمْ يَا أَوْلادُ؟
Evet, bu bizim köyümüz.	– نَعَمْ، هَذِهِ قَرْيَتُنَا.
Bu, senin entârin mi Zeyneb?	– هَلْ هَذَا فُسْتَانُكِ يَا زَيْنَبُ؟
Evet, bu benim entârim.	– نَعَمْ، هَذَا فُسْتَانِي.
Bu, ikinizin annesi mi ey Hatîce ve Meryem?	– هَلْ هَذِهِ أُمُّكُمَا يَا خَدِيجَةُ وَ مَرْيَمُ؟
Evet, bu ikimizin annesi.	– نَعَمْ، هَذِهِ أُمُّنَا.
Bu sizin okulunuz mu ey kız öğrenciler?	– هَلْ هَذِهِ مَدْرَسَتُكُنَّ يَا تِلْمِيذَاتُ؟
Evet, bu bizim okulumuz.	– نَعَمْ، هَذِهِ مَدْرَسَتُنَا.

Bitişik zamirler şunlardır:

	Çoğul	İkil	Tekil
Muzekker	– هُمْ	– هُمَا	– هُ
	onların	ikisinin	onun
Muennes	– هُنَّ	– هُمَا	– هَا
Muzekker	– كُمْ	– كُمَا	– كَ
	sizin	ikinizin	senin
Muennes	– كُنَّ	– كُمَا	– كِ
Ortak	– نَا	– نَا	– ي
	bizim	ikimizin	benim

Bu zamirler (adıllar) isimlere bitiştiğinde sâhiplik ifâde eder:

أُسْتَاذُكُمْ	قَمِيصُهُ	قَلَمُكَ
sizin hocanız	onun gömleği	senin kalemin
أَوْلادُهُنَّ	رَبُّهُمْ	رَبُّنَا
o kadınların çocukları	onların Rabbi	Rabbimiz

onun كُتُبُهُ kitapları	ikisinin كُتُبُهُمَا kitapları	onların كُتُبُهُمْ kitapları
كُتُبُهَا	كُتُبُهُمَا	كُتُبُهُنَّ
senin كُتُبُكَ kitapların	ikinizin كُتُبُكُمَا kitapları	sizin كُتُبُكُمْ kitaplarınız
كُتُبُكِ	كُتُبُكُمَا	كُتُبُكُنَّ
benim كُتُبِي kitaplarım	ikimizin كُتُبُنَا kitapları	bizim كُتُبُنَا kitaplarımız

ALIŞTIRMALAR

A- Aşağıdaki herbir ismin sonuna, misâldeki gibi bitişik zamir getiriniz:

قَلَمٌ دَفْتَرٌ مُعَلِّمٌ مَدْرَسَةٌ حَدِيقَةٌ مَدِينَةٌ şehir

Misâl: köy قَرْيَةٌ

قَرْيَتُهُ	قَرْيَتُهُمَا	قَرْيَتُهُمْ
قَرْيَتُهَا	قَرْيَتُهُمَا	قَرْيَتُهُنَّ
قَرْيَتُكَ	قَرْيَتُكُمَا	قَرْيَتُكُمْ
قَرْيَتُكِ	قَرْيَتُكُمَا	قَرْيَتُكُنَّ
قَرْيَتِي	قَرْيَتُنَا	قَرْيَتُنَا

B- Yüksek sesle okuyunuz:

١ – كِتَابُهُ جَدِيدٌ.	٢ – مَكْتَبُهَا صَغِيرٌ.
1- Onun kitabı yenidir.	2- Onun bürosu küçüktür.
٣ – بَيْتُهُمْ وَاسِعٌ.	٤ – حَدِيقَتُهُمْ صَغِيرَةٌ.
3- Onların evi geniştir.	4- Onların bahçesi küçüktür.
٥ – مِحْفَظَتُكَ غَالِيَةٌ.	٦ – مُدَرِّسُكُمْ شَابٌّ.
5- Senin çantan pahalıdır.	6- Öğretmeniniz gençtir.
٧ – مُدِيرُهُمْ مُسِنٌّ.	٨ – أُمُّكُمَا قَصِيرَةٌ.
7- Onların müdürü yaşlıdır.	8- İkinizin annesi kısa boyludur.
٩ – أُخْتُهُنَّ طَوِيلَةٌ.	١٠ – حَقِيبَتُكِ ثَقِيلَةٌ.
9- Onların kız kardeşi uzun boyludur.	10- Bavulun ağırdır.

C- Yüksek sesle okuyunuz:

١ – أَيْنَ قَلَمُكَ؟	١ – قَلَمِي فِي مِحْفَظَتِي.
1- Kalemin nerede?	1- Kalemim çantamda.
٢ – أَيْنَ دَفْتَرُكِ؟	٢ – دَفْتَرِي عَلَى مَكْتَبِي.
2- Defterin nerede?	2- Defterim sıramın üzerinde.

٣- هَلْ عِنْدَكَ مِسْطَرَةٌ؟	٣- نَعَمْ، عِنْدِي مِسْطَرَةٌ.
3- Yanında cedvel var mı?	3- Evet, yanımda cedvel var.
٤- أَيْنَ مِسْطَرَتُكَ؟	٤- مِسْطَرَتِي عَلَى مَكْتَبِي.
4- Cedvelin nerede?	4- Cedvelim sıramın üzerinde.
٥- كَمْ أَخًا لَكَ؟	٥- لِي أَخٌ وَاحِدٌ.
5- Kaç kardeşin var?	5- Benim bir kardeşim var.
٦- مَا اسْمُهُ؟	٦- اِسْمُهُ طَاهِرٌ.
6- Adı ne?	6- Adı Tâhir.
٧- كَمْ أُخْتًا لَكَ؟	٧- لِي أُخْتَانِ.
7- Kaç kız kardeşin var?	7- İki kız kardeşim var.
٨- هَلْ لَهُمَا جَدٌّ؟	٨- نَعَمْ، لَهُمَا جَدٌّ.
8- İkisinin dedesi var mı?	8- Evet, ikisinin dedesi var.
٩- هَلْ لَهُمَا جَدَّةٌ؟	٩- نَعَمْ، لَهُمَا جَدَّةٌ.
9- İkisinin ninesi var mı?	9- Evet, ikisinin ninesi var.
١٠- هَلْ جَدُّهُمَا مُسِنٌّ؟	١٠- نَعَمْ، جَدُّهُمَا مُسِنٌّ.
10- İkisinin dedesi yaşlı mı?	10- Evet, ikisinin dedesi yaşlı..

D- Yüksek sesle okuyunuz:

١ – مَنْ أَنْتِ؟	١ – أَنَا زَيْنَبُ.
1- Sen kimsin?	1- Ben Zeyneb'im.
٢ – هَلْ لَكِ أَبٌ؟	٢ – نَعَمْ، لِي أَبٌ.
2- Baban var mı?	2- Evet, babam var.
٣ – مَا اسْمُهُ؟	٣ – اِسْمُهُ مُحَمَّدٌ.
3- Adı ne?	3- Adı Muhammed.
٤ – مَا شُغْلُهُ؟	٤ – هُوَ تَاجِرٌ.
4- İşi ne?	4- O tâcirdir.
٥ – هَلْ لَكِ أُمٌّ؟	٥ – نَعَمْ، لِي أُمٌّ.
5- Annen var mı?	5- Evet, annem var.
٦ – مَا اسْمُهَا ؟	٦ – اِسْمُهَا خَالِدَةُ.
6-Adı ne?	6- Adı Hâlide.

٧- مَا شُغْلُهَا؟	٧- هِيَ رَبَّةُ الْبَيْتِ.
7- İşi ne?	7- O, ev hanımıdır.
٨- كَمْ أَخًا لَكِ؟	٨- لِي أَخَوَانِ.
8- Kaç kardeşin var?	8- İki kardeşim var.
٩- مَنْ هُمَا؟	٩- هُمَا صَالِحٌ وَ خَلِيلٌ.
9- İkisi kimdir?	9- İkisi Sâlih ve Halîl'dir.
١٠- مَا شُغْلُهُمَا؟	١٠- هُمَا تِلْمِيذَانِ.
10- İkisinin işi ne?	10- İkisi öğrencidirler.
١١- أَيْنَ مَدْرَسَتُهُمَا؟	١١- مَدْرَسَتُهُمَا فِي وَسَطِ الْمَدِينَةِ.
11- İkisinin okulu nerede?	11- İkisinin okulu şehir merkezinde.
١٢- هَلْ مَدْرَسَتُهُمَا كَبِيرَةٌ؟	١٢- نَعَمْ، هِيَ كَبِيرَةٌ.
12- İkisinin okulu büyük mü?	12- Evet, büyüktür.

E- Boş yerleri doldurunuz:

١ – أَنَا ..... لِي قَلَمٌ وَ كِتَابٌ.

٢ – أَنْتَ ..... لَكَ ..... وَ دَفْتَرٌ.

٣ – أَنْتِ ..... لَكِ كِتَابٌ وَ .....

٤ – هُوَ ..... لَهُ ..... وَ قَلَمٌ.

٥ – هِيَ ..... لَ..... دَفْتَرٌ وَ .....

٦ – هُمَا ..... وَ ..... لَ..... كِتَابٌ وَ .....

٧ – هُمَا ..... وَ ..... لَ..... دَفْتَرٌ وَ .....

٨ – نَحْنُ ..... وَ ..... لَ..... كِتَابٌ وَ .....

٩ – أَنْتُمَا ..... وَ ..... لَكُمَا مِسْطَرَةٌ وَ كِتَابٌ.

١٠ – أَنْتُمْ ..... وَ ..... وَ ..... لَ..... كِتَابٌ وَ قَلَمٌ وَ .....

١١ – أَنْتُنَّ ..... وَ ..... وَ ..... لَ..... مِسْطَرَةٌ وَ دَفْتَرٌ وَ .....

١٢ – هُمْ ..... وَ ..... وَ ..... لَ..... قَلَمٌ وَ ..... وَ .....

١٣ – هُنَّ ..... وَ ..... وَ ..... لَهُنَّ ..... وَ ..... وَ .....

Çizelgeden cümleler yapınız

هُمْ	طَاهِرٌ و صَادِقٌ و قَاسِمٌ	لَهُمْ سَيَّارَةٌ، سَيَّارَتُهُمْ جَدِيدَةٌ.
هُوَ	خَالِدٌ	لَهُ كِتَابٌ، كِتَابُهُ سَمِيكٌ.
أَنَا	مَحْمُودٌ	لِي دَفْتَرٌ، دَفْتَرِي رَقِيقٌ.
هِيَ	زَيْنَبُ	لَهَا مِحْفَظَةٌ، مِحْفَظَتُهَا غَالِيَةٌ.
أَنْتُمَا	سَلِيمٌ و خَلِيلٌ	لَكُمَا حَدِيقَةٌ، حَدِيقَتُكُمَا وَاسِعَةٌ.
أَنْتُمْ	عَلِيٌّ و كَرِيمٌ وَ صَالِحٌ	لَكُمْ بَيْتٌ، بَيْتُكُمْ كَبِيرٌ.
أَنْتُنَّ	عَائِشَةُ و فَاطِمَةُ و مَرْيَمُ	لَكُنَّ ضَيْعَةٌ، ضَيْعَتُكُنَّ كَبِيرَةٌ.
أَنْتِ	زَيْنَبُ	لَكِ مِحْفَظَةٌ، مِحْفَظَتُكِ غَالِيَةٌ.

وَاسِعَةٌ geniş ضَيْعَةٌ çiftlik سَيَّارَةٌ taksi كَبِيرٌ büyük غَالِيَةٌ pahalı

Çizelgeden cümleler yapınız

	أَنْتَ		أَنَا	مَحْمُودٌ.
	هُوَ		أَنْتِ	طَاهِرٌ.
	هِيَ		هُوَ	زَيْنَبُ.
	أَنَا		هِيَ	خَالِدٌ.
	هُمْ		أَنْتَ	مَرْيَمُ.
	أَنْتِ		هُنَّ	خَالِدٌ وَ طاهِرٌ.
مَنْ	أَنْتُمَا	؟	هُمْ	زَيْنَبُ وَ مَرْيَمُ وَ خَدِيجَةُ.
	أَنْتُمْ		هُمَا	عَلِيٌّ.
	هُوَ		نَحْنُ	زُهْرَةُ.
	هُنَّ		أَنَا	خَالِدٌ.
	نَحْنُ		أَنْتُنَّ	سَلِيمٌ وَ طاهِرٌ وَ قَاسِمٌ.
	أَنْتُنَّ		نَحْنُ	**خَدِيجَةُ وَ فَاطِمَةُ وَ زَيْنَبُ.**
			أَنَا	خَلِيلٌ وَ عَادِلٌ.

İsimlerde Erkeklik Dişilik اَلْمُذَكَّرُ وَ الْمُؤَنَّثُ فِي الْأَسْمَاءِ

Kız öğrenci	تِلْمِيذَةٌ	← Öğrenci	تِلْمِيذٌ
Hanım öğretmen	مُدَرِّسَةٌ	Öğretmen	مُدَرِّسٌ
Kız	اِبْنَةٌ	Oğul	اِبْنٌ
Kız torun	حَفِيدَةٌ	Torun	حَفِيدٌ
Nine	جَدَّةٌ	Dede	جَدٌّ
Hanım aşçı	طَبَّاخَةٌ	Aşçı	طَبَّاخٌ
Hanım terzi	خَيَّاطَةٌ	Terzi	خَيَّاطٌ
Dişi köpek	كَلْبَةٌ	Köpek	كَلْبٌ
Dişi kedi	قِطَّةٌ	Kedi	قِطٌّ

Hanım hekim	طَبِيبَةٌ	Hekim	طَبِيبٌ
Müdîre	مُدِيرَةٌ	Müdür	مُدِيرٌ

Muzekker (dilbilgisi bakımından erkek sayılan) ismi muennes (dilbilgisi bakımından dişi) yapmak için, sonuna yuvarlak tê "ة" eklenir. Sıfat isim sayılır, muennes yapmak için sonuna yuvarlak tê "ة" eklenir:

büyük	كَبِيرَةٌ	كَبِيرٌ ←
küçük	صَغِيرَةٌ	صَغِيرٌ
geniş	وَاسِعَةٌ	وَاسِعٌ
dar	ضَيِّقَةٌ	ضَيِّقٌ
hızlı	سَرِيعَةٌ	سَرِيعٌ
yavaş	بَطِيئَةٌ	بَطِيءٌ
güzel	جَمِيلَةٌ	جَمِيلٌ

Misâller:

Adam büyüktür.	اَلرَّجُلُ كَبِيرٌ.
Kadın büyüktür.	اَلْمَرْأَةُ كَبِيرَةٌ.
Çocuk küçüktür.	اَلْوَلَدُ صَغِيرٌ.
Kız küçüktür.	اَلْبِنْتُ صَغِيرَةٌ.
Öğrenci zekidir.	اَلتِّلْمِيذُ ذَكِيٌّ.
Kız öğrenci zekidir.	اَلتِّلْمِيذَةُ ذَكِيَّةٌ.
Öğretmen uzun boyludur.	اَلْمُدَرِّسُ طَوِيلٌ.
Hanım öğretmen uzun boyludur.	اَلْمُدَرِّسَةُ طَوِيلَةٌ.
Hizmetçi kuvvetlidir.	اَلْخَادِمُ قَوِيٌّ.
Hanım hizmetçi kuvvetlidir.	اَلْخَادِمَةُ قَوِيَّةٌ.
Aşçı mahâretlidir.	اَلطَّبَّاخُ مَاهِرٌ.
Hanım aşçı mahâretlidir.	اَلطَّبَّاخَةُ مَاهِرَةٌ.
Hekim kısa boyludur.	اَلطَّبِيبُ قَصِيرٌ.
Hanım hekim kısa boyludur.	اَلطَّبِيبَةُ قَصِيرَةٌ.
Cadde geniştir.	اَلشَّارِعُ وَاسِعٌ.
Bahçe geniştir.	اَلْحَدِيقَةُ وَاسِعَةٌ.

ALIŞTIRMALAR

A- Yüksek sesle okuyunuz:

١ – اَلْمُدِيرُ مُسِنٌّ.	١ – اَلْمُدِيرَةُ مُسِنَّةٌ.
Müdür yaşlıdır.	Müdîre yaşlıdır.
٢ – اَلْكَلْبُ صَغِيرٌ.	٢ – اَلْكَلْبَةُ صَغِيرَةٌ.
Köpek küçüktür.	Dişi köpek küçüktür.
٣ – اَلْقِطُّ نَظِيفٌ.	٣ – اَلْقِطَّةُ نَظِيفَةٌ.
Kedi temizdir.	Dişi kedi temizdir.
٤ – اَلطِّفْلُ نَشِيطٌ.	٤ – اَلطِّفْلَةُ نَشِيطَةٌ.
Çocuk dinç, canlıdır.	Kız çocuğu dinç, hareketlidir.
٥ – اَلرَّصِيفُ ضَيِّقٌ.	٥ – اَلْغُرْفَةُ ضَيِّقَةٌ.
Kaldırım dardır.	Oda dardır.
٦ – اَلْقَمِيصُ نَظِيفٌ.	٦ – اَلنَّظَّارَةُ نَظِيفَةٌ.
Gömlek temizdir.	Gözlük temizdir.
٧ – اَلْبَابُ مَفْتُوحٌ.	٧ – اَلنَّافِذَةُ مُغْلَقَةٌ.
Kapı açıktır.	Pencere kapalıdır.
٨ – اَلْكُرْسِيُّ مُرِيحٌ.	٨ – اَلْخِزَانَةُ كَبِيرَةٌ.
Sandalye rahatlık vericidir.	Dolap büyüktür.

B- Yüksek sesle okuyunuz:

١ – اَلْكَلْبُ فِي فِنَاءِ الْبَيْتِ.	هُوَ فِي الْفِنَاءِ.
Köpek, evin avlusundadır.	O avludadır.
٢ – اَلْقِطَّةُ عَلَى الْبِسَاطِ.	هِيَ عَلَى الْبِسَاطِ.
Dişi kedi halının üzerindedir.	O halı üzerindedir.
٣ – اَلْمُوَظَّفُ فِي الْمَكْتَبِ.	هُوَ فِي الْمَكْتَبِ.
Memur, bürodadır.	O bürodadır.
٤ – اَلطَّبَّاخُ فِي الْمَطْبَخِ.	هُوَ فِي الْمَطْبَخِ.
Aşçı mutfaktadır.	O mutfaktadır.
٥ – اَلطَّبَّاخَةُ فِي الْمَطْبَخِ.	هِيَ فِي الْمَطْبَخِ.
Hanım aşçı mutfaktadır.	O mutfaktadır.
٦ – اَلطَّبِيبُ فِي الْمُسْتَشْفَى.	هُوَ فِي الْمُسْتَشْفَى.
Hekim hastânededir.	O hastânededir.
٧ – اَلطَّبِيبَةُ فِي الْعِيَادَةِ.	هِيَ فِي الْعِيَادَةِ.
Hanım hekim, muâyenehânededir.	O, muâyenehânededir.
٨ – اَلْخُبْزُ عَلَى الْمَائِدَةِ.	هُوَ عَلَى الْمَائِدَةِ.
Ekmek, masadadır.	O, sofradadır.

٩- اَلشَّوْكَةُ عَلَى الْمَائِدَةِ.	هِيَ عَلَى الْمَائِدَةِ.
Çatal, sofradadır.	O, sofradadır.
١٠- اَلطَّبَقُ عَلَى الْمَائِدَةِ.	هُوَ عَلَى الْمَائِدَةِ.
Tabak, masadadır.	O, sofradadır.
١١- اَلْقَارُورَةُ عَلَى الْمَائِدَةِ.	هِيَ عَلَيْهَا.
Sürâhi, masadadır.	O, onun üzerindedir.
١٢- اَلطَّبَقُ فِي الْخِزَانَةِ.	هُوَ فِيهَا.
Tabak, dolaptadır.	O, oradadır.
١٣- اَلشَّجَرَةُ فِي الْحَدِيقَةِ.	هِيَ فِيهَا.
Ağaç, bahçededir.	O, oradadır.
١٤- اَلْخَزَفُ عَلَى الْمِنْضَدَةِ.	هُوَ عَلَيْهَا.
Saksı, masadadır	O, oradadır.
١٥- اَلْمِحْفَظَةُ عَلَى الْكُرْسِيِّ.	هِيَ عَلَيْهِ.
Çanta, sandalyededir.	O, oradadır.

Çizelgeden cümleler yapınız:

اَلْمُدَرِّسُ	سَرِيعٌ.
اَلْمُدَرِّسَةُ	عَالِمٌ.
اَلْقِطَارُ	طَوِيلَةٌ.
اَلْجَدُّ	مُسِنَّةٌ.
اَلْجَدَّةُ	مُسِنٌّ.
اَلْحَافِلَةُ	مَاهِرٌ.
اَلْخَيَّاطُ	سَرِيعَةٌ.
اَلْخَيَّاطَةُ	نَشِيطٌ.
اَلرِّيَاضِيُّ	مَاهِرَةٌ.
اَلْحَدَّادُ	خَفِيفَةٌ.
اَلْمِظَلَّةُ	قَوِيٌّ.
اَلْحَائِطُ	عَالِيَةٌ.
اَلشَّجَرَةُ	مُرْتَفِعٌ.
اَلنَّافِذَةُ	ثَقِيلٌ.
اَلصُّنْدُوقُ	سَافِلَةٌ.

demirci	اَلْحَدَّادُ	sporcu	اَلرِّيَاضِيُّ	hızlı	سَرِيعٌ	tren	اَلْقِطَارُ
hafif	اَلْحَائِطُ	yüksek	عَالِيَةٌ	hafif	خَفِيفَةٌ	kuvvetli	قَوِيٌّ
dinç	نَشِيطٌ	sandık	اَلصُّنْدُوقُ	alçak	سَافِلَةٌ	yüksek	مُرْتَفِعٌ

İsim Tamlaması اَلْإِضَافَةُ

اَلتِّلْمِيذُ جَالِسٌ فِي الصَّفِّ. بَابُ الصَّفِّ مُغْلَقٌ. نَافِذَةُ الصَّفِّ مَفْتُوحَةٌ. مُدَرِّسُ التِّلْمِيذِ طَوِيلٌ. مُدَرِّسُ التِّلْمِيذِ قَائِمٌ أَمَامَ السَّبُّورَةِ. لِلتِّلْمِيذِ قَلَمٌ وَ دَفْتَرٌ وَ كِتَابٌ وَ مِسْطَرَةٌ. قَلَمُ التِّلْمِيذِ طَوِيلٌ. وَ دَفْتَرُ التِّلْمِيذِ رَقِيقٌ. كِتَابُ التِّلْمِيذِ سَمِيكٌ.

Öğrenci sınıfta oturmaktadır. **Sınıfın** kapısı kapalıdır. **Sınıfın** penceresi açıktır. **Öğrencinin** öğretmeni uzun boyludur. **Öğrencinin** öğretmeni **tahtanın** önünde ayakta (dikilmekte)dir. **Öğrencinin** kalemi, defteri, kitabı ve cedveli vardır. **Öğrencinin** kalemi uzundur. **Öğrencinin** defteri incedir. **Öğrencinin** kitabı kalındır.

1. İki isim, bir İsim Tamlaması meydana getirir.

Arapçada isim tamlamasına اَلْإِضَافَةُ (izâfet) denir.

2. İlk isme مُضَافٌ Muzâf denir. İkinci isme مضاف إِلَيْهِ Muzâfun ileyh denir.

3. Muzâfın başında اَلْ bulunmaz ve son harfi tek harekelidir.

4. Muzâfun ileyhin başında اَلْ bulunabilir ve dâima mecrûr olur. (Son harfinin harekesi kesradır.)

SORULUR ve CEVAPLAR

Öğrencinin kalemi uzun mu?	– هَلْ قَلَمُ التِّلْمِيذِ طَوِيلٌ؟
Evet, öğrencinin kalemi uzun.	– نَعَمْ، قَلَمُ التِّلْمِيذِ طَوِيلٌ.
Öğrencinin defteri ince mi?	– هَلْ دَفْتَرُ التِّلْمِيذِ رَقِيقٌ؟
Evet, öğrencinin defteri ince.	– نَعَمْ، دَفْتَرُ التِّلْمِيذِ رَقِيقٌ.
Öğrencinin kitabı kalın mı?	– هَلْ كِتَابُ التِّلْمِيذِ سَمِيكٌ؟
Evet, öğrencinin kitabı kalın.	– نَعَمْ، كِتَابُ التِّلْمِيذِ سَمِيكٌ.
Sınıfın kapısı kapalı mı?	– هَلْ بَابُ الصَّفِّ مُغْلَقٌ؟
Evet, sınıfın kapısı kapalı.	– نَعَمْ، بَابُ الصَّفِّ مُغْلَقٌ.
Sınıfın penceresi açık mı?	– هَلْ نَافِذَةُ الصَّفِّ مَفْتُوحَةٌ؟
Evet, sınıfın penceresi açık.	– نَعَمْ، نَافِذَةُ الصَّفِّ مَفْتُوحَةٌ.

ALIŞTIRMALAR

A- Muzâfın altına bir çizgi çiziniz:

Evin kapısı açıktır.	١ – بَابُ الْبَيْتِ مَفْتُوحٌ.
Öğretmenin kitabı kalındır.	٢ – كِتَابُ الْمُدَرِّسِ سَمِيكٌ.
Öğretmenin defteri yenidir.	٣ – دَفْتَرُ الْمُدَرِّسِ جَدِيدٌ.
Müdürün bürosu geniştir.	٤ – مَكْتَبُ الْمُدِيرِ وَاسِعٌ.

Adamın gömleği temizdir.	٥- قَمِيصُ الرَّجُلِ نَظِيفٌ.
Öğrecinin gözlüğü yenidir.	٦- نَظَّارَةُ التِّلمِيذِ جَدِيدَةٌ.
Müdürün çamaşır makinesi büyüktür.	٧- غَسَّالَةُ الْمُدِيرِ كَبِيرَةٌ.
Öğrencinin çantası eskidir.	٨- مِحْفَظَةُ التِّلْمِيذِ قَدِيمَةٌ.
Evin bahçesi geniştir.	٩- حَدِيقَةُ الْبَيْتِ وَاسِعَةٌ.
Yatak odası dardır.	١٠- غُرْفَةُ النَّوْمِ ضَيِّقَةٌ.

B- Muzâfun İleyhin altına iki çizgi çiziniz:

Evin tavanı yüksektir.	١- سَقْفُ الْبَيْتِ مُرْتَفِعٌ.
Hastanın yüzü solgundur.	٢- وَجْهُ الْمَرِيضِ شَاحِبٌ.
Çocuğun kalemi kısadır.	٣- قَلَمُ الْوَلَدِ قَصِيرٌ.
Öğretmenin çocuğu küçüktür.	٤- وَلَدُ الْمُعَلِّمِ صَغِيرٌ.
Öğrencinin öğretmeni uzun boyludur.	٥- مُدَرِّسُ التِّلمِيذِ طَوِيلٌ.
Öğrencinin dersi kolaydır.	٦- دَرْسُ التِّلمِيذِ سَهْلٌ.
Çocuğun cedveli uzundur.	٧- مِسْطَرَةُ الْوَلَدِ طَوِيلَةٌ.
Odanın penceresi açıktır.	٨- نَافِذَةُ الْغُرْفَةِ مَفْتُوحَةٌ.
Sınıfın tahtası enlidir.	٩- سَبُّورَةُ الصَّفِّ عَرِيضَةٌ.
Kalem kutusu küçüktür.	١٠- عُلْبَةُ الْقَلَمِ صَغِيرَةٌ.

C- Boş yerleri doldurunuz:

١ – قَلَمٌ ..... قَصِيرٌ.

٢ – دَفْتَرٌ ..... رَقِيقٌ.

٣ – ..... الْمُدَرِّسِ طَوِيلٌ.

٤ – مِسْطَرَةٌ ..... طَوِيلَةٌ.

٥ – ..... الصَّفِّ مَفْتُوحٌ.

٦ – نَافِذَةٌ ..... مَفْتُوحَةٌ.

٧ – كِتَابٌ ..... سَمِيكٌ.

٨ – دَفْتَرٌ ..... رَقِيقٌ.

٩ – سَبُّورَةٌ ..... عَرِيضَةٌ.

١٠ – حَدِيقَةٌ ..... صَغِيرَةٌ.

١١ – كُرْسِيٌّ ..... مُرِيحٌ.

١٢ – سَاعَةٌ ..... قَدِيمَةٌ.

١٣ – سَيَّارَةٌ ..... جَدِيدَةٌ.

١٤ – قَمِيصٌ ..... رَخِيصٌ.

١٥ – مِنْضَدَةٌ ..... ثَقِيلَةٌ.

١٦ – ..... التِّلْمِيذِ قَصِيرٌ.

مَفْتُوحٌ açık | مُرِيحٌ rahat ettirici | رَخِيصٌ ucuz | ثَقِيلَةٌ ağır

Ezberleyiniz

طَاعَةُ اللَّهِ طَاعَةُ الْوَالِدِ وَ مَعْصِيَةُ اللَّهِ مَعْصِيَةُ الْوَالِدِ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

'Babaya itaat Allah'a itaat gibidir, Babaya isyan Allah'a isyan gibidir.' (Hadîs-i Şerîf)

EV ÖDEVİ

A- Şu isimleri muzâf yapınız:

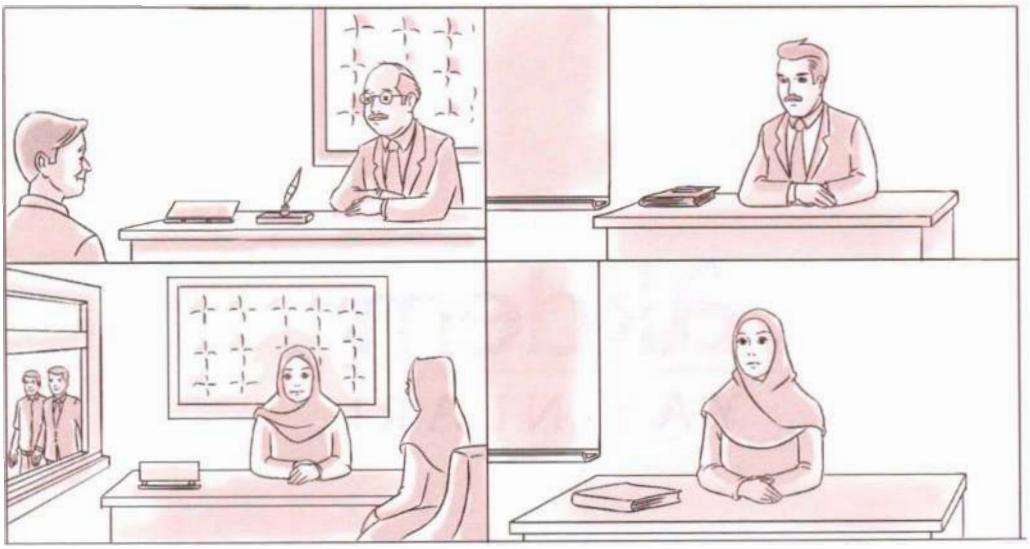
جِدَار – مِصْبَاح – حِصَان – بَاب – قَلَم

B- Şu isimleri muzâfun ileyh yapınız:

الْبَيْتِ–الْمُزَارِع (çiftçi) الْغُرْفَةِ – الْمَدْرَسَةِ – التِّلْمِيذِ

akdem
YAYINLARI

اَلْمُثَنَّى فِي الْأَسْمَاءِ İsimlerde İkilik

كَامِلٌ وَ عَلِيٌّ مُدَرِّسَانِ. هُمَا فِي الْمَدْرَسَةِ. كَامِلٌ جَالِسٌ فِي الصَّفِّ. وَ عَلِيٌّ عِنْدَ الْمُدِيرِ. وَ الْمُدِيرُ جَالِسٌ أَيْضاً . هُمَا جَالِسَانِ فِي مَكْتَبِ الْمُدِيرِ.

فَاطِمَةُ مُدَرِّسَةٌ وَ مَرْيَمُ مُدَرِّسَةٌ. هُمَا مُدَرِّسَتَانِ فِي الْمَدْرَسَةِ نَفْسِهَا. فَاطِمَةُ جَالِسَةٌ فِي الصَّفِّ. وَ مَرْيَمُ جَالِسَةٌ عِنْدَ مُدِيرَةِ الْمَدْرَسَةِ. وَ الْمُدِيرَةُ جَالِسَةٌ أَيْضًا. هُمَا جَالِسَتَانِ.

مَحْمُودٌ تِلْمِيذٌ وَ حَامِدٌ تِلْمِيذٌ. هُمَا تِلْمِيذَانِ. هُمَا وَاقِفَانِ فِي الْفِنَاءِ.

Kâmil ve Ali iki öğretmendir. İkisi okuldadır. Kâmil sınıfta oturmaktadır.
Ali müdürün yanındadır. Müdür de oturmaktadır. İkisi, müdürün bürosunda oturmaktadır.
Fatma öğretmendir, Meryem öğretmendir. İkisi aynı okulda iki öğretmendir.
Fatma sınıfta oturmaktadır. Meryem okulun müdîresinin yanında oturmaktadır.
Müdîre de oturmaktadır. İkisi oturmaktadırlar.
Mahmûd öğrencidir, Hâmid öğrencidir. İkisi iki öğrencidir. İkisi avluda durmaktadır.

iki öğretmen	مُدَرِّسَانِ	← öğretmen	مُدَرِّسٌ
iki hanım öğretmen	مُدَرِّسَتَانِ	hanım öğretmen	مُدَرِّسَةٌ
iki öğrenci	تِلْمِيذَانِ	öğrenci	تِلْمِيذٌ
iki kız öğrenci	تِلْمِيذَتَانِ	kız öğrenci	تِلْمِيذَةٌ
iki kalem	قَلَمَانِ	kalem	قَلَمٌ
iki kitap	كِتَابَانِ	kitap	كِتَابٌ
iki cadde	شَارِعَانِ	cadde	شَارِعٌ
iki ağaç	شَجَرَتَانِ	bir ağaç	شَجَرَةٌ
iki kapı	بَابَانِ	kapı	بَابٌ
iki duvar	جِدَارَانِ	duvar	جِدَارٌ
iki sandalye	كُرْسِيَّانِ	sandalye	كُرْسِيٌّ
iki adam	رَجُلَانِ	adam	رَجُلٌ
iki çocuk	وَلَدَانِ	çocuk	وَلَدٌ

Tekil isim, sonuna انِ eklenerek Musennâ (ikil) yapılır.

okulun iki öğretmeni	مُدَرِّسَا الْمَدْرَسَةِ	iki öğretmen	مُدَرِّسَانِ
öğrencinin iki kalemi	قَلَمَا التِّلْمِيذِ	iki kalem	قَلَمَانِ
Ali'nin iki cedveli	مِسْطَرَتَا عَلِيٍّ	iki cedvel	مِسْطَرَتَانِ
bahçenin iki ağacı	شَجَرَتَا الْحَدِيقَةِ	iki ağaç	شَجَرَتَانِ
adamın iki kızı	بِنْتَا الرَّجُلِ	iki kız	بِنْتَانِ
hocanın iki kitabı	كِتَابَا الْأُسْتَاذِ	iki kitap	كِتَابَانِ
mêmûrenin iki dosyası	مِلَفَّا الْمُوَظَّفَةِ	iki dosya	مِلَفَّانِ
okulun iki kapısı	بَابَا الْمَدْرَسَةِ	iki kapı	بَابَانِ
evin iki penceresi	نَافِذَتَا الْبَيْتِ	iki pencere	نَافِذَتَانِ
gencin iki gömleği	قَمِيصَا الشَّابِّ	iki gömlek	قَمِيصَانِ
köyün iki çobanı	رَاعِيَا الْقَرْيَةِ	iki çoban	رَاعِيَانِ
mescidin iki minâresi	مِئْذَنَتَا الْمَسْجِدِ	iki minâre	مِئْذَنَتَانِ
müdürün iki hizmetçisi	خَادِمَا الْمُدِيرِ	iki hizmetçi	خَادِمَانِ
yolcunun iki bavulu	حَقِيبَتَا الْمُسَافِرِ	iki bavul	حَقِيبَتَانِ
odanın iki lâmbası	مِصْبَاحَا الْغُرْفَةِ	iki lâmba	مِصْبَاحَانِ
haftanın iki günü	يَوْمَا الْأُسْبُوعِ	iki gün	يَوْمَانِ
ayın iki haftası	أُسْبُوعَا الشَّهْرِ	iki hafta	أُسْبُوعَانِ

Musennâ İsim muzâf olunca, sonundaki ن düşer.

مَنِ اسْتَوَى يَوْمَاهُ فَهُوَ مَغْبُونٌ. (حديث شريف)

İki günü eşit olan aldanmıştır.

ALIŞTIRMALAR

A- Boş yerleri doldurunuz:

١ – حَامِدٌ وَ مَحْمُودٌ طَبِيبَانِ.	١ – هُمَا طَبِيبَانِ فِي الْمُسْتَشْفَى.
Hâmid ve Mahmûd iki hekimdir.	İkisi, hastânede iki hekimdir.
٢ – صَادِقٌ وَ خَلِيلٌ مُدَرِّسَانِ.	٢ – هُمَا ..... فِي الْمَدْرَسَةِ.
Sâdık ve Halîl iki öğretmendir.	İkisi, okulda iki öğretmendir.

٣ – خَدِيجَةُ وَ زَيْنَبُ مُدَرِّسَتَانِ. ٣ – هُمَا ..... فِي الْمَدْرَسَةِ.

٤ – عَائِشَةُ وَ فَاطِمَةُ طَبِيبَتَانِ. ٤ – هُمَا ..... فِي الْمُسْتَشْفَى.

٥ – مَرْيَمُ وَ خَالِدٌ مُوَظَّفَانِ. ٥ – هُمَا ..... فِي وِزَارَةِ الدِّفَاعِ.

٦ – عَلِيٌّ وَ حَسَنٌ طَالِبَانِ. ٦ – هُمَا ..... فِي كُلِّيَّةِ الطِّبِّ.

وِزَارَةُ الدِّفَاعِ savunma bakanlığı

كُلِّيَّةُ الطِّبِّ tıp fakültesi

B- Boş yerleri doldurunuz:

١ – لِصَادِقٍ مِسْطَرَتَانِ. ←	١ – مِسْطَرَتَا صَادِقٍ طَوِيلَتَانِ.
Sâdığın iki cedveli var.	Sâdığın iki cedveli uzundur.
٢ – لِسَلِيمٍ قَلَمَانِ.	٢ – ..... سَلِيمٍ قَصِيرَانِ.
Selîm'in iki kalemi var.	Selîm'in iki kalemi kısadır.

٣- لِمَحْمُودٍ مِحْفَظَتَانِ.

٤- لِلْمُدَرِّسِ حَقِيبَتَانِ.

٥- لِلْمُدِيرِ مِفْتَاحَانِ.

٦- لِلْجَدِّ حَفِيدَانِ.

٧- لِلْمُزَارِعِ حِصَانَانِ.

٨- لَكُمَا سَيَّارَتَانِ.

٩- لَكَ صُنْدُوقَانِ.

١٠- فِي الغُرْفَةِ مِصْبَاحَانِ.

١١- لِي مِحْفَظَتَانِ.

١٢- لِمَحْمُودٍ مِسْطَرَتَانِ.

١٣- لَنَا .....

١٤- فِي الْغَابَةِ أَسَدَانِ.

١٥- لَكُمَا عُلْبَتَانِ.

٣- ..... مَحْمُودٍ خَفِيفَتَانِ.

٤- ..... الْمُدَرِّسِ ثَقِيلَتَانِ.

٥- ..... الْمُدِيرِ صَغِيرَانِ.

٦- ..... الْجَدِّ طَوِيلَانِ.

٧- حِصَانَا ..... سَرِيعَانِ.

٨- ..... جَدِيدَتَانِ.

٩- ..... ثَقِيلَانِ.

١٠- ..... الْغُرْفَةِ صَغِيرَانِ.

١١- مِحْفَظَتَايَ .....

١٢- مِسْطَرَتَاهُ .....

١٣- دَجَاجَتَانَا صَغِيرَتَانِ.

١٤- ..... الْغَابَةِ مُفْتَرِسَانِ.

١٥- ..... ثَقِيلَتَانِ.

دَجَاجَةٌ	tavuk	اَلْغَابَةُ	orman	مِفْتَاحٌ	anahtar
عُلْبَةٌ	kutu	حِصَانٌ	at	جَدِيدَةٌ	yeni
سَيَّارَتٌ	taksi	أَسَدٌ	arslan	مُفْتَرِسٌ	yırtıcı

Ezberleyiniz

مَنْ اِغْبَرَّتْ قَدَمَاهُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ حَرَّمَهُ اللَّهُ عَلَى النَّارِ.

(حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Kimin Allah yolunda iki ayağı tozlanırsa, Allah onu Cehenneme haram kılar.

EV ÖDEVİ

A- Şu isimleri Muzâf olarak kullanınız:

iki duvar	جِدَارَانِ	iki horoz	دِيكَانِ	iki torun	حَفِيدَانِ
iki tarla	حَقْلانِ	iki tavuk	دَجَاجَتَانِ	iki dede	جَدَّانِ
iki nine	جَدَّتَانِ	iki bahçe	حَدِيقَتَانِ	iki kız torun	حَفِيدَتَانِ

B- Şu isimleri Musenna (ikil) yapınız:

aygır	حِصَانٌ	aslan	أَسَدٌ
çocuk	طِفْلٌ	kız çocuk	طِفْلَةٌ
anahtar	مِفْتَاحٌ	ayna	مِرْآةٌ
hanım öğretmen	مُعَلِّمَةٌ	dişi deve	نَاقَةٌ

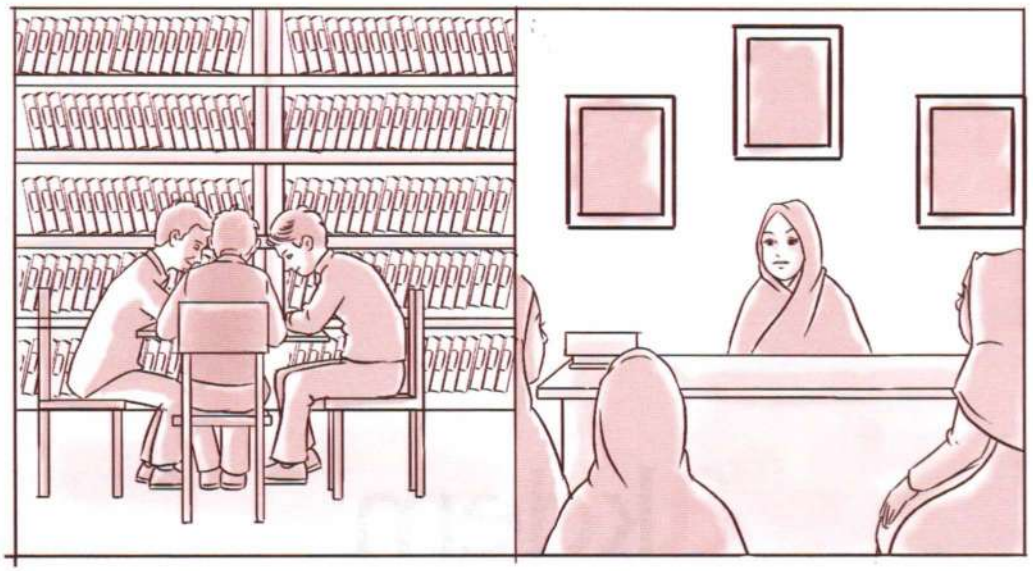
Çizelgeden izâfetler yapınız

حَفِيدًا	الْمَدِينَةِ
حَفِيدَتَا	الْبَيْتِ
مِحْفَظَتَا	الْمَدْرَسَةِ
بَابَا	الْمُدَرِّسِ
شَجَرَتَا	الْجَدِّ
عُلْبَتَا	الْمُزَارِعِ
بَيْتَا	الْحَدِيقَةِ
نَافِذَتَا	الْبَقَّالِ
حَقْلا	التَّاجِرِ
دِيكَا	الرَّجُلِ
شَارِعَا	الْجَدَّةِ
يَدَا	الْحُجْرَةِ
مِصْبَاحَا	الْقَرْيَةِ
كَلْبَا	الْمَرِيضِ

horoz	دِيكٌ	pencere	نَافِذَةٌ	hasta	اَلْمَرِيضُ	oda	اَلْحُجْرَةُ
	cadde	شَارِعٌ	aydınlatıcı	مُنِيرٌ	kalabalık	مُزْدَحِمٌ	
	kutu	عُلْبَةٌ	tarla	حَقْلٌ	dinç	نَشِيطٌ	

akdem
YAYINLARI

İsimlerde Çokluk اَلْجَمْعُ فِي الْأَسْمَاء

جَمِيلٌ وَ طَاهِرٌ وَ صَادِقٌ مُدَرِّسُونَ. هُمْ جَالِسُونَ فِي الْمَكْتَبَةِ.

زَيْنَبُ وَ فَاطِمَةُ وَ خَدِيجَةُ مُدَرِّسَاتٌ. هُنَّ جَالِسَاتٌ عِنْدَ الْمُدِيرَةِ.

Cemîl, Tâhir ve Sâdık öğretmendirler. Onlar kitaplıkta oturmaktalar.

Zeyneb, Fatma ve Hatîce hanım öğretmenlerdir. Onlar müdîrenin yanında oturmaktalar.

1- Muzekker İsim, sonuna ونَ eklenerek çoğaltılır:

مُدَرِّسٌ	← öğretmen	مُدَرِّسُونَ	öğretmenler
مُدِيرٌ	müdür	مُدِيرُونَ	müdürler
مُوَظَّفٌ	memur	مُوَظَّفُونَ	memurlar
نَجَّارٌ	marangoz	نَجَّارُونَ	marangozlar

طَبَّاخٌ	aşçı	طَبَّاخُونَ	aşçılar
حَدَّادٌ	demirci	حَدَّادُونَ	demirciler
مُسْلِمٌ	müslüman	مُسْلِمُونَ	müslümanlar

2- Erkek çoğulu Muzâf olunca, sonundaki نَ düşer:

okulun öğretmenleri	مُدَرِّسُو الْمَدْرَسَةِ
bakanlığın müdürleri	مُدِيرُو الْوِزَارَةِ
hükümetin memurları	مُوَظَّفُو الْحُكُومَةِ
çarşının marangozları	نَجَّارُو السُّوقِ
caddenin aşçıları	طَبَّاخُو الشَّارِعِ
köyün demircileri	حَدَّادُو الْقَرْيَةِ
şehrin müslümanları	مُسْلِمُو الْمَدِينَةِ

3- Muennes isim, sonuna آتٌ eklenerek çoğul yapılır; sonunda ة varsa, düşer:

مُدَرِّسَةٌ	← hanım öğretmen	مُدَرِّسَاتٌ
خَيَّاطَةٌ	hanım terzi	خَيَّاطَاتٌ
طَبَّاخَةٌ	hanım aşçı	طَبَّاخَاتٌ
مُسْلِمَةٌ	hanım Müslüman	مُسْلِمَاتٌ
زَيْنَبُ	Zeynep	زَيْنَبَاتٌ

EV ÖDEVİ

1- Şu isimleri çoğul yapınız:

مُؤْمِنٌ مُؤَذِّنٌ قَصَّابٌ صَبَّاغٌ عَابِدٌ صَائِمٌ

جَاهِلٌ كَافِرٌ ظَالِمٌ حَدَّادٌ مُصَارِعٌ خَطَّاطٌ

mü'min, müezzin, kasap, boyacı, ibâdet edici, oruçlu,
câhil, kâfir, zâlim, demirci, güreşçi, hattat

2- (Çoğul yaptığınız) bu isimleri muzâf olarak kullanınız.

3-Aşağıdaki isimleri çoğul yapınız:

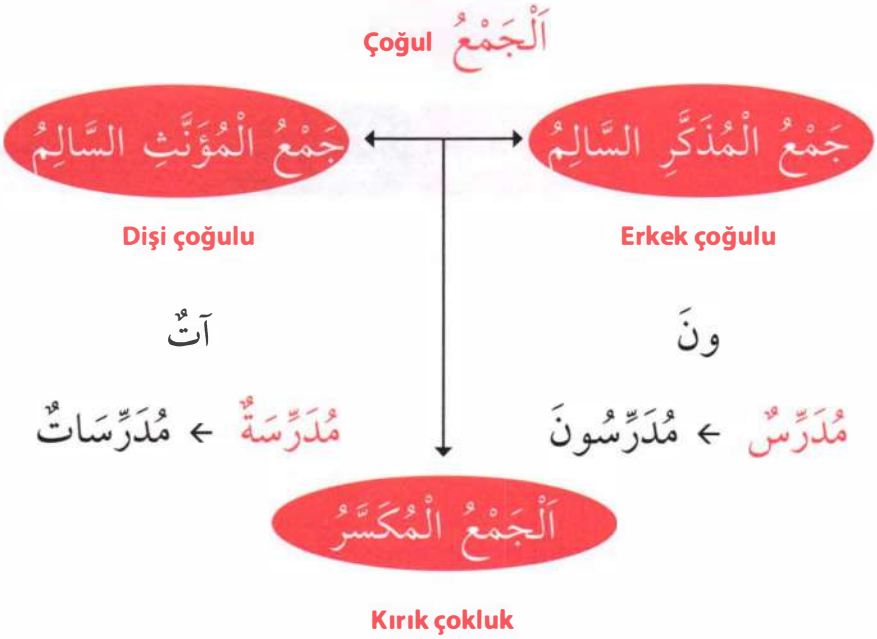
hanım müslüman	مُسْلِمَةٌ	müdîre	مُدِيرَةٌ	kız öğrenci	تِلْمِيذَةٌ
hanım aşçı	طَبَّاخَةٌ	uçak	طَائِرَةٌ	şemsiye	مِظَلَّةٌ
ibâdetçi hanım	عَابِدَةٌ	hanım profesör	أُسْتَاذَةٌ	hanım terzi	خَيَّاطَةٌ

KIRIK ÇOKLUK اَلْجَمْعُ الْمُكَسَّرُ

Bâzı isimler, yapıları değiştirilerek, kırılarak çoğul yapılır:

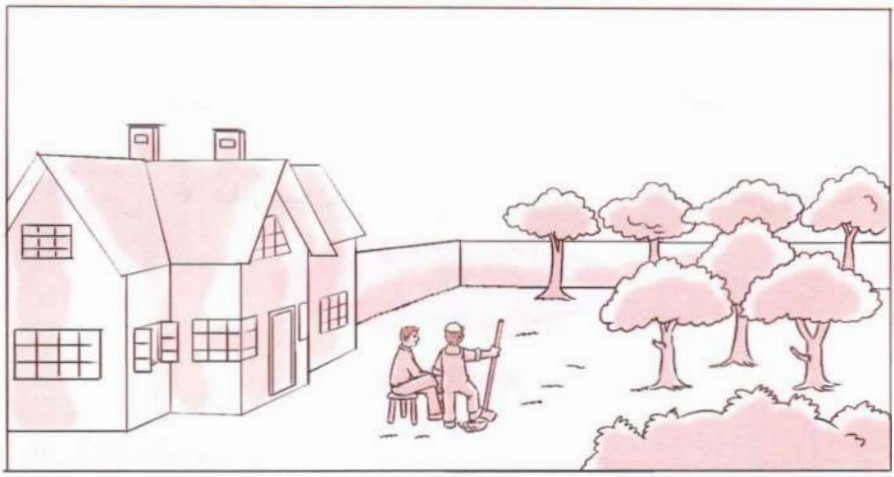
قَلَمٌ ←	أَقْلامٌ	نَهْرٌ ←	أَنْهارٌ
kalem	kalemler	ırmak	ırmaklar
كِتَابٌ	كُتُبٌ	بَابٌ	أَبْوَابٌ
kitap	kitaplar	kapı	kapılar
كَلْبٌ	كِلابٌ	لِبَاسٌ	أَلْبِسَةٌ
köpek	köpekler	elbise	elbiseler
جِدَارٌ	جُدْرَانٌ	طِفْلٌ	أَطْفَالٌ
duvar	duvarlar	çocuk	çocuklar
رَجُلٌ	رِجَالٌ	قَلْبٌ	قُلُوبٌ
adam	adamlar	kalp	kalpler
غُرْفَةٌ	غُرَفٌ	بِنْتٌ	بَنَاتٌ
oda	odalar	kız çocuğu	kız çocukları

Arapçada üç çeşit çoğul vardır, şöyle gösterilebilir:

رَجُلٌ ←	رِجَالٌ	كِتَابٌ ←	كُتُبٌ
adam	adamlar		
قَلَمٌ ←	أَقْلامٌ	بَابٌ ←	أَبْوَابٌ
غُرْفَةٌ ←	غُرَفٌ	اِمْرَأَةٌ ←	نِسَاءٌ
		kadın	kadınlar

İsim Cümlesi اَلْجُمْلَةُ الْإِسْمِيَّةُ

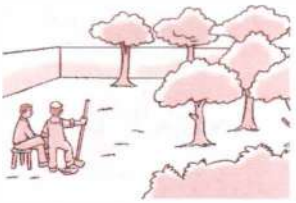
اَلْبَيْتُ كَبِيرٌ. وَ الْحَدِيقَةُ وَاسِعَةٌ. الْأَشْجَارُ كَثِيرَةٌ.
اَلْبَابُ مُغْلَقٌ وَ النَّافِذَةُ مَفْتُوحَةٌ. اَلرَّجُلُ طَوِيلٌ وَ الْخادِمُ قَصِيرٌ.

Ev büyüktür. Bahçe geniştir. Bahçede çok ağaçlar var. Kapı kapalı ve pencere açıktır. Adam uzun boyludur, hizmetçi kısa boyludur.

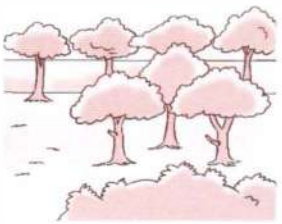
SORULAR VE CEVAPLAR

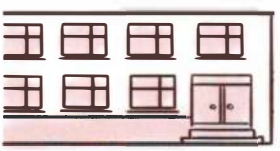
١ – مَا هَذَا؟	Bu nedir?
– هَذَا بَيْتٌ.	Bu, evdir.
٢ – هَلِ الْبَيْتُ كَبِيرٌ؟	Ev büyük mü?
– نَعَمْ، اَلْبَيْتُ كَبِيرٌ.	Evet, ev büyük.

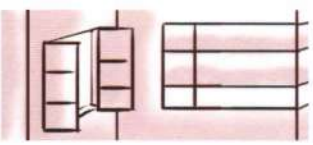
٣- مَا هَذِهِ؟	Bu nedir?
- هَذِهِ حَدِيقَةٌ.	Bu, bahçedir.
٤- هَلِ الْحَدِيقَةُ وَاسِعَةٌ؟	Bahçe geniş mi?
- نَعَمْ، اَلْحَدِيقَةُ وَاسِعَةٌ.	Evet, bahçe geniş.

٥- مَاذَا فِي الْحَدِيقَةِ؟	Bahçede ne var?
- فِي الْحَدِيقَةِ أَشْجَارٌ.	Bahçede ağaçlar var.
٦- هَلِ ا لْأَشْجَارُ كَثِيرَةٌ؟	Ağaçlar çok mu?
- نَعَمْ، اَ لْأَشْجَارُ كَثِيرَةٌ.	Evet ağaçlar çok.

٧- هَلِ الْبَابُ مُغْلَقٌ؟	Kapı kapalı mı?
- نَعَمْ، اَلْبَابُ مُغْلَقٌ.	Evet, kapı kapalı.

٨- هَلِ النَّافِذَةُ مَفْتُوحَةٌ؟	Pencere açık mı?
- نَعَمْ، اَلنَّافِذَةُ مَفْتُوحَةٌ.	Evet, pencere açık.

٩- هَلِ الرَّجُلُ طَوِيلٌ؟	Adam uzun mu?
- نَعَمْ، اَلرَّجُلُ طَوِيلٌ.	Evet, adam uzun.

١٠- هَلِ الْخَادِمُ قَصِيرٌ؟	Hizmetçi kısa mı?
- نَعَمْ، اَلْخَادِمُ قَصِيرٌ.	Evet, hizmetçi kısa.

١١ – هَلِ الرَّجُلُ جَالِسٌ؟

Adam oturuyor mu?

– نَعَمْ، اَلرَّجُلُ جَالِسٌ.

Evet, adam oturuyor.

١٢ – هَلِ الْخَادِمُ قَائِمٌ؟

Hizmetçi ayakta mı?

– نَعَمْ، اَلْخَادِمُ قَائِمٌ.

Evet hizmetçi ayakta

1- İsimle başlayan cümle **İsim Cümlesidir.**

2- İlk isim mubtedâ'dır, **Mubtedâ** mu'arref (belirli) olur. (Özne)

3- İkinci isim haber'dir, **Haber** nekira (belirsiz) olur. (Yüklem)

4- Haber Mubtedâ'ya, cins, tekil, ikil, çoğul olma bakımından uyar.

اَلْمُبْتَدَأُ	اَلْخَبَرُ
اَلطَّبَّاخُ	مَاهِرٌ.
اَلطَّبَّاخَةُ	مَاهِرَةٌ.
اَلطَّبَّاخَانِ	مَاهِرَانِ.
اَلطَّبَّاخَتَانِ	مَاهِرَتَانِ.
اَلطَّبَّاخُونَ	مَاهِرُونَ.
اَلطَّبَّاخَاتُ	مَاهِرَاتٌ.

Eşya çoğulu muennes sayılır:

Mubteda	Haber	
اَلْبَابُ	مَفْتُوحٌ.	Kapı açıktır.
muzekker	muzekker	
اَلْأَبْوَابُ	مَفْتُوحَةٌ.	Kapılar açıktır.
muennes	muennes	

اَلْكِتَابُ	رَخِيصٌ.	Kitap ucuzdur.
muzekker	muzekker	
اَلْكُتُبُ	رَخِيصَةٌ.	Kitaplar ucuzdur.
muennes	muennes	

اَلْقَلَمُ	قَصِيرٌ.	Kalem kısadır.
muzekker	muzekker	
اَلْأَقْلَامُ	قَصِيرَةٌ.	Kalemler kısadır.
muennes	muennes	

اَلْجِدَارُ	مُرْتَفِعٌ.	Duvar yüksektir.
muzekker	muzekker	
اَلْجُدْرَانُ	مُرْتَفِعَةٌ.	Duvarlar yüksektir.
muennes	muennes	

اَلصُّنْدُوقُ	ثَقِيلٌ.	Sandık ağırdır.
muzekker		
اَلصَّنَادِيقُ	ثَقِيلَةٌ.	Sandıklar ağırdır.
muennes		

ALIŞTIRMALAR

A- Şu cümlelerdeki mubtedâların altına bir çizgi, haberlerin altına iki çizgi çiziniz:

١ – اَلْبَابُ مَفْتُوحٌ.

٢ – اَلنَّافِذَةُ مُغْلَقَةٌ.

٣ – اَلْبَابَانِ مَفْتُوحَانِ.

٤ – اَلنَّافِذَتَانِ مُغْلَقَتَانِ.

٥ – اَلْكِتَابُ غَالٍ. pahalı

٦ – اَلْأُسْتَاذُ عَالِمٌ.

٧ – اَلْكُتُبُ غَالِيَةٌ.

٨ – اَلْأَشْجَارُ كَثِيرَةٌ.

٩ – اَلشَّجَرَةُ قَصِيرَةٌ.

١٠ – اَلشَّجَرَتَانِ قَصِيرَتَانِ.

١١ – اَلْأَشْجَارُ قَصِيرَاتٌ.

١٢ – اَلشَّارِعُ ضَيِّقٌ.

B-Şu isimleri, cümlelerde Mubtedâ olarak kullanınız:

öğrenci	اَلتِّلْمِيذُ	sınıf	اَلصَّفُّ	okul	اَلْمَدْرَسَةُ
adam	اَلرَّجُلُ	ayna	اَلْمِرْآةُ	kadın	اَلْمَرْأَةُ
sandalye	اَلْكُرْسِيُّ	ağaç	اَلشَّجَرَةُ	kutu	اَلْعُلْبَةُ

C-Şu isimleri, cümlelerde Haber olarak kullanınız:

geniş	وَاسِعٌ	büyük	كَبِيرَةٌ	rahat ettirici	مُرِيحٌ
uzun	طَوِيلٌ	kısa	قَصِيرَةٌ	çalışkan	مُجِدٌّ
kısa	صَغِيرَةٌ	yüksek	عَالِيَةٌ	yoksul	فَقِيرَةٌ

OLUMSUZLUK اَلنَّفْيُ

اَلْبَيْتُ كَبِيرٌ.	Ev büyük.
مَا الْبَيْتُ كَبِيرًا.	Ev büyük değil.
لَيْسَ الْبَيْتُ كَبِيرًا.	Ev büyük değil.

اَلْبَابُ مُغْلَقٌ.	Kapı kapalı
مَا اَلْبَابُ مُغْلَقًا.	Kapı kapalı değil.
لَيْسَ الْبَابُ مُغْلَقًا.	Kapı kapalı değil.

اَلرَّجُلُ طَوِيلٌ.	Adam uzun boylu.
مَا الرَّجُلُ طَوِيلاً.	Adam uzun boylu değil.
لَيْسَ الرَّجُلُ طَوِيلاً.	Adam uzun boylu değil.

اَلْمَرْأَةُ قَصِيرَةٌ.	Kadın kısa boylu.
مَا الْمَرْأَةُ قَصِيرَةً.	Kadın kısa boylu değil.
لَيْسَتِ الْمَرْأَةُ قَصِيرَةً.	Kadın kısa boylu değil.

İsim cümlesinin başına Leyse gelince;
Mubtedâ, Leyse'nin ismi, Haber, Leyse'nin haberi olur.

	لَيْسَ	الْخَادِمُ	طَوِيلاً.
Hizmetçi uzun boylu değildir.	لَيْسَ	الرَّجُلُ	قَصِيرًا.
	لَيْسَ	الْبَابُ	مُغْلَقًا.
	لَيْسَ	الْكُرْسِيُّ	خَفِيفًا.
	لَيْسَتِ	الْحَدِيقَةُ	وَاسِعَةً.
	لَيْسَتِ	الْأَشْجَارُ	كَثِيرَةً.
	لَيْسَتِ	النَّافِذَةُ	مَفْتُوحَةً.
Çanta ağır değildir.	لَيْسَتِ	الْمِحْفَظَةُ	ثَقِيلَةً.
Kapı açık.		اَلْبَابُ	مَفْتُوحٌ.
Kapı açık mı?	هَلْ	اَلْبَابُ	مَفْتُوحٌ؟
Evet, kapı açık.	نَعَمْ،	اَلْبَابُ	مَفْتُوحٌ.
Kapı açık değil mi?	أَلَيْسَ	اَلْبَابُ	مَفْتُوحًا.
Evet, kapı açık.	بَلَى	اَلْبَابُ	مَفْتُوحٌ.

Olumsuz soruya olumlu cevap verildiğinde, evet demek için بَلَى kullanılır.

Rabbiniz değil miyim?	أَلَسْتُ	بِرَبِّكُمْ؟
Dediler ki: Evet (Rabbimizsin).	قَالُوا :	بَلَى.

D- Mubtedânın altına bir çizgi, Haberin altına iki çizgi çiziniz:

Dergi ucuzdur.	١ – اَلْمَجَلَّةُ رَخِيصَةٌ.
Yemek lezzetlidir.	٢ – اَلطَّعَامُ لَذِيذٌ.
Su soğuktur.	٣ – اَلْمَاءُ بَارِدٌ.
Hava sıcaktır.	٤ – اَلْجَوُّ حَارٌّ.
Fil kocamandır.	٥ – اَلْفِيلُ ضَخْمٌ.
Gemi güzeldir.	٦ – اَلسَّفِينَةُ جَمِيلَةٌ.
Tâcir zengindir.	٧ – اَلتَّاجِرُ غَنِيٌّ.
Hizmetçi yoksuldur.	٨ – اَلْخَادِمُ فَقِيرٌ.
Dağ yüksektir.	٩ – اَلْجَبَلُ مُرْتَفِعٌ.
Müslüman kuvvetlidir.	١٠ – اَلْمُسْلِمُ قَوِيٌّ.

E- Şu cümleleri olumsuz yapınız:

Baba büyüktür.	١ – اَلْأَبُ كَبِيرٌ.
Kitaplar pahalıdır.	٢ – اَلْكُتُبُ غَالِيَةٌ.
Gömlek temizdir.	٣ – اَلْقَمِيصُ نَظِيفٌ.
Kalem ucuzdur.	٤ – اَلْقَلَمُ رَخِيصٌ.
Dergi ucuzdur.	٥ – اَلْمَجَلَّةُ رَخِيصَةٌ.
Kitap değerlidir.	٦ – اَلْكِتَابُ قَيِّمٌ.
Kalem uzundur.	٧ – اَلْقَلَمُ طَوِيلٌ.
Gazete pahalıdır.	٨ – اَلْجَرِيدَةُ غَالِيَةٌ.
Yazı tahtası enlidir.	٩ – اَلسَّبُّورَةُ عَرِيضَةٌ.
Masa ağırdır.	١٠ – اَلْمِنْضَدَةُ ثَقِيلَةٌ.

F- Çizelgeden cümleler yapınız:

اَلنَّافِذَةُ	غَنِيَّانِ.
اَلْأَبْوَابُ	مَقْفُولانِ.
اَلْبَابَانِ	مَفْتُوحَةٌ.
اَلتَّاجِرَانِ	مُغْلَقَةٌ.
اَلطَّبِيبَاتُ	مَاهِرُونَ.
اَلْمُسْلِمَاتُ	جَالِسُونَ.
اَلطَّبَّاخُونَ	مُهَذَّبَاتٌ.
اَلنَّجَّارُونَ	صَائِمَاتٌ.
اَلطَّبَّاخَتَانِ	مُتْعَبُونَ.
اَلْحَدَّادُونَ	مَاهِرَتَانِ.
اَلْمُمَرِّضَتَانِ	مُجِدٌّ.
اَلتِّلْمِيذُ	مُهَذَّبَتَانِ.

اَلْمُمَرِّضَةُ	hemşire	غَنِيٌّ	zengin	مَقْفُولٌ	kilitli
مُهَذَّبَةٌ	terbiyeli	صَائِمَةٌ	oruçlu	مُتْعَبٌ	yorgun

	مُضَافٌ	مُضَافٌ إِلَيْهِ
اَللَّهُ	خَالِقُ	الْكَوْنِ.
مُحَمَّدٌ	رَسُولُ	اللَّهِ.

Allah kâinatın yaradıcısıdır. Muhammed Allah'ın elçisidir.

G- Çizelgeden cümleler yapınız:

Mubtedâ		Haber
قَمِيصُ	الْمَدْرَسَةِ	صَغِيرٌ.
بَابُ	الْوَلَدِ	جَدِيدَةٌ.
نَافِذَةُ	الرَّجُلِ	كَبِيرٌ.
مِحْفَظَةُ	الْبَيْتِ	نَظِيفٌ.
حَدِيقَةُ	الْغُرْفَةِ	مُغْلَقٌ.
غَسَّالَةُ	الصَّفِّ	كَبِيرَةٌ.
قَلَمُ	الْمُوَظَّفِ	مَفْتُوحٌ.
جِدَارُ	التِّلْمِيذِ	مُغْلَقَةٌ.
مَكْتَبُ	الْحَدِيقَةِ	مَفْتُوحَةٌ.
مُدِيرُ	الْمُوَظَّفَةِ	صَغِيرَةٌ.
مِسْطَرَةُ	الْمُدِيرِ	طَوِيلٌ.

dost	صَدِيقٌ	memur	مُوَظَّفٌ	gömlek	قَمِيصٌ
öğretmen	مُعَلِّمٌ	memure	مُوَظَّفَةٌ	adam	اَلرَّجُلُ
oda	غُرْفَةٍ	temiz	نَظِيفٌ	küçük	صَغِيرٌ
sınıf	الصَّفُّ	Öğrenci	تِلْمِيذٌ	kısa	قَصِيرٌ

H- Çizelgeden cümleler yapınız:

Özne		Yüklem
كِتَابُ	الْمُدَرِّسَةِ	طَوِيلٌ.
بَابُ	طَاهِرٍ	ذَكِيٌّ.
مُدَرِّسُ	الرَّجُلِ	قَصِيرَةٌ.
أُمٌّ	التِّلْمِيذِ	مُغْلَقٌ.
حَفِيدُ	الْمَدْرَسَةِ	مَفْتُوحٌ.
حَفِيدَةُ	صَادِقٍ	ذَكِيَّةٌ.
مِحْفَظَةُ	عَادِلٍ	ثَقِيلَةٌ.
حَدِيقَةُ	الْحَدِيقَةِ	كَثِيرَةٌ.
أَشْجَارُ	خَالِدٍ	وَاسِعَةٌ.
جَدٌّ	الْبَيْتِ	مُسِنٌّ.
جَدَّةُ	الْمُدَرِّسِ	مُسِنَّةٌ.
وَلَدُ	النَّجَّارِ	نَشِيطٌ.

marangoz	اَلنَّجَّارُ	zeki	ذَكِيٌّ	kısa	قَصِيرَةٌ	ağır	ثَقِيلَةٌ
çok	كَثِيرَةٌ	yüksek	مُرْتَفِعٌ	alçak	سَافِلَةٌ	sandık	اَلصُّنْدُوقُ
erkek torun	حَفِيد	kız torun	حَفِيدَةٌ	bahçe	اَلْحَدِيقَةُ		

I- Çizelgeden cümleler yapınız:

Özne		Yüklem
حَفِيدًا	الْمَدِينَةِ	طَوِيلاَنِ.
حَفِيدَتَا	الْبَيْتِ	قَصِيرَتَانِ.
مِحْفَظَتَا	الْمَدْرَسَةِ	خَفِيفَتَانِ.
بَابَا	الْمُدَرِّسِ	مَفْتُوحَانِ.
شَجَرَتَا	الْجَدِّ	مُرْتَفِعَتَانِ.
عُلْبَتَا	الْمُزَارِعِ	ثَقِيلَتَانِ.
بَيْتَا	الْحَدِيقَةِ	كَبِيرَانِ.
نَافِذَتَا	الْبَقَّالِ	**مَفْتُوحَتَانِ.**
حَقْلا	التَّاجِرِ	وَاسِعَانِ.
دِيكَا	الرَّجُلِ	صَغِيرَانِ.
شَارِعَا	الْجَدَّةِ	مُزْدَحِمَانِ.
كِتَابَا	**الْحُجْرَةِ**	سَمِيكَانِ.
مِصْبَاحَا	الْقَرْيَةِ	مُنِيرَانِ.
كَلْبَا	الْمَرِيضِ	نَشِيطَانِ.

مُزْدَحِمٌ	kalabalık	مُنِيرٌ	aydınlatıcı

İ- Çizelgeden cümleler yapınız:

Mubteda		Haber
أَقْلامُ	الْقَرْيَةِ	جَدِيدَةٌ.
مُسْلِمُو	التِّلْمِيذِ	مَاهِرُونَ.
كُتُبُ	الْبَيْتِ	كَثِيرَةٌ.
غُرَفُ	الرِّجَالِ	كَثِيرُونَ.
أَلْبِسَةُ	الْمُدِيرِ	مُهَذَّبُونَ.
أَطْفَالُ	الشَّارِعِ	غَالِيَةٌ.
أَحْفَادُ	الْعَائِلَةِ	مُهَذَّبَاتٌ.
طِفْلاتُ	الْمُسْتَشْفَى	رَخِيصَةٌ.
طَبَّاخُو	الْمَدِينَةِ	ضَيِّقَةٌ.
أَبْوَابُ	الْجَدِّ	طِوَالٌ.
حَلاَّقُو	السُّوقِ	مُجْتَهِدُونَ.
خَيَّاطُو	الْحَيِّ	قِصَارٌ.

اَلشَّارِعُ	cadde	اَلْمَصْنَعُ	fabrika
اَلْحَيُّ	mahalle	رَخِيصَةٌ	ucuz
مُهَذَّبٌ	terbiyeli	أَلْبِسَةٌ	giysiler
اَلْمَدِينَةُ	şehir	قِصَارٌ	kısalar
طِوَالٌ	uzunlar	أَحْفَادٌ	torunlar
حَلاَّقٌ	berber	مُجْتَهِدٌ	çalışkan

J- Boş yerleri misâldeki gibi doldurunuz:

مِثَالٌ : قَصَّابُو السُّوقِ حَاضِرُونَ. (قَصَّابٌ)

Çarşının kasapları gelmişlerdir.

١- ..... الْمَدِينَةِ مَاهِرُونَ. (نَجَّارٌ)

Şehrin marangozları mâhirdirler.

٢- ..... السُّوقِ كَثِيرُونَ. (صَبَّاغٌ)

Çarşının boyacıları çoktur.

٣- ..... الْقَرْيَةِ غَائِبُونَ. (حَدَّادٌ)

Köyün demircileri kayıptır, ortalıkta yoktur.

٤- ..... الْمَدِينَةِ مَشْغُولُونَ. (خَطَّاطٌ)

Şehrin hattatları meşgûldürler.

٥- ..... الْمَدْرَسَةِ فَرِحُونَ. (مُصَارِعٌ)

Okulun güreşçleri sevinçlidirler.

٦- ..... الْمَدِينَةِ مُتْعَبُونَ. (مُلَاكِمٌ)

Şehrin boksörleri yorgundurlar.

٧- ..... السُّوقِ فِي الْمَسْجِدِ. (نَجَّارٌ)

Çarşının marangozları mesciddedirler.

K- Şu isimleri çoğul yapınız:

hanım hekim	طَبِيبَة	hanım başkan	رَئِيسَة	mêmûre	مُوَظَّفَة
hanım müslüman	مُسْلِمَة	hostes	مُضَيِّفَة	saat	سَاعَة
çamaşır makinesi	غَسَّالَة	hemşire	مُمَرِّضَة	teyp	مُسَجِّلَة

akdem
YAYINLARI

Merfû', Mansûb ve Mecrûr

اَلْمَرْفُوعُ وَ الْمَنْصُوبُ وَ الْمَجْرُورُ

خَرَجَ الرَّجُلُ مِنَ الْقَرْيَةِ. هُوَ مُزَارِعٌ. هُوَ فِي طَرِيقِهِ إِلَى حَقْلِهِ. وَ فِي الطَّرِيقِ لَقِيَ الرَّجُلُ مُزَارِعَيْنِ.

وَ سَلَّمَ عَلَى الْمُزَارِعَيْنِ. ثُمَّ قَالَ لَهُمَا :

– مَنْ أَنْتُمَا وَ مِنْ أَيَّةِ قَرْيَةٍ؟

قَالاَ : – نَحْنُ مُزَارِعَانِ مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ.

ثُمَّ ذَهَبُوا مَعًا. وَ وَقَفَ الْمُزَارِعُونَ تَحْتَ شَجَرَةٍ بِجَانِبِ الطَّرِيقِ.
ثُمَّ وَصَلَتْ شَاحِنَةٌ. وَ رَكِبَ الْمُزَارِعُونَ الشَّاحِنَةَ.

Adam köyden çıktı. O çiftçidir. O tarlasına (gitme) yolundadır. (Tarlasına gitmektedir.) Adam, yolda iki çiftçiye rastladı. İki çiftçiye selâm verdi. Sonra ikisine dedi:

- İkiniz kimsiniz ve hangi köydensiniz?

İkisi dedi:

- Biz bu köyden iki çiftçiyiz.

Sonra birlikte gittiler. Çiftçiler yolun yanında (kenarında) bir ağaç altında durdular. Sonra bir kamyon geldi. Çiftçiler kamyona bindi.

SORULAR VE CEVAPLAR

١ - مِنْ أَيْنَ خَرَجَ الرَّجُلُ؟

١ - خَرَجَ الرَّجُلُ مِنَ الْقَرْيَةِ.

٢ - هَلْ هُوَ نَجَّارٌ؟

٢ - لاَ، لَيْسَ هُوَ نَجَّارًا، هُوَ مُزَارِعٌ.

٣ - إِلَى أَيْنَ ذَهَبَ الرَّجُلُ؟

٣ - ذَهَبَ الرَّجُلُ إِلَى حَقْلِهِ.

٤ - مَنْ لَقِيَ الرَّجُلُ فِي الطَّرِيقِ؟

٤ - لَقِيَ الرَّجُلُ مُزَارِعَيْنِ فِي الطَّرِيقِ.

٥ - مَاذَا فَعَلَ الرَّجُلُ حِينَمَا رَأَى الْمُزَارِعَيْنِ؟

٥ - سَلَّمَ الرَّجُلُ عَلَى الْمُزَارِعَيْنِ حِيْنَمَا رَآهُمَا. ikisini görünce

٦ - ثُمَّ مَاذَا حَدَثَ؟ Sonra ne oldu ?

٦ - ثُمَّ ذَهَبُوا مَعًا وَ وَقَفُوا تَحْتَ شَجَرَةٍ.

٧- مَاذَا وَصَلَ هُنَاكَ؟

٧- وَصَلَتْ شَاحِنَةٌ هُنَاكَ.

٨- مَاذَا فَعَلَ الْمُزَارِعُونَ؟

٨- رَكِبَ الْمُزَارِعُونَ الشَّاحِنَةَ.

İSİM, cümle içinde şu üç hâlden birinde olur:

رَفْعٌ	نَصْبٌ	جَرٌّ

1- MUFRED isim, Ref' hâlinde iken sonunda ـُ zamme vardır:

اَلرَّجُلُ	اَلْمَرْأَةُ	خَيَّاطٌ	خَيَّاطَةٌ	مُزَارِعٌ
adam	kadın	terzi	hanım terzi	çiftçi

2- MUSENNÂ (ikil) isim REF' durumunda iken sonunda اَنِ vardır:

مُزَارِعَانِ	اَلرَّجُلَانِ	اَلْمَرْأَتَانِ	خَيَّاطَانِ	خَيَّاطَتَانِ
iki çiftçi	iki adam	iki kadın	iki terzi	iki hanım terzi

3- MUSENNÂ isim, Muzâf iken, sonundaki نْ düşer:

رَجُلاَ الْقَرْيَةِ	قَلَمَا التِّلْمِيذِ	مَرْأَتَا الْبَيْتِ
köyün iki adamı	öğrencinin iki kalemi	evin iki kadını
خَيَّاطَا السُّوقِ		خَيَّاطَتَا الشَّارِعِ
çarşının iki terzisi		caddenin iki hanım terzisi

4- ERKEK ÇOĞULU **Ref'** durumunda iken, sonunda وْنَ bulunur:

مُدَرِّسٌ öğretmen	←	مُدَرِّسُونَ öğretmenler
خَيَّاطٌ terzi	←	خَيَّاطُونَ terziler
نَجَّارٌ marangoz	←	نَجَّارُونَ marangozlar

5- ERKEK ÇOĞULU **Muzâf** iken, sonundaki نْ düşer:

مُدَرِّسُو الْمَدْرَسَةِ okulun öğretmenleri	خَيَّاطُو السُّوقِ çarşının terzileri
نَجَّارُو الْمَدِينَةِ şehrin marangozları	مُزَارِعُو الْقَرْيَةِ köyün çiftçileri

6- MUENNES (dişi) çoğulu **Ref'** hâlinde iken, sonunda zamme ـُـ vardır:

جَاءَتْ اَلْمُدَرِّسَاتُ. Hanım öğretmenler geldi.	ذَهَبَتْ اَلتِّلْمِيذَاتُ. Kız öğrenciler gitti.
عَمِلَتْ الْخَيَّاطَاتُ. Hanım terziler çalıştı.	تَعِبَتْ اَلطَّبَّاخَاتُ. Hanım aşçılar yoruldu.

Ref رَفْع hâlindeki kelimeye MERFÛ مَرْفُوعٌ denir.

Merfû isim, cümlede mubtedâdır veya fâildir:

	Haber	Mubteda
Adam uzun boyludur.	طَوِيلٌ.	اَلرَّجُلُ
Kadın uzun boyludur.	طَوِيلَةٌ.	اَلْمَرْأَةُ
İki adam uzun boyludur.	طَوِيلَانِ.	اَلرَّجُلاَنِ
İki kadın uzun boyludur.	طَوِيلَتَانِ.	اَلْمَرْأَتَانِ
Öğretmenler bilgilidir.	عَالِمُونَ.	اَلْمُدَرِّسُونَ
Hanım öğretmenler bilgilidir.	عَالِمَاتٌ.	اَلْمُدَرِّسَاتُ
	YÜKLEM	ÖZNE

Mubtedâ isim cümlesinin **özne**sidir.

	Fail	Fiil
Adam oturdu.	اَلرَّجُلُ.	جَلَسَ
Kadın oturdu.	اَلْمَرْأَةُ.	جَلَسَتْ
İki adam oturdu.	اَلرَّجُلاَنِ.	جَلَسَ
İki kadın oturdu.	اَلْمَرْأَتَانِ.	جَلَسَتْ
Öğretmenler oturdu.	اَلْمُدَرِّسُونَ.	جَلَسَ
Hanım öğretmenler oturdu.	اَلْمُدَرِّسَاتُ.	جَلَسَتْ
	ÖZNE	YÜKLEM

Fâil, fiil cümlesinin **özne**sidir.

NASB hâlindeki kelimeye MANSÛB مَنْصُوبٌ denir.

7- Mufred. İsim Nasb hâlindeyken son harfinin harekesi Fethadır.
(Mufred isim, Fetha ile Mansûb olur):

قَلَمًا كِتَابًا مُزَارِعًا اَلْمُدَرِّسَ اَلرَّجُلَ مَدْرَسَةً مُدِيرًا

قَلَمًا	اِشْتَرَى مَحْمُودٌ قَلَمًا.	Mahmud bir kalem satın aldı.
اَلْكِتَابَ	قَرَأَ مَحْمُودٌ اَلْكِتَابَ.	Mahmud kitabı okudu.

8-MUSENNÂ (ikil) ismin elifi, NASB hâlinde ي olur:

رَفْعٌ	نَصْبٌ	
مُزَارِعَانِ	مُزَارِعَيْنِ	رَأَى طَاهِرٌ مُزَارِعَيْنِ.
		Tâhir iki çiftçi gördü.
قَلَمَانِ	قَلَمَيْنِ	اِشْتَرَى طَاهِرٌ قَلَمَيْنِ.
		Tâhir iki kalem satın aldı.

مُزَارِعَيْنِ ve قَلَمَيْنِ isimleri Mef'ûlun Bih (nesne) olunca, ا harfleri ي olmuştur.

9- Erkek Çoğulu MANSÛB iken, و harfi, ي olur:

(merfû)	رَفْعٌ	نَصْبٌ	(mansûb)
مُـزَارِعُـونَ		مُـزَارِعِـيْنَ	
رَأَى طَاهِرٌ مُزَارِعِيْنَ.			Tâhir çiftçiler gördü.

مُـزَارِعُـونَ ismi, cümlede Mef'ûlun Bih (nesne/düz tümleç) olduğu için mansûbdur, nasb alâmeti olarak و harfi ي olmuştur.

Aynı şekilde:

Tâhir öğretmenler gördü.	رَأَى طَاهِرٌ مُدَرِّسِينَ. mefûlün bih - fâil - fiil
Tâhir terzilere rastladı.	لَقِيَ طَاهِرٌ خَيَّاطِينَ. mefûlün bih - fâil - fiil

خَيَّاطُونَ ismi, cümlede mef'ûlun bih (nesne/düz tümleç) olduğu için NASB alâmeti olarak و harfi ي olmuştur.

10-MUENNES (dişi) çoğulun sonunda, NASB alâmeti olarak FETHA DEĞİL,

Kesre _____ bulunur:

Tâhir hanım öğretmenler gördü.	رَأَى طَاهِرٌ مُدَرِّسَاتٍ.
Tâhir kız öğrencileri gördü.	رَأَى طَاهِرٌ التِّلْمِيذَاتِ. mefulün bih - fâil - fiil

CER hâlindeki İsme MECRÛR denir.

11- Mecrûr olan **Mufred** ismin sonunda **kesra** _____ bulunur:

mecrûr	جَرٌّ	رَفْعٌ	merfû
	اَلْكِتَابِ	اَلْكِتَابُ	kitap
	اَلْخِزَانَةِ	اَلْخِزَانَةُ	dolap
	اَلرَّفِّ	اَلرَّفُّ	raf

اَلْقِصَّةُ فِي الْكِتَابِ.	Hikâye kitaptadır.
اَلْأَطْبَاقُ فِي الْخِزَانَةِ.	Tabaklar dolaptadır.
اَلْكُتُبُ فِي الرَّفِّ.	Kitaplar raftadır.

بَابٌ	مِنْ بَابٍ	kapıdan	
اَلْقَلَمُ	بِالْقَلَمِ	kalemle	
قَصْدٌ	عَنْ قَصْدٍ		kasden
اَلْبَيْتُ	إِلَى الْبَيْتِ		eve

12- Cer hâlindeki **Musennâ** isimdeki ا harfi ي olur:

رَفْعٌ	جَرٌّ
مُزَارِعَانِ	إِلى مُزَارِعَيْنِ
اَلْمُدَرِّسَانِ	مِنْ اَلْمُدَرِّسَيْنِ

سَلَّمَ طَاهِرٌ عَلَى الْمُزَارِعَيْنِ.	Tâhir iki çiftçiye selâm verdi.

مُزَارِعَيْنِ: عَلَى cer harfi geldiği için ا harfi ى olmuştur: مُزَارِعَانِ isminden önce

كُتُبُ الْمُدَرِّسَيْنِ	İki öğretmenin kitapları
Muzâfun ileyh muzâf	

اَلْمُدَرِّسَانِ (iki öğretmen) muzâfun ileyh olduğu için, cer durumundadır, mecrûrdur. Cer alâmeti olarak ا harfi ى olmuştur: اَلْمُدَرِّسَيْنِ

13- Cer hâlindeki erkek çoğulunda و harfi ى olur:

رَفْعٌ	جَرٌّ
مُدَرِّسُونَ	إِلى مُدَرِّسِينَ
خَيَّاطُونَ	خَيَّاطِينَ

سَلَّمَ طَاهِرٌ عَلَى الْمُدَرِّسِينَ.	Tâhir öğretmenlere selâm verdi.

اَلْمُدَرِّسُونَ isminden önce عَلَى cer harfi geldiği için و harfi ى olmuştur.

muzâf	muzâfun ileyh
دَكَاكِينُ	الْخَيَّاطِينَ
dükkanları	terzilerin

اَلْحَيَّاطُونَ ismi, muzâfun ileyh olduğu için **mecrûr**'dur,
cer alâmeti olarak و harfi ى olmuştur: الْخَيَّاطِينَ

14- CER durumundaki Muennes (dişil) çoğulun harekesi **kesra** ـِـ dır.

رَفْعٌ	جَرٌّ
مُدَرِّسَاتٌ	مُدَرِّسَاتٍ

muzâf	muzâfun ileyh
كُتُبُ	الْمُدَرِّسَاتِ
kitapları	hanım öğretmenlerin

سَلَّمَتْ زَيْنَبُ عَلَى الْمُدَرِّسَاتِ.	Zeyneb hanım öğretmenlere selâm verdi.

اَلْمُدَرِّسَاتِ kelimesi, mecrûr olduğu için son harekesi **kesra**'dır.

Misâller:

رَفْعٌ:	جَاءَ الْمُزَارِعُ.	Çiftçi geldi.
	جَاءَ الْمُزَارِعَانِ.	İki çiftçi geldi.
	جَاءَ الْمُزَارِعُونَ.	Çiftçiler geldiler.
	جَاءَتْ اَلْمُزَارِعَاتُ.	Kadın çiftçiler geldi.

نَصْبٌ:	لَقِيَ طَاهِرٌ مُزَارِعًا.	Tâhir, bir çiftçiye rastladı.
	لَقِيَ طَاهِرٌ مُزَارِعَيْنِ.	Tâhir, iki çiftçiye rastladı.
	لَقِيَ طَاهِرٌ مُزَارِعِينَ.	Tâhir, çiftçilere rastladı.
	لَقِيَ طَاهِرٌ مُزَارِعَاتٍ.	Tâhir, çiftçi kadınlara rastladı.

Muennes Çoğul fetha yerine kesra ile mansûb olur:

رَ أَى صَادِقٌ اَلْمُدَرِّسَاتِ.	Sâdık, hanım öğretmenleri gördü.

جَرٌّ:	
سَلَّمَ طَاهِرٌ عَلَى مُزَارِعٍ.	Tâhir, bir çiftçiye selâm verdi.
سَلَّمَ طَاهِرٌ عَلَى مُزَارِعَيْنِ.	Tâhir, iki çiftçiye selâm verdi.
سَلَّمَ طَاهِرٌ عَلَى مُزَارِعِينَ.	Tâhir, çiftçlere selam verdi
سَلَّمَ طَاهِرٌ عَلَى مُزَارِعَاتٍ.	Tâhir, çiftçi kadınlara selâm verdi.

Buradaki isimler cer harfinden sonra geldikleri için mecrûrdur.

بَيْتُ الْمُزَارِعِ	çiftçinin evi
حَقْلاَ الْمُزَارِعَيْنِ	iki çiftçinin iki tarlası
حُقُولُ الْمُزَارِعِينَ	çiftçilerin tarlaları
بُيُوتُ الْمُزَارِعَاتِ	kadın çiftçilerin evleri

Buradaki isimler Muzâfun ileyh oldukları için mecrûrdur.

Bâzı Cer Harfleri ve Beş İsim:

بَعْضُ حُرُوفِ اَلْجَرِّ و الْأَسْمَاءُالْخَمْسَةُ

İsimden önce gelen cer harfleri, o ismi cerreder, yâni mecrûr yapar.
Cer harflerinin başlıcaları şunlardır:

١- مِنْ ..dan, …den

اَلْبَيْتُ (merfû) ev

الْبَيْتِ mecrûr

خَرَجَ الرَّجُلُ مِنَ الْبَيْتِ. Adam evden çıktı.

خَرَجَ التِّلْمِيذُ مِنْ بَيْتِهِ. Öğrenci evinden çıktı.

٢- إِلَى… e,a, …ye

اَلْبَيْتُ (merfû) ev

الْبَيْتِ mecrûr

ذَهَبَ الْمُدَرِّسُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ. Öğretmen okula gitti.

نَظَرْنَا إِلَى الْمُزَارِعِينَ. Çiftçilere baktık.

٣- فِي …de, da, içinde

اَلْقَفَصُ merfû

اَلْقَفَصِ mecrûr

اَلطَّائِرُ فِي الْقَفَصِ. Kuş kafestedir.

اَلْكِتَابُ فِي الْمِحْفَظَةِ. Kitap çantadadır.

٤ – عَلَى ...üzerinde

اَلرَّفُّ merfû

اَلرَّفِّ mecrûr

اَلْكُتُبُ عَلَى الرَّفِّ. Kitaplar raftadır.

اَلْمِحْفَظَةُ عَلَى الْمِنْضَدَةِ. Çanta masanın üzerinde.

٥ - عَنْ ...den, dan

سَمِعْنَا الْخَبَرَ عَنْ طَاهِرٍ. Haberi Tâhir'den işittik.

اِبْتَعَدَتْ اَلْحَافِلَةُ عَنِ الْمَحَطَّةِ. Otobüs duraktan uzaklaştı.

٦ - بِـ ...ile, ...de

قَطَعَ الْقَصَّابُ اللَّحْمَ بِالسِّكِّينِ. Kasap eti bıçakla kesti.

طُبِعَ الْكِتَابُ بِالْقَاهِرَةِ. Kitap Kahire'de basıldı.

٧- لِـ ...için

هَذَا الْبُسْتَانُ لِلْمُزَارِعِ. Bu bostan çiftçinindir.

Kaide: Cer halinde, musennâ isimdeki ا harfi ي olur:

اَلْمُزَارِعَانِ iki çiftçi

هَذَا الْبُسْتَانُ لِلْمُزَارِعَيْنِ. Bu bostan iki çiftçinindir.

هَذَا الْبَيْتُ لِلْمُعَلِّمَيْنِ. Bu ev, iki öğretmenin.

Kaide: Erkek çokluğundaki و harfi ي olur:

Bu bostan çiftçilerindir.	هَذَا الْبُسْتَانُ لِلْمُزَارِعِينَ.	çiftçiler	اَلْمُزَارِعُونَ
Çiftçilerin tarlaları var.	لِلْمُزَارِعِينَ حُقُولٌ.		
Öğretmenlerin kitapları var.	لِلْمُعَلِّمِينَ كُتُبٌ.		

Ezberleyiniz

Hayâ imândandır.	اَلْحَيَاءُ مِنَ الْإِيمَانِ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

الْأَسْمَاءُ الْخَمْسَةُ Beş isim

أَبٌ	أَخٌ	فُو	ذُو	حَمٌ
baba	kardeş	ağız	sâhip	kayınpeder

Beş isim:

تُرْفَعُ بِالْوَاوِ	Waw'la merfû,
وَ تُنْصَبُ بِا لْأَلِفِ	Elif'le mansûb,
وَ تُجَرُّ بِالْيَاءِ.	Yê ile mecrur olur.

أَبُوكَ طَبِيبٌ مَشْهُورٌ. (أَبُوكَ مَرْفُوعٌ.)	Baban ünlü bir hekimdir.
رَأَيْنَا أَخَاكَ فِي الشَّارِعِ. (أَخَاكَ مَنْصُوبٌ.)	Kardeşini caddede gördük.
ضَعْ يَدَكَ عَلَى فِيكَ عِنْدَ التَّثَاؤُبِ. (فِيكَ مَجْرُورٌ.)	Esnerken elini ağzına koy.

أَبُوكَ مَرِيضٌ.	Baban hasta.
أَخُوكَ نَشِيطٌ.	Kardeşin dinçtir.
يَجْرِي أَخُوكَ.	Kardeşin koşuyor.
رَأَى طَاهِرٌ أَبَاكَ فِي الْمُسْتَشْفَى.	Tâhir, babasını hastanede gördü.
سَلَّمَ طَاهِرٌ عَلَى حَمِي خَالِدٍ.	Tâhir, Hâlid'in kayınpederine selâm verdi.
هَذَا كِتَابُ أَخِيكَ.	Bu, kardeşinin kitabı.
ذَهَبَ طَاهِرٌ إِلَى أَخِي مَحْمُودٍ.	Tâhir, Mahmûd'un kardeşine gitti.

جَاءَ أَبُوكَ.	Baban geldi.	Ref' hâli isimler merfû
جَاءَ أَخُوكَ.	Kardeşin geldi.	
جَاءَ حَمُو سَلِيمٍ.	Selim'in kayınpederi geldi.	
لَقِيَ طَاهِرٌ أَبَاكَ.	Tâhir, babana rastladı.	Nasb hâli İsimler mansûb
لَقِيَ طَاهِرٌ أَخَاكَ.	Tâhir, kardeşine rastladı.	
لَقِيَ طَاهِرٌ حَمَا سَلِيمٍ.	Tâhir, Selîm'in kayınpederine rastladı.	
سَلَّمَ طَاهِرٌ عَلَى أَبِيكَ.	Tâhir, babanı selâmladı.	Cer hâli İsimler mecrûr
سَلَّمَ طَاهِرٌ عَلَى أَخِيكَ.	Tâhir, kardeşini selâmladı.	
سَلَّمَ طَاهِرٌ عِلَى حَمِي سَلِيمٍ.	Tâhir, Selim'in kayınpederini selâmladı.	

ALIŞTIRMALAR

A- Yüksek sesle okuyunuz:

Kitap faydalıdır.	اَلْكِتَابُ مُفِيدٌ.
İki kitap faydalıdır.	اَلْكِتَابَانِ مُفِيدَانِ.
Çiftçiler kalktılar.	نَهَضَ الْمُزَارِعُونَ.
Kitabı okudum.	قَرَأْتُ الْكِتَابَ.
İki kitabı okuduk.	قَرَأْنَا الْكِتَابَيْنِ.
Çiftçilere rastladık.	لَقِينَا الْمُزَارِعِينَ.
Kitabın üzerinde bir kalem var.	عَلَى الْكِتَابِ قَلَمٌ.
İki kitabın üzerinde bir defter var.	عَلَى الْكِتَابَيْنِ دَفْتَرٌ.
Çocuk çiftçilere gitti.	ذَهَبَ الطِّفْلُ إِلَى الْمُزَارِعِينَ.
Öğretmen oturdu.	جَلَسَ الْمُدَرِّسُ.
İki öğretmen oturdu.	جَلَسَ الْمُدَرِّسَانِ.
Öğretmenler oturdu.	جَلَسَ الْمُدَرِّسُونَ.
Okulun öğretmeni yorgundur.	مُدَرِّسُ الْمَدْرَسَةِ مُتْعَبٌ.
Okulun iki öğretmeni yorgundurlar.	مُدَرِّسَا الْمَدْرَسَةِ مُتْعَبَانِ.
Okulun öğretmenleri yorgundurlar.	مُدَرِّسُو الْمَدْرَسَةِ مُتْعَبُونَ.

Şehrin marangozları mâhirdirler.	نَجَّارُو الْمَدِينَةِ مَاهِرُونَ.
Köyün iki demircisi yorgundurlar.	حَدَّادَا الْقَرْيَةِ مُتْعَبَانِ.
Okulun öğretmenlerine selâm verdik.	سَلَّمْنَا عَلَى مُدَرِّسِي الْمَدْرَسَةِ.
Köyün demircilerine gittik.	ذَهَبْنَا إِلَى حَدَّادِي الْقَرْيَةِ.

B- Kelimelerin sonlarını harekeleyiniz:

١- جَاءَ الْقَصَّاب إِلَى الْمَسْلَخِ. (mezbaha, kesim yeri)

٢- جَاءَ الْقَصَّابَان إِلَى الْمَسْلَخِ.

٣- جَاءَ الْقَصَّابُون إِلَى الْمَسْلَخِ.

٤- لَقِيَ خَالِدٌ الْقَصَّاب فِي السُّوقِ.

٥- عُدْنَا اَلْقَصَّابَيْن فِي الْمُسْتَشْفَى.

٦- عُدْنَا الْقَصَّابِين فِي الْمُسْتَشْفَى.

٧- رَجَعَ الْخَطَّاط إِلَى بَيْتِهِ.

٨- سَلَّمْتُ عَلَى النَّجَّارَيْن فِي الْمَصْنَعِ. (fabrika)

٩- دُكَّان الْقَصَّابِ فِي سُوق الْقَصَّابِين.

١٠- سَلَّمْتُ عَلَى الطَّبِيبَيْن.

C- Merfû ismin altına bir çizgi, mansûb ismin altına iki çizgi mecrûr ismin altına üç çizgi çiziniz:

١ – مُدِيرُ الْمَدْرَسَةِ مُتْعَبٌ.	Okulun müdürü yorgundur.
٢ – رَأَيْتُ التِّلْمِيذَيْنِ فِي الْفِنَاءِ.	İki öğrenciyi avluda gördüm.
٣ – مُدَرِّسَا الْمَدْرَسَةِ جَالِسَانِ.	Okulun iki öğretmeni oturmakta.
٤ – مُعَلِّمُو الْقَرْيَةِ ذَاهِبُونَ إِلَى السُّوقِ.	Köyün öğretmenleri pazara gitmekteler.
٥ – رَأَيْنَا حَدَّادَيِ الْقَرْيَةِ.	Köyün iki demircisini gördük.
٦ – سَلَّمْنَا عَلَى قَصَّابِي السُّوقِ.	Çarşının kasaplarına selâm verdik.
٧ – وَجَدْنَا الْمُدَرِّسَاتِ فِي الْمَكْتَبَةِ.	Hanım öğretmenleri kitaplıkta bulduk.
٨ – مَكْتَبَاتُ الْمَدِينَةِ ضَخْمَةٌ.	Şehrin kitaplıkları büyüktür.
٩ – يَرْجِعُ الْمُوَظَّفُونَ إِلَى بُيُوتِهِمْ.	Memurlar evlerine dönüyor.
١٠ – لَقِيَتِ الطَّبِيبَاتُ الْمُوَظَّفَاتِ فِي حَدِيقَةِ الْحَيَوَانَاتِ.	Hanım doktorlar memûrelere hayvanat bahçesinde rastladı.
١١ – رَأَيْتُ أَخَا التِّلْمِيذِ فِي الصَّفِّ.	Öğrencinin kardeşini sınıfta gördüm.
١٢ – قَبَّلَ فَرِيدٌ يَدَ أَبِيهِ.	Ferîd, babasının elini öptü.
١٣ – زَارَتِ الْمُمَرِّضَاتُ الطَّبِيبَاتِ فِي بُيُوتِهِنَّ.	Hemşireler hanım hekimleri evlerinde ziyaret etti.
١٤ – صَالِحٌ ذُو مَالٍ.	Sâlih, mal sâhibidir (zengindir).
١٥ – حَمُو طَاهِرٍ فِي الْبَيْتِ.	Tâhir'in kayınpederi evdedir.

EV ÖDEVİ

A- Boş yerlere şu kelimeleri uygun hâlde koyunuz:

أَب	أَخ	حَم	فُو	ذُو

١ – هَذَا ..... سَلِيمٍ.

٢ – رَأَيْتُ ..... فَرِيدٍ.

٣ – هَذَا خَالِدٌ. هُوَ ..... مَالٍ.

٤ – وَضَعَتْ اَلأُمُّ الطَّعَامَ دَاخِلَ ..... الطِّفْلِ.

٥ – هَذَا أَبُو زَوْجَةِ خَلِيلٍ. هُوَ ..... خَلِيلٍ.

٦ – أَغْلَقَ الطِّفْلُ ..... ـهُ.

أَغْلَقَ kapadı	زَوْجَةٌ hanım, eş	وَضَعَتْ koydu

B- Şu kelimeleri cümlelerde kullanınız:

١ - اَلْبِنْتُ

٢ - اَلْمَدْرَسَةَ

٣ - اَلْمُدَرِّسُ

٤ - اَلْحَدَّادَانِ

٥ - اَلنَّجَّارِينَ

٦ - أَبُو صَالِحٍ

٧ - أَخَا الْمُزَارِعِ

٨ - حَمُو سَلِيمٍ

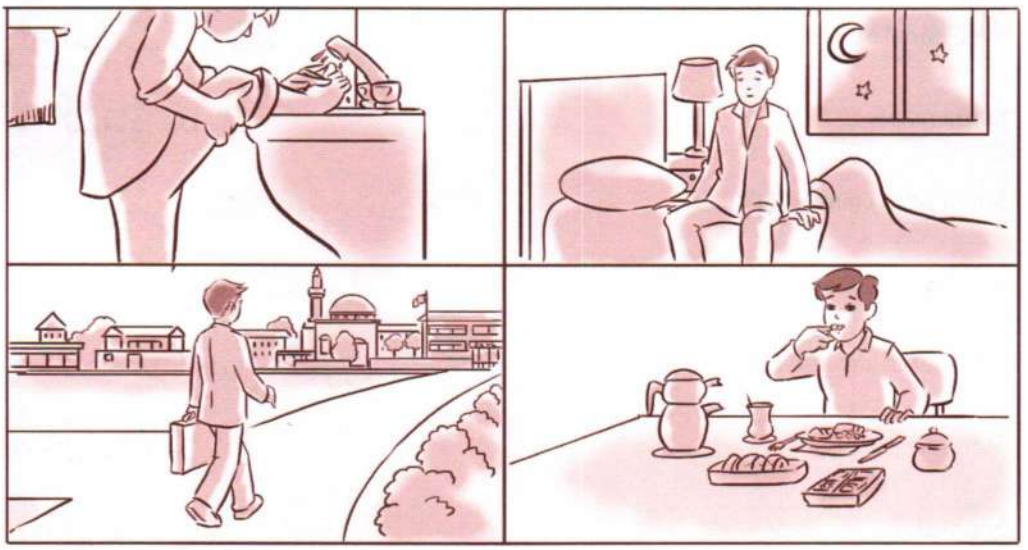
٩ - اَلْمُزَارِعَانِ

١٠ - اَلْمُدَرِّسَتَيْنِ

Çizelgeden cümleler yapınız:

	الْمُزَارِعَانِ	الْمُدَرِّسَ.
	صَادِقٌ	الْمُدَرِّسَتَيْنِ.
جَاءَ	خَدِيجَةُ	مُزَارِعَيْنِ.
سَلَّمَ	خَالِدٌ	عَلَى الْمُدَرِّسَتَيْنِ.
لَقِيَ	طَاهِرٌ	عَلَى مُزَارِعَيْنِ.
جَاءَتْ	زَيْنَبُ	عَلَى الْمُدَرِّسِينَ.
سَلَّمَتْ	اَلْمُدَرِّسُونَ	عَلَى الْمُدَرِّسَاتِ.
لَقِيَتْ	اَلْمُدَرِّسَانِ	الْمُدَرِّسَاتِ.
	اَلْمُدَرِّسَتَانِ	الْمُدَرِّسَتَيْنِ.
	اَلْمُدَرِّسَاتُ	الْمُدَرِّسِينَ.

اَلْجُمْلَةُ الْفِعْلِيَّةُ Fiil Cümlesi

طَلَعَ الْفَجْرُ. وَ نَهَضَ كَامِلٌ. تَوَضَّأَ كَامِلٌ وَ صَلَّى صَلاةَ الْفَجْرِ. ثُمَّ أَكَلَ الْخُبْزَ وَ الْجُبْنَ وَ شَرِبَ الشَّايَ فِي الْفُطُورِ. ثُمَّ لَبِسَ ثِيَابَهُ وَ قَبَّلَ يَدَ أُمِّهِ وَ ذَهَبَ إلى الْمَدْرَسَة. فَلَمَّا وَصَلَ كَامِلٌ إلى الْمَدْرَسَةِ دَخَلَ صَفَّهُ وَ كَتَبَ الدَّرْسَ.

Fecir yükseldi. Kâmil kalktı. Kâmil abdest aldı ve sabah namazını kıldı. Sonra kahvaltıda ekmek, peynir yedi ve çay içti. Sonra elbisesini giydi, annesinin elini öptü ve okula gitti. Kâmil okula ulaşınca sınıfına girdi ve dersi yazdı.

SORULAR VE CEVAPLAR

Kâmil ne yaptı?	١ – مَاذَا فَعَلَ كَامِلٌ؟
Kâmil kalktı	١ – نَهَضَ كَامِلٌ.
Kâmil ne zaman kalktı?	٢ – مَتَى نَهَضَ كَامِلٌ؟
Kâmil fecir vaktinde kalktı.	٢ – نَهَضَ كَامِلٌ فِي الْفَجْرِ.
Kâmil abdest aldı mı?	٣ – هَلْ تَوَضَّأَ كَامِلٌ؟
Evet, Kâmil abdest aldı..	٣ – نَعَمْ، تَوَضَّأَ كَامِلٌ.
Sonra ne yaptı?	٤ – ثُمَّ مَاذَا فَعَلَ؟
Sonra sabah namazı kıldı.	٤ – ثُمَّ صَلَّى صَلاةَ الْفَجْرِ.
Kâmil kahvaltı etti mi?	٥ – هَلْ أَكَلَ كَامِلٌ اَلْفُطُورَ؟
Evet, Kâmil kahvaltı etti.	٥ – نَعَمْ، أَكَلَ كَامِلٌ اَلْفُطُورَ.
Sonra ne yaptı?	٦ – ثُمَّ مَاذَا فَعَلَ؟
Sonra elbisesini giydi.	٦ – ثُمَّ لَبِسَ ثِيَابَهُ.
Sonra ne yaptı?	٧ – ثُمَّ مَاذَا فَعَلَ؟
Sonra annesinin elini öptü ve okula gitti.	٧ – ثُمَّ قَبَّلَ يَدَ أُمِّهِ وَ ذَهَبَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ.
Okula ulaşınca ne yaptı?	٨ – مَاذَا فَعَلَ حِينَمَا وَصَلَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ؟
Sınıfa girdi ve dersi yazdı.	٨ – دَخَلَ صَفَّهُ وَكَتَبَ الدَّرْسَ.

1- Cümle fiille başlarsa, o cümle Fiil Cümlesidir.
2- Fiili işleyeni gösteren İsim Fâil'dir. (Özne) Fâil dâimâ merfûdur (ـُ).
3- Fiilden etkileneni gösteren İsim Mef'ûlun Bih'tir. (Nesne) dâimâ mansûbtur (ـَ).
4-İkilenmiş (musennâ) isim nesne iken ا harfi ي harfine çevrilir.

mufred (tek)	musennâ			
قَلَمٌ	قَلَمَانِ	merfû	←	قَلَمَيْنِ	mansûb
كِتَابٌ	كِتَابَانِ	merfû	←	كِتَابَيْنِ	mansûb
مِسْطَرَةٌ	مِسْطَرَتَانِ	merfû	←	مِسْطَرَتَيْنِ	mansûb

اِشْتَرَى التِّلْمِيذُ قَلَمَيْنِ.	Öğrenci 2 kalem satın aldı.
اِشْتَرَى التِّلْمِيذُ كِتَابَيْنِ.	Öğrenci 2 kitap satın aldı.
اِشْتَرَى التِّلْمِيذُ مِسْطَرَتَيْنِ.	Öğrenci 2 cetvel satın aldı.

يَمْشِي الْحَارِسَانِ.	İki bekçi yürüyor.	ref hâli, merfû
رَأَى طَاهِرٌ حَارِسَيْنِ.	Tâhir iki bekçi gördü.	nasb hâli, mansûb

5- Erkek çoğul isimlerdeki و harfi, nasb durumunda ي harfine çevrilir.

جَاءَ الْمُعَلِّمُونَ.	Öğretmenler geldi.	ref hâli, merfû
رَأَى طَاهِرٌ الْمُعَلِّمِينَ.	Tâhir öğretmenleri gördü.	nasb hâli, mansûb

ALIŞTIRMALAR

A- Şu cümleleri yüksek sesle okuyunuz ve boş yerleri doldurunuz:

١ – مَتَى طَلَعَ الْفَجْرُ؟	١ – طَلَعَ الْفَجْرُ فِي الصَّبَاحِ.
٢ – هَلْ نَهَضَ كَامِلٌ؟	٢ – نَعَمْ، نَهَضَ كَامِلٌ.

٣- مَتَى نَهَضَ كَامِلٌ؟ ٣- نَهَضَ كَامِلٌ فِي الْفَجْرِ.

٤- مَتَى صَلَّى كَامِلٌ صَلَاةَ الْفَجْرِ؟

٤- صَلَّى كَامِلٌ صَلَاةَ الْفَجْرِ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ.

٥- ثُمَّ مَاذَا فَعَلَ كَامِلٌ؟ ٥- ثُمَّ أَكَلَ كَامِلٌ اَلْفُطُورَ.

٦- مَاذَا أَكَلَ فِى الْفُطُورِ؟

٦- أَكَلَ كَامِلٌ اَلْخُبْزَ وَالْجُبْنَ فِي الْفُطُورِ.

٧- هَلْ أَكَلَ كَامِلٌ اَلزُّبْدَةَ أَيْضًا؟ ٧- نَعَمْ، أَكَلَ كَامِلٌ اَلزُّبْدَةَ أَيْضًا.

٨- مَاذَا شَرِبَ كَامِلٌ؟ ٨- شَرِبَ كَامِلٌ اَلشَّايَ.

٩- ثُمَّ مَاذَا فَعَلَ ..... ؟ ٩- ثُمَّ لَبِسَ كَامِلٌ .....

١٠- ثُمَّ ..... فَعَلَ؟ ١٠- ثُمَّ قَبَّلَ يَدَ .....

١١- مِنْ أَيْنَ خَرَجَ .....؟ ١١- خَرَجَ كَامِلٌ ..... الْبَيْتِ.

١٢- إِلَى ..... ذَهَبَ كَامِلٌ؟ ١٢- ذَهَبَ ..... إِلَى الْمَدْرَسَةِ.

١٣- مَاذَا ..... كَامِلٌ فِي الْمَدْرَسَةِ؟ ١٣- دَخَلَ ..... اَلصَّفَّ فِي الْمَدْرَسَةِ.

١٤- ثُمَّ ..... فَعَلَ كَامِلٌ؟ ١٤- ثُمَّ كَتَبَ ..... اَلدَّرْسَ.

B- Sütundan kelime seçerek boş yerlere Fâil olarak koyunuz:

١ – كَتَبَ ..... اَلدَّرْسَ.			كَامِلٌ
٢ – أَكَلَ ..... اَلْخُبْزَ.			فَرِيدٌ
٣ – شَرِبَ ..... اَلشَّايَ.			عَلِيٌّ
٤ – فَتَحَ ..... اَلْكِتَابَ.			اَلرَّجُلُ
٥ – شَرِبَ ..... اَلْمَاءَ.			اَلْوَلَدُ
٦ – خَرَجَ ..... مِنَ الْبَيْتِ.			سَلِيمٌ
٧ – وَصَلَ ..... إِلَى الْمَدْرَسَةِ.			اَلتِّلْمِيذُ
٨ – دَخَلَ ..... اَلصَّفَّ			اَلْمُدَرِّسُ
٩ – لَبِسَ ..... اَلثِّيَابَ.			اَلْمُدِيرُ
١٠ – صَلَّى ..... صَلاةَ الْفَجْرِ.	sabah namazı		اَلْمُسْلِمُ
١١ – صَلَّى ..... صَلاةَ الظُّهْرِ.	öğle namazı		اَلْأَبُ
١٢ – صَلَّى ..... صَلاةَ الْعَصْرِ.	ikindi namazı		اَلطِّفْلُ
١٣ – صَلَّى ..... صَلاةَ الْمَغْرِبِ.	akşam namazı		اَلشَّابُّ
١٤ – صَلَّى ..... صَلاةَ الْعِشَاءِ.	yatsı namazı		اَلنَّجَّارُ
١٥ – رَقَدَ ..... بَعْدَ صَلاةِ الْعِشَاءِ.	yattı		اَلْحَدَّادُ

C- Sütundan kelime seçip Mef'ûlun bih olarak boş yerlere koyunuz:

١- أَكَلَ كَامِلٌ	اَلشَّايَ
٢- لَبِسَ الرَّجُلُ	اَلْفُطُورَ
٣- كَتَبَ التِّلْمِيذُ	اَلْكَوْنَ
٤- فَهِمَ طَاهِرٌ	اَلْبَابَ
٥- شَرِبَ كَامِلٌ	اَلثِّيَابَ
٦- قَرَأَ مَحْمُودٌ	اَلدَّرْسَ
٧- خَلَقَ اللّٰهُ	اَلْوَاجِبَ
٨- فَتَحَ صَادِقٌ	اَلرِّسَالَةَ

Muteaddî Fiil, Mef'ûlun bih alır (Yukarıdaki misallerde görüldüğü gibi).

C- Sütundan kelime seçerek boş yerlere Fiil (yüklem) olarak koyunuz:

١- ..... كَامِلٌ وَ صَلَّى صَلاةَ الْفَجْرِ.	أَكَلَ
٢- ..... كَامِلٌ اَلْجُبْنَ.	شَرِبَ
٣- ..... كَامِلٌ اَلْخُبْزَ.	لَبِسَ
٤- ..... كَامِلٌ اَلزُّبْدَةَ.	قَبَّلَ
٥- ..... كَامِلٌ اَلزَّيْتُونَ.	تَوَضَّأَ
٦- ..... كَامِلٌ اَلْحَلِيبَ.	دَخَلَ
٧- ..... كَامِلٌ اَلثِّيَابَ.	خَرَجَ
٨- ..... كَامِلٌ يَدَ أُمِّهِ.	كَتَبَ

٩- ..... كَامِلٌ مِنَ الْبَيْتِ.

١٠- ..... كَامِلٌ إِلَى الْمَدْرَسَةِ.

١١- ..... كَامِلٌ اَلصَّفَّ.

١٢- ..... كَامِلٌ اَلدَّرْسَ.

Lâzım Fiil, Mef'ûlun Bih almaz:

اَلْفِعْلُ		اَلْفَاعِلُ	
نَزَلَ	İndi, yağdı	الْمَطَرُ.	yağmur
سَقَطَ	düştü	الثَّلْجُ.	kar
صَاحَ	öttü, bağırdı	الدِّيكُ.	horoz
لَمَعَ	parladı, çaktı	الْبَرْقُ.	şimşek
طَلَعَ	yükseldi, doğdu	الْقَمَرُ.	ay
مَرِضَ	hastalandı	الْوَلَدُ.	çocuk
بَرِئَ	iyi oldu, iyileşti	الْمَرِيضُ.	hasta
رَقَدَ	yattı	الرَّجُلُ.	adam
نَهَضَ	kalktı	الْإِمَامُ.	imam
ذَابَ	eridi	الثَّلْجُ.	kar
نَامَ	uyudu	الْمَرِيضُ.	hasta

E- Şu cümlelerdeki lâzım fiilin altına bir çizgi, muteaddî fiilin altına iki çizgi çiziniz:

بَرَدَ الْجَوُّ. سَقَطَ الْوَلَدُ. شَرِبَ الرَّجُلُ الْحَلِيبَ. نَامَ الْمَرِيضُ.
كَتَبَ صَادِقٌ دَرْسَهُ. فَتَحَ خَالِدٌ اَلنَّافِذَةَ. جَلَسَ طَاهِرٌ.
بَرِئَ الْمَرِيضُ. سَخُنَ الْمَاءُ. شَرِبَ الْوَلَدُ الْمَاءَ. نَهَضَ خَالِدٌ.
رَأَى مَحْمُودٌ طَائِرَةً. أَكَلَ طَاهِرٌ اَلطَّعَامَ. فَهِمَ التِّلْمِيذُ الدَّرْسَ.
رَكِبَ خَلِيلٌ اَلدَّرَّاجَةَ. جَاءَتْ شَاحِنَةٌ. رَكِبَ الْمُزَارِعُونَ الشَّاحِنَةَ.
نَزَلَ الْمَطَرُ. جَمُدَ الْمَاءُ. ذَابَ الثَّلْجُ. كَتَبَ طَاهِرٌ دَرْسَهُ.

Hava soğudu. Çocuk düştü. Adam sütü içti. Hasta uyudu. Sâdık dersini yazdı. Hâlid pencereyi açtı. Tâhir oturdu. Hasta iyileşti. Su ısındı. Çocuk suyu içti. Hâlid kalktı. Mahmûd bir uçak gördü. Tâhir yemeği yedi. Öğrenci dersi anladı. Halîl bisiklete bindi. Bir kamyon geldi. Çiftçiler kamyona bindi. Yağmur yağdı. Su dondu. Kar eridi. Tâhir dersini yazdı.

Çizelgeden cümleler yapınız:

أَكَلَ	طَاهِرٌ	اَلْخُبْزَ.
فَتَحَ	صَادِقٌ	اَلنَّافِذَةَ.
نَظَرَ	عَارِفٌ	إِلَى الشَّجَرَةِ.
كَتَبَ	سَلِيمٌ	رِسَالَةً
قَرَأَ	اَلْمُدَرِّسُ	اَلدَّرْسَ.
خَرَجَ	اَلْمُدِيرُ	مِنَ الْبَيْتِ.

فَهِمَ	خَالِدٌ	اَلدَّرْسَ.
صَلَّى	مَحْمُودٌ	صَلاةَ الْفَجْرِ.
دَخَلَ	اَلتِّلْمِيذُ	اَلصَّفَّ.
رَكِبَ	اَلرَّجُلُ	اَلْحِصَانَ.
لَبِسَ	عَادِلٌ	اَلثِّيَابَ.
طَبَخَ	اَلطَّبَّاخُ	اَلطَّعَامَ.
صَنَعَ	اَلنَّجَّارُ	مِنْضَدَةً.
حَصَدَ	اَلْمُزَارِعُ	اَلزَّرْعَ.

فَهِمَ	anladı	رَكِبَ	bindi
قَرَأَ	okudu	صَنَعَ	yaptı
حَصَدَ	biçti	طَبَخَ	pişirdi
اَلْمُزَارِعُ	çiftçi	اَلنَّجَّارُ	marangoz
زَرْعٌ	ekin	طَعَامٌ	yemek
أَكَلَ	yedi	اَلْخُبْزُ	ekmek

Mâzî Fiil اَلْفِعْلُ الْمَاضِي

ذَهَبَ طَاهِرٌ إلى الْمَدْرَسَةِ صَبَاحًا. وَ ذَهَبَ صَادِقٌ إِلَى الْمَدْرَسَةِ.
لَقِيَ طَاهِرٌ صَادِقًا عِنْدَ بَابِ الْمَدْرَسَةِ. وَ دَخَلا مَعًا فِي الْمَدْرَسَةِ.
وَ خَرَجَا مِنَ الْمَدْرَسَةِ بَعْدَ الظُّهْرِ وَ رَكِبَا حَافِلَةً.
ثُمَّ نَزَلاَ مِنَ الْحَافِلَةِ فِي الْمَحَطَّةِ وَ رَجَعَ كُلُّ وَاحِدٍ إِلَى بَيْتِهِ.
لَقِيَ طَاهِرٌ عَلِيًّا وَ خَالِدًا فِي الْبَيْتِ. وَ لَعِبُوا مَعًا.
ثُمَّ أَكَلُوا الطَّعَامَ وَ شَرِبُوا الشَّايَ.

Tâhir sabahleyin okula gitti. Sâdık okula gitti. Tâhir okul kapısının yanında Sâdığa rastladı. Birlikte okula girdiler. Öğleden sonra okuldan çıktılar ve bir otobüse bindiler. Sonra durakta otobüsten indiler ve herbiri evine döndü.

Tâhir evde Ali ve Hâlid'le karşılaştı. Birlikte oynadılar. Sonra yemeği yediler ve çayı içtiler.

SORULAR VE CEVAPLAR

١ – إِلَى أَيْنَ ذَهَبَ طَاهِرٌ صَبَاحًا؟

1- Tâhir sabahleyin nereye gitti?

١ – ذَهَبَ طَاهِرٌ إِلَى الْمَدْرَسَةِ صَبَاحًا.

1- Tâhir sabahleyin okula gitti.

٢ – مَنْ لَقِيَ طَاهِرٌ عِنْدَ بَابِ الْمَدْرَسَةِ؟

2- Tâhir okulun kapısının yanında kime rastladı?

٢ – لَقِيَ طَاهِرٌ صَادِقًا عِنْدَ بَابِ الْمَدْرَسَةِ.

2- Tâhir, okulun kapısının yanında Sâdığa rastladı

٣ – مَاذَا فَعَلا؟

3- İkisi ne yaptı?

٣ – دَخَلا فِي الْمَدْرَسَةِ.

3- İkisi okula girdi. (okula girdiler)

٤ – مَتَى خَرَجَا مِنَ الْمَدْرَسَةِ؟

4- Okuldan ne zaman çıktılar?

٤ – خَرَجَا مِنَ الْمَدْرَسَةِ بَعْدَ الظُّهْرِ.

4- Okuldan, öğleden sonra çıktılar.

٥ – هَلْ مَشَيَا؟

5- İkisi yürüdü mü?

٥ – لاَ، رَكِبَا حَافِلَةً.

5- Hayır, ikisi bir otobüse bindi.

٦ – أَيْنَ نَزَلاَ مِنَ الْحَافِلَةِ؟

6- İkisi otobüsten nerede indi?

٦ – نَزَلاَ مِنَ الْحَافِلَةِ فِي الْمَحَطَّةِ.

6- İkisi durakta otobüsten indi.

٧- مَنْ لَقِيَ طَاهِرٌ فِي الْبَيْتِ؟

7- Tâhir evde kime rastladı?

٧- لَقِيَ طَاهِرٌ عَلِيًّا وَ خَالِدًا فِي الْبَيْتِ.

7- Tâhir evde Ali ve Hâlid'e rastladı.

٨- مَاذَا فَعَلَ طَاهِرٌ وَ عَلِيٌّ وَ خَالِدٌ؟

8- Tâhir, Ali ve Hâlid ne yaptı?

٨- طَاهِرٌ وَ عَلِيٌّ وَ خَالِدٌ لَعِبُوا مَعًا.

8- Tâhir, Ali ve Hâlid birlikte oynadılar.

٩- ثُمَّ مَاذَا فَعَلَ طَاهِرٌ وَ عَلِيٌّ وَ خَالِدٌ؟

9- Tâhir, Ali ve Hâlid sonra ne yaptı?

٩- ثُمَّ أَكَلُوا الطَّعَامَ وَ شَرِبُوا الشَّايَ.

9- Sonra yemeği yediler ve çayı içtiler.

Mâzi Fiilin Çekimi

	مُفْرَدٌ	مُثَنًّى	جَمْعٌ
اَلْغَائِبُ	ذَهَبَ gitti	ذَهَبَا ikisi gitti	ذَهَبُوا gittiler
اَلْغَائِبَةُ	ذَهَبَتْ	ذَهَبَتَا	ذَهَبْنَ
اَلْمُخَاطَبُ	ذَهَبْتَ gittin	ذَهَبْتُمَا ikiniz gittiniz	ذَهَبْتُمْ siz gittiniz
اَلْمُخَاطَبَةُ	ذَهَبْتِ	ذَهَبْتُمَا	ذَهَبْتُنَّ
اَلْمُتَكَلِّمُ	ذَهَبْتُ gittim	ذَهَبْنَا ikimiz gittik	ذَهَبْنَا biz gittik

	مُفْرَدٌ	مُثَنًّى	جَمْعٌ
مُذَكَّرٌ	خَرَجَ çıktı	خَرَجَا ikisi çıktı	خَرَجُوا çıktılar
مُؤَنَّثٌ	خَرَجَتْ	خَرَجَتَا	خَرَجْنَ
مُذَكَّرٌ	خَرَجْتَ çıktın	خَرَجْتُمَا ikiniz çıktınız	خَرَجْتُمْ siz çıktınız
مُؤَنَّثٌ	خَرَجْتِ	خَرَجْتُمَا	خَرَجْتُنَّ
مُشْتَرَكٌ	خَرَجْتُ çıktım	خَرَجْنَا ikimiz çıktık	خَرَجْنَا biz çıktık

SORULAR VE CEVAPLAR

١ – هَلْ قَرَأْتَ الْكِتَابَ؟	Kitabı okudun mu?
١ – نَعَمْ، قَرَأْتُ الْكِتَابَ.	Evet, kitabı okudum.
١ – لاَ، مَا قَرَأْتُ الْكِتَابَ.	Hayır, kitabı okumadım.
٢ – هَلْ شَرِبَ الْمَرِيضُ الدَّوَاءَ؟	Hasta ilacı içti mi?
٢ – نَعَمْ، شَرِبَ الْمَرِيضُ الدَّوَاءَ.	Evet, hasta ilacı içti.
٢ – لاَ، مَا شَرِبَ الْمَرِيضُ الدَّوَاءَ.	Hayır, hasta ilacı içmedi.
٣ – هَلْ رَكِبَتْ أُمُّكَ السَّيَّارَةَ؟	Annen taksiye bindi mi?
٣ – نَعَمْ، رَكِبَتْ أُمِّي اَلسَّيَّارَةَ.	Evet, annem taksiye bindi.
٣ – لاَ، مَا رَكِبَتْ أُمِّي اَلسَّيَّارَةَ.	Hayır, annem taksiye binmedi.

Aşçı yemeği pişirdi mi?	٤ – هَلْ طَبَخَ الطَّبَّاخُ الطَّعَامَ؟
Evet, aşçı yemeği pişirdi.	٤ – نَعَمْ، طَبَخَ الطَّبَّاخُ الطَّعَامَ.
Hayır, aşçı yemeği pişirmedi.	٤ – لاَ، مَا طَبَخَ الطَّبَّاخُ الطَّعَامَ.

ALIŞTIRMALAR

A - Yüksek sesle okuyunuz:

دَخَلَ	دَخَلاَ	دَخَلُوا
دَخَلَتْ	دَخَلَتَا	دَخَلْنَ
دَخَلْتَ	دَخَلْتُمَا	دَخَلْتُمْ
دَخَلْتِ	دَخَلْتُمَا	دَخَلْتُنَّ
دَخَلْتُ	دَخَلْنَا	دَخَلْنَا
جَاءَ	جَاءَا	جَاؤُوا
جَاءَتْ	جَاءَتَا	جِئْنَ
جِئْتَ	جِئْتُمَا	جِئْتُمْ
جِئْتِ	جِئْتُمَا	جِئْتُنَّ
جِئْتُ	جِئْنَا	جِئْنَا

لَقِيَ	لَقِيَا	لَقُوا
لَقِيَتْ	لَقِيَتَا	لَقِيْنَ
لَقِيْتَ	لَقِيْتُمَا	لَقِيْتُمْ
لَقِيْتِ	لَقِيْتُمَا	لَقِيْتُنَّ
لَقِيْتُ	لَقِيْنَا	لَقِيْنَا
فَهِمَ	فَهِمَا	فَهِمُوا
فَهِمَتْ	فَهِمَتَا	فَهِمْنَ
فَهِمْتَ	فَهِمْتُمَا	فَهِمْتُمْ
فَهِمْتِ	فَهِمْتُمَا	فَهِمْتُنَّ
فَهِمْتُ	فَهِمْنَا	فَهِمْنَا

B- Şu fiilerin çekimlerini yapınız:

أَكَلَ yedi	نَهَضَ kalktı	رَقَدَ yattı	جَلَسَ oturdu
فَرِحَ sevindi	نَظَرَ baktı	أَخَذَ aldı	عَلِمَ bildi
فَتَحَ açtı	وَجَدَ buldu	فَهِمَ anladı	جَاءَ geldi

Çizelgeden cümleler yapınız:

لَقِيَ		مَرْيَمَ	فِي الْحَدِيقَةِ.
لَقِيَتْ		جَارَكِ	فِي الْمُسْتَشْفَى.
لَقِيتَ		طَاهِرًا	فِي الْمَسْجِدِ.
لَقِيْتِ	صَادِقٌ	جِيرَانَكُمْ	فِي الْمَحَطَّةِ.
لَقِيتُ		خَدِيجَةَ	فِي الْمُحَاضَرَةِ.
لَقِيتُمْ	زَيْنَبُ	جَارَكَ	فِي السُّوقِ.
لَقِيتُنَّ		مَحْمُودًا	عِنْدَ جَارِكَ.
لَقِينَا		جَارِي	فِي الدُّكَّانِ.
		جَارَنَا	فِي الْمَكْتَبَةِ.

اَلْمُحَاضَرَةُ konferans	اَلْمُسْتَشْفَى hastane
جَارٌ komşu	جِيرَانٌ komşular

EV ÖDEVİ

A- Boş Yerleri Doldurunuz:

١-

(dönmek)

رَجَعَ	.....	رَجَعُوا
رَجَعَتْ	رَجَعَتَا	.....
رَجَعْتَ	رَجَعْتُمَا	.....

	رَجَعْتِ	.....	رَجَعْتُنَّ
	رَجَعْتُ	.....	رَجَعْنَا
٢-	لَعِبَ	.....	لَعِبُوا
(oynamak)	.....	لَعِبَتَا	لَعِبْنَ
	لَعِبْتَ	.....	لَعِبْتُمْ
	.....	لَعِبْتُمَا	.....
	لَعِبْتُ	لَعِبْنَا	.....
٣-	شَرِبَ	شَرِبَا	.....
(içmek)	شَرِبَتْ	.....	شَرِبْنَ
	شَرِبْتَ	شَرِبْتُمَا	.....
	شَرِبْتِ	.....	شَرِبْتُنَّ
	شَرِبْتُ	.....	شَرِبْنَا
٤-	مَشَى	مَشَيَا	مَشَوْا
(yürümek)	مَشَتْ	مَشَتَا	.....
	مَشَيْتَ	.....	مَشَيْتُمْ
	.....	مَشَيْتُمَا	مَشَيْتُنَّ
	مَشَيْتُ	.....	مَشَيْنَا
٥-	رَأَى	رَأَيَا	رَأَوْا
(görmek)	رَأَتْ	.....	رَأَيْنَ
	رَأَيْتَ	.....	رَأَيْتُمْ
	.....	رَأَيْتُمَا	.....
	رَأَيْتُ	.....	رَأَيْنَا

B- Boş Yerleri Doldurunuz:

١-رَأَى طَاهِرٌ طَائِرَةً.
٢-رَأَتْ زَيْنَبُ طَائِرَةً.
٣-طَاهِرٌ وَ زَيْنَبُ رَأَيَا .....
٤-اَلْأَطْفَالُ ..... طَائِرَةً.
٥-رَجَعَ طَاهِرٌ إِلَى الْبَيْتِ.
٦-طَاهِرٌ وَ صَادِقٌ ..... إِلَى الْبَيْتِ.
٧- طَاهِرٌ وَ عَلِيٌّ وَ خَالِدٌ ..... إِلَى الْبَيْتِ.
٨- طَاهِرٌ وَ عَلِيٌّ و خالِدٌ ..... الطَعَامَ.
٩- اَلْأَطْفَالُ شَرِبُوا .....
١٠- ..... طَاهِرٌ صَادِقًا فِي الصَّبَاحِ.

C- Boş Yerleri Doldurunuz:

١- رَجَعَ طَاهِرٌ إِلَى بَيْتِهِ.
٢- رَجَعَتْ زَيْنَبُ ..... بَيْتِهَا.
٣- طَاهِرٌ وَ صَادِقٌ ..... إِلَى بَيْتِهِمَا.
٤- طاهِرٌ وَ صَادِقٌ و سَلِيمٌ ..... إِلَى بُيُوتِهِمْ.
٥- مَرْيَمُ وَ خَدِيجَةُ ..... إِلَى الْبَيْتِ.
٦- عَائِشَةُ وَ فَاطِمَةُ وَ خَالِدَةُ ..... إِلَى الْبَيْتِ.
٧- أَنْتُمَا ..... إِلَى الْبَيْتِ.
٨- أَنْتُمْ ..... إِلَى الْبَيْتِ.
٩- أَنْتُنَّ ..... إِلَى الْبَيْتِ.
١٠- نَحْنُ ..... إِلَى الْبَيْتِ.

* Harf sayısı üçten fazla olan Muennes alem (dişi özel isim)in son harfi dâima tek harekelidir.

اَلْفَاعِلُ Fâil

خَرَجَ الْعَامِلُ مِنْ بَيْتِهِ صَبَاحًا. وَ ذَهَبَ إِلَى الْمَصْنَعِ. وَ لَقِيَ صَاحِبَهُ فِي الْمَصْنَعِ. خَرَجَ الْعَامِلانِ مِنَ الْمَصْنَعِ بَعْدَ الْعَصْرِ. وَ ذَهَبَا إِلَى حَدِيقَةٍ. وَ جَاءَ طَاهِرٌ، رَأَى الْعَامِلَيْنِ وَ جَلَسَ مَعَهُمَا. ثُمَّ شَرِبُوا الشَّايَ. وَ بَعْدَ قَلِيلٍ قَامُوا وَ ذَهَبُوا إِلَى بُيُوتِهِمْ.

İşçi evinden sabahleyin çıktı. Fabrikaya gitti. Fabrikada arkadaşına rastladı. **İki işçi** ikindiden sonra fabrikadan çıktı. İkisi bir bahçeye gitti. **Tâhir** geldi, iki işçiyi gördü ve ikisiyle oturdu. Sonra çay içtiler. Az sonra kalktılar ve evlerine gittiler.

SORULAR VE CEVAPLAR

١- مَنْ خَرَجَ مِنَ الْبَيْتِ؟

Evden kim çıktı?

١- خَرَجَ الْعَامِلُ مِنَ الْبَيْتِ.

İşçi evden çıktı.

٢- إِلَى أَيْنَ ذَهَبَ الْعَامِلُ؟

İşçi nereye gitti?

٢- ذَهَبَ الْعَامِلُ إِلَى الْمَصْنَعِ.

İşçi fabrikaya gitti.

٣- مَاذَا فَعَلَ الْعَامِلُ فِي الْمَصْنَعِ؟

İşçi fabrikada ne yaptı?

٣- لَقِيَ الْعَامِلُ صَاحِبَهُ فِي الْمَصْنَعِ.

İşçi fabrikada arkadaşına rastladı.

٤- مَتَى خَرَجَ الْعَامِلانِ مِنَ الْمَصْنَعِ؟

İki işçi fabrikadan ne zaman çıktı?

٤- خَرَجَ الْعَامِلانِ مِنَ الْمَصْنَعِ بَعْدَ الْعَصْرِ.

İki işçi fabrikadan ikindiden sonra çıktı.

٥- إِلَى أَيْنَ ذَهَبَ الْعَامِلانِ؟

İki işçi nereye gitti?

٥- ذَهَبَا إِلَى حَدِيقَةٍ.

İkisi bir bahçeye gitti.

٦- مَاذَا فَعَلا فِي الْحَدِيقَةِ؟

Bahçede ne yaptılar?

٦- شَرِبَا الشَّايَ.

İkisi çay içti.

٧- مَنْ جَاءَ؟

Kim geldi?

٧- جَاءَ طَاهِرٌ.

Tâhir geldi.

٨- مَاذَا فَعَلُوا؟	٨- شَرِبُوا الشَّايَ مَعًا.
Ne yaptılar?	Birlikte çay içtiler.
٩- ثُمَّ مَاذَا فَعَلُوا؟	٩- ثُمَّ قَامُوا وَ ذَهَبُوا إِلَى بُيُوتِهِمْ.
Sonra ne yaptılar?	Sonra kalktılar ve evlerine gittiler.

Fâil, fiilden sonra gelen merfû isimdir.

Misâl: خَرَجَ اَلْعَامِلُ . خَرَجَ اَلْعَامِلانِ.

جَاءَ طَاهِرٌ. ذَهَبَ الْمُدَرِّسُونَ.

ALIŞTIRMALAR

A- Tekrar yazınız ve yüksek sesle okuyunuz:

١- قَرَأَ التِّلْمِيذُ الْكِتَابَ.	Öğrenci kitabı okudu.
٢- ذَهَبَ الْمُدَرِّسُ إِلَى السُّوقِ.	Öğretmen pazara gitti.
٣- دَخَلَ الرَّجُلُ الْغُرْفَةَ.	Adam odaya girdi.
٤- كَتَبَ صَادِقٌ رِسَالَةً.	Sâdık bir mektup yazdı.
٥- ذَهَبَ التِّلْمِيذَانِ إِلَى الْمَدْرَسَةِ.	İki öğrenci okula gitti.
٦- فَتَحَ مَحْمُودٌ بَابَ الْبَيْتِ.	Mahmûd evin kapısını açtı.
٧- رَجَعَ الْمُدَرِّسُونَ إِلَى بُيُوتِهِمْ.	Öğretmenler evlerine döndü.

Müslümanlar mescide gitti.	٨- ذَهَبَ الْمُسْلِمُونَ إِلَى الْمَسْجِدِ.
Hanım öğretmenler istasyona gitti.	٩- ذَهَبَتْ اَلْمُدَرِّسَاتُ إِلَى الْمَحَطَّةِ.
Memurlar caddede müdüre rastladı.	١٠- لَقِيَ الْمُوَظَّفُونَ الْمُدِيرَ فِي الشَّارِعِ.
Çiftçiler tarlalarda çalıştı.	١١- عَمِلَ الْمُزَارِعُونَ فِي الْحُقُولِ.
Öğrenciler derslerini yazdı.	١٢- كَتَبَ التَّلَامِيذُ دُرُوسَهُمْ.
Kızlar kitaplarını okudu.	١٣- قَرَأَتْ اَلْبَنَاتُ كُتُبَهُنَّ.
Mü'minler mescidde namaz kıldı.	١٤- صَلَّى الْمُؤْمِنُونَ فِي الْمَسْجِدِ.
İşçiler fabrikada çalıştı.	١٥- عَمِلَ الْعَامِلُونَ فِي الْمَصْنَعِ.
Kasaplar mezbahaya gitti.	١٦- ذَهَبَ الْقَصَّابُونَ إِلَى الْمَسْلَخِ.
Hanım aşçı eti kesti.	١٧- قَطَعَتْ اَلطَّبَّاخَةُ اللَّحْمَ.
İki memur otele gitti.	١٨- ذَهَبَ الْمُوَظَّفَانِ إِلَى الْفُنْدُقِ.
Müdür bürosunun penceresinden baktı.	١٩- نَظَرَ الْمُدِيرُ مِنْ نَافِذَةِ مَكْتَبِهِ.
İki çocuk dalın üzerinde bir serçe gördü.	٢٠- رَأَى الطِّفْلَانِ عُصْفُورًا عَلَى الْغُصْنِ.

B- Yukarıda geçen cümlelerdeki her fâilin altına bir çizgi çiziniz.

C- Yüksek sesle okuyunuz:

Fiil Fâil	Haber Mubtedâ
١- ذَهَبَ الرَّجُلُ .	= اَلرَّجُلُ ذَهَبَ.
٢- ذَهَبَ الرَّجُلانِ.	= اَلرَّجُلانِ ذَهَبَا.
٣- ذَهَبَ الرِّجَالُ.	= اَلرِّجَالُ ذَهَبُوا.
٤- جَلَسَ الْمُدَرِّسُ.	= اَلْمُدَرِّسُ جَلَسَ.
٥- جَلَسَ الْمُدَرِّسَانِ.	= اَلْمُدَرِّسَانِ جَلَسَا.
٦- جَلَسَ الْمُدَرِّسُونَ.	= اَلْمُدَرِّسُونَ جَلَسُوا.
٧- ذَهَبَتْ اَلْمُدَرِّسَةُ.	= اَلْمُدَرِّسَةُ ذَهَبَتْ.
٨- ذَهَبَتْ اَلْمُدَرِّسَتَانِ.	= اَلْمُدَرِّسَتَانِ ذَهَبَتَا.
٩- ذَهَبَتْ اَلْمُدَرِّسَاتُ.	= اَلْمُدَرِّسَاتُ ذَهَبْنَ.
١٠- جَلَسَتْ اَلْمُدَرِّسَةُ.	= اَلْمُدَرِّسَةُ جَلَسَتْ.
١١- جَلَسَتْ اَلْمُدَرِّسَتَانِ.	= اَلْمُدَرِّسَتَانِ جَلَسَتَا.
١٢- جَلَسَتْ اَلْمُدَرِّسَاتُ.	= اَلْمُدَرِّسَاتُ جَلَسْنَ.
Fiil cümlesi	**İsim cümlesi**

1- **Fiil Cümlesinde** Fiil, tekil (mufred) olur.
2- Fiil, Fâil'e, sâdece muzekker ve muennes olmakta uyar.
3- **İsim Cümlesinde** Fiil, kendinden önce gelen İsme, tekil (mufred), ikil (musennâ), çoğul (cemi'), muzekker ve muennes olmakta uyar. (Her bakımdan uyar; çünkü haber durumundadır.)

D- Yüksek sesle okuyunuz:

١ - مَاذَا وَجَدَ طَاهِرٌ وَ صَادِقٌ؟	٢ - إِلَى أَيْنَ ذَهَبَ الْعَامِلانِ؟
١ - وَجَدَ طَاهِرٌ وَ صَادِقٌ قَلَمًا.	٢ - ذَهَبَ الْعَامِلانِ إِلَى حَدِيقَةٍ.
١ - هُمَا وَجَدَا قَلَمًا.	٢ - اَلْعَامِلانِ ذَهَبَا إِلَى حَدِيقَةٍ.
٣ - مَاذَا فَعَلَ الْعَامِلانِ وَ طَاهِرٌ؟	٤ - إِلَى أَيْنَ ذَهَبَ الْمُدَرِّسُونَ؟
٣ - شَرِبَ الْعَامِلانِ وَ طَاهِرٌ اَلشَّايَ.	٤ - ذَهَبَ الْمُدَرِّسُونَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ.
٣ - اَلْعَامِلانِ وَ طَاهِرٌ شَرِبُوا الشَّايَ.	٤ - اَلْمُدَرِّسُونَ ذَهَبُوا إِلَى الْمَدْرَسَةِ.
٥ - إِلَى أَيْنَ ذَهَبَتْ اَلْمُدَرِّسَاتُ؟	٦ - مَاذَا طَبَخَتْ اَلطَّبَّاخَتَانِ؟
٥ - ذَهَبَتْ اَلْمُدَرِّسَاتُ إِلَى السُّوقِ.	٦ - طَبَخَتْ اَلطَّبَّاخَتَانِ اللَّحْمَ.
٥ - اَلْمُدَرِّسَاتُ ذَهَبْنَ إِلَى السُّوقِ.	٦ - اَلطَّبَّاخَتَانِ طَبَخَتَا اللَّحْمَ.
٧ - مَاذَا طَبَخَتْ اَلطَّبَّاخَاتُ؟	٨ - مَاذَا كَتَبَتْ اَلْمُدَرِّسَتَانِ؟
٧ - طَبَخَتْ اَلطَّبَّاخَاتُ اَلطَّعَامَ.	٨ - كَتَبَتْ اَلْمُدَرِّسَتَانِ رِسَالَتَيْنِ.
٧ - اَلطَّبَّاخَاتُ طَبَخْنَ اَلطَّعَامَ.	٨ - اَلْمُدَرِّسَتَانِ كَتَبَتَا رِسَالَتَيْنِ.

EV ÖDEVİ

A- Boş yerlere şu isimleri fâil olarak koyunuz:

اَلرَّجُلُ اَلْمُدَرِّسُ اَلتِلْمِيذُ اَلْمُسلِمُونَ اَلْعَامِلانِ

١ – كَتَبَ ..... وَاجِبَهُ الْمَنْزِلِيَّ.
٢ – ذَهَبَ ..... إِلَى الْمَصْنَعِ.
٣ – صَلَّى ..... فِي الْمَسْجِدِ.
٤ – دَخَلَ ..... إِلَى الصَّفِّ.
٥ – اِشْتَرَى ..... كِتَابًا.

B- Boş yerleri doldurunuz:

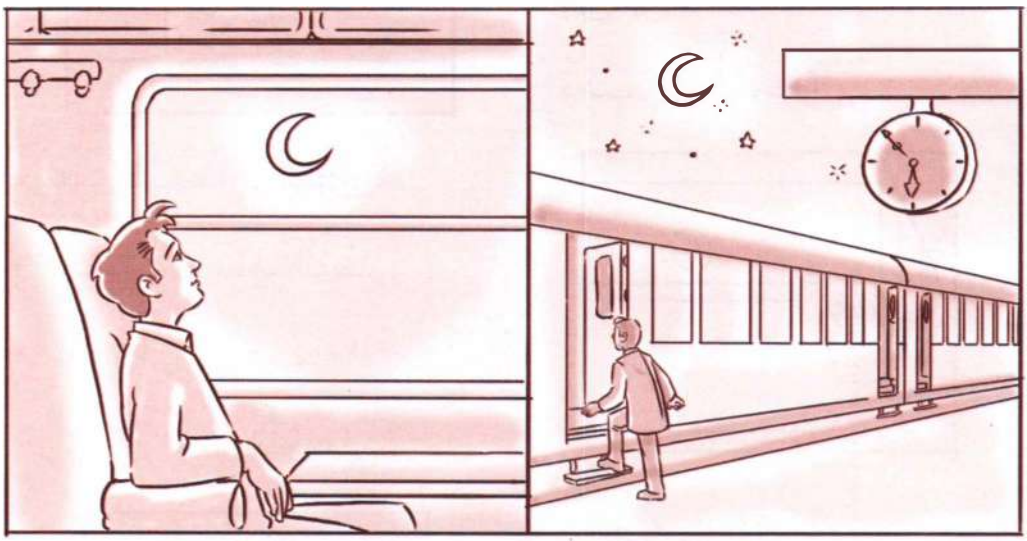
١ – فَرِحَ الْمُؤْمِنُ. = اَلْمُؤْمِنُ .....
٢ – فَرِحَ الْمُؤْمِنَانِ. = اَلْمُؤْمِنَانِ .....
٣ – فَرِحَ الْمُؤْمِنُونَ. = اَلْمُؤْمِنُونَ .....
٤ – فَرِحَتْ اَلْمُؤْمِنَةُ. = اَلْمُؤْمِنَةُ .....
٥ – فَرِحَتْ اَلْمُؤْمِنَتَانِ. = اَلْمُؤْمِنَتَانِ .....
٦ – فَرِحَتْ اَلْمُؤْمِنَاتُ. = اَلْمُؤْمِنَاتُ فَرِحْنَ.
٧ – صَنَعَ النَّجَّارُ مِنْضَدَةً. = اَلنَّجَّارُ ..... مِنْضَدَةً.
٨ – صَنَعَ النَّجَّارَانِ مِنْضَدَةً. = اَلنَّجَّارَانِ ..... مِنْضَدَةً.
٩ – صَنَعَ النَّجَّارُونَ مِنْضَدَةً. = اَلنَّجَّارُونَ ..... مِنْضَدَةً.

Çizelgeden cümleler yapınız:

فَتَحَ	الطَّبِيبُ	الْفَرَسَ.
لَقِيَ	طَاهِرٌ	اَلْبَابَ.
أَغْلَقَ	الْمُدِيرُ	اللِّصَّ.
رَبَطَ	الْمَرِيضُ	اَلنَّافِذَةَ.
صَنَعَ	الْخَادِمُ	الْمَرِيضَ.
ضَرَبَ	النَّجَّارُ	الْفِرَاشَ.
لَزِمَ	الشُّرْطِيُّ	مِنْضَدَةً.
فَحَصَ	الْمُزَارِعُ	مَحْمُودًا.
رَكِبَ	الْمُزَارِعُونَ	الْحِمَارَ.
اِشْتَرَى	الرِّجَالُ	الدَّرَّاجَةَ.

أَغْلَقَ kapadı	رَبَطَ bağladı	ضَرَبَ vurdu	اَلنَّافِذَةُ pencere
اَلْفِرَاشُ yatak	اَلْمَرِيضُ hasta	اَللِّصُّ hırsız	رَكِبَ bindi
اَلْحِمَارُ eşek	اَلدَّرَّاجَةُ bisiklet	فَحَصَ inceledi, yokladı	
لَزِمَ ayrılmadı, ...e devam etti	فَرَسٌ kısrak, at		
اِشْتَرَى satın aldı	اَلشُّرْطِيُّ polis memuru	صَنَعَ yaptı	صَامَ oruç tuttu

el-Mef'ûlu Bih اَلْمَفْعُولُ بِهِ

خَرَجَ طَاهِرٌ مِنَ الْبَيْتِ لَيْلاً وَ ذَهَبَ إِلَى الْمَحَطَّةِ.
جَاءَ الْقِطَارُ وَ رَكِبَ طَاهِرٌ اَلْقِطَارَ. وَ فِي اللَّيْلِ نَظَرَ طَاهِرٌ
إِلَى السَّمَاءِ وَ رَأَى الْقَمَرَ وَ النُّجُومَ. ثُمَّ نَزَلَ مِنَ الْقِطَارِ
وَ ذَهَبَ إِلَى فُنْدُقٍ. وَ فِي طَرِيقِهِ إِلَى الْفُنْدُقِ لَقِيَ حَارِسَيْنِ.
وَ سَلَّمَ طَاهِرٌ عَلَى الْحَارِسَيْنِ. وَ فِي الصَّبَاحِ أَكَلَ طَاهِرٌ اَلْخُبْزَ
وَ الْجُبْنَ وَ الزَّيْتُونَ وَ شَرِبَ الشَّايَ. ثُمَّ رَجَعَ طَاهِرٌ إِلَى بَلَدِهِ.

Tâhir geceleyin evden çıktı ve istasyona gitti. Tren geldi ve Tâhir trene bindi. Geceleyin Tâhir göğe baktı ve ayı, yıldızları gördü. Sonra trenden indi ve bir otele gitti. Otele giderken (otel yolunda) iki bekçiye rastladı. Tâhir iki bekçiye selâm verdi. Sabahleyin Tâhir ekmek, peynir ve zeytin yedi, çay içti. Sonra Tâhir beldesine döndü.

SORULAR VE CEVAPLAR

- مِنْ أَيْنَ خَرَجَ طَاهِرٌ؟
- خَرَجَ طَاهِرٌ مِنْ بَيْتِهِ.
- إِلَى أَيْنَ ذَهَبَ؟
- ذَهَبَ إِلَى الْمَحَطَّةِ.

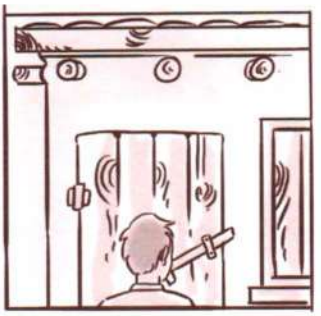
- هَلْ رَكِبَ طَاهِرٌ اَلْقِطَارَ؟
- نَعَمْ، رَكِبَ طَاهِرٌ اَلْقِطَارَ.
- مَاذَا رَ أَى فِي السَّمَاءِ؟
- رَأَى طَاهِرٌ اَلْقَمَرَ وَالنُّجُومَ فِي السَّمَاءِ.

- مَنْ لَقِيَ طَاهِرٌ؟
- لَقِيَ طَاهِرٌ حَارِسَيْنِ.
- هَلْ سَلَّمَ عَلَيْهِمَا؟
- نَعَمْ، سَلَّمَ عَلَيْهِمَا.

- مَاذَا أَكَلَ طَاهِرٌ؟
- أَكَلَ طَاهِرٌ اَلْخُبْزَ وَ الْجُبْنَ وَ الزَّيْتُونَ.
- وَ مَاذَا شَرِبَ؟
- شَرِبَ الشَّايَ.

- إِلَى أَيْنَ رَجَعَ طَاهِرٌ؟
- رَجَعَ طَاهِرٌ إِلَى بَلَدِهِ.
- أَيْنَ سَكَنَ طَاهِرٌ؟
- سَكَنَ طَاهِرٌ فِي الْقَرْيَةِ.

- هَلْ رَجَعَ طَاهِرٌ بِالْقِطَارِ؟
- لاَ، هُوَ رَجَعَ بِالْحَافِلَةِ.
- هَلْ رَكِبَ طَاهِرٌ اَلْحَافِلَةَ؟
- نَعَمْ، رَكِبَ طَاهِرٌ اَلْحَافِلَةَ.

el-Mef'ûlu Bihi, Fâilin yaptığı fiilden etkileneni gösteren mansûb isim (Nesne: Düz Tümleç) dir.

Misâl: اَلْقِطَارَ اَلْقَمَرَ اَلنُّجُومَ حَارِسَيْنِ اَلْخُبْزَ اَلْجُبْنَ اَلشَّايَ

Bu çeşit mef'ûle sarîh mef'ûl denir. (düz tümleç)

el Mef'ûlu Bih'ten önce cer harfi gelirse, öyle mef'ûle **gayru sarîh** denir:

Misâl: سَلَّمَ عَلَى الْحَارِسَيْنِ. نَظَرَ إِلَى السَّمَاءِ.

Bâzı fiiller birden çok mef'ûl alır:

عَلَّمَ الْمُعَلِّمُ التِّلْمِيذَ الْقِرَاءَةَ. Öğretmen, **öğrenciye okumayı** öğretti

أَعْطَى صَادِقٌ طَاهِرًا اَلْكِتَابَ. Sâdık, **Tâhir'e kitabı** verdi.

سَمَّى الرَّجُلُ اَلْوَلَدَ خَالِدًا. Adam **çocuğa Hâlid adını** verdi.

أَذِنَ الْمُعَلِّمُ التِّلْمِيذَ بِالْخُرُوجِ. Öğretmen **öğrenciye çıkma** izni verdi.

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ. **Sana şarabı** (şarap hakkındaki hükmü) soruyorlar.

ALIŞTIRMALAR

A- Şu cümlelerdeki sarîh mef'ûl bihlerin altını çiziniz:

رَكِبَ طَاهِرٌ دَرَّاجَةً. نَظَرَ الرَّجُلُ إِلَى الْحَدِيقَةِ. كَتَبْنَا رِسَالَتَيْنِ. ذَهَبْتُمْ إِلَى الدُّكَّانِ. لَقِيْنَا الْمُدَرِّسَاتِ. رَكِبَ مَحْمُودٌ اَلْحِصَانَ.

كَسَرَ الْوَلَدُ الزُّجَاجَ. فَتَحَ الرَّجُلُ النَّافِذَتَيْنِ. أَغْلَقَ طَاهِرٌ بَابَ الصَّفِّ. شَرِبَ صَادِقٌ اَلْمَاءَ. سَلَّمْتُ عَلَى النَّجَّارِ.

B- Şu cümlelerdeki gayru sarîh mef'ûl bihlerin altını çiziniz:

خَرَجَ الْمُدِيرُ مِنَ الْمَدْرَسَةِ. ذَهَبَ الرَّجُلُ إِلَى بَيْتِهِ. رَجَعَ طَاهِرٌ إِلَى بَلَدِهِ. نَظَرْنَا إِلَى السَّمَاءِ. رَأَيْنَا النُّجُومَ. سَلَّمْنَا عَلَى الْقَصَّابِينَ. نَزَلَ مَحْمُودٌ عَنِ الْحِصَانِ. قَرُبَ الْقِطَارُ مِنَ الْمَحَطَّةِ. سَلَّمَ أَبُوكَ عَلَى الرَّجُلَيْنِ. لَقِيْنَ أَخَاكَ فِي السُّوقِ. فَهِمَ التِّلْمِيذُ الدَّرْسَ.

كَسَرَ kırdı	اَلزُّجَاجُ cam	اَلْحِصَانُ at, aygır
قَرُبَ yaklaştı	اَلْقَصَّابُ kasap	

C- Sarîh mef'ûl bihlerin altına bir çizgi, gayru sarîh mef'ûl bihlerin altına iki çizgi çiziniz:

١- رَأَى طَاهِرٌ اَلْمُدَرِّسَاتِ.	Tâhir, hanım öğretmenleri gördü.
٢- سَلَّمَ حَامِدٌ عَلَى الْمُدَرِّسِينَ.	Hâmid öğretmenlere selâm verdi.

٣- رَكِبَ السُّيَّاحُ الْحَافِلَةَ.	Turistler otobüse bindi.
٤- فَتَحَ صَادِقٌ اَلأَبْوَابَ.	Sâdık, kapıları açtı.
٥- دَخَلَ التِّلْمِيذُ فِي الصَّفِّ.	Öğrenci sınıfa girdi.
٦- بَحَثَ الْأُسْتَاذُ عَنْ كِتَابٍ.	Profesör bir kitabı aradı.
٧- غَضِبَ سَلِيمٌ عَلَى أَخِيهِ.	Selîm kardeşine kızdı.
٨- ذَهَبَ طَاهِرٌ إِلَى الْمَكْتَبَةِ.	Tâhir kitapılğa gitti.
٩- رَأَتْ اَلطَّبِيبَةُ الْمُمَرِّضَاتِ.	Hanım hekim hemşireleri gördü.
١٠- سَلَّمَ خَالِدٌ عَلَى طَاهِرٍ.	Hâlid, Tâhir'e selâm verdi.

D- Boş yerlere uygun mef'ûller koyunuz:

١- كَتَبَ التِّلْمِيذُ .....

٢- قَادَ السَّائِقُ .....

٣- قَرَأَتْ اَلْبِنْتُ .....

٤- رَأَى الرَّجُلاَنِ .....

٥- شَرِبْتُ .....

Çizelgeden cümleler yapınız:

	اَلْمُدَرِّسَةُ	بِالْمُزَارِعِينَ.
قَرَأَ	خَدِيجَةُ	الدَّرْسَ.
شَرِبَ	خَالِدٌ	عَلَى الْمُدَرِّسِينِ.
فَهِمَ	اَلْمُوَظَّفُونَ	الْكِتَابَ.
ذَهَبَ	اَلْحَدَّادُونَ	الْمُسْلِمَاتِ.
رَجَعَ	اَلْمُدَرِّسَتَانِ	كِتَابَيْنِ.
سَلَّمَ	اَلْمُدَرِّسَاتُ	بِالنَّجَّارَيْنِ.
أَتَى	زَيْنَبُ	عَلَى الْمُدَرِّسَاتِ.
لَقِيَ	مَرْيَمُ	عَلَى الْمُدَرِّسِينَ.
مَرَّ	اَلْمُدِيرُ	الْحَلِيبَ.
فَهِمَتْ	اَلطَّبَّاخُ	الْمُدَرِّسَاتِ.
رَجَعَتْ	اَلنَّجَّارُونَ	الْمَوْضُوعَ.
سَلَّمَتْ	عَارِفٌ	إِلَى الْبَيْتِ.

أَتَى geldi	اَلْحَدَّادُونَ demirciler	اَلْحَلِيبُ süt
شَرِبَ içti	اَلْمَوْضُوعُ konu	مَرَّ بِـ... ...e uğradı

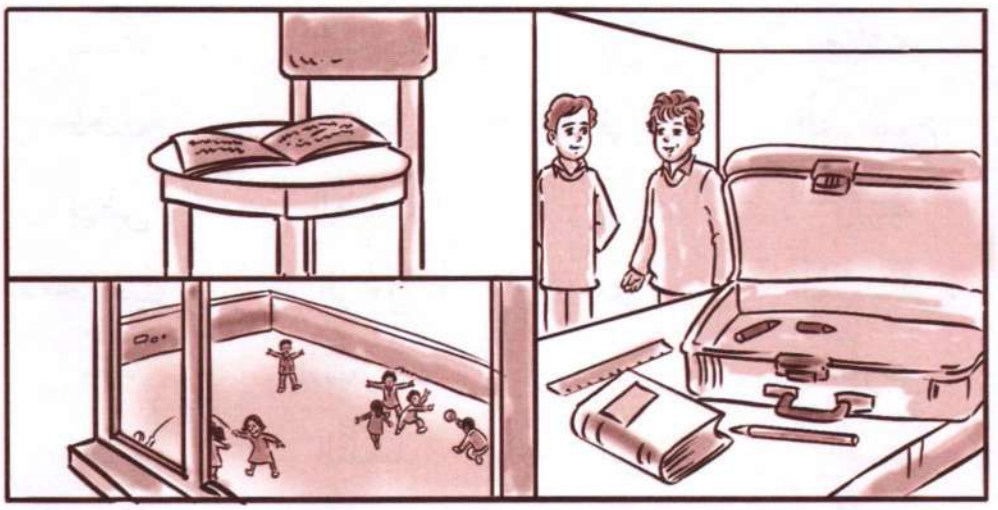
Çizelgeden cümleler yapınız:

سَلَّمَ	صَادِقٌ	عَلَى	الْمُزَارِعِينَ.
مَرَّ	الْمُدِيرُ	إِلَى	الْمُدَرِّسِ.
نَظَرَ	الْأُسْتَاذُ	عَنْ	السَّبَبِ.
اِبْتَعَدَ	طَاهِرٌ	عَنِ	الْمَحَطَّةِ.
سَأَلَ	الْقِطَارُ	بِـ	الْمَكْتَبَةِ.
بَحَثَ	الطَّالِبُ	مِنْ	فِرَاشِهِ.
ذَهَبَ	التَّاجِرُ	فِي	الْمَوْضُوعِ.
نَهَضَ	الطَّبِيبُ	إِلَى	وَلَدِهِ.
خَرَجَتْ	الرَّجُلُ	عَلَى	الْمُسْتَشْفَى.
جَاءَ	الْمُمَرِّضَةُ	بِـ	الْفُلُوسِ.
خَرَجَ	التِّلْمِيذُ	مِنْ	الْبَيْتِ.
دَخَلَ	الْخَادِمُ	فِي	الْغُرْفَةِ.
		مِنْ	الْمَصْنَعِ.

مَرَّ	geçti	اِبْتَعَدَ	uzaklaştı	سَأَلَ	sordu
نَهَضَ	kalktı	اَلْفُلُوسُ	paralar	اَلْمُسْتَشْفَى	hastâne
اَلسَّبَبُ	sebep	نَظَرَ	baktı		

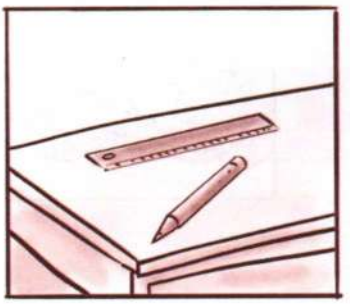
'neden' soru edâtıdır. Sebep ise isimdir. 'Sebep' yerine 'neden' kullanılması yanlıştır.
Bunun sebebi nedir? (Bunun nedeni nedir? Gülünçtür, saçmadır.)
Neden böyle yaptın? (Burada 'neden' soru edatı olarak kullanılmıştır, doğrudur.)

اَلصِّفَةُ وَ الْمَوْصُوفُ — Sıfat Tamlaması

اَلْقَلَمُ الطَّوِيلُ عَلَى الْمِنْضَدَةِ. وَ الْمِسْطَرَةُ الطَّوِيلَةُ عَلَى الْمِنْضَدَةِ.
اَلْكِتَابُ السَّمِيكُ فِي الْمِحْفَظَةِ وَ الدَّفْتَرُ الرَّقِيقُ عَلَى الْكُرْسِيِّ. اَلْقَلَمَانِ الْقَصِيرَانِ فِي الْمِحْفَظَةِ. اَلتِّلْمِيذَانِ الْمُجْتَهِدَانِ فِي الصَّفِّ. اَلْأَطْفَالُ الصِّغَارُ وَ الطِّفْلَاتُ الصَّغِيرَاتُ يَلْعَبُونَ فِي الْفِنَاءِ.

Uzun kalem masanın üzerindedir. Uzun cedvel masanın üzerindedir. Kalın kitap çantada ve ince defter sandalyenin üzerindedir. İki kısa kalem çantadadır. İki çalışkan öğrenci sınıftadır. Küçük çocuklar ve küçük kızlar avluda oynuyorlar.

- أَيْنَ الْقَلَمُ الطَّوِيلُ؟

Uzun kalem nerede?

- اَلْقَلَمُ الطَّوِيلُ عَلَى الْمِنْضَدَةِ.

Uzun kalem masada.

- أَيْنَ الْمِسْطَرَةُ الطَّوِيلَةُ؟

Uzun cedvel nerede?

- اَلْمِسْطَرَةُ الطَّوِيلَةُ عَلَى الْمِنْضَدَةِ.

Uzun cedvel masada.

- أَيْنَ الْقَلَمَانِ الْقَصِيرَانِ ؟

İki kısa kalem nerede?

- اَلْقَلَمَانِ الْقَصِيرَانِ فِي الْمِحْفَظَةِ.

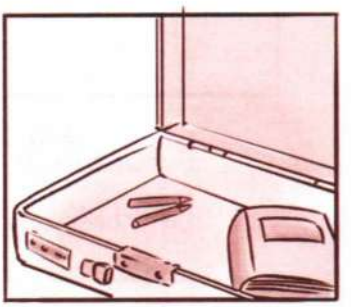
İki kısa kalem çantada.

- أَيْنَ الْكِتَابُ السَّمِيكُ؟

Kalın kitap nerede?

- اَلْكِتَابُ السَّمِيكُ فِي الْمِحْفَظَةِ.

Kalın kitap çantada.

- أَيْنَ الدَّفْتَرَانِ السَّمِيكَانِ؟

İki kalın defter nerede?

- اَلدَّفْتَرَانِ السَّمِيكَانِ عَلَى الْمِنْضَدَةِ.

İki kalın defter masada.

- أَيْنَ الْمِسْطَرَتَانِ الْقَصِيرَتَانِ؟

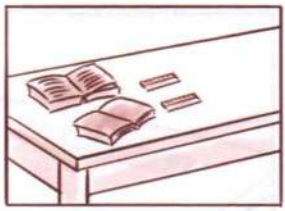
İki kısa cedvel nerede?

- اَلْمِسْطَرَتَانِ الْقَصِيرَتَانِ عَلَى الْمِنْضَدَةِ.

İki kısa cedvel masada.

- مَاذَا عَلَى الْمِنْضَدَةِ الْكَبِيرَةِ؟

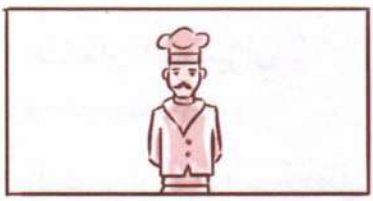
Büyük masada ne var?

- عَلَى الْمِنْضَدَةِ الْكَبِيرَةِ دَ فْتَرَانِ سَمِيكَانِ وَ مِسْطَرَتَانِ قَصِيرَتَانِ.

Büyük masada iki kalın defter ve iki kısa cedvel var.

Diğer Misâller:

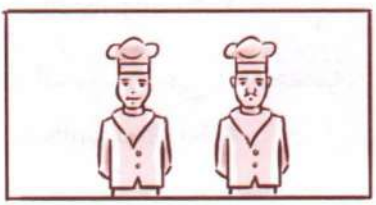
طَبَّاخٌ مَاهِرٌ

Usta bir aşçı

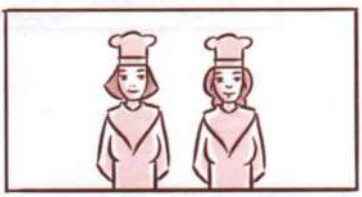
طَبَّاخَةٌ مَاهِرَةٌ

Usta bir hanım aşçı

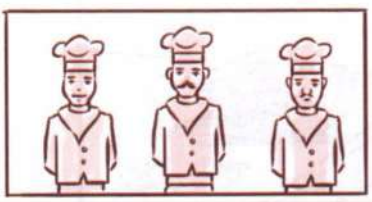
طَبَّاخَانِ مَاهِرَانِ

İki usta aşçı

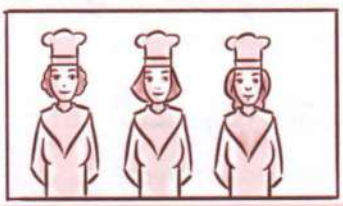
طَبَّاخَتَانِ مَاهِرَتَانِ

İki usta hanım aşçı

طَبَّاخُونَ مَاهِرُونَ

Usta aşçılar

طَبَّاخَاتٌ مَاهِرَاتٌ

Usta hanım aşçılar

Sıfat, Mevsûf'a (nitelenene):

1- Muzekker ve Muennes olmakta,

2- Teklik, İkilik ve Çoklukta,

3- Ma'rife ve Nekira olmakta,

4- İ'rab'da (hareke bakımından) **uyar.**

Misâller:

	اَلصِّفَةُ	اَلْمَوْصُوفُ
usta bir aşçı	مَاهِرٌ	طَبَّاخٌ
iki usta aşçı	مَاهِرَانِ	طَبَّاخَانِ
usta aşçılar	مَاهِرُونَ	طَبَّاخُونَ
usta aşçı	الْمَاهِرُ	اَلطَّبَّاخُ
iki usta aşçı	الْمَاهِرَانِ	اَلطَّبَّاخَانِ
usta aşçılar	الْمَاهِرُونَ	اَلطَّبَّاخُونَ
usta bir kadın aşçı	مَاهِرَةٌ	طَبَّاخَةٌ
usta iki kadın aşçı	مَاهِرَتَانِ	طَبَّاخَتَانِ
usta kadın aşçılar	مَاهِرَاتٌ	طَبَّاخَاتٌ
usta kadın aşçı	الْمَاهِرَةُ	اَلطَّبَّاخَةُ
usta iki kadın aşçı	الْمَاهِرَتَانِ	اَلطَّبَّاخَتَانِ
usta aşçı kadınlar	الْمَاهِرَاتُ	اَلطَّبَّاخَاتُ

Hareke bakımından uyum:

مَرْفُوعٌ:

جَاءَ طَبَّاخٌ مَاهِرٌ.	Mâhir bir aşcı geldi.
جَاءَتْ طَبَّاخَتَانِ مَاهِرَتَانِ.	Mâhir iki hanım aşcı geldi.
جَاءَ الطَّبَّاخُونَ الْمَاهِرُونَ.	Mâhir aşcılar geldi

مَنْصُوبٌ:

وَجَدَ صَالِحٌ طَبَّاخًا مَاهِرًا.	Salih, usta bir aşcı buldu.
وَجَدَتْ زَيْنَبُ طَبَّاخَتَيْنِ مَاهِرَتَيْنِ.	Zeynep iki mâhir hanım aşcı buldu.
وَجَدَ مَنْصُورٌ طَبَّاخِينَ مَاهِرِينَ.	Mansur mâhir aşcılar buldu.

مَجْرُورٌ:

سَلَّمَ حَامِدٌ عَلَى الطَّبَّاخِ الْمَاهِرِ.

Hâmid, mâhir aşcıya selâm verdi.

سَلَّمَتْ مَرْيَمُ عَلَى الطَّبَّاخَتَيْنِ الْمَاهِرَتَيْنِ.

Meryem, iki mâhir hanım aşcıya selâm verdi.

سَلَّمَ مَحْمُودٌ عَلَى الطَّبَّاخِينَ الْمَاهِرِينَ.

Mahmûd, mâhir aşcılara selâm verdi.

ALIŞTIRMALAR

A- Boş yerlere aşaığdakilerden uygun olanını koyunuz:

١- فِي الْحَدِيقَةِ أَشْجَارٌ .....

٢- عَلَى الْمَكْتَبِ كِتَابَانِ .....

٣- فِي الْمَدْرَسَةِ صُفُوفٌ .....

٤- فِي الْمِحْفَظَةِ أَقْلامٌ .....

٥- عَلَى الْمَكْتَبِ مِسْطَرَتَانِ .....

٦- هُمَا تِلْمِيذَانِ .....

٧- جَاءَتْ اَلْخَيَّاطَاتُ .....

٨- ذَهَبَ الْمُدَرِّسُونَ .....

صَغِيرَانِ / عَالِيَةٌ / وَاسِعَةٌ / كَثِيرَةٌ / مُجْتَهِدَانِ

طَوِيلَتَانِ / اَلْعَالِمُونَ / اَلْمَاهِرَاتُ

Çizelgeden cümleler yapınız

اَلْقَلَمُ	اَلْعَالِيَةُ yüksek	عَلَى الْكُرْسِيِّ.
اَلْمِسْطَرَةُ	الْمَاهِرَانِ	فِي الْحَدِيقَةِ.
اَلشَّجَرَةُ	الثَّقِيلَةُ ağır	فِي الْمَطْعَمِ.
اَلطَّبَّاخَانِ	الطَّوِيلُ	عَلَى الْمِنْضَدَةِ.
خَيَّاطَاتٌ	الصَّغِيرَتَانِ	عَلَى الْمَكْتَبِ.
اَلْمِحْفَظَةُ	الطَّوِيلَةُ	فِي الشَّارِعِ.
اَلْعُلْبَتَانِ	مَاهِرَاتٌ	فِي الْمِحْفَظَةِ.
اَلرَّجُلانِ	الطِّوَالُ uzunlar	فِي الْبَيْتِ.
اَلْمَرْأَتَانِ	الرَّقِيقَةُ ince	فِي الدُّرْجِ. çekmecede
اَلرِّجَالُ	الطَّوِيلانِ	عَلَى الرَّفِّ.
اَلْمَسَاطِرُ cedveller	الْقَصِيرَتَانِ	فِي الدُّكَّانِ.
اَلْكُتُبُ	الْكَبِيرَةُ	فِي السُّوقِ.
اَلدَّفَاتِرُ defterler	الْقَصِيرَةُ kısa	عَلَى الْعُلْبَةِ.
اَلْعُلَبُ kutular	السَّمِيكَةُ kalın	فِي الْعُلْبَةِ.
اَلْمُمَرِّضَاتُ	الْخَفِيفَةُ	فِي الْمُسْتَشْفَى.
اَلأَقْلامُ kalemler	الطَّوِيلاتُ	فِي الْغُرْفَةِ. odada

اَلتَّاجِرُ الْجَبَانُ مَحْرُومٌ وَ التَّاجِرُ الْجَسُورُ مَرْزُوقٌ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

'Korkak tâcir mahrûm kalır (bir şey elde edemez) cesur tâcir ise rızıklanır.'

EV ÖDEVİ

A- Boş yerlere sıfat veya mevsûf koyunuz:

١- رَجُلٌ ..... ٢- ..... طَوِيلاَنِ

٣- ..... طِوَالٌ ٤- اِمْرَأَةٌ .....

٥- ..... قَصِيرَتَانِ ٦- نِسَاءٌ .....

٧- اَلرَّجُلُ ..... ٨- ..... الطَّوِيلاَنِ

٩- اَلرِّجَالُ ..... ١٠- اَلْمَرْ أَةُ .....

١١- ..... الطَّوِيلَتَانِ ١٢- ..... الطَّوِيلاَتُ

B- Boş yerlere uygun sıfat veya mevsûf getiriniz, harekeleyiniz:

١- جَاءَ رَجُلٌ طَوِيلٌ.

٢- رَأَيْنَا رَجُلَيْنِ .....

٣- ذَهَبَتْ اَلنِّسَاءُ .....

٤- سَلَّمَتْ اَلْمُدَرِّسَةُ عَلَى ..... الطَّوِيلاَتِ.

٥- رَأَتْ اَلْمُدِيرَةُ اَلْمُمَرِّضَتَيْنِ .....

٦- ذَهَبَتْ اَلطَّبِيبَتَانِ ..... إِلَى الْمُسْتَشْفَى.

٧- لَقِيَتِ الْمُدِيرَةُ الطَّبِيبَتَيْنِ ..... فِي الْمُسْتَشْفَى.

٨- ذَهَبَتِ الْمُدَرِّسَاتُ ..... إِلَى الْمَدْرَسَةِ.

٩- الْمُدِيرَةُ رَأَتْ ..... الْقَصِيرَاتِ فِي الْفِنَاءِ.

١٠- سَلَّمَتِ الطَّبِيبَةُ عَلَى الْخَيَّاطَتَيْنِ ..... فِي السُّوقِ.

OKUMA PARÇASI

فِي سُنَنِ الْوُضُوءِ

يُسَنُّ فِي الْوُضُوءِ ثَمَانِيَةَ عَشَرَ شَيْئًا: غَسْلُ الْيَدَيْنِ إِلَى الرُّسْغَيْنِ وَ التَّسْمِيَةُ اِبْتِدَاءً وَ السِّوَاكُ فِي اِبْتِدَائِهِ وَ لَوْ بِالْإِصْبَعِ عِنْدَ فَقْدِهِ وَ الْمَضْمَضَةُ ثَلاثًا وَ لَوْ بَغَرْفَةٍ وَ الْإِسْتِنْشَاقُ بِثَلاثِ غَرَفَاتٍ وَ الْمُبَالَغَةُ فِي الْمَضْمَضَةِ وَ الْإِسْتِنْشَاقِ لِغَيْرِ الصَّائِمِ وَ تَخْلِيلُ اللِّحْيَةِ الْكَثَّةِ بِكَفِّ مَاءٍ مِنْ أَسْفَلِهَا وَ تَخْلِيلُ الْأَصَابِعِ وَ تَثْلِيثُ الْغَسْلِ وَ اِسْتِيعَابُ الرَّأْسِ بِالْمَسْحِ مَرَّةً وَ مَسْحُ الْأُذُنَيْنِ وَ لَوْ بِمَاءِ الرَّأْسِ وَ الدَّلْكُ وَ الْوِلاءُ وَ النِّيَّةُ وَ التَّرْتِيبُ كَمَا نَصَّ اللّٰهُ تَعَالَى فِي كِتَابِهِ وَ الْبُدَاءَةُ بِالْمَيَامِنِ وَ رُؤُوسِ الْأَصَابِعِ وَ مُقَدَّمِ الرَّأْسِ وَ مَسْحُ الرَّقَبَةِ.

Abdestin Sünnetleri

Abdestin onsekiz sünneti vardır: 1. Ellerini, bileklerine kadar yıkamak, 2. Allahın adını anarak başlamak, 3. Başlangıcında misvak kullanmak(dişlerini fırçalamak), bulunmadığı durumda, parmakla olsun dişleri oğmak, 4. Bir avuç suyla da olsa, üç defa ağzı çalkalamak, 5. Burnun yumuşağına kadar üç kere avuç dolusu su çekmek (:istinşak) 6. Oruçlu olmayan için, mazmaza ve istinşakta mübalağa etmek, 7. Sık olan sakalı bir avuç su ile, parmakları altından sokarak sakal diplerini ıslatmak, 8. Parmakların arasını iyice yıkamak, 9. Yıkama işini üç defa yapmak, 10. Başın her tarafını bir defa meshetmek, 11. Kulaklarını, başı meshettiği suyla da olsa meshetmek, 12. Abdest alırken yıkanan yerleri oğmak, 13. Abdest azasını, ara vermeden, ardarda yıkamak, 14. Niyet etmek, 15. Allah'ın, Kitab'ında buyurduğu sıraya göre yıkamak, 16. Sağdan başlamak (önce sağdaki organları yıkamak) 17. Elleri, ayakları yıkamağa, parmak uçlarından başlamak, başı meshetmeğe önden başlamak, 18. Boynu meshetmek.

C- Boş yerlere uygun sıfat veya mevsûf koyunuz:

١- ذَهَبَ التِّلْمِيذَانِ ..... إِلَى الْمَكْتَبَةِ.

٢- رَأَيْنَا ..... الْمُجْتَهِدِينَ فِي الْمَدْرَسَةِ.

٣- لَقِيَ صَادِقٌ اَلْقَصَّابِينَ ..... فِي السُّوقِ.

٤- زَارَ طَاهِرٌ اَلْخَيَّاطِينَ ..... فِي بُيُوتِهِمْ.

٥- فِي الْمِحْفَظَةِ أَقْلامٌ .....

٦- أَخَذَ مَحْمُودٌ اَلْقَلَمَيْنِ .....

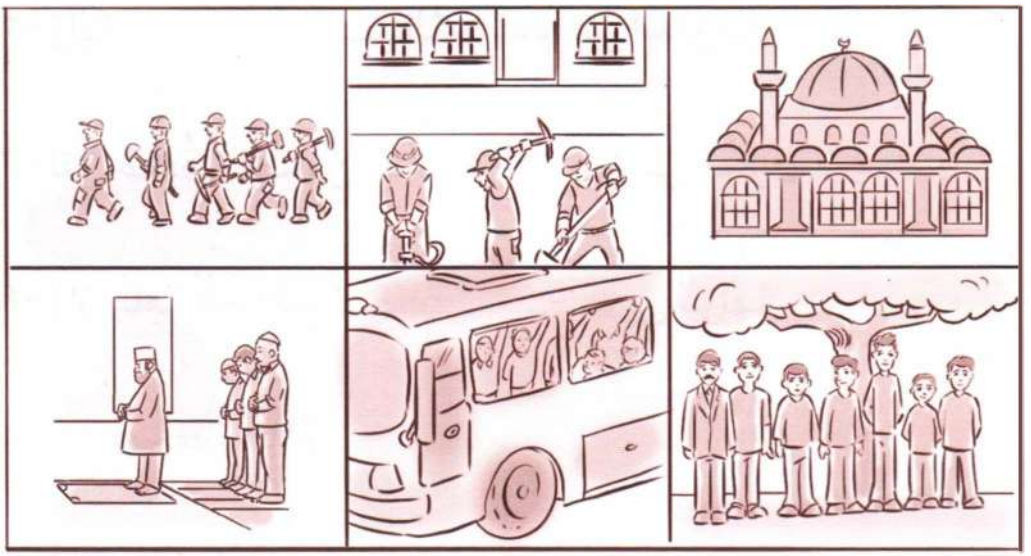
٧- وَضَعَ خَلِيلٌ اَلْكِتَابَيْنِ ..... فِي الْمِحْفَظَةِ.

٨- فِي الدُّرْجِ قَلَمَانِ .....

٩- اَلدَّفْتَرُ ..... عَلَى الْكِتَابِ .....

١٠- ..... الْعَالِيَةُ بِجَانِبِ الْبَابِ ..... فِي الْحَدِيقَةِ.

Sayı اَلْعَدَدُ (١)

١ – كَمْ إِمَامًا فِي الْمَسْجِدِ؟	١ – فِي الْمَسْجِدِ إِمَامٌ وَاحِدٌ.
Mescidde kaç imam var?	Mescidde bir imam var.
٢ – كَمْ بَابًا لِفِنَاءِ الْمَسْجِدِ؟	٢ – لِفِنَاءِ الْمَسْجِدِ بَابَانِ اِثْنَانِ.
Mescidin avlusunun kaç kapısı var?	Mescidin avlusunun iki kapısı var.
٣ – كَمْ عَامِلاً فِي الْمَيْدَانِ؟	٣ – فِي الْمَيْدَانِ ثَلَاثَةُ عُمَّالٍ.
Meydanda kaç işçi var?	Meydanda üç işçi var.
٤ – كَمْ جِدَارًا لِلْمَسْجِدِ؟	٤ – لِلْمَسْجِدِ أَرْبَعَةُ جُدْرَانٍ.
Mescidin kaç duvarı var?	Mescidin dört duvarı var.

٥- كَمْ طِفْلاً فِي الْمَيْدَانِ؟	٥- فِي الْمَيْدَانِ خَمْسَةُ أَطْفَالٍ.
Meydanda kaç çocuk var?	Meydanda beş çocuk var.
٦- كَمْ غُصْنًا لِلشَّجَرَةِ؟	٦- لِلشَّجَرَةِ سِتَّةُ أَغْصَانٍ.
Ağacın kaç dalı var?	Ağacın altı dalı var.
٧- كَمْ رَجُلاً تَحْتَ الشَّجَرَةِ؟	٧- تَحْتَ الشَّجَرَةِ سَبْعَةُ رِجَالٍ.
Ağacın altında kaç adam var?	Ağacın altında yedi adam var.
٨- كَمْ رَاكِبًا فِي الْحَافِلَةِ؟	٨- فِي الْحَافِلَةِ ثَمَانِيَةُ رُكَّابٍ.
Otobüste kaç yolcu var?	Otobüste sekiz yolcu var.
٩- كَمْ شَخْصًا مَعَ السَّائِقِ فِي الْحَافِلَةِ؟	٩- فِي الْحَافِلَةِ تِسْعَةُ أَشْخَاصٍ.
Otobüste şöförle birlikte kaç kişi var?	Otobüste dokuz kişi var.
١٠- كَمْ رَجُلاً فِي الْمَسْجِدِ؟	١٠- فِي الْمَسْجِدِ عَشَرَةُ رِجَالٍ.
Mescidde kaç adam var?	Mescidde on adam var.

وَاحِدٌ	bir	سِتَّةٌ	altı
اِثْنَانِ	iki	سَبْعَةٌ	yedi
ثَلاثَةٌ	üç	ثَمَانِيَةٌ	sekiz
أَرْبَعَةٌ	dört	تِسْعَةٌ	dokuz
خَمْسَةٌ	beş	عَشَرَةٌ	on

لِلتَّطْهِيرِ سَبْعَةُ مِيَاهٍ : مَاءُ السَّمَاءِ وَ مَاءُ الْبَحْرِ وَ مَاءُ النَّهْرِ وَ مَاءُ الْبِئْرِ وَ مَاءُ الثَّلْجِ وَ مَاءُ الْبَرَدِ وَ مَاءُ الْعَيْنِ.

Temizlemek için yedi (çeşit) su vardır:
yağmur suyu, deniz suyu, ırmak suyu, kuyu suyu, kar suyu, dolu suyu ve pınar suyu.

3-10 arasında, sayılan cem've mecrûrdur.

3-10 arasında, sayı ile sayılan, zıt cinstedir:

ثَلاثَةُ أَقلامٍ	سَبْعَةُ أَيَّامٍ	عَشَرَةُ رِجَالٍ

Ezberleyiniz:

فِي الْأُسْبُوعِ سَبْعَةُ أَيَّامٍ.	Haftada yedi gün vardır.
أَيَّامُ الْأُسْبُوعِ هِيَ :	Haftanın günleri:
اَلأَحَدُ	Pazar
اَلإِثْنَيْنِ	Pazartesi
اَلثُّلَاثَاءُ	Salı
اَلْأَرْبِعَاءُ	Çarşamba
اَلْخَمِيسُ	Perşembe
اَلْجُمْعَةُ	Cuma
اَلسَّبْتُ	Cumartesi

ALIŞTIRMALAR

A- Yüksek sesle okuyunuz:

كِتَابٌ وَاحِدٌ	bir kitap	بَابٌ وَاحِدٌ	bir kapı

كِتَابَانِ اِثْنَانِ	iki kitap	بَابَانِ اِثْنَانِ	iki kapı
ثَلاثَةُ كُتُبٍ	üç kitap	ثَلاثَةُ أَبْوَابٍ	üç kapı
أَرْبَعَةُ كُتُبٍ	dört kitap	أَرْبَعَةُ أَبْوَابٍ	dört kapı
خَمْسَةُ كُتُبٍ	beş kitap	خَمْسَةُ أَبْوَابٍ	beş kapı
سِتَّةُ كُتُبٍ	alt kitapı	سِتَّةُ أَبْوَابٍ	alt kapıı
سَبْعَةُ كُتُبٍ	yedi kitap	سَبْعَةُ أَبْوَابٍ	yedi kapı
ثَمَانِيَةُ كُتُبٍ	sekiz kitap	ثَمَانِيَةُ أَبْوَابٍ	sekiz kapı
تِسْعَةُ كُتُبٍ	dokuz kitap	تِسْعَةُ أَبْوَابٍ	dokuz kapı
عَشَرَةُ كُتُبٍ	on kitap	عَشَرَةُ أَبْوَابٍ	on kapı

B- Yüksek sesle okuyunuz:

رَجُلٌ وَاحِدٌ	طِفْلٌ وَاحِدٌ
رَجُلاَنِ اِثْنَانِ	طِفْلاَنِ اِثْنَانِ
ثَلاثَةُ رِجَالٍ	ثَلاثَةُ أَطْفَالٍ
أَرْبَعَةُ رِجَالٍ	أَرْبَعَةُ أَطْفَالٍ
خَمْسَةُ رِجَالٍ	خَمْسَةُ أَطْفَالٍ
سِتَّةُ رِجَالٍ	سِتَّةُ أَطْفَالٍ
سَبْعَةُ رِجَالٍ	سَبْعَةُ أَطْفَالٍ
ثَمَانِيَةُ رِجَالٍ	ثَمَانِيَةُ أَطْفَالٍ
تِسْعَةُ رِجَالٍ	تِسْعَةُ أَطْفَالٍ
عَشَرَةُ رِجَالٍ	عَشَرَةُ أَطْفَالٍ

C- Tırnak içindeki sayıları ve kelimenin uygun şekillerini koyarak cümleleri tamamlayınız:

١- عَلَى الْمَكْتَبِ ..... كُتُبٍ. (٣)

٢- فِي الْغُرْفَةِ ..... رِجَالٍ. (٤)

٣- فِي الْمَدْرَسَةِ ..... مُدَرِّسِينَ. (٦)

٤- فِي الْمَدْرَسَةِ مُدِيرٌ ..... (١)

٥- فِي الْقَرْيَةِ حَدَّادٌ ..... (٢)

٦- لَقِيَ طَاهِرٌ ..... مُوَظَّفِينَ. (٥)

٧- فِي ا لْأُسْبُوعِ ..... أَيَّامٍ. (٧)

٨- فِي الْحَدِيقَةِ ..... أَطْفَالٍ. (٨)

٩- فِي الْعُلْبَةِ تِسْعَةُ ..... (قَلَمٌ)

١٠- عَلَى الرَّفِّ عَشَرَةُ ..... (كِتَابٌ)

١١- لِلشَّجَرَةِ سِتَّةُ ..... (غُصْنٌ)

١٢- لِلْعَائِلَةِ ..... أَوْلادٍ. (٥)

١٣- لِلْغُرْفَةِ ..... جُدْرَانٍ. (٤)

١٤- لِلرَّجُلِ اِبْنٌ ..... (٢)

١٥- لِلْجَدِّ ..... أَحْفَادٍ. (٨)

Misâller:

١- عَلَى الْمَكْتَبِ ثَلاثَةُ كُتُبٍ.

٤- فِي الْمَدْرَسَةِ مُدِيرٌ وَاحِدٌ.

٨- فِي الْحَدِيقَةِ ثَمَانِيَةُ أَطْفَالٍ.

EV ÖDEVİ

Boş yerleri doldurunuz:

١- كِتَابٌ وَاحِدٌ

٢- ..... وَاحِدٌ

٣- ..... اِثْنَانِ

٤- كِتَابَانِ .....

٥- ثَلاثَةُ .....

٦- ..... أَقْلاَمٍ

٧- أَرْبَعَةُ .....

٨- ..... أَقْلاَمٍ

٩- خَمْسَةُ .....

١٠- ..... كُتُبٍ

١١- (٦) ..... أَغْصَانٍ

١٢- سِتَّةُ .....

١٣- (٧) ..... رِجَالٍ

١٤- ..... أَغْصَانٍ

١٥- (٨) ..... أَغْصَانٍ

١٦- ثَمَانِيَةُ .....

١٧- تِسْعَةُ .....

١٨- (٩) ..... رِجَالٍ

١٩- (١٠) ..... أَطْفَالٍ

٢٠- عَشَرَةُ .....

٢١- رَجُلٌ .....

٢٢- ..... وَاحِدٌ

٢٣- رَجُلاَنِ .....

٢٤- قَلَمَانِ .....

٢٥- ثَلاثَةُ .....

٢٦- (٣) ..... أَقْلاَمٍ

٢٧- أَرْبَعَةُ .....

٢٨- (٤) ..... أَقْلاَمٍ

٢٩- خَمْسَةُ .....

٣٠- (٥) أَقْلاَمٍ

٣١- (٦) ..... رِجَالٍ

٣٢- سِتَّةُ .....

٣٣- (٧) ..... رِجَالٍ

٣٤- ..... أَقْلاَمٍ

٣٥- (٨) ..... رِجَالٍ

٣٦- ثَمَانِيَةُ .....

٣٧- تِسْعَةُ .....

٣٨- ..... أَقْلاَمٍ

٣٩- (١٠) ..... رِجَالٍ

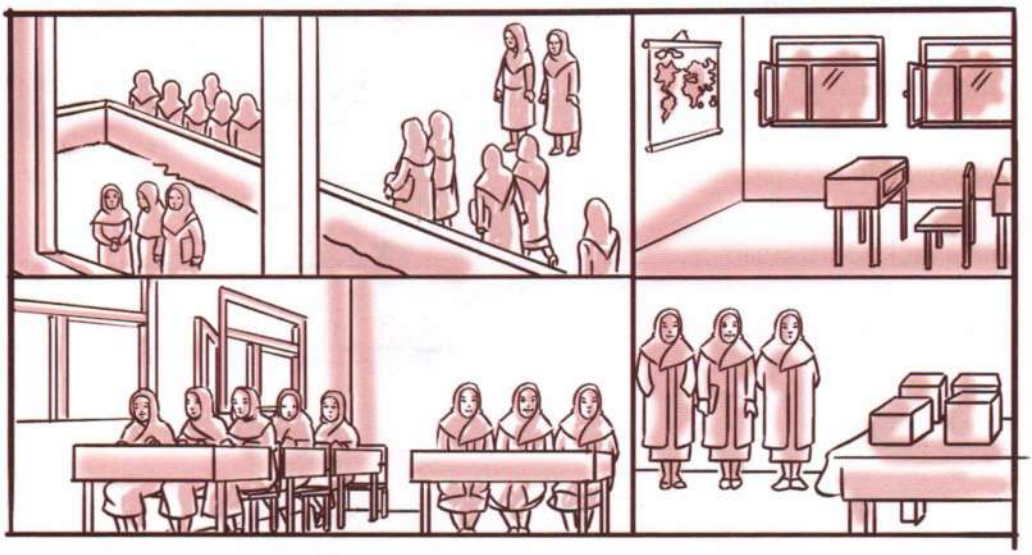
٤٠- عَشَرَةُ .....

Çizelgeden cümleler yapınız:

فِي الْحَدِيقَةِ	ثَلاثَةُ	نَجَّارِينَ.
فِي الشَّارِعِ	تِسْعَةُ	أَقْلامٍ.
فِي السُّوقِ	طَائِرَانِ	رِجَالٍ.
عَلَى الْمِنْضَدَةِ	عَشَرَةُ	أَطْفَالٍ.
عَلَى الْغُصْنِ	سَبْعَةُ	أَطْبَاقٍ.
فِي الْعُلْبَةِ	ثَمَانِيَةُ	مُدَرِّسِينَ.
فِي الْمَدْرَسَةِ	أَرْبَعَةُ	قَصَّابِينَ.
عَلَى الْمَائِدَةِ	خَمْسَةُ	أَشْخَاصٍ.

اَلْمَائِدَةُ sofra	اَلْغُصْنُ dal	اَلشَّارِعُ cadde
أَطْبَاقٌ tabaklar	طَبَقٌ tabak	طَائِرٌ kuş
أَشْخَاصٌ şahıslar	شَخْصٌ şahıs	أَغْصَانٌ dallar

Muennes Sayı اَلْعَدَدُ لِلْمُؤَنَّثِ

١-كَمْ خَرِيطَةً عَلَى الْجِدَارِ؟	Duvarda kaç harîta var?
١-عَلَى الْجِدَارِ خَرِيطَةٌ وَاحِدَةٌ.	Duvarda bir harîta var.
٢-كَمْ نَافِذَةً لِلصَّفِّ؟	Sınıfın kaç penceresi var.?
٢-لِلصَّفِّ نَافِذَتَانِ اِثْنَتَانِ.	Sınıfın iki penceresi var.
٣-كَمْ مُدَرِّسَةً فِي الصُّورَةِ؟	Resimde kaç hanım öğretmen var?
٣-فِي الصُّورَةِ ثَلاثُ مُدَرِّسَاتٍ.	Resimde üç hanım öğretmen var.
٤-كَمْ عُلْبَةً عَلَى الْمِنْضَدَةِ؟	Masada kaç kutu var?
٤-عَلَى الْمِنْضَدَةِ أَرْبَعُ عُلَبٍ.	Masada dört kutu var.

Sınıfta kaç kız çocuğu var?	٥- كَمْ طِفْلَةً فِي الصَّفِّ؟
Sınıfta beş kız çocuğu var.	٥- فِي الصَّفِّ خَمْسُ طِفْلاَتٍ.
Caddede kaç kız çocuğu var?	٦-كَمْ طِفْلَةً فِي الشَّارِعِ؟
Caddede altı kız çocuğu var.	٦-فِي الشَّارِعِ سِتُّ طِفْلاَتٍ.
Caddede kaç kadın var?	٧-كَمْ اِمْرَأَةً فِي الشَّارِعِ؟
Caddede yedi kadın var.	٧-فِي الشَّارِعِ سَبْعُ نِسْوَةٍ.
Sınıfta kaç kız öğrenci var?	٨-كَمْ تِلْمِيذَةً فِي الصَّفِّ؟
Sınıfta sekiz kız öğrenci var.	٨-فِي الصَّفِّ ثَمَانِي تِلْمِيذَاتٍ.
Evde kaç oda var?	٨-كَمْ غُرْفَةً فِي الْبَيْتِ.
Evde dokuz odavar.	٩-فِي الْبَيْتِ تِسْعُ غُرَفٍ.
Okulda kaç hanım öğretmen var?	١٠- كَمْ مُدَرِّسَةً فِي الْمَدْرَسَةِ؟
Okulda on hanım öğretmen var.	١٠- فِي الْمَدْرَسَةِ عَشْرُ مُدَرِّسَاتٍ.

Üçle on arasındaki sayılar

bir	وَاحِدَةٌ	altı	سِتٌّ
iki	اِثْنَتَانِ	yedi	سَبْعٌ
üç	ثَلاثٌ	sekiz	ثَمَانٍ
dört	أَرْبَعٌ	dokuz	تِسْعٌ
beş	خَمْسٌ	on	عَشْرٌ

3-10 arasında, sayılan, cem' ve mecrûr olarak gelir.

ثَلاثُ عُلَبٍ سِتُّ تِلْمِيذَاتٍ عَشْرُ مُدَرِّسَاتٍ

ALIŞTIRMALAR

A- Yüksek sesle okuyunuz:

bir kız	طِفْلَةٌ وَاحِدَةٌ	bir kutu	عُلْبَةٌ وَاحِدَةٌ
iki kız	طِفْلَتَانِ اِثْنَتَانِ	iki kutu	عُلْبَتَانِ اِثْنَتَانِ
üç kız	ثَلاثُ طِفْلاَتٍ	üç kutu	ثَلاثُ عُلَبٍ
dört kız	أَرْبَعُ طِفْلاَتٍ	dört kutu	أَرْبَعُ عُلَبٍ
beş kız	خَمْسُ طِفْلاَتٍ	beş kutu	خَمْسُ عُلَبٍ
altı kız	سِتُّ طِفْلاَتٍ	alt kutuı	سِتُّ عُلَبٍ
yedi kız	سَبْعُ طِفْلاَتٍ	yedi kutu	سَبْعُ عُلَبٍ
sekiz kız	ثَمَانِي طِفْلاَتٍ	sekiz kutu	ثَمَانِي عُلَبٍ
dokuz kız	تِسْعُ طِفْلاَتٍ	dokuz kutu	تِسْعُ عُلَبٍ
on kız	عَشْرُ طِفْلاَتٍ	on kutu	عَشْرُ عُلَبٍ

B- Yüksek sesle okuyunuz:

اِمْرَأَةٌ وَاحِدَةٌ	مُعَلِّمَةٌ وَاحِدَةٌ
اِمْرَأَتَانِ اِثْنَتَانِ	مُعَلِّمَتَانِ اِثْنَتَانِ
ثَلاثُ نِسْوَةٍ	ثَلاثُ مُعَلِّمَاتٍ
أَرْبَعُ نِسْوَةٍ	أَرْبَعُ مُعَلِّمَاتٍ
خَمْسُ نِسْوَةٍ	خَمْسُ مُعَلِّمَاتٍ
سِتُّ نِسْوَةٍ	سِتُّ مُعَلِّمَاتٍ
سَبْعُ نِسْوَةٍ	سَبْعُ مُعَلِّمَاتٍ
ثَمَانِي نِسْوَةٍ	ثَمَانِي مُعَلِّمَاتٍ
تِسْعُ نِسْوَةٍ	تِسْعُ مُعَلِّمَاتٍ
عَشْرُ نِسْوَةٍ	عَشْرُ مُعَلِّمَاتٍ

C- Boşlukları doldurunuz ve yüksek sesle okuyunuz:

١- بِنْتٌ .....

٢- كَلِمَةٌ .....

٣- ..... اِثْنَتَانِ

٤- كَلِمَتَانِ .....

٥- ثَلاثُ .....

٦- ..... كَلِمَاتٍ

٧- ..... بَنَاتٍ

٨- أَرْبَعُ .....

٩- خَمْسُ .....

١٠- ..... كَلِمَاتٍ

١١- ..... بَنَاتٍ

١٢- سِتٌّ .....

١٣- سَبْعُ .....

١٤- ..... كَلِمَاتٍ

١٥- ..... بَنَاتٍ

١٦- ثَمَانِي .....

١٧- ..... بَنَاتٍ

١٨- تِسْعُ .....

١٩- عَشْرُ .....

٢٠- ..... كَلِمَاتٍ

٢١- عُلْبَةٌ .....

٢٢- تِلْمِيذَةٌ .....

٢٣- ..... اِثْنَتَانِ

٢٤- تِلْمِيذَتَانِ .....

٢٥- ثَلاثُ عُلَبٍ .....

٢٦- ثَلاثُ .....

٢٧- ..... عُلَبٍ

٢٨- ..... تِلْمِيذَاتٍ

٢٩- خَمْسُ .....

٣٠- خَمْسُ .....

٣١- سِتٌّ .....

٣٢- ..... تِلْمِيذَاتٍ

٣٣- ..... عُلَبٍ

٣٤- ..... تِلْمِيذَاتٍ

٣٥- ثَمَانِي .....

٣٦- ثَمَانِي .....

٣٧- ..... عُلَبٍ

٣٨- ..... تِلْمِيذَاتٍ

٣٩- عَشْرُ .....

٤٠- ..... تِلْمِيذَاتٍ

3-10 arasında, sayı ile sayılan ZIT cinstedir.

EV ÖDEVİ

A- Boş yerleri doldurunuz:

١ - تِلْمِيذَةٌ وَاحِدَةٌ

٢ - ..... اِثْنَتَانِ

٣ - ثَلاثُ .....

٤ - ..... تِلْمِيذَاتٍ

٥ - خَمْسُ .....

٦ - ..... سِتُّ

٧ - ..... تِلْمِيذَاتٍ

٨ - ثَمَانِي .....

٩ - ..... تِلْمِيذَاتٍ

١٠ - عَشْرُ .....

B- Boş yerleri doldurunuz:

١ - طَبَّاخَةٌ .....

٢ - طَبَّاخَتَانِ .....

٣ - ..... طَبَّاخَاتٍ

٤ - أَرْبَعُ .....

٥ - ..... طَبَّاخَاتٍ

٦ - سِتُّ .....

٧ - سَبْعُ .....

٨ - ..... طَبَّاخَاتٍ

٩ - تِسْعُ .....

١٠ - ..... طَبَّاخَاتٍ

C- Tırnak içindeki sayıları kullanarak şu cümleleri tamamlayınız:

١ - عَلَى الْجِدَارِ خَرِيطَةٌ. (٢)

٢ - عَلَى الْمِنْضَدَةِ ..... عُلَبٍ. (٣)

٣- فِي الْمِحْفَظَةِ مِسْطَرَةٌ ..... (١)

٤- فِي الْبَيْتِ ..... غُرَفٍ. (٥)

٥- فِي الْمَكْتَبَةِ ..... مُوَظَّفَة. (٢)

٦- فِي عِيَادَةِ الطَّبِيبَةِ ..... مُمَرِّضَة. (١)

٧- فِي الْمُسْتَشْفَى ..... طَبِيبَاتٍ. (٨)

٨- فِي الْغُرْفَةِ ..... اِمْرَأَة. (٦)

٩- فِي الْمَدْرَسَةِ ..... مُدَرِّسَاتٍ. (٤)

١٠- لِلْعَائِلَةِ ..... بَنَاتٍ. (٣)

١١- فِي الْوَاجِهَةِ ..... نَظَّارَاتٍ. (٨)

١٢- فِي الدُّكَّانِ ..... مِظَلَّاتٍ. (١٠)

اَلْوَاجِهَةُ camekân, vitrin	عِيَادَةٌ muâyenehâne, klinik
مِظَلَّاتٌ şemsiyeler	نَظَّارَاتٌ gözlükler

Misâller:

١- عَلَى الْجِدَارِ خَرِيطَتَانِ.

٣- فِي الْمِحْفَظَةِ مِسْطَرَةٌ وَاحِدَةٌ.

٧- فِي الْمُسْتَشْفَى ثَمَانِي طَبِيبَاتٍ.

١٢- فِي الدُّكَّانِ عَشْرُ مِظَلَّاتٍ.

سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَ ثَمَانِيَةَ أَيَّامٍ ..... (اَلْحَاقَّةُ ٦٩/ ٧)

Çizelgeden cümleler yapınız:

		مُدَرِّسَاتٍ.
فِي الدُّرْجِ	تِسْعُ	طَبِيبَاتٍ.
فِي الْحَدِيقَةِ	عَشْرُ	سَيَّاراتٍ.
عَلَى الْمَائِدَةِ	أَرْبَعُ	مَسَّاحَاتٍ.
فِي الصَّفِّ	ثَلاثُ	لَبُؤَتَانِ.
فِي الْمُسْتَشْفَى	ثَمَانِي	عُلَبٍ.
فِي الشَّارِعِ	خَمْسُ	تِلْمِيذَاتٍ.
فِي الْمَدْرَسَةِ	سِتُّ	شَوكٍ.
فِي عِيَادَةِ الطَّبِيبِ	خَمْسُ	نَظَّارَاتٍ.
فِي الدُّكَّانِ	أَرْبَعُ	مِحْفَظَاةٍ.
فِي حَدِيقَةِ الْحَيَوَانَاتِ	ثَلاثُ	مُوَظَّفَاتٍ.
فِي الْبَيْتِ	سَبْعُ	مُمَرِّضَاتٍ.
		نِسْوَةٍ.
		طِفْلاتٍ.

عِيَادَةُ الطَّبِيبِ	doktor muâyenehânesi	اَلدُّرْجُ	çekmece
حَدِيقَةُ الْحَيَوَانَاتِ	hayvanat bahçesi	لَبُؤَةٌ	dişi arslan
مَسَّاحَاتٌ	tahta silgileri		

Muzâri' Fiil اَلْفِعْلُ الْمُضَارِعُ

أَبُو طَاهِرٍ نَجَّارٌ يَعْمَلُ فِي دُكَّانِهِ. يَذْهَبُ طَاهِرٌ كُلَّ يَوْمٍ إِلَى دُكَّانِ أَبِيهِ وَ يَحْمِلُ الطَّعَامَ. يَأْكُلانِ الطَّعَامَ مَعًا. وَ فِي الْمَسَاءِ يَرْجِعُ طَاهِرٌ وَ أَبُوهُ إِلَى الْبَيْتِ. وَ فِي الْبَيْتِ تَطْبُخُ أُمُّ طَاهِرٍ اَلطَّعَامَ وَ يَأْكُلُونَ مَعًا. ثُمَّ يَشْرَبُونَ الشَّايَ. وَ يَذْهَبُونَ أَحْيَانًا إِلَى جِيرَانِهِمْ. يَجْلِسُونَ عِنْدَهُمْ وَ يَرْجِعُونَ إِلَى بَيْتِهِمْ.

Tâhir'in babası marangozdur, dükkânında çalışıyor. Tâhir hergün babasının dükkânına gider ve yemek taşır. İkisi birlikte yemeği yerler. Akşamleyin Tâhir ve babası eve döner. Evde Tâhir'in annesi yemeği pişirir ve birlikte yerler. Sonra çay içerler. Bâzan komşularına giderler. Onların yanında otururlar ve evlerine dönerler.

SORULAR ve CEVAPLAR

١ – أَيْنَ يَعْمَلُ أَبُو طَاهِرٍ؟

١ – يَعْمَلُ أَبُو طَاهِرٍ فِي دُكَّانِهِ.

٢ – إِلَى أَيْنَ يَذْهَبُ طَاهِرٌ كُلَّ يَوْمٍ؟

٢ – يَذْهَبُ طَاهِرٌ إِلَى دُكَّانِ أَبِيهِ كُلَّ يَوْمٍ.

٣ – مَاذَا يَحْمِلُ إِلَى دُكَّانِ أَبِيهِ؟

٣ – يَحْمِلُ الطَّعَامَ إِلَى دُكَّانِ أَبِيهِ.

٤ – مَاذَا يَعْمَلاَنِ بِالطَّعَامِ؟

٤ – طَاهِرٌ وَ أَبُوهُ يَأْكُلاَنِ الطَّعَامَ.

٥ – إِلَى أَيْنَ يَرْجِعُ طَاهِرٌ وَ أَبُوهُ؟

٥ – يَرْجِعُ طَاهِرٌ وَ أَبُوهُ إِلَى الْبَيْتِ.

٦ – مَاذَا يَفْعَلُ طَاهِرٌ وَ أَبُوهُ وَ أُمُّهُ فِي الْبَيْتِ؟

٦ – يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَ يَشْرَبُونَ الشَّايَ.

٧ – إِلَى أَيْنَ يَذْهَبُونَ أَحْيَانًا؟

٧ – يَذْهَبُونَ أَحْيَانًا إِلَى جِيرَانِهِمْ.

٨ – مَاذَا يَفْعَلُونَ عِنْدَ جِيرَانِهِمْ؟

٨ – يَجْلِسُونَ عِنْدَ جِيرَانِهِمْ.

Ezberleyiniz:

يَتْبَعُ الْمَيِّتَ ثَلاَثَةٌ : أَهْلُهُ وَ مَالُهُ وَ عَمَلُهُ، فَيَرْجِعُ اِثْنَانِ وَ يَبْقَى وَاحِدٌ.
يَرْجِعُ أَهْلُهُ وَ مَالُهُ وَ يَبْقَى عَمَلُهُ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Ölüyü üç (şey) tâkip eder:
Âilesi, malı ve ameli. İkisi geri döner ve biri kalır. Âilesi ve malı geri döner, ameli kalır.

Muzâri Fiilin Çekimi

	اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ
مُذَكَّرٌ	يَعْلَمُ	يَعْلَمَانِ	يَعْلَمُونَ
	bilir	ikisi bilir	bilirler
مُؤَنَّثٌ	تَعْلَمُ	تَعْلَمَانِ	يَعْلَمْنَ
مُذَكَّرٌ	تَعْلَمُ	تَعْلَمَانِ	تَعْلَمُونَ
	bilirsin	ikiniz bilirsiniz	siz bilirsiniz
مُؤَنَّثٌ	تَعْلَمِينَ	تَعْلَمَانِ	تَعْلَمْنَ
مُشْتَرَكٌ	أَعْلَمُ	نَعْلَمُ	نَعْلَمُ
	bilirim	ikimiz biliriz	biz biliriz

ALIŞTIRMALAR

A- Yüksek sesle okuyunuz:

هُوَ يَعْلَمُ	هُمَا يَعْلَمَانِ	هُمْ يَعْلَمُونَ
هِيَ تَعْلَمُ	هُمَا تَعْلَمَانِ	هُنَّ يَعْلَمْنَ
أَنْتَ تَعْلَمُ	أَنْتُمَا تَعْلَمَانِ	أَنْتُمْ تَعْلَمُونَ
أَنْتِ تَعْلَمِينَ	أَنْتُمَا تَعْلَمَانِ	أَنْتُنَّ تَعْلَمْنَ
أَنَا أَعْلَمُ	نَحْنُ نَعْلَمُ	نَحْنُ نَعْلَمُ

B- Yüksek sesle okuyunuz:

خَالِدٌ يَكْتُبُ. خَالِدٌ وَصَالِحٌ يَكْتُبَانِ. خَالِدٌ وَ صَالِحٌ وَمَحْمُودٌ يَكْتُبُونَ. زَيْنَبُ تَكْتُبُ. زَيْنَبُ وَمَرْيَمُ تَكْتُبَانِ. زَيْنَبُ وَ مَرْيَمُ وَ خَدِيجَةُ يَكْتُبْنَ. يَا خَالِدُ، أَنْتَ تَكْتُبُ. يَا خَالِدُ وَصَالِحُ، أَنْتُمَا تَكْتُبَانِ. يَا خَالِدُ وَ صَالِحُ وَ يَا مَحْمُودُ، أَنْتُمْ تَكْتُبُونَ. يَازَيْنَبُ، أَنْتِ تَكْتُبِينَ. يَازَيْنَبُ وَمَرْيَمُ، أَنْتُمَا تَكْتُبَانِ. يَازَيْنَبُ وَمَرْيَمُ وَخَدِيجَةُ، أَنْتُنَّ تَكْتُبْنَ.

أَنَا أَكْتُبُ. أَنَا وَ طَاهِرٌ نَكْتُبُ. أَنَا وَ طَاهِرٌ وَ عَلِيٌّ نَكْتُبُ.

C- Boş yerlere uygun muzâri fiil koyunuz:

١- طَاهِرٌ ..... الدَّرْسَ.

٢- خَالِدٌ ..... رِسَالَةً.

٣- خَالِدٌ وَ صَالِحٌ ..... إِلَى الْمَدْرَسَةِ.

٤- زَيْنَبُ تَطْبُخُ .....

٥- زَيْنَبُ وَ مَرْيَمُ ..... الدَّرْسَ.

٦- هُنَّ ..... اَلطَّعَامَ.

٧- أَنْتَ ..... ا لْأَتَانَ.

٨- أَنْتُمَا ..... الدَّرْسَ.

٩- هُمْ ..... إِلَى الْمَدْرَسَةِ.

١٠- أَنْتِ ..... الطَّعَامَ.

١١- أَنْتُمَا ..... إِلَى السُّوقِ.

١٢- هُنَّ ..... الشَّايَ.

١٣- أَنَا ..... الْحَلِيبَ.

١٤- نَحْنُ ..... فِي الْحَدِيقَةِ.

١٥- نَحْنُ ..... إِلَى بُيُوتِنَا.

أَتَانٌ dişi eşek　　حِمَارٌ erkek eşek　　بَيْتٌ ev　　بُيُوتٌ evler

D- Yüksek sesle okuyunuz:

١- أَيْنَ تَدْرُسُ؟	١- أَدْرُسُ فِي ثَانَوِيَّةِ الْأَئِمَّةِ وَ الْخُطَبَاءِ.
Nerede okuyorsun?	İmam-Hatip Lisesinde okuyorum.
٢- أَيْنَ تَسْكُنُ؟	٢- أَسْكُنُ فِي الْقَرْيَةِ.
Nerede oturuyorsun?	Köyde oturuyorum.
٣- كَيْفَ تَذْهَبُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ؟	٣- أَذْهَبُ إِلَيْهَا بِالْحَافِلَةِ.
Okula nasıl gidiyorsun?	Oraya otobüsle gidiyorum.
٤- مَاذَا تَقْرَأُ؟	٤- أَقْرَأُ قِصَّةً.
Ne okuyorsun?	Hikâye okuyorum.
٥- مَاذَا تَشْرَبِينَ يَا خَدِيجَةُ؟	٥- أَشْرَبُ الْحَلِيبَ يَا زَيْنَبُ.
Ne içiyorsun Hatîce?	Süt içiyorum Zeyneb.
٦- أَيْنَ يَعْمَلُ الْمُزَارِعُ؟	٦- يَعْمَلُ الْمُزَارِعُ فِي الْحَقْلِ.
Çiftçi nerede çalışıyor?	Çiftçi tarlada çalışıyor.
٧- أَيْنَ يَعْمَلُ الْعَامِلُ؟	٧- يَعْمَلُ الْعَامِلُ فِي الْمَصْنَعِ.
İşçi nerede çalışıyor?	İşçi fabrikada çalışıyor.

٨- مَنْ يَطْبُخُ الطَّعَامَ؟	٨- تَطْبُخُ الْأُمُّ الطَّعَامَ.
Yemeği kim pişirir?	Anne yemeği pişirir.
٩- أَيْنَ تَطْبُخُ الْأُمُّ الطَّعَامَ؟	٩- تَطْبُخُ الْأُمُّ الطَّعَامَ فِي الْمَطْبَخِ.
Anne yemeği nerede pişirir?	Anne yemeği mutfakta pişirir.
١٠- مَنْ يَأْكُلُ الطَّعَامَ؟	١٠- نَحْنُ نَأْكُلُ الطَّعَامَ.
Yemeği kim yer?	Biz yemeği yeriz.

E- Yüksek sesle okuyunuz:

١- طَاهِرٌ وَ أَبُوهُ يَأْكُلانِ الطَّعَامَ.

٢- يَأْكُلُ طَاهِرٌ وَ أَبُوهُ الطَّعَامَ.

٣- طَاهِرٌ وَ أَبُوهُ يَرْجِعَانِ إِلَي الْبَيْتِ.

٤- يَرْجِعُ طَاهِرٌ وَ أَبُوهُ إِلَى الْبَيْتِ.

٥- طَاهِرٌ وَ أَبُوهُ وَ أُمُّهُ يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ.

٦- يَأْكُلُ طَاهِرٌ وَ أَبُوهُ وَ أُمُّهُ الطَّعَامَ.

٧- طَاهِرٌ وَ أَبُوهُ وَ أُمُّهُ يَشْرَبُونَ الشَّايَ.

٨- يَشْرَبُ طَاهِرٌ وَ أَبُوهُ وَ أُمُّهُ الشَّايَ.

٩- طَاهِرٌ وَ أَبُوهُ وَ أُمُّهُ يَذْهَبُونَ إِلَى جِيرَانِهِمْ.

١٠- يَذْهَبُ طَاهِرٌ وَ أَبُوهُ وَ أُمُّهُ إِلَى جِيرَانِهِمْ.

Fiil cümle başında daima tekil olarak gelir.

EV ÖDEVİ

A- Şu fiilerin bütün şahıslar için muzâri çekimini yapınız:

يَنْهَضُ kalkar	يَغْسِلُ yıkar	يَلْبَسُ giyer	يَكْسِرُ kırar
يَنْظُرُ bakar	يَنْزِلُ iner	يَفْهَمُ anlar	
يَشْرَبُ içer	يَأْكُلُ yer	يَبْخَلُ cimrilik eder	

B- Boş yerleri doldurunuz:

يَدْرُسُ	يَدْرُسَانِ	
تَدْرُسُ		يَدْرُسْنَ
تَدْرُسُ	تَدْرُسَانِ	
تَدْرُسِينَ		تَدْرُسْنَ
أَدْرُسُ		نَدْرُسُ

C- Boş yerleri doldurunuz:

هُوَ يَنْجَحُ	هُمَا	هُمْ يَنْجَحُونَ
هِيَ	..... تَنْجَحَانِ	هُنَّ .....
أَنْتَ	..... تَنْجَحَانِ	أَنْتُمْ .....
..... تَنْجَحِينَ	أَنْتُمَا	..... تَنْجَحْنَ
..... أَنْجَحُ	نَحْنُ	..... نَنْجَحُ

D- Boş yerlere uygun fiiler koyunuz:

١ – ..... اَلتِّلْمِيذُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ صَبَاحًا.

٢ – ..... اَلْمُوَظَّفُ إِلَى بَيْتِهِ مَسَاءً.

٣ – اَلْمُدَرِّسُ وَ التِّلْمِيذُ ..... إِلَى الْمَكْتَبَةِ.

٤ – مَحْمُودٌ وَ طَاهِرٌ وَ صَادِقٌ ..... فِي الْحَدِيقَةِ.

٥ – اَلْجَدُّ وَ ا لْأَبُ وَ الْحَفِيدُ ..... فِي الْبَيْتِ.

٦ – خَالِدٌ وَ صَادِقٌ ..... الطَّعَامَ.

٧ – مَحْمُودٌ وَ سَلِيمٌ وَ طَاهِرٌ ..... الْحَلِيبَ.

٨ – اَلْحَدَّادُونَ ..... إِلَى الْقَرْيَةِ.

٩ – اَلنَّجَّارُونَ ..... مِنْضَدَةً وَ بَابًا.

١٠ – اَلْبَقَّالاَنِ ..... إِلَى صُنْدُوقِ الْبُرْتُقَالِ.

D- Boş yerlere uygun muzâri fiil koyunuz:

١ – يَنْهَضُ ا لْإِمَامُ وَ أَخُوهُ صَبَاحًا.

١ – اَ لْإِمَامُ وَ أَخُوهُ ..... صَبَاحًا.

٢ – يَغْسِلُ حَامِدٌ وَ أَبُوهُ الْبِسَاطَ.

٢ – حَامِدٌ وَ أَبُوهُ ..... الْبِسَاطَ.

٣ – يَلْبَسُ جَمِيلٌ وَ سَلِيمٌ ثَوْبَيْهِمَا.

٣ – جَمِيلٌ وَ سَلِيمٌ ..... ثَوْبَيْهِمَا.

٤ – تَطْبُخُ اْلأُمُّ وَ الْبِنْتُ اللَّحْمَ.

٤ – اَلأُمُّ وَ الْبِنْتُ ..... اللَّحْمَ.

٥- اَلْمُدِيرُ وَ الْمُوَظَّفُ يَشْرَبَانِ الشَّايَ.

٥- ..... الْمُدِيرُ وَ الْمُوَظَّفُ الشَّايَ.

٦- اَلْوَلَدُ وَ أَبُوهُ يَذْهَبَانِ إِلَى السُّوقِ.

٦- ..... الْوَلَدُ وَ أَبُوهُ إِلَى السُّوقِ.

٧- يَرْجِعُ الْوَلَدُ وَ أَبُوهُ إِلَى الْبَيْتِ.

٧- اَلْوَلَدُ وَ أَبُوهُ ..... إِلَى الْبَيْتِ.

Muzâri fiilin başına سَ eklenerek gelecek zaman yapılır.

Uzak gelecek için muzâri fiilin önüne سَ yerine سَوْفَ yazarız.

أَكْتُبُ ← سَأَكْتُبُ

تَقْرَأُ سَتَقْرَأُ

هُمَا يَذْهَبَانِ إِلَى السُّوقِ.	İkisi çarşıya gidiyorlar.
هُمَا سَيَذْهَبَانِ إِلَى السُّوقِ.	İkisi çarşıya gidecekler.
سَوْفَ أَكْتُبُ إِلَيْهِ.	Ona ileride yazacağım.
سَوْفَ تَفْهَمُونَ.	Sonra (zamanla) anlayacaksınız.

NEFY: Muzâri Fiili olumsuz yapmak için başına لاَ getiririz:

يَذْهَبُ ← لاَ يَذْهَبُ

يَعْلَمُونَ لاَ يَعْلَمُونَ

أَفْهَمُ لاَ أَفْهَمُ

ALIŞTIRMALAR

A- Şu cümleleri, misâldeki gibi, gelecek zamana çeviriniz:

Misâl: يَكْتُبُ طَاهِرٌ دَرْسَهُ.

سَيَكْتُبُ طَاهِرٌ دَرْسَهُ.

سَوْفَ يَكْتُبُ طَاهِرٌ دَرْسَهُ.

يَذْهَبُ خَالِدٌ إِلَى الْقَرْيَةِ. هُمَا يَجْلِسَانِ فِي الصَّفِّ.

يَرْجِعُونَ إِلَى الْبَيْتِ. تَقْرَأُ التِّلْمِيذَةُ الدَّرْسَ. زَيْنَبُ وَ مَرْيَمُ تَفْهَمَانِ الدَّرْسَ.

أَكْتُبُ رِسَالَةً إِلَى أَبِي. يَفْتَحُ الْخَادِمُ الْبَابَ.

اَلْمُزَارِعُونَ يَعْمَلُونَ فِي الْحُقُولِ. تَطْبُخُ الْأُمُّ الطَّعَامَ.

تَشْرَبُونَ الْحَلِيبَ. تَأْكُلُ الْأُمُّ الطَّعَامَ.

B- Geçen alıştırmadaki cümleleri olumsuz yapınız:

Misâl: يَذْهَبُ خَالِدٌ إِلَى الْقَرْيَةِ.

لاَ يَذْهَبُ خَالِدٌ إِلَى الْقَرْيَةِ.

Çizelgeden cümleler yapınız:

يَفْتَحُ	الْمُدِيرُ	الرِّسَالَةَ.
يَخْرُجُ	الْخَادِمُ	خُبْزًا.
يَذْهَبُ	الْمُوَظَّفُ	النَّافِذَةَ.
يَرْجِعُ	الْمُوَظَّفَةُ	الْبَابَ.
يَلْقَى	التِّلْمِيذَةُ	مِنْ مَكْتَبِهِ.
يَرَى	الطَّبِيبَةُ	شُرْطِيًّا.
يَأْكُلُ	الْمُوَظَّفُونَ	إِلَى الْبَيْتِ.
تَقْرَأُ	الْمُوَظَّفَاتُ	مِنَ الْبَيْتِ.
تَرْجِعُ	الطَّبِيبَتَانِ	جُبْنًا.
يَشْتَرِي	الْمُمَرِّضَاتُ	عَصِيرَ بُرْتُقَالٍ.

يَلْقَى rastlar, karşılaşır	جُبْنٌ peynir	يَشْتَرِي satın alır
خُبْزٌ ekmek	يَرَى görür	شُرْطِيٌّ polis memuru
عَصِيرُ بُرْتُقَالٍ portakal suyu	مَكْتَبٌ yazıhâne, büro	

EV ÖDEVİ

A- Çizelgeden cümleler yapınız:

هُوَ	تَرْجِعِينَ	الرِّسَالَةَ.
هِيَ	يَرْجِعُ	التَّقْرِيرَ.
هُمَا	أَقْرَأُ	إِلَى الْبَيْتِ.
أَنْتُمَا	تَرْجِعُ	مَقَالَةً.
أَنْتَ	يَقْرَؤُونَ	إِلَى الْقَرْيَةِ.
	تَقْرَآنِ	
أَنْتِ	يَذْهَبَانِ	جَرِيدَةً.
أَنَا	نَقْرَأُ	النَّافِذَةَ.
نَحْنُ	تَفْتَحُ	فِي الْمَكْتَبَةِ.
أَنْتُنَّ	تَرْجِعُونَ	مَجَلَّةً.
هُنَّ	تَقْرَأْنَ	كِتَابًا.
هُمْ	يَقْرَأْنَ	إِلَى الْمَدِينَةِ.

تَقْرِيرٌ rapor	مَقَالَةٌ makâle, yazı	رِسَالَةٌ mektup
قَرْيَةٌ köy	جَرِيدَةٌ gazete	نَافِذَةٌ pencere
مَجَلَّةً dergi	مَدِينَةٌ şehir	

B- Cümleleri gelecek zamana çevirerek tekrar yazınız:

هُوَ يَرْجِعَ إِلَى البَيْتِ، هِيَ تَفْتَحُ النَّافِذَةَ

هُمَا يَقْرَآنِ الرِّسَالَةَ، أَنْتُمَا تَقْرَآنِ التَّقْرِيرَ

نَحْنُ نَقْرَأُ القُرْآنَ، أَنَا أَقْرَأُ جَرِيدَةً.

أَنْتُنَّ تَقْرَأْنَ مَجَلَّةً، هُنَّ يَقْرَأْنَ كِتَابًا.

أَنْتُمْ تَرْجِعُونَ إِلَى المَدِينَةِ، أَنْتَ تَرْجِعُ إِلَى القَرْيَةِ

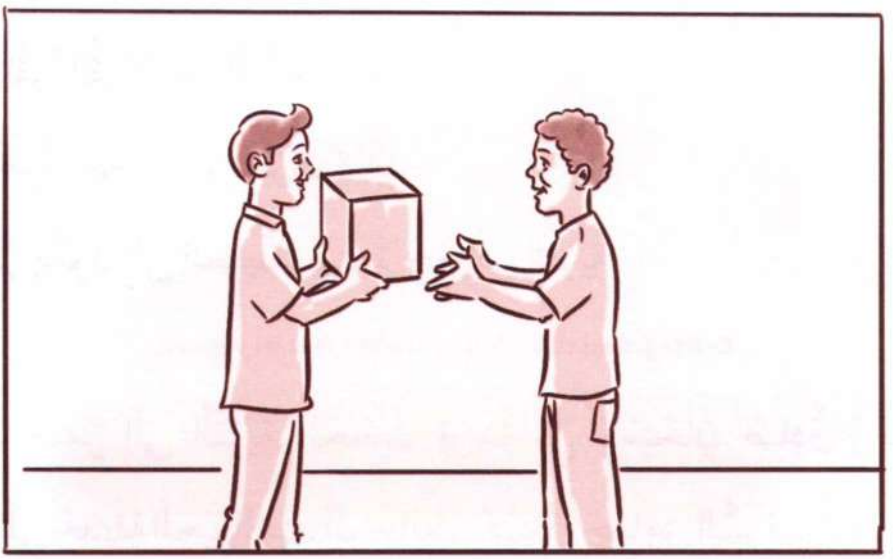
C- Aşağıdaki cümlelerdeki fiilleri muzâri yapınız:

ذَهَبَ طَاهِرٌ إِلَى الْقَرْيَةِ. نَجَحَتْ فَرِيدَةُ فِي الْاِمْتِحَانِ. صَادِقٌ وَ طَاهِرٌ ذَهَبَا إِلَى حَدِيقَةِ الْحَيَوَانَاتِ. أَبُو خَالِدٍ وَ حَمُوهُ رَجَعَا مِنَ السُّوقِ. اَلْقَصَّابُونَ ذَهَبُوا إِلَى الْمَطْعَمِ. اَلطَّبَّاخَاتُ طَبَخْنَ الطَّعَامَ. اَلْمُدَرِّسُونَ شَرِبُوا الشَّايَ. اَلطَّبِيبَانِ قَرَآ الْكِتَابَ. اَلطَّبِيبَتَانِ كَتَبَتَا تَقْرِيرَيْنِ. اَلْمُدِيرُ وَ الْمُوَظَّفُ وَ الْخَادِمُ جَلَسُوا فِي الْحَدِيقَةِ. اَلْجَدُّ وَ حَفِيدُهُ نَظَرَا إِلَى الْقِطَارِ.

اَلْمُوَظَّفُ وَ الْخَادِمُ جَلَسُوا فِي الْحَدِيقَةِ. اَلْجَدُّ وَ حَفِيدُهُ نَظَرَا إِلَى الْقِطَارِ.

تَقْرِيرٌ rapor	اَلِامْتِحَانُ sınav	يَشْتَرِي satın alır
حَفِيدٌ torun	جَدٌّ dede	حَمُو kayınpeder
نَجَحَ başarılı oldu	حَدِيقَةُ الْحَيَوَانَاتِ hayvanat bahçesi	

Emir فِعْلُ الْأَمْرِ

قَاسِمٌ – مَاذَا فِي الْعُلْبَةِ؟

عَارِفٌ – اِفْتَحْ وَ انْظُرْ فِيهَا.

يَفْتَحُ قَاسِمٌ اَلْعُلْبَةَ، وَ يَرَى فِيهَا قِطَارًا لُعْبَةً، يَأْخُذُ الْقَاطِرَةَ وَ الشَّاحِنَاتِ. وَ يَضَعُهَا عَلَى الْأَرْضِ. وَ يَقُولُ لِعَارِفٍ:

– شُكْرًا لَكَ يَا أَخِي عَلَى هَذِهِ الْهَدِيَّةِ. اِجْلِسْ بِجَانِبِي وَ انْظُرْ إِلَى لَعِبِي بِالْقِطَارِ.

Kasım - Kutuda ne var?

Ârif - Aç ve içine bak.

Kasım kutuyu açar, içinde oyuncak bir tren görür, lokomotifi ve vagonları alır. Onları yere koyar.

Ârif'e der: Bu hediyeden dolayı sana teşekkür ederim, kardeşim. Yanıma otur ve trenle oynuma bak.

– مَاذَا فِي الْعُلْبَةِ؟ Kutuda ne var?

– فِي الْعُلْبَةِ قِطَارٌ . Kutuda tren var.

– اُنْظُرْ إِلَى الْعُلْبَةِ ! Kutuya bak!

– اِفْتَحْ اَلْعُلْبَةَ ! Kutuyu aç!

–اِفْتَحْ كِتَابَكَ! Kitabını aç!

–اِقْرَاْ اَلدَّرْسَ ثُمَّ اكْتُبْ اَلْوَاجِبَ بَعْدَ الْفَهْمِ.

Dersi oku anladıktan sonra da ödevi yaz.

–اِغْسِلْ يَدَكَ قَبْلَ الطَّعَامِ!

Yemekten önce elini yıka!

– ثُمَّ اجْلِسْ بِجَانِبِي وَ كُلْ طَعَامَكَ.

Sonra yanıma otur ve yemeğini ye.

– وَ اغْسِلْ يَدَكَ بَعْدَ الطَّعَامِ أَيْضًا.

Yemekten sonra da elini yıka!

اَلْمَاضِي	اَلْمُضَارِعُ	اَلأَمْرُ
فَتَحَ ←	يَفْتَحُ ←	اِفْتَحْ
نَظَرَ	يَنْظُرُ	اُنْظُرْ
جَلَسَ	يَجْلِسُ	اِجْلِسْ
غَسَلَ	يَغْسِلُ	اِغْسِلْ
خَرَجَ	يَخْرُجُ	أُخْرُجْ

1- Fiilin Çekimi, Mâzi'den Muzâri'a, Muzâri'den Emr'e nakliyle olur.

2- Muzâri'de, üçlü fiilin orta harfinin harekesi zamme ise, Emr'de Elife de zamme harekesi verilir.

نَظَرَ ←	يَنْظُرُ ←	اُنْظُرْ ! bak!
كَتَبَ	يَكْتُبُ	اُكْتُبْ ! yaz!
نَصَرَ	يَنْصُرُ	اُنْصُرْ ! yardım et!

3- Üç harfli fiilin orta harfi Muzâride Kesra veya Fetha ise, Emr'deki Elife Kesra verilir:

جَلَسَ ←	يَجْلِسُ ←	اِجْلِسْ ! otur!
فَتَحَ	يَفْتَحُ	اِفْتَحْ ! aç!

ALIŞTIRMALAR

A- Yüksek sesle okuyunuz:

gir!	اُدْخُلْ!	يَدْخُلُ ←	١- دَخَلَ ←
çık!	اُخْرُجْ!	يَخْرُجُ	٢- خَرَجَ
pişir!	اُطْبُخْ!	يَطْبُخُ	٣- طَبَخَ
incele! çalış!	اُدْرُسْ!	يَدْرُسُ	٤- دَرَسَ
kır!	اِكْسِرْ!	يَكْسِرُ	٥- كَسَرَ
geri gel!	اِرْجِعْ!	يَرْجِعُ	٦- رَجَعَ
otur!	اِجْلِسْ!	يَجْلِسُ	٧- جَلَسَ
aç!	اِفْتَحْ!	يَفْتَحُ	٨- فَتَحَ
oku!	اِقْرَأْ!	يَقْرَأُ	٩- قَرَأَ
kes!	اِقْطَعْ!	يَقْطَعُ	١٠- قَطَعَ
iç!	اِشْرَبْ!	يَشْرَبُ	١١- شَرِبَ
git!	اِذْهَبْ!	يَذْهَبُ	١٢- ذَهَبَ
bil!	اِعْلَمْ!	يَعْلَمُ	١٣- عَلِمَ
anla!	اِفْهَمْ!	يَفْهَمُ	١٤- فَهِمَ
yap!	اِعْمَلْ!	يَعْمَل	١٥- عَمِلَ

تَصْرِيفُ الأَمْرِ

	اَلْجَمْعُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْمُفْرَدُ
مُذَكَّرٌ	اُكْتُبُوا	اُكْتُبَا	اُكْتُبْ
مُؤَنَّثٌ	اُكْتُبْنَ	اُكْتُبَا	اُكْتُبِي

Misâller:

اُكْتُبْ يَا مَحْمُودُ دَرْسَكَ.	Ey Mahmûd, dersini yaz.
اُكْتُبَا يَا مَحْمُودُ وَ طَاهِرُ الدَّرْسَ.	Ey Mahmûd ve Tâhir, dersi yazın.
اُكْتُبُوا يَا أَوْلادُ الدَّرْسَ.	Ey çocuklar, dersi yazın.
اُكْتُبِي يَا فَاطِمَةُ دَرْسَكِ.	Ey Fatma, dersini yaz.
اُكْتُبَا يَا فَاطِمَةُ وَ زَيْنَبُ الدَّرْسَ.	Ey Fatma ve Zeyneb, dersi yazın.
يَا بَنَاتُ، اُكْتُبْنَ الدَّرْسَ.	Ey kızlar, dersi yazın.

B- Fiilin Emir kipini yazınız:

قَرَأَ	يَقْرَأُ	اِقْرَأْ
١- نَهَضَ	يَنْهَضُ	kalk! .....
٢- لَعِبَ	يَلْعَبُ	oyna! .....
٣- قَفَزَ	يَقْفِزُ	zıpla! .....
٤- قَدِمَ	يَقْدَمُ	gel! .....

٥- فَعَلَ	يَفْعَلُ	yap! .....
٦- حَضَرَ	يَحْضُرُ	bulun! .....
٧- جَهِلَ	يَجْهَلُ	bilme! .....
٨- سَحَبَ	يَسْحَبُ	geri çek! .....
٩- شَعَرَ	يَشْعُرُ	hisset! .....
١٠- حَفِظَ	يَحْفَظُ	koru, sakla! .....

Tenbih:

Fiilin ilk veya orta harfi hemze ise, Emr'de hemzenin hazfedilmesi (kaldırılması) câizdir.

أَكَلَ	يَأْكُلُ	كُلْ!
أَمَرَ	يَأْمُرُ	مُرْ!
سَأَلَ	يَسْأَلُ	سَلْ!

تَصْرِيفٌ:

كُلْ	كُلاَ	كُلُوا
كُلِي	كُلاَ	كُلْنَ
كُلْ يَا مَحْمُودُ الطَّعَامَ!		Ey Mahmûd, yemeği ye!
كُلِي يَا فَاطِمَةُ الْخُبْزَ!		Ey Fatma, ekmeği ye!

مُرْ	مُرَا	مُرُوا
مُرِي	مُرَا	مُرْنَ
سَلْ	سَلاَ	سَلُوا
سَلِي	سَلاَ	سَلْنَ
اِسْئَلْ	اِسْئَلاَ	اِسْئَلُوا
اِسْئَلِي	اِسْئَلاَ	اِسْئَلْنَ

C- Cümlelerdeki Muzâri Fiili, Emr yapınız:

Misâl:

يَنْجَحُ صَادِقٌ فِي الْاِمْتِحَانِ.
اِنْجَحْ يَا صَادِقُ!

١ - يَنْظُرُ مَحْمُودٌ إِلَى الْحَدِيقَةِ.

٢ - يَفْتَحُ الْخَادِمُ الْبَابَ.

٣ - يَجْلِسُ كَامِلٌ عَلَى الْبِسَاطِ .

٤ - يَحْضُرُ جَمِيلٌ اَلدَّرْسَ.

٥ - يَشْرَبُ طَاهِرٌ اَلشَّايَ.

٦ - يَأْكُلُ قَاسِمٌ اَلْخُبْزَ وَ الْجُبْنَ.

٧ - تَطْبُخُ زَيْنَبُ الطَّعَامَ.

٨ - اَلْوَلَدَانِ يَنْظُرَانِ إِلَى السَّمَاءِ.

Çizelgeden cümleler yapınız

يَا طَاهِرُ	اُطْبُخِي	الْكِتَابَ.
يَا تِلْمِيذَةُ	اُكْتُبْ	فِي السَّاحَةِ.
يَا نَجَّارُونَ	اُكْتُبَا	دَرْسَكَ.
يَا فَاطِمَةُ	اِذْهَبَا	الطَّعَامَ.
يَا تِلْمِيذَتَانِ	اِصْنَعُوا	اَلْوَاجِبَ.
يَا تِلْمِيذَاتُ	اِلْعَبَا	مِنْضَدَةً.
يَا مُوَظَّفَتَانِ	اِلْعَبْنَ	إِلَى الْمَدْرَسَةِ.
يَا مُسَافِرُونَ	اِرْجِعَا	أَبْوَابًا.
يَا أَوْلادُ	اِجْلِسُوا	فِي الْفِنَاءِ.
يَا بَنَاتُ	اِرْجِعَا	إِلَى الْبَيْتِ.
يَا وَلَدَانِ	اِذْهَبُوا	فِي الْحَدِيقَةِ.
يَا بِنْتَانِ	اِقْرَأْنَ	إِلَى الْمَلْعَبِ.

نَوْمٌ uyku	مِنْضَدَةٌ masa	مَلْعَبٌ oyun yeri, stadyum
فِنَاءٌ avlu	وَاجِبٌ ödev	سَاحَةٌ alan

EV ÖDEVİ

A- Boş yerleri doldurunuz:

١- يَا خَالِدُ، اِغْسِلْ يَدَيْكَ ..... الطَّعَامِ وَ بَعْدَهُ.

٢- يَا مَرْيَمُ، ..... يَدَيْكِ قَبْلَ ..... وَ بَعْدَهُ.

٣- يَا خَالِدُ وَ يَا مَرْيَمُ ..... أَيْدِيَكُمَا ..... الطَّعَامِ وَ بَعْدَهُ.

٤- يَا أَوْلادُ ..... أَيْدِيَكُمْ ..... الطَّعَامِ وَ .....

٥- يَا خَالِدُ وَ يَا طَاهِرُ ..... أَيْدِيَكُمَا قَبْلَ ..... وَ بَعْدَهُ.

٦- يَا بَنَاتُ ..... أَيْدِيَكُنَّ ..... الطَّعَامِ وَ .....

٧- يَا مَحْمُودُ اُكْتُبْ وَاجِبَكَ ..... النَّوْمِ.

٨- يَا خَالِدُ وَ يَا سَلِيمُ ..... وَاجِبَيْكُمَا قَبْلَ .....

٩- يَا أَوْلادُ ..... وَاجِبَاتِكُمْ ..... النَّوْمِ.

١٠- يَا زَيْنَبُ ..... وَاجِبَكِ ..... النَّوْمِ.

١١- يَا زَيْنَبُ وَ يَا خَدِيجَةُ ..... وَاجِبَيْكُمَا ..... النَّوْمِ.

١٢- يَا تِلْمِيذَاتُ ..... وَاجِبَاتِكُنَّ ..... النَّوْمِ.

١٣- يَا صَادِقُ اِقْرَأْ دَرْسَكَ بَعْدَ قَلِيلٍ.

١٤- يَا صَادِقُ وَ يَا طَاهِرُ ..... دَرْسَيْكُمَا ....

١٥- يَا تَلامِيذُ اِقْرَؤُوا ..... بَعْدَ .....

١٦- يَا زَيْنَبُ ..... دَرْسَكِ ..... قَلِيلٍ.

١٧- يَا زَيْنَبُ وَ يَا مَرْيَمُ اِقْرَآ ..... بَعْدَ .....

١٨- يَا تِلْمِيذَاتُ اِقْرَأْنَ ..... بَعْدَ .....

B- Boş yerleri doldurunuz:

١-	اِقْفِزْ	.....	اِقْفِزُوا
	.....	اِقْفِزَا	.....
٢-	اُحْضُر	.....	اُحْضُرُوا
	.....	اُحْضُرَا	.....
٣-	.....	اِحْفَظَا	.....
	اِحْفَظِي	.....	اِحْفَظْنَ
٤-	اِجْمَعْ	.....	اِجْمَعُوا
	.....	اِجْمَعَا	.....
٥-	اِلْعَبْ	.....	.....
	اِلْعَبِي	.....	اِلْعَبْنَ
٦-	.....	اِرْجِعَا	.....
	اِرْجِعِي	.....	اِرْجِعْنَ

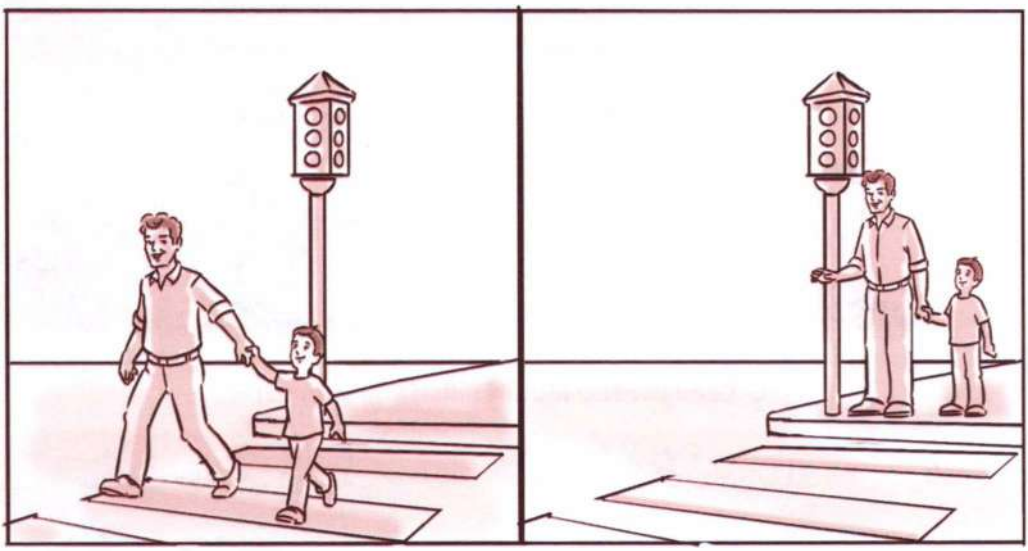
C- Cümlelerdeki Muzâri fiilleri Emr yapınız:

Misâl:	يَا صَادِقُ اُكْتُبْ دَرْسَكَ.	يَكْتُبُ صَادِقٌ دَرْسَهُ.

١- يَقْرَأُ طَاهِرٌ اَلْقِصَّةَ.
٢- تَجْلِسُ مَرْيَمُ فِي الْبَيْتِ.
٣- يَذْهَبُ التَّلامِيذُ إِلَى الْمَكْتَبَةِ.
٤- يَذْهَبُ الرِّيَاضِيُّونَ إِلَى الْمَلْعَبِ.
٥- يَأْكُلُ الْعُمَّالُ الطَّعَامَ.
٦- اَلرَّجُلانِ يَشْرَبَانِ الشَّايَ.
٧- اَلطَّالِبَتَانِ تَقْرَآنِ الْجَرَائِدَ.
٨- يَحْضُرُ الرَّئِيسُ ا لْاِجْتِمَاعَ.
٩- يَقْرَأُ الطَّالِبَانِ مَجَلاَّتٍ.
١٠- يَحْفَظُ طَارِقٌ سُورَةً.

اَلْجَرَائِدُ gazeteler	اَلرَّئِيسُ başkan	يَحْفَظُ ezberler
مَجَلَّةٌ dergi	اَلِاجْتِمَاعُ toplantı	جَرِيدَةٌ gazete

Nehy اَلنَّهْيُ

اَلأَبُ – لاَ تَعْبُرْ يَا اِبْنِي اَلشَّارِعَ اَلآنَ!

وَقَفَ الْأَبُ وَ الْاِبْنُ ثُمَّ عَبَرَا الشَّارِعَ.

اَلْأَبُ – لاَ تَنْظُرْ يَمِينًا وَ لاَ يَسَارًا. وَ لاَ تَمْكُثْ فِي الشَّارِعِ،

اُعْبُرْ بِسُرْعَةٍ. وَلا تَلْعَبْ فِي الشَّوَارِعِ.

Baba - Caddeyi şimdi (enlemesine) geçme oğlum!
Baba ve oğul durdu, sonra ikisi caddeyi geçtiler.
Baba - Sağa sola bakma. Caddede eğlenme, hızla geç. Caddelerde oynama.

1-Nehy, Olumsuz Emir'dir.

2-Nehy için, Muzâri Fiilin önüne لا koyarız, Fiil de Meczûm (son harfi cezm'li) olur.

yazma	تَكْتُبْ	لا	تَكْتُبُ	yazarsın

3-Mufred Muennes'de cezm, sondaki Nûn'un düşmesiyle olur.

yazma	تَكْتُبِي	لا	تَكْتُبِينَ	Yazarsın (hanım)

4-Musennâ'da cezm, sondaki Nûn'un düşmesiyle olur:

ikiniz yazmayın	تَكْتُبَا	لا	تَكْتُبَانِ	İkiniz yazarsınız
ikisi yazmasın	يَكْتُبَا	لا	يَكْتُبَانِ	İkisi yazar

5- Erkek Çoğulunda cezm, sondaki Nûn'un düşüp yerine Elif gelmesiyle olur.

yazmayınız	تَكْتُبُوا	لا	تَكْتُبُونَ	yazıyorsunuz
yazmasınlar	يَكْتُبُوا	لا	يَكْتُبُونَ	yazıyorlar
oynama	تَلْعَبْ	لا	تَلْعَبُ	oynuyorsun
oturma	تَجْلِسِي	لا	تَجْلِسِينَ	oturuyorsun
ikiniz çıkmayın	تَخْرُجَا	لا	تَخْرُجَانِ	ikiniz çıkarsınız
ikisi gitmesin	يَذْهَبَا	لا	يَذْهَبَانِ	ikisi gider
içmeyin	تَشْرَبُوا	لا	تَشْرَبُونَ	içersiniz

لا تَأْكُلْ بِسُرْعَةٍ! — Hızlı yeme!

وَ لا تَشْرَبْ كَثِيرًا! — Çok içme!

لا تَلْعَبِي بِالْقِطَّةِ! — Kediyle oynama!

وَ لا تَجْلِسِي عَلَى الأَرْضِ! — Yere de oturma!

لا تَلْعَبَا فِي الشَّارِعِ! — İkiniz caddede oynamayınız!

لا تَضْرِبُوا الطِّفْلَ! — Çocuğu döğmeyin!

وَ لا تَأْخُذُوا نُقُودَهُ! — Paralarını da almayın!

– لا تَخْرُجُوا الْآنَ! — Şimdi çıkmayın!

– وَ لِمَاذَا؟ — Niçin?

– يَنْزِلُ الْمَطَرُ. — Yağmur yağıyor.

– لا تَطْبُخْنَ الطَّعَامَ! — Yemek pişirmeyin!

–لِمَاذَا؟ — Niçin?

– لِأَنَّنَا صَائِمَاتٌ اَلْيَوْمَ. — Çünkü, bugün oruçluyuz.

تَصْرِيفُ النَّهْيِ

اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ	
لا تَفْتَحْ	لا تَفْتَحَا	لا تَفْتَحُوا	مُذَكَّرٌ
لا تَفْتَحِي	لا تَفْتَحَا	لا تَفْتَحْنَ	مُؤَنَّثٌ

لا تَفْتَحْ يَا خَالِدُ النَّافِذَةَ!	Ey Hâlid, pencereyi açma!
يَا خَالِدُ وَ طَاهِرُ، لا تَفْتَحَا الْبَابَ.	Ey Hâlid ve Tâhir ikiniz kapıyı açmayın.
يَا أَوْلادُ، لا تَفْتَحُوا الْبَابَ.	Çocuklar, kapıyı açmayın.
يَا فَاطِمَةُ، لا تَفْتَحِي الْبَابَ.	Fatma, kapıyı açma.
يَا فَاطِمَةُ وَ خَدِيجَةُ، لا تَفْتَحَا النَّافِذَةَ.	Ey Fatma ve Hatice ikiniz pencereyi açmayın.
يَا بَنَاتُ، لا تَفْتَحْنَ النَّافِذَةَ.	Kızlar, pencereyi açmayın.

Diğer Misâller:

لا تَلْعَبْ	لا تَلْعَبَا	لا تَلْعَبُوا
لا تَلْعَبِي	لا تَلْعَبَا	لا تَلْعَبْنَ
لا تَكْذِبْ	لا تَكْذِبَا	لا تَكْذِبُوا
لا تَكْذِبِي	لا تَكْذِبَا	لا تَكْذِبْنَ

ALIŞTIRMALAR

A- Şu Muzâri Fiilleri, Nehy'e çeviriniz:

Misâl: تَنْظُرُ ← لا تَنْظُرْ

١- تَخْرُجُ ٢- تَدْخُلُ ٣- تَذْهَبُ ٤- تَجْلِسُ

٥- تَشْرَبُ ٦- تَقْرَأُ ٧- تَفْهَمُ ٨- تَعْمَلُ

B- Şu Nehiylerin çekimlerini yapınız:

Misâl: لا تَعْمَلْ لا تَعْمَلا لا تَعْمَلُوا

لا تَعْمَلِي لا تَعْمَلا لا تَعْمَلْنَ

١- لا تَنْظُرْ ٢- لا تَكْتُبْ ٣- لا تَخْرُجْ

٤- لا تَدْرُسْ ٥- لا تَذْهَبْ ٦- لا تَسْمَعْ

Çizelgeden cümleler yapınız:

يَا صَادِقُ	لا تَخْرُجِي	الْجُبْنَ.
يَا وَلَدَانِ	لا تَكْذِبْ	لَحْمَ الْخِنْزِيرِ.
يَا أَوْلادُ	لا تَذْهَبَا	الْحَلِيبَ.
يَا زَيْنَبُ	لا تَأْكُلا	إِلَى الشَّارِعِ.

يَا طِفْلَتَانِ	لا تَلْعَبْنَ	الْخَمْرَ.
يَا بَنَاتُ	لا تَلْعَبَا	مِنَ الْبَيْتِ.
يَا خَالِدُ	لا تَشْرَبِي	إِلَى السُّوقِ.
يَا طَبِيبَانِ	لا تَجْلِسُوا	الْمَاءَ.
يَا طَبِيبَتَانِ	لا تَأْكُلُوا	الْكُحُولَ.
يَا أَطِبَّاءُ	لا تَأْكُلْ	فِي الشَّارِعِ.
يَا طَبِيبَاتُ	لا تَلْعَبُوا	فِي الصَّفِّ.
يَا تِلْمِيذَانِ	لا تَشْرَبُوا	فِي مَجْرَى الْهَوَاءِ.

أَطِبَّاءُ hekimler	مَجْرَى الْهَوَاءِ cereyenlı yer	جُبْنٌ peynir	
لَحْمُ الْخِنْزِيرِ domuz eti	خَمْرٌ şarap	اَلْكُحُولُ alkol	

EV ÖDEVİ

A- Şu cümlelerdeki fiilleri nehy yapınız:

Misâl:

تَلْعَبُ فِي الشَّارِعِ. Caddede oynarsın.

لا تَلْعَبْ فِي الشَّارِعِ. Caddede oynama

١ – تَذْهَبُ إِلَى الْمَقْهَى. kahvehâne

٢ – تَنْظُرِينَ مِنَ النَّافِذَةِ.

٣ – تَكْسِرَانِ الْغُصْنَ.

٤ – تَجْلِسُونَ فِي مَجْرَى الْهَوَاءِ.

٥ – تَكْتُبُ إِلَيْهِ رِسَالَةً. mektup

٦ – تَأْكُلُونَ الطَّعَامَ بِسُرْعَةٍ.

٧ – تَنْزِلانِ مِنَ الْحَافِلَةِ.

٨ – تَرْكَبُ الدَّرَّاجَةَ. bisiklet

٩ – تَلْعَبُونَ أَمَامَ السَّيَّارَةِ.

١٠ – تَذْهَبَانِ إِلَى حَدِيقَةِ الْحَيَوَانَاتِ.

١١ – تَذْهَبُونَ إِلَى الْمَسْرَحِ. tiyatro

١٢ – تَشْرَبُ الْقَهْوَةَ.

١٣ – تَخْرُجْنَ إِلَى الشَّارِعِ.

١٤ – تَشْرَبِينَ الْمَاءَ الْبَارِدَ. soğuk

B- Boş yerleri doldurunuz:

١- يَا طَاهِرُ، لا تَذْهَبْ إِلَى السُّوقِ.

٢- يَا زَيْنَبُ، .....

٣- يَا طَاهِرُ وَ يَا صَادِقُ، .....

٤- يَا بَنَاتُ، ..... السُّوقِ.

٥- يَا تِلْمِيذَتَانِ، .....

٦- يَا مَحْمُودُ، لا تَكْسِرْ اَلزُّجَاجَ. Cam

٧- يَا خَدِيجَةُ، ..... الزُّجَاجَ.

٨- يَا طَاهِرُ وَ يَا صَادِقُ، ..... الزُّجَاجَ.

٩- يَا زَيْنَبُ وَ يَا فَاطِمَةُ ..... الزُّجَاجَ.

١٠- يَا طَاهِرُ وَ يَا زَيْنَبُ، ..... الزُّجَاجَ.

١١- يَا أَوْلادُ، ..... الزُّجَاجَ.

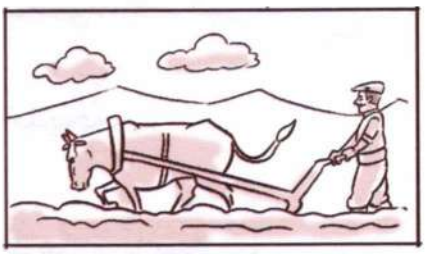
١٢- يَا بَنَاتُ لَا تَكْسِرْنَ الزُّجَاجَ.

Haberin Çeşitleri أَنْوَاعُ الْخَبَرِ

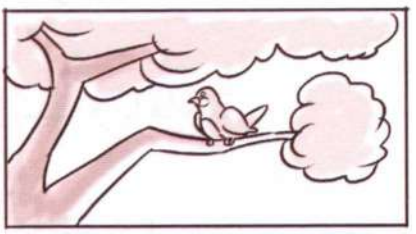

اَلْأُسْتَاذُ كُتُبُهُ كَثِيرَةٌ.
H M
Hocanın kitapları çoktur.

اَلْمَكْتَبُ نَافِذَتُهُ ضَيِّقَةٌ.
H M
Yazıhânenin penceresi dardır.

اَلْفَلاحُ يَحْرُثُ الْأَرْضَ.
H M
Çiftçi yeri sürüyor.

اَلطَّائِرُ عَلَى الْغُصْنِ.
H M
Kuş dalın üzerindedir.

اَلطَّبِيبُ حَاذِقٌ.
H M
Hekim mâhirdir.

1- İsimle başlayan cümle İsim Cümlesidir.
2- İsim Cümlesinde iki unsur vardır: Mubtedâ, Haber.

	اَلْمُبْتَدَأُ اَلْخَبَرُ.
3- Haber, tek bir isim olur:	اَلطَّبِيبُ حَاذِقٌ.
4- Haber, İsim Cümlesinden meydana gelir:	اَلْأُسْتَاذُ كُتُبُهُ كَثِيرَةٌ.
5- Haber, Fiil Cümlesi olur:	اَلْفَلاحُ يَحْرُثُ الْأَرْضَ.
6- Haber, Şibhu Cümle olur:	اَلطَّائِرُ عَلَى الْغُصْنِ. اَلْوَلَدُ تَحْتَ الشَّجَرَةِ.

Haber, Mubtedâ'ya uyar.

Haber, tek bir isim ise, uyum, onunla Mubteda arasında olur:

	اَلْخَبَرُ	اَلْمُبْتَدَأُ
Fil iridir.	ضَخْمٌ.	اَلْفِيلُ
Kalem incedir.	رَفِيعٌ.	اَلْقَلَمُ
Kitap kalındır.	سَمِيكٌ.	اَلْكِتَابُ
Pencere kapalıdır.	مُغْلَقَةٌ.	اَلنَّافِذَةُ
Tahta enlidir.	عَرِيضَةٌ.	اَلسَّبُّورَةُ
Bahçe geniştir.	وَاسِعَةٌ.	اَلْحَدِيقَةُ
İki kapı açıktır.	مَفْتُوحَانِ.	اَلْبَابَانِ
İki kapı kapalıdır.	مُغْلَقَانِ.	اَلْبَابَانِ
İki kalem uzundur.	طَوِيلانِ.	اَلْقَلَمَانِ

İki cedvel uzundur.	طَوِيلَتَانِ.	اَلْمِسْطَرَتَانِ
İki soğutucu yenidir.	جَدِيدَتَانِ.	اَلثَّلاَّجَتَانِ
İki masa sağlamdır.	مُتْقَنَتَانِ.	اَلْمِنْضَدَتَانِ

Aşçılar ustadırlar.	مَاهِرُونَ.	اَلطَّبَّاخُونَ
Terziler oturmaktadır.	جَالِسُونَ.	اَلْخَيَّاطُونَ
Demirciler yorgundurlar.	مُتْعَبُونَ.	اَلْحَدَّادُونَ

Hanım öğretmenler uzun boyludur.	طَوِيلاَتٌ.	اَلْمُدَرِّسَاتُ
Kız öğrenciler kısa boyludur.	قَصِيرَاتٌ.	اَلتِّلْمِيذَاتُ
Hanım terziler mahâretlidirler.	مَاهِرَاتٌ.	اَلْخَيَّاطَاتُ

Mubtedâ, hayvan veya eşyayı gösteriyorsa, Haber umumiyetle Mufred Muennes olur:

	اَلْخَبَرُ	اَلْمُبْتَدَأُ
Ağaçlar yüksektir.	مُرْتَفِعَةٌ.	اَلْأَشْجَارُ
Kitaplar faydalıdır.	نَافِعَةٌ.	اَلْكُتُبُ
Caddeler kalabalıktır.	مُزْدَحِمَةٌ.	اَلشَّوَارِعُ

Haber, isim cümlesinden meydana gelmişse, uyum, **Mubtedâ** ile **Haber**'de bulunan bir zamir arasındadır:

	اَلْخَبَرُ	اَلْمُبْتَدَأُ
Öğrencinin kitapları çoktur.	كُتُبُـهُ كَثِيرَةٌ.	اَلطَّالِبُ
Kız öğrencinin kitapları çoktur.	كُتُبُهَا كَثِيرَةٌ.	اَلطَّالِبَةُ

İki öğrencinin kitapları çoktur.	كُتُبُهُمَا كَثِيرَةٌ.	اَلطَّالِبَانِ
İki kız öğrencinin kitapları çoktur.	كُتُبُهُمَا كَثِيرَةٌ.	اَلطَّالِبَتَانِ
Öğrencilerin kitapları çoktur.	كُتُبُهُمْ كَثِيرَةٌ.	اَلطُّلَّابُ
Kız öğrencilerin kitapları çoktur.	كُتُبُهُنَّ كَثِيرَةٌ.	اَلطَّالِبَاتُ

Haber, Fiil Cümlesinden meydana gelmişse, uyum, **Mubtedâ** ile **Fiil** arasındadır:

	اَلْخَبَرُ	اَلْمُبْتَدَأُ
Çocuk ağlıyor.	يَبْكِي.	اَلْوَلَدُ
Kız gülüyor.	تَضْحَكُ.	اَلْبِنْتُ
İki çocuk yiyor.	يَأْكُلانِ.	اَلْوَلَدَانِ
İki kız içiyor.	تَشْرَبَانِ.	اَلْبِنْتَانِ
Çocuklar gidiyorlar.	يَذْهَبُونَ.	اَلْأَوْلادُ
Hanım terziler geliyorlar.	يَأْتِينَ.	اَلْخَيَّاطَاتُ

يَأْتِي	يَأْتِيَانِ	يَأْتُونَ
تَأْتِي	تَأْتِيَانِ	يَأْتِينَ
تَأْتِي	تَأْتِيَانِ	تَأْتُونَ
تَأْتِينَ	تَأْتِيَانِ	تَأْتِينَ
آتِي	نَأْتِي	نَأْتِي

ALIŞTIRMALAR

A- Şu cümlelerdeki haberlerin altına bir çizgi çiziniz:

اَلْجَنَّةُ تَحْتَ أَقْدَامِ الْأُمَّهَاتِ. اَلرِّجَالُ ذَاهِبُونَ. اَلْفَاكِهَةُ لَذِيذَةٌ.
اَلْعُلَمَاءُ وَرَثَةُ الأَنْبِيَاءِ. اَلْأَقْلامُ قَصِيرَةٌ. اَلشَّابَّاتُ مُهَذَّبَاتٌ.
اَلطُّلَّابُ مُجْتَهِدُونَ. اَلْقَصَّابُ يَقْطَعُ اللَّحْمَ. اَلْعَامِلُ يَعْمَلُ فِي الْمَصْنَعِ.
اَلْحَدِيقَةُ بَابُهَا مُغْلَقٌ. اَلْمَدْرَسَةُ نَوَافِذُهَا مَفْتُوحَةٌ. اَلرَّجُلُ أَوْلادُهُ كَثِيرُونَ.
اَلْمَدِينَةُ شَوَارِعُهَا مُزْدَحِمَةٌ. اَلْقَرْيَةُ بُيُوتُهَا قَلِيلَةٌ.

Cennet annelerin ayakları altındadır. Adamlar gidiyorlar. Meyve lezzetlidir. Âlimler peygamberlerin vârisleridir. Kalemler kısadır. Genç kızlar terbiyelidirler. Öğrenciler çalışkandırlar. Kasap eti kesiyor. İşçiler fabrikada çalışıyor. Bahçenin kapısı kapalıdır. Okulun pencereleri açıktır. Adamın çocukları çoktur. Şehrin caddeleri kalabalıktır. Köyün evleri azdır.

B- Boş yerlere sütundaki haberlerin uygun olanlarını koyunuz:

١- اَلْبَيْتُ ..... كَلِمَاتُهُ وَاضِحَةٌ.
٢- اَلرَّجُلُ ..... مُنِيرٌ. aydınlatıcı
٣- اَلْمَحَطَّةُ ..... مِفْتَاحُهُ كَبِيرٌ. anahtar
٤- اَلْوَلَدُ ..... نَوَافِذُهُ وَاسِعَةٌ.
٥- اَلْكِتَابُ ..... تُنِيرُ الْغُرْفَةَ. aydınlatıyor
٦- اَلْبَابُ ..... يَعْمَلُ فِي الْمَصْنَعِ.
٧- اَلْقَمَرُ ..... سَمِيكٌ.
٨- اَلسَّاعَةُ ..... أَبْوَابُهَا كَبِيرَةٌ.
٩- اَلْمَصَابِيحُ ..... دَقِيقَةٌ.
١٠- اَلْبِسَاط ..... خَطُّهُ جَمِيلٌ.

Çizelgeden cümleler yapınız:

Mubtedâ	Haber	
اَلتِّلْمِيذُ	تَحْتَ	إِلَى الْحَقْلِ.
اَلْمُدَرِّسُ	أَقْلامُهُ	فِي الْبُسْتَانِ.
اَلْعَامِلُ	يَجْلِسُونَ	فِي دَكَاكِينِهِمْ.
رَبَّةُ الْبَيْتِ	يَذْهَبُ	فِي الْقَرْيَةِ.
اَلْمُزَارِعُونَ	يَذْهَبُونَ	قَلِيلَةٌ.
اَلطُّلَّابُ	أَطْبَاقُهَا	الشَّجَرَةِ.
اَلرِّجَالُ	أَمَامَ	إِلَى الْمَدْرَسَةِ.
اَلْبَيْتُ	يَسْكُنُونَ	الْبَابِ.
اَلنَّجَّارُونَ	عِنْدَ	إِلَى دَكَاكِينِهِمْ.
اَلْحَدَّادُونَ	يَجْلِسُ	عَلَى الرَّفِّ.
اَلصَّبَّاغُونَ	نَوَافِذُهُ	عَلَى الْمَائِدَةِ.
اَلْقَصَّابُونَ	يَعْمَلُونَ	فِي الْخِزَانَةِ.

رَبَّةُ الْبَيْتِ ev hanımı — اَلنَّجَّارُونَ marangozlar

دُكَّانٌ ج دَكَاكِينُ dükkân — طَبَقٌ ج أَطْبَاقٌ tabak

يَسْكُنُونَ ikamet ederler — اَلْبُسْتَانُ bostan, meyve bahçesi

حَقْلٌ tarla — خِزَانَةٌ dolap — اَلصَّبَّاغُ boyacı

طَالِبُ ج طُلَّابٌ yüksek öğrenim öğrencisi

EV ÖDEVİ

A- Aşağıdaki cümlelerdeki haberlerin altını çiziniz:

١- اَلْمُهَذَّبُ أَصْدِقَاؤُهُ كَثِيرُونَ.
٢- اَلْحَدَّادَانِ ذَاهِبَانِ إِلَى السُّوقِ.
٣- اَلْمُزَارِعُونَ يَذْهَبُونَ إِلَى حُقُولِهِمْ.
٤- اَلْمُدَرِّسُ أَمَامَ السَّبُّورَةِ.
٥- اَلْحَدِيقَةُ أَشْجَارُهَا عَالِيَةٌ.
٦- اَلنَّجَّارُ يَصْنَعُ بَابًا.
٧- اَلْمُدِيرُ يَكْتُبُ رِسَالَةً.
٨- اَلسَّائِحَانِ يَذْهَبَانِ إِلَى سَاحِلِ الْبَحْرِ.
٩- اَلنِّسَاءُ يَجْلِسْنَ فِي الْبَيْتِ.
١٠- اَلأَطْفَالُ يَلْعَبُونَ فِي الْفِنَاءِ.

B- Boş yerlere sütundaki haberlerden koyunuz:

١- اَلرَّجُلُ ..... عَيْنَاها ضَعِيفَتَانِ.
٢- اَلْمَرْأَةُ ..... كُتُبُهُ سَمِيكَةٌ.
٣- اَلتِّلْمِيذُ ..... صُفُوفُهَا وَاسِعَةٌ.
٤- اَلْحَدِيقَةُ ..... تَذْهَبُ إِلَى وَسَطِ الْمَدِينَةِ.
٥- اَلْحَافِلَةُ ..... أَحْفَادُهُ كَثِيرُونَ.
٦- اَلْجَدُّ ..... شَوَارِعُهَا مُزْدَحِمَةٌ. kalabalık
٧- اَلْجَدَّةُ ..... يَكْتُبُ دَرْسَهُ.
٨- اَلْأُسْتَاذُ ..... تَطْبُخُ الطَّعَامَ.
٩- اَلْمَدْرَسَةُ ..... جَالِسٌ.
١٠- اَلْمَدِينَةُ ..... خَلْفَ الْبَيْتِ.

C- Şu cümleleri tamamlayınız:

١- اَلْوَلَدُ .....

٢- اَلْمُدَرِّسَةُ .....

٣- اَلْبَيْتُ .....

٤- اَلْقَلَمُ .....

٥- اَلْكِتَابُ .....

٦- اَلْمَكْتَبَةُ .....

٧- اَلنَّجَّارُ .....

٨- اَلْمُوَظَّفُ .....

٩- اَلْغُرْفَةُ .....

١٠- اَلْحَقِيبَةُ .....

D- Cümlelerde haber olarak kullanınız:

١- وَاسِعٌ.

٢- ضَيِّقَةٌ.

٣- يَصْنَعُ مِنْضَدَةً.

٤- يَرْجِعُ إِلَى بَيْتِهِ.

٥- عِنْدَ الْبَابِ.

٦- مِحْفَظَتُهُ جَدِيدَةٌ.

٧- جُدْرَانُهَا سَافِلَةٌ.

٨- أَبْوَابُهُ مُغْلَقَةٌ.

٩- مُتْعَبٌ.

١٠- ثَقِيلَةٌ.

جِدَارٌ ج جُدْرَانٌ duvar	سَافِلٌ ث سَافِلَةٌ alçak
ضَيِّقٌ ث ضَيِّقَةٌ dar	مُغْلَقٌ ث مُغْلَقَةٌ kapalı
مُتْعَبٌ yorgun	مِخْفَظَةٌ çanta
جَدِيدَةٌ yeni	

Kâne ve Benzerleri كَانَ وَ أَخَوَاتُهَا

كَانَ اللَّيْلُ مُظْلِمًا. وَ ضَلَّ الْمُسَافِرُ الطَّرِيقَ.
وَ بَاتَ الْمُسَافِرُ مُسْتَيْقِظًا. طَلَعَ الْفَجْرُ، ثُمَّ صَارَ الْجَوُّ حَارًّا. وَ جَاءَ الْمُسَافِرُونَ الْآخَرُونَ. وَ ذَهَبُوا مَعًا.

Gece karanlıktı ve yolcu yolu kaybetti (şaşırdı). Yolcu uyanık olarak geceledi. Tan yeri ağardı (tan attı). Sonra hava ısındı. Başka yolcular geldi. Birlikte gittiler.

SORULAR VE CEVAPLAR

١- كَيْفَ كَانَ اللَّيْلُ؟	١- كَانَ اللَّيْلُ مُظْلِمًا.
٢- هَلْ ضَلَّ الْمُسَافِرُ الطَّرِيقَ؟	٢- نَعَمْ، ضَلَّ الْمُسَافِرُ الطَّرِيقَ.
٣- كَيْفَ بَاتَ الْمُسَافِرُ؟	٣- بَاتَ الْمُسَافِرُ مُسْتَيْقِظًا.
٤- هَلْ نَامَ الْمُسَافِرُ فِي اللَّيْلِ؟	٤- لا، مَا نَامَ الْمُسَافِرُ فِي اللَّيْلِ.
٥- هَلْ طَلَعَ الْفَجْرُ؟	٥- نَعَمْ، طَلَعَ الْفَجْرُ.
٦- هَلْ صَارَ الْجَوُّ حَارًّا؟	٦- نَعَمْ، صَارَ الْجَوُّ حَارًّا.

1- Kâne ve benzerleri şunlardır:

كَانَ	صَارَ	أَصْبَحَ	أَضْحَى	ظَلَّ	أَمْسَى	بَاتَ	لَيْسَ
idi	oldu	sabahleyin oldu	kuşluk vaktinde idi	gündüz idi	akşam idi	gece idi	değil

2- Kâne ve benzerleri, İsim Cümlesi'nin önüne gelir,
Mubtedâ, onun ismi olur, Merfû kalır. Haber onun Haber'i olur ve Mansûb olur:

اَلْمُبْتَدَأُ	اَلْخَبَرُ		إِسْمُ كَانَ	خَبَرُ كَانَ
اَلأُسْتَاذُ	عَالِمٌ.	←	كَانَ الْأُسْتَاذُ	عَالِمًا.
اَلْبِنْتُ	مُهَذَّبَةٌ.		كَانَتْ اَلْبِنْتُ	مُهَذَّبَةً.
اَلطَّبِيبُ	حَاذِقٌ.		كَانَ الطَّبِيبُ	حَاذِقًا.
اَلطَّبَّاخَةُ	مَاهِرَةٌ.		كَانَتْ اَلطَّبَّاخَةُ	مَاهِرَةً.

اَلتِّلْمِيذُ	عَالِمٌ.	←	صَارَ	التِّلْمِيذُ	عَالِمًا.
اَلْجَوُّ	بَارِدٌ.		صَارَ	الْجَوُّ	بَارِدًا.
اَلْوَلَدُ	كَبِيرٌ.		صَارَ	الْوَلَدُ	كَبِيرًا.
اَلْمَرِيضُ	نَائِمٌ.	←	أَصْبَحَ	الْمَرِيضُ	نَائِمًا.
اَلْجَوُّ	حَارٌّ.		أَصْبَحَ	الْجَوُّ	حَارًّا.
اَلْحَائِطُ	مُرْتَفِعٌ.		أَصْبَحَ	الْحَائِطُ	مُرْتَفِعًا.
اَلضَّبَابُ	كَثِيفٌ	←	أَضْحَى	الضَّبَابُ	كَثِيفًا.
اَلرِّيَاضِيُّ	نَشِيطٌ.		أَضْحَى	الرِّيَاضِيُّ	نَشِيطًا.
اَلْجَوُّ	مُمْطِرٌ.		أَضْحَى	الْجَوُّ	مُمْطِرًا.
اَلرَّجُلُ	مُتْعَبٌ.	←	ظَلَّ	الرَّجُلُ	مُتْعَبًا.
اَلتَّاجِرُ	غَنِيٌّ.		ظَلَّ	التَّاجِرُ	غَنِيًّا.
اَلْمُزَارِعُ	نَائِمٌ.		ظَلَّ	الْمُزَارِعُ	نَائِمًا.
اَلْجَوُّ	مُمْطِرٌ.	←	أَمْسَى	الْجَوُّ	مُمْطِرًا.
اَلشَّارِعُ	مُزْدَحِمٌ.		أَمْسَى	الشَّارِعُ	مُزْدَحِمًا.
اَلْمُسَافِرُ	مَرِيضٌ.		أَمْسَى	الْمُسَافِرُ	مَرِيضًا.
اَلنُّورُ	ضَئِيلٌ.	←	بَاتَ	النُّورُ	ضَئِيلا.
اَلْقَمَرُ	سَاطِعٌ.		بَاتَ	الْقَمَرُ	سَاطِعًا.
اَلْحَارِسُ	سَاهِرٌ.		بَاتَ	الْحَارِسُ	سَاهِرًا.

Ezberleyiniz:

يَصِيرُ الْمَاءُ مُسْتَعْمَلا بِمُجَرَّدِ انْفِصَالِهِ عَنِ الْجَسَدِ.

Su bedenden ayrılmasıyla musta'mel (kullanılmış) olur.

لَيسَ الْمُؤْمِنُ الَّذِي يَبِيتُ شَبْعَانَ وَ يَبِيتُ جَارُهُ جَائِعاً. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Komşusu aç gecelerken kendisi tok olarak geceyi geçiren, mu'min değildir.

ALIŞTIRMALAR

A- Yüksek sesle okuyunuz, Kâne ve benzerlerinin altına bir, haberinin altına iki çizgi çiziniz:

كَانَ الْوَلَدُ صَغِيرًا. مَا كَانَ الْوَلَدُ قَادِرًا عَلَى الْعَمَلِ. كَانَ عَاجِزًا عَنِ الْأَكْلِ وَ الشُّرْبِ وَ الْقِيَامِ وَ الْمَشْيِ. كَانَ الْوَلَدُ مُحْتَاجًا إِلَى عِنَايَةِ أُمِّهِ وَ أَبِيهِ. بَاتَتْ أُمُّهُ سَاهِرَةً لِرَضَاعَتِهِ. وَ أَصْبَحَتْ مَنْهُوكَةً مِنَ التَّعَبِ حِينَمَا بَاتَ الْوَلَدُ مَرِيضًا. وَ ظَلَّ أَبُوهُ عَامِلاً وَ أَمْسَى مُتْعَبًا لِلْحُصُولِ عَلَى قُوتِ الْأُسْرَةِ.

Çocuk küçüktü. İş görmeye gücü yetmezdi. Yemekten, içmekten âcizdi (yiyemezdi, içemezdi), ayağa kalkamazdı ve yürüyemezdi. Annesinin ve babasının bakımına muhtacdı. Annesi, onu emzirmek için geceyi uykusuz geçirdi. Çocuk hasta olduğu zaman (geceyi hasta olarak geçirdiğinde) annesi, yorgunluktan bitkin olarak sabahladı. Babası gündüzü çalışarak geçirdi ve ailenin yiyeceğini elde etmek için yorgun olarak akşamı etti.

B- Yüksek sesle okuyunuz:

١-هَلْ كُنْتَ عَاجِزًا عَنِ الْعَمَلِ الْبَارِحَةَ؟ dün

١-لا، مَا كُنْتُ عَاجِزًا عَنِ الْعَمَلِ الْبَارِحَةَ.

٢-هَلْ أَمْسَى طَاهِرٌ مُتْعَبًا؟

٢-نَعَمْ، أَمْسَى طَاهِرٌ مُتْعَبًا.

٣-هَلْ بَاتَ مَنْصُورٌ مَرِيضًا؟

٣-نَعَمْ، بَاتَ مَنْصُورٌ مَرِيضًا.

٤-هَلْ أَنْتَ قَادِرٌ عَلَى الْمُحَادَثَةِ بِالْعَرَبِيَّةِ جَيِّدًا؟

٤-لا، لَسْتُ قَادِرًا عَلَى الْمُحَادَثَةِ بِالْعَرَبِيَّةِ جَيِّدًا بَعْدُ.

Çizelgeden cümleler yapınız:

كَانَ	اَلطَّائِرَةُ	مُتْعَبًا.
أَصْبَحَ	اَلطَّبَّاخَةُ	نَائِمًا.
صَارَ	الطَّبِيبَةُ	نَشِيطَةً.
أَضْحَى	اَلْمُعَلِّمَةُ	نَائِمَةً.
ظَلَّ	اَلْخَيَّاطَةُ	مُتْعَبَاتٍ.
أَمْسَى	اَلطَّبِيبَاتُ	مُتْعَبَيْنِ.
بَاتَ	اَلْمُمَرِّضَةُ	كَبِيرَةً.
لَيْسَ	اَلرِّيَاضِيُّونَ	جَالِسَةً.
لَيْسَتْ	اَلْمُضَيِّفَةُ	عَامِلَةً.
كَانَتْ	اَلرَّجُلُ	نَائِمِينَ.
صَارَتْ	اَلْعَامِلاَنِ	مَرِيضَةً.
أَصْبَحَتْ	اَلْمُسَافِرُ	نَائِمَاتٍ.
أَضْحَتْ	اَلطَّبَّاخَاتُ	مُتْعَبِينَ.

كَانَ idi — أَصْبَحَ sabahleyin oldu — صَارَ oldu

أَضْحَى kuşluk vaktinde idi — ظَلَّ öğle vaktinde gündüzleyin .... idi,

أَمْسَى akşamleyin ... idi — بَاتَ geceyi geçirdi

لَيْسَ değil — مُضَيِّفَةٌ hostes — اَلطَّائِرَةُ uçak

EV ÖDEVİ

A- Boş yerleri doldurunuz:

١-اَلْبَيْتُ وَاسِعٌ.	كَانَ ....
٢-اَلْحَدِيقَةُ وَاسِعَةٌ.	..... الْحَدِيقَةُ .....
٣-اَلشَّارِعُ عَرِيضٌ.	.... عَرِيضًا.
٤-اَلطَّبِيبُ حَاذِقٌ.	كَانَ ....
٥-اَلطَّالِبُ مُجْتَهِدٌ.	.... مُجْتَهِدًا.
٦-اَلشَّارِعُ مُزْدَحِمٌ.	صَارَ ....
٧-اَلْجَوُّ مُتَلَوِّثٌ.	صَارَ ....
٨-اَلْعِمَارَةُ مُرْتَفِعَةٌ.	صَارَتْ ....
٩-اَلشَّقَّةُ ضَيِّقَةٌ.	..... اَلشَّقَّةُ .....
١٠-اَلْبِنْتُ كَبِيرَةٌ.	.... كَبِيرَةً.
١١-اَلرَّجُلُ مَرِيضٌ.	أَصْبَحَ ....
١٢-اَلطَّالِبُ مُتْعَبٌ.	.... مُتْعَبًا.
١٣-اَلْمُسَافِرُ نَائِمٌ.	..... الْمُسَافِرُ .....
١٤-اَلْمَرْأَةُ مَرِيضَةٌ.	أَصْبَحَتْ ....
١٥-اَلْبِنْتُ غَنِيَّةٌ.	.... غَنِيَّةً.
١٦-اَلْجَوُّ صَحْوٌ.	أَضْحَى ....
١٧-اَلْعَامِلُ نَشِيطٌ.	..... الْعَامِلُ .....
١٨-اَلدُّكَّانُ مَفْتُوحٌ.	.... مَفْتُوحًا.
١٩-اَلْمَرِيضُ مُتَأَلِّمٌ.	..... الْمَرِيضُ مُتَأَلِّمًا.
٢٠-اَلطَّبِيبَةُ نَائِمَةٌ.	.... نَائِمَةً.

٢١-اَلْحَدَّادُ مُتْعَبٌ. ظَلَّ ....

٢٢-اَلصَّبَّاغُ جَالِسٌ. ..... الصَّبَّاغُ .....

٢٣-اَلْحَارِسُ يَقِظٌ. ..... الْحَارِسُ .....

٢٤-اَلْمُمَرِّضَةُ نَشِيطَةٌ. ظَلَّتْ ....

٢٥-اَلْبَابُ مَقْفُولٌ. ..... الْبَابُ .....

٢٦-اَلْجَوُّ بَارِدٌ. أَمْسَى ....

٢٧-اَلطَّبِيبُ مَرِيضٌ. ..... الطَّبِيبُ .....

٢٨-اَلسُّوقُ مُزْدَحِمَةٌ. أَمْسَتْ ..... مُزْدَحِمَةً.

٢٩-اَلسِّلْعَةُ رَخِيصَةٌ. ..... السِّلْعَةُ .....

٣٠-اَلضَّيْفُ مَنْهُوكٌ. أَمْسَى ....

٣١-اَلْمَرِيضُ سَاهِرٌ. بَاتَ ....

٣٢-اَلْحَارِسُ قَائِمٌ. ..... الْحَارِسُ .....

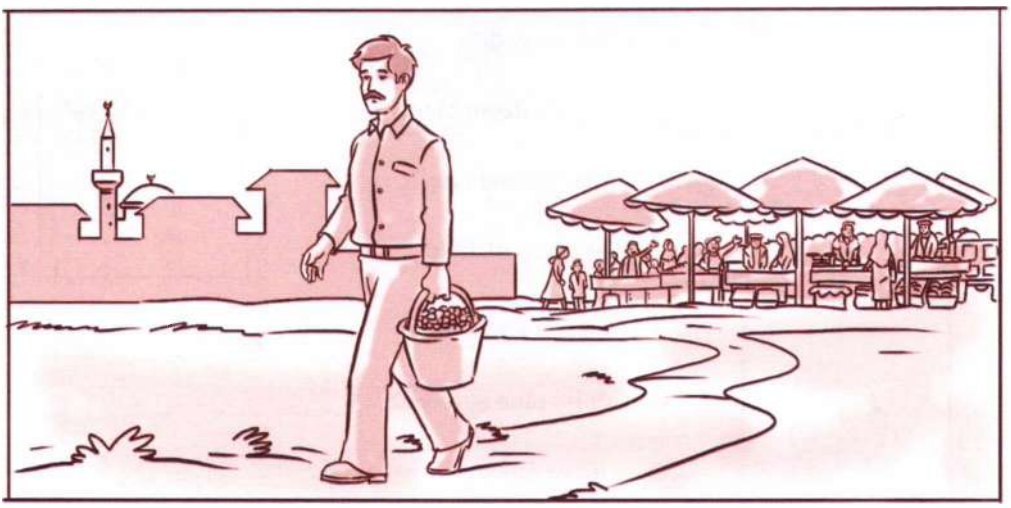
٣٣-اَلْجَوُّ مُظْلِمٌ. بَاتَ ....

٣٤-اَلْعَاصِفَةُ شَدِيدَةٌ. بَاتَتْ ....

٣٥-اَلْمِصْبَاحُ مُنِيرٌ. ..... الْمِصْبَاحُ .....

مُتَأَلِّمٌ muzdarip, acı çeken	مُرْتَفِعَةٌ yüksek	اَلسِّلْعَةُ ticârî eşya, mal
اَلصَّبَّاغُ boyacı	مُتَلَوِّثٌ kirli	اَلْحَارِسُ bekçi
اَلْعَاصِفَةُ fırtına	يَقِظٌ uyanık	مَقْفُولٌ kilitli
مُجْتَهِدٌ çalışkan	مُنِيرٌ aydınlatıcı	رَخِيصَةٌ ucuz
قَائِمٌ ayakta, dikilen	مَنْهُوكٌ bitkin	اَلضَّيْفُ konuk

اِسْمُ الْجِنْسِ وَ اِسْمُ الْوَحْدَةِ
Cins İsmi ve Teklik İsmi

ذَهَبَ طَاهِرٌ إِلَى السُّوقِ. وَ اِشْتَرَى تُفَّاحًا وَ عِنَبًا وَ سَفَرْجَلاً.
وَ رَجَعَ إِلَى بَيْتِهِ. وَ أَخَذَ الْأَطْفَالُ الْفَوَاكِهَ مِنْهُ.

أَخَذَ عَادِلٌ اَلتُّفَّاحَ، وَ أَخَذَ جَمِيلٌ اَلْعِنَبَ، فَأَخَذَ مَنْصُورٌ اَلسَّفَرْجَلَ.

ذَاقَ عَادِلٌ تُفَّاحَةً فَوَجَدَهَا حُلْوَةً. وَ ذَاقَ جَمِيلٌ عِنَبَةً فَوَجَدَهَا حُلْوَةً. وَ ذَاقَ مَنْصُورٌ سَفَرْجَلَةً فَوَجَدَهَا حَامِضَةً.

Tâhir pazara gitti. Elma, üzüm ve ayva satın aldı. Evine döndü. Çocuklar meyveleri ondan aldı.

Âdil elmayı aldı, Cemîl üzümü aldı, Mansûr da ayvayı aldı. Âdil bir elmanın tadına baktı ve onu tatlı buldu. Cemîl bir üzüm tânesi tattı ve onu tatlı buldu. Mansûr bir ayvanın tadına baktı ve onu ekşi buldu.

SORULAR VE CEVAPLAR

– مَاذَا ذَاقَ عَادِلٌ؟	Âdil neyi tattı?
– ذَاقَ عَادِلٌ تُفَّاحَةً.	Âdil bir elma tattı.
– هَلِ التُّفَّاحَةُ حُلْوَةٌ؟	Elma tatlı mı?
– نَعَمْ، اَلتُّفَّاحَةُ حُلْوَةٌ.	Evet, elma tatlı.

–مَاذَا أَكَلَ جَمِيلٌ؟	Cemîl ne yedi?
–أَكَلَ جَمِيلٌ عِنَبَةً.	Cemîl bir üzüm tânesi yedi.
–هَلْ وَجَدَهَا حُلْوَةً؟	Onu tatlı buldu mu?
–نَعَمْ، وَجَدَهَا حُلْوَةً.	Evet, onu tatlı buldu.

- مَاذَا أَكَلَ مَنْصُورٌ؟	Mansûr ne yedi?
- أَكَلَ مَنْصُورٌ سَفَرْجَلَةً.	Mansûr bir tâne ayva yedi.
- هَلِ السَّفَرْجَلَةُ حُلْوَةٌ؟	Ayva tatlı mı?
- لا، اَلسَّفَرْجَلَةُ حَامِضَةٌ.	Hayır ayva ekşidir.

اِسْمُ الْجِنْسِ		اِسْمُ الْوَحْدَةِ	
نَجْمٌ	yıldız (cinsi)	نَجْمَةٌ	bir tâne yıldız
سَمَكٌ	balık	سَمَكَةٌ	bir tâne balık
سُنْبُلٌ	başak	سُنْبُلَةٌ	bir tâne başak

أَكَلَ طَاهِرٌ سَمَكًا. — Tâhir balık yedi.

Tâhir'in balık cinsinden yemek yediğini, sığır veya koyun eti yemediğini anlarız.

أَكَلَ طَاهِرٌ سَمَكَةً. — Tâhir BİR balık yedi.

Tâhir'in balıktan, **bir tâne** yediğini anlarız.

Misâller:

Yüksek sesle okuyunuz:

- اِشْتَرَى مَحْمُودٌ عِنَبًا وَ أَكَلَ عِنَبَةً.

Mahmûd üzüm satın aldı ve bir üzüm tânesi yedi.

- أَخَذَ طَاهِرٌ تُفَّاحًا وَ أَكَلَ تُفَّاحَةً.

Tâhir elma aldı ve bir tâne elma yedi.

- أَخَذَ مَنْصُورٌ سَفَرْجَلاً وَ أَكَلَ سَفَرْجَلَةً.

Mansûr ayva aldı ve bir tâne ayva yedi.

- أَخَذَ عَارِفٌ سَمَكًا وَ أَكَلَ سَمَكَةً.

Ârif balık aldı ve bir tâne balık yedi.

- اِشْتَرَى جَمِيلٌ رُمَّانًا وَ أَكَلَ رُمَّانَةً.

Cemîl nar satın aldı ve bir nar yedi.

- أَخَذَ صَالِحٌ تَمْرًا وَ أَكَلَ تَمْرَةً.

Sâlih hurma aldı ve bir tâne hurma yedi.

- اِشْتَرَى صَادِقٌ ثُومًا وَ أَكَلَ ثُومَةً.

Sâdık sarmısak satın aldı ve bir tâne sarmısak yedi.

- أَخَذَ سَلِيمٌ بَصَلاً وَ أَكَلَ بَصَلَةً.

Selîm soğan aldı ve bir tâne soğan yedi.

- اِشْتَرَى مَحْمُودٌ زَيْتُونًا وَ أَكَلَ زَيْتُونَةً.

Mahmûd zeytin satın aldı ve bir tâne zeytin yedi.

- اِشْتَرَى عَلِيٌّ وَرْدًا وَ شَمَّ وَرْدَةً.

Ali gül satın aldı ve bir gülü kokladı.

- رَأَى خَالِدٌ حَمَامًا وَ اِشْتَرَى حَمَامَةً.

Hâlid güvercin gördü ve bir güvercin satın aldı.

مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنْبُلَةٍ مِائَةُ حَبَّةٍ... (سورة البقرة، ٢٦١)

'Mallarını Allah yolunda sarfedenlerin misâli, her başağında yüz tâne bulunan yedi başak bitiren bir tâne gibidir..'

ALIŞTIRMALAR

A- Yüksek sesle okuyunuz:

١ – مَاذَا أَكَلَ مَحْمُودٌ؟

Mahmûd ne yedi?

١ – أَكَلَ مَحْمُودٌ عِنَبًا.

Mahmûd üzüm yedi.

– أَكَلَ مَحْمُودٌ عِنَبَةً. ثُمَّ أَكَلَ عِنَبَةً أُخْرَى.

Mahmûd bir tâne üzüm yedi. Sonra başka bir tâne üzüm yedi.

– إِذَنْ أَكَلَ مَحْمُودٌ عِنَبَتَيْنِ؟

Öyleyse Mahmûd iki tâne üzüm yedi?

– نَعَمْ، هُوَ أَكَلَ عِنَبَتَيْنِ.

Evet, o iki üzüm tânesi yedi.

٢ – مَاذَا فِي الطَّبَقِ؟

Tabakta ne var?

٢ – فِي الطَّبَقِ تُفَّاحَتَانِ.

Tabakta iki elma var.

– مَنْ سَيَأْكُلُ التُّفَّاحَتَيْنِ؟

İki elmayı kim yiyecek?

– طَاهِرٌ سَيَأْكُلُ التُّفَّاحَتَيْنِ.

Tâhir iki elmayı yiyecek.

٣ – مَاذَا عَلَى الْمَائِدَةِ؟

Sofrada ne var?

٣ – عَلَى الْمَائِدَةِ سَفَرْجَلَتَانِ.

Sofrada iki ayva var.

– مَنْ سَيَأْكُلُهُمَا؟

Onları kim yiyecek?

– عَادِلٌ وَ طَاهِرٌ سَيَأْكُلانِهِمَا : هُمَا سَيَأْكُلانِ السَّفَرْجَلَتَيْنِ.

Âdil ve Tâhir onları yiyecek: ikisi, iki ayvayı yiyecek.

Sandıkta ne var?	٤ – مَاذَا فِي الصُّنْدُوقِ؟
Sandıkta nar var.	٤ – فِي الصُّنْدُوقِ رُمَّانٌ.
Narı kim yiyecek?	– مَنْ سَيَأْكُلُ الرُّمَّانَ؟
	– سَيَأْكُلُ جَمِيلٌ رُمَّانَةً، وَ سَيَأْكُلُ صَالِحٌ رُمَّانَةً:
	Cemîl bir nar yiyecek, Sâlih bir nar yiyecek:
İkisi iki nar yiyecekler.	– هُمَا سَيَأْكُلانِ رُمَّانَتَيْنِ.
Kafeste ne var?	٥ – مَاذَا فِي الْقَفَصِ؟
Kafeste iki güvercin var.	٥ – فِي الْقَفَصِ حَمَامَتَانِ.
İki güvercini kim satın aldı?	– مَنِ اشْتَرَى الْحَمَامَتَيْنِ؟
İkisini Hâlid satın aldı.	– اِشْتَرَاهُمَا خَالِدٌ.

B- Şu cümlelerdeki cins isimlerinin altına bir çizgi, teklik isimlerinin altına iki çizgi çiziniz:

١-رَأَيْتُ عِنَبًا فِي السُوقِ.	٢-اَلْبُرْتُقَالُ لَذِيذٌ.
Çarşıda üzüm gördüm.	Portakal(lar) lezzetlidir.
٣-اِشْتَرَى عَارِفٌ بُرْتُقَالَةً.	٤-أَكَلَ أَبُو طَاهِرٍ رُمَّانَةً.
Ârif bir tâne portakal satın aldı.	Tâhir'in babası bir nar yedi.
٥-اِصْطَادَ الصَّيَّادُ سَمَكَةً.	
Balıkçı bir balık tuttu.	

C- Arapçaya çeviriniz:

1- Bir başakta kaç tane var?	.....	١-
2- Tabakta ne var?	.....	٢-
3- Sandıkta ne var?	.....	٣-
4- Ne yedin? (erkeğe)	.....	٤-
5- Kaç elma yedin? (erkeğe)	.....	٥-
6- Üç elma yedim.	.....	٦-
7- Sandıkta ne var?	.....	٧-
8- Sandıkta muz var.	.....	٨-
9- Bir muz yiyeceksin. (hanıma)	.....	٩-
10- İki balık yedi. (hanım)	.....	١٠-
11- Ağda beş balık var.	.....	١١-
12- Mahmud üç tâne balık yedi.	.....	١٢-
13- Sofrada ekmek ve zeytin var.	.....	١٣-
14- Tâhir iki zeytin yedi.	.....	١٤-

EV ÖDEVİ

A- Cins isminin altına tek çizgi, Teklik isminin altına iki çizgi çiziniz:

١ – عَلَى كَتِفِ الضَّابِطِ نَجْمَتَانِ.	Subayın omuzunda iki yıldız var.
٢ – اِشْتَرَى صَادِقٌ رُمَّانًا وَ بُرْتُقَالاً فِي السُّوقِ.	Sâdık pazarda nar ve portakal satın aldı.
٣ – أَكَلَ طَاهِرٌ تُفَّاحَةً.	Tâhir bir elma yedi.
٤ – فِي الطَّبَقِ عِنَبٌ وَ تُفَّاحٌ وَ بُرْتُقَالٌ.	Tabakta üzüm, elma ve portakal var.
٥ – رَأَى صَالِحٌ حَمَامَةً.	Sâlih bir güvercin gördü.
٦ – فِي الصُّنْدُوقِ سَفَرْجَلٌ.	Sandıkta ayva var.
٧ – فِي الطَّبَقِ لَوْزٌ.	Tabakta bâdem var.
٨ – جَامِعَةُ الزَّيْتُونَةِ فِي تُونِسَ أَقْدَمُ مِنْ جَامِعَةِ الْأَزْهَرِ.	Tunus'taki Zeytûne Üniversitesi, Ezher Üniversitesinden daha eskidir.
٩ – عَلَى الْغُصْنِ وَرْدَتَانِ.	Dalda iki gül var.
١٠ – عَلَى الْمِنْضَدَةِ زَهْرَةٌ.	Masada bir çiçek var.
١١ – فِي هَذِهِ السُّنْبُلَةِ عَشْرُ حَبَّاتٍ.	Bu başakta on tâne var.
١٢ – فِي أَيِّ شَهْرٍ لَيْلَةُ الْقَدْرِ؟	Kadir gecesi hangi aydadır?
١٣ – فِي يَدِ الْبِنْتِ وَرْدَةٌ.	Kızın elinde bir gül var.
١٤ – أَخَذَ كَامِلٌ وَرَقَةً وَ رَسَمَ عَلَيْهَا زَهْرَةً.	Kâmil, bir yaprak (kağıt, sayfa) aldı ve üzerine bir çiçek çizdi.
١٥ – اَلشَّجَرَةُ فِي وَسَطِ الْمَيْدَانِ.	Ağaç meydanın ortasındadır.
١٦ – قَدَّمَ التَّاجِرُ عَيِّنَةً لِلْمُشْتَرِي.	Tâcir, alıcıya bir nümûne sundu.

B- Boş yerlere tırnak içindeki uygun kelimeleri koyunuz:

١-أَكَلْتُ ..... وَاحِدَةً. (تُفَّاحٌ)

٢-اِشْتَرَى كَامِلٌ ..... اِثْنَتَيْنِ. (سَيَّارَةٌ)

٣-أَكَلَ طَاهِرٌ ثَلاثَ ..... (مَوْزٌ)

٤-اِشْتَرَيْتُ صُنْدُوقًا مِنَ ..... (اَلْعِنَبُ)

٥-اِشْتَرَى سَلِيمٌ ..... وَاحِدًا. (قَلَمٌ)

C- Arapçaya çeviriniz:

1. Tabakta iki muz var.	.....	١-
2. Üç elma yedin mi?	.....	٢-
3. Bir güvercin satın aldım.	.....	٣-
4. Beş portakal yedik.	.....	٤-
5. Nar satın aldık.	.....	٥-
6. Sandıkta incir gördük.	.....	٦-

Çizelgeden cümleler yapınız

أَكَلَتْ	مَرْيَمُ	زَهْرَةً.
اِشْتَرَى	مَحْمُودٌ	عِنَبَةً.
أَكَلَ	طَاهِرٌ	تِينَةً.
رَأَى	زَيْنَبُ	سَمَكًا.
قَطَفَ	خَدِيجَةُ	تِينًا.
اِشْتَرَى	صَادِقٌ	سُنْبُلَةً.
رَأَتْ	خَالِدٌ	وَرْدَةً.
قَطَفَتْ	فَاطِمَةُ	زَيْتُونَةً.
		رُمَّانًا.
		تُفَّاحًا.
		رُمَّانَةً.

زَهْرَةٌ bir çiçek — رَأَى gördü — قَطَفَ kopardı

İnne ve Benzerleri إِنَّ وَ أَخَوَاتُهَا

يَرْقُدُ طَاهِرٌ عَلَى الْفِرَاشِ. حَضَرَ طَبِيبٌ وَ جَسَّ نَبْضَهُ.

عَلِمَ الطَّبِيبُ أَنَّ طَاهِرًا مَرِيضٌ. وَ وَصَفَ لَهُ الطَّبِيبُ أَدْوِيَةً.

وَ خَرَجَ الطَّبِيبُ مِنَ الْغُرْفَةِ. قَالَ الْأَبُ لِطَاهِرٍ:

- لَعَلَّ الْأَدْوِيَةَ نَافِعَةٌ. وَ قَالَ طَاهِرٌ:

- نَعَمْ، أَظُنُّ أَنَّ الْأَدْوِيَةَ تَنْفَعُنِي. وَ قَالَتِ الْأُمُّ:

- لَيْتَ طَاهِرًا لَبِسَ مِعْطَفَهُ قَبْلَ خُرُوجِهِ مِنَ الْبَيْتِ.

Tâhir yatakta yatıyor. Hekim geldi ve nabzını yokladı. Hekim, Tâhir'in hasta olduğunu bildi. Hekim ona reçete yazdı. Hekim odadan çıktı. Baba, Tâhir'e dedi ki:
- Umarım (belki) ilâçlar faydalıdır. Tâhir dedi ki:
- Evet ilâçların bana faydası olacağını sanıyorum. Anne dedi:
- Keşke Tâhir evden çıkmadan önce paltosunu giyseydi.

1- İnne ve Benzerleri şunlardır:

إِنَّ	أَنَّ	كَأَنَّ	لَكِنَّ	لَيْتَ	لَعَلَّ

2-İnne ve Benzerleri İsim Cümlesinin önüne gelir, Mubteda onun İsmi olur, **Mansûb** hale gelir, Haber, onun haberi olur, Merfû hâlde kalır:

اَلْمُبْتَدَأُ	اَلْخَبَرُ		اِسْمُ إِنَّ	خَبَرُ إِنَّ
اَلْوَلَدُ	مَرِيضٌ.	← إِنَّ	الْوَلَدَ	مَرِيضٌ.

			اِسْمُ أَنَّ	خَبَرُ أَنَّ	
عَلِمْتُ	أَنَّ	الْوَلَدَ		مَرِيضٌ.	Çocuğun hasta idiğini bildim.

			اِسْمُ كَأَنَّ	خَبَرُ كَأَنَّ	
	كَأَنَّ	الْكِتَابَ		أُسْتَاذٌ.	Kitap hoca gibidir.

				اِسْمُ لَكِنَّ	خَبَرُ لَكِنَّ
اَلْحَدِيقَةُ	وَاسِعَةٌ	لَكِنَّ	أَشْجَارَهَا		قَلِيلَةٌ.

Bahçe geniş fakat ağaçları az.

			اِسْمُ لَيْتَ	خَبَرُ لَيْتَ	
	لَيْتَ	الْخَبَرَ		صَحِيحٌ.	Keşke haber doğru olaydı.

			اِسْمُ لَعَلَّ	خَبَرُ لَعَلَّ	
	لَعَلَّ	الْبَحْرَ		هَادِئٌ.	Umulur ki deniz sâkindir.

Tenbîh: تَنْفَعُنِي deki تَنْفَعُ fiildir, ي Mef'ûlun Bih (nesne)'tir, aradaki نْ a Vikaye (Koruma) Nun'u نُونُ الْوِقَايَةِ denir, fiilden sonra ve ي den önce gelir, son harfin harekesini korur: (yoksa, son harfin harekesi, kesra'ya dönüşürdü); تَنْفَعِي olurdu.

buyur مُرْ	buyurur يَأْمُرُ	buyurdu أَمَرَ
bana buyur, emret مُرْنِي	bana buyurur يَأْمُرُنِي	bana buyurdu أَمَرَنِي

ALIŞTIRMALAR

A- Yüksek sesle okuyunuz:

Muhakkak ki şöför ustadır.	١ – إِنَّ السَّائِقَ مَاهِرٌ.
Bilgi lâmba gibidir.	٢ – كَأَنَّ الْعِلْمَ مِصْبَاحٌ.
Keşke öğrenci çalışkan olaydı.	٣ – لَيْتَ التِّلْمِيذَ مُجْتَهِدٌ.
Belki hekim mâhirdir.	٤ – لَعَلَّ الطَّبِيبَ حَاذِقٌ.
Aşçının hasta olduğunu biliyoruz.	٥ – نَعْلَمُ أَنَّ الطَّبَّاخَ مَرِيضٌ.

B- Şu cümlelerin önüne إِنَّ koyunuz:

Misâl: Hava hoştur.	اَلْجَوُّ لَطِيفٌ.
Muhakkak ki hava hoştur.	إِنَّ الْجَوَّ لَطِيفٌ.
Haber doğrudur.	١ – اَلْخَبَرُ صَحِيحٌ.
Müdür hastadır.	٢ – اَلْمُدِيرُ مَرِيضٌ.

٣- اَلْغُرْفَةُ نَظِيفَةٌ.	Oda temizdir.
٤- اَلْجَهْلُ مَرَضٌ.	Bilgisizlik hastalıktır.
٥- اَلدَّوَاءُ مُرٌّ.	İlâç acıdır.

C- Şu cümlelerin önüne لَعَلَّ koyunuz:

١- اَلتِّلْمِيذُ ذَكِيٌّ.	Öğrenci zekîdir.
٢- اَلْعَاصِمَةُ نَظِيفَةٌ.	Başkent temizdir.
٣- اَلرَّئِيسُ شَابٌّ.	Başkan gençtir.
٤- اَلرَّجُلُ عَالِمٌ.	Adam bilgilidir.
٥- اَلْمَرْأَةُ مُهَذَّبَةٌ.	Kadın terbiyelidir.
٦- اَلْفَارِسُ شُجَاعٌ.	Atlı yüreklidir.

D- Şu cümlelerin önüne تَعْلَمُ أَنَّ koyunuz:

اَلصَّفُّ وَاسِعٌ.	Sınıf geniştir.	اَلْمُدِيرُ قَصِيرٌ.	Müdür kısa boyludur.
اَلسَّبُّورَةُ عَرِيضَةٌ.	Tahta enlidir.	اَلْحَدِيقَةُ وَاسِعَةٌ.	Bahçe geniştir.
اَلطَّعَامُ لَذِيذٌ.	Yemek lezzetlidir.	اَلْمُدَرِّسُ طَوِيلٌ.	Öğretmen uzundur.
اَلْقِطَّةُ صَغِيرَةٌ.	Kedi küçüktür.	اَلْمَاءُ عَذْبٌ.	Su tatlıdır (lezzetlidir).
اَلْخَادِمُ مُتْعَبٌ.	Hizmetçi yorgundur.	اَلْحَرَارَةُ شَدِيدَةٌ.	Sıcaklık şiddetlidir.

Çizelgelerden cümleler yapınız

	الْمُدَرِّسَ	مُفِيدٌ.
	التِّلْمِيذَ	ذَكِيٌّ.
	الْكِتَابَ	مُجْتَهِدٌ.
	الْجَرِيدَةَ	وَاسِعَةٌ.
إِنَّ	الْغُرْفَةَ	مُضِرَّةٌ.
	الْعِمَارَةَ	قَدِيمٌ.
	الْمَدْرَسَةَ	رَقِيقٌ.
	الْأَثَاثَ	ضَخْمَةٌ.
	الدَّفْتَرَ	جَدِيدَةٌ.

اَلْأَثَاثُ mobilya	اَلْعِمَارَةُ apartman	مُضِرَّةٌ zararlı	قَدِيمٌ eski
مُفِيدٌ faydalı	رَقِيقٌ ince	عَابِثٌ yaramaz	ضَخْمَةٌ kocaman, iri

	الْمُدِيرَ	مُهَذَّبَةٌ.
	الْوَلَدَ	مَاهِرَةٌ.
	الْبِنْتَ	حَاذِقٌ.
تَعْلَمُونَ أَنَّ	الطَّبَّاخَةَ	مُتْعَبٌ.
	الطَّبِيبَ	عَابِثٌ

	التَّاجِرَ	أَمِينٌ.
	الْخَادِمَ	غَنِيٌّ.

أَشْهَدُ أَنَّ	مُحَمَّدًا	رَسُولُ اللهِ.
ben şahitlik ederim	Muhammed (s.a.v.)	Allah'ın elçisidir.

اَلْعَاقِلُ			الْعَالَمَ.
اَلْإِنْسَانُ			النَّاسَ.
اَلْمُسْلِمُ	يَعْلَمُ		الْحَيَوَانَاتِ.
اَلْمُؤْمِنُ			النَّبَاتَاتِ.
اَلرَّجُلُ	يَشْهَدُ	أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ	السَّمَاءَ.
سَلِيمٌ			الْأَرْضَ.
طَاهِرٌ	يُؤْمِنُ		الْجِبَالَ.
مَحْمُودٌ			الْكَوْنَ.
خَالِدٌ			النُّجُومَ.

اَلنَّبَاتَاتُ bitkiler	اَلنَّاسُ insanlar	اَلنُّجُومُ yıldızlar
اَلْكَوْنُ kâinat,evren	اَلْجِبَالُ dağlar	خَلَقَ yarattı
أَمِينٌ güvenilir	غَنِيٌّ zengin	عَابِثٌ yaramaz

حَاذِقٌ usta, mahir (Daha çok hekimler için kullanılır.)

	الْأَرْضَ	أُسْتَاذٌ.
	الشَّمْسَ	مِرْآةٌ.
	الْكِتَابَ	ضَبُعٌ.
كَأَنَّ	الْمَاءَ	مِصْبَاحٌ.
	الظَّالِمَ	**كُرَةٌ.**
	الْبَحْرَ	أَقْلامٌ.
	الْمَآذِنَ	مُلاءَةٌ.

اَلْبَيْتُ جَدِيدٌ		أَبَاهُ كَسُولٌ.
اَلْوَلَدُ مُجْتَهِدٌ		أَشْجَارَهَا قَلِيلَةٌ.
اَلْحَدِيقَةُ وَاسِعَةٌ	لَكِنَّ	**الْأَثَاثَ قَدِيمٌ.**
اَلرَّجُلُ كَرِيمٌ		اَلْأَبْنِيَةَ فِيهَا جَدِيدَةٌ.
اَلْمَدِينَةُ قَدِيمَةٌ		اِبْنَهُ بَخِيلٌ.

كَسُولٌ çok tembel	اَلْمَآذِنُ minâreler	ضَبُعٌ sırtlan

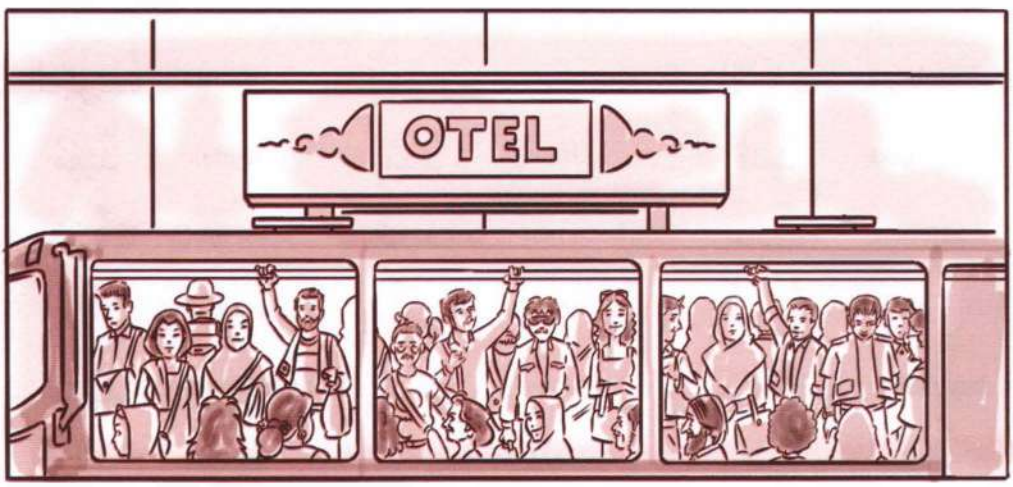
مُلاءَةٌ çarşaf	كَرِيمٌ cömert	بَخِيلٌ cimri	مِرْآةٌ ayna

	الْجَوَّ	نَافِعَةٌ.
	الْبَحْرَ	مُهَذَّبٌ.
لَيْتَ	النَّصِيحَةَ öğüt	عَالِمٌ.
	الْوَلَدَ	هَادِئٌ. sâkin
	الْأُسْتَاذَ	**لَطِيفٌ.**

	التِّلْمِيذَ	قَادِمٌ.
	الْإِمْتِحَانَ	مَقْفُولٌ.
لَعَلَّ	الْقَاضِيَ	سَهْلٌ.
	الْبَابَ	عَادِلٌ.
	الْمُسَافِرَ	نَاجِحٌ.

اَلْجَرِيدَةُ	gazete	اَلْعِمَارَةُ	apartman	اَلْأَثَاثُ	mobilya
مُفِيدٌ	faydalı	مُضِرَّةٌ	zararlı	قَدِيمٌ	eski
رَقِيقٌ	ince	ضَخْمَةٌ	iri, kocaman	عَابِثٌ	yaramaz
غَنِيٌّ	zengin	أَمِينٌ	güvenilir	اَلْعَاقِلُ	akıllı
يَشْهَدُ	tanıklık eder	اَلنَّاسُ	insanlar	اَلْحَيَوَانَاتُ	hayvanlar
اَلنَّبَاتَاتُ	bitkiler	اَلسَّمَاءُ	gök	اَلْجِبَالُ	dağlar
اَلْكَوْنُ	kâinat, evren	اَلنُّجُومُ	yıldızlar	اَلْمَآذِنُ	minareler
مِرْآةٌ	ayna	ضَبُعٌ	sırtlan	كُرَةٌ	top
مُلاَءَةٌ	çarşaf	اَلْبَحْرُ	deniz	كَرِيمٌ	cömert, asîl
اَلنَّصِيحَةُ	öğüt	هَادِئٌ	sâkin	قَادِمٌ	gelen, gelmekte
مَقْفُولٌ	kilitli	سَهْلٌ	kolay	عَادِلٌ	âdil
اَلْمُسَافِرُ	yolcu	نَاجِحٌ	başarılı	لَعَلَّ	belki
خَلَقَ	yarattı	قَلِيلٌ	az		

Sayı 11-20 اَلْعَدَدُ ١١ – ٢٠

جَاءَتْ حَافِلَةٌ وَ وَقَفَتْ. فِي الْحَافِلَةِ سَبْعَةَ عَشَرَ رَجُلاً وَ خَمْسَ عَشْرَةَ اِمْرَأَةً. هُمْ يَزُورُونَ الْجَوَامِعَ. يَسْكُنُونَ فِي الْفُنْدُقِ، وَ يَشْغَلُونَ ثَمَانِيَ عَشْرَةَ غُرْفَةً. سَيَمْكُثُونَ فِي هَذِهِ الْمَدِينَةِ عِشْرِينَ يَوْمًا.

Bir otobüs geldi ve durdu. Otobüste onyedi adam ve onbeş kadın var. Onlar câmileri ziyâret ediyorlar. Otelde kalıyorlar ve onsekiz oda işgâl ediyorlar. Bu şehirde yirmi gün kalacaklar.

ALIŞTIRMALAR

Yüksek sesle okuyunuz:

١-كَمْ رَجُلاً فِي الْحَافِلَةِ؟	Otobüste kaç adam var?
١-فِي الْحَافِلَةِ سَبْعَةَ عَشَرَ رَجُلاً.	Otobüste 17 adam var.
٢-كَمْ اِمْرَأَةً فِي الْحَافِلَةِ؟	Otobüste kaç kadın var?
٢-فِي الْحَافِلَةِ خَمْسَ عَشْرَةَ اِمْرَأَةً.	Otobüste 15 kadın var.
٣-مَاذَا يَفْعَلُونَ؟	Ne yapıyorlar?
٣-إِنَّهُمْ يَزُورُونَ الْجَوَامِعَ.	Câmileri geziyorlar.
٤-أَيْنَ يَسْكُنُونَ؟	Nerede sâkinler (kalıyorlar, oturuyorlar)?
٤-يَسْكُنُونَ فِي الْفُنْدُقِ.	Otelde kalıyorlar.
٥-كَمْ غُرْفَةً يَشْغَلُونَ فِي الْفُنْدُقِ؟	Otelde kaç oda işgal ediyorlar?
٥-يَشْغَلُونَ ثَمَانِيَ عَشْرَةَ غُرْفَةً فِي الْفُنْدُقِ.	Otelde 18 oda işgal ediyorlar.
٦- كَمْ سَيَمْكُثُونَ فِي هَذِهِ الْمَدِينَةِ؟	Bu şehirde ne kadar kalacaklar?
٦- سَيَمْكُثُونَ عِشْرِينَ يَوْمًا.	Bu şehirde 20 gün eğlenecekler.

اَلْعَدَدُ وَ الْمَعْدُودُ فِي الْمُذَكَّرِ :

Yüksek sesle okuyunuz

	مَعْدُودٌ	عَدَدٌ
Onbir adam geldi.	رَجُلاً.	جَاءَ أَحَدَ عَشَرَ
Oniki adam geldi.	رَجُلاً.	جَاءَ اِثْنَا عَشَرَ
Onüç adam geldi.	رَجُلاً.	جَاءَ ثَلاثَةَ عَشَرَ
Ondört adam geldi.	رَجُلاً.	جَاءَ أَرْبَعَةَ عَشَرَ
Onbeş adam geldi.	رَجُلاً.	جَاءَ خَمْسَةَ عَشَرَ
Onaltı adam geldi.	رَجُلاً.	جَاءَ سِتَّةَ عَشَرَ
Onyedi adam geldi.	رَجُلاً.	جَاءَ سَبْعَةَ عَشَرَ
Onsekiz adam geldi.	رَجُلاً.	جَاءَ ثَمَانِيَةَ عَشَرَ
Ondokuz adam geldi.	رَجُلاً.	جَاءَ تِسْعَةَ عَشَرَ
Yirmi adam geldi.	رَجُلاً.	جَاءَ عِشْرُونَ
Namazın onsekiz vâcibi vardır.	وَاجِبًا.	لِلصَّلاةِ ثَمَانِيَةَ عَشَرَ

إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ: يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا (يوسف ٤)

Bir zamanlar Yusuf babasına (şöyle) demişti: Babacığım! Ben rüyamda 11 yıldız gördüm.

إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا ... (التوبة ٣٦)

Bilin ki, Allah katında ayların sayısı onikidir.

OKUMA PARÇASI

يَسْقُطُ حُضُورُ الْجَمَاعَةِ بِوَاحِدٍ مِنْ ثَمَانِيَةَ عَشَرَ شَيْئًا: مَطَرٌ وَ بَرْدٌ وَ خَوْفٌ وَ ظُلْمَةٌ وَ حَبْسٌ وَ عَمًى وَ فَلَجٌ وَ قَطْعُ يَدٍ وَ رِجْلٍ وَ سَقَامٌ وَ إِقْعَادٌ وَ وَحَلٌ وَ زَمَانَةٌ وَ شَيْخُوخَةٌ وَ تَكْرَارُ فِقْهٍ بِجَمَاعَةٍ يَفُوتُهُ وَ حُضُورُ طَعَامٍ تَتُوقُهُ نَفْسُهُ وَ إِرَادَةُ سَفَرٍ وَ قِيَامُهُ بِمَرِيضٍ وَ شِدَّةُ رِيحٍ لَيْلاً، لاَ نَهَارًا.

وَ إِذَا اِنْقَطَعَ عَنِ الْجَمَاعَةِ لِعُذْرٍ مِنْ أَعْذَارِهَا الْمُبِيحَةِ لِلتَّخَلُّفِ، يَحْصُلُ لَهُ ثَوَابُهَا.

Şu onsekiz şeyden biriyle, cemâatte bulunmak (cemaâte katılmak görevi) düşer:

1. Yağmur,
2. (Şiddetli) Soğuk,
3. Korku,
4. Karanlık,
5. Hapis (te olmak, mahpusluk),
6. Körlük,
7. Felç,
8. Bir el veya ayağın kesikliği,
9. Hastalık,
10. Oturaklık (yürüyememek),
11. Çamur,
12. Kötürümlük,
13. Kocamılşık,
14. Kendileriyle fıkıh (tefsir, hadis vs.) okuduğu kimseleri, eğer cemaata giderse kaçırma (endişesi),
15. Sevdiği bir yemeğin hazırlanmış olması,
16. (Hazırlığını yaptığı) yolculuğa çıkmak istemesi,
17. Hastaya bakıyor olması, **18.** Geceleyin esen şiddetli yel, gündüzün değil.

Geri kalmayı mübâh kılan özürlerden birinden dolayı cemâatten kesilen (ayrı kalan) kimse, yalnız başına namaz kılınca da, cemâat sevâbını elde eder.

اَلْعَدَدُ وَ الْمَعْدُودُ فِي الْمُؤَنَّثِ :

Yüksek sesle okuyunuz

	مَعْدُودٌ	عَدَدٌ	
Onbir kadın geldi.	اِمْرَأَةً.	إِحْدَى عَشْرَةَ	جَاءَتْ
Oniki kadın geldi.	اِمْرَأَةً.	اِثْنَتَا عَشْرَةَ	جَاءَتْ
Onüç kadın geldi.	اِمْرَأَةً.	ثَلاثَ عَشْرَةَ	جَاءَتْ
Ondört kadın geldi.	اِمْرَأَةً.	أَرْبَعَ عَشْرَةَ	جَاءَتْ
Onbeş kadın geldi.	اِمْرَأَةً.	خَمْسَ عَشْرَةَ	جَاءَتْ
Onaltı kadın geldi.	اِمْرَأَةً.	سِتَّ عَشْرَةَ	جَاءَتْ
Onyedi kadın geldi.	اِمْرَأَةً.	سَبْعَ عَشْرَةَ	جَاءَتْ
Onsekiz kadın geldi.	اِمْرَأَةً.	ثَمَانِيَ عَشْرَةَ	جَاءَتْ
Ondokuz kadın geldi.	اِمْرَأَةً.	تِسْعَ عَشْرَةَ	جَاءتْ
Yirmi kadın geldi.	اِمْرَأَةً.	عِشْرُونَ	جَاءَتْ

1- Sayılar, 11-19 arasında, **Mebnî**'dir, sonları değişmez, 12 dışında hepsi **feth üzere mebnî**'dir. 12 Mu'rab'dır, sonu, cümle içindeki durumuna göre değişir.

2- Eğer Ma'dûd (sayılan) **Muzekker** ise, 13-19 arasındaki sayıların **ilk kısmının** sonunda **yuvarlak tâ** bulunur.

3- Ma'dûd (sayılan), 11-19 arasında **mebnî**'dir, son harfinin harekesi cümle içindeki durumuna göre değişmez.

4- Yirmi sayısı, Muzekker ve Muennes Ma'dûd için ortaklaşa kullanılır ve Mu'rab'dır.

Diğer Misâller:

أَحَدَ عَشَرَ طِفْلاً　　إِحْدَى عَشْرَةَ طِفْلَةً

اِثْنَا عَشَرَ طِفْلاً　　اِثْنَتَا عَشْرَةَ طِفْلَةً

جَاءَ اِثْنَا عَشَرَ رَجُلاً.	12 adam geldi.
رَأَى طَاهِرٌ اِثْنَيْ عَشَرَ رَجُلاً.	Tâhir 12 adam gördü.
سَلَّمَ طَاهِرٌ عَلَى اِثْنَيْ عَشَرَ رَجُلاً.	Tâhir 12 adama selâm verdi.

جَاءَتْ اِثْنَتَا عَشْرَةَ اِمْرَأَةً.	12 Kadın geldi.
رَأَى طَاهِرٌ اِثْنَتَيْ عَشْرَةَ اِمْرَأَةً.	Tâhir 12 kadın gördü.
سَلَّمَتْ فَاطِمَةُ عَلَى اِثْنَتَيْ عَشْرَةَ اِمْرَأَةً.	Fatma 12 kadını selâmladı.

12 sayısı Mu'rab'dır, ref' hâlinde Elifi muhâfaza eder, nasb ve cer hâlinde Elif, Yê'ye dönüşür. 13-19 arasındaki sayılar mebnî'dir.

Misâl: مُذَكَّرٌ مَرْفُوعٌ : ـُـــــ

جَاءَ ثَلاثَةَ عَشَرَ رَجُلاً.	Onüç adam geldi.
بَرِئَ أَرْبَعَةَ عَشَرَ رَجُلاً.	Ondört adam iyileşti (hastal).udlutruk natkı
نَامَ تِسْعَةَ عَشَرَ رَجُلاً.	Ondokuz adam uyudu.

مَنْصُوبٌ : ـَـــــ

رَأَى طَاهِرٌ أَحَدَ عَشَرَ رَجُلاً.	Tâhir onbir adam gördü.
رَأَى طَاهِرٌ ثَلاثَةَ عَشَرَ رَجُلاً.	Tâhir onüç adam gördü.
رَأَى طَاهِرٌ خَمْسَةَ عَشَرَ رَجُلاً.	Tâhir onbeş adam gördü.
رَأَى طَاهِرٌ سِتَّةَ عَشَرَ رَجُلاً.	Tâhir onalt adamı gördü.

مَجْرُورٌ :

سَلَّمَ طَاهِرٌ عَلَى أَحَدَ عَشَرَ رَجُلاً.	Tâhir onbir adama selâm verdi.
سَلَّمَ طَاهِرٌ عَلَى ثَلاثَةَ عَشَرَ رَجُلاً.	Tâhir onüç adama selâm verdi.
سَلَّمَ طَاهِرٌ عَلَى سَبْعَةَ عَشَرَ رَجُلاً.	Tâhir onyedi adama selâm verdi.
سَلَّمَ طَاهِرٌ عَلَى ثَمَانِيَةَ عَشَرَ رَجُلاً.	Tâhir onsekiz adama selâm verdi.

مُؤَنَّثٌ مَرْفُوعٌ :

جَاءَتْ إِحْدَى عَشْرَةَ اِمْرَأَةً.	Onbir kadın geldi.
جَاءَتْ ثَلاثَ عَشْرَةَ اِمْرَأَةً.	Onüç kadın geldi.
جَاءَتْ خَمْسَ عَشْرَةَ اِمْرَأَةً.	Onbeş kadın geldi.
جَاءَتْ سَبْعَ عَشْرَةَ اِمْرَأَةً.	Onyedi kadın geldi.

مَنْصُوبٌ :

رَأَتْ زَيْنَبُ إِحْدَى عَشْرَةَ اِمْرَأَةً.	Zeyneb onbir kadın gördü.
رَأَتْ زَيْنَبُ اِثْنَتَيْ عَشْرَةَ اِمْرَأَةً.	Zeyneb oniki kadın gördü.
رَأَتْ زَيْنَبُ ثَلاثَ عَشْرَةَ اِمْرَأَةً.	Zeyneb onüç kadın gördü.
رَأَتْ زَيْنَبُ أَرْبَعَ عَشْرَةَ اِمْرَأَةً.	Zeyneb ondört kadın gördü.

مَجْرُورٌ:

سَلَّمَتْ زَيْنَبُ عَلَى إِحْدَى عَشْرَةَ اِمْرَأَةً.	Zeyneb onbir kadına selâm verdi.
سَلَّمَتْ زَيْنَبُ عَلَى اِثْنَتَيْ عَشْرَةَ اِمْرَأَةً.	Zeyneb oniki kadına selâm verdi.
سَلَّمَتْ زَيْنَبُ عَلَى ثَلاثَ عَشْرَةَ اِمْرَأَةً.	Zeyneb onüç kadına selâm verdi.
سَلَّمَتْ زَيْنَبُ عَلَى تِسْعَ عَشْرَةَ اِمْرَأَةً.	Zeyneb ondokuz kadına selâm verdi.

عِشْرُونَ : Yirmi

Yirmi, hem Muzekker hem de Muennes için kullanılır:

عِشْرُونَ رَجُلاً عِشْرُونَ اِمْرَأَةً

عِشْرُونَ kelimesinde ref' hâlinde و durur

مَرِضَ عِشْرُونَ رَجُلاً.	Yirmi adam hastalandı.
ذَهَبَتْ عِشْرُونَ اِمْرَأَةً.	Yirmi kadın gitti.

Bu iki cümlede عِشْرُونَ kelimesi fâildir ve merfûdur.

Nasb ve Cer hâlinde, Waw, Yê'ye dönüşür:

نَصْبٌ :

رَأَى طَاهِرٌ عِشْرِينَ رَجُلاً.	Tâhir yirmi adam gördü.
رَأَتْ زَيْنَبُ عِشْرِينَ اِمْرَأَةً.	Zeyneb yirmi kadın gördü.

جَرٌّ:

سَلَّمَ طَاهِرٌ عَلَى عِشْرِينَ رَجُلاً.	Tâhir yirmi adama selâm verdi.
سَلَّمَتْ زَيْنَبُ عَلَى عِشْرِينَ اِمْرَأَةً.	Zeynep yirmi kadına selâm verdi.

ALIŞTIRMALAR

A- Yüksek sesle okuyunuz:

١- فِي الْحَدِيقَةِ أَحَدَ عَشَرَ طِفْلاً.	Bahçede onbir çocuk var.
٢- فِي الْحَدِيقَةِ اِثْنَا عَشَرَ طِفْلا.	Bahçede oniki çocuk var.
٣- فِي الْحَدِيقَةِ ثَلاثَةَ عَشَرَ طِفْلا.	Bahçede 13 çocuk var.
٤- فِي الْحَدِيقَةِ أَرْبَعَةَ عَشَرَ طِفْلا.	Bahçede 14 çocuk var.
٥- فِي الْحَدِيقَةِ خَمْسَةَ عَشَرَ طِفْلا.	Bahçede 15 çocuk var.
٦- فِي الْحَدِيقَةِ سِتَّةَ عَشَرَ طِفْلا.	Bahçede 16 çocuk var.
٧- فِي الْحَدِيقَةِ سَبْعَةَ عَشَرَ طِفْلا.	Bahçede 17 çocuk var.
٨- فِي الْحَدِيقَةِ ثَمَانِيَةَ عَشَرَ طِفْلا.	Bahçede 18 çocuk var.
٩- فِي الْحَدِيقَةِ تِسْعَةَ عَشَرَ طِفْلا.	Bahçede 19 çocuk var.
١٠- فِي الْحَدِيقَةِ عِشْرُونَ طِفْلاً.	Bahçede yirmi çocuk var.

B- Yüksek sesle okuyunuz:

١- فِي الْحَدِيقَةِ إِحْدَى عَشْرَةَ شَجَرَةً.	Bahçede onbir ağaç var.
٢- فِي الْحَدِيقَةِ اِثْنَتَا عَشْرَةَ شَجَرَةً.	Bahçede 12 ağaç var.
٣- فِي الْحَدِيقَةِ ثَلاثَ عَشْرَةَ شَجَرَةً.	Bahçede 13 ağaç var.
٤- فِي الْحَدِيقَةِ أَرْبَعَ عَشْرَةَ شَجَرَةً.	Bahçede 14 ağaç var.
٥- فِي الْحَدِيقَةِ خَمْسَ عَشْرَةَ شَجَرَةً.	Bahçede 15 ağaç var.
٦- فِي الْحَدِيقَةِ سِتَّ عَشْرَةَ شَجَرَةً.	Bahçede 16 ağaç var.

٧- فِي الْحَدِيقَةِ سَبْعَ عَشْرَةَ شَجَرَةً.	Bahçede 17 ağaç var.
٨- فِي الْحَدِيقَةِ ثَمَانِيَ عَشْرَةَ شَجَرَةً.	Bahçede 18 ağaç var.
٩- فِي الْحَدِيقَةِ تِسْعَ عَشْرَةَ شَجَرَةً.	Bahçede 19 ağaç var.
١٠- فِي الْحَدِيقَةِ عِشْرُونَ شَجَرَةً.	Bahçede yirmi ağaç var.

C- Yüksek sesle okuyunuz:

١-رَأَيْنَا أَحَدَ عَشَرَ طِفْلاً.	Onbir çocuk gördük.
٢-رَأَيْنَا اِثْنَيْ عَشَرَ طِفْلا.	12 çocuk gördük.
٣-رَأَيْنَا ثَلاثَةَ عَشَرَ طِفْلا.	13 çocuk gördük.
٤-رَأَيْنَا أَرْبَعَةَ عَشَرَ طِفْلا.	14 çocuk gördük.
٥-رَأَيْنَا خَمْسَةَ عَشَرَ طِفْلا.	15 çocuk gördük.
٦-رَأَيْنَا سِتَّةَ عَشَرَ طِفْلا.	16 çocuk gördük.
٧-رَأَيْنَا سَبْعَةَ عَشَرَ طِفْلا.	17 çocuk gördük.
٨-رَأَيْنَا ثَمَانِيَةَ عَشَرَ طِفْلا.	18 çocuk gördük.
٩-رَأَيْنَا تِسْعَةَ عَشَرَ طِفْلا.	19 çocuk gördük.
١٠-رَأَيْنَا عِشْرِينَ طِفْلاً.	Yirmi çocuk gördük.

D- Yüksek sesle okuyunuz:

١-رَأَيْنَا إِحْدَى عَشْرَةَ شَجَرَةً.	Onbir ağaç gördük.
٢-رَأَيْنَا اِثْنَتَيْ عَشْرَةَ شَجَرَةً.	12 ağaç gördük.
٣-رَأَيْنَا ثَلاثَ عَشْرَةَ شَجَرَةً.	13 ağaç gördük.

٤-رَأَيْنَا أَرْبَعَ عَشْرَةَ شَجَرَةً.	14 ağaç gördük.
٥-رَأَيْنَا خَمْسَ عَشْرَةَ شَجَرَةً.	15 ağaç gördük.
٦-رَأَيْنَا سِتَّ عَشْرَةَ شَجَرَةً.	16 ağaç gördük.
٧-رَأَيْنَا سَبْعَ عَشْرَةَ شَجَرَةً.	17 ağaç gördük.
٨-رَأَيْنَا ثَمَانِيَ عَشْرَةَ شَجَرَةً.	18 ağaç gördük.
٩-رَأَيْنَا تِسْعَ عَشْرَةَ شَجَرَةً.	19 ağaç gördük.
١٠-رَأَيْنَا عِشْرِينَ شَجَرَةً.	Yirmi ağaç gördük.

E- Yüksek sesle okuyunuz:

١-سَلَّمْنَا عَلَى أَحَدَ عَشَرَ نَجَّارًا.	Onbir marangoza selâm verdik.
٢-سَلَّمْنَا عَلَى اِثْنَيْ عَشَرَ نَجَّارًا.	Oniki marangoza selâm verdik.
٣-سَلَّمْنَا عَلَى ثَلاثَةَ عَشَرَ نَجَّارًا.	Onüç marangoza selâm verdik.
٤-سَلَّمْنَا عَلَى أَرْبَعَةَ عَشَرَ نَجَّارًا.	Ondört marangoza selâm verdik.
٥-سَلَّمْنَا عَلَى خَمْسَةَ عَشَرَ طَبَّاخًا.	Onbeş aşçıya selâm ver[d]ik.
٦-سَلَّمْنَا عَلَى سِتَّةَ عَشَرَ حَدَّادًا.	Onaltı demirciye selâm verdi.
٧-سَلَّمْنَا عَلَى سَبْعَةَ عَشَرَ خَيَّاطًا.	Onyedi terziye selâm verdik.
٨-سَلَّمْنَا عَلَى ثَمَانِيَةَ عَشَرَ صَبَّاغًا.	Onsekiz boyacıya selâm verdik.
٩-سَلَّمْنَا عَلَى تِسْعَةَ عَشَرَ طَبِيبًا.	Ondokuz doktora selâm verdik.
١٠-سَلَّمْنَا عَلَى عِشْرِينَ رَجُلاً.	Yirmi adama selâm verdik.

F- Yüksek sesle okuyunuz:

١-نَظَرْنَا إِلَى إِحْدَى عَشْرَةَ شَجَرَةً.
٢-نَظَرْنَا إِلَى اِثْنَتَيْ عَشْرَةَ شَجَرَةً.
٣-نَظَرْنَا إِلَى ثَلاثَ عَشْرَةَ شَجَرَةً.
٤-نَظَرْنَا إِلَى أَرْبَعَ عَشْرَةَ شَجَرَةً.
٥-نَظَرْنَا إِلَى خَمْسَ عَشْرَةَ شَجَرَةً.
٦-نَظَرْنَا إِلَى سِتَّ عَشْرَةَ شَجَرَةً.
٧-نَظَرْنَا إِلَى سَبْعَ عَشْرَةَ شَجَرَةً.
٨-نَظَرْنَا إِلَى ثَمَانِيَ عَشْرَةَ شَجَرَةً.
٩-نَظَرْنَا إِلَى تِسْعَ عَشْرَةَ شَجَرَةً.
١٠-نَظَرْنَا إِلَى عِشْرِينَ شَجَرَةً.

EV ÖDEVİ

A- Rakamları kelimelerle yazınız ve kelimeleri harekeleyiniz:

١١ طَالِب	١٢ تِلْمِيذَة	١٣ رَجُل
١٤ طِفْل	١٥ طِفْلَة	١٦ طَبِيبَة
١٧ مُدَرِّس	١٨ طَبَّاخ	١٩ نَجَّار
٢٠ تِلْمِيذ	٢٠ مُدَرِّسَة	

B- Rakamları kelimelerle yazınız ve kelimeleri harekeleyiniz:

جَاءَ ١١ رَجُلاً.	جَاءَتْ ١٢ اِمْرَأَةً.
سَلَّمْنَا عَلَى ١٥ رَجُلاً.	رَأَيْنَا ١٩ اِمْرَأَةً.
نَظَرْنَا إِلَى ٢٠ رَجُلاً.	

C- Boş yerlere uygun kelimeleri koyunuz

١- جَاءَ	عَشَرَ طِفْلاً. (١١)
٢- رَأَيْنَا ثَلاثَةَ	رَجُلاً. (١٣)
٣- سَلَّمْنَا عَلَى خَمْسَةَ	رَجُلاً. (١٥)
٤- رَأَيْنَا	اِمْرَأَةً. (٢٠)
٥- كَتَبْنَا إِلَى	طَالِبًا. (١٨)
٦- جَاءَ	رَجُلا. (١٩)
٧- فِي السُّوقِ	عَشَرَ قَصَّابًا. (١٦)
٨- سَلَّمْنَا عَلَى	نَجَّارًا. (٢٠)
٩- فِي السَّنَةِ	شَهْرًا. (١٢)
١٠- فِي حَدِيقَةِ الْحَيَوَانَاتِ	ثَعْلَبًا. (١٤)

D- Boş yerleri doldurunuz:

١- أَكَلَ طَاهِرٌ	زَيْتُونَةً. (١١)
٢- أَكَلَ سَلِيمٌ	تَمْرَةً. (١٢)
٣- أَكَلَ صَادِقٌ	تِينَةً. (١٣)
٤- اِشْتَرَى خَالِدٌ	رُمَّانَةً. (١٤)
٥- قَطَفَتْ اَلْبِنْتُ	وَرْدَةً. (١٥)
٦- قَطَفَ الْوَلَدُ	زَهْرَةً. (١٦)
٧- سَلَّمَ حَامِدٌ عَلَى	طَبَّاخَةً. (١٨)
٨- مَرَّ قَاسِمٌ بِـ	عَامِلا. (١٩)

٩- فِي الصُّنْدُوقِ ..... بُرْتُقَالَةً. (٢٠)

١٠- قَرَأَ طَاهِرٌ ..... قِصَّةً فِي الْعُطْلَةِ. (١٢)

قَطَفَ، قَطَفَتْ kopardı	اَلْعُطْلَةُ tatil	تِينَةٌ bir incir	قِصَّةٌ hikaye

Çizelgelerden cümleler yapınız

فِي الْمُسْتَشْفَى	أَحَدَ عَشَرَ	شَجَرَةً.
عَلَى الْمِنْضَدَةِ	اِثْنَا عَشَرَ	تِلْمِيذًا.
فِي الْمِحْفَظَةِ	عِشْرُونَ	صَفًّا.
فِي الْحَدِيقَةِ	ثَلاثَةَ عَشَرَ	رَاكِبًا.
فِي الصَّفِّ	اِثْنَتَا عَشْرَةَ	كِتَابًا.
فِي الْحَافِلَةِ	تِسْعَةَ عَشَرَ	مُمَرِّضَةً.
فِي الْمَدْرَسَةِ	خَمْسَ عَشْرَةَ	قَلَمًا.
فِي الْفِنَاءِ	سَبْعَ عَشْرَةَ	مُدَرِّسَةً.

رَأَيْنَا	عِشْرِينَ	صَحِيفَةً.
لَقِيَ طَاهِرٌ	تِسْعَةَ عَشَرَ	زَهْرَةً.
سَلَّمْنَا عَلَى	إِحْدَى عَشْرَةَ	مُدَرِّسًا.
مَرَرْنَا بِـ	اِثْنَيْ عَشَرَ	طَبِيبَةً.
كَتَبْنَا إِلَى	أَرْبَعَ عَشَرَةَ	طَبِيبًا.
قَرَأْتُمْ	خَمْسَ عَشَرَةَ	مُمَرِّضَةً.
قَطَفْتُمْ	ثَمَانِيَ عَشْرَةَ	تِلْمِيذًا.

مُمَرِّضَةٌ hemşire	مَرَرْنَا بِـ ... e uğradık

Edilgen Fiil اَلْفِعْلُ الْمَبْنِيُّ لِلْمَجْهُولِ

فَتَحَ الرَّجُلُ الْبَابَ وَ دَخَلَ الْمَطْعَمَ. ثُمَّ جَلَسَ الرَّجُلُ وَ أَكَلَ الطَّعَامَ وَ شَرِبَ الْمَاءَ.

فُتِحَ الْبَابُ. أُكِلَ الطَّعَامُ وَ شُرِبَ الْمَاءُ.

Adam kapıyı açtı ve lokantaya girdi. Sonra adam oturdu, yemeği yedi ve suyu içti.
Kapı açıldı. Yemek yenildi ve su içildi.

– هَلْ فُتِحَ الْبَابُ؟	Kapı açıldı mı?
– نَعَمْ، فُتِحَ الْبَابُ.	Evet, kapı açıldı.
– أَيُّ بَابٍ فُتِحَ؟	Hangi kapı açıldı?
– فُتِحَ بَابُ الْمَطْعَمِ.	Lokantanın kapısı açıldı.

Yemek yenildi mi?	- هَلْ أُكِلَ الطَّعَامُ؟
Evet, yemek yenildi.	- نَعَمْ، أُكِلَ الطَّعَامُ.
Su içildi mi?	- هَلْ شُرِبَ الْمَاءُ؟
Evet, su içildi.	- نَعَمْ، شُرِبَ الْمَاءُ.

	اَلْفِعْلُ	اَلْفَاعِلُ	اَلْمَفْعُولُ بِهِ
Adam kapıyı açtı.	فَتَحَ	الرَّجُلُ	الْبَابَ.
Sözde fâil	الْمَجْهُولُ	نَائِبُ الْفَاعِلِ	
	فُتِحَ	الْبَابُ.	
Adam yemeği yedi.	اَلْمَعْلُومُ : أَكَلَ	الرَّجُلُ	الطَّعَامَ.
Yemek yenildi.	اَلْمَجْهُولُ : أُكِلَ		الطَّعَامُ.
Adam suyu içti.	اَلْمَعْلُومُ : شَرِبَ	الرَّجُلُ	الْمَاءَ.
Su içildi.	اَلْمَجْهُولُ : شُرِبَ		الْمَاءُ.

Misâller:

Kitap açıldı.	١- فَتَحَ التِّلْمِيذُ الْكِتَابَ.	فُتِحَ الْكِتَابُ.
Ders anlaşıldı.	٢- فَهِمَ التِّلْمِيذُ الدَّرْسَ.	فُهِمَ الدَّرْسُ.
Mektup okundu.	٣- قَرَأَ الْأُسْتَاذُ الرِّسَالَةَ.	قُرِئَتْ اَلرِّسَالَةُ.

٤- عَلِمَ مَنْصُورٌ اَلْحَادِثَ.	عُلِمَ الْحَادِثُ.	Kaza bilindi, öğrenildi
٥- وَجَدَ صَادِقٌ قَلَمًا.	وُجِدَ قَلَمٌ.	Bir kalem bulundu.
٦- كَسَرَ الْوَلَدُ الزُّجَاجَ.	كُسِرَ الزُّجَاجُ.	Cam kırıldı.
٧- قَتَلَ الصَّيَّادُ الْخِنْزِيرَ.	قُتِلَ الْخِنْزِيرُ.	Domuz öldürüldü.
٨- بَلَعَ الضِّفْدَعُ الذُّبَابَ.	بُلِعَ الذُّبَابُ.	Sinek yutuldu.
٩- بَلَعَتِ الْحَيَّةُ الضِّفْدَعَ.	بُلِعَ الضِّفْدَعُ.	Kurbağa yutuldu.
١٠- كَتَبَ التِّلْمِيذُ الدَّرْسَ.	كُتِبَ الدَّرْسُ.	Ders yazıldı.

اَلصَّيَّادُ avcı	اَلْحَيَّةُ yılan

Üçlü Fiil, Mâzi'de فُعِلَ vezninde edilgen olur:

فَتَحَ ←	فُتِحَ	أَكَلَ ←	أُكِلَ

فُتِحَ الْبَابُ.	Kapı açıldı.
فُتِحَتْ اَلنَّافِذَةُ.	Pencere açıldı.
أُكِلَ الطَّعَامُ.	Yemek yenildi.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ. (البقرة ١٨٣)

Ey inanmış olanlar: sizden öncekilere farz kılınmış olduğu gibi size oruç farz kılındı, umulur ki korunursunuz. (el-Bakara, 183)

	inanmak	إِيمَانًا	يُؤْمِنُ	آمَنَ
(etken fiil)	yazmak	كَتْبًا، كِتَابًا، كِتَابَةً	يَكْتُبُ	كَتَبَ
(edilgen fiil)	yazılmak	كَتْبًا، كِتَابًا، كِتَابَةً	يُكْتَبُ	كُتِبَ

Arapçada, edilgen fiilin ayrıca masdarı yoktur.

Mükellefiyet, görev, yükümlülük gereklik ifâde ediyor. (üzerine) عَلَى

Sizin üzerinize (Allah CC tarafından) yazıldı, FARZ KILINDI	كُتِبَ عَلَيْكُمْ

oruç tutmak	صَوْمًا، صِيَامًا	يَصُومُ	صَامَ

Masdar aynı zamanda isimdir; (masdar) oruç صَوْمٌ، صِيَامٌ o fiilin, eylemin adıdır.

Mechûl fiilden sonra gelen isim: **nâibul fâildir.**	اَلصِّيَامُ
Oruç size farz kılındı.	كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ.
Sizden öncekilere farz kılındı.	كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ.

korumak	وَقْيًا، وِقَايَةً	يَقِي	وَقَى
Takvâ sahibi olmak, korunmak, sakınmak	اِتِّقَاءً	يَتَّقِي	اِتَّقَى

Takva sahibi olursunuz, korunursunuz, sakınırsınız, تَتَّقُونَ

Oruç tutmanın, bir çok hastalıktan korunma sağladığı biliniyor. O bakımdan oruç tutma eyleminin, tutana takva sağladığı kadar, onun hastalıklardan korunmasına da yardımcı olduğu anlaşılıyor. Nitekim, Rasûlullah SAV şöyle buyurmuştur:

Oruç tutun sağlıklı olursunuz.	صُومُوا تَصِحُّوا

اَلْمَعِدَةُ بَيْتُ الدَّاءِ وَ الْحِمْيَةُ رَأْسُ كُلِّ دَوَاءٍ.

Mide, dert evidir (ocağıdır), perhiz her tedavinin başıdır.

حَمَى	يَحْمِي	حَمْيًا، حِمَايَةً	korumak
حِمْيَةٌ	bir nevi korumak	vezni, çeşit, nev'i bildirir.	فِعْلَة

اَلْمُضَارِعُ الْمَجْهُولُ : Mechûl Muzâri':

Yüksek sesle okuyunuz:

يَفْتَحُ الرَّجُلُ الْبَابَ وَ يَدْخُلُ الْمَطْعَمَ. ثُمَّ يَجْلِسُ الرَّجُلُ وَ يَأْكُلُ الطَّعَامَ وَ يَشْرَبُ الْمَاءَ.

يُفْتَحُ الْبَابُ. يُؤْكَلُ الطَّعَامُ وَ يُشْرَبُ الْمَاءُ.

Adam kapıyı açıyor ve lokantaya giriyor. Sonra adam oturuyor, yemeği yiyor ve suyu içiyor. Kapı açılıyor. Yemek yeniliyor ve su içiliyor.

– هَلْ يُفْتَحُ الْبَابُ؟	Kapı açılıyor mu?
– نَعَمْ، يُفْتَحُ الْبَابُ.	Evet, kapı açılıyor.
– أَيُّ بَابٍ يُفْتَحُ؟	Hangi kapı açılıyor?
– يُفْتَحُ بَابُ الْمَطْعَمِ.	Lokantanın kapısı açılıyor.

- هَلْ يُؤْكَلُ الطَّعَامُ؟	Yemek yeniliyor mu?
- نَعَمْ، يُؤْكَلُ الطَّعَامُ.	Evet, yemek yeniliyor.
- هَلْ يُشْرَبُ الْمَاءُ؟	Su içiliyor mu?
- نَعَمْ، يُشْرَبُ الْمَاءُ.	Evet, su içiliyor.

Üçlü Fiil, Muzâri'de يُفْعَلُ Yuf'alu vezninde edilgen olur:

يَفْتَحُ ←	يُفْتَحُ	يَأْكُلُ ←	يُؤْكَلُ
يَشْرَبُ ←	يُشْرَبُ	يَفْهَمُ ←	يُفْهَمُ

Yüksek sesle okuyunuz:

١- يَقْرَأُ التِّلْمِيذُ الْكِتَابَ.	يُقْرَأُ الْكِتَابُ.
Öğrenci kitabı okuyor.	Kitap okunuyor.
٢- يَفْتَحُ الرَّجُلُ الْبَابَ.	يُفْتَحُ الْبَابُ.
Adam kapıyı açıyor.	Kapı açılıyor.
٣- يَفْتَحُ الرَّجُلُ النَّافِذَةَ.	تُفْتَحُ النَّافِذَةُ.
Adam pencereyi açıyor.	Pencere açılıyor.
٤- يَقْرَأُ صَادِقٌ مَجَلَّةً.	تُقْرَأُ مَجَلَّةٌ.
Sâdık bir dergi okuyor.	Bir dergi okunuyor.
٥- يَجِدُ مَحْمُودٌ قَلَمًا.	يُوجَدُ قَلَمٌ.
Mahmûd bir kalem buluyor.	Bir kalem bulunuyor.
٦- يَكْسِرُ الْوَلَدُ الزُّجَاجَ.	يُكْسَرُ الزُّجَاجُ.
Çocuk camı kırıyor.	Cam kırılıyor.
٧- يَقْتُلُ الشُّرْطِيُّ الْمُجْرِمَ.	يُقْتَلُ الْمُجْرِمُ.
Polis suçluyu öldürüyor.	Suçlu öldürülüyor.
٨- يَأْكُلُ الضِّفْدَعُ الذُّبَابَ.	يُؤْكَلُ الذُّبَابُ.
Kurbağa sineği yiyor.	Sinek yeniyor.
٩- تَأْكُلُ الْحَيَّةُ الضِّفْدَعَ.	يُؤْكَلُ الضِّفْدَعُ.
Yılan kurbağayı yiyor.	Kurbağa yeniyor.
١٠- يَقْطَعُ الْقَصَّابُ اللَّحْمَ.	يُقْطَعُ اللَّحْمُ.
Kasap eti kesiyor.	Et kesiliyor.

لَا يُلْدَغُ الْمُؤْمِنُ مِنْ جُحْرٍ وَاحِدٍ مَرَّتَيْنِ. (حديثٌ شريفٌ)

Mümin bir delikten iki defa sokulmaz (aynı konuda iki kez aldanmaz).

EV ÖDEVİ

A- Fiilleri mechûl yapınız:

عَلِمَ كَتَبَ قَطَعَ أَخَذَ فَهِمَ كَسَرَ بَلَعَ جَعَلَ

yaptı yuttu

B- Şu fiileri mechûl yapınız:

يَنْظُرُ يَفْتَحُ يَدْخُلُ يَجْلِسُ يَذْهَبُ يَرْجِعُ يَجْعَلُ

C- Şu cümleleri mechûl yapınız:

١- أَكَلَ الْوَلَدُ الطَّعَامَ. ←	أُكِلَ الطَّعَامُ.
٢- يَشْرَبُ الْعَامِلُ الشَّايَ.	İşçi çayı içiyor.
٣- كَتَبَ الْوَلَدُ التَّمْرِينَ.	Çocuk alıştırmayıı yazdı.
٤- كَسَرَ الطِّفْلُ الْكَأْسَ.	Çocuk bardağı kırdı.
٥- سَمِعَ الرَّجُلُ الْخَبَرَ.	Adam haberi işitti.
٦- يَبْنِي الْعَامِلُ الْبَيْتَ.	İşçi evi yapıyor.
٧- قَتَلَ الشُّرْطِيُّ الْمُجْرِمَ.	Polis suçluyu öldürdü.
٨- يَشْرَبُ الطِّفْلُ الْحَلِيبَ.	Çocuk sütü içiyor.

٩- يَقْرَأُ التِّلْمِيذُ الْكِتَابَ. Öğrenci kitabı okuyor.

١٠- يَفْتَحُ التَّاجِرُ الدُّكَّانَ. يُفْتَحُ الدُّكَّانُ.

Ezberleyiniz:

اَلتَّاجِرُ الصَّدُوقُ الْأَمِينُ يُحْشَرُ مَعَ النَّبِيِّينَ وَ الصِّدِّيقِينَ وَ الشُّهَدَاءِ.

(حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Doğru olup kendisine güven duyulan tâcir, peygamberler, sıddiyklar ve şehîdlerle birlikte haşrolunacaktır.

اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عِلْمٍ لا يَنْفَعُ وَ عَمَلٍ لا يُرْفَعُ وَ دُعَاءٍ لا يُسْمَعُ.

(حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Ey Allah'ım, fayda vermeyen ilimden, kabul olunmayan amelden ve duâdan Sana sığınırım.

خَيْرُكُمْ مَنْ يُرْجَى خَيْرُهُ وَ يُؤْمَنُ شَرُّهُ وَ شَرُّكُمْ مَنْ لَا يُرْجَى خَيْرُهُ وَ لَا يُؤْمَنُ شَرُّهُ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Sizin hayırlınız, iyiliği umulan ve şerrinden emîn olunan kimsedir. Kötünüz ise, hayrı umulmayan ve şerrinden emîn olunmayandır.

(شَرٌّ kötü, daha kötü ve en kötü anlamlarına gelir, hangi anlamda kullanılmış olduğu, cümle içindeki durumundan anlaşılır.)

مَثَلُ الْبَيْتِ الَّذِي يُذْكَرُ اللّٰهُ فِيهِ وَ الْبَيْتُ الَّذِي لا يُذْكَرُ اللّٰهُ فِيهِ كَمَثَلِ الْحَيِّ وَ الْمَيِّتِ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

İçinde Allah'ın zikredildiği ve zikredilmediği evin benzeri, diri ve ölünün benzeri gibidir.

Çizelgelerden cümleler yapınız

قُرِئَ	الْخِزَانَةُ.
كُسِرَ	الأَمْرُ.
صُنِعَ	الْكِتَابُ.
عُلِمَ	الْغُصْنُ.
قُتِلَ	الْمَكْتَبُ.
صُنِعَتْ	الْمُجْرِمُ.
طُبِعَتْ	الأَبْوَابُ.
فُتِحَتْ	اَلْمَقَالَةُ.
يُنْظَرُ فِي	اَلنَّوَافِذُ.
تُفْتَحُ	ا لْأَمْرِ.
يُقْطَعُ	الْقِصَّةُ.
تُكْتَبُ	اللَّحْمُ.
يُطْبَخُ	الزَّرْعُ.
يُحْصَدُ	الطَّعَامُ.
يُؤْكَلُ	الْخُبْزُ.

OKUMA PARÇASI

زَكَاةُ الزُّرُوعِ وَ الثِّمَارِ

تَنْقَسِمُ الْأَرْضُ إِلَى عُشْرِيَّةٍ وَ خَرَاجِيَّةٍ :

١ - فَالْعُشْرِيَّةُ : أَرْضٌ أَسْلَمَ أَهْلُهَا طَوْعًا، أَوْ فَتَحَهَا الْإِمَامُ عَنْوَةً وَ قَسَّمَهَا بَيْنَ الْفَاتِحِينَ أَوْ ثَبَتَ أَنَّهَا عُشْرِيَّةٌ بِالسُّنَّةِ كَأَرْضِ الْعَرَبِ، أَوْ بِإِجْمَاعِ الصَّحَابَةِ كَأَرْضِ الْبَصْرَةِ.

٢ - وَ الْخَرَاجِيَّةُ : أَرْضٌ فُتِحَتْ عَنْوَةً أَوْ صُلْحًا وَ أُقِرَّ أَهْلُهَا عَلَيْهَا.

وَ الْوَاجِبُ فِي الْأَرْضِ الْعُشْرِيَّةِ عُشْرُ الْخَارِجِ بِشَرْطِ :

- أَنْ تُسْقَى أَكْثَرَ الْعَامِ بِمَاءِ الْمَطَرِ أَوْ مَا يُشْبِهُهُ. فَإِنْ سُقِيَتْ بِالدِّلَاءِ وَ نَحْوِهَا فَفِيهَا نِصْفُ الْعُشْرِ،

- أَنْ يَكُونَ الْخَارِجُ مِمَّا يُقْصَدُ لِاسْتِغْلَالِ الْأَرْضِ بِخِلَافِ الْحَطَبِ وَ الْحَشِيشِ غَيْرِ الْمَقْصُودَيْنِ .

- أَنْ لا يَهْلِكَ الْخَارِجُ كُلُّهُ، فَلَوْ هَلَكَ بَعْضُهُ سَقَطَ بِحِسَابِهِ.

أَمَّا الْأَرْضُ الْخَرَاجِيَّةُ فَعَلَى حَسَبِ مَا يَتَّفِقُ عَلَيْهِ الْإِمَامُ مَعَ أَهْلِهَا.

Tarım Ürünleri ve Meyvelerin Zekâtı

Yer, öşür ve harâc vergisine göre ikiye ayrılır:

1- Öşrî arazi: Halkı kendi isteğiyle müslüman olan veya başkanın zorla ele geçirip fethedenler arasında paylaştırdığı, yahut Hicâz arâzisi gibi sünnetle veya Basra arâzisi gibi, sahâbîlerin oybirliğiyle, öşür vermesi gerektiği sâbit olan arâzi birimleridir.

2- Harâcî arâzi (harâc vergisi alınacak arâzi), müslümanlar tarafından zorla veya sulh (müzakere) yoluyla ele geçirilip (eski) yerlilerinin elinde bırakılan yerdir.

Şu şartlarla, öşür arâzisinin ürününün onda biri (vergi olarak alınması) gerekir:

- Yılın çoğu zamanında, yağmur ve benzeri (ırmak, dere gibi) suyla sulanması. Kova ve benzeri (su dolabı vs. gibi) şeylerle sulanan araziden öşrün yarısı (alınır).

- Ürünün, topraktan gelir sağlamak kasdiyle ekilmiş olması. Böyle kasdedilmeden yetişen ağaç ve ot böyle değildir (bunlar için vergi gerekmez).

- Ürünün hepsinin tamâmen yok olmaması. Eğer bir kısmı yok olursa, o kısmın vergisi düşer.

Harâcî arâziye gelince, bunun vergisi, başkanla o arâzideki yerlilerin arasında yapılmış olan anlaşmaya göre olur.

EV ÖDEVİ

Şu cümleleri mechûl yapınız:

Misâl:

يَفْتَحُ الْخَادِمُ أَبْوَابَ الْمَدْرَسَةِ صَبَاحًا. Hizmetli sabahleyin okulun kapılarını açar.

تُفْتَحُ أَبْوَابُ الْمَدْرَسَةِ صَبَاحًا. Okulun kapıları sabahleyin açılır.

١- يَقْطَعُ الْعَامِلُ أَشْجَارَ الْحَدِيقَةِ.

٢- يَكْسِرُ الأَوْلادُ زُجَاجَ النَّافِذَةِ.

٣- يَصْنَعُ النَّجَّارُونَ مِنْضَدَةً.

٤- يَقْطِفُ الْوَلَدُ الأَزْهَارَ.

٥- يَبْنِي الْعُمَّالُ الْمَسَاجِدَ فِي الْمَدِينَةِ.

٦- يَقْرَأُ التَّلامِيذُ الْكُتُبَ.

٧- أَخَذَ صَادِقٌ الأَقْلامَ.

٨- يَأْكُلُ النَّجَّارُ الْخُبْزَ.

٩- يَشْرَبُ الْقَصَّابُ عَصِيرَ بُرْتُقَالٍ.

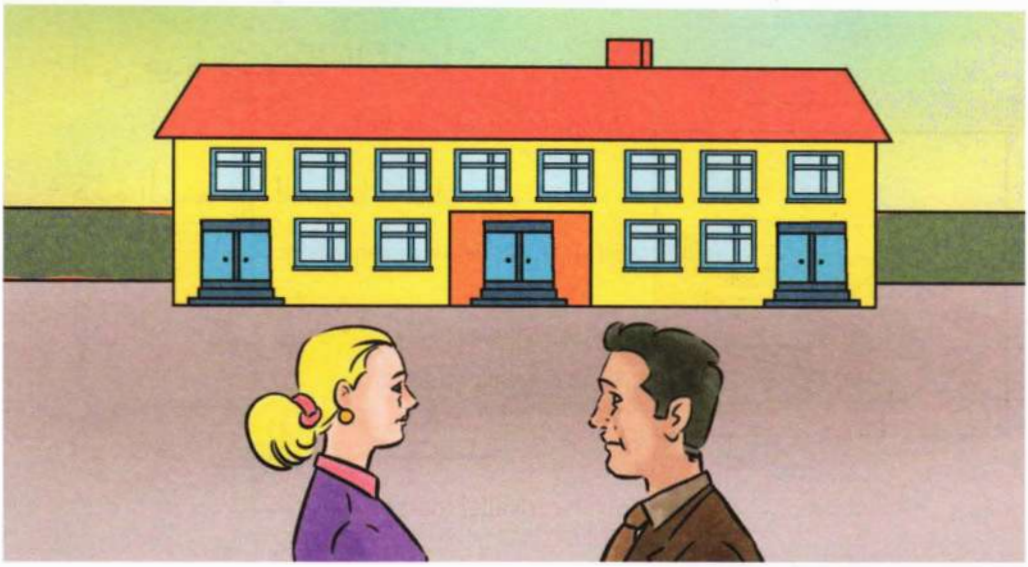
١٠- يَكْتُبُ عَبَّاسٌ رِسَالَةً.

Çizelgeden cümleler yapınız

قُتِلَ	النَّوَافِذُ.
تُفْتَحُ	الْمُجْرِمُ.
تُصْنَعُ	الْكِتَابُ.
يُقْرَأُ	مِنْضَدَةٌ.
يُضْرَبُ	الْحَلِيبُ.
يُشْرَبُ	الظَّالِمُ.
كُتِبَتْ	السَّارِقِ.
قُبِضَ عَلَى	الرِّسَالَةُ.
فُتِحَتْ	اَلشَّمْسُ.
كُسِفَتْ	أَبْوَابُ السَّمَاءِ.

إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ	Güneş dürüldüğü zaman.	يُضْرَبُ	vurulur, döğülür
قُبِضَ عَلَى	tutuklandı	اَلسَّارِقُ	hırsız
كُسِفَتْ	tutuldu	اَلْمُجْرِمُ	suçlu

Nunlanmaz غَيْرُ الْمُنْصَرِفِ

عُثْمَانُ رَجُلٌ أَسْمَرُ. إِنَّهُ مُدَرِّسٌ فِي هَذِهِ الْمَدْرَسَةِ. زَيْنَبُ إِمْرَأَةٌ شَقْرَاءُ. هِيَ مُدَرِّسَةٌ فِي هَذِهِ الْمَدْرَسَةِ. لِهَذِهِ الْمَدْرَسَةِ ثَلَاثَةُ أَبْوَابٍ زُرْقٌ وَ نَوَافِذُ كَثِيرَةٌ زُرْقٌ. وَ فِي هَذِهِ الْمَدِينَةِ مَدَارِسُ كَثِيرَةٌ.

Osman esmer bir adamdır. O bu okulda öğretmendir. Zeyneb sarışın bir kadındır, bu okulda öğretmendir. Bu okulun üç mâvi kapısı ve birçok mâvi penceresi var. Bu şehirde çok okul var.

- مَنْ هُوَ؟	O, kimdir?
- هُوَ عُثْمَانُ.	O, Osman'dır.
- عُثْمَانُ مُدَرِّسٌ.	Osman, öğretmendir.

- مَنْ هِيَ؟ — O, kimdir?

- هِيَ زَيْنَبُ. — Zeyneb'dir. O,

- زَيْنَبُ مُدَرِّسَةٌ. — Zeyneb, öğretmendir.

- لِمَنْ هَذِهِ الْمَسَاطِرُ السَّوْدَاءُ؟

Bu siyah cedveler kimin?

- هَذِهِ الْمَسَاطِرُ السَّوْدَاءُ لِلتَّلَامِيذِ.

Bu siyah cedveller öğrencilerin.

- أَيْنَ الْمَسَاطِرُ السُّودُ؟

Siyah cedveller nerede?

- اَلْمَسَاطِرُ السُّودُ عَلَى الْمِنْضَدَةِ.

Siyah cedveller masada.

هَذَا رَجُلٌ أَسْمَرُ. — Bu esmer bir adamdır.

هَذَانِ رَجُلَانِ أَسْمَرَانِ. — Bunlar iki esmer adamdır.

هَؤُلَاءِ رِجَالٌ سُمْرٌ. — Bunlar esmer adamlardır.

تِلْكَ اِمْرَأَةٌ شَقْرَاءُ. — O sarışın bir kadındır.

تَانِكَ اِمْرَأَتَانِ شَقْرَاوَانِ. — O ikisi sarışın kadınlardır.

أُولَائِكَ نِسْوَةٌ شُقْرٌ. — Onlar sarışın kadınlardır.

1- **Gayru'l-Munsarif** bir tek hareke alır (tenvîn almaz):

عُثْمَانُ زَيْنَبُ مَسَاطِرُ نَوَافِذُ مَفَاتِيحُ

قَامَ عُثْمَانُ. لِلْبَيْتِ نَوَافِذُ كَثِيرَةٌ.

2- **Gayru'l-Munsarif**, Cer hâlinde, Kesra yerine FETHA alır.

سَلَّمْنَا عَلَى عُثْمَانَ. Osman'a selâm verdik.

تُفْتَحُ الأَبْوَابُ بِمَفَاتِيحَ. Kapılar anahtarlarla açılır.

سَلَّمَتْ اَلطَّبِيبَةُ عَلَى زَيْنَبَ. Hanım doktor Zeyneb'e selâm verdi.

3- Nunlanmaz kelime, isim (اِسْمٌ), özel isim (عَلَمٌ) ve sıfat (صِفَةٌ) cinsinden kelimedir.

Gayrulmunsarif (nunlanmaz):

3/a Şu vezinlerdeki çoğul isimlerde olur: (اِسْمٌ)

فَوَاعِلُ	مَفَاعِلُ	مَفَاعِيلُ
نَوَافِذُ	مَسَاطِرُ	مَفَاتِيحُ

3/b اء: ile biten isimde: صَحْرَاءُ

Özel isimlerde gayrulmunsarif (nunlanmaz): (عَلَمٌ)

3/c Dişi özel isim:

زَيْنَبُ : ذَهَبَتْ زَيْنَبُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ.

مَكَّةُ : وَصَلَ الْحُجَّاجُ إِلَى مَكَّةَ الْمُكَرَّمَةِ.

3/d Başka dillerden gelmiş:

آدَمُ إِبْرَاهِيمُ إِسْمَاعِيلُ يَعْقُوبُ

3/e انُ ile biten Erkek Özel İsmi:

عُثْمَانُ عَدْنَانُ قَحْطَانُ سُفْيَانُ

سَلَّمْنَا عَلَى عَدْنَانَ. Adnan'a selâm verdik.

3/f Fiil vezninde özel isim:

أَحْمَدُ يَحْيَى يَعْلَى تَغْلِبُ يَشْكُرُ

نَذْهَبُ إِلَى أَحْمَدَ. Ahmed'e gidiyoruz.

3/g فُعَلُ vezninde özel isim :

عُمَرُ قُزَحُ زُحَلُ زُفَرُ

سَلَّمْنَا عَلَى عُمَرَ. Ömere selâm verdik.

3/h Kelimeleri kaynaşmış özel isim:

بُر سَعِيدُ نِيُو يُرْكُ

Sıfatlarda Gayrulmunsarif: (صِفَةٌ)

3/ı ى ve اء ile biten sıfatlar:

حُبْلَى gebe كُبْرَى صُغْرَى

حَمْرَاءُ خَضْرَاءُ صَفْرَاءُ

3/i فَعْلانُ veznindeki sıfatlar:

شَبْعَانُ tok عَطْشَانُ susamış جَوْعَانُ aç زَعْلانُ canı sıkkın

3/j أَفْعَلُ veznindeki sıfatlar:

أَزْرَقُ أَبْيَضُ أَصْغَرُ أَكْبَرُ

3/k فُعَالَ ve مَفْعَلَ veznindeki sıfatlar:

أُحَادَ	birer birer	مَوْحَدَ
ثُلاثَ	üçer üçer	مَثْلَثَ
تُسَاعَ	dokuzar	مَتْسَعَ

ALIŞTIRMALAR

Şu cümlelerdeki gayrulmunsarif (nunlanmaz)in altına bir çizgi çiziniz

١ – رَجَعَتْ مَرْيَمُ إِلَى بَيْتِهَا.	Meryem evine döndü.
٢- سَلَّمَتْ عَائِشَةُ عَلَى زَيْنَبَ.	Ayşe Zeyneb'e selâm verdi.
٣- رَأَيْنَا فِي الْمَدِينَةِ مَسَاجِدَ كَثِيرَةً.	Şehirde çok mescidler gördük.
٤- أَخَذْتُمْ مَسَاطِرَ طَوِيلَةً.	Uzun cedveller aldınız.
٥- هَلْ عَدْنَانُ أَكْبَرُ مِنْ أَحْمَدَ؟	Adnan Ahmed'den daha büyük mü?
٦- لِلْأُسْتَاذِ كِتَابٌ غِلَافُهُ أَزْرَقُ.	Hocanın, mâvi kaplı bir kitabı var.
٧- لِلْمَدْرَسَةِ بَابَانِ أَزْرَقَانِ وَ نَوَافِذُ صُفْرٌ.	Okulun iki mâvi kapısı ve sarı pencereleri var.
٨- جَاءَ رَجُلٌ عَطْشَانُ.	Susamış bir adam geldi.

٩- هَلْ أَنْتَ جَوْعَانُ؟ Aç mısın?

١٠- رَأَيْنَا رَجُلاً أَخْرَسَ وَ اِمْرَأَةً خَرْسَاءَ.

Dilsiz bir adam ve dilsiz bir kadın gördük.

١١- مَا لَوْنُ عَيْنَيْكَ؟ عَيْنَايَ خَضْرَاوَانِ.

Gözlerin ne renk? Gözlerim yeşildir.

١٢- هَلْ عَيْنَاكَ سَوْدَاوَانِ؟ Gözlerin kara mı?

Not: Gayrulmunsarif isim ve sıfat, muzâf olunca veya başına ال gelince kesra alır:

صَلَّيْنَا فِي مَسَاجِدِ الْمَدِينَةِ. Şehrin camilerinde namaz kıldık.

سَلَّمْنَا عَلَى أَكْبَرِ الْأَوْلادِ. Çocukların en büyüğüne selâm verdik.

نَظَرْتُمْ إِلَى أَصْغَرِ الْأَوْلادِ. Çocukların en küçüğüne baktınız.

صَلَّيْتُمْ فِي الْمَسَاجِدِ الْكَبِيرَةِ. Büyük camilerde namaz kıldınız.

مَرَرْنَا بِالْمَكَاتِبِ. Bürolara uğradık.

Çizelgeden cümleler yapınız

esmerler	سُمْرٌ.	اِمْرَأَتَانِ	جَاءَ
sarışınlar	شُقْرٌ.	رَجُلاَنِ	هَذَا
iki esmer	أَسْمَرَانِ.	رِجَالٌ	ذَهَبَ
sarışın (dişi)	شَقْرَاءُ.	وَلَدَانِ	هَذِهِ
iki sarışın (erkek)	أَشْقَرَانِ.	وَلَدًا	جَاءَتْ
esmer (e)	أَسْمَرَ.	اِمْرَأَةٌ	ذَهَبَتْ
iki sarışın (d)	شَقْرَاوَانِ.	بِنْتٌ	رَأَيْنَا
esmerler	سُمْرٍ.	رِجَالٍ	لَقِيتُمْ
iki esmer (d)	سَمْرَاوَانِ.	بِنْتَانِ	نَظَرْتُ إِلَى
kısa (e)	قَصِيرٌ.	عُلْبَةٌ	لَكُمْ
mâvi	زَرْقَاءُ.	نَافِذَةٌ	لِي
yeşil	خَضْرَاءَ.	مَفَاتِيحُ	لَكُنَّ
küçük (d)	صَغِيرَةٌ.	بَابٌ	لَكَ
sarı	أَصْفَرُ.	مِحْفَظَةٌ	لَنَا
kırmızı	حَمْرَاءُ.	طَبَّاخٌ	لَهُمْ
uzun (d)	طَوِيلَةٌ.	خَيَّاطَةٌ	لَهَا

Çizelgeden cümleler yapınız

أَخَذَ	زَيْنَبُ	مَفَاتِيحَ.
سَلَّمَتْ	عُثْمَانُ	إِلَى بَيْتِهَا.
ذَهَبَتْ	سُفْيَانُ	مَسَاجِدَ.
هَلْ	عَائِشَةُ	مَسَاطِرَ.
ذَهَبَ	أَنْتَ	عَلَى مَرْيَمَ.
جَاءَ	يَعْقُوبُ	شَبْعَانُ.
اِشْتَرَى	وَلَدٌ	عَلَى عَدْنَانَ.
زَارَ	أَحْمَدُ	عَطْشَانُ.
سَلَّمَ	رَجُلٌ	جَوْعَانُ.
مَشَى	النَّجَّارُ	مِنْ عُثْمَانَ.
صَنَعَ	إِبْرَاهِيمُ	نَوَافِذَ.
عَدْنَانُ	أَصْغَرُ	فِي صَحْرَاءَ.

EV ÖDEVİ

Boş yerleri doldurunuz:

١ – مِسْطَرَةٌ ..... عَلَى الْكِتَابِ .....

٢ – ..... زَرْقَاءُ عَلَى الْمَكْتَبِ .....

٣ – ..... زَيْنَبُ عَلَى الْمُدَرِّسَةِ.

٤ – لَقِيَ عَدْنَانُ عُثْمَانَ وَ ..... عَلَيهِ.

٥ – بَابٌ أَزْرَقُ بَابَانِ .... زُرْقٌ

٦ – نَافِذَةٌ .... زَرْقَاوَانِ ..... زُرْقٌ

٧ – مِسْطَرَةٌ .... حَمْرَاوَانِ ..... حُمْرٌ

٨ – دَعَتْ زَيْنَبُ التِّلْمِيذَاتِ فَذَهَبَتْ .... إِلَى بَيْتِ .....

٩ – اِشْتَرَى عُثْمَانُ كِتَابًا، كِتَابُ ..... سَمِيكٌ، غِلافُهُ أَسْوَدُ.

١٠ – اِشْتَرَى عَدْنَانُ مِسْطَرَةً. مِسْطَرَةُ ..... صَفْرَاءُ.

Renkler اَلْأَلْوَانُ

1-Renkler için iki vezin vardır;

Muzekker için: Ef'alu	لِلْمُذَكَّرِ: أَفْعَلُ
Muennes için: Fe'lâu	لِلْمُؤَنَّثِ: فَعْلاءُ

هَذَا قَلَمٌ أَسْوَدُ.	هَذِهِ مِسْطَرَةٌ سَوْدَاءُ.
Bu siyah bir kalemdir.	Bu siyah bir cedveldir.

هَذَا قَلَمٌ أَحْمَرُ.

Bu, kırmızı bir kalemdir.

هَذِهِ مِسْطَرَةٌ حَمْرَاءُ.

Bu kırmızı bir cedveldir.

هَذَا قَلَمٌ أَزْرَقُ.

Bu mâvi bir kalemdir.

هَذِهِ مِسْطَرَةٌ زَرْقَاءُ.

Bu mâvi bir cetveldir.

هَذَا قَلَمٌ أَخْضَرُ.

Bu yeşil bir kalemdir.

هَذِهِ مِسْطَرَةٌ خَضْرَاءُ.

Bu yeşil bir cedveldir.

هَذَا كِتَابٌ أَبْيَضُ.

Bu, beyaz bir kitaptır.

هَذِهِ مِمْحَاةٌ بَيْضَاءُ.

Bu, beyaz bir silgidir.

Ef'alu ve Fe'lâu vezinlerinde tenvîn yoktur, bunların sonunda sadece bir hareke vardır, çünkü bunlar Gayru'l-Munsarif'dir, tenvîn kabul etmez. İnsan için iki renk kullanılır:

أَسْمَرُ ج سُمْرٌ	Esmer, koyu renkli	سَمْرَاءُ ج سُمْرٌ
أَشْقَرُ ج شُقْرٌ	Sarışın, kumral açık tenli	شَقْرَاءُ ج شُقْرٌ

- اَلْمُثَنَّى

هَذَا مِفْتَاحٌ أَصْفَرُ.	هَذَانِ مِفْتَاحَانِ أَصْفَرَانِ.	هَذِهِ مَفَاتِيحُ صُفْرٌ.
Bu bir sarı anahtardır.	Bu ikisi sarı anahtardır.	Bunlar sarı anahtarlardır.

هَذِهِ نَافِذَةٌ زَرْقَاءُ.	هَاتَانِ نَافِذَتَانِ زَرْقَاوَانِ.	هَذِهِ نَوَافِذُ زُرْقٌ.
Bu bir mâvi penceredir.	Bu ikisi mâvi penceredir.	Bunlar mâvi pencerelerdir.

Yüksek sesle okuyunuz:

كِتَابَانِ أَسْوَدَانِ	İki siyah kitap	عُلْبَتَانِ سَوْدَاوَانِ	İki siyah kutu
قَلَمَانِ أَحْمَرَانِ	İki kırmızı kalem	مِسْطَرَتَانِ حَمْرَاوَانِ	İki kırmızı cetvel
بَابَانِ أَزْرَقَانِ	İki mavi kapı	نَافِذَتَانِ زَرْقَاوَانِ	İki mavi pencere
دَفْتَرَانِ أَصْفَرَانِ	İki sarı defter	مِسْطَرَتَانِ صَفْرَاوَانِ	İki sarı cetvel
جِدَارَانِ أَبْيَضَانِ	İki beyaz duvar	وَرَقَتَانِ بَيْضَاوَانِ	İki beyaz yaprak

1-Renk bildirilen muzekker kelime, sonuna انِ eklenerek Musennâ (ikil) yapılır.

2-Muennes, ikil yapılırken, sondaki hemze wâwa çevrilir ve انِ eklenir.

اَلْجَمْعُ

Renkleri gösteren Muzekker ve Muennes kelimeler, فُعْلٌ vezninde çoğul yapılır:

أَقْلامٌ سُودٌ	siyah kalemler	عُلَبٌ سُودٌ	siyah kutular
أَقْلامٌ حُمْرٌ	kırmızı kalemler	عُلَبٌ حُمْرٌ	kırmızı kutular
أَبْوَابٌ زُرْقٌ	mâvi kapılar	عُلَبٌ زُرْقٌ	mâvi kutular
كُتُبٌ صُفْرٌ	sarı kitaplar	عُلَبٌ صُفْرٌ	sarı kutular
جُدْرَانٌ بِيضٌ	beyaz duvarlar	عُلَبٌ بِيضٌ	beyaz kutular

Bu vezinler, sakatlıklar için de kullanılır:

أَبْكَمُ بَكْمَاءُ	اَبْكَمَانِ بَكْمَاوَنِ	بُكْمٌ
dilsiz	iki dilsiz	dilsizler
رَجُلٌ أَخْرَسُ	رَجُلانِ أَخْرَسَانِ	رِجَالٌ خُرْسٌ
dilsiz bir adam	dilsiz iki adam	dilsiz adamlar
رَجُلٌ أَطْرَشُ	رَجُلانِ أَطْرَشَانِ	رِجَالٌ طُرْشٌ
sağır bir adam	sağır iki adam	sağır adamlar
رَجُلٌ أَعْمَى	رَجُلاَنِ أَعْمَيَانِ	رِجَالٌ عُمْيٌ
kör bir adam	kör iki adam	kör adamlar

اِمْرَأَةٌ خَرْسَاءُ	اِمْرَأَتَانِ خَرْسَاوَانِ	نِسَاءٌ خُرْسٌ
dilsiz bir kadın	dilsiz iki kadın	dilsiz kadınlar
اِمْرَأَةٌ طَرْشَاءُ	اِمْرَأَتَانِ طَرْشَاوَانِ	نِسَاءٌ طُرْشٌ
sağır bir kadın	sağır iki kadın	sağır kadınlar
اِمْرَأَةٌ عَمْيَاءُ	اِمْرَأَتَانِ عَمْيَاوَانِ	نِسَاءٌ عُمْيٌ
kör bir kadın	kör iki kadın	kör kadınlar

EV ÖDEVİ

A- Boşlukları doldurunuz:

١ – اَلْقَلَمُ الْأَسْوَدُ فِي ..... السَّوْدَاءِ.

٢ – اَلْكِتَابَانِ الْأَزْرَقَانِ عَلَى ..... الزَّرْقَاءِ.

٣ – اَلْمِسْطَرَتَانِ الْحَمْرَاوَانِ عَلَى الْمِنْضَدَةِ .....

٤ – اَلْمَسَاطِرُ الْخُضْرُ فِي ..... السَّوْدَاءِ.

٥ – جَاءَ ..... أَسْمَرُ.

٦ – جَاءَتْ ..... سَمْرَاءُ.

٧ – جَاءَ ..... سُمْرٌ.

٨ – جَاءَتْ نِسَاءٌ .....

٩ – ذَهَبَ ..... أَشْقَرُ.

١٠ – ذَهَبَتْ ..... شَقْرَاءُ.

١١ – جَاءَ رِجَالٌ .....

١٢ – جَاءَتْ ..... شُقْرٌ.

B- Boşlukları doldurunuz:

١- قَلَمَانِ أَسْوَدَانِ	٢- ..... سَوْدَاوَانِ
٣- ..... أَحْمَرَانِ	٤- عُلْبَتَانِ حَمْرَاوَانِ
٥- قَلَمَانِ	٦- ..... زَرْقَاوَانِ
٧- ..... أَخْضَرَانِ	٨- ..... خَضْرَاوَانِ
٩- كِتَابَانِ	١٠- ..... بَيْضَاوَانِ
١١- ..... أَصْفَرَانِ	١٢- ..... صَفْرَاوَانِ
١٣- أَقْلَامٌ	١٤- ..... سُودٌ
١٥- كُتُبٌ	١٦- عُلَبٌ .....
١٧- أَوْرَاقٌ	١٨- عُلَبٌ .....
١٩- جُدْرَانٌ.	٢٠- ..... بِيضٌ
٢١- رَجُلاَنِ	٢٢- اِمْرَأَتَانِ .....
٢٣- ..... أَشْقَرَانِ	٢٤- ..... شَقْرَاوَانِ

EV ÖDEVİ

- هَلْ هَذَا الدَّرْسُ صَعْبٌ؟	- لاَ، مَا هَذَا الدَّرْسُ صَعْبًا. هُوَ سَهْلٌ.
- هَلْ أَنْتِ شَقْرَاءُ؟	- لا، أَنَا سَمْرَاءُ.
- هَلْ أَبُوكَ أَسْمَرُ؟	- نَعَمْ، إِنَّهُ أَسْمَرُ.
- هَلْ أَنْتَ كَسْلاَنُ؟	- لا، لَسْتُ كَسْلاَنَ.

- هَلِ الْحَجَرُ صُلْبٌ؟ - نَعَمْ، اَلْحَجَرُ صُلْبٌ.

- هَلْ أَنْتَ شُجَاعٌ؟ -نَعَمْ، أَنَا شُجَاعٌ.

كَسْلاَنُ tembel	صُلْبٌ sert	اَلْحَجَرُ taş
شُجَاعٌ cesur, yürekli	صَعْبٌ zor	

Çizelgeden cümleler yapınız

عَلَى الْمَكْتَبِ	أَقْلاَمٌ	أَطْرَشَانِ.
لِلْمَدْرَسَةِ	قَلَمٌ	زُرْقٌ.
فِي الْمِحْفَظَةِ	أَبْوَابٌ	أَسْوَدُ.
عَلَى الْغُصْنِ	عَيْنَانِ	حُمْرٌ.
لِطَاهِرٍ	أَوْرَاقٌ	خَضْرَاوَانِ.
فِي الدُّرْجِ	رِجَالٌ	صُفْرٌ.
فِي السُّوقِ	مِمحَاتَانِ	سُمْرٌ.
فِي الدُّكَّانِ	عُلَبٌ	حَمْرَاوَانِ.
عَلَى الْمِنْضَدَةِ	رَجُلاَنِ	سُودٌ.

Çizelgeden cümleler yapınız

اَلدَّرْسُ	شُجَاعٌ.
اَلْحَدِيدُ	سَهْلٌ.
اَلرَّجُلُ	صُلْبٌ.
اَلْجُنْدِيُّ	أَسْمَرَانِ.
اَلرَّجُلاَنِ	غَضْبَانُ.
اَلْوَلَدُ	حَدْبَاءُ.
اَلْمَرْأَةُ	فَرِحٌ.

EV ÖDEVİ

A- Boşlukları doldurunuz:

١- بَابٌ أَخْضَرُ	بَابَانِ	أَبْوَابٌ خُضْرٌ
٢- قُبَّةٌ خَضْرَاءُ	خَضْرَاوَانِ	قِبَابٌ .....
٣- جِدَارٌ	أَبْيَضَانِ	جُدْرَانٌ .....
٤- ..... بَيْضَاءُ	زَهْرَتَانِ	بِيضٌ .....
٥- وَرْدَةٌ	..... حَمْرَاوَانِ	..... حُمْرٌ
٦- ..... أَصْفَرُ	قَلَمَانِ	..... صُفْرٌ
٧- وَرَقَةٌ	وَرَقَتَانِ	أَوْرَاقٌ .....
٨- كِتَابٌ	أَزْرَقَانِ	كُتُبٌ .....

٩- ..... أَسْمَرُ رَجُلانِ ..... رِجَالٌ .....

١٠- ..... شَقْرَاءُ اِمْرَأَتَانِ ..... شُقْرٌ .....

B- Boş yerlere uygun renk veya mevsûf koyunuz:

١- جَاءَ ..... أَشْقَرُ.

٢- رَأَيْنَا رَجُلاً .....

٣- سَلَّمْنَا عَلَى ..... شُقْرٍ.

٤- ذَهَبَتْ اِمْرَأَةٌ .....

٥- لَقِينَا ..... سَمْرَاءَ فِي الْمُسْتَشْفَى.

٦- سَلَّمْنَا عَلَى الطَّبِيبَاتِ ..... فِي فِنَاءِ الْمُسْتَشْفَى.

٧- اَلْقَلَمُ ..... عَلَى الْكِتَابِ .....

٨- ..... الْأَزْرَقَانِ عَلَى ..... الْأَحْمَرَيْنِ.

٩- .....الزُّرْقُ فِي ..... السَّوْدَاءِ.

١٠- اَلْمَسَاطِرُ ..... عَلَى الْمِنْضَدَةِ .....

١١- عَيْنَا الرَّجُلِ .....

١٢- لِلْبَيْتِ..... أَزْرَقَانِ وَ سَقْفٌ .....

١٣- أَوْرَاقُ الأَشْجَارِ ..... وَ ثِمَارُهَا حُمْرٌ.

١٤- جُدْرَانُ الْمَدْرَسَةِ ..... وَ نَوَافِذُهَا.....

١٥- ..... الصَّفْرَاوَانِ فِي الْعُلْبَةِ .....

اَلْإِسْمُ الْمَوْصُولُ İlgi Zamiri

لَعِبَ الْأَطْفَالُ تَحْتَ الشَّجَرَةِ. وَ كَسَرَ طِفْلٌ غُصْنًا. جَاءَ رَجُلٌ وَ سَأَلَ الْأَطْفَالَ : – هَلْ تَعْرِفُونَ الطِّفْلَ الَّذِي كَسَرَ الْغُصْنَ؟

فَقَالَ الْأَطْفَالُ : – مَعْذِرَةً يَا سَيِّدِي، لَعِبْنَا وَ كَسَرْنَا الْغُصْنَ.

إِنَّنَا آسِفُونَ.

Çocuklar ağacın altında oynadı. Bir çocuk bir dal kırdı. Bir adam geldi ve çocuklara sordu:

- Dalı kıran çocuğu tanıyor musunuz?

Çocuklar dedi: - Özür dileriz efendim, oynadık ve dalı kırdık, üzgünüz.

Yüksek sesle okuyunuz:

١- ذَهَبَ الطِّفْلُ الَّذِي كَسَرَ الْغُصْنَ.	Dalı kıran çocuk gitti.
٢- ذَهَبَتْ اَلطِّفْلَةُ الَّتِي كَسَرَتِ اَلْغُصْنَ.	Dalı kıran kız çocuğu gitti.
٣- اَلطِّفْلاَنِ اللَّذَانِ كَسَرَا الْغُصْنَ ذَهَبَا.	Dalı kıran iki çocuk gitti.
٤- اَلطِّفْلَتَانِ اللَّتَانِ كَسَرَتَا الْغُصْنَ ذَهَبَتَا.	Dalı kıran iki kız çocuğu gitti.
٥- اَلْأَطْفَالُ الَّذِينَ كَسَرُوا الْغُصْنَ ذَهَبُوا.	Dalı kıran çocuklar gittiler.
٦- اَلطِّفلاتُ اللاَّتِي كَسَرْنَ الْغُصْنَ ذَهَبْنَ.	Dalı kıran kız çocukları gittiler.

اَلْأَسْمَاءُ الْمَوْصُولَةُ: el ismul mevsûller

	لِلْمُذَكَّرِ	لِلْمُؤَنَّثِ
اَلْمُفْرَدُ	اَلَّذِي (ki o)	اَلَّتِي
اَلْمُثَنَّى	اَللَّذَانِ (ki ikisi)	اَللَّتَانِ
اَلْجَمْعُ	اَلَّذِينَ (ki onlar)	اَللَّاتِي اَللَّوَاتِي

Ezberleyiniz:

لَيْسَ الْمُؤْمِنُ الَّذِي لا يَأْمَنُ جَارُهُ بَوَائِقَهُ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Kötülüğünden, şerrinden komşusunun emîn olmadığı kimse (tam, olgun) mü'min değildir.

لَيْسَ الْمُؤْمِنُ بِالَّذِي يَشْبَعُ وَ جَارُهُ جَائِعٌ إِلَى جَنْبِهِ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Yanıbaşında komşusu aç olduğu halde, tok yaşayan mü'min, olgun mü'min değildir.

إِنَّ الَّذِي لَيْسَ فِي جَوْفِهِ شَيْءٌ مِنَ الْقُرْآنِ كَالْبَيْتِ الْخَرِبِ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

İçinde (kalbinde) Kur'ândan bir şey olmayan kimse, harap ev gibidir.

ALIŞTIRMALAR

A- Yüksek sesle okuyunuz:

اَلرَّجُلُ الَّذِي جَاءَ هُوَ مَحْمُودٌ.

Gelen adam, Mahmûd'dur.

اَلْمَرْأَةُ الَّتِي جَاءَتْ هِيَ فَاطِمَةُ.

Gelen kadın Fatma'dır.

اَلرَّجُلاَنِ اللَّذَانِ أَكَلاَ الطَّعَامَ هُمَا طَاهِرٌ وَ صَادِقٌ.

Yemeği yiyen iki adam Tâhir ve Sâdıktır.

اَلْمَرْ أَتَانِ اللَّتَانِ خَاطَتَا الثِّيَابَ هُمَا خَدِيجَةُ وَ زَيْنَبُ.

Elbiseyi diken iki kadın Hatîce ve Zeyneb'dir.

اَلرِّجَالُ الَّذِينَ أَكَلُوا الْجُبْنَ هُمْ اَلْعُمَّالُ.

Peyniri yiyen adamlar, işçilerdir.

اَلنِّسَاءُ اللَّوَاتِي طَبَخْنَ الطَّعَامَ هُنَّ الطَّبَّاخَاتُ.

Yemeği pişiren kadınlar, aşçılardır.

B- Yüksek sesle okuyunuz:

١- اَلتِّلْمِيذُ الَّذِي رَأَيْتَهُ فَرِيدٌ.

Gördüğün öğrenci, Ferîd'dir.

٢- اَلتِّلْمِيذَةُ الَّتِي رَأَيْتَهَا فَرِيدَةُ.

Gördüğün kız öğrenci Ferîde'dir.

٣- اَلتِّلْمِيذَانِ اللَّذَانِ رَأَيْتَهُمَا حَامِدٌ وَ صَادِقٌ.

Gördüğün iki öğrenci Hâmid ve Sâdık'tır.

٤- اَلتِّلْمِيذَتَانِ اللَّتَانِ رَأَيْتَهُمَا مَرْيَمُ وَ زَيْنَبُ.

Gördüğün iki kız öğrenci Meryem ve Zeyneb'dir.

٥- اَلتَّلامِيذُ الَّذِينَ رَأَيْتَهُمْ صَادِقٌ وَ طَاهِرٌ وَ مَحْمُودٌ.

Gördüğün öğrenciler, Sâdık, Tâhir ve Mahmûd'dur.

٦- اَلتِّلْمِيذَاتُ اللَّوَاتِي رَأَيْتَهُنَّ خَدِيجَةُ وَ زَيْنَبُ وَ فَاطِمَةُ.

Gördüğün kız öğrenciler, Hatîce, Zeyneb ve Fatma'dır.

1- **el-İsmu'l-Mewsûl,** İlgi Zamiri'dir, iki cümleyi birbirine veya mu'arref (belirli) ismi bir cümleye bağlar. el-İsmu'l-Mewsul'den sonra gelen cümleye **Sıla** denir.
2-**Sıla**'da, **âid** denilen bir zamir vardır:

جَاءَ الرَّجُلُ الَّذي تَعْرِفُهُ. Tanıdığın adam geldi

تَعْرِفُهُ: صِلَةٌ. Sıla

هُ :ضَمِيرٌ عَائِدٌ. âid

Diğer Misâller:

ذَهَبَ الرِّجَالُ الَّذِينَ تَعْرِفُهُمْ.	Tanıdığın adamlar gitti.
جَلَسَ الرَّجُلاَنِ اللَّذَانِ تَعْرِفُهُمَا.	Tanıdığın iki adam oturdu.
رَأَى صَادِقٌ اَلرَّجُلَ الَّذِي تَعْرِفُهُ.	Sâdık, tanıdığın adamı gördü.

تَعْرِفُهُمْ. sıla'dır. هُمْ âid zamirdir

تَعْرِفُهُمَا. sıla'dır. هُمَا âid zamirdir

تَعْرِفُهُ. Sıla'dır. هُ âid zamirdir

ذَهَبَ الرِّجَالُ الَّذِينَ تَعْرِفُهُمْ. Tanıdığın adamlar gitti.

C- Aşağıdaki cümlelerde sila'nın altına bir, âidin altına iki çizgi çiziniz:

١- اَلْمِسْطَرَةُ الَّتِي تَرَاهَا طَوِيلَةٌ. — Gördüğün cedvel uzundur.

٢- اَلرَّجُلُ الَّذِي نَعْرِفُهُ طَوِيلٌ. — Tanıdığımız adam uzun boyludur.

٣- اَلْقَلَمَانِ اللَّذَانِ اِشْتَرَيْتَهُمَا رَخِيصَانِ. — Satın aldığın iki kalem ucuzdur.

٤- اَلْكُتُبُ الَّتِي قَرَأْتُهَا كَثِيرَةٌ. — Okuduğum kitaplar çoktur.

٥- اَلْحَائِطُ الَّذِي تَجْلِسُ عَلَيْهِ مُرْتَفِعٌ.

Üzerinde oturduğun duvar yüksektir.

٦- اَلْأَشْجَارُ الَّتِي قَطَعُوهَا كَانَتْ عَالِيَةً. — Kestikleri ağaçlar yüksekti.

٧- اَلْقَلَمَانِ اللَّذَانِ وَضَعْتُهُمَا عَلَى الْمَكْتَبِ أَزْرَقَانِ.

Sıranın üzerine koyduğum iki kalem, mâvidir.

٨- اَلْمُدَرِّسَاتُ اللَّوَاتِي رَأَيْنَاهُنَّ فِي الْمَدْرَسَةِ عَالِمَاتٌ.

Okulda gördüğümüz hanım öğretmenler bilgilidirler.

٩- اَلنَّجَّارُونَ الَّذِينَ يَجْلِسُونَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ مُتْعَبُونَ.

Ağacın altında oturan marangozlar yorgundurlar.

١٠- اَلْوَلَدَانِ اللَّذَانِ يَلْعَبَانِ فِي الْحَدِيقَةِ تِلْمِيذَانِ فِي هَذِهِ الْمَدْرَسَةِ.

Bahçede oynayan iki çocuk, bu okulda öğrencidir.

مَرْفُوعٌ : جَاءَ التِّلْمِيذَانِ اللَّذَانِ دَعَوْتُهُمَا.

مَنْصُوبٌ : رَأَى صَادِقٌ اَلتِّلْمِيذَيْنِ اللَّذَيْنِ يَلْعَبَانِ فِي الْحَدِيقَةِ.

مَجْرُورٌ : سَلَّمَ طَاهِرٌ عَلَى التِّلْمِيذَيْنِ اللَّذَيْنِ ذَهَبَا إِلَى الْمَسْجِدِ.

İkil el İsmul Mevsûller mu'rabdır, nasb ve cer halinde elif, ye olur.

مَرْفُوعٌ : جَاءَتْ اَلتِّلْمِيذَتَانِ اللَّتَانِ دَعَوْتِهِمَا.

مَنْصُوبٌ : رَأَى صَادِقٌ اَلتِّلْمِيذَتَيْنِ اللَّتَيْنِ تَلْعَبَانِ فِي الْمَلْعَبِ.

مَجْرُورٌ : سَلَّمَ طَاهِرٌ عَلَى التِّلْمِيذَتَيْنِ اللَّتَيْنِ ذَهَبَتَا إِلَى الْمَكْتَبَةِ.

Diğer el ismul mevsuller mebnî'dir (sonu değişmez):

مَرْفُوعٌ : جَاءَ الرَّجُلُ الَّذِي خَرَجَ مِنَ الْمَسْجِدِ.

Mescidden çıkan adam geldi.

مَنْصُوبٌ : رَأَى طَاهِرٌ اَلرَّجُلَ الَّذِي خَرَجَ مِنَ الْمَسْجِدِ.

Tâhir mescidden çıkan adamı gördü.

مَجْرُورٌ : سَلَّمَ مَحْمُودٌ عَلَى الرَّجُلِ الَّذِي خَرَجَ مِنَ الْمَسْجِدِ.

Mahmûd, mescidden çıkan adama selâm verdi.

Bu üç cümlede الَّذِي nin harekesi değişmemiştir.

Diğerleri de (اللَّوَاتِي، الَّتِي، الَّذِينَ.) mebnîdir, sonları değişmiyor.

مَرْفُوعٌ : جَاءَتْ اَلْمَرْأَةُ الَّتِي هِيَ طَبَّاخَةٌ مَاهِرَةٌ.

مَنْصُوبٌ : وَجَدْنَا الْمَرْأَةَ الَّتِي تَخِيطُ الثِّيَابَ فِي وَقْتٍ قَصِيرٍ.

مَجْرُورٌ : سَلَّمْنَ عَلَى الْمُدَرِّسَةِ الَّتِي تُعَلِّمُ أَبْنَاءَهُنَّ.

مَرْفُوعٌ : جَاءَ الرِّجَالُ الَّذِينَ يَبْحَثُونَ عَنْ عَمَلٍ.

مَنْصُوبٌ : رَأَيْنَا الرِّجَالَ الَّذِينَ يَبْحَثُونَ عَنْ عَمَلٍ.

مَجْرُورٌ : مَرَرْنَا بِالرِّجَالِ الَّذِينَ يَنْتَظِرُونَ الْمُدِيرَ.

مَرْفُوعٌ : نَامَتْ اَلنِّسَاءُ اللَّوَاتِي وَصَلْنَ إِلَى الْفُنْدُقِ.

مَنْصُوبٌ : رَأَيْتُنَّ النِّسَاءَ اللَّوَاتِي يَأْكُلْنَ الطَّعَامَ.

مَجْرُورٌ : نَظَرْتُنَّ إِلَى النِّسَاءِ اللَّوَاتِي طَبَخْنَ الطَّعَامَ.

اَلْأَسْمَاءُ الْمَوْصُولَةُ الْأُخْرَى : Diğer el ismul mevsûller

مَنْ o kimse ki, o kimseler ki	مَا o şey ki, o nesne ki	أَيٌّ her kim, her ne

أَيًّا مَا تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى.

Her ne diye çağırırsanız çağırın, en güzel isimler O'nundur.

رَأَيْتُمْ أَيُّهُمْ جَادٌّ.	Hangisinin ciddî olduğunu gördünüz.
يَحْتَرِمُ الطَّالِبُ مَنْ يُعَلِّمُهُ.	Öğrenci, kendisine öğreteni sayar.

Ezberleyiniz:

خَيْرُ شَبَابِكُمْ مَنْ تَشَبَّهَ بِكُهُولِكُمْ وَ شَرُّ كُهُولِكُمْ مَنْ تَشَبَّهَ بِشَبَابِكُمْ.

(حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Sizin gençlerinizin en hayırlısı, orta yaşlılarınıza benzeyen ve orta yaşlılarınızın en kötüleri gençlere benzeyendir.

كَهْلٌ ج كُهُولٌ	30 -35 yaş arasındaki kişi, orta yaşlı
يَقُولُ الطِّفْلُ مَا لاَ يَفْعَلُ.	Çocuk yapmadığı şeyi söyler.
تَعْلَمُونَ أَيُّهُمْ طَيِّبٌ.	Hangisinin iyi olduğunu bilirsiniz.

Ezberleyiniz:

اَلْحَلاَلُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ وَ الْحَرَامُ مَا حَرَّمَ اللَّهُ فِي كِتَابِهِ وَ مَا سَكَتَ عَنْهُ فَهُوَ مِمَّا عَفَا عَنْهُ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Helâl, Allahı'n, Kitabında helâl kıldığı, harâm, Allahın, kitabında harâm kıldığı şeydir. Kur'ânın sükût ettiği (helâl veya harâm olduğuna dâir nass bulunmayan) şeyi, Allahu Teâlâ, bağışlamış demektir.

D- Boşlukları uygun el ismul mevsûllerle doldurunuz:

١ – جَاءَ الْوَلَدُ ..... نَجَحَ فِي الْإِمْتِحَانِ.

٢ – رَأَيْتُ الْمَرْأَةَ ..... أَطْعَمَتِ الطِّفْلَ.

٣ – شَكَرْنَا لِلنِّسَاءِ ..... طَبَخْنَ الطَّعَامَ.

٤ – رَجَعَ الْحَدَّادُونَ ..... كَانُوا فِي الْقَرْيَةِ.

٥ – اَلْبَنَاتُ ..... كَتَبْنَ الرِّسَالَةَ طَالِبَاتٌ.

٦ – اَلشَّجَرَتَانِ ..... فِي الْحَدِيقَةِ هُمَا شَجَرَتَا كَرَزٍ.

٧ – رَأَيْتُ الْوَلَدَيْنِ ..... كَتَبَا الدَّرْسَ.

٨ – جَاءَتْ سَيَّارَةُ الْأُجْرَةِ ..... طَلَبْتُهَا.

٩ – سَلَّمَ الْمُدَرِّسُ عَلَى التَّلَامِيذِ ..... كَانُوا فِي الصَّفِّ.

١٠ – طَرَدَتِ الْمَدَرِّسَةُ الْبَنَاتِ ..... ضَجِجْنَ فِي الصَّفِّ.

أَطْعَمَتْ doyurdu	كَرَزٌ kiraz	اَلزُّجَاجُ cam	طَرَدَتْ koğdu

سَيَّارَةُ الْأُجْرَةِ (ticârî) taksi	ضَجِجْنَ gürültü yaptılar	خَطَّاطٌ hattat, güzel yazı yazan

Ezberleyiniz:

اَلْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَ يَدِهِ،

وَ الْمُهَاجِرُ مَنْ هَجَرَ مَا نَهَى اللّٰهُ عَنْهُ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Müslüman, dilinden ve elinden müslümanların selâmette kaldığı kişidir. Muhâcir de Allah'ın yasakladığından uzaklaşandır, yasaklananları terkedendir.

Çizelgelerden cümleler yapınız

اَلشَّابُّ	الَّتِي	يَجْلِسْنَ فِي الصَّفِّ	هِيَ أُمُّنَا.
اَلشَّابَّةُ	اللَّذَانِ	يَقْرَأْنَ الْكُتُبَ	هُمَا خَطَّاطَانِ.
الرَّجُلاَنِ	اللَّتَانِ	تَطْبُخُ الطَّعَامَ	هُنَّ طَبِيبَاتٌ
اَلنِّسَاءُ	الَّذِي	يَمْشِيانِ فِي الشَّارِعِ	هُمْ تُجَّارٌ.
اَلشُّبَّانُ	اللَّوَاتِي	ذَهَبَ	هُوَ قَصَّابٌ.
اَلشَّابَّاتُ	اللَّذَانِ	جَاءَتْ	هُمَا طَالِبَانِ.
اَلرَّجُلُ	الَّذِينَ	تَشْرَبَانِ الْحَلِيبَ	هِيَ خَيَّاطَةٌ.
اَلشُّبَّانُ	اللَّوَاتِي	يَعْمَلُ فِي الْمَصْنَعِ	هُنَّ طالِبَاتٌ.
اَلشَّابَّتَانِ	الَّتِي	ذَهَبُوا	هُمَا مُمَرِّضَتَانِ.
اَلْمَرْأَةُ	الَّذِي	يَجْلِسَانِ فِي الْحَدِيقَةِ	هُوَ أَبُوكَ.

Çizelgelerden cümleler yapınız

جَاءَ	الْوَلَدُ	اللَّتَانِ	ذَهَبْنَ إِلَى	الطَّعَامَ.
نَامَ	الرَّجُلُ	الَّذِينَ	طَبَخَتَا	إِلَى الْبَيْتِ.
ذَهَبَتْ	الرَّجُلاَنِ	الَّذِي	وَصَلَ	حَدِيقَةِ الْحَيَوانَاتِ.
جَلَسَ	الْمَرْأَتَانِ	اللَّذَانِ	رَأَيْتَهُ	فِي السُّوقِ.
رأَيْنَا	الطُّلاَّبَ	الَّذِي	تَعْرِفُهُمَا	اَلْبَارِحَةَ.
ذَهَبَ	الشَّابَّانِ	اللَّوَاتِي	أَكَلُوا الطَّعَامَ	الْمَكْتَبَةِ.
لَقِيتُمْ	الرِّجَالُ	الَّذِينَ	نَعْرِفُهَا	إِلَى السُّوقِ.
وَصَلَتْ	النِّسَاءُ	الَّذِينَ	ذَهَبُوا	فِي الْمَطْعَمِ.
مَرِضَ	السَّيِّدَةُ	الَّتِي	رَأَيْتَهُمْ	فِي الْحَدِيقَةِ.

EV ÖDEVİ

A- Boşlukları uygun el ismul mevsûllerle doldurunuz:

١ – اَلشَّجَرَةُ ..... فِي الْحَدِيقَةِ ثِمَارُهَا لَذِيذَةٌ.

٢ – اَلْبَيْتُ ..... اِشْتَرَيْنَاهُ وَاسِعٌ.

٣ – هَذَا هُوَ النَّجَّارُ ..... صَنَعَ الْمِنْضَدَةَ.

٤- هَؤُلاَءِ هُمْ اَلتَّلامِيذُ ..... نَجَحُوا.

٥- اَلْبَنَاتُ ..... كَتَبْنَ الرِّسَالَةَ هُنَّ مَرْيَمُ وَ فَاطِمَةُ وَ زَيْنَبُ.

٦- اَلْكِتَابُ ..... اِشْتَرَيْتُهُ سَمِيكٌ.

٧- هَذِهِ هِيَ الدَّرَّاجَةُ ..... اِشْتَرَاهَا سَلِيمٌ.

٨- اَلْأَقْلاَمُ ..... اِشْتَرَيْنَاهَا زَرْقَاءُ.

٩- اَلدَّرْسُ ..... شَرَحَهُ الْمُدَرِّسُ صَعْبٌ.

١٠- هَذِهِ هِيَ الْمَرْأَةُ ..... أَنْقَذَتْ اَلْقِطَّةَ.

ثِمَارٌ	meyveler	صَنَعَ	yaptı	سَمِيكٌ	kalın	اَلدَّرَّاجَةُ	bisiklet
شَرَحَ	açtı, açıkladı	صَعْبٌ	güç, zor	أَنْقَذَتْ	kurtardı		

B- Aşağıdaki cümlelerde sila'nın altına bir çizgi, âid'in altına iki çizgi çiziniz:

١- اَلرَّجُلُ الَّذِي تَرَاهُ عِنْدَ الْبَابِ مُدِيرٌ.

٢- وَضَعَ سَلِيمٌ اَلْقَلَمَيْنِ اللَّذَيْنِ اِشْتَرَاهُمَا فِي مِحْفَظَتِهِ.

٣- سَلَّمَتْ اَلطَّبِيبَةُ عَلَى الْمُمَرِّضَتَيْنِ اللَّتَيْنِ لَقِيَتْهُمَا فِي الْحَدِيقَةِ.

٤- اَلرِّجَالُ الَّذِينَ لَقِيَهُمْ مَنْصُورٌ حَلاَّقُونَ.

٥- نَامَ الرَّجُلاَنِ اللَّذَانِ رَأَيْتَهُمَا فِي الْفُنْدُقِ.

٦- اَلنِّسَاءُ اللَّوَاتِي رَأَيْنَاهُنَّ فِي السُّوقِ خَيَّاطَاتٌ.

٧- اَلْأَشْجَارُ الَّتِي غَرَسْنَاهَا كَثِيرَةٌ.

٨- اَلْأُسْتَاذُ الَّذِي زُرْنَاهُ عَالِمٌ كَبِيرٌ.

٩- اَلْمَرْأَةُ الَّتِي سَلَّمَتْ عَلَيْكَ مُدَرِّسَةٌ.

١٠- اَلرَّجُلاَنِ اللَّذَانِ دَخَلاَ فِي الْمَتْحَفِ هُمَا مُوَظَّفَانِ.

حَلاَّقُونَ berberler — اَلْفُنْدُقُ otel — غَرَسْنَا diktik, oturttuk

زُرْنَا ziyâret ettik — اَلْمَتْحَفُ müze

Ezberleyiniz

اَلْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَ يَدِهِ، وَ الْمُؤْمِنُ مَنْ أَمِنَهُ النَّاسُ عَلَى دِمَائِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ . (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Müslüman, dilinden ve elinden müslümanların selâmette kaldığı kimsedir. Mü'min de, insanların canları ve malları konusunda kendisine güvendiği kişidir.

دَمٌ ج دِمَاءٌ kan	مَالٌ ج أَمْوَالٌ mal

C- Boş yerleri doldurunuz:

اَلرَّجُلُ ..... كَتَبَ التَّقْرِيرَ ..... مُدِيرٌ.

Raporu yazan adam müdürdür.

اَلْمَرْأَتَانِ ..... خَاطَتَا الثِّيَابَ ..... فَاطِمَةُ وَ جَارَتُهَا.

Giysiyi diken iki kadın Fatma ve komşusudur.

رَأَيْنَا الْمُصَارِعِينَ ..... فَازُوا بِالْكَأْسِ.

Kupayı kazanan güreşçileri gördük.

سَلَّمَتْ مَرْيَمُ عَلَى الْمَرْأَتَيْنِ ..... هُمَا طَبِيبَتَانِ.

Meryem, hekim olan iki kadına selâm verdi.

مَدَحَ الْأُسْتَاذُ الطَّالِبَيْنِ ..... نَجَحَا فِي فَهْمِ الْمَوْضُوعِ.

Hoca, konuyu anlamayı başaran iki öğrenciyi öğdü.

..... يَظْلِمُونَ النَّاسَ سَيُعَاقِبُ ..... اللَّهُ.

İnsanlara zulmedenleri Allah cezalandıracak.

سَأَلَ مَحْمُودٌ عَنِ الْمُلاكِمِينَ ..... غَلَبُوا الْأَجَانِبَ.

Mahmud, yabancıları yenen boksörleri sordu.

تَعْرِفُونَ ..... خَدَعُوكُمْ.

Sizi aldatanları tanıyorsunuz.

جَارٌ ج جِيرَانٌ	komşu	جَارَةٌ	hanım komşu
مَدَحَ	öğdü	فَازَ بِـ ...	... i elde etmek
اَلْأَجَانِبُ	yabancılar	مُصَارِعٌ	güreşçi
مُلاكِمٌ	boksör	خَدَعَ	aldatmak
كَأْسٌ	kupa, kase	غَلَبَ	yendi

اَلْمُؤَنَّثُ Muennes

اَلْمَكْتَبَةُ وَاسِعَةٌ وَ نَظِيفَةٌ. هِيَ الْمَكْتَبَةُ الْكُبْرَى فِي الْمَدِينَةِ. فِيهَا كُتُبٌ كَثِيرَةٌ. اَلْمُدَرِّسُ فِي الْمَكْتَبَةِ. هُوَ يَبْحَثُ عَنْ كِتَابٍ. وَ الْمُدَرِّسَةُ جَالِسَةٌ إِلَى الْمِنْضَدَةِ. هِيَ تَقْرَأُ كِتَابًا . عَلَى الْمِنْضَدَةِ كِتَابٌ سَمِيكٌ وَ مِمْحَاةٌ صَغِيرَةٌ. غِلافُ الْكِتَابِ السَّمِيكِ أَزْرَقُ وَ الْمِمْحَاةُ حَمْرَاءُ. اَلْمُوَظَّفَةُ فِي الْمَكْتَبَةِ نَشِيطَةٌ.

إِنَّهَا تَدُلُّ الْقَارِئِينَ وَ الْقَارِآتِ عَلَى أَمَاكِنِ الْكُتُبِ الَّتِي يَبْحَثُونَ عَنْهَا.

Kitaplık geniş ve temizdir. O, şehirdeki en büyük kitaplıktır. Onda çok kitaplar vardır. Öğretmen kitaplıktadır. O, bir kitap aramaktadır. Hanım öğretmen masada oturmaktadır. O, bir kitap okuyor. Masada kalın bir kitap ve küçük bir silgi var. Kalın kitabın kabı mâvi ve silgi kırmızıdır. Kitaplıktaki memûre faaldir. O erkek ve kadın okuyuculara aradıkları kitapların yerlerini gösteriyor.

Dişilik alâmetleri:

ة ا ى

1- Muzekker kelimenin sonuna, onu dişi yapmak için "ة" eklenir.

مُذَكَّرٌ	مُؤَنَّثٌ
مُعَلِّمٌ	مُعَلِّمَةٌ
مُدَرِّسٌ	مُدَرِّسَةٌ
أُسْتَاذٌ	أُسْتَاذَةٌ
مُدِيرٌ	مُدِيرَةٌ
مُوَظَّفٌ	مُوَظَّفَةٌ
مُسْلِمٌ	مُسْلِمَةٌ
مُؤْمِنٌ	مُؤْمِنَةٌ
طَبِيبٌ	طَبِيبَةٌ
خَيَّاطٌ	خَيَّاطَةٌ
نَظِيفٌ	نَظِيفَةٌ
كَبِيرٌ	كَبِيرَةٌ

2- اء genellikle, renk ve sakatlığı gösteren فَعْلاءُ veznindeki isim ve sıfatların sonunda bulunur:

مُذَكَّرٌ		مُؤَنَّثٌ	
قَلَمٌ أَسْوَدُ	siyah bir kalem	مِسْطَرَةٌ سَوْدَاءُ	siyah bir cedvel
رَجُلٌ أَعْرَجُ	topal bir adam	اِمْرَأَةٌ عَرْجَاءُ	topal bir kadın
طِفْلٌ أَعْمَى	kör bir çocuk	طِفْلَةٌ عَمْيَاءُ	kör bir kız çocuğu

3- فُعْلَى ve فَعْلَى, ى veznindeki isim ve sıfatların sonunda bulunur:

أَكْبَرُ	en büyük	كُبْرَى	daha büyük
اَلْوَلَدُ الْأَكْبَرُ	en büyük çocuk	اَلْبِنْتُ الْكُبْرَى	en büyük kız
أَصْغَرُ	en küçük	صُغْرَى	daha küçük
أَحْسَنُ	en güzel	حُسْنَى	daha güzel
لِلّٰهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى.		En güzel isimler Allah'ındır.	
بُشْرَى	muştu	ذِكْرَى	hâtarı
مُسَافِرٌ عَطْشَانُ	susamış bir yolcu	مُسَافِرَةٌ عَطْشَى	susamış bir kadın yolcu

Not: Bazı isimler vardır ki, muennes sayıldıkları hâlde hiçbir dişilik alâmeti taşımaz, bunlara (ancak işitilerek veya sözlüğe bakılarak muennes olduklarının bilinmesinden dolayı) **semâî muennes** denir. Başlıcaları şunlardır:

فَأْسٌ	küçük balta	أَرْضٌ	yer	نَارٌ	od, ateş	يَدٌ	el
سُوقٌ	pazar	حَرْبٌ	savaş	رِجْلٌ	bacak	عَيْنٌ	göz
رِيحٌ	yel	حَرْفٌ	harf	نَفْسٌ	nefis	أُذُنٌ	kulak
اَلشَّمْسُ	güneş	حَاجِبٌ	kaş	ذِرَاعٌ	kol		

Tenbih 1 : Bazı özel isimlerin sonunda "ة" vardır, fakat bu isimler muennes değildir:

حَمْزَةُ	طَلْحَةُ	عُرْوَةُ	عُقْبَةُ
ذَهَبَ حَمْزَةُ إِلَى الْمَسْجِدِ.		Hamza mescide gitti.	
يَأْكُلُ عُقْبَةُ بِطِّيخَةً.		Ukbe bir karpuz yiyiyor.	

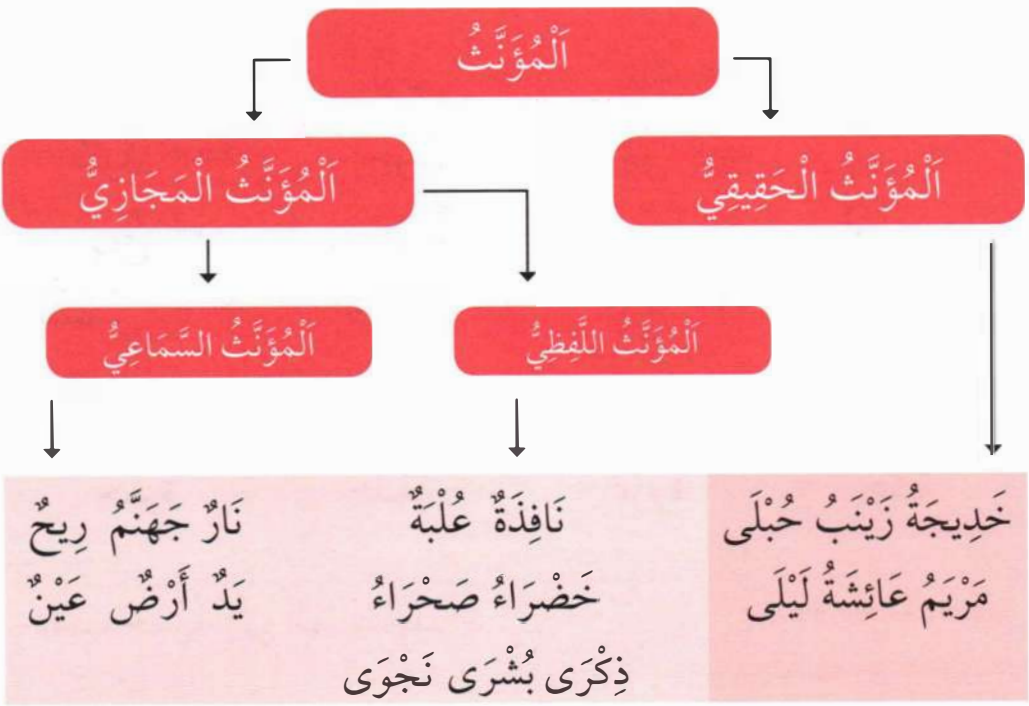
Tenbih 2 : فَعَّالَةٌ vezni abartma ifâde eder ve sonundaki ة dişilik anlatmaz:

عَلَّامَةٌ çok bilgili	نَسَّابَةٌ soy bilgini	رَحَّالَةٌ gezgin

هَذَا الْأُسْتَاذُ عَلَّامَةٌ.	Bu profesör çok bilgilidir.
اِبْنُ بَطُّوطَةَ رَحَّالَةٌ شَهِيرٌ.	İbn Battûta ünlü bir gezgindir.

كَانَ أَبُو بَكْرٍ اَلصِّدِّيقُ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نَسَّابَةَ الْعَرَبِ وَ عَلَّامَةً بِأَخْبَارِهَا.

Ebû Bekr Sıddiyk -Allah ondan râzı olsun- Arapların soy bilgini idi ve haberlerini, geçmişlerini çok iyi bilendi.

ALIŞTIRMALAR

A- Şu isimleri muennes yapınız:

مُؤْمِنٌ	مُؤْمِنَةٌ
رَاكِعٌ	.....
سَاجِدٌ	.....
صَائِمٌ	.....
عَادِلٌ	.....
ظَالِمٌ	.....
طَبَّاخٌ	.....
كَاتِبٌ	.....
سَارِقٌ	.....
مُتَرْجِمٌ	.....
طَبِيبٌ	.....

B- Boş yerleri, misâldeki gibi doldurunuz:

Misâl: اَلْمُدَرِّسُ ذَكِيٌّ. اَلْمُدَرِّسَةُ ذَكِيَّةٌ.

١ – اَلْمُسْلِمُ قَوِيٌّ.	..... قَوِيَّةٌ
٢ – اَلْكَاتِبُ مَشْغُولٌ.	اَلْكَاتِبَةُ .....
٣ – اَلْمُوَظَّفُ طَوِيلٌ.	..... طَوِيلَةٌ
٤ – ..... مَاهِرٌ.	اَلطَّبَّاخَةُ .....

٥-اَلرَّجُلُ ..... مَرِيضَةٌ.

٦-اَلطَّالِبُ غَنِيٌّ. اَلطَّالِبَةُ .....

٧-اَلْقِطَارُ سَرِيعٌ. اَلْحَافِلَةُ .....

٨-اَلصَّفُّ ..... اَلْحَدِيقَةُ وَاسِعَةٌ.

٩-اَلْقَلَمُ ..... اَلْمِسْطَرَةُ قَصِيرَةٌ.

١٠-اَلْبَابُ ..... مَفْتُوحَةٌ.

C- Boş yerlere uygun kelimeler getiriniz:

Misâl: هَذَا قَلَمٌ أَخْضَرُ. هَذِهِ مِمْحَاةٌ خَضْرَاءُ.

١- هَذَا رَجُلٌ أَخْرَسُ. هَذِهِ ..... خَرْسَاءُ.

٢- هَذَا طِفْلٌ أَعْمَى. هَذِهِ ..... عَمْيَاءُ.

٣- هَذَا بَابٌ .... نَافِذَةٌ بَيْضَاءُ

٤- ..... جِدَارٌ أَصْفَرُ. هَذِهِ سَفَرْجَلَةٌ .....

٥- ..... قَمِيصٌ أَزْرَقُ. هَذِهِ ..... زَرْقَاءُ.

٦- هَذَا رَجُلٌ .... اِمْرَأَةٌ سَمْرَاءُ

٧- هَلِ الْمُوَظَّفُ أَطْرَشُ؟ هَلِ الْمُوَظَّفَةُ ..... ؟

٨- هَلِ الْخَادِمُ ..... ؟ هَلِ ..... عَرْجَاءُ؟

D- Boşlukları doldurunuz:

١- هَذَا رَجُلٌ غَضْبَانُ. هَذِهِ ..... غَضْبَى.

٢- هَذَا طِفْلٌ شَبْعَانُ. ..... طِفْلَةٌ شَبْعَى.

٣- هَذَا سَائِلٌ جَوْعَانُ. هَذِهِ ..... جَوْعَى.

٤- هَذَا عَامِلٌ عَطْشَانُ. هَذِهِ ..... عَطْشَى.

٥- طَاهِرٌ اَلتِّلْمِيذُ الْاَكْبَرُ فِي الصَّفِّ.

خَدِيجَةُ ..... الْكُبْرَى ..... الصَّفِّ.

٦- صَادِقٌ ..... الْأَصْغَرُ فِي الْعَائِلَةِ.

زَيْنَبُ اَلْبِنْتُ ..... فِي .....

٧- هَوَ أَحْسَنُ الْأَطْفَالِ.

هِيَ الْبِنْتُ ..... فِي الْعَائِلَةِ.

E- Yüksek sesle okuyunuz:

يَدُهُ الْيُسْرَى مَكْسُورَةٌ. عَيْنُ التِّلْمِيذِ الْيُمْنَى مَرِيضَةٌ. رِجْلُ الْكَلْبِ مَقْطُوعَةٌ. أُذُنَا الرَّجُلِ صَغِيرَتَانِ. اَلرِّيحُ قَوِيَّةٌ. اَلنَّارُ مُشْتَعِلَةٌ. اَلْحَرْبُ شَدِيدَةٌ. اَلْأَرْضُ بَيْنَ الدَّارَيْنِ ضَيِّقَةٌ. اَلْفَأْسُ ثَقِيلَةٌ.

Sol eli kırıktır. Öğrencinin sağ gözü hastadır. Köpeğin ayağı kesilmiştir. Adamın iki kulağı küçüktür. Rüzgâr kuvvetlidir. Ateş alevle yanmaktadır. Savaş şiddetlidir. İki ev arasındaki yer dardır. Küçük balta ağırdır.

اَلنَّفْسُ أَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ.

Nefis kötülüğü çok buyurucudur.

Çizelgelerden cümleler yapınız

	اِمْرَأَةٌ	جَوْعَانُ.	(erkek) aç
	قَصَّابٌ	عَطْشَى.	(dişi) susamış
جَاءَ	طَبَّاخَةٌ	أَعْرَجُ.	(e) topal
جَاءَتْ	شَابٌّ	عَرْجَاءُ.	(d) topal
ذَهَبَ	بِنْتٌ	خَرْسَاءُ.	(d) dilsiz
ذَهَبَتْ	طَبِيبٌ	عَطْشَانُ.	(e) susamış
	رَجُلٌ	عَمْيَاءُ.	(d) kör
	شَابَّةٌ	أَعْمَى.	(e) kör
	طَبِيبَةٌ	جَوْعَى.	(d) aç

	طَاهِرٌ	مِسْطَرَةً	خَضْرَاءَ.
	سَلِيمٌ	مِمْحَاةً	سَوْدَاءَ.
اِشْتَرَى	صَادِقٌ	مِحْفَظَةً	زَرْقَاءَ.
	عَلِيٌّ	عُلْبَةً	صَفْرَاءَ.
	خَالِدٌ	مِنْضَدَةً	بَيْضَاءَ.
	مَحْمُودٌ	أَرِيكَةً kanepe	حَمْرَاءَ.

ALIŞTIRMALAR

A- Muzekker ismin altına tek çizgi, muennes ismin altına iki çizgi çiziniz:

١- جَاءَ الْمُدَرِّسُ وَ لَكِنَّ الْمُدَرِّسَةَ غَائِبَةٌ.
٢- كَتَبَتْ مَرْيَمُ رِسَالَةً إِلَى صَدِيقَتِهَا.
٣- اِشْتَرَيْتُ كِتَابًا وَ مِسْطَرَةً.
٤- جَاءَتْ اَلسَّيَّارَةُ.
٥- صَنَعَ النَّجَّارُ بَابًا وَ نَافِذَةً.

B- Şu cümleleri muennes olarak yazınız:

١- هَذَا هُوَ الْوَلَدُ الَّذِي كَتَبَ رِسَالَةً إِلَى صَدِيقِهِ.
٢- خَرَجَ مُدِيرُ الْمَدْرَسَةِ مِنْ مَكْتَبِهِ.
٣- جَاءَ الطَّبِيبُ إِلَى الْمُسْتَشْفَى.
٤- أَغْلَقَ الرَّجُلُ الْبَابَ.
٥- قَالَ التِّلْمِيذُ : أَنَا مَاهِرٌ.

C- Şu cümleleri muzekker olarak yazınız:

١- هَذِهِ هِيَ الْمَرْأَةُ الَّتِي طَبَخَتْ اَلطَّعَامَ.
٢- هَاتَانِ التِّلْمِيذَتَانِ خَضَرَتَا الدَّرْسَ مُبَكِّرَتَيْنِ.
٣- هَؤُلاَءِ النِّسَاءُ خَرَجْنَ مِنْ بُيُوتِهِنَّ هَذَا الصَّبَاحَ وَ مَا رَجَعْنَ بَعْدُ.
٤- تُصَلِّي الْمُسْلِمَةُ صَلاَتَهَا فِي وَقْتِهَا.
٥- اَلْمُوَظَّفَةُ النَّشِيطَةُ تَعْمَلُ فِي وِزَارَةِ التَّعْلِيمِ.
٦- اَلْبِنْتُ الصُّغْرَى تَلْعَبُ فِي الْحَدِيقَةِ.
٧- اَلْمُسَافِرَةُ الْعَطْشَى تَشْرَبُ الْمَاءَ.

مُبَكِّرٌ erken yapan, erkenci اَلْمُسَافِرَةُ hanım yolcu

اَلْأَفْعَالُ النَّاقِصَةُ
Eksik Fiiler

قَالَ الطَّبِيبُ: اَلْحَمْدُ لِلَّهِ، مَا زَالَ الْمَرِيضُ حَيًّا. يَجِبُ عَلَيْهِ شُرْبُ الْأَدْوِيَةِ الَّتِي أَكْتُبُهَا.

ثُمَّ ذَهَبَ الطَّبِيبُ وَ رَجَعَ بَعْدَ أُسْبُوعٍ.

فَحَصَ الطَّبِيبُ الْمَرِيضَ وَ قَالَ لِأَهْلِهِ :

اَلْحَمْدُ لِلَّهِ فِي أَبِيكُمْ عَلَامَاتُ الْبُرْءِ.

وَ فَرِحَ أَهْلُ الْمَرِيضِ بِقَوْلِ الطَّبِيبِ. وَ ظَنُّوا أَنَّ الرَّجُلَ بَرِئَ مِنَ الْمَرَضِ تَمَامًا. وَ لَكِنَّ الطَّبِيبَ قَالَ: مَا بَرِحَ الرَّجُلُ مَرِيضًا.

Hekim dedi:
- Elhamdulillâh, hasta hâlâ hayattadır. Onun, yazdığım ilâçları içmesi gerekir.
Sonra hekim gitti ve bir hafta sonra döndü. Hekim hastayı muâyene etti ve âilesine dedi:
- Elhamdulillâh, babanızda iyileşme alâmetleri var.
Hastanın ev halkı hekimin sözüne sevindi. Adamın hastalıktan tamâmen iyileştiğini sandılar. Fakat hekim dedi ki:
- Adam hâlâ hastadır.

1-Eksik Fiiller şunlardır: مَا زَالَ / مَا اِنْفَكَّ / مَا فَتِئَ / مَا بَرِحَ / مَا دَامَ

2-Eksik Fiiller İsim Cümlesinin başına gelir, **Mubteda**, bu fiilin **İsmi** olur, merfû kalır, **Haber**, bu fiilin **Haberi** olur, **mansûb** hâle gelir:

	اَلْمُبْتَدَأُ	اَلْخَبَرُ
Hasta hayattadır.	اَلْمَرِيضُ	حَيٌّ.

	فِعْلٌ نَاقِصٌ	اِسْمٌ	خَبَرٌ
Hasta hâlâ hayattadır.	مَا زَالَ	اَلْمَرِيضُ	حَيًّا.
Yazıhâne hâlâ kapalıdır.	مَا زَالَ	اَلْمَكْتَبُ	مُغْلَقًا
Suçlanan, hâlâ inadında ısrâr etmektedir.	لا يَزَالُ	اَلْمُتَّهَمُ	مُصِرًّا عَلَى عِنَادِهِ.
İki kardeş hala ihtilafta devam ediyor.	لا يَفْتَأُ	اَلْأَخَوَانِ	مُخْتَلِفَيْنِ.
Öğrenci hala yazmaktadır.	مَا يَنْفَكُّ	اَلتِّلْمِيذُ	كَاتِبًا.

3- مَازَالَ ،مَا بَرِحَ ،مَا اِنْفَكَّ،مَا فَتِئَ İsmin bu hâlde devamını anlatır.

4- Bu dört Eksik Fiil, Mâzi ve Muzâri siygalarında kullanılır.

5- مَا دَامَ sâdece Mâzi Kipinde bulunur, mâzi ve muzâride sürekliliği anlatır.

أَعْبُدُ اللَّهَ مَا دُمْتُ حَيًّا. Hayatta olduğum sürece Allah'a ibâdet ederim.

Tenbîh: isim muennes ise, eksik fiilin sonunda ت olur.

Kız hâlâ durmaktadır.	مَا زَالَتِ الْبِنْتُ وَاقِفَةً.
Müdîre hâlâ oturmaktadır.	مَا اِنْفَكَّتِ الْمُدِيرَةُ جَالِسَةً.
Taksi hâlâ kayıptır.	مَا فَتِئَتِ السَّيَّارَةُ غَائِبَةً.
Bavul hâlâ ağırdır.	مَا بَرِحَتِ الْحَقِيبَةُ ثَقِيلَةً.
	اَلطِّفْلُ يَشْرَبُ مَا دَامَتِ الْقَارُورَةُ مَلْأَى.
	Sürâhi dolu olduğu müddetçe çocuk içmektedir.

ALIŞTIRMALAR

A- Şu cümlelerin başına eksik fiil getiriniz:

١- ..... الْجَوُّ مَاطِرًا.

٢- ..... الْمُدَرِّسُ وَاقِفًا أَمَامَ السَّبُّورَةِ.

٣- ..... التِّلْمِيذَةُ قَارِئَةٌ. Kız öğrenci hâlâ okumaktadır.

B- Şu cümlelerdeki boş yerlere uygun isimler getiriniz:

١- مَا اِنْفَكَّتْ ..... مَفْتُوحَةً.

٢- مَا بَرِحَ ..... عَامِلاً فِي الْمَعْمَلِ.

٣- مَا زَالَ ..... مُغْلَقًا.

C- Şu cümlelere uygun haberler getiriniz:

١- مَا فَتِئَ الْقَمَرُ .....

٢- مَا فَتِئَ الْبَدْرُ .....

٣- تَدْرُسِينَ فِي الْمَكْتَبَةِ مَا دَامَتِ الْمَكْتَبَةُ .....

Çizelgelerden cümleler yapınız

مَا زَالَ	الْمَرِيضُ	مَرِيضَةً.
مَا اِنْفَكَّ	النَّافِذَةُ	حَيًّا.
مَا فَتِئَ	الْوَلَدُ	مَفْتُوحَةً.

مَا بَرِحَ	الْبِنْتُ	مَرِيضًا.
لا يَزَالُ	الْمَرْأَةُ	قَارِئًا.
مَا يَنْفَكُّ	الْخَيَّاطَةُ	نَائِمَةً.
لا يَفْتَأُ	النَّارُ	مُشْتَغِلَةً.
مَا اِنْفَكَّتْ	اَلطَّبِيبَةُ	نَائِمًا.
مَا فَتِئَتْ	اَلْمُمَرِّضَةُ	مُشْتَغِلاً.
مَا زَالَتْ	اَلْخَطَّاطُ	مُشْتَعِلَةً.

مُشْتَعِلٌ alevli, yanan	مُشْتَغِلٌ meşgûl	اَلْبَدْرُ dolunay

		اَلْمَطَرُ	
	مَا دَامَتْ	تَشْعُرُ بِـ	عَاصِفَةً.
لاَ تَخْرُجْ	مَا دَامَ	الْبَرْدُ	هَاطِلاً.
	مَا دُمْتَ	تَقْرَأُ	التَّعَبِ.
		اَلرِّيحُ	شَدِيدًا.
			الْكِتَابَ.

عَاصِفَةً şiddetle esen	هَاطِلاً yağmakta
اَلتَّعَبُ yorgunluk	اَلرِّيحُ yel

EV ÖDEVİ

A- Boşlukları doldurunuz:

١- ..... اَلثَّلْجُ نَازِلاً.

٢- ..... اَلْحَرَارَةُ شَدِيدَةً.

٣- مَا زَالَ الدُّكَّانُ .....

٤- مَا بَرِحَ ..... كَاتِبًا اَلرِّسَالَةَ.

٥- مَا فَتِئَ الْبَرْدُ .....

٦- لاَ ..... الْجَاهِلُ مُدَافِعًا عَنْ حِزْبِهِ.

٧- لاَ نُسَلِّمُ عَلَيْهِ ..... مُصِرًّا عَلَى خَطَإِهِ.

٨- يُضْرِبُ الْعُمَّالُ عَنِ الْعَمَلِ ..... يَرْفُضُ صَاحِبُ الْمَصْنَعِ رَفْعَ أُجُورِهِمْ.

خَطَأٌ hata	اَلثَّلْجُ kar	حِزْبٌ parti	عَامِلٌ ج. عُمَّالٌ işçi-işçiler

B- Şu cümlelerin başına nâkıs fiil getiriniz:

١- اَلْمُدِيرُ مَشْغُولٌ. ٢- اَلسَّيَّارَةُ وَاقِفَةٌ مَكَانَهَا.

٣- اَلتَّاجِرُ كَرِيمٌ. ٤- اَلْقَصَّابُ جَالِسٌ.

٥- اَلطِّفْلُ نَائِمٌ.

ضَرَبَ عَنِ الْعَمَلِ grev yapmak	رَفَضَ يَرْفُضُ رَفْضًا reddetmek, geri çevirmek
رَفَعَ يَرْفَعُ رَفْعًا yükseltmek	أَجْرٌ ج أُجُورٌ ücret
دَافَعَ عَنْ .....i savundu	

Kırık Çokluk اَلْجَمْعُ الْمُكَسَّرُ

يَلْعَبُ طَاهِرٌ وَ صَادِقٌ وَ مَحْمُودٌ فِي الْحَدِيقَةِ. وَ تَلْعَبُ زَيْنَبُ وَ مَرْيَمُ وَ فَاطِمَةُ مَعَ مُدَرِّسَتِهِنَّ. هُنَاكَ أَبْنِيَةٌ ضَخْمَةٌ وَرَاءَ الْحَدِيقَةِ. وَ لِلْأَبْنِيَةِ أَبْوَابٌ كَثِيرَةٌ وَ نَوَافِذُ كَثِيرَةٌ وَ غُرَفٌ كَبِيرَةٌ.

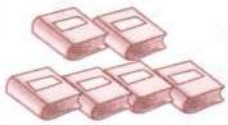
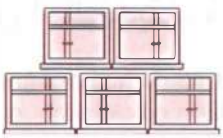
Tâhir, Sâdık ve Mahmûd bahçede oynuyorlar. Zeyneb, Meryem ve Fatma da hanım öğretmenleriyle oynuyorlar. Bahçenin ötesinde kocaman binalar var. Binaların çok kapıları, çok pencereleri ve büyük odaları var.

طَاهِرٌ طِفْلٌ.	Tâhir çocuktur.
صَادِقٌ طِفْلٌ.	Sâdık çocuktur.
مَحْمُودٌ طِفْلٌ.	Mahmûd çocuktur.

طَاهِرٌ وَ صَادِقٌ وَ مَحْمُودٌ أَطْفَالٌ.

Tâhir, Sâdık ve Mahmûd çocuklardır.

زَيْنَبُ طِفْلَةٌ.	Zeyneb kız çocuğudur.
مَرْيَمُ طِفْلَةٌ.	Meryem kız çocuğudur.
فَاطِمَةُ طِفْلَةٌ.	Fatma kız çocuğudur.
زَيْنَبُ وَ مَرْيَمُ وَ فَاطِمَةُ طِفْلاتٌ.	Zeyneb, Meryem ve Fatma kız çocuklarıdır.

هَذَا قَلَمٌ.	هَذَانِ قَلَمَانِ.	
هَذِهِ أَقْلاَمٌ.	هِيَ أَقْلاَمٌ.	
هَذَا كِتَابٌ.	هَذَانِ كِتَابَانِ.	
هَذِهِ كُتُبٌ.	هِيَ كُتُبٌ.	
هَذَا دَفْتَرٌ.	هَذَانِ دَفْتَرَانِ.	
هَذِهِ دَفَاتِرُ.	هِيَ دَفَاتِرُ.	
هَذِهِ نَافِذَةٌ.	هَاتَانِ نَافِذَتَانِ.	
هَذِهِ نَوَافِذُ.	هِيَ نَوَافِذُ.	
هَذِهِ شَجَرَةٌ.	هَاتَانِ شَجَرَتَانِ.	
هَذِهِ أَشْجَارٌ.	هِيَ أَشْجَارٌ.	
هَذَا كُرْسِيٌّ.	هَذَانِ كُرْسِيَّانِ.	
هَذِهِ كَرَاسِيُّ.	هِيَ كَرَاسِيُّ.	

Bazı isimler, çeşitli vezinlerde çoğul yapılır. Bu çeşit çoğula **Kırık Çokluk** denir.

مُفرَدٌ ←	جَمْعٌ	وَزْنٌ
طِفْلٌ çocuk	أَطْفَالٌ çocuklar	أَفْعَالٌ
قَلَمٌ kalem	أَقْلاَمٌ kalemler	
بَابٌ kapı	أَبْوَابٌ kapılar	
نَهْرٌ ırmak	أَنْهَارٌ ırmaklar	
لَوْنٌ renk	أَلْوَانٌ renkler	
كِتَابٌ kitap	كُتُبٌ kitaplar	فُعُلٌ
سَبِيلٌ yol	سُبُلٌ yollar	
جَدِيدٌ yeni	جُدُدٌ yeniler	
غُرْفَةٌ oda	غُرَفٌ odalar	فُعَلٌ
عُلْبَةٌ kutu	عُلَبٌ kutular	
جُمْلَةٌ cümle	جُمَلٌ cümleler	
صُورَةٌ suret	صُوَرٌ suretler	
أَخْضَرُ – خَضْرَاءُ	خُضْرٌ yeşiller	فُعْلٌ
أَزْرَقُ – زَرْقَاءُ	زُرْقٌ maviler	
أَصْفَرُ – صَفْرَاءُ	صُفْرٌ sarılar	

مَرِيضٌ hasta ←	مَرْضَى hastalar	فَعْلَى
جَرِيحٌ yaralı	جَرْحَى yaralılar	
أَسِيرٌ tutsak	أَسْرَى tutsaklar	

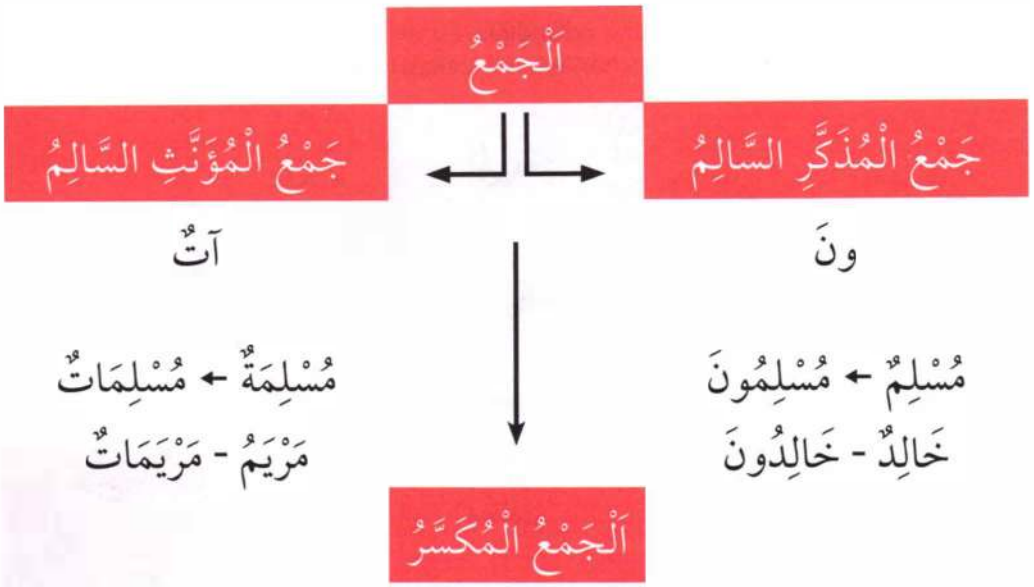
حَاسِدٌ kıskanç	حُسَّادٌ kıskançlar	فُعَّالٌ
تَاجِرٌ tacir	تُجَّارٌ tacirler	
حَارِسٌ bekçi	حُرَّاسٌ bekçiler	

جَبَلٌ dağ	جِبَالٌ dağlar	فِعَالٌ
رَجُلٌ adam	رِجَالٌ adamlar	
بَحْرٌ deniz	بِحَارٌ denizler	

قَبْرٌ kabir	قُبُورٌ kabirler	فُعُولٌ
قَصْرٌ saray	قُصُورٌ saraylar	
قَلْبٌ kalp	قُلُوبٌ kalpler	
جَيْشٌ ordu	جُيُوشٌ ordular	
أَمْرٌ iş	أُمُورٌ işler	

لاَ يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَى صُوَرِكُمْ وَ لاَ إِلَى أَلْوَانِكُمْ، يَنظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ.

Allah, suretlerinize, renklerinize bakmaz; kalplerinize bakar.

اَلْأَوْزَانُ:	أَفْعُلٌ	أَفْعَالٌ	أَفْعِلَةٌ	فِعْلَةٌ
اَلْأَمْثِلَةُ:	أَعْيُنٌ	أَبْوَابٌ	أَطْعِمَةٌ	فِتْيَةٌ
	gözler	kapılar	yemekler	yiğitler
اَلْأَوْزَانُ:	فُعْلٌ	فُعُلٌ	فُعَلٌ	فَعْلَى
اَلْأَمْثِلَةُ:	خُضْرٌ	كُتُبٌ	غُرَفٌ	مَرْضَى
	yeşiller	kitaplar	odalar	hastalar
اَلْأَوْزَانُ:	فُعَّالٌ	فِعَالٌ	فُعُولٌ	فِعَلٌ
اَلْأَمْثِلَةُ:	حُكَّامٌ	رِجَالٌ	قُلُوبٌ	قِطَعٌ
	hükümdarlar	adamlar	kalpler	parçalar
اَلْأَوْزَانُ:	فَعَلَةٌ	فِعْلَانٌ	فُعْلَانٌ	فِعَلَةٌ
اَلْأَمْثِلَةُ:	سَحَرَةٌ	نِيرَانٌ	شُجْعَانٌ	فِيَلَةٌ
	büyücüler	ateşler	yürekliler	filler

Şu vezinler 'cemilerin bitiş kipleri' diye adlandırılır. Bu vezinlerdeki isimler, **gayrul munsarif-dir** (tenvîn almaz ve cer halinde son harflerinin harekesi kesra değil fetha olur):

اَلْأَوْزَانُ:	فُعَلاَءُ	أَفْعِلاَءُ	أَفَاعِلُ	مَفَاعِلُ
اَلْأَمْثِلَةُ:	شُهَدَاءُ	أَغْنِيَاءُ	أَصَابِعُ	مَدَارِسُ
	şehîdler	zenginler	parmaklar	okullar

اَلْأَوْزَانُ:	مَفَاعِيلُ	فَعَالِيلُ	فَعَائِلُ	فَوَاعِلُ
اَلْأَمْثِلَةُ:	مَفَاتِيحُ	عَصَافِيرُ	رَسَائِلُ	فَوَاكِهُ
	anahtarlar	serçeler	mektuplar	meyveler

ALIŞTIRMALAR

Kırık çoğulların altına bir çizgi çiziniz:

جَاءَ الْأَبُ مَعَ الْأَوْلادِ إِلَى الْمَنْزِلِ. كَانَ الْأَبُ فِي الْمَكْتَبَةِ يَبِيعُ الْكُتُبَ.
وَ كَانَ الْأَوْلادُ فِي الْمَدَارِسِ . بَعْدَ الْغَدَاءِ دَرَسَ الْأَوْلادُ الدُّرُوسَ
وَ كَتَبَ الْأَبُ رَسَائِلَ إِلَى الْأَصْدِقَاءِ وَطَبَخَتْ اَلْأُمُّ الْأَطْعِمَةَ.
فِي الْمَسَاءِ أَكَلُوا الْجُبْنَ وَ الْفَوَاكِهَ وَ خَرَجُوا لِلنُّزْهَةِ فِي شَوَارِعِ الْمَدِينَةِ.

Baba, çocuklarla birlikte eve geldi. Baba, kitapçı dükkânında kitap satıyordu. Çocuklar okullarda idi. Öğle yemeğinden sonra çocuklar dersleri çalıştı ve baba dostlara mektuplar yazdı, anne yemekleri pişirdi. Akşam peynir ve meyveler yediler ve şehrin caddelerinde dolaşmağa çıktılar.

Çizelgeden cümleler yapınız

أَعْيُنُ	الْقَرْيَةِ	كَثِيرَةٌ.
أَبْوَابُ	الْأَوْلادِ	كِرَامٌ. cömertler
أَطْعِمَةُ	الْبُسْتَانِ	زُرْقٌ.
فَوَاكِهُ	الْمَدْرَسَةِ	أَغْنِيَاءُ.
فِتْيَةُ	الْبَيْتِ	خُضْرٌ.
غُرَفُ	الْمَطْعَمِ	فُقَرَاءُ.
مَرْضَى	السُّوقِ	لَذِيذَةٌ. lezetli
مَفَاتِيحُ	الْمَدِينَةِ	شُجْعَانٌ.
تُجَّارُ	الدُّكَّانِ	نَاضِجَةٌ. pişmiş, olgun

ALIŞTIRMALAR

Kırık çoğulların altına bir çizgi çiziniz:

١- زُرْنَا مَسَاجِدَ الْمَدِينَةِ.

٢- أَرْسَلَ التَّلامِيذُ الرَّسَائِلَ إِلَى زُمَلَائِهِمْ.

٣- لَقِيَ مَحْمُودٌ أَصْدِقَاءَهُ فِي الْعِيدِ.

٤- عَلَى أَغْصَانِ الْأَشْجَارِ عَصَافِيرُ كَثِيرَةٌ.

٥- زَيَّنَ التَّلامِيذُ الْقَاعَةَ بِمَصَابِيحَ مُلَوَّنَةٍ.

٦- فِي حَدَائِقِ الْحَيَوَانَاتِ أُسُودٌ وَ فِيَلَةٌ وَ قِرَدَةٌ.

٧- نَفْتَحُ الْأَبْوَابَ بِهَذِهِ الْمَفَاتِيحِ.

٨- أَبُو الْأَوْلادِ طَبِيبُ الْعُيُونِ وَ أُمُّهُمْ طَبِيبَةُ الْأَسْنَانِ.

٩- يُدَاوِي الْأَطِبَّاءُ الْمَرْضَى فِي الْمُسْتَشْفَى.

١٠- اَلْأَطْعِمَةُ فِي مَطَاعِمِ تِلْكَ الْمُدُنِ لَذِيذَةٌ.

زُرْنَا ziyâret ettik	فِي الْعِيد bayramda
مُلَوَّنَةٌ renkli	أُسُودٌ arslanlar
قِرَدَةٌ maymunlar	طَبِيبُ الْعُيُونِ göz doktoru
فِي حَدَائِقِ الْحَيَوَانَاتِ hayvanat bahçelerinde	إِلَى زُمَلَائِهِمْ arkadaşlarına
فِيَلَةٌ filler	طَبِيبَةُ الْأَسْنَانِ diş hekimi
مَطَاعِمُ aşevleri	زَيَّنَ süsledi

اَلزَّكَاةُ:

اَلزَّكَاةُ لُغَةً: تُطْلَقُ عَلَى مَعَانٍ عِدَّةٍ؛ مِنْهَا : اَلطَّهَارَةُ وَ النَّمَاءُ. وَ الزَّكَاةُ: تَمْلِيكُ مَالٍ مَخْصُوصٍ لِمَنْ يَسْتَحِقُّهُ، بِشَرَائِطَ مَخْصُوصَةٍ.

حُكْمُهَا وَ زَمَنُ فَرْضِيَّتِهَا وَ حِكْمَتُهَا:

هِيَ فَرِيضَةٌ مُحْكَمَةٌ وَ رُكْنٌ مِنْ أَرْكَانِ الْإِسْلامِ الْخَمْسَةِ.

وَ قَدْ فَرَضَهَا اللَّهُ فِي السَّنَةِ الثَّانِيَةِ مِنَ الْهِجْرَةِ عَلَى الْأَغْنِيَاءِ لِلْفُقَرَاءِ، لِحِكَمٍ سَامِيَةٍ وَ أَغْرَاضٍ نَبِيلَةٍ، مِنْهَا:

١- تَطْهِيرُ نُفُوسِ الْأَغْنِيَاءِ مِنْ مَرَضِ الْبُخْلِ وَ تَعْوِيدُهُمْ فِعْلَ الْخَيْرِ لِيَكُونُوا مِنَ الْمُفْلِحِينَ؛ قَالَ تَعَالَى : (وَ مَنْ يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ).

٢- مُسَاعَدَةُ الْفُقَرَاءِ وَ الْمُعْوِزِينَ وَ تَضْمِيدُ جِرَاحِ الْعَاجِزِينَ وَ الْمُحْتَاجِينَ بِمُسَاعَدَتِهِمْ وَ تَخْفِيفُ أَلَمِ الْفَقْرِ عَنْهُمْ؛ وَ بِذَلِكَ تَسُودُ الْمَحَبَّةُ بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ وَ الْفُقَرَاءِ وَ تَقْوَى أَوَاصِرُ الْأُلْفَةِ وَ التَّعَاطُفِ بَيْنَهُمَا ؛ فَالْإِنْسَانُ عَبْدُ الْإِحْسَانِ.

٣- تَقْلِيلُ عَدَدِ الْمُتَسَوِّلِينَ وَ الْمُتَعَطِّلِينَ الَّذِينَ يَعِيشُونَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا؛ مِمَّا يَتَرَتَّبُ عَلَيْهِ تَقْلِيلُ الْجَرَائِمِ وَ الشُّرُورِ فِي الْمُجْتَمَعِ الْإِنْسَانِيِّ ؛ فَالْفَقِيرُ الْمُحْتَاجُ إِذَا جَاعَ اِنْطَلَقَ إِلَى الْإِفْسَادِ فِي الْأَرْضِ وَ إِلَى السَّرِقَاتِ وَ إِذَا شَبِعَ مِنْ مَالِ الزَّكَاةِ اِنْصَرَفَ عَنِ الْإِجْرَامِ وَ الْأَذَى وَ الْفَسَادِ إِلَى الْأَعْمَالِ النَّافِعَةِ.

٤- صِيَانَةُ الْمُجْتَمَعِ مِنْ مَبَادِئِ الشُّيُوعِيَّةِ وَ مِنَ الثَّوْرَاتِ وَ الْفِتَنِ الَّتِي تَنْشَأُ مِنْ اِحْتِكَارِ الْأَغْنِيَاءِ لِلثَّرْوَةِ وَ حِرْمَانِهِمْ الْفُقَرَاءَ مِنْهَا.

أَمَّا إِذَا اِسْتَمَعَ الْأَغْنِيَاءُ إِلَى قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى : (وَ الَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَعْلُومٌ لِلسَّائِلِ وَ الْمَحْرُومِ) وَ شَعَرَ الْفَقِيرُ بِأُخُوَّتِهِ لِلْغَنِيِّ فِي مَالِهِ، أَدَّى ذَلِكَ إِلَى صِيَانَةِ الْمُجْتَمَعِ مِنْ كَثِيرٍ مِنَ الشُّرُورِ الَّتِي يُقَاسِيهَا وَ إِلَى مُسَاعَدَةِ الْفَقِيرِ لِأَخِيهِ الْغَنِيِّ فِي تَنْمِيَةِ ثَرْوَتِهِ وَ الْمُحَافَظَةِ عَلَيْهَا.

٥- شُكْرُ النِّعْمَةِ ؛ فَإِنَّ لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَى عَبْدِهِ نِعْمَةً فِي نَفْسِهِ وَ مَالِهِ ، فَالْعِبَادَاتُ الْبَدَنِيَّةُ شُكْرًا لِنِعْمَةِ الْبَدَنِ وَ الْعِبَادَاتُ الْمَالِيَّةُ شُكْرًا لِنِعْمَةِ الْمَالِ.

٦- نَشْرُ الْإِسْلامِ وَ إِعْلاءُ كَلِمَتِهِ ؛ بِمُسَاعَدَةِ الْفُقَرَاءِ مِنَ الْغُزَاةِ وَ بِتَقْوِيَةِ الْمُجَاهِدِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ. وَ إِذَا كَانَ الْفَقِيرُ الْمُجَاهِدُ قَدْ ضَحَّى بِنَفْسِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلا أَقَلَّ مِنْ أَنْ يُضَحِّيَ الْغَنِيُّ بِجُزْءٍ مِنْ مَالِهِ لِيُعَاوِنَهُ عَلَى التَّفَرُّغِ لِلْجِهَادِ.

هَذَا إِلَى كَثِيرٍ مِنَ الْحِكَمِ الْبَالِغَةِ الَّتِي فِيهَا الْخَيْرُ كُلُّ الْخَيْرِ لِلنَّاسِ جَمِيعًا.

Zekât

Zekât, sözlük bakımından birkaç anlama gelir: Temizlik ve artma bunlardandır. Zekât, belli şartlara uyarak, belli bir malı, ona hakkı olanın sâhipliğine geçirmektir.

Hükmü, ne zaman farz kılındığı ve hikmeti:

Kesin ve sağlam delillerle farzdır, İslâmın beş temel rüknünden biridir. Allah onu, Hicretin ikinci yılında, fakîrlere verilmek üzere, zenginlere yüce hikmetler ve üstün gayeler için farz kılmıtşır. Bunlardan bâzıları şunlardır:

1. Zenginlerin nefislerini, cimrilik hastalığından temizlemek ve onları, felâh bulanlardan olmaları için, hayır işlemeğe alıştırmak; Nitekim Allah şöyle buyurmuştur: Kim kendini nefsinin cimriliğinden korursa, işte onlar felâha erenlerdir (Haşr Suresi, 9).

2. Fakîrlere ve âcizlere yardım etmek, bu yardımlarla âciz ve muhtaçların yaralarını sarmak, yoksulluk elemlerini hafifletmektir. Böylece, zenginlerle fakirler arasında sevgi yayılır, hâkim olur, iki zümre arasında dayanışma ve şefkat bağları kuvvetlenir. Çünkü insan, iyiliğin kölesidir.

3. Yeryüzünde fesat yayan dilencilerin ve işsizlerin sayısını eksiltmek ve böylece insan cemiyetindeki suçları, fenâlıkları azaltmak. Zira, muhtâç bir fakîr aç kalınca yeryüzünde fesat çıkarmağa ve hırsızlıklara koyulur. Zekât malıyla doyduğu zaman ise, suç işlemekten, başkalarına ezâ vermekten, fesattan (vazgeçip) faydalı işlere yönelir.

4.Cemiyeti, zenginlerin servetler yığıp fakîrleri mahrum bırakmalarından dolayı komünizme zemin hazırlayıcı ihtilâl ve kargaşadan korumak. Zenginler Allah'ın "dilencilere ve yoksulluğuna rağmen kimseden bir şey istemeyenlere mallarında hak vardır" âyetine kulak verdiklerinde, fakîrler de, zenginlerin mallarında hisse sâhibi kardeşleri olduklarını hissettiklerinde bu, cemiyeti, karşılaşabileceği kötülüklerden korumağa, fakîrin, zengin kardeşinin servetinin gelişmesine yardımcı olmağa, onu korumağa yöneltir.

5. Nîmete şükür. Çünkü Allah'ın, kullarına, bedenî ve malî nîmeti vardır. Bedenle yapılan ibâdetler, beden nîmetinin, malla malla yapılan ibâdetler, mâlî ibâdetler, mal nîmetinin şükrüdür.

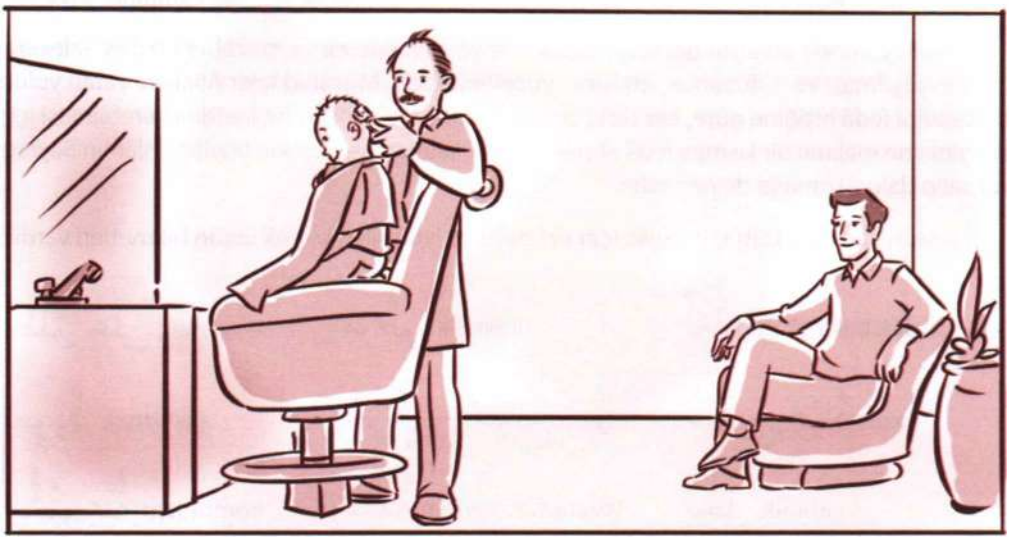
6. Allah yolunda savaşan gazilerin fakîrlerine yardım ederek ve mücâhidleri destekleyerek İslâmın yayılması ve nüfûzunun, etkisinin yüceltilmesidir. Mücâhid fakîr Allah ve vatan yolunda kendini fedâ ettiğine göre, her türlü endîşeden uzak olarak bu işe kendini verebilmesi için, zenginin de malının bir kısmını fedâ etmekten geri kalmaması gerekir; böylece İslâmın Bayrağı, yükselip dalgalanmağa devam eder.

Bunların yanında, bütün insanlık için sırf hayır ve iyilik olan birçok üstün hikmetleri vardır.

أَطْلَقَ عَلَى ... ...e vermek	مَرَضٌ hastalık	لُغَةً sözlük bakımından
تَعْوِيدٌ alıştırmak	جُرْحٌ ج جِرَاحٌ yara	عَبْدٌ ج عِبَادٌ köle
اَلشُّيُوعِيَّةُ komünizm	كَلِمَةٌ söz, nüfûz, söylem	بُخْلٌ cimrilik

اِحْتِكَارٌ (malın) hepsini almak, (malı) kapatmak, (malın) tekelini eline geçirmek	
أُلْفَةٌ uyum, samimiyet, dostluk, sevgi	جَرِيمَةٌ ج جَرَائِمُ suç
تَفَرُّغٌ لِـ ... kendini tamâmen ...e vermek	مَعْنًى ج مَعَانٍ anlam, mânâ
شَرْطٌ ج شُرُوطٌ، شَرَائِطُ (koşul dedikleri) şart	مَرَضٌ hastalık
مَلَّكَ يُمَلِّكُ تَمْلِكًا mâlik yapmak	تَضْمِيدٌ yara sarmak
آصِرَةٌ ج أَوَاصِرُ bağ	تَعَاطُفٌ karşılıklı sevgi
تَقْلِيلٌ azaltmak	صِيَانَةٌ korumak
تَنْمِيَةٌ geliştirmek, arttırmak	ضَحَّى بِـ.. ..i fedâ etmek

İf'âl إِفْعَالٌ

ذَهَبَ الطِّفْلُ مَعَ أَبِيهِ إِلَى حَلَّاقٍ. أَدْخَلَ الْأَبُ الطِّفْلَ فِي دُكَّانِ الْحَلَّاقِ.
وَ أَجْلَسَ الْأَبُ اِبْنَهُ عَلَى كُرْسِيِّ الْحَلَّاقِ. قَصَّ الْحَلَّاقُ شَعْرَ الطِّفْلِ.
ثُمَّ أَنْزَلَ الرَّجُلُ اِبْنَهُ مِنَ الْكُرْسِيِّ. وَ دَفَعَ الرَّجُلُ أُجْرَةَ الْحَلَّاقِ.
وَ خَرَجَا مِنَ الدُّكَّانِ.

Çocuk, babasıyla berbere gitti. Baba, çocuğu berberin dükkânına soktu. Baba, oğlunu berberin koltuğuna oturttu. Berber, çocuğun saçını kesti. Sonra adam oğlunu koltuktan (sandalyeden) indirdi. Adam, berberin ücretini ödedi. İkisi, dükkândan çıktı.

- مَنْ أَجْلَسَ الطِّفْلَ عَلَى الْكُرْسِيِّ؟

Çocuğu sandalyeye kim oturttu?

- أَبُوهُ أَجْلَسَهُ عَلَى الْكُرْسِيِّ.

Babası onu sandalyeye oturttu.

-مَنْ أَنْزَلَ الطِّفْلَ مِنَ الْكُرْسِيِّ؟

Çocuğu sandalyeden kim indirdi?

-أَبُوهُ أَنْزَلَهُ مِنَ الْكُرْسِيِّ.

Babası onu sandalyeden indirdi.

	فَ	عَ	لَ	
	نَ	زَ	لَ	نَزَلَ
أَ	فْ	عَ	لَ	
أَ	نْ	زَ	ل	أَنْزَلَ
	جَ	لَ	سَ	جَلَسَ
أَ	جْ	لَ	سَ	أَجْلَسَ

ALIŞTIRMALAR

A- Yüksek sesle okuyunuz:

١- نَزَلَ	أَنْزَلَ	٢- دَخَلَ	أَدْخَلَ
٣- جَلَسَ	أَجْلَسَ	٤- خَرَجَ	أَخْرَجَ
٥- قَرَأَ	أَقْرَأَ	٦- فَسَدَ	أَفْسَدَ
٧- حَضَرَ	أَحْضَرَ	٨- غَضِبَ	أَغْضَبَ
٩- بَعُدَ	أَبْعَدَ	١٠- فَهِمَ	أَفْهَمَ
١١- سَمِعَ	أَسْمَعَ	١٢- ضَحِكَ	أَضْحَكَ

B- Yüksek sesle okuyunuz:

نَزَلَ الثَّلْجُ. ←	أَنْزَلَ اللّٰهُ الثَّلْجَ.
Kar yağdı (indi).	Allah karı yağdırdı.
جَلَسَ طَاهِرٌ.	أَجْلَسَ حَامِدٌ طَاهِرًا.
Tâhir oturdu.	Hâmid, Tâhir'i oturttu.
قَرَأَ صَادِقٌ قِصَّةً.	أَقْرَأَ جَمِيلٌ صَادِقًا قِصَّةً.
Sâdık, bir hikâye okudu.	Cemil, Sadığa bir hikaye okuttu.
حَضَرَ صَادِقٌ.	أَحْضَرَ طَاهِرٌ صَادِقًا.
Sâdık geldi.	Tâhir, Sadığı getirdi.
بَعُدَ الْكَلْبُ.	أَبْعَدَ الرَّجُلُ الْكَلْبَ.
Köpek uzaklaştı.	Adam köpeği uzaklaştırdı.
سَمِعَ طَاهِرٌ صَوْتًا.	أَسْمَعَ عَبْدُ الْبَاسِطِ طَاهِرًا الْقُرْآنَ.
Tâhir bir ses işitti.	Abdulbâsıt, Tâhir'e Kur'an dinletti.
دَخَلَ صَادِقٌ فِي الْبَيْتِ.	أَدْخَلَ طَاهِرٌ صَادِقًا فِي الْبَيْتِ.
Sâdık eve girdi.	Tâhir, Sâdığı eve soktu.
خَرَجَ التِّلْمِيذُ مِنَ الصَّفِّ.	أَخْرَجَ الْمُدَرِّسُ التِّلْمِيذَ مِنَ الصَّفِّ.
Öğrenci sınıftan çıktı.	Öğretmen öğrenciyi sınıftan çıkardı.

فَسَدَ اللَّحْمُ.	Et bozuldu.
أَفْسَدَ الْجَوُّ اللَّحْمَ.	Hava eti bozdu.
أَفْسَدَ الصَّيْفُ الْحَلِيبَ.	Yaz, sütü bozdu.

غَضِبَ طَاهِرٌ.	Tâhir kızdı.
أَغْضَبَ صَادِقٌ طَاهِرًا.	Sâdık, Tâhir'i kızdırdı.

فَهِمَ التِّلْمِيذُ الدَّرْسَ.	Öğrenci dersi anladı.
أَفْهَمَ الْمُدَرِّسُ التِّلْمِيذَ الدَّرْسَ.	Öğretmen, öğrenciye dersi anlattı.

ضَحِكَ عَادِلٌ.	Âdil güldü.
أَضْحَكَ جَمَالٌ عَادِلاً.	Cemâl, Âdil'i güldürdü.

اَلْمَاضِي ←	اَلْمُضَارِعُ ←	اَلْمَصْدَرُ
أَفْعَلَ	يُفْعِلُ	إِفْعَالٌ
أَجْلَسَ	يُجْلِسُ	إِجْلاسٌ

اَلْمَاضِي		
اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ
أَجْلَسَ	أَجْلَسَا	أَجْلَسُوا
أَجْلَسَتْ	أَجْلَسَتَا	أَجْلَسْنَ
أَجْلَسْتَ	أَجْلَسْتُمَا	أَجْلَسْتُمْ
أَجْلَسْتِ	أَجْلَسْتُمَا	أَجْلَسْتُنَّ
أَجْلَسْتُ	أَجْلَسْنَا	أَجْلَسْنَا

اَلْمُضَارِعُ		
اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ
يُجْلِسُ	يُجْلِسَانِ	يُجْلِسُونَ
تُجْلِسُ	تُجْلِسَانِ	يُجْلِسْنَ
تُجْلِسُ	تُجْلِسَانِ	تُجْلِسُونَ
تُجْلِسِينَ	تُجْلِسَانِ	تُجْلِسْنَ
أُجْلِسُ	نُجْلِسُ	نُجْلِسُ

اَلْمَاضِي ←	اَلْمُضَارِعُ ←	اَلْأَمْرُ
أَفْعَلَ	يُفْعِلُ	أَفْعِلْ
أَجْلَسَ	يُجْلِسُ	أَجْلِسْ
أَخْرَجَ	يُخْرِجُ	أَخْرِجْ
أَنْزَلَ	يُنْزِلُ	أَنْزِلْ
أَبْعَدَ	يُبْعِدُ	أَبْعِدْ

فِعْلُ الْأَمْرِ			
	اَلْمُفْرَدُ ←	اَلْمُثَنَّى ←	اَلْجَمْعُ
لِلْمُذَكَّرِ	أَخْرِجْ	أَخْرِجَا	أَخْرِجُوا
لِلْمُؤَنَّثِ	أَخْرِجِي	أَخْرِجَا	أَخْرِجْنَ

اَلنَّهْيُ

	اَلْمُفْرَدُ ←	اَلْمُثَنَّى ←	اَلْجَمْعُ
لِلْمُذَكَّرِ	لا تُخْرِجْ	لا تُخْرِجَا	لا تُخْرِجُوا
لِلْمُؤَنَّثِ	لا تُخْرِجِي	لا تُخْرِجَا	لا تُخْرِجْنَ

EV ÖDEVİ

A- 1- Ders metnindeki mâzi fiileri muzâri'a çeviriniz.

2- Şu fiileri mâzi kipinde çekiniz:

أَفْهَمَ أَضْحَكَ أَسْمَعَ

3- Aynı fiileri muzâri' kipinde çekiniz.

4- Aynı fiilleri emr'e çeviriniz.

5- Aynı fiileri nehy'e çeviriniz.

B- Aşağıdaki cümleleri, fiillerini muzâriye çevirerek tekrar yazınız:

١- أَقْرَأَ الْمُعَلِّمُ التِّلْمِيذَ قِصَّةً.

٢- أَنْزَلَ طَاهِرٌ اَلْكُتُبَ مِنَ الرَّفِّ.

٣- أَجْلَسَ خَالِدٌ مَحْمُودًا عَلَى الْكُرْسِيِّ.

٤- أَحْضَرَ قَاسِمٌ كُتُبًا جَدِيدَةً.

٥- أَدْخَلَ الرَّجُلُ الْفَقِيرَ فِي الْمَطْعَمِ.

٦- أَخْرَجَ الْخَادِمُ الْكَلْبَ مِنَ الْحَدِيقَةِ.

٧- أَفْسَدَتِ الْحَرَارَةُ اللَّحْمَ.

٨- أَغْضَبَ التِّلْمِيذُ أَبَاهُ.

٩- أَضْحَكَ سَلِيمٌ عَادِلاً.

١٠- أَطْعَمَ الْغَنِيُّ الْفُقَرَاءَ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ.

C- Şu fiilleri Mâzi yapınız:

يُحْسِنُ iyi yapar, iyilikte bulunur	يُنْذِرُ uyarır, korkutur	يُخْرِجُ çıkarır
يُزْعِجُ rahatsız eder	يُكْرِمُ ikrâm eder	يُرْسِلُ gönderir

D- Mâziye çevirdiğiniz bu fiillerin çekimini şahıslara göre yapınız:

E- Aynı fiilerin Emir çekimini yapınız:

Misâl:

أَنْذِرْ	أَنْذِرَا	أَنْذِرُوا
أَنْذِرِي	أَنْذِرَا	أَنْذِرْنَ

F- Aynı fiillerin Nehy çekimini yapınız:

Misâl:

لا تُزْعِجْ	لا تُزْعِجَا	لا تُزْعِجُوا
لا تُزْعِجِي	لا تُزْعِجَا	لا تُزْعِجْنَ

Ezberleyiniz:

أَحَبُّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ بَعْدَ الْفَرَائِضِ: إِدْخَالُ السُّرُورِ عَلَى الْمُسْلِمِ.

(حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Allah'ın, farzlardan sonra en sevdiği iş, müslümanı sevindirmektir.

Tef'îl تَفْعِيلٌ

مَرِضَ عَبَّاسٌ . رَقَدَ عَبَّاسٌ عَلَى سَرِيرِهِ وَ نَامَ .

وَ جَاءَتْ أُمُّهُ تُمَرِّضُهُ . سَخَّنَتْ اَلْأُمُّ الْمَاءَ لِعَبَّاسٍ .

وَ شَرَّبَتِ الْأُمُّ عَبَّاسًا اَلدَّوَاءَ، ثُمَّ نَوَّمَتْهُ.

Abbâs hastalandı. Abbâs yatağına yattı ve uyudu. Annesi geldi, ona hastabakıcılık ediyor. Anne, Abbâs için su ısıttı. Anne, Abbâs'a ilâcı içirdi, sonra onu uyuttu.

شَرِبَ عَبَّاسٌ اَلدَّوَاءَ.	Abbâs ilâcı içti.
شَرَّبَ الطَّبِيبُ عَبَّاسًا اَلدَّوَاءَ.	Hekim, Abbâs'a ilâcı içirdi.
نَامَ عَبَّاسٌ.	Abbâs uyudu.
نَوَّمَتْ اَلْأُمُّ عَبَّاسًا.	Anne, Abbâs'ı uyuttu.
مَرِضَ عَبَّاسٌ.	Abbâs hastalandı.
مَرَّضَتْ اَلْأُمُّ عَبَّاسًا.	Anne Abbâs'a hastabakıcılık etti.

- مَنْ مَرِضَ؟	- مَرِضَ عَبَّاسٌ.
Kim hastalandı?	Abbâs hastalandı.
- مَنْ مَرَّضَهُ؟	- مَرَّضَتْهُ أُمُّهُ.
Ona kim baktı?	Annesi ona hastabakıcılık etti.
- مَنْ سَخَّنَ لَهُ الْمَاءَ؟	- سَخَّنَتْ اَلْأُمُّ لَهُ الْمَاءَ.
Ona suyu kim ısıttı?	Anne ona suyu ısıttı.
- مَنْ نَوَّمَ عَبَّاسًا؟	- نَوَّمَتْ اَلْأُمُّ عَبَّاسًا.
Abbâs'ı kim uyuttu?	Anne Abbâs'ı uyuttu.

اَلْوَزْنُ				
فَعِلَ	لَ	عِ	فَ	
شَرِبَ	بَ	رِ	شَ	
فَعَّلَ	لَ	عَّ	فَ	اَلْوَزْنُ
شَرَّبَ	بَ	رَ	شَ	

	مُفْرَدٌ ←	مُثَنًّى ←	جَمْعٌ
مُذَكَّرٌ	شَرَّبَ	شَرَّبَا	شَرَّبُوا
مُؤَنَّثٌ	شَرَّبَتْ	شَرَّبَتَا	شَرَّبْنَ
مُذَكَّرٌ	شَرَّبْتَ	شَرَّبْتُمَا	شَرَّبْتُمْ
مُؤَنَّثٌ	شَرَّبْتِ	شَرَّبْتُمَا	شَرَّبْتُنَّ
مُشْتَرَكٌ	شَرَّبْتُ	شَرَّبْنَا	شَرَّبْنَا

نَظَّفَ	نَظَّفَا	نَظَّفُوا
نَظَّفَتْ	نَظَّفَتَا	نَظَّفْنَ
نَظَّفْتَ	نَظَّفْتُمَا	نَظَّفْتُمْ
نَظَّفْتِ	نَظَّفْتُمَا	نَظَّفْتُنَّ
نَظَّفْتُ	نَظَّفْنَا	نَظَّفْنَا

– مَاذَا يَفْعَلُ الْوَلَدُ؟	Çocuk ne yapıyor?
– يُلَعِّبُ الْوَلَدُ الْقِطَّ.	Çocuk kediyi oynatıyor.
– مَاذَا يَفْعَلُ الْخَادِمُ؟	Hizmetçi ne yapıyor?
– يُنَظِّفُ الْخَادِمُ الْغُرْفَةَ.	Hizmetçi odayı temizliyor.

اَلْمَاضِي ←	اَلْمُضَارِعُ ←	اَلْمَصْدَرُ
نَظَّفَ	يُنَظِّفُ	تَنْظِيفٌ

اَلْمَاضِي	اَلْمُضَارِعُ	اَلْأَمْرُ
فَعَّلَ	يُفَعِّلُ	فَعِّلْ
نَظَّفَ	يُنَظِّفُ	نَظِّفْ

اَلْأَمْرُ			
	مُفْرَدٌ	مُثَنًّى	جَمْعٌ
مُذَكَّرٌ	نَظِّفْ	نَظِّفَا	نَظِّفُوا
مُؤَنَّثٌ	نَظِّفِي	نَظِّفَا	نَظِّفْنَ

Ezberleyiniz:

يَسِّرُوا وَ لاَ تُعَسِّرُوا وَ بَشِّرُوا وَ لاَ تُنَفِّرُوا .

Kolaylaştırınız güçleştirmeyiniz, muştulayınız nefret ettirmeyiniz.

يَا طَاهِرُ، نَظِّفْ أَسْنَانَكَ قَبْلَ النَّوْمِ.

Ey Tâhir, uykudan önce dişlerini temizle.

يَا خَدِيجَةُ، نَظِّفِي أَسْنَانَكِ قَبْلَ النَّوْمِ.

Ey Hatîce, uykudan önce dişlerini temizle.

يَا طَاهِرُ وَ خَدِيجَةُ، نَظِّفَا أَسْنَانَكُمَا قَبْلَ النَّوْمِ.

Ey Tâhir ve Hatîce, uykudan önce dişlerinizi temizleyin.

يَا أَوْلاَدُ، نَظِّفُوا أَسْنَانَكُمْ قَبْلَ النَّوْمِ.

Ey çocuklar, uykudan önce dişlerinizi temizleyin.

يَا بَنَاتُ، نَظِّفْنَ أَسْنَانَكُنَّ قَبْلَ النَّوْمِ.

Ey kızlar, uykudan önce dişlerinizi temizleyin.

اَلنَّهْيُ

يُلَعِّبُ حَامِدٌ اَلْقِطَّ.	Hâmid kediyi oynatıyor.
يَرَاهُ أَبُوهُ وَ يَقُولُ لَهُ :	Onu babası görüyor ve ona diyor:
-يَا حَامِدُ، لاَ تُلَعِّبْ اَلْقِطَّ.	- Ey Hâmid, kediyi oynatma.

	مُفْرَدٌ	مُثَنًّى	جَمْعٌ
مُذَكَّرٌ	لا تُلَعِّبْ	لا تُلَعِّبَا	لا تُلَعِّبُوا
مُؤَنَّثٌ	لا تُلَعِّبِي	لا تُلَعِّبَا	لا تُلَعِّبْنَ

رَبِّ يَسِّرْ وَلَا تُعَسِّرْ رَبِّ تَمِّمْ بِالْخَيْرِ

Rabbim! Kolaylaştır, güçleştirme, Rabbim! Hayırla tamamla.

ALIŞTIRMALAR

A- Yüksek sesle okuyunuz:

١ - يَعْلَمُ التِّلْمِيذُ الدَّرْسَ.	Öğrenci dersi biliyor.
- مَنْ عَلَّمَهُ؟	Ona kim öğretti?
- عَلَّمَهُ أُسْتَاذُهُ.	Ona hocası öğretti.
٢ - اَلْغُرْفَةُ نَظِيفَةٌ.	Oda temizdir.
- مَنْ نَظَّفَهَا؟	Onu kim temizledi?
- نَظَّفَتْهَا خَدِيجَةُ.	Onu Hatîce temizledi.
٣ - كَتَبَ التِّلْمِيذُ الدَّرْسَ.	Öğrenci dersi yazdı.
- مَنْ كَتَّبَهُ؟	Ona kim yazdırdı?
- كَتَّبَهُ مُعَلِّمُهُ.	Ona öğretmeni yazdırdı.

B- Yüksek sesle okuyunuz ve fiillerin altına bir çizgi çiziniz:

١- يُصَدِّقُ الْمُؤْمِنُ الرَّسُولَ.	Mu'min Resûlu tasdîk eder.
٢- يُكَذِّبُ الْكَافِرُ الرَّسُولَ.	Kâfir Resûlu yalanlar.
٣- يُنَوِّرُ الْمِصْبَاحُ الْقَاعَةَ.	Lâmba salonu aydınlatıyor.

٤- يُرَتِّبُ صَادِقٌ كُتُبَهُ. Sâdık kitaplarını düzenliyor.

٥- يُمَرِّنُ الْأُسْتَاذُ الطُّلَّابَ عَلَى الْمُحَادَثَةِ.

Hoca öğrencileri konuşmağa alıştırıyor.

٦- تُهَيِّئُ الْأُمُّ وَلَدَهَا لِلذَّهَابِ إِلَى الْمَدْرَسَةِ.

Anne, çocuğunu okula gitmek için hazırlıyor.

٧- يُسَلِّمُ طَاهِرٌ خَالِدًا اَلْعُلَبَ. Tâhir, Hâlid'e kutuları teslîm ediyor.

٨- يُسَلِّمُ عَبَّاسٌ عَلَى طَاهِرٍ. Abbâs, Tâhir'e selâm veriyor.

Çizelgeden cümleler yapınız

	الْخَادِمُ	غُرْفَةَ النَّوْمِ.
	الْخَادِمَةُ	فِنَاءَ الْمَدْرَسَةِ.
	الرَّجُلُ	الْحَدِيقَةَ.
	الْمَرْأَةُ	الْمَلْعَبَ.
	أَبُو مَحْمُودٍ	غُرْفَتَهَا.
	أَخُو طَاهِرٍ	أَسْنَانَهَا.
يُنَظِّفُ	أُمُّ خَالِدٍ	غُرْفَتَهُ.
تُنَظِّفُ	الْحَفِيدُ	أَسْنَانَهُ.
	الْحَفِيدَةُ	لِبَاسَهُ.
	السِّبْطُ	فُسْتَانَهَا.
	السِّبْطَةُ	قَمِيصَهُ.

سِبْطٌ Kızdan doğan torun, kızın oğlu	حَفِيدٌ oğulun oğlu	فِنَاءٌ avlu
سِبْطَةٌ kızın kızı	حَفِيدَةٌ oğulun kızı	فُسْتَانٌ entâri

EV ÖDEVİ

A- Aşağıdaki cümleleri, fiilerini muzâriye çevirerek tekrar yazınız:

١- نَظَّفَ الْخَادِمُ الْحَدِيقَةَ. Hademe bahçeyi temizledi.

٢- رَتَّبَ طَارِقٌ كُتُبَهُ. Târık, kitaplarını düzenledi.

٣- مَرَّضَتْ اَلْأُمُّ وَلَدَهَا. Anne, çocuğuna hastabakıcılık etti.

٤- جَرَّبَ الْأُسْتَاذُ مَنْهَجًا جَدِيدًا فِي التَّعْلِيمِ.

Hoca öğretimde yeni bir metod denedi.

٥- عَلَّمَ الْمُدَرِّسُ صَالِحًا اَلْقِرَاءَةَ.

Öğretmen Sâlih'e okumayı öğretti.

٦- مَرَّنَ الْأَبُ اِبْنَهُ الصَّغِيرَ عَلَى كِتَابَةِ الْحُرُوفِ.

Baba, küçük oğlunu harfleri yazmağa alıştırdı.

٧- مَرَّنَ الْمُدَرِّسُ التَّلَامِيذَ عَلَى إِنْشَادِ الْأَشْعَارِ.

Öğretmen, öğrencileri şiirler okumağa çalıştırdı.

٨- عَرَّفَ الشُّرْطِيُّ الْغَرِيبَ بِمَكَانِ الْفُنْدُقِ.

Polis memuru yabancıya otelin yerini târif etti.

٩- زَيَّنَ التَّلَامِيذُ الصَّفَّ بِالزُّهُورِ. Öğrenciler sınıfı çiçeklerle süsledi.

١٠- سَخَّنَتْ رَبَّةُ الْبَيْتِ الطَّعَامَ وَ هَيَّأَتْ اَلْبِنْتُ الْمَائِدَةَ.

Evin hanımı yemeği ısıttı ve kız sofrayı hazırladı.

B- Şu fiilleri تَفْعِيلٌ bâbına aktarınız:

دَرَسَ inceledi, çalıştı	كَبُرَ büyüdü	بَرَدَ soğudu
فَهِمَ anladı	جَهِلَ bilmedi	طَهُرَ temiz oldu

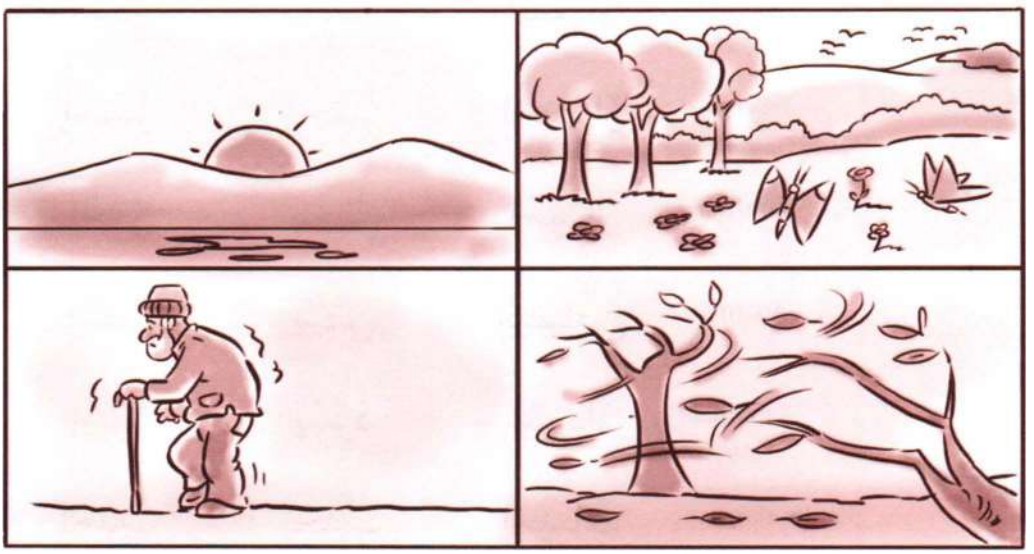
- Tef'îl bâbına aktardığınız bu fiillerin önce mâzi, sonra muzâri çekimini yapınız:

Misâl: دَرَسَ ← دَرَّسَ

دَرَّسَ	دَرَّسَا	دَرَّسُوا
دَرَّسَتْ	دَرَّسَتَا	دَرَّسْنَ
دَرَّسْتَ	دَرَّسْتُمَا	دَرَّسْتُمْ
دَرَّسْتِ	دَرَّسْتُمَا	دَرَّسْتُنَّ
دَرَّسْتُ	دَرَّسْنَا	دَرَّسْنَا

يُدَرِّسُ	يُدَرِّسَانِ	يُدَرِّسُونَ
تُدَرِّسُ	تُدَرِّسَانِ	يُدَرِّسْنَ
تُدَرِّسُ	تُدَرِّسَانِ	تُدَرِّسُونَ
تُدَرِّسِينَ	تُدَرِّسَانِ	تُدَرِّسْنَ
أُدَرِّسُ	نُدَرِّسُ	نُدَرِّسُ

İf'ilâl اِفْعِلَالٌ

فِي الرَّبِيعِ يَخْضَرُّ الْعُشْبُ. عِنْدَ غُرُوبِ الشَّمْسِ تَحْمَرُّ السَّمَاءُ.
فِي الْخَرِيفِ يَصْفَرُّ النَّبَاتُ. وَ فِي الشَّيْخُوخَةِ يَحْدَبُّ الْمَرْءُ.
يَوْمَ الْقِيَامَةِ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَ تَسْوَدُّ وُجُوهٌ.

Baharda ot yeşerir. Güneş batarken gök kızarır. Güzün bitki sararır.
Yaşlılıkta kişi amburlaşır. Kıyamet Günü'nde yüzler ağarır, yüzler kararır.

اِخْضَرَّ الْعُشْبُ.	Ot yeşerdi.	فَهُوَ أَخْضَرُ.	O yeşildir.
اِحْمَرَّ وَجْهُ الْغُلَامِ.	Çocuğun yüzü kızardı.	فَهُوَ أَحْمَرُ.	O kırmızıdır.
اِصْفَرَّ الزَّرْعُ.	Ekin sarardı.	فَهُوَ أَصْفَرُ.	O sarıdır.
اِحْدَبَّ الرَّجُلُ.	Adam kamburlaştı.	فَهُوَ أَحْدَبُ.	O kamburdur.

اَلْمَاضِي ←	اَلْمُضَارِعُ ←	اَلْمَصْدَرُ ←	
اِفْعَلَّ	يَفْعَلُّ	اِفْعِلالٌ	
اِصْفَرَّ	يَصْفَرُّ	اِصْفِرَارٌ	Sararmak
اِخْضَرَّ	يَخْضَرُّ	اِخْضِرَارٌ	Yeşermek
اِحْمَرَّ	يَحْمَرُّ	اِحْمِرَارٌ	Kızarmak
اِبْيَضَّ	يَبْيَضُّ	اِبْيِضَاضٌ	Ağarmak
اِسْوَدَّ	يَسْوَدُّ	اِسْوِدَادٌ	Kararmak
اِحْدَبَّ	يَحْدَبُّ	اِحْدِبَابٌ	Kamburlaşmak
اِعْرَجَّ	يَعْرَجُّ	اِعْرِجَاجٌ	Aksamak, topallamak
اِزْرَقَّ	يَزْرَقُّ	اِزْرِقَاقٌ	Göğermek

ثَلاَثَةُ أَوْقَاتٍ لاَ يَصِحُّ فِيهَا شَيْءٌ مِنَ الْفَرَائِضِ وَ الْوَاجِبَاتِ :
عِنْدَ طُلُوعِ الشَّمْسِ إِلَى أَنْ تَرْتَفِعَ وَ عِنْدَ اِسْتِوَائِهَا وَ عِنْدَ اِصْفِرَارِهَا
إِلَى أَنْ تَغْرُبَ. وَ يُكْرَهُ فِي الْأَوْقَاتِ الثَّلاثَةِ اَلنَّافِلَةُ كَرَاهَةَ تَحْرِيمٍ.

Şu üç vakitte farzlardan veya vâciplerden hiçbirinin kılınması câiz değildir:

1. Güneş doğarken (bir veya iki mızrak boyu) yükselinceye kadar.

2.Güneş istivâ halinde (tam tepede) iken, tâ ki Batıya doğru meylede.

3.Güneşin sararmasından batışına kadar. Bu üç vakitte nâfile namaz kılmak tahrîmen mekrûhtur.

ALIŞTIRMALAR

Boşlukları if'ilâl vezninden uygun bir fiille doldurunuz.

١- ..... وَجْهُ الْمُؤْمِنِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

Kıyâmet Günü'nde mü'minin yüzü ağarır.

٢- ..... وَجْهُ الْغُلامِ حِينَ يَخْجَلُ.

Utandığı zaman çocuğun yüzü kızarır.

٣- ..... خَالِدٌ بَعْدَ حَادِثِ الْمُرُورِ.

Hâlid, trafik kazasından sonra topal oldu.

٤- ..... ظَهْرُ الرَّجُلِ تَحْتَ الْحِمْلِ الثَّقِيلِ.

Adamın sırtı ağır yük altında kamburlaştı.

Çizelgeden cümleler yapınız

يَصْفَرُّ		الْمَرِيضِ.
يَحْمَرُّ	وَجْهُ	الْمُجْرِمِ.
تَحْمَرُّ		السَّمَاءُ عِنْدَ الْغُرُوبِ.
يَعْرَجُّ		الْجَرِيحُ.
		الْمَرِيضُ.

EV ÖDEVİ

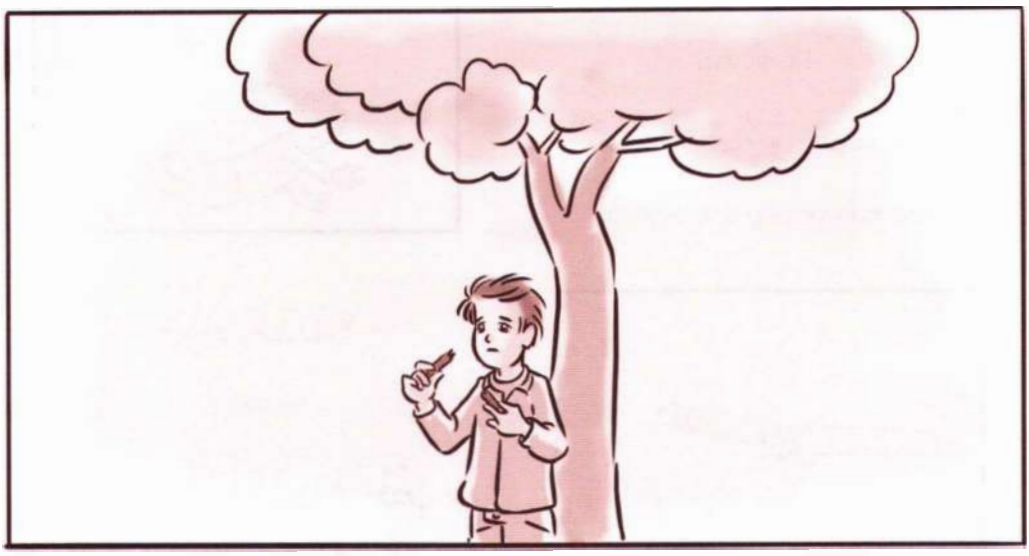
A- Şu kelimeleri, misâldeki gibi if'ilâl kipine aktarınız:

Misâl:	أَعْرَجُ ←	اِعْرَجَّ

١- أَخْرَسُ	٢- أَطْرَشُ
٣- أَزْرَقُ	٤- أَخْضَرُ
٥- أَصْفَرُ	٦- أَحْمَرُ
٧- أَبْيَضُ	٨- أَسْوَدُ
٩- أَعْوَرُ	١٠- أَبْكَمُ

B- Aynı fiilleri muzâri yapınız.

İnfi'âl اِنْفِعَالٌ

جَلَسَ الطِّفْلُ عَلَى الْغُصْنِ. وَ اِنْكَسَرَ الْغُصْنُ.

فَسَقَطَ الطِّفْلُ عَلَى ا لْأَرْضِ. وَ انْكَسَرَ الْقَلَمُ الَّذِي كَانَ فِي جَيْبِ الطِّفْلِ.

إِنَّ الْقَلَمَ اِنْقَسَمَ إِلَى قِسْمَيْنِ.

Çocuk dala oturdu. Dal kırıldı. Çocuk yere düştü. Çocuğun cebindeki kalem kırıldı. Kalem iki kısma bölündü.

– أَيْنَ جَلَسَ الطِّفْلُ؟

Çocuk nereye oturdu?

– جَلَسَ الطِّفْلُ عَلَى الْغُصْنِ .

Çocuk dala oturdu.

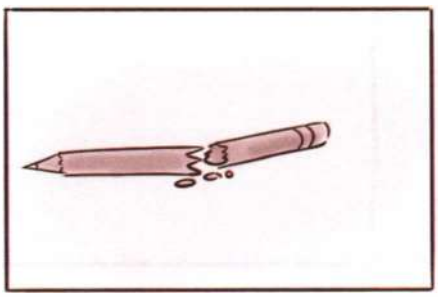

– مَاذَا يَحْدُثُ؟

Ne oluyor?

– يَنْكَسِرُ الْغُصْنُ وَ يَسْقُطُ الطِّفْلُ.

Dal kırılıyor ve çocuk düşüyor.

– مَاذَا حَدَثَ؟

Ne oldu?

– اِنْقَسَمَ الْقَلَمُ إِلَى قِسْمَيْنِ .

Kalem iki kısma bölündü.

	فَ	عَ	لَ	فَعَلَ
	كَ	سَ	رَ	كَسَرَ
	فَ	عَ	لَ	اِنْفَعَلَ
	كَ	سَ	رَ	اِنْكَسَرَ

اِ	نْ
اِ	نْ

كَسَرَ — اِنْكَسَرَ

قَسَمَ — اِنْقَسَمَ

Yüksek sesle okuyunuz:

اِنْفَعَلَ ← يَنْفَعِلُ ← اِنْفِعَالٌ

	اَلْمَاضِي	اَلْمُضَارِعُ	اَلْمَصْدَرُ
kırıldı	اِنْكَسَرَ	يَنْكَسِرُ	اِنْكِسَارٌ
bölündü	اِنْقَسَمَ	يَنْقَسِمُ	اِنْقِسَامٌ
bozguna uğradı	اِنْهَزَمَ	يَنْهَزِمُ	اِنْهِزَامٌ
açıldı	اِنْفَتَحَ	يَنْفَتِحُ	اِنْفِتَاحٌ
kesildi	اِنْقَطَعَ	يَنْقَطِعُ	اِنْقِطَاعٌ
kapandı	اِنْغَلَقَ	يَنْغَلِقُ	اِنْغِلَاقٌ
patladı	اِنْفَجَرَ	يَنْفَجِرُ	اِنْفِجَارٌ

Bu vezindeki fiiller dönüşlülük ifade eder:

هَزَمَ bozguna uğrattı	اِنْهَزَمَ bozguna uğradı
قَطَعَ kesti	اِنْقَطَعَ kesildi
خَدَعَ aldattı	اِنْخَدَعَ aldandı

ALIŞTIRMALAR

Aşağıdaki boşlukları infi'âl bâbından uygun bir fiille doldurunuz.

١-اَلْغُرْفَةُ فِي ظَلَامٍ: ..... التَّيَّارُ الْكَهْرُبَائِيُّ.

Oda karanlık: elektrik akımı kesildi.

٢-هَجَمَ الْجَيْشُ وَ ..... الْعَدُوُّ.

Ordu saldırdı ve düşman bozguna uğradı

٣-وَقَعَ الطَّبَقُ عَلَى الْأَرْضِ وَ .....

Tabak yere düştü ve kırıldı.

٤-هَبَّتْ اَلرِّيحُ وَ ..... الْبَابُ.

Yel esti ve kapı kapandı.

٥- ..... اَلْقُنْبُلَةُ وَ حَطَّمَتْ اَلْجِدَارَ.

Bomba patladı ve duvarı yıktı.

Çizelgeden cümleler yapınız

	الْبَابُ	إِلَى ثَلَاثَةِ أَقْسَامٍ.
	الْمِرْآةُ	بَيْنَ الْمُجَاهِدِينَ.
	الْخُبْزُ	إِلَى ثَلَاثَةِ أَنْوَاعٍ.
	الْغَنِيمَةُ	إِلَى أَرْبَعَةِ أَقْسَامٍ.
تَنْقَسِمُ	الْحَقْلُ	إِلَى فُصُولٍ.
	التِّلَامِيذُ	بَيْنَ الْوَارِثِينَ.
يَنْقَسِمُ	الْكَلِمَةُ	إِلَى صُفُوفِهِمْ.

الْكِتَابُ		إِلَى وَحَدَاتٍ.
الْجَيْشُ		إِلَى قِسْمَيْنِ.

اَلْغَنِيمَةُ ganîmet	فُصُولٌ fasıllar, alt bölümler
وَحَدَاتٌ birlikler	اَلْوَارِثُ mîrasçı

EV ÖDEVİ

A- Şu fiileri infi'âl bâbına aktarınız:

Misâl: كَسَرَ اِنْكَسَرَ

هَدَمَ	فَتَحَ	سَحَبَ	جَذَبَ
yıktı	açtı	geri çekti	kendine çekti
حَرَّفَ	قَلَبَ	بَسَطَ	غَمَرَ
eğdi, değiştirdi	çevirdi	yaydı	kapladı, örttü

B- Aynı fiileri muzâri yapınız:

Misâl: اِنْكَسَرَ يَنْكَسِرُ

Mufâ'ale مُفَاعَلَةٌ

كَتَبَ صَادِقٌ رِسَالَةً إِلَى طَاهِرٍ.
وَ كَتَبَ طَاهِرٌ رِسَالَةً إِلَى صَادِقٍ.
كَاتَبَ صَادِقٌ طَاهِرًا.
وَ كَاتَبَ طَاهِرٌ صَادِقًا.

Sâdık, Tâhir'e bir mektup yazdı. Tâhir de Sâdığa bir mektup yazdı. Sâdık, Tâhir'le yazıştı. Tâhir de Sâdık'la yazıştı.

- إِلَى مَنْ كَتَبَ صَادِقٌ؟

Sâdık, kime yazdı?

- كَتَبَ صَادِقٌ إِلَى طَاهِرٍ.

Sâdık, Tâhir'e yazdı

- إِلَى مَنْ كَتَبَ طَاهِرٌ؟

Tâhir, kime yazdı?

- كَتَبَ طَاهِرٌ إِلَى صَادِقٍ.

Tâhir Sâdığa yazdı

- مَنْ كَاتَبَ صَادِقٌ؟

Sâdık, kiminle yazıştı?

- كَاتَبَ صَادِقٌ طَاهِرًا.

Sâdık, Tâhir'le yazıştı

	ف	ع	ل	فَعَلَ
	كَ	تَ	بَ	كَتَبَ
فَ	ا	عَ	لَ	فَاعَلَ
كْ	ا	تْ	ب	كَاتَبَ

اَلْمَاضِي ←	اَلْمُضَارِعُ ←	اَلْمَصْدَرُ
فَاعَلَ	يُفَاعِلُ	مُفَاعَلَةٌ /فِعَالٌ
جَاهَدَ	يُجَاهِدُ	مُجَاهَدَةٌ /جِهَادٌ
قَاتَلَ	يُقَاتِلُ	مُقَاتَلَةٌ / قِتَالٌ
سَابَقَ	يُسَابِقُ	مُسَابَقَةٌ / سِبَاقٌ
جَادَلَ	يُجَادِلُ	مُجَادَلَةٌ / جِدَالٌ

صَدَمَ	←	صَادَمَ	çarptı
ضَرَبَ		ضَارَبَ	vurdu, doğdu
شَتَمَ		شَاتَمَ	sövdü
صَرَعَ		صَارَعَ	yere çarptı

ALIŞTIRMALAR

A- Yüksek sesle okuyunuz:

١- يُصَافِحُ طَاهِرٌ خَالِدًا.	Tâhir Hâlid'le musâfaha ediyor.
٢- يُوَاجِهُ الْجَيْشُ الْعَدُوَّ.	Ordu düşmanla karşılaşıyor.
٣- يُوَاجِهُ الْأُسْتَاذُ الطُّلَّابَ.	Profesör öğrencilerin karşısında duruyor.
٤- يُدَافِعُ الْجَيْشُ عَنِ الْوَطَنِ.	Ordu yurdu savunur.
٥- يُحَاوِلُ صَادِقٌ رُكُوبَ الْحِصَانِ.	Sâdık ata binmeğe çalışıyor.

اَلْمَاضِي ←	اَلْمُضَارِعُ ←	اَلْمَصْدَرُ ←	اَلْأَمْرُ ←	اَلنَّهْيُ
قَاتَلَ	يُقَاتِلُ	مُقَاتَلَةٌ، قِتَالٌ	قَاتِلْ	لا تُقَاتِلْ
جَاهَدَ	يُجَاهِدُ	مُجَاهَدَةٌ، جِهَادٌ	جَاهِدْ	لا تُجَاهِدْ

اَلْأَمْرُ

جَاهِدْ	جَاهِدَا	جَاهِدُوا
جَاهِدِي	جَاهِدَا	جَاهِدْنَ

جَاهِدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ.

اَلنَّهْيُ

لاَ تُجَادِلْ	لاَ تُجَادِلَا	لاَ تُجَادِلُوا
لاَ تُجَادِلِي	لاَ تُجَادِلَا	لاَ تُجَادِلْنَ

Mufâ'ale Bâbı

1- İşdeşlik (aynı işe katılmayı) anlatır:

قَاتَلَ / كَاتَبَ / ضَارَبَ

2-Fâilin sürekli gayretini, çabasını ifâde eder:

طَالَبَ بِـ / حَاوَلَ / دَافَعَ عَنْ

B-Boş yerlere mufâ'ale bâbından fiiler getiriniz:

١- اَلْعَامِلُ ..... بِزِيَادَةِ أَجْرِهِ.

İşçi, ücretinin arttırılmasını ısrarla istiyor.

٢- ..... مَحْمُودٌ أَنْ يَسُوقَ السَّيَّارَةَ.

Mahmûd, taksiyi sürmeye çalışıyor.

٣- اَلْمُؤْمِنُ ..... فِي سَبِيلِ اللَّهِ.

Mü'min, Allah yolunda cihâd eder.

٤- ..... سَلِيمٌ صَدِيقَهُ.

Selîm arkadaşı ile yazışıyor.

٥- ..... الرَّجُلُ صَاحِبَ الدُّكَّانِ حَوْلَ السِّعْرِ.

Adam dükkân sâhibi ile fiat konusunda pazarlık etti.

Çizelgeden cümleler yapınız

	صَادِقٌ	مَرْيَمَ.
	زَيْنَبُ	طَاهِرًا.
	خَدِيجَةُ	أَبَا خَالِدٍ.
يُكَاتِبُ	أُمُّ طَاهِرٍ	جَدَّهُ.
تُكَاتِبُ	أَبُو وَلِيدٍ	حَفِيدَتَهَا.
	الْجَدَّةُ	أُمَّهَا.
	الْمُدَرِّسُ	سِبْطَتَهَا.
	الطَّبِيبَةُ	أَخَا جَمِيلٍ.
	أَخُو صَادِقٍ	حَفِيدَتَهَا.
	الْمُمَرِّضَةُ	أُمَّ مَحْمُودٍ
	أُخْتُ طَاهِرٍ	جَدَّتَهُ.

حَاوَلَ teşebbüs etti girişti	سَاوَمَ pazarlık etti	طَالَبَ بـ... sürekli istedi

EV ÖDEVİ

A- Şu fiileri mufâ'ale bâbına aktarınız:

Misâl: قَتَلَ ← قَاتَلَ - مُقَاتَلَةٌ

جَدَلَ كَفَحَ جَهَدَ حَفِظَ طَرَدَ

نَقَصَ فَخَرَ قَرَنَ لَكَمَ صَرَعَ

جَادَلَ	tartıştı	كَافَحَ	mücâdele etti, kavga etti
حَافَظَ	muhâfaza etti	طَارَدَ	kovaladı
فَاخَرَ	karşılıklı olarak öğündü	قَارَنَ	karşılaştırdı
صَارَعَ	güreşti	صَافَحَ	musâfaha etti
جَاهَدَ	uğraştı	نَاقَصَ	açık eksiltme yaptı
لَاكَمَ	yumruklaştı		

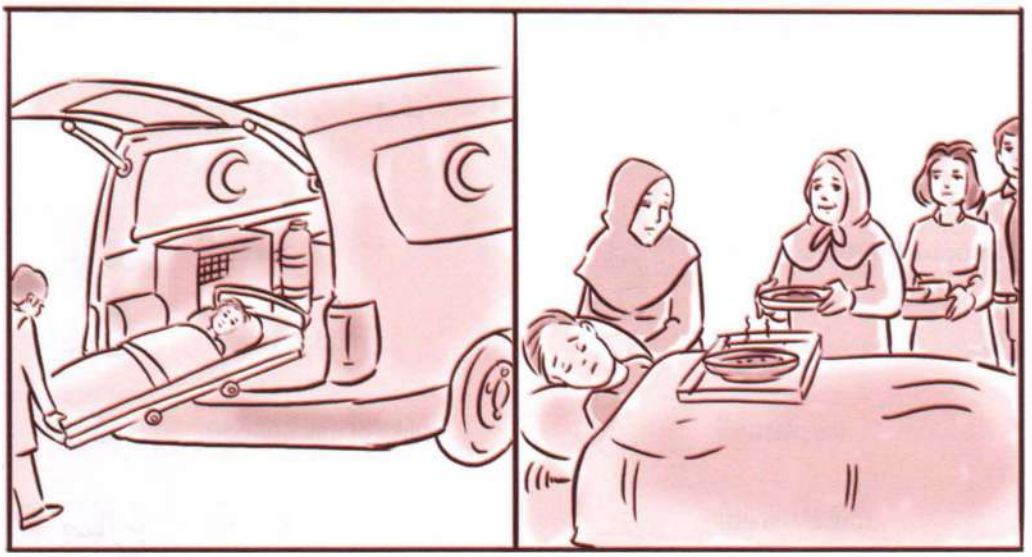
B- Aynı fiileri muzâri kipine aktarınız:

Misâl: قَتَلَ ← قَاتَلَ ← يُقَاتِلُ

جَدَلَ كَفَحَ جَهَدَ حَفِظَ طَرَدَ

نَقَصَ فَخَرَ قَرَنَ لَكَمَ صَرَعَ

İfti'âl اِفْتِعَالٌ

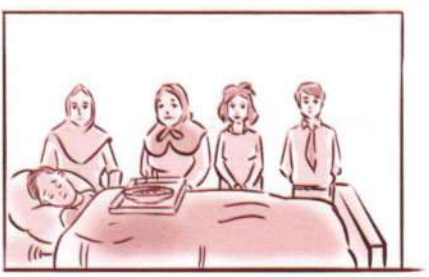

مَرِضَ عَادِلٌ. وَ **انْتَشَرَ** الْخَبَرُ فِي الْحَيِّ.

اِجْتَمَعَ الْجِيرَانُ حَوْلَ فِرَاشِهِ. قَدَّمُوا لَهُ أَطْعِمَةً وَ لَكِنَّهُ **اِمْتَنَعَ** عَنِ الْأَكْلِ.

جَاءَتْ سَيَّارَةُ الْإِسْعَافِ وَ **انْتَقَلَ** عَادِلٌ إِلَى الْمُسْتَشْفَى.

Âdil hastalandı. Haber, mahallede yayıldı. Komşular yatağının çevresinde toplandı. Ona yemekler sundular fakat, o yemekten kaçındı. Cankurtaran geldi ve Âdil hastâneye nakledildi.

- مَنْ اِجْتَمَعَ حَوْلَ الْمَرِيضِ؟

Hastanın çevresinde kimler toplandı?

- اِجْتَمَعَ الْجِيرَانُ حَوْلَ الْمَرِيضِ.

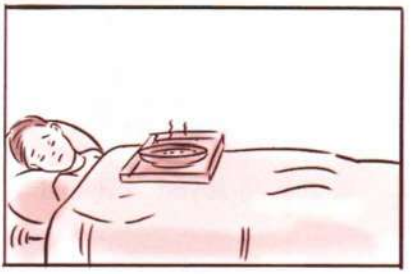
Komşular hastanın çevresinde toplandı.

- مَنْ اِمْتَنَعَ عَنِ الْأَكْلِ؟

Kim yemekten kaçındı?

- اِمْتَنَعَ عَادِلٌ عَنِ الْأَكْلِ.

Âdil yemekten kaçındı.

- إِلَى أَيْنَ اِنْتَقَلَ الْمَرِيضُ؟

Hasta nereye nakledildi?

- اِنْتَقَلَ الْمَرِيضُ إِلَى الْمُسْتَشْفَى.

Hasta, hastâneye nakledildi.

اَلْمَاضِي	اَلْمُضَارِعُ	اَلْمَصْدَرُ
اِفْتَعَلَ	يَفْتَعِلُ	اِفْتِعَالٌ
اِجْتَمَعَ	يَجْتَمِعُ	اِجْتِمَاعٌ

ALIŞTIRMALAR

A- Aşağıdaki metni yüksek sesle okuyunuz ve اِفْتِعَالٌ bâbındaki fiilerin altını çiziniz.

يَمْرَضُ عَادِلٌ وَ يَنْتَشِرُ الْخَبَرُ فِي الْحَيِّ. يَجْتَمِعُ الْجِيرَانُ حَوْلَ فِرَاشِهِ.
يُقَدِّمُونَ لَهُ أَطْعِمَةً لَذِيذَةً وَ لَكِنَّهُ يَمْتَنِعُ عَنِ الْأَكْلِ.
تَجِيئُ سَيَّارَةُ الْإِسْعَافِ وَ يَنْتَقِلُ عَادِلٌ إِلَى الْمُسْتَشْفَى.

Âdil hastalanır ve haber mahallede yayılır. Komşular, yatağının çevresinde toplanır. Ona lezzetli yemekler sunarlar fakat o, yemekten kaçınır. Cankurtaran gelir ve Âdil hastâneye götürülür.

B- Yüksek sesle okuyunuz ve fiilerin altını çiziniz:

١- بِمَ تَشْتَغِلُ يَا سَعِيدُ؟	١- أَشْتَغِلُ بِالزِّرَاعَةِ يَا حَامِدُ.
Neyle uğraşıyorsun, Saîd?	Tarımla uğraşıyorum, Hâmid.
٢- بِمَ تَشْتَغِلُ يَا صَادِقُ؟	٢- أَشْتَغِلُ بِتَرْبِيَةِ الدَّجَاجِ.
Neyle uğrşıyorsun, Sâdık?	Tavuk yetiştirmekle uğraşıyorum.

C- Arapçaya çeviriniz:

1. Öğrenciler okulun avlusunda toplanıyor. .....
2. Tâhir ticaretle uğraşır. .....
3. Ev hanımı çocukların terbiyesiyle uğraşıyor. .....
4. Öğretmen, öğrencilere öğretimle uğraşıyor. .....

Tenbîh: Soru cümlesinde bir cer harfinden sonra gelen مَا nın ا i düşer:

فِيمَ تُفَكِّرُ؟	Ne düşünüyorsun?	(فِي + مَا = فِيمَ)
عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ	Neyi soruşturuyorlar, ne hakkında soruyorlar?	(عَنْ + مَا = عَنْمَا = عَمَّا = عَمَّ)

Çizelgeden cümleler yapınız

	الْخَيَّاطُ	بِتَرْتِيبِ الصَّنَادِيقِ.
	الزَّوْجَةُ	بِتَنْظِيمِ كُتُبِهِ.
	الْجَدُّ	بِتَرْبِيَةِ الْأَوْلادِ.
	الْمُزَارِعُ	بِتَنْظِيمِ الْبَيْتِ.
يَشْتَغِلُ	رَبَّةُ الْبَيْتِ	بِغَرْسِ الْأَشْجَارِ.
تَشْتَغِلُ	الْبُسْتَانِيُّ	بِخِيَاطَةِ الْأَثْوَابِ.
	الْبَقَّالُ	بِبَيْعِ الْبِضَايِعِ.
	الْأُسْتَاذُ	بِجَنْيِ الثِّمَارِ.
	الْخُضَرِيُّ	بِتَنْظِيمِ الْأَمْتِعَةِ.
	التَّاجِرُ	بِحَرْثِ الْحُقُولِ.

بِضَاعَةٌ ج بَضَائِعُ ticârî mal, eşya	زَوْجَةٌ hanım
خِيَاطَةٌ dikmek, terzilik	بَيْعٌ satmak
غَرْسٌ (ağaç) dikmek	حَرْثٌ (tarla) sürmek
جَنْيٌ toplamak, devşirmek	جَنْيٌ toplamak, devşirmek
مَتَاعٌ ج أَمْتِعَةٌ mal, eşya	ثَمَرَةٌ ج ثِمَارٌ meyve

اَلنَّهْيُ		
لاَ تَشْتَغِلْ	لاَ تَشْتَغِلاَ	لاَ تَشْتَغِلُوا
لاَ تَشْتَغِلِي	لاَ تَشْتَغِلاَ	لاَ تَشْتَغِلْنَ

EV ÖDEVİ

A- Şu fiileri ifti'âl babının mâzi kipine aktarınız:

Misâl: نَصَرَ ← اِنْتَصَرَ

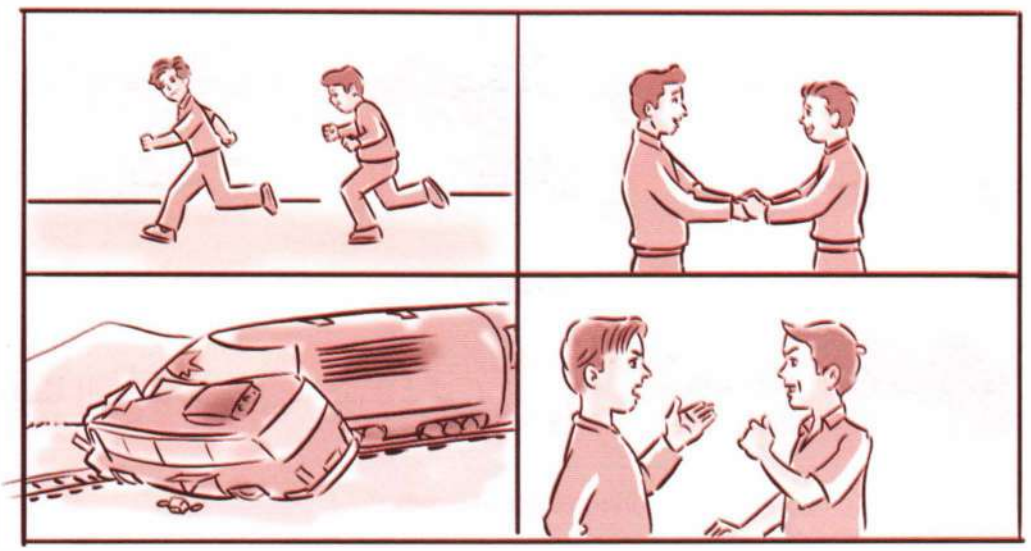
نَظَرَ	نَقَمَ	نَحَرَ	بَـهِجَ	سَلِمَ
عَذَرَ	بَعُدَ	قَرُبَ	خَلَفَ	حَفَلَ

B- Şu fiileri ifti'âl bâbının muzâri kipine aktarınız:

Misâl: اِنْتَظَرَ ← يَنْتَظِرُ

نَظَرَ	نَقَمَ	نَحَرَ	بَـهِجَ	سَلِمَ
عَذَرَ	بَعُدَ	قَرُبَ	خَلَفَ	حَفَلَ

Tefâ'ul تَفَاعُلٌ

١ – صَادِقٌ وَ طَاهِرٌ تَصَافَحَا.	1- Sâdık ve Tâhir musâfaha ettiler.
٢ – طَاهِرٌ وَ صَادِقٌ تَسَابَقَا.	2- Tâhir ve Sâdık yarıştılar.
٣ – سَعِيدٌ وَ فَرِيدٌ تَجَادَلاَ.	3- Saîd ve Ferîd tartıştılar.
٤ – اَلْقِطَارُ وَ الْحَافِلَةُ تَصَادَمَا.	4- Trenle otobüs çarpıştı.

تَفَاعُلٌ bâbı muşâreket (işdeşlik) anlatıyor.

تَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَ التَّقْوَى

İyilik ve takvâ konusunda yardımlaşın.

اَلْمَاضِي	اَلْمُضَارِعُ	اَلْمَصْدَرُ
تَفَاعَلَ	يَتَفَاعَلُ	تَفَاعُلٌ
تَسَابَقَ	يَتَسَابَقُ	تَسَابُقٌ
تَصَافَحَ	يَتَصَافَحُ	تَصَافُحٌ
تَجَادَلَ	يَتَجَادَلُ	تَجَادُلٌ
تَصَادَمَ	يَتَصَادَمُ	تَصَادُمٌ

Ezberleyiniz;

إِنَّمَا الْبَيْعُ بِالتَّرَاضِي. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)	Satış ancak karşılıklı rızâ iledir.

Yüksek sesle okuyunuz:

١- لَيْسَ الطِّفْلُ مَرِيضًا. هُوَ يَتَمَارَضُ.

Çocuk hasta değil. Hasta numarası yapıyor.

٢- لَيْسَ ا لْأَرْنَبُ مَيِّتًا. هُوَ يَتَمَاوَتُ.

Tavşan ölü değil. Ölü gibi yapıyor.

٣- يَعْرِفُ خَالِدٌ اَلْمَوْضُوعَ، لَكِنَّهُ يَتَجَاهَلُ.

Hâlid konuyu biliyor, fakat bilmezden geliyor.

٤- لا تَبْكِي الْبِنْتُ، هِيَ تَتَبَاكَى.

Kız ağlamıyor, ağlar gibi yapıyor.

تَفَاعُلٌ bâbı yapmacılığı anlatıyor.

ALIŞTIRMALAR

A- Dersin başlangıcındaki cümlelerde bulunan tefâ'ul bâbındaki fiilerin altına bir çizgi çiziniz.

B- 'Yüksek sesle okuyunuz'daki cümlelerde bulunan tefâ'ul bâbındaki fiilerin altına bir çizgi çiziniz.

Çizelgeden cümleler yapınız

	صَادِقٌ		طَاهِرٌ		تَضْيِيفِ النَّاسِ.
	خَالِدٌ		مَحْمُودٌ		الْخَيْرَاتِ.
	خَلِيلٌ		سَالِمٌ		الْكَرَمِ.
تَسَابَقَ	حَامِدٌ	وَ	أَبُوهُ	فِي	التَّبَرُّعِ.
	عَلِيٌّ		أُمُّهُ		إِطْعَامِ الْفُقَرَاءِ.
	جَدُّ مُرَادٍ		جَدَّتُهُ		رِعَايَةِ الْيَتَامَى.
	سِبْطُ عَلِيٍّ		جَدُّهُ		تَعْلِيمِ الْقُرْآنِ.

اَلْيَتَامَى	yetimler	حَفِيدٌ	oğulun oğlu, oğuldan torun
كَرَمٌ	cömertlik	سِبْطٌ	kızın oğlu, kızdan torun
تَبَرُّعٌ	gönüllü bağış	تَضْيِيفٌ	konuk etme, ağırlama
إِطْعَامٌ	doyurmak	رِعَايَةٌ	kollama, gözetleme, bakım

EV ÖDEVİ

A- Şu fiileri, tefâ'ul bâbına aktarınız:

Misâl: نَامَ ⟵ تَنَاوَمَ

كَسِلَ	غَفَلَ	عَمِيَ
عَدَلَ	لَطَمَ	رَكَمَ
مَشَى	ضَمِنَ	كَفَلَ

B- Aynı fiileri muzâri kipine aktarınız:

Misâl: تَنَاوَمَ ⟵ يَتَنَاوَمُ

تَلَاطَمَ	tokatlaştı	تعَامى	körmüş gibi yaptı
تعَادَلَ	denk oldu	تكَاسَل	tembellik etti
تَضامَنَ	dayanıştı	تغَافَلَ	gâfil göründü
تراكَمَ	birikti, yığıldı	تكَافَلَ	karşılıklı kefil oldu
تَنَاوَمَ	uyur gibi yaptı	تمَاشَى	birlikte yürüdü

Tefe'ul تَفَعُّلٌ

عَلَّمَ الْمُعَلِّمُ التِّلْمِيذَ الْقِرَاءَةَ.

تَعَلَّمَ التِّلْمِيذُ الْقِرَاءَةَ.

Öğretmen öğrenciye okumayı öğretti.
Öğrenci okumayı öğrendi.

نَوَّرَ الْقَمَرُ السَّهْلَ.

Ay ovayı aydınlattı.

تَنَوَّرَ السَّهْلُ.

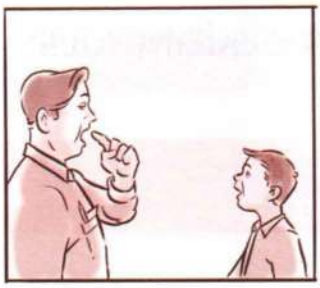
Ova aydınlandı.

مَرَّنَ الْأُسْتَاذُ صَادِقًا عَلَى الْمُحَادَثَةِ.

Profesör Sâdığı konuşmaya alıştırdı.

تَمَرَّنَ صَادِقٌ عَلَى الْمُحَادَثَةِ.

Sâdık konuşma alıştırması yaptı.

OKUMA PARÇASI

أَذَلَّ اللَّهُ بِغَزْوَةِ بَدْرٍ نُفُوسَ الْمُشْرِكِينَ وَ الْمُنَافِقِينَ. وَ أَخْضَعَ يَهُودَ الْمَدِينَةِ لِلْمُسْلِمِينَ وَ أَسْلَمَ كَثِيرٌ مِنَ الْمُعَانِدِينَ الْمُسْتَكْبِرِينَ. وَ نَاحَتْ قُرَيْشٌ شَهْرًا عَلَى قَتْلَاهَا. وَ جَزَّتْ اَلنِّسَاءُ شُعُورَهُنَّ لِفَقْدِ أَزْوَاجِهِنَّ وَ أَوْلَادِهِنَّ.

وَ لِشِدَّةِ مَا لَحِقَ كُفَّارَ قُرَيْشٍ مِنْ حَسَرَاتٍ وَ هَزِيمَةٍ جَعَلَ صَفْوَانُ بْنُ أُمَيَّةَ لِعُمَيْرِ بْنِ وَهْبٍ، إِنْ قَتَلَ رَسُولَ اللَّهِ أَنْ يَتَحَمَّلَ بِدَيْنِهِ وَ يَقُومَ بِتَرْبِيَةِ عِيَالِهِ وَ الْإِنْفَاقِ عَلَيْهِمْ.

فَقَدِمَ عُمَيْرٌ إِلَى اَلْمَدِينَةِ وَ دَخَلَ الْمَسْجِدَ مُتَقَلِّدًا سَيْفَهُ يُرِيدُ رَسُولَ اللَّهِ. فَأَدْخَلَهُ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَلَى النَّبِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ، فَقَالَ لَهُ :

– مَا أَقْدَمَكَ يَا عُمَيْرُ؟

فَقَالَ: – قَدِمْتُ فِي أَسِيرٍ عِنْدَكُمْ.

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ:

– أُصْدُقْ ، مَا أَقْدَمَكَ؟

قَالَ عُمَيْرٌ: – مَا قَدِمْتُ إِلاَّ فِي أَسِيرٍ لِي.

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ: – فَمَاذَا شَرَطْتَ لِصَفْوَانَ بْنِ أُمَيَّةَ فِي الْحِجْرِ؟

وَ هُوَ اَلْمَكَانُ الَّذِي اِتَّفَقَا فِيهِ.

فَفَزِعَ عُمَيْرٌ، ثُمَّ قَالَ: - مَاذَا شَرَطْتُ لَهُ؟

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ : - تَحَمَّلْتَ لَهُ بِقَتْلِي عَلَى أَنْ يَقْضِيَ دَيْنَكَ وَ يَعُولَ عِيَالَكَ. وَ اللَّهُ حَائِلٌ بَيْنَكَ وَ بَيْنَ ذَلِكَ. قَالَ عُمَيْرٌ:

- أَشْهَدُ أَنَّكَ رَسُولُ اللَّهِ وَ أَنَّكَ صَادِقٌ، ثُمَّ أَسْلَمَ.

فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ لِأَصْحَابِهِ : - عَلِّمُوا أَخَاكُمْ اَلْقُرْآنَ وَ أَطْلِقُوا لَهُ أَسِيرَهُ.

ثُمَّ عَادَ عُمَيْرٌ إِلَى مَكَّةَ، يَدْعُو النَّاسَ إِلَى الْإِسْلامِ . فَأَسْلَمَ عَلَى يَدَيْهِ عَدَدٌ كَبِيرٌ.

Allah, Bedir Gazvesiyle müşriklerin ve münâfıkların burnunu, kibrini kırdı(onları zelîl etti). Medîne yahûdîlerini müslümanlara boyun eğdirdi ve büyüklenen, kibirlenen inatçılardan çoğu müslüman oldu. Kureyş, ölüleri için bir ay yas tuttu. Kadınlar, kocalarının ve çocuklarının kaybından dolayı saçlarını kestiler.

Kureyş kâfirlerine yapışan üzüntü ve bozgunun şiddetinden, Umeyye oğlu Safvân, Vehb oğlu Umeyr'e Allah'ın elçisini öldürürse borcunu yüklenmeyi, âilesine bakıp çocuklarını yetiştirmeyi ve onların her türlü masrafını karşılamayı vâdetti, üzerine aldı.

Umeyr de Medîne'ye geldi, kılıcını kuşanmış olarak Mescid'e girdi, Allah'ın elçisini istiyordu. Hattâb oğlu Ömer, Allah ondan râzı olsun, onu Rasûlullah Aleyhisselâm'ın huzûruna aldı. Rasûlullah ona dedi:

- Seni ne getirdi (niçin geldin) ey Umeyr?

Umeyr dedi: - Sizdeki bir tutsak için geldim.

Rasûlullah dedi: - Doğru söyle, niye geldin?

Umeyr dedi: - Sâdece esîrim için geldim.

Bunun üzerine Rasûlullah dedi ki: - Peki, Umeyye oğlu Safvân'a, Hicr'de ne şart koştun?

Hicr, Umeyr ile Safvân'ın konuşup anlaştıkları yerdir.

Umeyr, irkildi sonra dedi: - Ona ne şart koşmuşum?

Rasûlullah buyurdu: - Senin borcunu ödemesi ve âilene bakması şartıyla beni öldürmeyi üzerine aldın, halbuki Allah, seninle bu iş arasında mânidir (bunu sana yaptırmaz).

Bunun üzerine Umeyr dedi ki: - Şehâdet ederim ki, sen Allah'ın elçisisin ve sen doğru söylüyorsun.

Sonra müslüman oldu.

Rasûlullah, ashâbına buyurdu: - Kardeşinize Kur'ân öğretin ve esîrini salıverin.

Sonra Umeyr, Mekke'ye döndü, insanları İslâm'a çağırıyordu. Onun vâsıtasıyla birçok kişi müslüman oldu.

	اَلْمَصْدَرُ	اَلْمُضَارِعُ	اَلْمَاضِي
	تَفَعُّلٌ	يَتَفَعَّلُ	تَفَعَّلَ
öğrenmek	تَعَلُّمٌ	يَتَعَلَّمُ	تَعَلَّمَ
aydınlanmak	تَنَوُّرٌ	يَتَنَوَّرُ	تَنَوَّرَ
alışmak, alıştırma yapmak	تَمَرُّنٌ	يَتَمَرَّنُ	تَمَرَّنَ
parçalanmak, kırılmak	تَكَسُّرٌ	يَتَكَسَّرُ	تَكَسَّرَ
şeref kazanmak	تَشَرُّفٌ	يَتَشَرَّفُ	تَشَرَّفَ
yönelmek	تَوَجُّهٌ	يَتَوَجَّهُ	تَوَجَّهَ
süslenmek	تَزَيُّنٌ	يَتَزَيَّنُ	تَزَيَّنَ
yenilenmek	تَجَدُّدٌ	يَتَجَدَّدُ	تَجَدَّدَ
değişmek	تَغَيُّرٌ	يَتَغَيَّرُ	تَغَيَّرَ
ilerlemek	تَقَدُّمٌ	يَتَقَدَّمُ	تَقَدَّمَ
aşağı inmek	تَنَزُّلٌ	يَتَنَزَّلُ	تَنَزَّلَ

اَلْأَمْرُ		
تَعَلَّمَ	تَعَلَّمَا	تَعَلَّمُوا
تَعَلَّمِي	تَعَلَّمَا	تَعَلَّمْنَ
اَلنَّهْيُ		
لاَ تَتَنَزَّلْ	لاَ تَتَنَزَّلَا	لاَ تَتَنَزَّلُوا
لاَ تَتَنَزَّلِي	لاَ تَتَنَزَّلَا	لاَ تَتَنَزَّلْنَ

ALIŞTIRMA

Yüksek sesle okuyunuz ve تَفَعُّلٌ bâbındaki fiilerin altını çiziniz.

١ – تَعَلَّمَ صَادِقٌ اَللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ.	Sâdık arapçayı öğrendi.
٢ – تَنَوَّرَتْ اَلْغُرْفَةُ بِالْمِصْبَاحِ.	Oda lâmba ile aydınlandı.
٣ – تَمَرَّنَ مَحْمُودٌ عَلَى الْمُحَادَثَةِ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ.	Mahmûd, arapça konuşma alıştırması yaptı.
٤ – سَقَطَ الْإِنَاءُ وَ تَكَسَّرَ .	Kap düştü ve parçalandı.
٥ – تَشَرَّفْنَا بِمُقَابَلَتِكُمْ.	Sizinle karşılaşmakla şeref kazandık.
٦ – تَوَجَّهَ الصَّارُوخُ إِلَى الْقَمَرِ.	Füze Ay'a yöneldi.
٧ – تَزَيَّنَتْ اَلْأَشْجَارُ بِالزُّهُورِ.	Ağaçlar çiçeklerle süslendi.

٨- تَجَدَّدَتْ اَلْمُشْكِلَةُ.	Problem tekrar ortaya çıktı, yenilendi.
٩- تَقَدَّمَ صَالِحٌ نَحْوَ الضَّابِطِ.	Sâlih, subaya doğru ilerledi.
١٠- تَخَلَّفَ خَرُوفٌ عَنِ الْقَطِيعِ.	Bir kuzu, sürüden geride kaldı.
١١- تَغَيَّرَ طَعْمُ اللَّحْمِ.	Etin tadı değişti.
١٢- تَقَلَّدَ الْفَارِسُ السَّيْفَ.	Atlı kılıcı kuşandı.

Çizelgeden cümleler yapınız

	الْجُنْدِيُّ		الْمُحَادَثَةِ بِالْعَرَبِيَّةِ.
	الطَّبِيبَةُ		الْمُحَادَثَةِ بِالْإِنْكِلِيزِيَّةِ.
	التِّلْمِيذَةُ		الْمُحَادَثَةِ بِالتُّرْكِيَّةِ.
يَتَمَرَّنُ	الْمُضَيِّفَةُ		الْمُحَادَثَةِ بِالْفَرَنْسِيَّةِ.
	الطَّيَّارُ		الْمُحَادَثَةِ بِالْأَلْمَانِيَّةِ.
تَتَمَرَّنُ	الضَّابِطُ	عَلَى	الْمُحَادَثَةِ بِالْفَارِسِيَّةِ.
	الْأُسْتَاذُ		الْمُحَادَثَةِ بِالْأُرْدُيَّةِ.
يَتَدَرَّبُ	الْمُدَرِّسُ		السِّلَاحِ.

الطَّالِبَةُ	قِرَاءَةِ الْقُرْآنِ.
الطَّالِبُ	الْقِرَاءَةِ بِالْعَرَبِيَّةِ.
الرَّئِيسُ	الْكِتَابَةِ بِالْعَرَبِيَّةِ.

اَلْمُحَادَثَةُ konuşma	اَلطَّيَّارُ pilot	اَلْمُضَيِّفَةُ hostes
اَلْفَارِسِيَّةُ farsça	اَلْجُنْدِيُّ asker	اَلْأُرْدُيَّةُ (o) urduca

ALIŞTIRMA

A- Aşağıdaki fiileri misâlde olduğu gibi تَفَعَّلَ kalıbına aktarınız:

Misâl: لَوَّثَ **kirletti** ← تَلَوَّثَ **kirlendi**

عَرَّفَ	târif etti	عَزَّزَ	destekledi, güçlendirdi
سَمَّرَ	mıhladı, çiviledi	دَرَّبَ	bedenen çalıştırdı, eğitti
قَدَّمَ	ilerletti, sundu	فَتَّحَ	iyice açtı, çok açtı
خَلَّفَ	geride bıraktı	غَرَّبَ	yurdundan uzaklaştırdı
زَيَّنَ	süsledi	جَوَّلَ	dolaştırdı, gezdirdi

B- Aynı fiileri, misâlde olduğu gibi muzâri' sîgasiyla yazınız:

Misâl: تَلَوَّثَ ← يَتَلَوَّثُ

İstif'âl اِسْتِفْعَالٌ

اِسْتَأْذَنَ الطِّفْلُ الرَّجُلَ فِي الدُّخُولِ إِلَى الْحَدِيقَةِ.

وَ اِسْتَجْوَبَ الرَّجُلُ الطِّفْلَ:

- مَنْ كَسَرَ الزُّجَاجَ؟ فَأَجَابَ الطِّفْلُ :

- أَنَا مَا كَسَرْتُ زُجَاجَكُمْ. فَرَّ الطِّفْلُ الَّذِي كَسَرَ الزُّجَاجَ. أَنَا أَسْتَرْحِمُ سِيَادَتَكُمْ وَ أَطْلُبُ كُرَتِي.

Çocuk bahçeye girmek için adamdan izin istedi. Adam çocuğu sorguya çekti (cevap istedi):

- Camı kim kırdı? Çocuk cevap verdi:

- Ben camınızı kırmadım. Camı kıran çocuk kaçtı. Ben zât-ı âlinizden istirhâm ediyorum (merhamet göstermenizi diliyorum) ve topumu istiyorum.

اَلْمَاضِي	اَلْمُضَارِعُ	اَلْمَصْدَرُ
اِسْتَفْعَلَ	يَسْتَفْعِلُ	اِسْتِفْعَالٌ
اِسْتَأْذَنَ	يَسْتَأْذِنُ	اِسْتِئْذَانٌ
اِسْتَغْفَرَ	يَسْتَغْفِرُ	اِسْتِغْفَارٌ
اِسْتَنْصَرَ	يَسْتَنْصِرُ	اِسْتِنْصَارٌ
اِسْتَغْرَبَ	يَسْتَغْرِبُ	اِسْتِغْرَابٌ
اِسْتَخْرَجَ	يَسْتَخْرِجُ	اِسْتِخْرَاجٌ
اِسْتَثْقَلَ	يَسْتَثْقِلُ	اِسْتِثْقَالٌ
اِسْتَحَلَّ	يَسْتَحِلُّ	اِسْتِحْلَالٌ

اِسْتِئْذَانٌ	izin istemek	اِسْتِغْفَارٌ	mağfiret dilemek
اِسْتِنْصَارٌ	yardım istemek	اِسْتِغْرَابٌ	garip bulmak
اِسْتِخْرَاجٌ	çıkarmak	اِسْتِثْقَالٌ	ağır bulmak
اِسْتَحَلَّ	helal etmesini istemek	اِسْتِشْفَاعٌ	şefaat dilemek

ALIŞTIRMALAR

Yüksek sesle okuyunuz ve اِسْتَفْعَلَ kalıbındaki fiilerin altını çiziniz:

١- اَلصُّنْدُوقُ ثَقِيلٌ.	Sandık ağırdır.
٢- اِسْتَثْقَلَ طَاهِرٌ اَلصُّنْدُوقَ.	Tâhir sandığı ağır buldu.

٣- يَسْتَخْرِجُ الْعَامِلُ الْفَحْمَ مِنَ الْمَنْجَمِ.	İşçi ocaktan kömürü çıkarıyor.
٤- اِسْتَغْرَبْنَا آرَاءَ السَّائِحِ.	Turistin görüşlerini tuhaf bulduk.
٥- نَسْتَخْدِمُ الْأَكْوَابَ لِشُرْبِ الشَّايِ.	Çay içmek için bardakları kullanırız.
٦- اِسْتَنْصَرَ الْقَائِدُ بِالرَّئِيسِ.	Komutan başkandan yardım istedi.
٧- اِسْتَحْسَنَ الزَّائِرُ الْمَنْظَرَ.	Ziyaretçi (turist) manzarayı güzel buldu.
٨-اِسْتَقْبَلَ رَاشِدٌ سَعِيدًا فِي الْمَحَطَّةِ.	Râşid, Saîd'i istasyonda karşıladı.
٩-يَسْتَغْفِرُ الْمُؤْمِنُ رَبَّهُ.	Mu'min Rabbinden mağfiret diler.

1- Bu vezindeki bâzı fiiler istek ifâde eder:

اِسْتَجْوَبَ	cevap istedi
اِسْتَنْصَرَ	yardım istedi
اِسْتَغْفَرَ	mağfiret diledi

2- Bâzı fiiler de bir şeyi bir hâl üzere bulmayı ifâde eder:

اِسْتَحْسَنَ	güzel buldu
اِسْتَثْقَلَ	ağır buldu
اِسْتَغْرَبَ	tuhaf buldu

حَقِيقَةُ النُّبُوَّةِ وَ اِضْطِرَارُ كَافَّةِ الْخَلْقِ إِلَيْهَا

اِعْلَمْ أَنَّ جَوْهَرَ الْإِنْسَانِ فِي أَصْلِ الْفِطْرَةِ خُلِقَ خَالِيًا، سَاذِجًا، لا خَبَرَ لَهَا مَعَهُ عَنْ عَوَالِمَ. وَ الْعَوَالِمُ كَثِيرَةٌ لَا يُحْصِيهَا إِلاَّ اللَّهُ تَعَالَى كَمَا قَالَ: (وَ مَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلاَّ هُوَ) . وَ إِنَّمَا خَبَرُهُ عَنِ الْعَوَالِمِ بِوَاسِطَةِ الْإِدْرَاكِ. وَ كُلُّ إِدْرَاكٍ مِنَ الْإِدْرَاكَاتِ خُلِقَ لِيَطَّلِعَ الْإِنْسَانُ بِهِ عَلَى عَالَمٍ مِنَ الْمَوْجُودَاتِ.

وَ نَعْنِي بِالْعَوَالِمِ أَجْنَاسَ الْمَوْجُودَاتِ. فَأَوَّلُ مَا يُخْلَقُ فِي الْإِنْسَانِ حَاسَّةُ اللَّمْسِ . فَيُدْرِكُ بِهَا أَجْنَاسًا مِنَ الْمَوْجُودَاتِ وَ الْبُرُودَةَ وَ الرُّطُوبَةَ وَ الْيُبُوسَةَ وَ اللِّينَ وَ الْخُشُونَةَ وَ غَيْرَهَا. وَ اللَّمْسُ قَاصِرٌ عَنِ الْأَلْوَانِ وَ الْأَصْوَاتِ قَطْعًا، بَلْ هِيَ كَالْمَعْدُومَةِ فِي حَقِّ اللَّمْسِ.

ثُمَّ تُخْلَقُ لَهُ حَاسَّةُ الْبَصَرِ. فَيُدْرِكُ بِهَا الْأَلْوَانَ وَ الْأَشْكَالَ وَ هُوَ أَوْسَعُ عَوَالِمِ الْمَحْسُوسَاتِ.

ثُمَّ يُنْفَخُ فِيهِ السَّمْعُ. فَيَسْمَعُ الْأَصْوَاتَ وَ النَّغَمَاتِ.

ثُمَّ يُخْلَقُ لَهُ الذَّوْقُ. كَذَلِكَ إِلَى أَنْ يُجَاوِزَ عَالَمَ الْمَحْسُوسَاتِ. فَيُخْلَقُ فِيهِ التَّمْيِيزُ وَ هُوَ قَرِيبٌ مِنْ سَبْعِ سِنِينَ. وَ هُوَ طَوْرٌ آخَرُ مِنْ أَطْوَارِ وُجُودِهِ. فَيُدْرِكُ فِيهِ أُمُورًا زَائِدَةً عَلَى عَالَمِ

الْمَحْسُوسَاتِ. لا يُوجَدُ مِنْهَا شَيْءٌ فِي عَالَمِ الْحِسِّ.

ثُمَّ يَتَرَقَّى إِلَى طَوْرٍ آخَرَ وَيُخْلَقُ لَهُ الْعَقْلُ فَيُدْرِكُ الْوَاجِبَاتِ وَ الْجَائِزَاتِ وَ الْمُسْتَحِيلاتِ وَ أُمُورًا لا تُوجَدُ فِي الْأَطْوَارِ الَّتِي قَبْلَهُ.

وَرَاءَ الْعَقْلِ طَوْرٌ آخَرُ، تَنْفَتِحُ فِيهِ عَيْنٌ أُخْرَى، يُبْصِرُ بِهَا الْغَيْبَ وَ مَا سَيَكُونُ فِي الْمُسْتَقْبَلِ، وَ أُمُورًا أُخَرَ: اَلْعَقْلُ مَعْزُولٌ عَنْهَا كَعَزْلِ قُوَّةِ التَّمْيِيزِ عَنْ إِدْرَاكِ الْمَعْقُولاتِ، وَ كَعَزْلِ قُوَّةِ الْحِسِّ عَنْ مُدْرَكَاتِ التَّمْيِيزِ. وَ كَمَا أَنَّ الْمُمَيِّزَ لَوْ عُرِضَتْ عَلَيْهِ مُدْرَكَاتُ الْعَقْلِ لَأَبَاهَا و اِسْتَبْعَدَهَا. فَكَذَلِكَ بَعْضُ الْعُقَلاءِ أَبَى مُدْرَكَاتِ النُّبُوَّةِ وَ اسْتَبْعَدَهَا. وَ ذَلِكَ عَيْنُ الْجَهْلِ إِذْ لا مُسْتَنَدَ لَهُ : لِأَنَّهُ طَوْرٌ لَمْ يَبْلُغْهُ وَ لَمْ يُوجَدْ فِي حَقِّهِ، فَيَظُنُّ أَنَّهُ غَيْرُ مَوْجُودٍ فِي نَفْسِهِ.

وَ الْأَكْمَهُ لَوْ لَمْ يَعْلَمْ بِالتَّوَاتُرِ وَ التَّسَامُعِ اَلْأَلْوَانَ وَ الْأَشْكَالَ وَ حُكِيَ لَهُ ذَلِكَ اِبْتِدَاءً لَمْ يَفْهَمْهَا وَ لَمْ يُقِرَّ بِهَا. وَ قَدْ قَرَّبَ اللَّهُ تَعَالَى ذَلِكَ عَلَى خَلْقِهِ بِأَنْ أَعْطَاهُمْ نُمُوذَجًا مِنْ خَاصِّيَّةِ النُّبُوَّةِ وَ هُوَ النَّوْمُ.

إِذْ اَلنَّائِمُ يُدْرِكُ مَا سَيَكُونُ مِنَ الْغَيْبِ إِمَّا صَرِيحًا وَ إِمَّا فِي كِسْوَةِ مِثَالٍ يَكْشِفُ عَنْهُ التَّعْبِيرُ. اَلْغَزَّالِي، اَلْمُنْقِذُ مِنَ الضَّلالِ.

PEYGAMBERLİĞİN GERÇEĞİ VE BÜTÜN HERKESİN ONA OLAN ZARÛRÎ İHTİYACI

Bil ki, yaratılışın aslında insanın cevheri boş, sâde olarak yaratılmıştır, Yüce Allah'ın âlemlerinden haberi yoktur. Âlemler ise çoktur, sayısını ancak Yüce Allah bilir. Şöyle buyurduğu gibi: 'Rabbinin askerlerini sadece O bilir.' İnsanın âlemlerden haberi olması, idrâk (algılama) vasıtasıyladır. İdrâklerden herbiri ise, insanın o idrâk vasıtasıyla mevcûtlardan bir âlemi bilmesi, o âlemin farkına varması için yaratılmıştır.

Âlemlerle, mevcûtların cinslerini kastediyoruz. İnsanda ilk yaratılan, dokunma duyusudur. İnsan bu duyu vâsıtasıyla mevcûtlardan bir çok cinsleri, soğukluğu, nemi, kuruluğu, yumuşaklığı, sertliği ve diğerlerini idrâk eder (algılar). Dokunma duyusu, renklerden seslerden kesin olarak habersizdir (gücü renkleri, sesleri algılamağa yetmez). Bunlar (renkler ve sesler) dokunma duyusu bakımından 'yok' demektir.

Sonra insan için görme duyusu yaratılır. Onunla renkleri ve şekilleri algılar, bu duyu, hissedilen âlemlerin (duyular âleminin) en genişidir (kapsamlısıdır).

Sonra ona işitme üflenir (verilir), sesleri ve nağmeleri (ezgileri) işitir.

Sonra ona tatma duyusu yaratılır. Böylece, duyular âlemini geçer. Sonra insana, yedi yaşı civarında temyîz (ayırdetme) hâssası yaratılır.

Bu, insanın varlık tavırlarından (safhalarından) diğer bir tavırdır (safhadır). Bu safhada, duyular âlemine ilâve olarak bir takım şeyleri idrâk eder (algılar). Bu algıladıklarından, duyular âleminde hiçbir şey bulunmaz.

Sonra diğer bir safhaya yükselir ve ona akıl yaratılır, vâcipleri, câiz olan şeyleri, imkânsız olanları algılar (anlar), daha önceki safhalarda olmayan şeyleri idrâk eder.

Aklın ötesinde diğer bir tavır (safha) vardır, orada, başka bir göz açılır, onunla gaybı, gelecekte ne olacağını ve diğer şeyleri, işleri görür: akıl ondan uzlettedir, uzaktadır, aynı temyîz kuvvetinin akılla kavranılabilenleri algılamaktan uzak oluşu, duyu kuvvetinin temyîzle idrâk edilenlerden uzak oluşu gibi. Nitekim, temyîz çağındaki (yedi yaşlarındaki) çocuğa akılla kavranılabilen (daha sonraki yaşlarda öğrenebildiği) şeyler söylense, verilse onları reddeder. Buna benzer şekilde, akıl safhasında olan bazıları, Nübüvvetin, Peygamberliğin algılayabildiği şeyleri kabul etmez. Bu ise, cehâletin tâ kendisidir, çünkü hiç bir dayanağı yoktur; zîrâ, (nübüvvet safhası, tavrı) o, akıl safhasında kişinin ulaşamadığı, kendisi için mevcut olmayan safhadır, tavırdır, bu tavrın, safhanın haddi zatında mevcut olmadığını zanneder. Doğuştan kör, bir çok kişilerden işiterek renklerin ve şekillerin varlığını bilmeseydi ve ona ilk defa renklerden ve şekillerden söz edilseydi, anlamaz ve renk ve şekillerin varlığını kabul etmezdi. Yüce Allah bunu, kullarına, nübüvvet hassasından bir örnek vererek yaklaştırdı (anlamalarını kolaylaştırdı) ki, o uykudur. Uyuyan, gaybde ne olacağını ya açıkça veya yorumun açacağı misâl şeklinde algılar.

EV ÖDEVİ

A- Şu fiileri istif'âl bâbına aktarınız:

Misâl: خَفِيفٌ ← اِسْتَخَفَّ hafif buldu

غَفَرَ	دَلَّ	حَصَّلَ	خَرَّجَ	وَرَّدَ
örttü	delâlet etti, yol gösterdi	elde etti	çıkardı	ithâl etti
حَسُنَ	وَقَفَ	جَلَبَ	خَلَّصَ	نَطَقَ
güzel oldu	durdu	çekti	kurtardı	konuştu

B- Aynı fiileri muzâri kipine aktarınız:

Misâl: اِسْتَخَفَّ ← يَسْتَخِفُّ

اَلْأَمْرُ		
اِسْتَغْفِرْ	اِسْتَغْفِرَا	اِسْتَغْفِرُوا
اِسْتَغْفِرِي	اِسْتَغْفِرَا	اِسْتَغْفِرْنَ

اَلنَّهْيُ		
لاَ تَسْتَكْبِرْ	لاَ تَسْتَكْبِرَا	لاَ تَسْتَكْبِرُوا
لاَ تَسْتَكْبِرِي	لاَ تَسْتَكْبِرَا	لاَ تَسْتَكْبِرْنَ

Çizelgeden cümleler yapınız

	التِّلْمِيذُ	الطَّبِيبَ		الذَّهَابِ إِلَى الْمَلْعَبِ.
	الْمَرِيضُ	الْمُدَرِّسَ		فَتْحِ النَّافِذَةِ.
	صَادِقٌ	أَخَاهُ		الْخُرُوجِ مِنَ الصَّفِّ.
	السَّائِقُ	أُمَّهُ		أَكْلِ بَعْضِ الْأَطْعِمَةِ.
اِسْتَأْذَنَ	الْوَلَدُ	الزَّبُونَ	فِي	الْوُقُوفِ فِي مَحَطَّةِ الْبَنْزِينِ.
	الْحَلَّاقُ	أَبَاهُ		الْمُغَادَرَةِ.
	طَاهِرٌ	حَمَاهُ		نَزْعِ نَظَّارَتِهِ.
		الرَّجُلَ		قِرَاءَةِ كُتُبِهِ.

حَمُو	kayınpeder	حَمَاةٌ	kayınvâlide
حَمَاهُ	(mansûb) onun kayınpederini, kayınpederine, (kayınpederinden)		
اَلْحَلَّاقُ	berber	اَلْمُغَادَرَةُ	ayrılmak, gitmek
نَزْعٌ	çıkarmak	اَلسَّائِقُ	şoför
نَظَّارَةٌ	gözlük	زَبُونٌ ج زَبَائِنُ	müşteri

Bir Defa Oluş İsmi اِسْمُ الْمَرَّةِ (فَعْلَةً)

تَوَضَّأَ عُمَرُ وَ دَخَلَ الْمَسْجِدَ. بَدَأَ يُصَلِّي. بَدَأَ عُمَرُ صَلاتَهُ بِتَكْبِيرِ الْإِفْتِتَاحِ. وَ بَعْدَ الْقِيَامِ رَكَعَ رَكْعَةً وَ قَالَ فِي الرُّكُوعِ: (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ) ثَلاثَ مَرَّاتٍ. فَانْتَصَبَ وَ سَجَدَ سَجْدَةً وَ قَالَ فِي السُّجُودِ: (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى) ثَلاثَ مَرَّاتٍ. ثُمَّ قَعَدَ قَعْدَةً فَسَجَدَ سَجْدَةً ثَانِيَةً وَ قَامَ. وَ بَعْدَ الْقِيَامِ رَكَعَ رَكْعَةً وَ انْتَصَبَ وَ سَجَدَ سَجْدَتَيْنِ وَ قَعَدَ. ثُمَّ سَلَّمَ عَلَى يَمِينِهِ فَيَسَارِهِ. وَ هَكَذَا اِنْتَهَى عُمَرُ مِنْ صَلاةِ تَحِيَّةِ الْمَسْجِدِ. وَ انْتَظَرَ الْأَذَانَ وَ الْجَمَاعَةَ.

Ömer abdest aldı ve mescide girdi. Namaz kılmağa başladı. Ömer namâzına iftitah tekbîriyle başladı. Kıyâmdan sonra bir defa rukû'a vardı ve rukû'da üç defa 'Ulu Rabbim her türlü eksiklikten uzaktır' dedi. Doğruldu ve bir defa secde etti, secdede üç defa 'En Yüce Rabbim her türlü eksiklikten uzaktır' dedi. Sonra bir defa oturdu ve ikinci defa secdeye vardı ve ayağa kalktı. Kıyâmdan sonra bir defa rükâ'a vardı ve doğruldu iki secde yaptı ve oturdu. Sonra sağına ve soluna selâm verdi. Ömer böylece tahiyyetul mescid namâzını bitirdi. Ezânı ve cemâati bekledi.

Yüksek sesle okuyunuz:

١- كَمْ رَكْعَةً صَلَّى عُمَرُ؟	Ömer kaç rekât namaz kıldı?
١- صَلَّى عُمَرُ رَكْعَتَيْنِ.	Ömer iki rekât namaz kıldı.
٢- كَمْ رُكُوعًا فِي كُلِّ رَكْعَةٍ؟	Her rekâtta kaç rukû' var?
٢- فِي كُلِّ رَكْعَةٍ رُكُوعٌ وَاحِدٌ.	Her rekâtta bir rukû' var.
٣- كَمْ سَجْدَةً فِي كُلِّ رَكْعَةٍ؟	Her rekattâ kaç secde var?
٣- فِي كُلِّ رَكْعَةٍ سَجْدَتَانِ.	Her rekattâ iki secde var.
٤- كَمْ رَكْعَةً فِي فَرْضِ الظُّهْرِ؟	Öğlenin farzında kaç rekât var?
٤- فِي فَرْضِ الظُّهْرِ أَرْبَعُ رَكَعَاتٍ.	Öğlenin farzında dört rekât var.
٥- كَمْ رَكْعَةً فِي فَرْضِ الْمَغْرِبِ؟	Akşamın farzında kaç rekât var?
٥- فِي فَرْضِ الْمَغْرِبِ ثَلَاثُ رَكَعَاتٍ.	Akşamın farzında üç rekât var.
٦- كَمْ رَكْعَةً يُصَلِّي الْمُسْلِمُ فِي كُلِّ يَوْمٍ؟	Müslüman hergün kaç rekât namâz kılar?
٦- يُصَلِّي الْمُسْلِمُ أَرْبَعِينَ رَكْعَةً فِي كُلِّ يَوْمٍ.	Müslüman hergün kırk rekât namâz kılar.

اَلْمَاضِي	اَلْمُضَارِعُ	اَلْمَصْدَرُ	اِسْمُ الْمَرَّةِ
رَكَعَ	يَرْكَعُ	رُكُوعٌ	رَكْعَةً
سَجَدَ	يَسْجُدُ	سُجُودٌ	سَجْدَةً
قَعَدَ	يَقْعُدُ	قُعُودٌ	قَعْدَةً
ضَرَبَ	يَضْرِبُ	ضَرْبٌ	ضَرْبَةً
أَكَلَ	يَأْكُلُ	أَكْلٌ	أَكْلَةً
شَرِبَ	يَشْرَبُ	شُرْبٌ	شَرْبَةً
نَظَرَ	يَنْظُرُ	نَظَرٌ	نَظْرَةً
جَلَسَ	يَجْلِسُ	جُلُوسٌ	جَلْسَةً
دَفَعَ	يَدْفَعُ	دَفْعٌ	دَفْعَةً

فَعْلَةٌ Vezni, bir defa oluşu ifâde eder, فَعَلَاتٌ vezninde çoğul yapılır.

مُفْرَدٌ	جَمْعٌ
سَجْدَةٌ ← bir secde	سَجَدَاتٌ secdeler
رَكْعَةٌ bir rek'at	رَكَعَاتٌ rek'atlar
نَظْرَةٌ bir bakış	نَظَرَاتٌ ışlar bak
قَطْرَةٌ bir damla	قَطَرَاتٌ damlalar

ضَرْبَةٌ bir vurma	ضَرَبَاتٌ vurmalar
حَلْقَةٌ bir halka	حَلَقَاتٌ halkalar

Ezberleyiniz

اَللّٰهُمَّ أَعِنِّي عَلَى غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَ سَكَرَاتِ الْمَوْتِ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

'Allah'ım, bana ölüm acılarına ve ölüm sırasında kendimden geçmelere karşı yardım et!'

İsmu'l-Merra, Türemiş Fiillerden, masdarlarının sonuna yuvarlak tâ ة eklenerek yapılır:

اَلْمَصْدَرُ	اِسْمُ الْمَرَّةِ
اِبْتِسَامٌ gülümsemek	اِبْتِسَامَةٌ bir defa gülümseyiş

Masdarın sonunda zâten yuvarlak tâ varsa, sonuna bir وَاحِدَةٌ kelimesi eklenir:

اَلْمَاضِي	اَلْمُضَارِعُ	اَلْمَصْدَرُ	اَلْمَرَّةُ	
أَدَارَ	يُدِيرُ	إِدَارَةٌ	إِدَارَةٌ وَاحِدَةٌ	bir defa çevirmek
أَصَابَ	يُصِيبُ	إِصَابَةٌ	إِصَابَةٌ وَاحِدَةٌ	bir defa isabet etmek
أَمَالَ	يُمِيلُ	إِمَالَةٌ	إِمَالَةٌ وَاحِدَةٌ	bir defa eğmek

إِدَارَةٌ	çevirmek	إِدَارَةٌ وَاحِدَةٌ	bir çeviriş
إِصَابَةٌ	isâbet etmek	إِصَابَةٌ وَاحِدَةٌ	hedefe bir isabet
إِمَالَةٌ	eğmek	إِمَالَةٌ وَاحِدَةٌ	bir defa eğiş

ALIŞTIRMALAR

Yüksek sesle okuyunuz ve 'Defa Oluş' İsimlerinin altını çiziniz:

١- أَكَلَ طَاهِرٌ أَكْلَةً.	Tâhir bir defa yedi.
٢- أَكَلَ صَادِقٌ أَكْلَتَيْنِ.	Sâdık iki defa yedi.
٣- أَكَلَ خَالِدٌ ثَلاَثَ أَكَلاَتٍ.	Hâlid üç defa yedi.
٤- ضَرَبَ الْجُنْدِيُّ الْعَدُوَّ ضَرْبَةً.	Asker düşmana bir defa vurdu.
٥- ضَرَبَ الْجُنْدِيُّ الْعَدُوَّ ضَرْبَتَيْنِ.	Asker düşmana iki defa vurdu.
٦- ضَرَبَ الْجُنْدِيُّ الْعَدُوَّ أَرْبَعَ ضَرَبَاتٍ.	Asker düşmana dört defa vurdu.
٧- اِبْتَسَمَ ا لْأَبُ لِوَلَدِهِ اِبْتِسَامَةً.	Baba çocuğuna bir defa gülümsedi.
٨- أَجَابَ طَاهِرٌ عَنِ السُّؤَالِ إِجَابَةً وَاحِدَةً.	Tâhir soruya bir defa cevap verdi.

Çizelgeden cümleler yapınız

	الْمَرِيضُ hasta	أَكْلَتَيْنِ.
	الْمُمَرِّضَةُ hemşire	أَكْلَةً.
أَكَلَ	الْمَرِيضَةُ	أَرْبَعَ شَرَبَاتٍ.
أَكَلَتْ	اَلْمُسَافِرُ yolcu	شَرْبَتَيْنِ.
شَرِبَ	الطَّبِيبَةُ	أَكْلَةً.

شَرِبَتْ	اَلطَّبِيبُ	أَرْبَعَ أَكَلاَتٍ.
	اَلْجَدُّ	شَرْبَتَيْنِ.
	اَلْحَفِيدُ	شَرْبَةً.
	اَلسِّبْطَةُ	ثَلاَثَ شَرَبَاتٍ.
	رَبَّةُ الْبَيْتِ ev hanımı	

EV ÖDEVİ

A- Aşağıdaki fiillerden misâlde olduğu gibi Bir Defa Oluş İsmi yazınız:

Misâl: نَظَرَ ← نَظْرَةً

لَدَغَ	قَتَلَ	رَجَعَ	قَفَزَ	ذَبَحَ

ذَبَحَ kesti, boğazladı　　قَفَزَ zıpladı　　لَدَغَ (yılan, böcek) soktu

B- Aynı fiillerden 'iki defa', 'üç defa' oluşu anlatan kalıpları yazınız:

Misâl: نَظْرَتَيْنِ ← ثَلاَثَ نَظَرَاتٍ

Nevi İsmi اِسْمُ النَّوْع

يَجْلِسُ الْمُجْرِمُ جِلْسَةَ الْقَاضِي.

هَذَا التِّلْمِيذُ قَلِيلُ الْأَدَبِ : يَجْلِسُ جِلْسَةَ الْمُدَرِّسِ.

يَمْشِي عُمَرُ مِشْيَةَ الْجُنْدِيِّ.

يَجِبُ عَلَى الْمُسْلِمِ أَنْ يُحْسِنَ الْقِتْلَةَ عِنْدَ الذَّبْحِ.

Suçlu, hâkim oturuşu ile oturdu.
Bu öğrencinin edebi az: öğretmen gibi (oturuşu ile) oturuyor.
Ömer, asker yürüyüşü ile yürüyor.
Müslüman, kurban keserken öldürmeyi iyi yapmalıdır.

فِعْلَةٌ Vezni, fiilin nasıl yapıldığını anlatır:

اَلْمَاضِي	اَلْمُضَارِعُ	اَلْمَصْدَرُ	اِسْمُ النَّوْعِ
جَلَسَ	يَجْلِسُ	جُلُوسٌ	جِلْسَةً
مَشَى	يَمْشِي	مَشْيٌ	مِشْيَةً
رَجَعَ	يَرْجِعُ	رُجُوعٌ	رِجْعَةً
قَتَلَ	يَقْتُلُ	قَتْلٌ	قِتْلَةً

ALIŞTIRMALAR

Aşağıdaki metni yüksek sesle okuyunuz ve nevi isimlerinin altını çiziniz.

- فَتَحَ الطِّفْلُ الْبَابَ فِتْحَةَ اللِّصِّ.

Çocuk kapıyı hırsız açışıyla açtı.

- يَمْشِي الْوَلَدُ مِشْيَةَ الرَّجُلِ.

Çocuk adam gibi yürüyor.

- نَظَرَ الْوَلَدُ إِلَى أَبِيهِ نِظْرَةَ الْخَائِفِ.

Çocuk babasına korkan kişi bakışı ile baktı.

- يَحْمِي الرِّيَاضِيُّ بَدَنَهُ حِمْيَةَ الْمَرِيضِ.

Sporcu, bedenini, hastanın perhizi ile koruyor.
(Yiyeceğine hastanın yemeğine dikkat etmesi gibi dikkat ediyor.)

- رَجَعَ الْعَامِلُ إِلَى بَيْتِهِ رِجْعَةَ مُتْعَبٍ.

İşçi evine yorgun kişinin dönüşüyle döndü.

- كَانَ أَهْلُ الْكِتَابِ يَدْفَعُ الْجِزْيَةَ لِحَاكِمِ الْبِلاَدِ، لِأَنَّهُمْ كَانُوا لاَ يُشَارِكُونَ فِي الْخِدْمَةِ الْجُنْدِيَّةِ.

Hristiyanlar ve Yahudiler, ülkenin hükümdarına cizye öderlerdi, çünkü askerlik hizmetine katılmazlardı.

- كَانَ مِنَ الْعَادَةِ دَفْعُ الْفِدْيَةِ لِتَخْلِيصِ الْأُسَرَاءِ.

Tutsakları kurtarmak için fidye ödenmesi âdetti.

-حَصَلَ الطَّالِبُ الْمُجْتَهِدُ عَلَى مِنْحَةٍ مِنَ الْوِزَارَةِ.

Çalışkan öğrenci Bakanlıktan burs kazandı.

Çizelgeden cümleler yapınız

	اَلطِّفْلُ		الرَّجُلِ.
	التِّلْمِيذُ		الْأَبْطَالِ.
يَمْشِي	مَحْمُودٌ	مِشْيَةَ	الْمُجْرِمِ.
	خَالِدٌ		الْمُصَارِعِ.
	سَلِيمٌ		الْفَخُورِ.

اَلْأَبْطَالُ kahramanlar	اَلْفَخُورُ öğünen	حَصَلَ عَلَى ...i elde etti

EV ÖDEVİ

A- Şu fiilerden اِسْمُ النَّوْعِ yapınız:

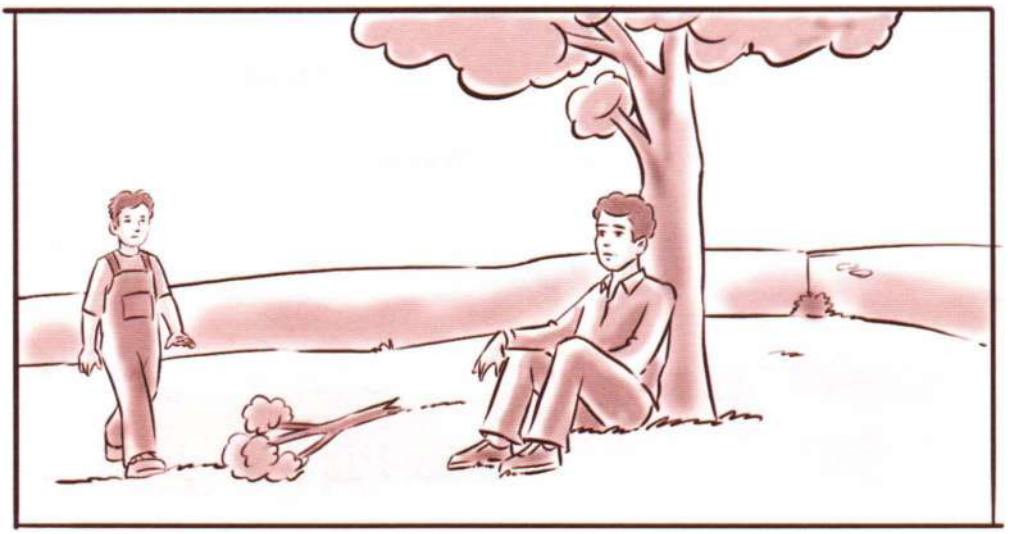
لَدَغَ soktu, ısırdı	قَتَلَ öldürdü	خَلَسَ kaptı, çaldı	مَنَحَ bahşetti, verdi

B- Bu اِسْمُ النَّوْعِ leri birer cümlede kullanınız:

C- Soruları yanıtlayınız:

- لِمَاذَا فَتَحَ الْوَلَدُ الْبَابَ فِتْحَةَ لِلِّصِّ؟
- مَنْ يَمْشِي مِشْيَةَ الرَّجُلِ؟
- مَنْ نَظَرَ إِلَى الْأَبِ نِظْرَةَ الْخَائِفِ؟
- كَيْفَ يَحْمِي الرِّيَاضِيُّ بَدَنَهُ؟
- كَيْفَ رَجَعَ الْعَامِلُ إِلَى بَيْتِهِ؟
- مَنْ كَانَ يَدْفَعُ الْجِزْيَةَ؟
- لِمَاذَا كَانَتْ تُدْفَعُ الْفِدْيَةُ؟
- مَنْ حَصَلَ عَلَى مِنْحَةٍ مِنَ الْوِزَارَةِ؟

Etken Sıfat Fiil, Edilgen Sıfat Fiil اِسْمُ الْفَاعِلِ، اِسْمُ الْمَفْعُولِ

عَبَّاسٌ جَالِسٌ فِي الْحَدِيقَةِ. جَاءَ طِفْلٌ وَ دَخَلَ فِي الْحَدِيقَةِ.
ثُمَّ كَسَرَ غُصْنًا وَ أَخَذَهُ فَخَرَجَ مِنَ الْحَدِيقَةِ. جَاءَ عُثْمَانُ
وَ سَلَّمَ عَلَى عَبَّاسٍ. وَ أَغْلَقَ الْبَابَ. ثُمَّ سَأَلَ عُثْمَانُ عَبَّاسًا
عَنْ كَاسِرِ الْغُصْنِ. فَقَالَ عَبَّاسٌ :
– جَاءَ طِفْلٌ عَابِثٌ وَ كَسَرَ ذَلِكَ الْغُصْنَ.

Abbâs, bahçede oturmaktadır. Bir çocuk geldi ve bahçeye girdi. Sonra bir dal kırdı, onu aldı ve bahçeden çıktı. Osman geldi ve Abbâs'a selâm verdi. Kapıyı kapadı. Sonra Osman, Abbâs'a dalı kıranı sordu. Abbâs dedi ki:

-Yaramaz bir çocuk geldi ve o dalı kırdı.

Yüksek sesle okuyunuz:

Kapıyı açan kim?

- مَنْ فَاتِحُ الْبَابِ؟

Yaramaz çocuk kapıyı açandır.

- اَلطِّفْلُ الْعَابِثُ فَاتِحُ الْبَابِ.

Kapı açık mı idi?

- هَلْ كَانَ الْبَابُ مَفْتُوحًا؟

Evet, kapı açıktı.

- نَعَمْ، كَانَ اَلْبَابُ مَفْتُوحًا.

Kapıyı kapatan kim?

-مَنْ هُوَ مُغْلِقُ الْبَابِ؟

Kapıyı kapatan Osman'dır.

-مُغْلِقُ الْبَابِ عُثْمَانُ.

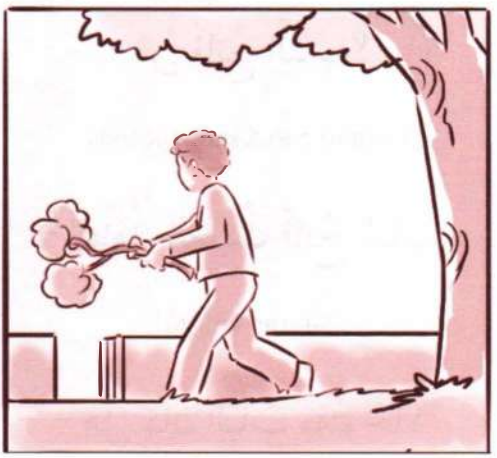
Kapı kapalı mı?

-هَلِ الْبَابُ مُغْلَقٌ؟

Evet, kapı kapalıdır.

-نَعَمْ، اَلْبَابُ مُغْلَقٌ.

Dalı kıran kimdir?

-مَنْ هُوَ كَاسِرُ الْغُصْنِ؟

Yaramaz çocuk dalı kırandır.

- اَلطِّفْلُ الْعَابِثُ كَاسِرُ الْغُصْنِ.

Dal kırık mıdır?

- هَلِ الْغُصْنُ مَكْسُورٌ؟

Evet, dal kırılmıştır.

- نَعَمْ، اَلْغُصْنُ مَكْسُورٌ.

Oturan kimdir?

- مَنْ هُوَ الْجَالِسُ؟

Oturan Abbâs'tır.

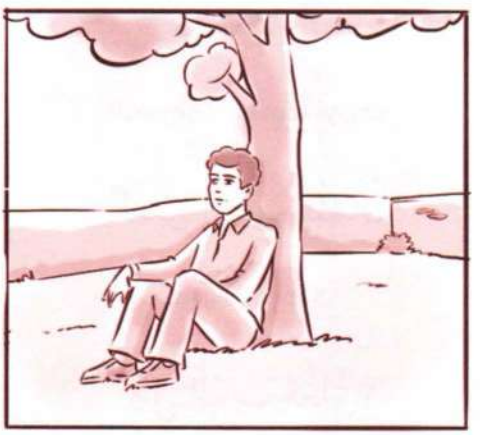
- اَلْجَالِسُ هُوَ عَبَّاسٌ.

Abbâs nerede oturmakta?

- أَيْنَ جَالِسٌ عَبَّاسٌ؟

Abbâs bahçede oturmakta.

- عَبَّاسٌ جَالِسٌ فِي الْحَدِيقَةِ.

Yüksek sesle okuyunuz:

- مَنْ سَلَّمَ عَلَى عَبَّاسٍ؟	Abbâs'a kim selâm verdi?
- سَلَّمَ عُثْمَانُ عَلَى عَبَّاسٍ.	Osman Abbâs'a selâm verdi.
- مَنْ هُوَ الْمُسَلِّمُ؟	Selâm veren kimdir?
- اَلْمُسَلِّمُ هُوَ عُثْمَانُ.	Selâm veren Osman'dır.
- مَنْ هُوَ الْمُسَلَّمُ عَلَيْهِ؟	Kendisine selâm verilen kimdir?
- اَلْمُسَلَّمُ عَلَيْهِ هُوَ عَبَّاسٌ.	Kendisine selâm verilen Abbâs'tır.
- هَلْ رَدَّ عَبَّاسٌ اَلسَّلامَ؟	Abbâs selâma karşılık verdi mi?
- نَعَمْ، رَدَّ عَبَّاسٌ اَلسَّلامَ.	Evet, Abbâs selâma karşılık verdi.
- كَيْفَ رَدَّ عَبَّاسٌ اَلسَّلامَ؟	Abbâs selâma nasıl karşılık verdi?
- رَدَّ عَبَّاسٌ اَلسَّلامَ قَائِلاً: "وَ عَلَيْكُمُ السَّلامُ."	Abbâs selâma 'size de selâm' diyerek karşılık verdi.
- هَلْ سَأَلَ عُثْمَانُ عَبَّاسًا عَنْ كَاسِرِ الْغُصْنِ؟	Osman Abbâs'a dalı kıranı sordu mu?
- نَعَمْ، سَأَلَ عُثْمَانُ عَبَّاسًا عَنْ كَاسِرِ الْغُصْنِ.	Evet, Osman, Abbâs'a dalı kıranı sordu.
- مَنْ هُوَ السَّائِلُ؟	Soran kimdir?
- اَلسَّائِلُ هُوَ عُثْمَانُ.	Soran Osman'dır.
- مَنْ هُوَ الْمَسْؤُولُ؟	Sorulan kimdir?

- اَلْمَسْؤُولُ هُوَ عَبَّاسٌ.	Sorulan Abbâs'tır.
- مَنْ هُوَ اَلْمَسْؤُولُ عَنْهُ؟	Kendisi hakkında sorulan kimdir?
- اَلْمَسْؤُولُ عَنْهُ هُوَ اَلطِّفْلُ الْعَابِثُ.	Kendisi hakkında sorulan, yaramaz çocuktur.
- مَنْ فَتَحَ الْبَابَ؟	Kapıyı kim açtı?
- اَلطِّفْلُ الْعَابِثُ فَتَحَ الْبَابَ.	Yaramaz çocuk kapıyı açtı.
- مَنْ فَاتِحُ الْبَابِ؟	Kapıyı açan kimdir?
- اَلطِّفْلُ الْعَابِثُ فَاتِحُ الْبَابِ.	Yaramaz çocuk kapıyı açandır.
- هَلِ الْبَابُ مَفْتُوحٌ؟	Kapı açık mıdır?
- لاَ، مَا الْبَابُ مَفْتُوحًا.	Hayır, kapı açık değildir.
- لِمَاذَ لَيْسَ الْبَابُ مَفْتُوحًا؟	Niçin kapı açık değildir?
- لِأَنَّ عُثْمَانَ أَغْلَقَ الْبَابَ حِيْنَمَا دَخَلَ.	Çünkü Osman girince kapıyı kapadı.
- هَلِ الْبَابُ مُغْلَقٌ؟	Kapı kapalı mıdır?
- نَعَمْ، اَلْبَابُ مُغْلَقٌ.	Evet, kapı kapalıdır.
- مَنْ هُوَ مُغْلِقُ الْبَابِ؟	Kapıyı kapayan kimdir?
- عُثْمَانُ مُغْلِقُ الْبَابِ.	Osman kapıyı kapayandır.

İsmu'l-Fâil: Etken Sıfat-Fiil; Fiili kimin işlediğini gösterir.
İsmu'l-Mef'ûl: Edilgen Sıfat Fiil; fiilden kimin veya neyin etkilendiğini gösterir.

اَلْفِعْلُ	اِسْمُ الْفَاعِلِ	اِسْمُ الْمَفْعُولِ
كَسَرَ	كَاسِرٌ	مَكْسُورٌ
فَتَحَ	فَاتِحٌ	مَفْتُوحٌ
سَأَلَ	سَائِلٌ	مَسْؤُولٌ

İsmu'l-Fâil, üçlü fiilden فَاعِلٌ vezninde yapılır:

كَتَبَ ←	كَاتِبٌ
نَظَرَ	نَاظِرٌ
عَلِمَ	عَالِمٌ
جَهِلَ	جَاهِلٌ

İsmu'l-Mef'ûl, üçlü fiilden مَفْعُولٌ vezninde yapılır:

كَتَبَ ←	مَكْتُوبٌ
نَظَرَ	مَنْظُورٌ
عَلِمَ	مَعْلُومٌ
جَهِلَ	مَجْهُولٌ

Ezberleyiniz

عَنْ اِبْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمَا قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ يَقُولُ : كُلُّكُمْ رَاعٍ وَ كُلُّكُمْ مَسْؤُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ: اَلْإِمَامُ رَاعٍ وَ مَسْؤُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ وَ الرَّجُلُ رَاعٍ فِي أَهْلِهِ وَ مَسْؤُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ وَ الْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ فِي بَيْتِ زَوْجِهَا وَ مَسْؤُولَةٌ عَنْ رَعِيَّتِهَا وَ الْخَادِمُ رَاعٍ فِي مَالِ سَيِّدِهِ وَ مَسْؤُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

(Abdullah) b. Ömer radiyallahu anhumâ'dan: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'den işittim, buyurdu ki: "Her biriniz çoban (yani, elinin altında ne varsa onu gereği gibi koruması gereken)dır ve her biriniz, emri altındakilerden sorumludur: Başkan, çobandır ve halkından sorumludur. Adam, âilesinin reîsidir ve çoluk çocuğundan sorumludur. Kadın, kocasının evinin koruyucusu ve kollayıcısıdır. Hizmetkâr, efendisine âid malın çobanıdır ve elinin altındakinden sorumludur."

İsmul Fâil Vezinleri:

أَوْزَانُ اِسْمِ الْفَاعِلِ :

اَلْمَاضِي	اَلْمُضَارِعُ	اِسْمُ الْفَاعِلِ	اَلْوَزْنُ
أَغْلَقَ	يُغْلِقُ	مُغْلِقٌ	مُفْعِلٌ
سَلَّمَ	يُسَلِّمُ	مُسَلِّمٌ	مُفَعِّلٌ
قَاتَلَ	يُقَاتِلُ	مُقَاتِلٌ	مُفَاعِلٌ
اِكْتَسَبَ	يَكْتَسِبُ	مُكْتَسِبٌ	مُفْتَعِلٌ
تَعَلَّمَ	يَتَعَلَّمُ	مُتَعَلِّمٌ	مُتَفَعِّلٌ

Türemiş Fiillerden İsmu'l-Fâil yapmak için, Muzâri alınır, başındaki harfin yerine zammeli bir mim konur, sondan bir önceki harfin harekesi, zaten kesra değilse, KESRA yapılır:

çıkaran	مُخْرِجٌ	يُخْرِجُ ←
öğreten	مُدَرِّسٌ	يُدَرِّسُ
cihâd eden	مُجَاهِدٌ	يُجَاهِدُ
intikam alan	مُنْتَقِمٌ	يَنْتَقِمُ
kaçınan	مُمْتَنِعٌ	يَمْتَنِعُ
öğrenen	مُتَعَلِّمٌ	يَتَعَلَّمُ
birbirini tutan, destekleyen	مُتَمَاسِكٌ	يَتَمَاسَكُ
şark ilimleriyle uğraşan	مُسْتَشْرِقٌ	يَمْتَشْرِقُ

OKUMA PARÇASI

مَنِ الْمُفْلِسُ؟

يُسِيءُ بَعْضُ النَّاسِ إِلَى غَيْرِهِمْ وَ يُلْحِقُونَ بِهِمْ كَثِيرًا مِنْ صُنُوفِ الْأَذَى ظَنًّا مِنْهُمْ أَنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ وَ تَعَالَى لَنْ يُحَاسِبَهُمْ عَلَى ذَلِكَ مَا دَامُوا يُؤَدُّونَ فَرَائِضَهُ مِنْ صَلاةٍ وَ صَوْمٍ وَ زَكَاةٍ. وَ هَذَا خَطَأٌ ؛ لِأَنَّ دِينَنَا الْحَنِيفَ حَثَّنَا عَلَى التَّعَاطُفِ وَ الْمَحَبَّةِ وَ حُسْنِ الْمُعَامَلَةِ وَ إِعْطَاءِ كُلِّ ذِي حَقٍّ حَقَّهُ حَتَّى تُرَفْرِفَ أَعْلامُ السَّعَادَةِ عَلَى الْمُجْتَمَعِ وَ نَفُوزَ بِثَوَابِ اللَّهِ فِي الْآخِرَةِ.

وَ الرَّسُولُ الْكَرِيمُ يُوَضِّحُ لَنَا فِي هَذَا الْحَدِيثِ الشَّرِيفِ أَنَّ عِبَادَةَ الْإِنْسَانِ رَبَّهُ لا تَحُولُ دُونَ مُحَاسَبَتِهِ عَلَى مَا اِقْتَرَفَ مِنْ إِثْمٍ فِي حُقُوقِ الْآخَرِينَ.

نَصُّ الْحَدِيثِ : قَالَ عَلَيْهِ الصَّلاةُ وَ السَّلامُ : أَ تَدْرُونَ مَنِ الْمُفْلِسُ؟

قَالُوا : اَلْمُفْلِسُ فِينَا مَنْ لا دِرْهَمَ لَهُ وَ لا مَتَاعَ.

فَقَالَ: إِنَّ الْمُفْلِسَ مِنْ أُمَّتِي مَنْ يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِصَلاةٍ وَ صِيَامٍ وَ زَكَاةٍ؛ وَ يَأْتِي وَ قَدْ شَتَمَ هَذَا، وَ ضَرَبَ هَذَا وَ أَكَلَ مَالَ هَذَا، وَ سَفَكَ دَمَ هَذَا، وَ ضَرَبَ هَذَا. فَيُعْطَى هَذَا مِنْ حَسَنَاتِهِ وَ هَذَا مِنْ حَسَنَاتِهِ. فَإِنْ فَنِيَتْ حَسَنَاتُهُ قَبْلَ أَنْ يَقْضِيَ مَا عَلَيْهِ، أُخِذَ مِنْ خَطَايَاهُمْ فَطُرِحَتْ عَلَيْهِ، ثُمَّ طُرِحَ فِي النَّارِ.

MÜFLİS KİMDİR?

Bâzı insanlar Eksiklikten Uzak ve Yüce Allah'ın namâz kılmak, oruç tutmak ve zekât vermek gibi farzlarını yerine getirdikleri müddetçe, kendilerini hesâba çekmeyeceğini zannederek diğerlerine kötülük ederler, onlara çeşitli, bir çok rahatsızlıklar verirler.

Bu ise hatadır; çünkü doğru, temiz dinimiz bizi karşılıklı şefkate, sevgiye, iyi davranmağa, her hak sahibine hakkını vermeğe teşvik eder, tâ ki, saâdet bayrakları toplum üzerinde dalgalansın ve Âhirette Allah'ın mükâfatına kavuşalım.

Asîl Peygamber bu hadîste insanın Rabbine ibâdetinin, onun diğerlerine karşı irtikâb ettiği (işlediği kötü) işlerden dolayı hesâba çekilmesine mâni olmayacağını açıkça belirtmektedir.

Hadîsin Metni:

Hz. Peygamber Şöyle buyurdu: 'Bilir misiniz, müflis kimdir?'

Dediler: 'Bize göre müflis, hiç bir parası ve malı olmayandır.' Bunun üzerine Hz. Muhammed A.S. şöyle buyurdu: 'Ümmetimin müflisi şöyle kimselerdir: Kıyâmet gününde namâz, oruç ve zekâtla gelir, fakat şuna kötü söz söylemiş, bunu döğmüş, şunun malını yemiş, şunun kanını dökmüş, buna vurmuştur. Şuna onun hasenâtından verilir, buna onun hasenâtından verilir. Eğer hasenât, ödenmesi gereken hakdan önce tükenirse bu defa onların günahlarından alınıp onun üzerine yüklenir, kendisi de cehenneme atılır.

ALIŞTIRMA

Şu fiillerden ismul fâil yapınız:

أَفْسَدَ	تَخَصَّصَ	هَنْدَسَ	تَرْجَمَ	اِبْتَكَرَ	أَحْسَنَ	صَدَّقَ
bozdu	uzmanlaştı	çizdi	çevirdi	ilk defa yaptı	iyi davrandı	tasdîk etti
اِسْتَنْصَرَ		أَصْلَحَ	تَمَتَّعَ	قَاتَلَ	صَنَعَ	فَهِمَ
yardım istedi		iyileştirdi	faydalandı	savaştı	yaptı	anladı

أَوْزَانُ اِسْمِ الْمَفْعُولِ

اَلْمَاضِي	اَلْمُضَارِعُ	اِسْمُ الْمَفْعُولِ	اَلْوَزْنُ
أَغْلَقَ	يُغْلِقُ	مُغْلَقٌ	مُفْعَلٌ
سَلَّمَ	يُسَلِّمُ	مُسَلَّمٌ	مُفَعَّلٌ
بَارَكَ	يُبَارِكُ	مُبَارَكٌ	مُفَاعَلٌ
اِكْتَسَبَ	يَكْتَسِبُ	مُكْتَسَبٌ	مُفْتَعَلٌ
أَكَلَ	يَأْكُلُ	مَأْكُولٌ	مَفْعُولٌ

Türemiş Fiillerden İsmu'l-Mef'ûl yapmak için, Muzari'in başındaki harfin yerine Zamme ile harekeli bir Mim harfi getirilir, sondan bir önceki harfin harekesi, eğer zaten fetha değilse, FETHA yapılır:

يُخْرِجُ ←	مُخْرَجٌ
يُشَرِّفُ	مُشَرَّفٌ
يَسْتَقْبِلُ	مُسْتَقْبَلٌ

ALIŞTIRMA

Şu fiilerden ismul mef'ûl yapınız:

قَتَلَ	لَعَنَ	اِنْتَظَرَ	يَسَّرَ	عَظَّمَ
اِسْتَخْدَمَ	جَرَّبَ	بَالَغَ	لَوَّثَ	

öldürdü, lânetledi, bekledi (gözledi), kolaylaştırdı, büyüttü, kullandı, denedi, abarttı, kirletti.

Çizelgeden cümleler yapınız

عَبَّاسٌ	آكِلٌ	طَعَامًا.
طَاهِرٌ	جَالِسٌ	كِتَابًا.
صَادِقٌ	كَاتِبٌ	فِي الْحَدِيقَةِ.
خَالِدٌ	نَائِمٌ	رِسَالَةً.
سَلِيمٌ	قَائِمٌ	فِي الْغُرْفَةِ.
خَلِيلٌ	قَارِئٌ	تَحْتَ الشَّجَرَةِ.

EV ÖDEVİ

1- Şu fiillerden, ismul fâil yapınız:

Misâl: أَذَّنَ ← مُؤَذِّنٌ

اِسْتَنْصَرَ	تَوَكَّلَ	سَمِعَ	زَيَّنَ	دَرَّبَ
yardım istedi	vekîl edindi	işitti	süsledi	alıştırdı
ظَلَمَ	وَكَّلَ	بَادَلَ	عَرَفَ	اِنْتَخَبَ
zulmetti	vekîl tâyin etti	değiş tokuş yaptı	bildi	seçti

2- Şu fiillerden, ismul mef'ûl yapınız:

Misâl: عَظَّمَ ← مُعَظَّمٌ

سَمِعَ	بَادَلَ	اِنْتَخَبَ	ظَلَمَ	
عَمِلَ	أَكَلَ	فَهِمَ	خَاطَبَ	أَخَّرَ

فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَأْكُولٍ. (سُورَةُ الْفِيلِ / ٥) Onları saman kırpıntısı gibi yaptı.

أَخَّرَ geciktirdi	بَادَلَ değiş tokuş etti	عَصْفٌ hububât sapı
اِنْتَخَبَ seçti	خَاطَبَ hitâb etti	

Çizelgeden cümleler yapınız

رَأْيُـ	ـهُ	مَسْمُوعٌ.
كَلاَمُـ	ـكَ	ظَالِمُونَ.
اَلْمُسْلِمُونَ		مُصِيبٌ.
أَبُو	ـهُمْ	مَظْلُومُونَ.
اَلْكُفَّارُ	هَا	مَصْبُوغٌ بِالْيَدِ.
جِدَارُ		عَامِلٌ فِي الْمَعْمَلِ.
اَلْمُحَامِي	نَا	مُزَيَّنٌ بِالزُّهُورِ.
صَفُّـ		مُوَكَّلٌ.
مُؤَذِّنُـ	هُمْ	عَالِمٌ.

مُصِيبٌ isâbetli	مَصْبُوغٌ بِالْيَدِ elle boyanmış	اَلْمُحَامِي avukat
سَيَّارَةٌ taksi, araba	مُزَيَّنٌ süslenmiş	مُوَكَّلٌ vekîl yapılmış
صَفٌّ sınıf	زَهْرٌ ج زُهُورٌ çiçek	

Âlet İsmi اِسْمُ الْآلَةِ

يَحْرُثُ الْفَلَّاحُ حَقْلَهُ بِالْمِحْرَاثِ . ثُمَّ يَبْذُرُ الزَّرْعَ فِيهِ بِالْمِبْذَرِ . لِلْفَلَّاحِ قَطِيعٌ. وَ هُوَ يَأْخُذُ مِنَ الْغَنَمِ الصُّوفَ. وَ تَغْزِلُ زَوْجَتُهُ الصُّوفَ بِالْمِغْزَلِ . ثُمَّ تَكْنِسُ الْغُرْفَةَ بِالْمِكْنَسَةِ.

Köylü tarlasını sabanla sürüyor. Sonra oraya tohumu mibzerle (tohum ekme makinası ile) saçıyor. Köylünün bir sürüsü var. O, koyunlardan yün alır. Hanımı yünü iğle eğirir. Sonra odayı süpürge ile süpürür. .

1- İsmu'l-Âlet, fiilden türer.
2- İsmu'l-Âlet için üç vezin vardır:

مِفْعَالٌ	مِفْعَلٌ	مِفْعَلَةٌ

مِفْعَالٌ	مِفْعَلٌ	مِفْعَلَةٌ
وَزَنَ - مِيزَانٌ	غَزَلَ - مِغْزَلٌ	كَنَسَ - مِكْنَسَةٌ
terâzi-tartmak	iğ-eğirmek	süpürge-süpürmek
حَرَثَ - مِحْرَاثٌ	قَادَ - مِقْوَدٌ	سَطَرَ - مِسْطَرَةٌ
saban-tarla sürmek	yular-yedmek	cedvel-yazmak
فَتَحَ - مِفْتَاحٌ	بَرَدَ - مِبْرَدٌ	دَفِئَ - مِدْفَأَةٌ
açkı, anahtar-açmak	törpü-törpülemek	soba-ısınmak

Ezberleyiniz:

اِجْتَنِبُوا الْخَمْرَ فَإِنَّهَا مِفْتَاحُ كُلِّ شَرٍّ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

'Şaraptan (içkiden) kaçının, çünkü o her kötülüğün **anahtarıdır**.'

ALIŞTIRMA

Yüksek sesle okuyunuz ve Âlet İsimlerinin altını çiziniz.

١- نَفْتَحُ الْبَابَ بِالْمِفْتَاحِ.	Kapıyı anahtarla açarız.
٢- يَسْتَعْمِلُ التِّلْمِيذُ مِسْطَرَتَهُ الْجَدِيدَةَ.	Öğrenci yeni cedvelini kullanıyor.

٣- اِشْتَرَى الْحَدَّادُ مِطْرَقَةً.	Demirci bir çekiç satın aldı.
٤- يَسْتَخْدِمُ الْحَدَّادُ الْمِنْفَاخَ.	Demirci körüğü kullanıyor.
٥- يَسْتَخْدِمُ النَّجَّارُ الْمِنْشَارَ لِقَطْعِ الْخَشَبِ.	Marangoz tahtayı kesmek için bıçkı kullanır.
٦- يَكِيلُ التَّاجِرُ الْقَمْحَ بِالْمِكْيَالِ.	Tâcir, buğdayı ölçekle ölçüyor.
٧- لَيْسَ عِنْدَ الْفَاكِهَانِيِّ مِيزَانٌ.	Meyvecide terâzi yok.
٨- نَشْرَبُ الْحَسَاءَ بِالْمِلْعَقَةِ.	Çorbayı kaşıkla içeriz.
٩- يَقُودُ السَّائِسُ الْحِصَانَ بِالْمِقْوَدِ.	Seyis atı yularla yediyor.
١٠- اِشْتَرَيْنَا مِدْفَأَةً جَدِيدَةً فِي الْخَرِيفِ الْمَاضِي.	Geçen güz, yeni bir soba satın aldık.

Çizelgeden cümleler yapınız

	النَّجَّارُ	الْمِحْرَاثَ.
	الْمُزَارِعُ	الْمِثْقَبَ.
يَسْتَخْدِمُ	الْحَدَّادُ	الْمِيزَانَ.
	الْبَقَّالُ	مِطْرَقَتَهُ.
	الْخَادِمُ	الْمِنْجَلَ.

	التَّاجِرُ	الْمِكْنَسَةَ.
	الْمُهَنْدِسُ	الْمِكْيَالَ.
يَسْتَخْدِمُ	اَلْمُزَارِعُ	الْمِسْطَرَةَ.
	الطَّبِيبُ	الْمِرْآةَ.
	الْحَلاَّقُ	الْمِجْهَرَ.

الْمِثْقَبُ delgi, matkap	الْمِجْهَرُ mikroskop	اَلْمِنْجَلُ tırpan	اَلْحَلاَّقُ berber

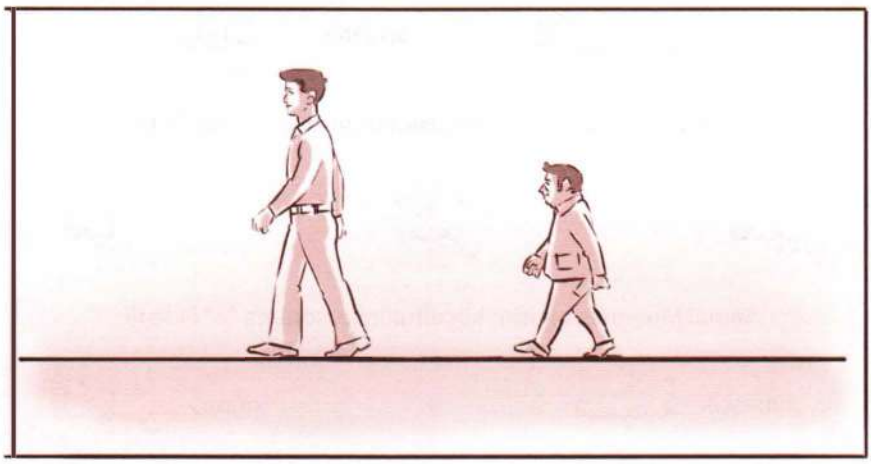
EV ÖDEVİ

Şu Âlet İsimlerinin hangi fiilerden türemiş olduğunu belirtiniz:

Misâl: بَرَدَ ← مِبْرَدٌ

مِثْقَبٌ	مِحْفَظَةٌ	مِلْعَقَةٌ	مِمْسَحَةٌ	مِرْفَاعٌ
delgi, matkap	çanta, cüzdan	kaşık	tahta silgisi	vinç
مِلْزَمَةٌ	مِنْضَدَةٌ	مِطْرَقَةٌ	مِزْرَاقٌ	مِرْقَاقٌ
mengene	masa	çekiç	mızrak, kargı	oklava

Küçültme اَلتَّصْغِيرُ

١-	...	←	فُعَيْلٌ
	رَجُلٌ	adam	رُجَيْلٌ adamcık, adamcağız
	نَهْرٌ	ırmak	نُهَيْرٌ ırmakcık
	قَلَمٌ	kalem	قُلَيْمٌ kalemcik

٢-	...	←	فُعَيْعِلٌ
	دَفْتَرٌ	defter	دُفَيْتِرٌ deftercik
	جَعْفَرٌ	Cafer, dere	جُعَيْفِرٌ derecik, küçük Cafer
	مَنْزِلٌ	ev	مُنَيْزِلٌ evcik

	فُعَيْعِيلٌ	←	..... -٣
küçük kandil	قُنَيْدِيل	kandil	قَنْدِيلٌ
serçecik	عُصَيْفِيرٌ	serçe	عُصْفُورٌ
anahtarcık	مُفَيْتِيحٌ	anahtar	مِفْتَاحٌ

Tasgîr, küçültme demektir. İsim üç vezinde küçültülür:

فُعَيْعِيلٌ	فُعَيْعِلٌ	فُعَيْلٌ

Semâî Muennes bir isim küçültülünce, sonuna "ةٌ" eklenir:

güneşçik	شُمَيْسَةٌ	güneş	اَلشَّمْسُ
elcik	يُدَيَّةٌ	el	يَدٌ
gözcük	عُيَيْنَةٌ	göz	عَيْنٌ
kulakçık	أُذَيْنَةٌ	kulak	أُذُنٌ

Hakîkî Muennes küçültülünce de sonuna ةٌ eklenir:

ana	أُمَيْمَةٌ	anacık	أُمٌّ

Musennâ bir ismi küçültmek için, önce o kelimenin mufredi küçültülür, sonra sonuna انِ eklenir:

iki küçük adam	رُجَيْلَانِ	رُجَيْلٌ ←	رَجُلٌ ←	رَجُلَانِ ←
iki kalemcik	قُلَيْمَانِ	قُلَيْمٌ	قَلَمٌ	قَلَمَانِ
iki ırmakçık	نُهَيْرَانِ	نُهَيْرٌ	نَهْرٌ	نَهْرَانِ

Erkek Çoğulunu küçültmek için, önce o kelimenin mufredi küçültülür, sonra, وْنَ eklenir:

şâircikler	شُوَيْعِرُونَ	← شُوَيْعِرٌ	← شَاعِرٌ	← شَاعِرُونَ
gâvurcuklar	كُوَيْفِرُونَ	كُوَيْفِرٌ	كَافِرٌ	كَافِرُونَ

Muennes Çokluğu küçültmek için, önce kelimenin mufredi küçültülür, sonra, آتٌ eklenir:

kızcağızlar	طُفَيْلَاتٌ	← طُفَيْلَةٌ	← طِفْلَةٌ	← طِفْلَاتٌ
seyahatcikler	رُحَيْلَاتٌ	رُحَيْلَةٌ	رِحْلَةٌ	رِحْلَاتٌ

Kırık Çokluk bir ismi küçültmek için, önce o ismin mufredi küçültülür, sonra, kelime muzekker ise, sonuna وْنَ, muennes ise, آت eklenir:

adamcıklar	رُجَيْلُونَ	← رُجَيْلٌ	← رَجُلٌ	← رِجَالٌ
câhilcikler	جُوَيْهِلُونَ	جُوَيْهِلٌ	جَاهِلٌ	جُهَّالٌ
kâtibecikler	كُوَيْتِبَاتٌ	كُوَيْتِبَةٌ	كَاتِبَةٌ	كَوَاتِبُ
biraz hurma	تُمَيْرَاتٌ	تُمَيْرٌ	تَمْرٌ	تُمُورٌ

EV ÖDEVİ

Yüksek sesle okuyunuz ve Musaggar (küçültülmüş) isimlerin altını çiziniz:

١- اِجْتَمَعَ شَوَيْعِرُونَ فِي الْمَيْدَانِ وَ تَفَاخَرُوا.

Şâircikler meydanda toplanıp kendi kendilerine öğündüler.

٢- زَارَتِ الطُّفَيْلَاتُ حَدِيقَةَ الْحَيَوَانَاتِ.

Küçük kız çocukları hayvanât bahçesine gitti.

٣- وَجَدَ صَادِقٌ مُفَيْتِيحًا فِي الطَّرِيقِ.

Sâdık yolda küçük bir anahtar buldu.

٤-يَتَنَافَسَ الرُّجَيْلُونَ فِي السِّيَاسَةِ.

Adamcıklar politikada yarışıyor.

٥- جَاءَتْ اَلْكُوَيْتِبَاتُ إِلَى الْمُحَاضَرَةِ.

Kâtibecikler konferansa geldi.

٦- أَكَلْتُ تُمَيْرَةً فِي ا لْإِفْطَارِ.

İftarda küçük bir hurma yedim.

٧- فِي حَدِيقَةِ الْبَيْتِ شُجَيْرَاتٌ وَ عَلَى أَغْصَانِهَا عُصَيْفِيرَاتٌ.

Evin bahçesinde küçük ağaçlar, dallarında serçecikler var.

٨- بِجَانِبِ الْحَدِيقَةِ نُهَيْرَاتٌ.

Bahçenin yanında küçük ırmaklar var.

٩- نَرَى فِي الْأُفُقِ جُبَيْلاَتٍ.

Ufukta küçük dağlar görüyoruz.

١٠- اِصْطَدْنَا السَّمَكَ فِي الْبُحَيْرَةِ.

Gölde balık tuttuk.

Çizelgeden cümleler yapınız

أَكَلَ	الضَّيْفُ	طُفَيْلاَتٍ.
اِشْتَرَى	خَالِدٌ	تُمَيْرَاتٍ.
وَجَدَ	صَالِحٌ	دُفَيْتِرًا.
رَأَى	طَارِقٌ	مُنَيْزِلاً.
لَقِيَ	التِّلْمِيذُ	عُصَيْفِيرًا.
		مُفَيْتِيحًا.
		قُلَيْمَيْنِ.

لَقِيَ rastladı, karşılaştı	اَلضَّيْفُ konuk

EV ÖDEVİ

A- Şu isimleri küçültünüz:

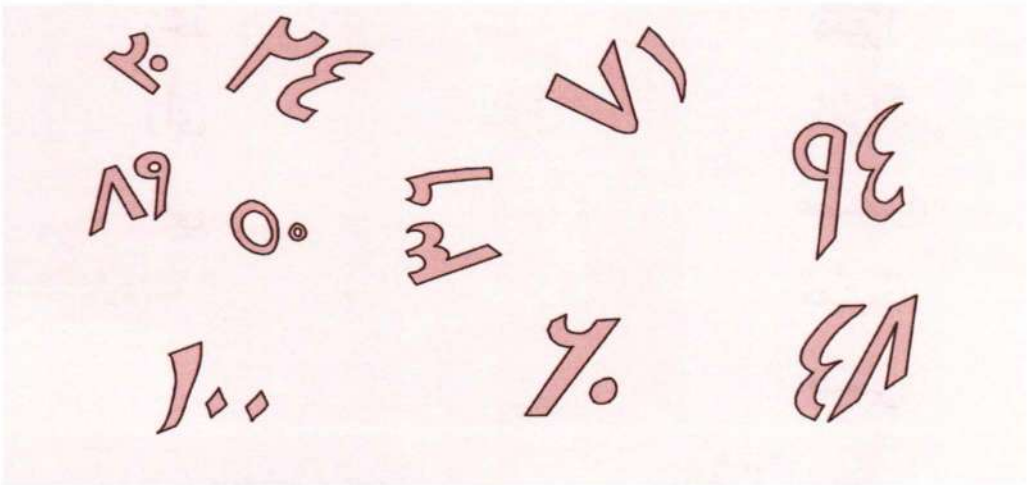
Misâl: جَبَلٌ ← جُبَيْلٌ

طِفْلٌ	فَضْلٌ	جُنْدٌ	سَهْلٌ
مَكْتَبٌ	مَطْلَبٌ	مِحْرَاثٌ	مِنْشَارٌ
مِسْطَرَةٌ	مِطْرَقَةٌ		

B- Aynı isimlerin küçültülmüş şekillerinin musenna kipini, ref ve nasb hâli için yazınız:

Misâl: جُبَيْلٌ جُبَيْلاَنِ جُبَيْلَيْنِ

اَلْعَدَدُ ٢٠ – ١٠٠ Sayılar 20-100

اَلْمُذَكَّرُ		اَلْمُؤَنَّثُ
عِشْرُونَ قَلَمًا	٢٠	عِشْرُونَ مِسْطَرَةً
ثَلاثُونَ قَلَمًا	٣٠	ثَلاثُونَ مِسْطَرَةً
أَرْبَعُونَ قَلَمًا	٤٠	أَرْبَعُونَ مِسْطَرَةً
خَمْسُونَ قَلَمًا	٥٠	خَمْسُونَ مِسْطَرَةً
سِتُّونَ قَلَمًا	٦٠	سِتُّونَ مِسْطَرَةً
سَبْعُونَ قَلَمًا	٧٠	سَبْعُونَ مِسْطَرَةً
ثَمَانُونَ قَلَمًا	٨٠	ثَمَانُونَ مِسْطَرَةً
تِسْعُونَ قَلَمًا	٩٠	تِسْعُونَ مِسْطَرَةً
مِائَةُ قَلَمٍ	١٠٠	مِائَةُ مِسْطَرَةٍ

اَلْمُذَكَّرُ

٢١ وَاحِدٌ وَ عِشْرُونَ قَلَمًا

21 ve 22 sayıları, sayılanla aynı cinstendir.

٢٢ اِثْنَانِ وَ عِشْرُونَ قَلَمًا

Diğerlerinde (23-29) ilk kısım, ma'dûd (sayılan)la zıt cinste gelir:

٢٣ ثَلَاثَةٌ وَ عِشْرُونَ قَلَمًا Yirmi üç kalem

Kalem muzekkerdir, **3** muennes olarak gelmiştir.

Diğer sayılarda (30-90 arası) da durum aynıdır:

٢٤ أَرْبَعَةٌ وَ عِشْرُونَ قَلَمًا

٣٥ خَمْسَةٌ وَ ثَلَاثُونَ قَلَمًا

٤٦ سِتَّةٌ وَ أَرْبَعُونَ قَلَمًا

٥٧ سَبْعَةٌ وَ خَمْسُونَ قَلَمًا

٦٨ ثَمَانِيَةٌ وَ سِتُّونَ قَلَمًا 68 kalem

Kalem muzekker olduğu için **8** muennes olarak gelmiştir.

٧٩ تِسْعَةٌ وَ سَبْعُونَ قَلَمًا

٨٣ ثَلَاثَةٌ وَ ثَمَانُونَ قَلَمًا

٩٤ أَرْبَعَةٌ وَ تِسْعُونَ قَلَمًا

٩٩ تِسْعَةٌ وَ تِسعُونَ قَلَمًا 99 kalem

٢١ إِحْدَى وَ عِشْرُونَ مِسْطَرَةً
٢٢ اِثْنَتَانِ وَ عِشْرُونَ مِسْطَرَةً

Tenbih:

20-90 arasında, 3'lerden itibaren, sayı, sayılanın **zıt cinsinde** gelir:

٢٣ ثَلاَثٌ وَ عِشْرُونَ مِسْطَرَةً 23 cedvel

Cedvel muennestir, 23'ün 3'ü muzekker olarak gelmektedir.
(20-30-40-50-60-70-80-90 sayıları ise, muzekker ve muennes için aynıdır.)

٢٤ أَرْبَعٌ وَ عِشْرُونَ مِسْطَرَةً
٢٥ خَمْسٌ وَ عِشْرُونَ مِسْطَرَةً
٣٦ سِتٌّ وَ ثَلاَثُونَ مِسْطَرَةً
٤٧ سَبْعٌ وَ أَرْبَعُونَ مِسْطَرَةً
٥٨ ثَمَانٍ وَ خَمْسُونَ مِسْطَرَةً
٦٩ تِسْعٌ وَ سِتُّونَ مِسْطَرَةً 69 cedvel

Cedvel muennesdir, 9 muzekker olarak gelmiştir.

٧٣ ثَلاَثٌ وَ سَبْعُونَ مِسْطَرَةً
٨٤ أَرْبَعٌ وَ ثَمَانُونَ مِسْطَرَةً
٩١ إِحْدَى وَ تِسْعُونَ مِسْطَرَةً
٩٢ اِثْنَتَانِ وَ تِسْعُونَ مِسْطَرَةً
٩٣ ثَلاَثٌ وَ تِسْعُونَ مِسْطَرَةً 93 cedvel

Cedvel muennes, 93'ün 3'ü muzekkerdir.

اَلْمَرْفُوعُ

حَضَرَ سَبْعَةٌ وَ عِشْرُونَ رَجُلاً. — Yirmi yedi adam geldi.

ذَهَبَتْ سَبْعٌ وَ عِشْرُونَ اِمْرَأَةً. — Yirmi yedi kadın gitti.

اَلْمَنْصُوبُ

اِشْتَرَى صَادِقٌ ثَلاَثَةً وَ أَرْبَعِينَ قَلَمًا. — Sâdık 43 kalem satın aldı.

اِشْتَرَى عَلِيٌّ تِسْعًا وَ خَمْسِينَ مِسْطَرَةً. — Ali 59 cedvel satın aldı.

اَلْمَجْرُورُ

سَلَّمْنَا عَلَى ثَمَانِيَةٍ وَ سَبْعِينَ رَجُلاً. — 78 adama selâm verdik.

سَلَّمْتُنَّ عَلَى ثَمَانٍ وَ ثَمَانِينَ اِمْرَأَةً. — 88 kadına selâm verdiniz.

مِائَةٌ (100) hem muzekker, hem de muennes için kullanılır, aynıdır:

اَلْمَرْفُوعُ

جَاءَ مِائَةُ حِصَانٍ. — Yüz aygır (erkek at) geldi.

جَاءَتْ مِائَةُ فَرَسٍ. — Yüz kısrak (dişi at) geldi.

اَلْمَنْصُوبُ

رَأَى طَاهِرٌ مِائَةَ حِصَانٍ. — Tâhir 100 aygır gördü.

رَأَى طَاهِرٌ مِائَةَ فَرَسٍ. — Tâhir 100 kısrak gördü.

اَلْمَجْرُورُ

قَرَأْنَا الْكِتَابَ فِي مِائَةِ يَوْمٍ.

Kitabı 100 günde okuduk.

قَرَأْتُ الْكِتَابَ فِي مِائَةِ لَيْلَةٍ.

Kitabı 100 gecede okudum.

Ezberleyiniz

عَنْ اِبْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا : أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ قَالَ: صَلاةُ الْجَمَاعَةِ تَفْضُلُ صَلاةَ الْفَذِّ بِسَبْعٍ وَ عِشْرِينَ دَرَجَةً.

(حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

'Cemâatle kılınan namaz, tek başına kılınan namazdan 27 defa üstündür.'

ALIŞTIRMA

A- Yüksek sesle okuyunuz:

١- جَاءَ	٢١	رَجُلاً.	٦- جَاءَ	٥٦	تِلْمِيذًا.
٢- ذَهَبَتْ	٢٢	اِمْرَأَةً.	٧- ذَهَبَ	٦٧	مُدَرِّسًا.
٣- مَرِضَ	٣٣	تِلْمِيذًا.	٨- ذَهَبَ	٧٨	رَجُلاً.
٤- مَاتَ	٣٤	مَرِيضًا.	٩- ذَهَبَتْ	٨٨	اِمْرَأَةً.
٥- شُفِيَ	٤٥	مَرِيضًا.	١٠- جَاءَ	٩٩	رَجُلاً.

B- Yüksek sesle okuyunuz:

١- رَأَيْنَا	٢١	رَجُلاً.	٦- رَأَيْتُمَا	٥٦	اِمْرَأَةً.
٢- رَأَيْنَا	٢٢	اِمْرَأَةً.	٧- رَأَوْا	٦٧	رَجُلاً.
٣- رَأَيْتُمْ	٢٣	رَجُلاً.	٨- رَأَيْنَ	٧٨	اِمْرَأَةً.
٤- رَأَيْتُنَّ	٣٤	اِمْرَأَةً.	٩- لَقِيْنَا	٨٩	رَجُلاً.
٥-رَأَيْتُمَا	٤٥	رَجُلاً.	١٠- لَقِيْتُمْ	٩٩	اِمْرَأَةً.

C- Yüksek sesle okuyunuz:

١- سَلَّمْنَا عَلَى	٢١	رَجُلاً.
٢- سَلَّمْنَا عَلَى	٢١	اِمْرَأَةً.
٣- سَلَّمْنَا عَلَى	٢٢	رَجُلاً.
٤- سَلَّمْنَا عَلَى	٢٢	اِمْرَأَةً.
٥- سَلَّمْتُمْ عَلَى	٢٣	رَجُلاً.
٦- سَلَّمْتُنَّ عَلَى	٢٣	اِمْرَأَةً.
٧- سَلَّمُوا عَلَى	٣٤	رَجُلاً.
٨- سَلَّمْنَ عَلَى	٣٤	اِمْرَأَةً.
٩- سَلَّمْنَا عَلَى	٤٥	رَجُلاً.
١٠- سَلَّمَتَا عَلَى	٩٩	اِمْرَأَةً.

Çizelgeden cümleler yapınız

سَلَّمْنَا		خَمْسَةٌ وَ عِشْرُونَ	
		اِثْنَتَانِ وَ خَمْسُونَ	
لَقِيْنَا		سِتٌّ وَ ثَلاثُونَ	
		ثَلاثَةٍ وَ أَرْبَعِينَ	
جَاءَ		وَاحِدًا وَ عِشْرِينَ	رَجُلاً.
	عَلَى	أَرْبَعَةً وَ عِشْرِينَ	تِلْمِيذَةً.
رَأَيْنَا		خَمْسَةً وَ ثَلاثِينَ	جُنْدِيًّا.
		إِحْدَى وَ عِشْرِينَ	مُزَارِعًا.
ذَهَبَتْ		تِسْعَةٌ وَ خَمْسُونَ	
		ثَمَانِيَةً وَ سَبْعِينَ	

EV ÖDEVİ

A- Yüksek sesle okuyunuz:

١- فِي الصَّفِّ	٢٠	تِلْمِيذًا.	٦- فِي الصَّفِّ	٢٢	تِلْمِيذَةً.
٢- فِي الصَّفِّ	٢٠	تِلْمِيذَةً.	٧- فِي الصَّفِّ	٢٣	تِلْمِيذًا.
٣- فِي الصَّفِّ	٢١	تِلْمِيذًا.	٨- فِي الصَّفِّ	٢٣	تِلْمِيذَةً.
٤- فِي الصَّفِّ	٢١	تِلْمِيذَةً.	٩- فِي الصَّفِّ	٢٤	تِلْمِيذًا.
٥- فِي الصَّفِّ	٢٢	تِلْمِيذًا.	١٠- فِي الصَّفِّ	٢٤	تِلْمِيذَةً.

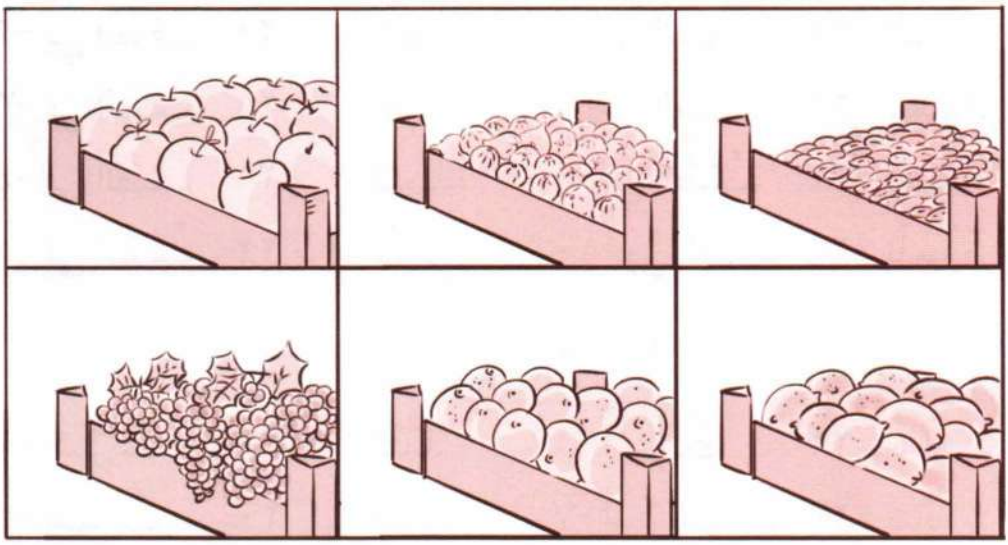
B- Yüksek sesle okuyunuz:

١- اِشْتَرَيْتُ	٢٠	كِتَابًا.	٦- اِشْتَرَيْتُ	٢٢	مِسْطَرَةً.
٢- اِشْتَرَيْتُ	٢٠	مِسْطَرَةً.	٧- اِشْتَرَيْتُ	٢٣	كِتَابًا.
٣- اِشْتَرَيْتُ	٢١	كِتَابًا.	٨- اِشْتَرَيْتُ	٢٣	مِسْطَرَةً.
٤- اِشْتَرَيْتُ	٢١	مِسْطَرَةً.	٩- اِشْتَرَيْتُ	٣٤	كِتَابًا.
٥- اِشْتَرَيْتُ	٢٢	كِتَابًا.	١٠- اِشْتَرَيْتُ	٤٧	مِسْطَرَةً.

C- Yüksek sesle okuyunuz:

١- مَرَرْنَا بِـ	٢٠	قَرْيَةً.	٦- مَرَرْنَا بِـ	٧٤	مَسْجِدًا.
٢- مَرَرْنَا بِـ	٢٠	مَسْجِدًا.	٧- مَرَرْنَا بِـ	٨٥	مَسْجِدًا.
٣- مَرَرْنَا بِـ	٤١	قَرْيَةً.	٨- مَرَرْنَا	٩٦	قَرْيَةً.
٤- مَرَرْنَا بِـ	٥٢	مَسْجِدًا.	٩- مَرَرْنَا	٩٨	قَرْيَةً.
٥- مَرَرْنَا بِـ	٦٣	قَرْيَةً.	١٠- مَرَرْنَا بِـ	١٠٠	مَسْجِدٍ.

اَلتَّمْيِيزُ Temyîz

اِشْتَرَى سَلِيمٌ صُنْدُوقًا تُفَّاحًا.	Selîm bir sandık elma satın aldı.
اِشْتَرَى سَلِيمٌ صُنْدُوقًا تِينًا.	Selîm bir sandık incir satın aldı.
اِشْتَرَى سَلِيمٌ صُنْدُوقًا تَمْرًا.	Selîm bir sandık hurma satın aldı.
اِشْتَرَى سَلِيمٌ صُنْدُوقًا عِنَبًا.	Selîm bir sandık üzüm satın aldı.
اِشْتَرَى سَلِيمٌ صُنْدُوقًا بُرْتُقَالاً.	Selîm bir sandık portakal satın aldı.
اِشْتَرَى سَلِيمٌ صُنْدُوقًا لَيْمُونًا.	Selîm bir sandık limon satın aldı.

Temyîz, mufred, nekira ve mansûb bir isim olup kendinden önceki ismi açıklar.

Temyîzden önce gelen isme (مُمَيَّزٌ) mumeyyez denir.

Misâller:

١ – اِشْتَرَى سَلِيمٌ صُنْدُوقًا تُفَّاحًا.
مُمَيَّزٌ تَمْيِيزٌ

٢ – اِشْتَرَى فَرِيدٌ قِنْطَارًا فَحْمًا.
مُمَيَّزٌ تَمْيِيزٌ

٣ – شَرِبَ الْمَرِيضُ كُوبًا حَلِيبًا.
مُمَيَّزٌ تَمْيِيزٌ

٤ – فِي الصَّفِّ أَرْبَعُونَ طَالِبًا.
مُمَيَّزٌ تَمْيِيزٌ

٥ – اِشْتَرَيْنَا ذِرَاعًا حَرِيرًا.
مُمَيَّزٌ تَمْيِيزٌ

قِنْطَارٌ kantar (Mısır'da 44.93 kg)	فَحْمٌ kömür	ذِرَاعٌ arşın	حَرِيرٌ ipek

Mumeyyezin bu türüne **Melfûz** (söylenmiş) **Mumeyyez** denir.
Melfûz Mumeyyez ağırlık, hacim, uzunluk, alan ve sayıda olur.

- اَلْوَزْنُ : اِشْتَرَى فَرِيدٌ قِنْطَارًا فَحْمًا.
- اَلْكَيْلُ : شَرِبَ الْمَرِيضُ كُوبًا حَلِيبًا.
- اَلْمِسَاحَةُ : اِشْتَرَيْنَا ذِرَاعًا حَرِيرًا.
- اَلْعَدَدُ : فِي الصَّفِّ أَرْبَعُونَ طَالِبًا.

Ağırlık, hacim, uzunluk ve alan temyîzinin muzâf olması veya kendinden önce مِنْ gelmesi câizdir, anlam bakımından fark yoktur:

قِنْطَارًا فَحْمًا	=	قِنْطَارَ فَحْمٍ	= قِنْطَارًا مِنْ فَحْمٍ Bir kantar kömür
كُوبًا حَلِيبًا	=	كُوبَ حَلِيبٍ	= كُوبًا مِنْ حَلِيبٍ Bir bardak süt

Melhûz Mumeyyez:

Temyîzin diğer bir cinsi vardır ki, bir işin, şeyin NE BAKIMDAN olduğunu açıklar.

فَرِيدٌ أَكْبَرُ مِنْ طَاهِرٍ سِنًّا.	Ferîd, yaşça Tâhir'den daha büyüktür.
طَاهِرٌ أَكْبَرُ مِنْ فَرِيدٍ جِسْمًا.	Tâhir, gövdece Ferîd'den daha büyüktür.

Ezberleyiniz:

اٰبَاؤُكُمْ وَ أَبْنَاؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ نَفْعًا (اَلنِّسَاءُ/ ١١)

Babalarınız ve oğullarınızdan hangisinin fayda bakımından size daha yakın olduğunu bilemezsiniz.

أَشَدُّ النَّاسِ عَذَابًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِمَامٌ جَائِرٌ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Kıyâmet Günü'nde en şiddetli azâba uğrayacak olan, zâlim devlet başkanıdır.

أَعْظَمُ النِّسَاءِ بَرَكَةً أَيْسَرُهُنَّ مَؤُونَةً. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Kadının en bereketlisi, uğurlusu, geçimi (masrafı) en kolay olanıdır.

إِنَّ أَكْمَلَ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا: أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا وَ أَلْطَفُهُمْ بِأَهْلِهِ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Muhakkak ki, mü'minlerin imânı en mükemmel olanı, huyu en iyi, ev halkına karşı en lütufkâr, iyi olanıdır.

وَمَنْ اَصْدَقُ مِنَ اللّٰهِ حَدِيثًا (اَلنِّسَاءُ/ ٨٧)

Allah'tan daha doğru sözlü kimdir?

ALIŞTIRMA

Yüksek sesle okuyunuz, temyîzin altına bir çizgi, eğer varsa melfûz mumeyyezin altına iki çizgi çiziniz:

١ - فِي الْحَدِيقَةِ خَمْسَ عَشْرَةَ شَجَرَةً.	Bahçede onbeş ağaç var.
٢ - أَنْتَ أَصْغَرُ مِنْهُ سِنًّا.	Sen ondan yaşça daha küçüksün.

٣ - هُوَ أَصْغَرُ مِنْكَ جِسْمًا.	O, göğdece senden daha küçük.
٤ - هَلْ شَرِبْتَ كُوبًا شَايًا؟	Bir bardak çay içtin mi?
٥ - لا، شَرِبْتُ فِنْجَانًا قَهْوَةً.	Hayır, bir fincan kahve içtim.
٦ - جَمِيلٌ أَكْثَرُ مِنْ مَحْمُودٍ كِتَابًا.	Cemîl'in kitapları Mahmûd'unkilerden daha çoktur.
٧ - فِي الشَّهْرِ ثَلاثُونَ يَوْمًا.	Ayda otuz gün var.
٨ - فِي الْبَحْرِ عِشْرُونَ بَاخِرَةً.	Denizde yirmi gemi var.

Çizelgeden cümleler yapınız

	أَبُو طَاهِرٍ		بُرْتُقَالاً.
	أَخُو طَاهِرٍ		بَصَلاً.
بَاعَ	سَلِيمٌ		ثُومًا.
	حَمُو طَارِقٍ		لَيْمُونًا.
	جَدُّ عَلِيٍّ	صُنْدُوقًا	تِينًا.
اِشْتَرَى	عَبَّاسٌ		تَمْرًا.
	الْبَقَّالُ		رُمَّانًا.
	الْفَاكِهَانِيُّ		سَفَرْجَلاً.
	جَارُ صَالِحٍ		تُفَّاحًا.
	عَمُّ خَلِيلٍ		خَوْخًا.
	خَالُ مَحْمُودٍ		مِشْمِشًا.

kayısı	مِشْمِشٌ	şeftâli	خَوْخٌ	soğan	بَصَلٌ	amca	عَمٌّ	elma	تُفَّاحٌ
ayva	سَفَرْجَلٌ	nar	رُمَّانٌ	komşu	جَارٌ	sarımsak	ثُومٌ	dayı	خَالٌ

EV ÖDEVİ

Boş yerleri doldurunuz:

١ – طَاهِرٌ أَرْجَحُ عَقْلاً ..... أَخِيهِ.

٢ – هَذَا الصُّنْدُوقُ أَثْقَلُ وَزْنًا مِنَ الْعُلْبَةِ وَ لَكِنَّ الْعُلْبَةَ ..... قِيمَةً مِنَ الصُّنْدُوقِ لِأَنَّ فِيهَا نُقُودًا كَثِيرَةً.

٣ – اِشْتَرَى صَادِقٌ صُنْدُوقًا ..... وَ أَكَلَ بُرْتُقَالَةً مِنْهُ.

٤ – اِشْتَرَى حَامِدٌ صُنْدُوقًا ..... وَ أَكَلَ تُفَّاحَةً مِنْهُ.

٥ – اِشْتَرَى سَلِيمٌ صُنْدُوقًا ..... وَ أَكَلَ مَوْزَةً مِنْهُ.

٦ – فِي الصَّفِّ خَمْسَةَ عَشَرَ .....

٧ – فِي الصَّفِّ سَبْعَ عَشْرَةَ .....

٨ – فِي الْمَسْجِدِ عِشْرُونَ .....

أَرْجَحُ daha ağır basan, üstün	مَوْزَةٌ bir muz	نُقُودٌ paralar

اَلنِّسْبَةُ Âidiyyet

أَنَا مِنْ مَكَّةَ. أَنَا مَكِّيٌّ.

أَنَا مِنْ مَكَّةَ. أَنَا مَكِّيَّةٌ.

Ben, Mekke'liyim. Ben, Mekke'denim.

أَنْتَ مِنْ مِصْرَ. أَنْتَ مِصْرِيٌّ.

أَنْتِ مِنْ مِصْرَ. أَنْتِ مِصْرِيَّةٌ.

Sen, Mısır'lısın. Sen, Mısır'dansın.

هُوَ مِنْ مَالِيزْيَا. هُوَ مَالِيزِيٌّ.

هِيَ مِنْ مَالِيزْيَا. هِيَ مَالِيزِيَّةٌ.

O, Malezya'lıdır. O, Malezya'dan.

أَنَا مِنَ الْجَزَائِر. أَنَا جَزَائِرِيٌّ.

Ben, Cezâyir'liyim. Cezâyir'denim.

زَوْجَتِي مِنَ الْجَزَائِرِ. هِيَ جَزَائِرِيَّةٌ.

O, Cezâyir'lidir. Hanımım Cezâyir'den.

Nisbet (mensûbiyet), ismin sonuna bir şeddeli يّ getirilerek yapılır:

يَمَنٌ ← Yemen	يَمَنِيٌّ Yemen'li

İsmin sonunda "ة" varsa, o ismin mensûbu yapılırken, düşer:

مَكَّةُ ←	مَكِّيٌّ	فِطْرَةٌ ←	فِطْرِيٌّ
Mekke	Mekke'li	fıtrat	fıtrî
سُنَّةٌ ←	سُنِّيٌّ	حَقِيقَةٌ ←	حَقِيقِيٌّ
sünnet	Peygamberin Sünneti'ne bağlı, sünnî	hakîkat	hakîkî

Mensûb ismi muennes yapmak için sonuna ة eklenir:

لُبْنَانُ ←	لُبْنَانِيٌّ ←	لُبْنَانِيَّةٌ

هُوَ إِنْكِلِيزِيٌّ . O, İngilizdir.

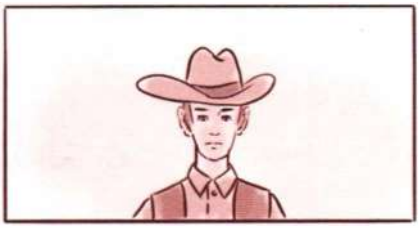
هِيَ إِنْكِلِيزِيَّةٌ. O, İngilizdir.

هُوَ فَرَنْسِيٌّ . O, Fransızdır.

هِيَ فَرَنْسِيَّةٌ. O, Fransızdır.

هُوَ أَمْرِيكِيٌّ . O, Amerikalıdır.

هِيَ أَمْرِيكِيَّةٌ. O, Amerikalıdır.

هُوَ يَابَانِيٌّ. O, Japondur.

هِيَ يَابَانِيَّةٌ. O, Japondur.

Diğer Misâller:

اَلْعَرَبُ ← Araplar, arap milleti	عَرَبِيٌّ Araplara mensûb, bir arap
بَاكِسْتَانُ	بَاكِسْتَانِيٌّ
اَلْقَاهِرَةُ	قَاهِرِيٌّ
عِلْمٌ	عِلْمِيٌّ
فَنٌّ	فَنِّيٌّ
بَغْدَادُ	بَغْدَادِيٌّ
عُثْمَانُ	عُثْمَانِيٌّ
بُخَارَى	بُخَارِيٌّ
اَلتُّرْكُ	تُرْكِيٌّ

اَلْمُذَكَّرُ		اَلْمُؤَنَّثُ	
اَللِسَانُ الْعَرَبِيُّ	Arapça	اَللُّغَةُ الْعَرَبِيَّةُ	Arapça
اَلنَّبِيُّ الْعَرَبِيُّ	Arap Nebî	اَلْفَرَسُ الْعَرَبِيَّةُ	Arap atı
اَلْقُمَاشُ الْهِنْدِيُّ	Hint kumaşı	اَلتَّوَابِلُ الْهِنْدِيَّةُ	Hint bahârâtı
طَعَامٌ يَابَانِيٌّ	Japon yemeği	إِذَاعَةٌ يَابَانِيَّةٌ	Japon malı radyo
مُسَدَّسٌ أَلْمَانِيٌّ	Alman malı tabanca	دَبَّابَةٌ أَلْمَانِيَّةٌ	Alman yapımı tank
اَلْعَهْدُ الْعَبَّاسِيُّ	Abbâsî devri	اَلْخِلافَةُ الْعَبَّاسِيَّةُ	Abbâsî halîfeliği
اَلْجِهَادُ الْعُثْمَانِيُّ	Osmanlı cihâdı	اَلدَّوْلَةُ الْعُثْمَانِيَّةُ	Osmanlı Devleti

سُورَةُ الْإِخْلاصِ سُورَةٌ مَكِّيَّةٌ.

İhlâs Sûresi, Mekke devrinde vahyolunmuş bir sûredir.

Eğer isim üç harften meydana geliyorsa, orta harfi kesra ile harekeli ise, bu harf, o ismin mensûbu yapılırken fetha ile harekelenir:

مَلِكٌ ←	مَلَكِيٌّ ←	مَرْسُومٌ مَلَكِيٌّ
kral	krala ait	krallık kararnâmesi
كَبِدٌ ←	كَبَدِيٌّ ←	مَرَضٌ كَبَدِيٌّ
karaciğer	karaciğerle ilgili	karaciğer hastalığı

Eğer isim فَعِيلَةٌ vezninde ise, mensûbu yapılırken,

ي ve ة düşer, ikinci harfin harekesi de fethaya çevrilir:

مَدِينَةٌ ← مَدَنِيٌّ

جَزِيرَةٌ جَزَرِيٌّ

حَنِيفَةٌ حَنَفِيٌّ

قَبِيلَةٌ قَبَلِيٌّ

مُعَاذٌ مُجَاهِدٌ مَدَنِيٌّ.	Muâz, Medine'li bir mucâhiddir.
سُورَةُ الْبَقَرَةِ سُورَةٌ مَدَنِيَّةٌ.	Bakara Sûresi Medine devrinde nâzil olmuştur.
أَبُو السُّعُودِ فَقِيهٌ حَنَفِيٌّ.	Ebussuûd, bir Hanefî fakîhdir.

Tenbih:

Belirtilen kaideler dışında da mensûb isim siygaları (kalıpları) vardır.

Bunlar şâz'dır. Bazı şâz isim sigaları şunlardır:

صَيْدَلَانِيٌّ	eczâcılık	صَيْدَلَةٌ	attar, eczacı
نَاصِرَةٌ	nâsıra	نَصْرَانِيٌّ	hristiyan
فَاكِهَةٌ	yemiş, meyve	فَاكِهَانِيٌّ	manav
نَفْسٌ	nefis	نَفْسَانِيٌّ	nefisle ilgili
رُوحٌ	rûh	رُوحَانِيٌّ	rûhla ilgili
فَوْقٌ	yukarı, üst	فَوْقَانِيٌّ	yukarı ile ilgili

تَحْتَ alt	تَحْتَانِيٌّ alta aid
رَبٌّ Rab	رَبَّانِيٌّ Rab'le ilgili, ilâhi
اِثْنَانِ iki	ثُنَائِيٌّ ikili
ثَلَاثٌ üç	ثُلَاثِيٌّ üçlü

ALIŞTIRMALAR

Yüksek sesle okuyunuz, nisbet isimlerinin altlarını çiziniz ve asıllarını veriniz.

١٢- هَلْ تَعْرِفُ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ؟

Arapça biliyor musun?

٢- لا أُحْسِنُ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ، أَنَا أَتَعَلَّمُ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ.

Arapçayı iyi bilmiyorum, arapçayı öğreniyorum.

٣- هُوَ مِنَ الْجَزَائِرِ، هُوَ جَزَائِرِيٌّ . وَ زَوْجَتُهُ مِنَ الْجَزَائِرِ، هِيَ جَزَائِرِيَّةٌ .

O, Cezâyir'dendir, O, Cezâyirlidir. Hanımı Cezâyir'dendir, O, Cezâyirlidir.

٤- أَيْنَ عَاشَ اَلْحَسَنُ الْبَصْرِيُّ؟

Hasan el-Basrî nerede yaşadı?

٥- كَيْفَ أُمُورُكَ التِّجَارِيَّةُ؟

Ticârî işlerin nasıl?

٦- كَيْفَ الْحَالَةُ السِّيَاسِيَّةُ فِي بَلَدِكَ؟

Ülkende siyâsî durum nasıl?

٧- هَلْ تَتَحَسَّنُ الْحَالَةُ الْاقْتِصَادِيَّةُ فِي بَلَدِكَ؟

Ülkende iktisâdî durum iyileşiyor mu?

٨- كَيْفَ الْمُسْتَوَى الْفِكْرِيُّ فِي بَلَدِكَ؟

Ülkende fikrî seviye nasıldır?

٩- هَلْ يَتَعَلَّمُ التَّلَامِيذُ الْإِسْلَامَ حَسْبَ مُسْتَوَاهُمُ الْعَقْلِيِّ؟

Öğrenciler İslâmı, aklî seviyelerine göre öğreniyorlar mı?

١٠- هَلْ تَجِدُ كُتُبًا أَدَبِيَّةً حَسْبَ مُسْتَوَاكَ الثَّقَافِيِّ؟

Kültür seviyene uygun edebî kitaplar buluyor musun?

١١- لِلُّغَةِ الْإِنْكِلِيزِيَّةِ بُعْدَانِ: اَلْبُعْدُ الْمَاضِي وَ الْبُعْدُ الْحَاضِرُ.
وَ لِلُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ ثَلَاثَةُ أَبْعَادٍ: اَلْبُعْدُ الْمَاضِي وَ الْبُعْدُ الْحَاضِرُ وَ الْبُعْدُ الْمُسْتَقْبَلُ
إِذْ أَنَّ الْإِسْلَامَ اَلدِّينُ الْمُسْتَقْبَلُ لِلْإِنْسَانِيَّةِ وَ اللُّغَةُ الْعَرَبِيَّةُ لُغَةُ الْإِسْلَامِ.
وَ اللُّغَةُ الْإِنْكِلِزِيَّةُ اِكْتَسَبَتْ أَخِيرًا اَلْبُعْدَ الثَّالِثَ بِفَضْلِ الْاِتِّصَالِ الْأَلَكْتُرُونِيِّ.

İngilizce iki boyutludur: Mâzi boyutu ve hâlihâzır boyutu. Arapçanın üç boyutu var: Mâzi boyutu, hâlihâzır boyutu ve gelecek boyutu; çünkü İslâm insanlık için geleceğin dînidir ve arapça İslâmın dilidir. İngilizce, son zamanlarda elektronik haberleşme sayesinde üçüncü boyutu kazandı.

Çizelgeden cümleler yapınız

عُثْمَانُ	سُورِيٌّ.
طَاهِرٌ	مَكِّيٌّ.
سُورَةُ الْبَقَرَةِ	جَزَائِرِيٌّ.
مُرَادٌ	مَدَنِيَّةٌ.
يُوغُرْدُ	عِرَاقِيٌّ.
دُلْمَةُ	تُرْكِيٌّ.
فَاطِمَةُ	كَلِمَةٌ تُرْكِيَّةٌ.
زَيْنَبُ	طَعَامٌ تُرْكِيٌّ.
مُصْطَفَى	مِصْرِيٌّ.
خَالِدٌ	مِصْرِيَّةٌ.
صَادِقٌ	تُونِسِيٌّ.
سَلِيمٌ	لُبْنَانِيٌّ.

EV ÖDEVİ

Yüksek sesle okuyunuz ve nisbet isimlerinin altını çiziniz:

١- اِشْتَرَى مَحْمُودٌ سَيَّارَةً يَابَانِيَّةً.	Mahmûd, Japon yapımı bir araba satın aldı.
٢- يُفَضِّلُ سَلِيمٌ سَيَّارَاتٍ أَلْمَانِيَّةً.	Selîm, Alman arabalarını tercîh eder.
٣- بَدَأَ صَالِحٌ يَتَعَلَّمُ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ.	Sâlih arapça öğrenmeye başladı.
٤- هَلْ تَعْرِفُ اللُّغَةَ الْإِنْكِلِيزِيَّةَ؟	İngilizce biliyor musun?
٥- يَقْرَأُ طَاهِرٌ مَجَلَّةً مِصْرِيَّةً.	Tâhir, bir Mısır dergisi okuyor.
٦- يَرْتَدِي عَارِفٌ ثَوْبًا لَوْنُهُ بُنِّيٌّ.	Ârif, kahverengi bir giysi giyiyor.
٧- قَمِيصُ الْمُدَرِّسِ وَرْدِيٌّ.	Öğretmenin gömleği pembedir.
٨- سَرَاوِيلُ التِّلْمِيذِ لَازَوَرْدِيٌّ.	Öğrencinin pantalonu laciverttir.
٩- اَلْغَزْوُ الْفِكْرِيُّ أَخْطَرُ مِنَ الْاِحْتِلَالِ الْعَسْكَرِيِّ.	**Kültür istilası, askerî işgalden daha tehlikelidir.**
١٠- اَلْأَسْلِحَةُ النَّوَوِيَّةُ أَكْثَرُ تَخْرِيبًا مِنَ الْأَسْلِحَةِ التَّقْلِيدِيَّةِ.	Nükleer (çekirdeğe ait) silâhlar gelenek silâhlarından daha yıkıcıdır.

اَلْحَالُ Hâl

جَاءَ طَاهِرٌ عَدْوًا.

جَاءَ طَاهِرٌ وَالِدَهُ بِرِسَالَةٍ.

قَرَأَ أَبُو طَاهِرٍ اَلرِّسَالَةَ فِي فَرَحٍ.

وَ قَالَ الْوَالِدُ ضَاحِكًا لِمَنْ حَوْلَهُ :

أَبْشِرُوا، أَتَمَّ صَادِقٌ خِدْمَتَهُ الْعَسْكَرِيَّةَ وَ يَرْجِعُ إِلَى الْبَيْتِ.

Tâhir koşa koşa geldi.

Tâhir babasına bir mektup getirdi.

Tâhir'in babası mektubu sevinerek okudu.

Baba, çevresindekilere gülerek dedi ki:

Sevinin! Sâdık askerliğini bitirdi ve eve dönüyor.

-كَيْفَ جَاءَ طَاهِرٌ؟	Tâhir nasıl geldi?
-جَاءَ طَاهِرٌ عَدْوًا.	Tâhir, koşarak geldi.
-كَيْفَ قَرَأَ الْأَبُ الرِّسَالَةَ؟	Baba mektubu nasıl okudu?
-قَرَأَ الْأَبُ الرِّسَالَةَ فِي فَرَحٍ.	Baba mektubu sevinçle okudu.
-كَيْفَ أَخْبَرَ الْأَبُ بِرُجُوعِ صَادِقٍ؟	Baba, Sâdığın dönüşünü nasıl bildirdi?
-أَخْبَرَ الْأَبُ بِرُجُوعِ صَادِقٍ ضَاحِكًا.	Baba Sâdığın dönüşünü gülerek bildirdi.

1- Fiil olurken, fâilin veya mef'ûlun **hâlini** anlatan kelime veya cümle hâldir; dilimizdeki **durum zarfı** karşlığıdır.

2- Hâlin, durumunu anlattığı isme **sâhibul hâl** denir.

3- Hâl, mansûb bir isim olabildiği gibi, câr ve mecrûr, şibhul cümle ve cümleden de meydana gelebilir.

İnceleyiniz:

جَاءَ طَاهِرٌ عَدْوًا .	Tâhir koşarak geldi.
صَاحِبُ الْحَالِ اَلْحَالُ	
جَاءَتْ زَيْنَبُ مَاشِيَةً.	Zeyneb yürüyerek geldi.
صَاحِبُ الْحَالِ اَلْحَالُ	
شَرِبَ مَنْصُورٌ اَلْحَلِيبَ بَارِدًا.	Mansûr sütü soğuk olarak içti.
صَاحِبُ الْحَالِ اَلْحَالُ	

Ali, yemeği sıcak olarak yedi.

أَكَلَ عَلِيٌّ اَلطَّعَامَ حَارًّا.

صَاحِبُ الْحَالِ اَلْحَالُ

Baba mektubu sevinerek okudu.

قَرَأَ الْأَبُ الرِّسَالَةَ فِي فَرَحٍ.

صَاحِبُ الْحَالِ اَلْحَالُ (جارٌّ و مَجْرُورٌ)

Köylü, çobanı ağacın altında gördü.

رَأَى الْفَلَّاحُ الرَّاعِيَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ.

صَاحِبُ الْحَالِ اَلْحَالُ (ظَرْفٌ)

Tâhir yorgun argın çarşıya gitti.

ذَهَبَ طَاهِرٌ إِلَى السُّوقِ وَ هُوَ مُتْعَبٌ.

صاحِبُ الْحالِ لْحَالُ (اَلْجُمْلَةُ الْإِسْمِيَّةُ)

Ezberleyiniz:

ذُو الْوَجْهَيْنِ فِي الدُّنْيَا يَأْتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ لَهُ وَجْهَانِ مِنَ النَّارِ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

صاحِبُ الْحالِ اَلْحَالُ (اَلْجُمْلَةُ الْإِسْمِيَّةُ)

Dünyâda ikiyüzlü olan, Kıyâmet Günü'nde ateşten iki yüzü olduğu hâlde gelir.

Başkaları uyurken imâm kalkar.

يَنْهَضُ الْإِمَامُ وَ يَنَامُ الْآخَرُونَ.

صَاحِبُ الْحَالِ اَلْحَالُ (اَلْجُمْلَةُ الْفِعْلِيَّةُ)

Ezberleyiniz:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُحِبُّ أَنْ يَرَى عَبْدَهُ تَعِبًا فِي طَلَبِ الْحَلَالِ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Allah muhakkak ki, helâl (elde etme) talebinde yorgun hâldeki kulunu sever.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ قَالَ: إِذَا قُلْتَ لِصَاحِبِكَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ أَنْصِتْ وَ الْإِمَامُ يَخْطُبُ فَقَدْ لَغَوْتَ.

Ebû Hureyre radiyallahu anh'dan: Şöyle dedi: Resûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Cuma Günü, imam hutbe okurken arkadaşına 'dinle' dersen (bile) lağvetmiş olursun".

EV ÖDEVİ

Yüksek sesle okuyunuz ve hâl'lerin altını çiziniz ve çeşidini bildiriniz.

١- ذَهَبَ التِّلْمِيذُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ فَرِحًا.

Öğrenci okula sevinçle gitti.

٢- خَرَجَ الشَّابُّ مِنَ الْمَنْزِلِ وَ هُوَ نَشِيطٌ.

Genç, evden dinç olarak çıktı.

٣- عَادَ الرَّجُلُ إِلَى بَيْتِهِ مُتْعَبًا.

Adam evine yorgun hâlde döndü.

٤- رَجَعَ خَلِيلٌ إِلَى الْقَرْيَةِ يَمْشِي فِي حُزْنٍ.

Halîl köye üzüntülü bir şekilde yürüyerek döndü.

٥- قَرَأَ نَجِيبٌ اَلرِّسَالَةَ فِي حُزْنٍ.

Necip, mektûbu üzüntüyle okudu.

٦- يَمْشِي السَّائِلُ فِي الشَّارِعِ وَ هُوَ زَعْلانُ.

Dilenci caddede canı sıkkın bir hâlde yürüyor.

٧- دَخَلَ حَامِدٌ بَيْتَهُ وَ هُوَ مُتْعَبٌ.

Hâmid, yorgun olarak evine girdi.

٨- نَهَضَتْ اَلْأُمُّ وَ الْآخَرُونَ يَنَامُونَ.

Diğerleri uyur hâlde iken anne kalktı.

Çizelgeden cümleler yapınız

كَلَّمَ	أَخُو صَادِقٍ	أَخا طَاهِرٍ	فَرِحًا.
خَاطَبَ	أَبُو خَلِيلٍ	عَلَى الْمُدَرِّسِ	بِاحْتِرَامٍ.
لَقِيَ	طَاهِرٌ	اَلْوَزِيرَ	وَ هُوَ يَضْحَكُ.
قَرَأَ	سَلِيمٌ	اَلرِّسَالَةَ	فِي حُزْنٍ.
جَاءَ	مَحْمُودٌ	إِلَى الْمَدْرَسَةِ	بَاكِيًا.
ذَهَبَ	رَاشِدٌ	الْمُدِيرَ	ضَاحِكًا.
سَلَّمَ	الْخَيَّاطُ	أَبَا خَالِدٍ	وَ هُوَ مُتْعَبٌ.
	حَمُو عَبَّاسٍ	عَلَى خالِدٍ	مُبْتَسِمًا.
	التِّلْمِيذُ	حَمَا سَلِيمٍ	مَاشِيًا.
		إِلَى الْبَيْتِ	رَاكِبًا دَرَّاجَةً.

بِاحْتِرَامٍ saygıyla	وَ هُوَ يَضْحَكُ güler olduğu hâlde	بَاكِيًا ağlayarak
ضَاحِكًا gülerek	وَ هُوَ مُتْعَبٌ yorgun olduğu hâlde	مُبْتَسِمًا gülümseyerek
مَاشِيًا yürüyerek	رَاكِبًا دَرَّاجَةً bisiklete binmiş hâlde	

EV ÖDEVİ

A- Aşağıdaki kelime ve cümleleri hâl olarak kullanıp cümleler kurunuz:

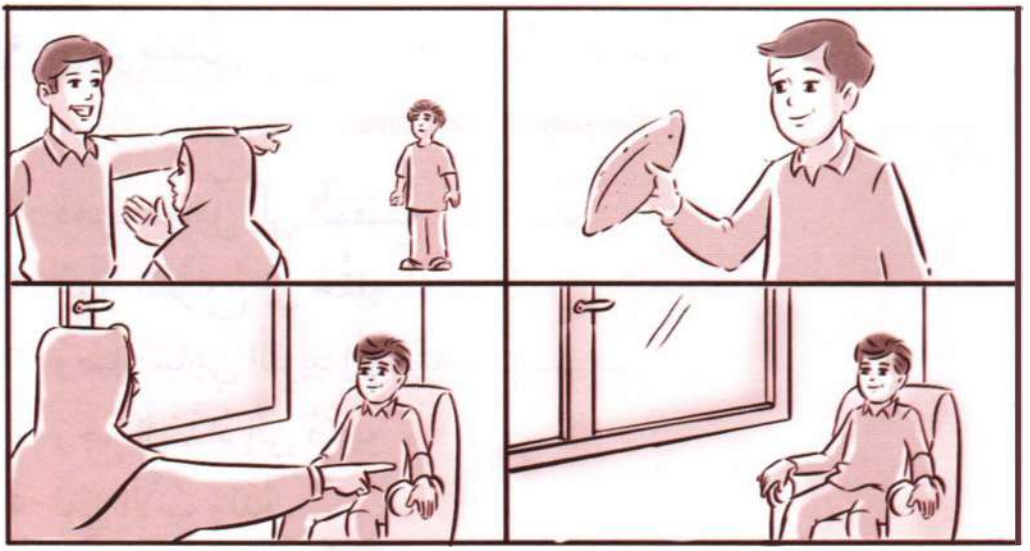
١- مَاشِيًا
٢- رَاكِبًا دَرَّاجَتَهُ
٣- حَارًّا
٤- وَ هُوَ غَضْبَانُ
٥- فِي حُزْنٍ
٦- فِي فَرَحٍ
٧- وَ هِيَ تَبْكِي
٨- وَ هُوَ تَعْبَانُ
٩- وَ هُوَ ظَمْآنُ
١٠- وَ هُوَ جَوْعَانُ

B- Boş yerlere hâl koyunuz:

١- ذَهَبَ الْعَامِلُ إِلَى الْمَصْنَعِ .....
٢- عَمِلَ الْمُزَارِعُ فِي حَقْلِهِ .....
٣- وَصَلَ سَاعِي الْبَرِيدِ إِلَى بَيْتِهِ .....
٤- رَجَعَ الْحَدَّادُ إِلَى دُكَّانِهِ .....
٥- لَقِيَ الْأَبُ وَلَدَهُ .....
٦- ذَهَبَ التِّلْمِيذُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ .....
٧- جَرَى الرِّيَاضِيُّ .....
٨- رَجَعَ الْفَلَّاحُ إِلَى الْقَرْيَةِ .....
٩- لا تَأْكُلْ اَلطَّعَامَ .....
١٠- لا تَشْرَبِي الْمَاءَ .....

ظَمْآنُ susamış	تَعْبَانُ yorgun	وَ هِيَ تَبْكِي ağlayarak	
جَرَى koştu	غَضْبَانُ kızgın	جَوْعَانُ aç	سَاعِي الْبَرِيدِ postacı

Meczûm Muzâri' اَلْمُضَارِعُ الْمَجْزُومُ

اِشْتَرَى صَادِقٌ خُبْزًا. وَ لَمَّا يَأْكُلْهُ .

لِيَقْرَأْ حَامِدٌ اَلْكِتَابَ.

لَمْ يَذْهَبْ طَاهِرٌ إِلَى السُّوقِ.

لا تَجْلِسْ عِنْدَ النَّافِذَةِ.

Sâdık ekmek satın aldı, daha onu yemedi.
Hâmid kitabı okusun.
Tâhir, pazara gitmedi.
Pencerenin yanında oturma.

Muzâri, merfû olur, fakat, cezm edatlarından biri Muzâri'in başına gelirse, meczûm olur:

يَذْهَبُ ← لَمْ يَذْهَبْ

يَأْكُلُ لَمَّا يَأْكُلْ

يَقْرَأُ لِيَقْرَأْ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ : إِذَا دَخَلَ أَحَدُكُمُ الْمَسْجِدَ فَلْيَرْكَعْ رَكْعَتَيْنِ قَبْلَ أَنْ يَجْلِسَ.

Biriniz mescide girince, oturmadan önce iki rekât (tahiyyetul mescid: mescidi selâmlama namâzı) kılsın.

تَجْلِسُ ← لا تَجْلِسْ

لاَ، لِ، لَمَّا، لَمْ Cezm edatlarıdır.

لَمْ : Muzâri Fiil'i cezmeder, mânayı olumsuz olarak Mâzi'ye götürür.

لَمَّا : Muzâri fiili cezmederek mânayı mâziye olumsuz olarak götürür, işin HENÜZ olmadığını, fakat ileride veya her an olabileceğini ifâde eder.

لِ : Üçüncü şahsın bir işi yapmasını istemek için kullanılır.

لاَ : Olumsuz Emir için kullanılır.

إِذَا قَامَتِ السَّاعَةُ وَ فِي يَدِ أَحَدِكُمْ فَسِيلَةٌ، فَإِنْ اِسْتَطَاعَ أَنْ يَقُومَ حَتَّى يَغْرِسَهَا، فَلْيَغْرِسْهَا. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Birinizin elinde bir fidan olduğu halde Kıyâmet kopacak olursa, onu dikebiliyorsa, diksin.

إِذَا رَأَى أَحَدُكُمُ الرُّؤْيَا الْحَسَنَةَ فَلْيُفَسِّرْهَا وَ لِيُخْبِرْهَا وَ إِذَا رَأَى الرُّؤْيَا الْقَبِيحَةَ فَلاَ يُفَسِّرْهَا وَلاَ يُخْبِرْ بِهَا.(حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Biriniz güzel bir düş gördüğünde onu açıklasın ve bildirsin, çirkin düş görürse onu açıklamasın ve bildirmesin.

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى عِنْدَ لِسَانِ كُلِّ قَائِلٍ فَلْيَتَّقِ اللَّهَ عَبْدٌ لِيَنْظُرْ مَا يَقُولُ.

(حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Muhakkakki Allah, her söyleyenin dili yanındadır (söylenen her şeyi duyar, bilir) öyleyse kul Allah'tan korksun ve ne söylediğine baksın (ağzından çıkana dikkat etsin).

Mufred'in cezmi, sukûn'ladır:

يَذْهَبُ ← لَمْ يَذْهَبْ

Muennes Tekil İkinci şahsın cezmi, sondaki Nun'un düşmesiyledir:

تَذْهَبِينَ ← لَمْ تَذْهَبِي

Musennâ'nın cezmi, Nun'un düşmesiyledir:

يَذْهَبَانِ ← لَمْ يَذْهَبَا

تَذْهَبَانِ لَمْ تَذْهَبَا

وْنَ ile biten çoğulun cezmi, sondaki Nun'un düşüp yerine Elif gelmesiyledir:

يَذْهَبُونَ ← لَمْ يَذْهَبُوا

تَذْهَبُونَ لَمْ تَذْهَبُوا

Misâller:

يَأْكُلُ	← لَمَّا يَأْكُلْ	henüz yemedi
تَأْكُلِينَ	لَمَّا تَأْكُلِي	(d.) henüz yemedi
يَأْكُلاَنِ	لَمَّا يَأْكُلاَ	ikisi henüz yemediler
تَأْكُلاَنِ	لَمَّا تَأْكُلاَ	ikiniz henüz yemediniz
يَأْكُلُونَ	لَمَّا يَأْكُلُوا	henüz yemediler
تَأْكُلُونَ	لَمَّا تَأْكُلُوا	henüz yemediniz

يَفْهَمُ صَادِقٌ دَرْسَهُ. Sâdık dersini anlıyor.

لِيَفْهَمْ صَادِقٌ دَرْسَهُ. Sâdık dersini anlasın

تَفْتَحُ بَابَ الْبَيْتِ. evin kapısını açarsın

لا تَفْتَحْ بَابَ الْبَيْتِ. evin kapısını açma!

Şu edatlar, iki fiili cezmeder ve ŞART ifâde eder:

إِنْ تَكْسَلْ تَفْشَلْ.	Tembellik edersen başarısız olursun.
مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُعَاقَبْ.	Kötülük eden cezalandırılır.
إِذْمَا تَدْرُسْ تَفْهَمْ.	İncelersen anlarsın.
مَهْمَا تَفْعَلْ تَجِدْ جَزَاءَهُ.	Her ne yaparsan karşılığını bulursun.
مَا تَقْرَأْ تَتَعَلَّمْ.	Ne okursan öğrenirsin.
مَتَى يَنْهَضِ اَلْجَدُّ يَنْهَضِ اَلْحَفِيدُ.	Dede ne zaman kalksa torun da kalkar.
أَيَّانَ تَكْذِبْ تُكَذَّبْ.	Ne zaman yalan söylersen yalanlanırsın.
أَيْنَ تَدْخُلْ أَدْخُلْ.	Nereye girersen girerim.
أَنَّى يَذْهَبِ اَلشَّهِيرُ يُعْرَفْ.	Ünlü kişi nereye giderse tanınır.
حَيْثُمَا يَنْزِلْ ثَلْجٌ يَبْرُدِ اَلْجَوُّ.	Nerede kar yağarsa, orada hava soğur.
أَيْنَمَا يَذْهَبِ اَلْإِنْسَانُ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ.	İnsan nereye giderse (gitsin) ölüm ona yetişir.

كَيْفَمَا يُعَذِّبْ اَلظَّالِمُ يُعَذَّبْ.	Zâlim nasıl işkence yaparsa öyle işkenceye uğrar.
أَيَّ وَلَدٍ تُصَاحِبْ تَتَأَثَّرْ بِأَخْلاقِهِ.	Hangi çocukla arkadaşlık edersen onun ahlâkından etkilenirsin.

İlk fiil, şart fiili; ikinci fiil ise, ŞARTIN CEVABI adını alır.

ALIŞTIRMALAR

Kelimelerin sonuna hareke koyunuz:

١- لَمَّا يَصِلْ طَارِقٌ بَعْدُ.

Tarık henüz ulaşmadı.

٢- لا تَفْتَحْ خِزَانَةَ الْغُرْفَةِ.

Odanın dolabını açma.

٣- لا تَكْسِرْ قَنْدِيلَ الْمُؤَذِّنِ.

Müezzinin kandilini kırma.

٤- لِيَرْكَبْ خَلِيلٌ اَلدَّرَّاجَةَ اَلنَّارِيَّةَ.

Halil motorsiklete binsin.

٥- لَمْ يَذْهَبْ اَلْمُدَرِّسُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ اَلْيَوْمَ.

Öğretmen okula bugün gitmedi.

٦- لِيَلْعَبْ فَرِيقُ الْمَدْرَسَةِ فِي الْمُبَارَاةِ.

Okul takımı maçta oynasın.

٧- لَمْ يُصَلِّحْ كَامِلٌ سَيَّارَتَهُ.

Kâmil arabasını tamir etmedi.

٨- لَمَّا تَنْسُجْ فَاطِمَةُ الْبِسَاطَ.

Fatma henüz halıyı dokumadı.

Çizelgeden cümleler yapınız

		اَلرِّسَالَةَ.
لا يَكْتُبْ		اَلْكِتَابَ.
لَمْ يَكْتُبْ		اَلْقِصَّةَ.
لِيَكْتُبْ	طَاهِرٌ	طَلَبًا.
لَمَّا يَقْرَأْ		دَرْسَهُ.
		سُورَةَ الْفَاتِحَةِ.
		عَشْرَ آيَاتٍ.

طَلَبٌ dilekçe

اَلْمَقْهَى kahvehâne

EV ÖDEVİ

Fiilerin sonlarına uygun harekeler koyunuz:

١- لَمْ يَذْهَبِ اَلتِّلْمِيذُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ صَبَاحًا.

٢- اِشْتَرَى سَلِيمٌ جَرِيدَةً وَ لَمَّا يَقْرَأْهَا.

٣- اِشْتَرَتْ زَيْنَبُ فَاكِهَةً وَ لَمَّا تَأْكُلْهَا.

٤- تَسَلَّمَ عَبَّاسٌ اَلطَّرْدَ وَ لَمَّا يَفْتَحْهُ.

٥- لِيَقْرَأْ خَالِدٌ اَلْقِصَّةَ.

٦- لِيَكْتُبْ كُلُّ تِلْمِيذٍ دَرْسَهُ.

٧- لا تَجْلِسْ فِي مَجْرَى الْهَوَاءِ.

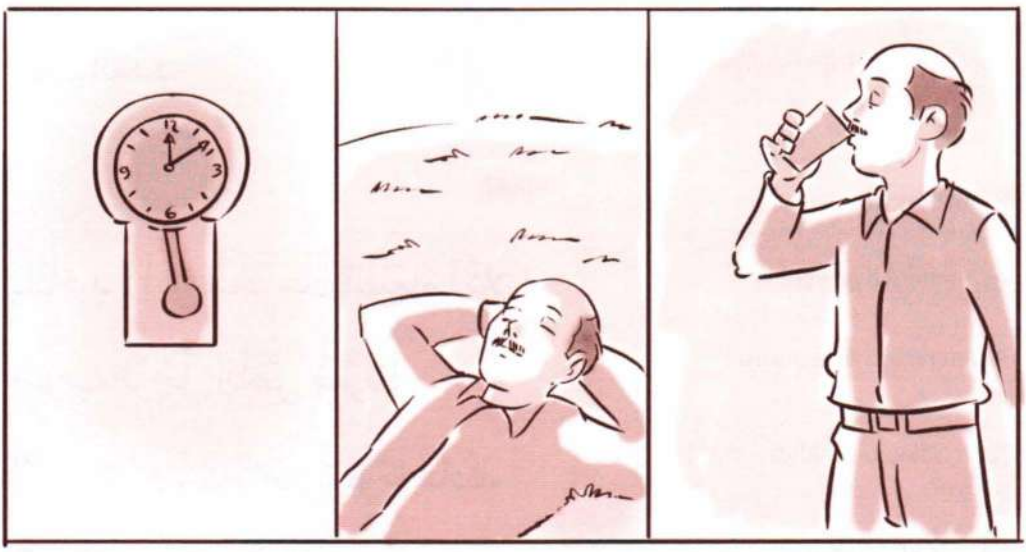
٨- إِنْ تَشْرَبْ مَاءً بَارِدًا تَمْرَضْ.

٩- إِنْ تَكْسَلْ تَنْدَمْ.

١٠- إِنْ تَتَكَلَّمْ كَثِيرًا تُخْطِئْ.

اَلطَّرْدُ paket	أَخْطَأَ يُخْطِئُ خَطَأً yanılmak, hata etmek
نَدِمَ يَنْدَمُ نَدَامَةً pişmân olmak	مَجْرَى الْهَوَاءِ cereyanlı yer
بَارِدٌ soğuk	

اَلْمَفْعُولُ الْمُطْلَقُ Mutlak Mef'ûl

شَرِبَ الْعَطْشَانُ الْمَاءَ شُرْبًا.	Susamış suyu öyle içti ki!
صَدَمَ الْقِطَارُ الْحَافِلَةَ صَدْمًا.	Tren otobüse öyle çarptı ki!
أَكَلَ السَّائِلُ الطَّعَامَ أَكْلاً.	Dilenci yemeği öyle yedi ki!
يَنَامُ الرَّجُلُ نَوْمًا هَادِئًا.	Adam, sâkin bir uyku uyuyor.
سَجَدَ الْإِمَامُ سَجْدَةَ السَّهْوِ.	İmâm, sehv secdesi yaptı.
يَمْشِي الْغَبِيُّ مِشْيَةَ الْمُتَكَبِّرِ.	Ahmak, böbürlenen kişi yürüşüyle yürüyor.
دَقَّتْ اَلسَّاعَةُ دَقَّتَيْنِ.	Saat iki defa çaldı.
ضَرَبَ الشُّرْطِيُّ الْمُجْرِمَ أَرْبَعَ ضَرَبَاتٍ.	Polis memuru suçluya dört kez vurdu.
نَأْكُلُ فِي الْيَوْمِ ثَلاَثَ أَكَلاَتٍ.	Günde üç öğün yeriz.

Mutlak Mef'ûl, Fiilden alınmış Mansûb bir İsim'dir.

Mutlak Mef'ûl:

لِلتَّأْكِيدِ،	Te'kîd (pekiştirme) için,
لِبَيَانِ النَّوْعِ،	Nevi Açıklama için,
لِبَيَانِ الْعَدَدِ.	Sayı Açıklamak için söylenir.

Misâl:

لِلتَّأْكِيدِ : أَكَلَ الْجَوْعَانُ الطَّعَامَ أَكْلاً !	Aç, yemeği öyle yedi ki!
ضَرَبَ الرَّجُلُ اللِّصَّ ضَرْبًا!	Adam hırsıza öyle vurdu ki!
لِبَيَانِ النَّوْعِ : يَنَامُ طَاهِرٌ نَوْمًا هَادِئًا.	Tâhir, sâkin bir şekilde uyuyor.
يَنَامُ الْمُجْرِمُ نَوْمَ قَلِقٍ.	Suçlu, endişeli kişinin uykusuyla uyuyor.
يُكْرَهُ فِي الْأَوْقَاتِ الثَّلاَثَةِ اَلنَّافِلَةُ كَرَاهَةَ تَحْرِيمٍ.	Üç vakitte nâfile namâz kılmak tahrîmen (harama yakın) mekrûhtur.
سُنَّ الْأَذَانُ وَ الْإِقَامَةُ سُنَّةً مُؤَكَّدَةً لِلْفَرَائِضِ.	Farz namazlar için ezân ve ikâmet muekked sünnettir.
لِبَيَانِ الْعَدَدِ : دَقَّ الْجَرَسُ دَقَّةً.	Zil bir kez çaldı.
دَقَّ الْجَرَسُ دَقَّتَيْنِ.	Zil iki kez çaldı.
دَقَّ الْجَرَسُ ثَلاَثَ دَقَّاتٍ.	Zil üç kez çaldı.

ALIŞTIRMA

Yüksek sesle okuyunuz ve mutlak mef'ûllerin altını çiziniz:

١ - أَكَلَ الضَّيْفُ ثَلاَثَ أَكَلاَتٍ.	Konuk üç defa yemek yedi.
٢- يَنَامُ الْعَامِلُ نَوْمَ مُتْعَبٍ.	İşçi yorgun kişi gibi uyuyor.
٣- فَهِمَ التِّلْمِيذُ الْمَوْضُوعَ بَعْضَ الْفَهْمِ.	Öğrenci dersi kısmen anladı.
٤- نَفَعَتْهُ النَّصِيحَةُ بَعْضَ النَّفْعِ.	Öğüt ona biraz yaradı.
٥- يَأْكُلُ الرَّجُلُ أَكْلَ جَائِعٍ.	Adam aç gibi yiyor.
٦- جَرَى الرِّيَاضِيُّ جَرْيًا سَرِيعًا.	Sporcu, hızlı bir şekilde koştu.
٧- يَنْتَبِهُ السَّائِقُ فِي الطَّرِيقِ اِنْتِبَاهًا تَامًّا.	Sürücü yolda çok dikkatli olur.
٨- فَهِمَتْ اَلتِّلْمِيذَةُ الدَّرْسَ فَهْمًا تَامًّا.	Kız öğrenci dersi tam manâsıyla anladı.
٩- سَجَدَ مَحْمُودٌ سَجْدَتَيْنِ فِي الصَّلاَةِ.	Mahmûd, namâzda iki kez secdeye vardı.
١٠- صَلَّى خَلِيلٌ أَرْبَعَ رَكَعَاتٍ.	Halîl, dört rekât namaz kıldı.

Ezberleyiniz:

يَفْرَحُ الصَّائِمُ فَرْحَتَيْنِ : فَرْحَةً عِنْدَ فِطْرِهِ وَ فَرْحَةً عِنْدَ دُخُولِهِ الْجَنَّةَ.

(حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Oruçlu iki sevinçle sevinir: Bir sevinç iftar ederken, bir sevinç de Cennet'e girerken.

Çizelgeden cümleler yapınız

		دَقَّتَيْنِ.
	اَلْمُصَلِّي	أَكَلَ جَائِعٍ.
رَكَعَ	اَلضَّيْفُ	سَجْدَتَيْنِ.
دَقَّ	الْمَرِيضُ	أَكْلَتَيْنِ.
أَكَلَ	اَلْجَرَسُ	نَوْمَ مُتْعَبٍ.
يَنَامُ	الْمُسَافِرُ	أَرْبَعَ مَرَّاتٍ.
سَجَدَ	اَلْحَدَّادُ	مَرَّتَيْنِ.
	التِّلْمِيذُ	نَوْمًا هَادِئًا.
		نَوْمَ قَلِقٍ.

اَلْجَرَسُ zil	دَقَّ vurdu, çaldı

EV ÖDEVİ

Şu mutlak mef'ûlleri birer cümlede kullanınız:

١ – أَكْلاً	٢ – شُرْبًا	٣ – جُلُوسًا
٤ – سَجْدَتَيْنِ	٥ – مِشْيَةَ الرَّجُلِ	٦ – أَرْبَعَ أَكَلاَتٍ
٧ – قِيَامَ الْمُتَمَرِّدِ ayaklananın kalkışması		٨ – رُكُوعَ خَاشِعٍ Huşû içinde rukû
٩ – فِرَارَ جَبَانٍ korkağın kaçışı		١٠ – جُلُوسَ الْقَاضِي

اَلْمُبَالَغَةُ Abartma

O çok yiyiyor.

هُوَ يَأْكُلُ كَثِيرًا.

O oburdur.

هُوَ أَكُولٌ.

O çok uyuyor.

هُوَ يَنَامُ كَثِيرًا.

O uykucudur.

هُوَ نَؤُومٌ.

Tâhir dostlarına ikrâm eder.

طَاهِرٌ يُكْرِمُ أَصْدِقَاءَهُ.

O cömerttir.

هُوَ كَرِيمٌ.

Sâdık insanları çok ağırlar.

صَادِقٌ يُضَيِّفُ النَّاسَ كَثِيرًا.

O konukseverdir.

هُوَ مِضْيَافٌ.

Cimri durmadan para toplar.

اَلْبَخِيلُ يَجْمَعُ الْفُلُوسَ دَائِمًا.

O, toplayıcıdır.

إِنَّهُ جَمَّاعٌ.

Bu çocuk çok gülüyor.

هَذَا الطِّفْلُ يَضْحَكُ كَثِيرًا.

O gülecendir.

هُوَ ضُحَكَةٌ.

1-Mubâlaga (abartma), işin çok yapıldığını ifâde eder, Mubâlaga siygaları da, bu çok işi yapanı gösterir.

2-Mubâlaga Siygaları şunlardır:

فَعَّالٌ	فَعُولٌ	مِفْعَالٌ	فَعِيلٌ	فِعِّيلٌ	فُعَلَةٌ

Ezberleyiniz

اَلتَّاجِرُ الصَّدُوقُ الْأَمِينُ يُحْشَرُ مَعَ النَّبِيِّينَ وَ الصِّدِّيقِينَ وَ الشُّهَدَاءِ.

(حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Doğru, güvenilir tâcir, Nebîler, **sıddıklar** ve şehîdlerle birlikte haşrolur.

Misâller:

فَعَّالٌ

عَلِمَ ← عَلَّامٌ çok bilen

جَمَعَ جَمَّاعٌ çok toplayan

كَذَبَ كَذَّابٌ çok yalancı

فَعَّالٌ kalıbı, meslek belirtmek için kullanılır.

طَبَخَ	pişirdi	طَبَّاخٌ	aşçı
حَدِيدٌ	demir	حَدَّادٌ	demirci
عَسَلٌ	bal	عَسَّالٌ	balcı
طَارَ	uçtu	طَيَّارٌ	pilot
خَاطَ	dikti	خَيَّاطٌ	terzi
زَيْتٌ	yağ	زَيَّاتٌ	yağ tâciri

فَعُولٌ

جَهِلَ	bilmedi	جَهُولٌ	pek cahil
نَامَ	uyudu	نَؤُومٌ	uykucu

فَخَرَ	öğündü	فَخُورٌ	öğüngen
كَفَرَ	örttü	كَفُورٌ	çok inkârcı
أَكَلَ	yedi	أَكُولٌ	obur
حَقَدَ	kin tuttu	حَقُودٌ	kinci

مِفْعَالٌ

ضَيَّفَ	← konuk etti	مِضْيَافٌ	çok konuksever
طَعَنَ	sançtı	مِطْعَانٌ	savaşta çok sançıcı , dürtücü
نَحَرَ	kesti	مِنْحَارٌ	çok ikrâm edici (çok deve kesici
أَقْدَمَ	ilerledi	مِقْدَامٌ	savaşta çok ileri atılan, pek yürekli
طَرَقَ	vurdu	مِطْرَاقٌ	çok yönlü, pek kabiliyetli
طَلَّقَ	boşadı	مِطْلَاقٌ	çok boşayan

فَعِيلٌ

عَلِمَ	← bildi	عَلِيمٌ	çok iyi bilen
كَرُمَ	cömert oldu	كَرِيمٌ	pek cömert

فِعِّيلٌ

çok doğrulayıcı	صِدِّيقٌ	←	صَدَّقَ
çok kötü	شِرِّيرٌ	kötü(lük)	شَرٌّ
ayyâş, çok sarhoş	سِكِّيرٌ	sarhoş oldu	سَكِرَ

فُعَلَةٌ

iğneleyici, incitici	هُمَزَةٌ	←	هَمَزَ
kaş-göz oynatıp alay eden, çok kusur arayan	لُمَزَةٌ		لَمَزَ

Çizelgeden cümleler yapınız

	نَؤُومٌ.
	ضُحَكَةٌ.
	مِطْلاَقٌ.
	أَكُولٌ.
هَذَا الطِّفْلُ	مِضْيَافٌ.
	طَيَّارٌ.
هَذَا الرَّجُلُ	جَهُولٌ.
	كَرِيمٌ.
	سِكِّيرٌ.
	مِقْدَامٌ.
	حَقُودٌ.

EV ÖDEVİ

Abartmaların altını çiziniz:

١- اَلْغَزَّالِيُّ عَلَّامَةٌ تُتَرْجَمُ كُتُبُهُ مُنْذُ أَلْفِ سَنَةٍ.

Gazzâlî, kitapları bin yıldır tercüme edilen çok büyük bir bilgindir.

٢- كَانَ أَبُو بَكْرٍ نَسَّابَةَ الْعَرَبِ.

Ebû Bekr, Arapların soy bilgini idi.

٣- ذَلِكَ الرَّجُلُ كَتُومٌ.

O adam çok ağzı sıkıdır.

٤- هَذَا الْوَلَدُ هُمَزَةٌ.

Bu çocuk çok iğneleyici, inciticidir.

٥- كَانَ النَّقَّاشُ نَصُوحٌ مِطْرَاقًا: كَانَ يَسْتَعْمِلُ السِّلَاحَ بِمَهَارَةٍ، كَانَ خَطَّاطًا وَ مُنْشِئًا فِي نَفْسِ الْوَقْتِ.

Nakkaş Nâsuh, çok yönlü, çok kabiliyetli idi: silâhı ustalıkla kullanırdı, hattâttı ve aynı zamanda usta bir yazıcıydı.

٦- هَذَا رَجُلٌ مِطْلَاقٌ: قَدْ طَلَّقَ كَثِيرًا.

Bu çok boşayan bir adamdır: çok (kadın) boşamıştır.

٧- هَذَا الْمُرَشَّحُ كَذُوبٌ.

Bu aday çok yalancıdır.

٨- ذَلِكَ الرَّجُلُ عَيَّارٌ شَهِيرٌ.

O adam ünlü bir serseridir.

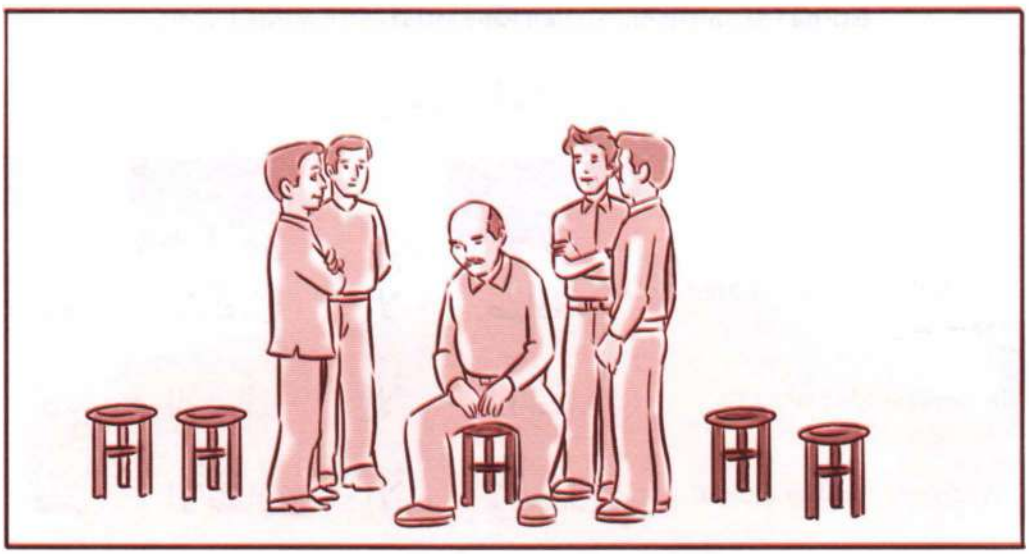
٩- هُوَ عَنُودٌ.

O çok inatçıdır.

١٠- هُوَ يَبِيعُ عَبَّادَ الشَّمْسِ.

O, gündöndü satar.

İstisnâ اَلْاِسْتِثْنَاءُ

قَامَ الرِّجَالُ إلاَّ وَاحِدًا.

جَلَسَ الْأَطْفَالُ إِلَى الطَّعَامِ إلاَّ وَاحِدًا.

رَجَعَ الرُّعَاةُ إِلَى الْقَرْيَةِ إلاَّ رَاعِيًا.

Biri dışında, adamlar kalktı.
Biri dışında çocuklar yemeğe oturdu.
Biri dışında çobanlar köye döndü.

İstisnâ Edatları şunlardır:

إلاَّ غَيْرَ سِوَى خَلاَ عَدَا حَاشَا

İstisnâ, bu edatlardan sonra geleni, edattan öncekilerin durumunun dışına çıkarmaktır.

خَرَجَ الرِّجَالُ مِنَ الْمَسْجِدِ إِلاَّ الْإِمَامَ.

İmâmdan başka bütün adamlar câmiden çıktı.

İstisnâ Edatından sonra gelen isme MUSTESNÂ denir.

اَلْإِمَامُ : مُسْتَثْنًى.

İstisnâ Edâtından önce gelen isme MUSTESNÂ MİNHU denir.

اَلرِّجَالُ : مُسْتَثْنًى مِنْهُ.

	مُسْتَثْنًى مِنْهُ		مُسْتَثْنًى	
نَامَ	اَلْأَطْفَالُ	إِلاَّ	صَادِقًا.	Sâdıktan başka (diğer bütün) çocuklar uyudu.
قَامَ	الرِّجَالُ	إِلاَّ	وَاحِدًا.	Biri dışında adamlar kalktı.
جَلَسَ	اَلْأَطْفَالُ	إِلاَّ	وَاحِدًا.	Biri dışında çocuklar oturdu.
رَجَعَ	الرُّعَاةُ	إِلاَّ	رَاعِيًا.	Bir çobandan başka, çobanlar geri döndü.

Mustesna, **mansûb** olur.

Ezberleyiniz

اَلْأَرْضُ كُلُّهَا مَسْجِدٌ إِلاَّ الْمَقْبَرَةَ وَ الْحَمَّامَ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Mezarlık ve hamamdan başka yeryüzünün her yerinde namâz kılınabilir.

Cümle OLUMSUZ ise, Mustesnâ, MANSÛB veya MERFÛ olur.

لَمْ يَفْرَحْ اَلْأَطْفَالُ إِلاَّ وَاحِدًا.	Biri dışında çocuklar sevinmedi.
لَمْ يَفْرَحْ اَلْأَطْفَالُ إِلاَّ وَاحِدٌ.	Biri dışında çocuklar sevinmedi.

Cümle OLUMSUZ ve MUSTESNÂ MİNHU zikredilmemiş ise,

MUSTESNÂ, sanki إِلاَّ yokmuş gibi hareke alır:

مَا جَلَسَ إِلَى الطَّعَامِ إِلاَّ حَامِدٌ.	Yemeğe Hâmid'den başkası oturmadı.
مَا أَكَلَ حَامِدٌ إِلاَّ بِطِّيخًا.	Hâmid sadece karpuz yedi.
مَا سَلَّمَ حَامِدٌ إِلاَّ عَلَى طَاهِرٍ.	Hâmid sâdece Tâhir'e selâm verdi.

Ezberleyiniz

خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لِأَهْلِهِ وَ أَنَا خَيْرُكُمْ لِأَهْلِي.

مَا أَكْرَمَ النِّسَاءَ إِلاَّ كَرِيمٌ وَ لاَ أَهَانَ النِّسَاءَ إِلاَّ لَئِيمٌ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Sizin en hayırlınız, ev halkına karşı en iyi olanınızdır, ben ev halkıma karşı en iyi olanım. Kadınlara ancak kerem sâhibi, asîl insan iyi muâmele eder. Kadınları da ancak alçak kişi horlar.

Mustesnâ, سِوَى ve غَيْرَ edatlarından sonra gelince,
Muzâfun İleyh durumunda olduğu için, MECRÛR olur:

حَضَرَ الْحَدَّادُونَ سِوَى حَدَّادٍ.	Bir demirci dışında demirciler geldi.
لاَ يَخَافُ الْوَلَدُ غَيْرَ الْأَبِ.	Çocuk babadan başkasından korkmaz.

Mustesnâ, خَلاَ حَاشَا عَدَا 'dan sonra gelince, MANSÛB veya MECRÛR olur:

فَتَحَ صَادِقٌ الْأَبْوَابَ خَلاَ وَاحِدًا.	Sâdık, biri dışında kapıları açtı.
فَتَحَ صَادِقٌ اَلْأَبْوَابَ خَلاَ وَاحِدٍ.	Sâdık, biri dışında kapıları açtı.
فَتَحَ صَادِقٌ اَلْأَبْوَابَ حَاشَا وَاحِدًا.	Sâdık, biri dışında kapıları açtı.

فَتَحَ صَادِقٌ اَلْأَبْوَابَ حَاشَا وَاحِدٍ.	Sâdık, biri dışında kapıları açtı.
فَتَحَ صَادِقٌ اَلْأَبْوَابَ عَدَا وَاحِدًا.	Sâdık, biri dışında kapıları açtı.
فَتَحَ صَادِقٌ اَلْأَبْوَابَ عَدَا وَاحِدٍ.	Sâdık, biri dışında kapıları açtı.

ALIŞTIRMALAR

Yüksek sesle okuyunuz, mustesnâ minh'in altına bir, mustesnânın altına iki çizgi çiziniz:

١- مَا أَكَلَ طَاهِرٌ إلاَّ خُبْزًا.	Tâhir ekmekten başka birşey yemedi.
٢- قَرَأَ صَادِقٌ اَلْكُتُبَ سِوَى وَاحِدٍ.	Sâdık, biri dışında kitapları okudu.
٣- فَتَحَ مَنْصُورٌ اَلنَّوَافِذَ غَيْرَ وَاحِدَةٍ.	Mansûr, biri dışında pencereleri açtı.
٤- مَا كَتَبَ خَالِدٌ إلاَّ رِسَالَةً.	Hâlid sâdece bir mektup yazdı.
٥- بَرِئَ الْمَرْضَى إلاَّ وَاحِدًا.	Biri dışında hastalar iyileşti.
٦- زُرْنَا فِي الْعِيدِ جَمِيعَ أَصْدِقَاءِنَا حَاشَا وَاحِدًا.	Bayramda, biri dışında bütün dostlarımızı ziyâret ettik.
٧- مَا مَاتَ مِنَ الْمَرْضَى إلاَّ وَاحِدٌ.	Hastalardan, biri dışında kimse ölmedi.
٨- أَزْهَرَتْ اَلْأَشْجَارُ خَلاَ وَاحِدَةٍ.	Biri dışında ağaçlar çiçek açtı.

Çizelgeden cümleler yapınız

ذَهَبَ الرِّجَالُ		وَاحِدَةً.
لَمْ يَذْهَبْ اَلْأَطْفَالُ		طَاهِرًا.
قَامَتْ اَلتِّلْمِيذَاتُ		خَالِدًا.
مَا قَرَأَ صَادِقٌ	إلاَّ	وَاحِدًا.
حَضَرَ الطَّبَّاخُونَ	غَيْرَ	صَحِيفَةً.
لا يَحْتَرِمُ التِّلْمِيذُ	سِوَى	قِصَّةً.
جَاءَ الْخَيَّاطُونَ	عَدَا	وَاحِدَةٍ.
أَغْلَقْنَا النَّوَافِذَ	حَاشَا	طَبَّاخٍ.
قَامَ التَّلاَمِيذُ	خَلاَ	خَيَّاطٍ.
		وَاحِدٍ.
		الْمُدَرِّسِ.

EV ÖDEVİ

Boş yerlere istisnâ edâtı koyunuz:

١- رَجَعَ الْعُمَّالُ إِلَى بُيُوتِهِمْ ..... عَامِلاً.

٢- ذَهَبَ الشُّبَّانُ إِلَى الْمَلْعَبِ ..... وَاحِدًا.

٣- مَرِضَتْ اَلْعَائِلَةُ ..... الْجَدَّةَ.

٤- لَمْ يَأْكُلْ اَلْأَطْفَالُ ..... وَاحِدٌ.

٥- مَا شَرِبَ الْمَرِيضُ ..... كُوبَ حَلِيبٍ.

٦- جَاءَ الطَّبَّاخُونَ ..... طَبَّاخٍ.

٧- لا يَخَافُ الْمُؤْمِنُ ..... الْخَالِقِ.

٨- زُرْنَا جَمِيعَ الْأَقْرِبَاءِ ..... الْعَمَّةِ.

الْعُمَّالُ işçiler	لا يَخَافُ korkmaz	اَلْعَمَّةُ hala	زُرْنَا ziyaret ettik
اَلشُّبَّانُ gençler	اَلْخَالِقُ Yaradan	قَرِيبٌ ج أَقْرِبَاءُ	akraba

Diyelik Mef'ûlu اَلْمَفْعُولُ لِأَجْلِهِ

دَخَلَ الْمُدَرِّسُ الصَّفَّ. فَقَامَ التَّلاَمِيذُ **اِحْتِرَامًا** لَهُ. سَلَّمَ الْمُدَرِّسُ عَلَى التَّلاَمِيذِ. وَ رَدَّ التَّلاَمِيذُ السَّلاَمَ عَلَيْهِ **اِتِّبَاعًا** لِأَمْرِ اللَّهِ بِرَدِّ التَّحِيَّةِ. ثُمَّ جَلَسَ التَّلاَمِيذُ.

شَرَحَ الْمُدَرِّسُ دَرْسًا جَدِيدًا. ثُمَّ دَعَا قَاسِمًا إِلَى السَّبُّورَةِ. وَ سَأَلَهُ الْمُدَرِّسُ بَعْضَ الْأَسْئِلَةِ **اِخْتِبَارًا** لِفَهْمِهِ. فَأَجَابَ قَاسِمٌ عَنِ الْأَسْئِلَةِ. فَمَدَحَهُ الْمُدَرِّسُ **تَشْجِيعًا** لَهُ.

Öğretmen sınıfa girdi. Öğrenciler, ona saygı için kalktı. Öğretmen öğrencilere selâm verdi. Öğrenciler, Allah'ın selâma karşılık verilmesine ilişkin buyruğuna uymak için, selâma karşılık verdi. Sonra öğrenciler oturdu.

Öğretmen yeni bir ders anlattı. Sonra Kasım'ı tahtaya çağırdı. Öğretmen, anlayışını yoklamak için ona bâzı sorular sordu. Kasım, soruları yanıtladı. Öğretmen, yüreklendirmek için onu öğdü.

SORULAR VE CEVAPLAR

Sınıfa kim girdi?	١- مَنْ دَخَلَ الصَّفَّ؟
Sınıfa öğretmen girdi.	١- دَخَلَ الْمُدَرِّسُ الصَّفَّ.
Öğrenciler, öğretmene saygı olsun diye ne yaptı?	٢- مَاذَا فَعَلَ التَّلَامِيذُ اِحْتِرَامًا لِلْمُدَرِّسِ؟
Öğrenciler, öğretmene saygı için kalktı.	٢- قَامَ التَّلَامِيذُ اِحْتِرَامًا لِلْمُدَرِّسِ.
Öğretmen ne yaptı?	٣- مَاذَا فَعَلَ الْمُدَرِّسُ؟
Öğretmen, öğrencilere selâm verdi.	٣- سَلَّمَ الْمُدَرِّسُ عَلَى التَّلَامِيذِ.
Öğretmen, onlara selâm vermek için ne dedi?	٤- مَاذَا قَالَ الْمُدَرِّسُ تَسْلِيمًا عَلَيْهِم؟
Öğretmen, öğrencilere 'selâm size' dedi.	٤- قَالَ الْمُدَرِّسُ لِلتَّلَامِيذِ: "اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ."
Öğrenciler, öğretmenin selâmına nasıl karşılık verdi?	٥- كَيْفَ رَدَّ التَّلَامِيذُ السَّلَامَ عَلَى الْمُدَرِّسِ؟
Öğrenciler öğretmenin selâmına, 'size de selâm olsun' diyerek karşılık verdi.	٥- رَدَّ التَّلَامِيذُ السَّلَامَ عَلَى الْمُدَرِّسِ قَائِلِينَ: "وَ عَلَيْكُمُ السَّلَامُ."
Sonra öğretmen ne yaptı?	٦- ثُمَّ مَاذَا فَعَلَ الْمُدَرِّسُ؟
Sonra, öğretmen yeni bir ders anlattı.	٦- ثُمَّ شَرَحَ الْمُدَرِّسُ دَرْسًا جَدِيدًا.
Öğretmen Kasım'ı tahtaya niçin çağırdı?	٧- لِمَاذَا دَعَا الْمُدَرِّسُ قَاسِمًا إِلَى السَّبُّورَةِ؟
Onu, anlayışını sınamak için çağırdı.	٧- دَعَاهُ اِخْتِبَارًا لِفَهْمِهِ.

٨- هَلْ نَجَحَ قَاسِمٌ فِي الِامْتِحَانِ الشَّفَوِيِّ؟	Kasım, sözlü sınavı başardı mı?
٨- نَعَمْ، نَجَحَ قَاسِمٌ فِي الِامْتِحَانِ الشَّفَوِيِّ.	Evet, Kasım sözlü imtihanı başardı.
٩- وَ مَاذَا فَعَلَ الْمُدَرِّسُ؟	Öğretmen ne yaptı?
٩- مَدَحَ الْمُدَرِّسُ قَاسِمًا.	Öğretmen Kasım'ı öğdü.
١٠- لِمَاذَا مَدَحَ الْمُدَرِّسُ قَاسِمًا؟	Öğretmen, Kasım'ı niçin öğdü?
١٠- مَدَحَهُ الْمُدَرِّسُ تَشْجِيعًا لَهُ.	Öğretmen onu, yüreklendirmek için öğdü.

Ezberleyiniz:

مَنْ يَقُمْ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيْمَانًا وَ اِحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ.

(حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Kim Kadir Gecesi'ni inancı sebebiyle ve
sırf Allah rızâsı için ihyâ ederse geçmiş günahları bağışlanır.

مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَ احْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ.

(حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Kim Ramazan'ı inancı sebebiyle ve
Allah rızâsı için oruçlu geçirirse geçmiş günahları bağışlanır.

el-Mef'ûlu Lieclih (Diyelik Mef'ûlu), Mansûb bir Masdardır,
Fiilin oluş sebebini (ne diye olduğunu) anlatır.

قَامَ التِّلَامِيذُ اِحْتِرَامًا لِلْمُدَرِّسِ.

ALIŞTIRMALAR

Yüksek sesle okuyunuz ve Diyelik Mef'ûllerinin altını çiziniz:

١- يَسْتَمِعُ الْمَرِيضُ إِلَى الطَّبِيبِ رَجَاءَ الشِّفَاءِ.

Hasta, hekimi, şifâ umduğu için dinler.

٢- هَرَبَ الْعَدُوُّ خَوْفًا مِنَ الْمَوْتِ.

Düşman, ölümden korktuğu için kaçtı.

٣- تَصَدَّقَ مَحْمُودٌ عَلَى السَّائِلِ أَمَلاً فِي الثَّوَابِ.

Mahmûd, dilenciye sevap umduğu için sadaka verdi.

٤- قُلْتُ لَهُ ذَلِكَ اِخْتِبَارًا لِفَهْمِهِ.

Ona, bunu anlayışını sınamak için söyledim.

٥- جَدَّ حَامِدٌ فِي الدَّرْسِ اِكْتِسَابًا لِلْعِلْمِ.

Hâmid, bilgi kazanmak için derse çalıtşı.

٦- يَذْهَبُ الطَّلَبَةُ إِلَى الْجَامِعَةِ طَلَبًا لِلْعِلْمِ.

Öğrenciler üniversiteye bilgi istedikleri için gider.

٧- سَجَنَ الْقَاضِي اَلْمُجْرِمَ عِقَابًا لَهُ.

Hâkim, cezâlandırmak için suçluyu hapsetti.

٨- نَصَحَ ا لْأَبُ وَلَدَهُ تَهْذِيبًا لَهُ.

Baba, oğluna, onu terbiye etmek için öğüt verdi.

٩- دَفَنَ الْبَخِيلُ دَنَانِيرَهُ حِفْظًا لَهَا.

Cimri, dînarlarını, korumak için gömdü.

١٠- يَفْعَلُ الْمُؤْمِنُ جَمِيعَ أَفْعَالِهِ إِرْضَاءً لِلَّهِ.

Mü'min, bütün işlerini Allah'ı râzı etmek için yapar.

١١- كَذَبَ الطِّفْلُ مَخَافَةَ الْعِقَابِ.

Çocuk, cezâdan korktuğu için yalan söyledi.

Çizelgeden cümleler yapınız

جَلَسَ	التِّلْمِيذُ	خَوْفًا	مِنَ التَّعَبِ.
قَامَ	الْوَلَدُ	طَلَبًا	لِلْمُدَرِّسِ.
نَامَ	الْمَرِيضُ	اِحْتِرَامًا	لِلرَّاحَةِ.
	اَلْمُتْعَبُ		لِأَبِيهِ.

EV ÖDEVİ

Boş yerlere aşağıdaki kelimeleri koyunuz:

١- يَجْلِسُ الْمُسَافِرُ ..... الرَّاحَةَ.

٢- يَذْهَبُ الطَّالِبُ إِلَى الْجَامِعَةِ ..... لِلْعِلْمِ.

٣- هَرَبَ الْمُجْرِمُ ..... مِنَ الْعِقَابِ.

٤- مَدَحَ الْمُدَرِّسُ التِّلْمِيذَ ..... لَهُ.

٥- سَأَلْتُهُ هَذَا السُّؤَالَ ..... لِفَهْمِهِ.

٦- قَامَ سَلِيمٌ ..... لِحَمِيهِ.

٧- أَطْعَمَ صَادِقٌ الضَّيْفَ ..... لَهُ.

٨- نَصَحَ الْمُدَرِّسُ التَّلَامِيذَ ..... لَهُمْ.

تَهْذِيبًا / إِكْرَامًا / اِحْتِرَامًا / طَلَبًا / خَوْفًا / تَشْجِيعًا / اِخْتِبَارًا

اَلْجَامِعَةُ üniversite	اَلْمُسَافِرُ yolcu	تَهْذِيبٌ terbiye etmek

Mansûb Muzâri اَلْمُضَارِعُ الْمَنْصُوبُ

أُرِيدُ أَنْ أَنْجَحَ.	Başarmak istiyorum.
لَنْ تَكْذِبَ!	Yalan söylemeyeceksin!
تَشْرَبُ الْمَاءَ الْبَارِدَ، إِذَنْ تَمْرَضَ.	Soğuk suyu içiyorsun, o hâlde hastalanacaksın.
- لِمَاذَا جِئْتَ؟	Niçin geldin?
- جِئْتُ كَيْ أَتَعَلَّمَ.	Öğrenmek için geldim.

Nasb Edatları Şunlardır: أَنْ - لَنْ - إِذَنْ - كَيْ

Muzâri Fiilin önüne Nasb Edatlarından biri gelirse, Muzâri, MANSÛB olur:

يَنَامُ ← أَنْ يَنَامَ

يُرِيدُ طَاهِرٌ أَنْ يَنَامَ. — Tâhir, uyumak istiyor.

أَجْلِسُ ← لَنْ أَجْلِسَ

لَنْ أَجْلِسَ فِي مَجْرَى الْهَوَاءِ. — Cereyanlı yerde oturmayacağım.

يَفْهَمُ ← كَيْ يَفْهَمَ

يَقْرَأُ صَادِقٌ كَيْ يَفْهَمَ. — Sâdık, anlamak için okuyor.

Ezberleyiniz

أَعْطُوا الْأَجِيرَ أَجْرَهُ قَبْلَ أَنْ يَجِفَّ عَرَقُهُ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Çalıştırdığınız kişiye ücretini, teri kurumadan veriniz.

اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْفَقْرِ وَ الْقِلَّةِ وَ الذِّلَّةِ وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ أَظْلِمَ وَ أُظْلَمَ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Allah'ım, yoksulluktan, azlıktan, zilletten Sana sığınırım, zulmetmekten, zulme uğramaktan Sana sığınırım.

حَقُّ اللّٰهِ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ أَنْ يَغْتَسِلَ فِي كُلِّ سَبْعَةِ أَيَّامٍ يَوْمًا : يَغْسِلُ فِيهِ رَأْسَهُ وَ جَسَدَهُ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Allah'ın her müslümanda, yedi günde bir yıkanması hakkı vardır: O gün başını ve bedenini yıkar.

إِنَّ اللّٰهَ يَأْمُرُكُمْ اَنْ تُؤَدُّوا الْاَمَانَاتِ اِلٰى أَهْلِهَا

وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ... (اَلنِّسَاء/ ٥٨)

يَأْمُرُكُمْ size buyurur	أَنْ تُؤَدُّوا vermenizi	اَدَّى يُؤَدّي تَأْدِيَةً
تُؤَدُّونَ verirsiniz	اَلْأَمَانَاتِ emânetleri	vermek, ödemek

الْاَمَانَاتِ Sâlim muennes cem'dir, mefûlün bihtir.
Nasb hâlindedir, fetha almaz, kesrâ ile mansûbdur.

تَحْكُمُونَ hüküm verirsiniz	أَنْ تَحْكُمُوا hüküm vermenizi
بِالْعَدْلِ adalete uygun olarak, adaletle	

Muhakkak ki, Allah size emanet (ve iş)leri, mutlaka ehline (İslama göre ahlâkı sağlam, yeteneklilere) vermenizi, insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emreder.

أَجْتَهِدُ ← لَنْ أَجْتَهِدَ

تَفْشَلُ إِذَنْ تَفْشَلَ

-لَنْ أَجْتَهِدَ	Çalışmayacağım
- إِذَنْ تَفْشَلَ.	Öyleyse, başarısız olursun.

Musennâ Siygasındaki Muzâri, sondaki Nun'un düşmesiyle Mansûb olur

يَجْلِسَانِ ← أَنْ يَجْلِسَا

يُرِيدُ الْعَامِلاَنِ أَنْ يَجْلِسَا.	İki işçi oturmak istiyor.

يَذْهَبَانِ ← لَنْ يَذْهَبَا

مَحْمُودٌ وَ طَاهِرٌ مَرِيضَانِ وَ لَنْ يَذْهَبَا إِلَى الْمَدْرَسَةِ اَلْيَوْمَ.

Mahmûd ve Tâhir hastalar ve bugün okula gitmeyecekler.

يَلْحَقَانِ ← كَيْ يَلْحَقَا

سَعِيدٌ وَ خَالِدٌ يَجْرِيَانِ كَيْ يَلْحَقَا بِالْقِطَارِ.

Saîd ve Hâlid trene yetişmek için koşuyorlar.

تَأْكُلاَنِ ← إِذَنْ تَأْكُلاَ

تَذْهَبَانِ إِلَى الْبُسْتَانِ، إِذَنْ تَأْكُلاَ الثِّمَارَ.

İkiniz bostana gidiyorsunuz, öyleyse meyveler yersiniz.

ونَ ile biten Muzâri, sondaki Nun'un düşmesi ve yerine bir Elif gelmesiyle Mansûb olur:

يَذْهَبُونَ ← أَنْ يَذْهَبُوا

اَلرِّجَالُ يُرِيدُونَ أَنْ يَذْهَبُوا. Adamlar gitmek istiyorlar.

تَجْلِسُونَ ← كَيْ تَجْلِسُوا

- تَفَضَّلُوا إِلَى الدَّاخِلِ كَيْ تَجْلِسُوا. Oturmak için içeriye buyurunuz.

Muhataba'nın Nasbı, sondaki Nun'un düşmesiyle olur:

تَذْهَبِينَ ← لَنْ تَذْهَبِي (hanıma:) gitmeyeceksin

ALIŞTIRMALAR

A- Yüksek sesle okuyunuz ve mansûb muzârilerin altını çiziniz:

١- يُرِيدُ صَادِقٌ أَنْ يَشْبَعَ.

Sâdık doymak istiyor.

٢- يُرِيدُ صَادِقٌ وَ طَاهِرٌ أَنْ يَسْبَحَا.

Sâdık ve Tâhir yüzmek istiyorlar.

٣- يَنْوِي النَّجَّارُونَ أَنْ يُصَلُّوا.

Marangozlar namâz kılmağa niyet ediyorlar.

٤- ذَهَبَ سَعِيدٌ إِلَى الْمَصْنَعِ كَيْ يَعْمَلَ.

Saîd çalışmak için fabrikaya gitti.

٥- ذَهَبَ السَّائِحَانِ إِلَى الْقَرْيَةِ كَيْ يَسْتَرِيحَا.

İki turist dinlenmek için köye gitti.

٦- ذَهَبَ السُّيَّاحُ إِلَى الْجَبَلِ كَيْ يَنْظُرُوا إِلَى الطَّبِيعَةِ.

Turistler, doğayı seyretmek için dağa gitti.

B- Örnekte olduğu gibi altı çizili olan ismi, mansûb muzâri yapınız:
(Masdar, isimdir; o fiilin ismidir.)

Misâl:

Târık, başarı istiyor.	يُرِيدُ طَارِقٌ اَلنَّجَاحَ.
Târık, başarmayı istiyor.	يُرِيدُ طَارِقٌ أَنْ يَنْجَحَ.

١- يُرِيدُ مَحْمُودٌ اَلتَّعَلُّمَ .

٢- يُرِيدُ طَاهِرٌ اَلذَّهَابَ إِلَى السُّوقِ.

٣- يُرِيدُ صَادِقٌ كِتَابَةَ رِسَالَةٍ.

٤-يُرِيدُ مَنْصُورٌ قِرَاءَةَ هَذَا الْكِتَابِ.

٥-يُرِيدُ صَالِحٌ اَلْعَمَلَ فِي الْمَصْنَعِ.

٦-يُرِيدُ خَالِدٌ فَهْمَ الدَّرْسِ.

٧-يُرِيدُ التِّلْمِيذُ اَلْجُلُوسَ فِي الْبَيْتِ.

٨-يُرِيدُ الرَّجُلُ النَّوْمَ.

٩- يُرِيدُ حَامِدٌ شُرْبَ الشَّايِ.

١٠- يُرِيدُ الطَّبَّاخُ طَبْخَ الطَّعَامِ.

١١- هَلْ تُرِيدُ أَكْلَ شَيْءٍ؟

C- Yüksek sesle okuyunuz:

١- يَجِبُ عَلَى الْمَرِيضِ شُرْبُ الْأَدْوِيَةِ.

يَجِبُ عَلَى الْمَرِيضِ أَنْ يَشْرَبَ الْأَدْوِيَةَ.

٢- يَجِبُ عَلَى الطِّفْلِ شُرْبُ الْحَلِيبِ.

يَجِبُ عَلَى الطِّفْلِ أَنْ يَشْرَبَ الْحَلِيبَ.

٣- هَلْ تُحِبُّ شُرْبَ الشَّايِ؟

هَلْ تُحِبُّ أَنْ تَشْرَبَ الشَّايَ؟

٤- هَلْ تُرِيدُونَ الذَّهَابَ إِلَى الْمَسْجِدِ؟

هَلْ تُرِيدُونَ أَنْ تَذْهَبُوا إِلَى الْمَسْجِدِ؟

٥- تُرِيدُ مَرْيَمُ أَكْلَ الطَّعَامِ.

تُرِيدُ مَرْيَمُ أَنْ تَأْكُلَ الطَّعَامَ.

٦- يُرِيدُ طَاهِرٌ وَ صَادِقٌ شُرْبَ عَصِيرِ بُرْتُقَالٍ.

يُرِيدُ طَاهِرٌ وَ صَادِقٌ أَنْ يَشْرَبَا عَصِيرَ بُرْتُقَالٍ.

إِذَا مَاتَ الْمُسْلِمُ شُدَّ فَكَّاهُ وَ غُمِّضَتْ عَيْنَاهُ

وَ تُوضَعُ عَلَى بَطْنِهِ حَدِيدَةٌ لِئَلاَّ يَنْتَفِخَ

وَ تُوضَعُ يَدَاهُ بِجَنْبَيْهِ وَ تُكْرَهُ قِرَاءَةُ الْقُرْآنِ عِنْدَهُ حَتَّى يُغَسَّلَ.

Müslüman ölünce (iki) çenesi bağlanır, gözleri kapatılır, şişmesin diye karnı üzerine bir demir parçası (demirden yapılmış bir şey) konur, elleri iki yanına konur, yıkanıncaya kadar yanında Kur'ân okunması mekrûhtur.

Çizelgeden cümleler yapınız

يَقْرَأُ	صَالِحٌ		يَتَعَلَّمَ.
يُرِيدُ	طَاهِرٌ		يُصَلِّيَ.
يُحَاوِلُ	سَلِيمٌ	أَنْ	يَقْرَأَ.
يَجْلِسُ	الرَّجُلُ	كَيْ	يَكْتُبَ.
يَتَوَضَّأُ	صَادِقٌ		يَسْتَرِيحَ.
	الطَّالِبُ		يَنْجَحَ.

يَتَوَضَّأُ abdest alıyor

يُحَاوِلُ teşebbüs ediyor, yapmaya çalışıyor

EV ÖDEVİ

Boş yerleri doldurunuz:

١- أَرَادَ مَحْمُودٌ اَلذَّهَابَ إِلَى الْمَحَطَّةِ.

١- أَرَادَ مَحْمُودٌ أَنْ ..... إِلَى الْمَحَطَّةِ.

٢- أَرَادَ مَحْمُودٌ وَ طَاهِرٌ اَلذَّهَابَ إِلَى الْمَحَطَّةِ.

٢- أَرَادَ مَحْمُودٌ وَ طَاهِرٌ أَنْ ..... إِلَى الْمَحَطَّةِ.

٣- أَرَادَ الْأَوْلادُ الذَّهَابَ إِلَى الْمَحَطَّةِ.

٣- أَرَادَ الْأَوْلادُ أَنْ ..... إِلَى الْمَحَطَّةِ.

٤- أَرَادَتْ زَيْنَبُ الذَّهَابَ إِلَى الْمَحَطَّةِ.

٤- أَرَادَتْ زَيْنَبُ أَنْ .....إِلَى الْمَحَطَّةِ.

٥- أَرَادَتْ زَيْنَبُ وَ مَرْيَمُ الذَّهَابَ إِلَى الْمَحَطَّةِ.

٥- أَرَادَتْ زَيْنَبُ وَ مَرْيَمُ أَنْ ..... إِلَى الْمَحَطَّةِ.

٦- أَرَادَتْ اَلْبَنَاتُ الذَّهَابَ إِلَى الْمَكْتَبَةِ.

٦- أَرَادَتْ اَلْبَنَاتُ أَنْ ..... إِلَى الْمَكْتَبَةِ.

Munâda اَلْمُنَادَى

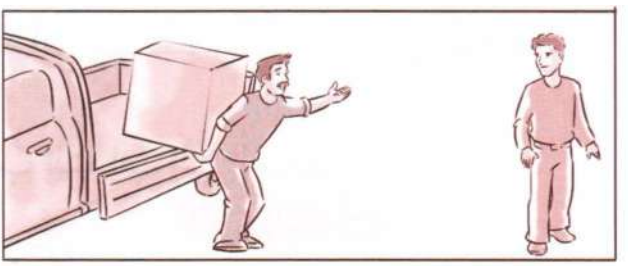

يَا طَاهِرُ، تَفَضَّلْ!

Ey Tâhir, buyur!

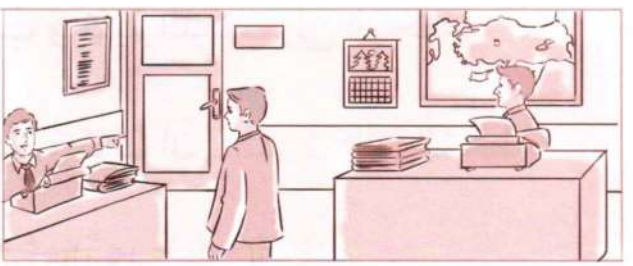
يَا رَجُلاَنِ، تَفَضَّلا!

Ey iki adam buyrun!

يَا عَبْدَ اللَّهِ، أَعِنِّى!

Ey Allah'ın kulu, bana yardım et!

يَا مُوَظَّفًا! أُرِيدُ مُقَابَلَةَ الْمُدِيرِ.

Ey (herhangi bir) memur, müdürle görüşmek istiyorum.

Nidâ (ünleme) edâtları şunlardır:

يَا – أَ – آ – أَيَا – هَيَا – أَيْ – آيْ – أَيُّهَا

يَا رَجُلُ! مَاذَا تَفْعَلُ؟ Ey adam ne yapıyorsun?

يَا: حَرْفُ النِّدَاءِ رَجُلُ: munâdâ

Ünlenene, MUNÂDA denir. 1- Munâda özel isim ve Nekira ise, Merfû olur:

يَا طَاهِرُ! يَا صَادِقُ!

İsim ise veya belli bir kişi kastediliyorsa, yine merfû olur:

يَا رَجُلُ! يَا شُرْطِيُّ!

ey polis memuru! ey adam!

2-Munâda şu durumlarda Mansûb olur: a) Muzâf ise:

عَبْدُ اللَّهِ ← يَا عَبْدَ اللَّهِ!

أَبُو بَكْرٍ ← يَا أَبَا بَكْرٍ!

ذُو الْجَلَالِ وَ الإِكْرَامِ

يَا ذَا الْجَلَالِ وَ الإِكْرَامِ!

رَسُولُ اللَّهِ ← يَا رَسُولَ اللَّهِ!

عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَجُلاً مِنَ الْيَهُودِ قَالَ لَهُ: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ ، آيَةٌ فِي كِتَابِكُمْ تَقْرَؤُونَهَا لَوْ عَلَيْنَا مَعْشَرَ الْيَهُودِ نَزَلَتْ، لَاتَّخَذْنَا ذَلِكَ الْيَوْمَ عِيدًا. قَالَ: أَيُّ آيَةٍ هِيَ؟ قَالَ: اَلْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَ أَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَ رَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا. فَقَالَ عُمَرُ: قَدْ عَرَفْنَا ذَلِكَ الْيَوْمَ وَ الْمَكَانَ الَّذِي نَزَلَتْ فِيهِ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ وَ هُوَ بِعَرَفَةَ يَوْمَ جُمُعَةٍ.

Hattâb oğlu Ömer R.A.'dan nakledilmiştir ki: Yahudilerden bir adam ona dedi: Ey Mü'minlerin Emîri, Kitabınızda okumakta olduğunuz bir âyet var ki, eğer biz Yahudi topluluğuna inmiş olsaydı o günü bayram edinirdik. Hz. Ömer dedi: O hangi âyettir? Yahudi dedi: Bugün size dininizi kemâle erdirdim ve size olan nimetimi tamamladım, size din olarak İslâm'dan râzı oldum. Hz. Ömer dedi: Nebî Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e o âyetin indiği o günü ve mekânı biliyoruz, O, Arafatta iken Cuma günü bu âyet nâzil olmuştur.

b) Belli bir kişi kasdedilmemiş ise:

يَا مُوَظَّفًا! Ey (herhangi bir) memur!

يَا تِلْمِيذًا! Ey (herhengi bir) öğrenci!

Tenbîh:

Belli bir şahıs kastedilmişse, Munâda Merfû olur:

يَا مُوَظَّفُ! Ey (belli) memur!

يَا تِلْمِيذُ! Ey öğrenci!

3-Munâda, اَلْ ile Ma'rife ise, Nidâ Harfi ile Munâda arasına أَيُّهَا veya أَيَّتُهَا girer:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ! يَا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ!

يَا أَيَّتُهَا الْمُؤْمِنَاتُ!

يَا أَيَّتُهَا الْمُسْلِمَاتُ!

يَا أَيَّتُهَا الْبِنْتُ!

ALIŞTIRMALAR

A- Nidâ edâtının altına bir çizgi, Munâdanın altına iki çizgi çiziniz:

١- يَا سَعِيدُ ! اِفْتَحْ اَلْبَابَ. — Ey Saîd, kapıyı aç.

٢- أَيَا أُمُّ ! سَاعِدِينِي. — Ey anne, bana yardım et.

٣- أَيْ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ! أَيْنَ الْكِتَابُ؟ — Abdullahın babası, kitap nerede?

٤- أَيُّهَا التَّلاَمِيذُ ! اُكْتُبُوا التَّمْرِينَ. — Öğrenciler, alıştırmayı yazınız.

٥- أَ سَلِيمُ ! اِذْهَبْ إِلَى السُّوقِ. — Selîm, pazara git.

Ezberleyiniz:

اَللَّهُمَّ رَبَّ النَّاسِ مُذْهِبَ الْبَأْسِ اِشْفِ، أَنْتَ الشَّافِي،
لاَ شَافِيَ إِلاَّ أَنْتَ، اِشْفِ شِفَاءً لاَ يُغَادِرُ سُقْمًا. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Allahım! insanların Rabbi, zorluğu giderici, şifâ ver, Şifâ Verici Sen'sin, Sen'den başka şifâ verici yoktur, hastalık bırakmayacak şekilde şifâ ver.

Çizelgeden cümleler yapınız

يَا	اَلْأَوْلاَدُ	اِفْتَحْ	اَلطَّعَامَ.
أَيَا	سَلِيمُ	كُلُوا	دَرْسَكَ.
أَيْ	تِلْمِيذًا	اُكْتُبْ	اَلْبَابَ.
أَيُّهَا	طَاهِرُ	اِقْرَأْ	اَلرِّسَالَةَ.
	خَالِدُ	أَغْلِقْ	كِتَابَكَ.

EV ÖDEVİ

A- Boş yerleri doldurunuz:

١- يَا طَاهِرُ ! ..... اَلنَّافِذَةَ. ٢- يَا خَدِيجَةُ ! ..... النَّافِذَةَ.

٣- يَا تِلْمِيذَانِ ! ..... اَلنَّافِذَةَ. ٤- يَا تِلْمِيذَتَانِ ! ..... النَّافِذَةَ.

٥- يَا تَلاَمِيذُ ! ..... النَّافِذَةَ. ٦- يَا تِلْمِيذَاتُ! ..... النَّافِذَةَ.

B- Boş yerleri doldurunuz:

- يا ..... الناسُ ! أُعْبُدُوا رَبَّكُمْ اَلَّذِى خَلَقَكُمْ.
- يا ..... الْمُؤْمِناتُ ! قُمْنَ بِتربِيَةِ أَطْفَالِكُنَّ .... فِيهِمْ أَمَلاً كَبِيرًا.
- يا ..... اللَّهِ ! لِمَاذا تُهْمِلُ واجِبَاتِكَ؟
- ..... عَبْدَ اللَّهِ ! خُذْ بِيَدِى و احْمِلْ حَقِيبَتِي مِنْ فَضْلِكَ.
- ..... تِلْمِيذًا ! أَيْنَ الْمَدْرَسَةُ؟
- يا أَيُّهَا الْمُوَظَّفُونَ ! لاَ تُعَسِّرُوا ..... .

أُعْبُدُوا tapınız! ibâdet ediniz!	رَبَّى يُرَبِّي تَرْبِيَةً yetiştirmek, terbiye etmek
قَامَ بِـ... ...i yapmak	أَمَلٌ ümit
أَهْمَلَ يُهْمِلُ إِهْمَلاً ihmâl etmek	وَاجِبٌ ج وَاجِبَاتٌ görev
مِنْ فَضْلِكَ lütfen	أَمْرٌ ج أُمُورٌ iş
لاَ تُعَسِّرُوا güçleştirmeyiniz!	أَمَةٌ kadın köle, kul
مُوَظَّفٌ ج مُوَظَّفُونَ memur	عَبْدٌ erkek köle, kul

اَلْعَدَدُ ١٠٠ - ..... Sayı 100-.....

اَلْمُذَكَّرُ		اَلْمُؤَنَّثُ
مِائَتَانِ	٢٠٠	İki yüz
مِائَتَا كِتَابٍ İki yüz kitap		مِائَتَا مِسْطَرَةٍ İki yüz cedvel
ثَلَاثُمِائَةٍ	٣٠٠	Üç yüz
ثَلَاثُمِائَةِ كِتَابٍ Üç yüz kitap		ثَلَاثُمِائَةِ مِسْطَرَةٍ Üç yüz cedvel
أَرْبَعُمِائَةٍ	٤٠٠	Dört yüz
خَمْسُمِائَةٍ	٥٠٠	Beş yüz
سِتُّمِائَةٍ	٦٠٠	Altı yüz
سَبْعُمِائَةٍ	٧٠٠	Yedi yüz
ثَمَانِمِائَةٍ	٨٠٠	Sekiz yüz
تِسْعُمِائَةٍ	٩٠٠	Dokuz yüz
أَلْفٌ	١٠٠٠	Bin

أَلْفُ كِتَابٍ		أَلْفُ مِسْطَرَةٍ
Bin kitap		Bin cedvel
أَلْفَانِ	٢٠٠٠	İki bin
أَلْفَا كِتَابٍ		أَلْفَا مِسْطَرَةٍ
İki bin kitap		İki bin cedvel
ثَلاَثَةُ آلاَفٍ	٣٠٠٠	Üç bin
أَرْبَعَةُ آلافٍ	٤٠٠٠	Dört bin
خَمْسَةُ آلافٍ	٥٠٠٠	Beş bin
سِتَّةُ آلافٍ	٦٠٠٠	Altı bin
سَبْعَةُ آلافٍ	٧٠٠٠	Yedi bin
ثَمَانِيَةُ آلافٍ	٨٠٠٠	Sekiz bin
تِسْعَةُ آلافٍ	٩٠٠٠	Dokuz bin
عَشَرَةُ آلاَفٍ	١٠٠٠٠	On bin

عَشَرَةُ آلاَفِ كِتَابٍ On bin kitap		
عِشْرُونَ أَلْفًا	٢٠٠٠٠	Yirmi bin
ثَلاَثُونَ أَلْفًا	٣٠٠٠٠	Otuz bin
أَرْبَعُونَ أَلْفًا	٤٠٠٠٠	Kırk bin
خَمْسُونَ أَلْفًا	٥٠٠٠٠	Elli bin

سِتُّونَ أَلْفًا	٦٠ ٠٠٠	Altmış bin
سَبْعُونَ أَلْفًا	٧٠ ٠٠٠	Yetmiş bin
ثَمَانُونَ أَلْفًا	٨٠ ٠٠٠	Seksen bin
تِسْعُونَ أَلْفًا	٩٠ ٠٠٠	Doksan bin
مِائَةُ أَلْفٍ	١٠٠ ٠٠٠	Yüz bin
مِائَةُ أَلْفِ كِتَابٍ		Yüz bin kitap
مِائَتَا أَلْفٍ	٢٠٠ ٠٠٠	İki yüz bin
مِائَتَا أَلْفِ كِتَابٍ	İki yüz bin kitap	
ثَلَاثُمِائَةِ أَلْفٍ	٣٠٠ ٠٠٠	Üç yüz bin
أَرْبَعُمِائَةِ أَلْفٍ	٤٠٠ ٠٠٠	Dört yüz bin
خَمْسُمِائَةِ أَلْفٍ	٥٠٠ ٠٠٠	Beş yüz bin
سِتُّمِائَةِ أَلْفٍ	٦٠٠ ٠٠٠	Altı yüz bin
سَبْعُمِائَةِ أَلْفٍ	٧٠٠ ٠٠٠	Yedi yüz bin
ثَمَانِمِائَةِ أَلْفٍ	٨٠٠ ٠٠٠	Sekiz yüz bin
تِسْعُمِائَةِ أَلْفٍ	٩٠٠ ٠٠٠	Dokuz yüz bin
تِسْعُمِائَةِ أَلْفِ كِتَابٍ	Dokuz yüz bin kitap	
أَلْفُ أَلْفٍ / مَلْيُون	Milyon	

OKUMA PARÇASI

زَكَاةُ الْغَنَمِ

١- لَيْسَ فِي أَقَلَّ مِنْ أَرْبَعِينَ مِنَ الْغَنَمِ زَكَاةٌ.

٢- فَإِذَا بَلَغَتْ أَرْبَعِينَ فَفِيهَا شَاةٌ إِلَى مِائَةٍ وَ عِشْرِينَ.

٣- فَإِذَا بَلَغَتْ مِائَةً وَ عِشْرِينَ فَفِيهَا شَاتَانِ إِلَى مِائَتَيْنِ.

٤- فَإِذَا بَلَغَتْ وَاحِدَةً وَ مِائَتَيْنِ فَفِيهَا ثَلاَثُ شِيَاهٍ إِلَى أَرْبَعِمِائَةٍ.

٥- فَإِذَا بَلَغَتْ أَرْبَعَمِائَةٍ فَفِيهَا أَرْبَعُ شِيَاهٍ.

٦- ثُمَّ فِي كُلِّ مِائَةٍ شَاةٌ.

٧- وَ الْمَعْزُ وَ الضَّأْنُ سَوَاءٌ. وَ يُؤْخَذُ الثَّنِيُّ فِي زَكَاتِهَا، لاَ الْجَذَعُ.

DAVARIN ZEKÂTI

1- Kırk baştan az olan koyunlar (ve keçiler) için zekât vermek gerekmez.

2- Kırka ulaşınca, sayı yüz yirmi oluncaya kadar bir koyun verilir.

3- Yüz yirmiden iki yüze kadar iki koyun verilir.

4- İki yüz birden dört yüze kadar için üç koyun zekât olarak verilir.

5- Dört yüz baş koyun için dört koyun zekât olarak verilir.

6- Sonra her yüz baş için bir koyun verilir.

7- Keçiler ve koyunlar (zekât bakımından) aynıdır. Keçiler için bir yaşını doldurmuş olan oğlaklar (zekât olarak) alınır, bir yaşını doldurmamış olan değil.

غَنَمٌ (cins ismi) koyun, keçi cinsinden küçükbaş hayvan sürüsü (davar),

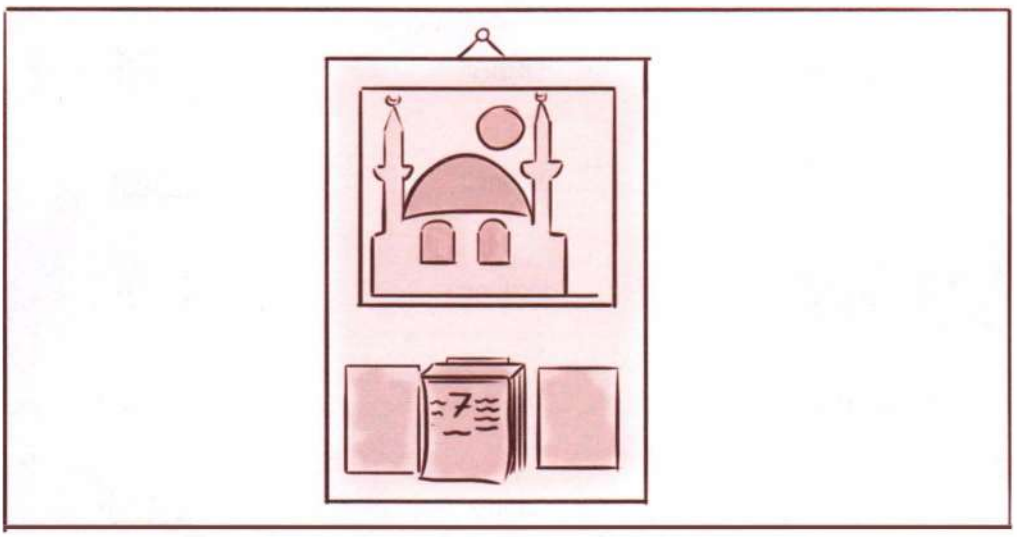
kelimenin bu kökten tekili yoktur, çoğulu أَغْنَامٌ gelir.

ضَأْنٌ koyun (cinsi); tek koyun: ضَائِنٌ : erkeç (erkekliği olmayan koç) dişi koyun, ضَائِنَةٌ

لَحْمُ ضَأْنٍ veya لَحْمٌ ضَأْنٌ koyun eti (her iki şekilde kullanılır)

شَاةٌ ج شِيَاهٌ koyun	كَبْشٌ ج أَكْبَاشٌ koç
مَعْزٌ keçiler	مَاعِزٌ keçi

Sıra Sayıları اَلْأَعْدَادُ التَّرْتِيبِيَّةُ

اَلْيَوْمُ **الْأَوَّلُ** مِنَ الْأُسْبُوعِ هُوَ يَوْمُ **الْأَحَدِ**. يَوْمُ الْأَحَدِ هُوَ اَلْيَوْمُ **الْأَوَّلُ**. اَلِاثْنَيْنِ هُوَ اَلْيَوْمُ **الثَّانِي**. اَلثُّلَاثَاءُ اَلْيَوْمُ **الثَّالِثُ** مِنَ الْأُسْبُوعِ. وَ **الْأَرْبِعَاءُ** هُوَ الْيَوْمُ **الرَّابِعُ**. ثُمَّ يَأْتِي يَوْمُ **الْخَمِيسِ** وَ هُوَ اَلْيَوْمُ **الْخَامِسُ**. اَلْجُمْعَةُ هُوَ الْيَوْمُ **السَّادِسُ** وَ هُوَ يَوْمٌ مُبَارَكٌ لِلْمُسْلِمِينَ. وَ صَلَاةُ الْجُمْعَةِ فَرْضُ عَيْنٍ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ. يَوْمُ السَّبْتِ هُوَ الْيَوْمُ **السَّابِعُ** وَ الْأَخِيرُ لِلْأُسْبُوعِ.

Haftanın ilk günü pazardır, pazar günü ilk gündür. Pazartesi, ikinci gündür. Salı, haftanın üçüncü günüdür. Çarşamba, dördüncü gündür. Sonra Perşembe günü gelir, o, beşinci gündür.

Cuma, altıncı gündür ve müslümanlar için kutlu bir gündür. Cuma namâzı her müslüman için mutlaka yerine getirilmesi gereken bir farzdır. Cumartesi günü yedinci gündür ve haftanın son günüdür.

Sıra Sayısı: ilk manâsına gelen اَلْأَوَّلُ ve اَلْأُولَى dışındakileri فَاعِلٌ vezninde olur.

اَلْمُذَكَّرُ		اَلْمُؤَنَّثُ
اَلْأَوَّلُ	ilk	اَلْأُولَى
اَلثَّانِي	ikinci	اَلثَّانِيَةُ
اَلثَّالِثُ	üçüncü	اَلثَّالِثَةُ
اَلرَّابِعُ	dördüncü	اَلرَّابِعَةُ
اَلْخَامِسُ	beşinci	اَلْخَامِسَةُ
اَلسَّادِسُ	altıncı	اَلسَّادِسَةُ
اَلسَّابِعُ	yedinci	اَلسَّابِعَةُ
اَلثَّامِنُ	sekizinci	اَلثَّامِنَةُ
اَلتَّاسِعُ	dokuzuncu	اَلتَّاسِعَةُ
اَلْعَاشِرُ	onuncu	اَلْعَاشِرَةُ

اَلتِّلْمِيذُ الْأَوَّلُ	ilk öğrenci	اَلتِّلْمِيذَةُ الْأُولَى
اَلتِّلْمِيذُ الثَّانِي	ikinci öğrenci	اَلتِّلْمِيذَةُ الثَّانِيَةُ

شُهُورُ السَّنَةِ الْقَمَرِيَّةُ Kamerî Yılın ayları

اَلْمُحَرَّمُ هُوَ الشَّهْرُ الْأَوَّلُ مِنَ الشُّهُورِ الْقَمَرِيَّةِ.

Muharrem, kamerî aylardan ilk aydır.

صَفَرُ هُوَ الشَّهْرُ الثَّانِي مِنَ الشُّهُورِ الْقَمَرِيَّةِ.

رَبِيعٌ اَ لْأَوَّلُ هُوَ الشَّهْرُ الثَّالِثُ مِنَ الشُّهُورِ الْقَمَرِيَّةِ.

رَبِيعٌ اَلثَّانِي هُوَ الشَّهْرُ الرَّابِعُ مِنَ الشُّهُورِ الْقَمَرِيَّةِ.

جُمَادَى الْأُولَى هُوَ الشَّهْرُ الْخَامِسُ مِنَ الشُّهُورِ الْقَمَرِيَّةِ.

جُمَادَى الْآخِرَةُ هُوَ الشَّهْرُ السَّادِسُ .

رَجَبٌ هُوَ الشَّهْرُ السَّابِعُ مِنَ الشُّهُورِ الْقَمَرِيَّةِ.

شَعْبَانُ هُوَ الشَّهْرُ الثَّامِنُ مِنَ الشُّهُورِ الْقَمَرِيَّةِ.

رَمَضَانُ هُوَ الشَّهْرُ التَّاسِعُ مِنَ الشُّهُورِ الْقَمَرِيَّةِ.

شَوَّالٌ اَلشَّهْرُ الْعَاشِرُ مِنَ الشُّهُورِ الْقَمَرِيَّةِ.

ذُو الْقَعْدَةِ اَلشَّهْرُ الْحَادِيَ عَشَرَ .

ذُو الْحِجَّةِ هُوَ الشَّهْرُ الثَّانِيَ عَشَرَ مِنَ الشُّهُورِ الْقَمَرِيَّةِ.

Zulhicce, kamerî aylardan onikinci aydır.

فُصُولُ السَّنَةِ :	Yılın mevsimleri
اَلرَّبِيعُ هُوَ الْفَصْلُ الْأَوَّلُ مِنَ السَّنَةِ.	Bahar, yılın ilk mevsimidir.
اَلصَّيْفُ اَلْفَصْلُ الثَّانِي.	Yaz, ikinci mevsimdir.
وَ الْخَرِيفُ اَلْفَصْلُ الثَّالِثُ.	Güz, üçüncü mevsimdir.
اَلشِّتَاءُ هُوَ الْفَصْلُ الرَّابِعُ مِنَ السَّنَةِ.	Kış, yılın dördüncü mevsimidir.

OKUMA PARÇASI

اَلْمَاءُ الْقَلِيلُ إِذَا شَرِبَ مِنْهُ حَيَوَانٌ يَكُونُ عَلَى أَرْبَعَةِ أَقْسَامٍ، وَ يُسَمَّى سُؤْرًا :

اَلْأَوَّلُ : طَاهِرٌ مُطَهِّرٌ ؛ وَ هُوَ : مَا شَرِبَ مِنْهُ آدَمِيٌّ أَوْ فَرَسٌ أَوْ مَا يُؤْكَلُ لَحْمُهُ.

وَ الثَّانِي : نَجِسٌ، لا يَجُوزُ اِسْتِعْمَالُهُ؛ وَ هُوَ: مَا شَرِبَ مِنْهُ الْكَلْبُ أَوْ اَلْخِنْزِيرُ أَوْ شَيْءٌ مِنْ سِبَاعِ الْبَهَائِمِ كَالْفَهْدِ وَ الذِّئْبِ.

وَ الثَّالِثُ : مَكْرُوهٌ اِسْتِعْمَالُهُ مَعَ وُجُودِ غَيْرِهِ؛ وَ هُوَ: سُؤْرُ الْهِرَّةِ وَ الدَّجَاجَةِ الْمُخَلَّاةِ وَ سِبَاعِ الطَّيْرِ كَالصَّقْرِ وَ الشَّاهِينِ وَ الْحِدَأَةِ وَ كَالْفَأْرَةِ، لاَ اَلْعَقْرَبِ.

وَ الرَّابِعُ : مَشْكُوكٌ فِي طَهُورِيَّتِهِ؛ وَ هُوَ : سُؤْرُ الْبَغْلِ وَ الْحِمَارِ.
فَإِنْ لَمْ يَجِدْ غَيْرَهُ تَوَضَّأَ بِهِ وَ تَيَمَّمَ، ثُمَّ صَلَّى.

Az miktarda olan sudan bir canlı içerse (artan su) dört kısma ayrılır ve artık adını alır:

1- Artık hem temizdir hem de temizleyicidir. Bu, insanın, atın veya eti yenen hayvanın içtiği ve ondan arta kalan sudur.

2- Pistir, kullanılması câiz değildir. Bu, köpeğin, domuzun, pars ve kurt gibi yırtıcı hayvanların içtiği ve onlardan artan sudur.

3- Başka (temiz) suyun varlığı hâlinde kullanılması mekrûh olan sudur. Bu, kedinin, başıboş bırakılmış tavuğun, doğan, şahin, çaylak gibi yırtıcı kuşların, fâre ve benzerlerinin arttırdığı sudur. Akrebin artığı değil.

4- Temizliği şüpheli su: Katır ve eşeğin artığı olan sudur. Kişi eğer başka su bulamazsa bu artık su ile abdest alır, bir de teyemmüm eder sonra namâz kılar.

OKUMA PARÇASI

- كَمِ السَّاعَةُ؟	١،٠٠	- اَلسَّاعَةُ اَلْوَاحِدَةُ.
- كَمِ السَّاعَةُ؟	٢،٠٠	- اَلسَّاعَةُ الثَّانِيَةُ.
- كَمِ السَّاعَةُ؟	٣،٠٠	- اَلسَّاعَةُ الثَّالِثَةُ.
- كَمِ السَّاعَةُ؟	٤،٠٠	- اَلسَّاعَةُ الرَّابِعَةُ بِالضَّبْطِ.
- كَمِ السَّاعَةُ؟	٥،٠٠	- اَلسَّاعَةُ الْخَامِسَةُ.
- كَمِ السَّاعَةُ؟	٦،٠٠	- اَلسَّاعَةُ السَّادِسَةُ بِالضَّبْطِ.
-كَمِ السَّاعَةُ؟	٧،١٠	- اَلسَّاعَةُ السَّابِعَةُ وَ عَشْرُ دَقَائِقَ.
-كَمِ السَّاعَةُ؟	٨،٢٠	- اَلسَّاعَةُ الثَّامِنَةُ وَ الثُّلْثُ.
-كَمِ السَّاعَةُ؟	٩،١٥	- اَلسَّاعَةُ التَّاسِعَةُ وَ الرُّبْعُ.
-كَمِ السَّاعَةُ؟	١٠،٢٥	- اَلسَّاعَةُ الْعَاشِرَةُ وَ خَمْسٌ وَ عِشْرُونَ دَقِيقَةً.
- كَمِ السَّاعَةُ؟	١٠،٣٥	- اَلسَّاعَةُ الْحَادِيَةَ عَشْرَةَ إلاَّ خَمْسًا وَ عِشْرِينَ دَقِيقَةً.
- كَمِ السَّاعَةُ؟	١١،٥٥	- اَلسَّاعَةُ الثَّانِيَةَ عَشْرَةَ إلاَّ خَمْسَ دَقَائِقَ.

بِالضَّبْطِ tam tamına	ثُلُثٌ üçte bir	رُبْعٌ çeyrek, dörtte bir

أَوْقَاتُ الْيَوْمِ : Günün vakitleri

اَلْفَجْرُ	tan	- فَجْرًا	
اَلصُّبْحُ	sabâh, öğleden önce	- صَبَاحًا	قَبْلَ الظُّهْرِ
اَلظُّهْرُ	öğle	- ظُهْرًا	
اَلْعَصْرُ	ikindi, öğleden sonra	- عَصْرًا	بَعْدَ الظُّهْرِ
اَلْمَسَاءُ	akşam	- مَسَاءً	
اَللَّيْلُ	gece	- لَيْلاً	

اَلْكُسُورُ :

رُبْعٌ	١/٤	ثُلْثٌ	١/٣	نِصْفٌ	١/٢
خُمْسٌ	١/٥	سُدْسٌ	١/٦	سُبْعٌ	١/٧
ثُمْنٌ	١/٨	تُسْعٌ	١/٩	عُشْرٌ	١/١٠
رُبْعُ خُمْسٍ	١/٢٠	خُمْسُ سُدْسٍ	١/٣٠	ثُمْنُ رُبْعٍ	١/٣٢

Ezberleyiniz

اَلْاِقْتِصَادُ فِي النَّفَقَةِ نِصْفُ الْمَعِيشَةِ وَ التَّوَدُّدُ إِلَى النَّاسِ نِصْفُ الْعَقْلِ وَ حُسْنُ السُّؤَالِ نِصْفُ الْعِلْمِ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Masrafta iktisâd, geçimin yarısıdır, insanlarla hoş geçinmek (sevimlilik) aklın yarısıdır ve güzel soru sormak bilginin yarısıdır.

EV ÖDEVİ

اُكْتُبْ بِالْكَلِمَاتِ : Yazıyla gösteriniz

١- اَلسَّاعَةُ ٨،٤٠ اَلسَّاعَةُ اَلتَّاسِعَةُ إِلاَّ الثُّلُثَ.

٢- اَلسَّاعَةُ ٩،٠٠

٣- اَلسَّاعَةُ ١١،٠٠

٤- اَلسَّاعَةُ ١١،٠٥

٥- اَلسَّاعَةُ ١١،١٠

٦- اَلسَّاعَةُ ١١،١٥

٧- اَلسَّاعَةُ ١١،١٦

٨- اَلسَّاعَةُ ١١،١٧ اَلسَّاعَةُ الْحَادِيَةَ عَشْرَةَ وَسَبْعَ عَشْرَةَ دَقِيقَةً.

٩- اَلسَّاعَةُ ١١،٢٠

١٠- اَلسَّاعَةُ ١١،٣٥

١١- اَلسَّاعَةُ ١،٠٥

١٢- اَلسَّاعَةُ ٢،١٠

١٣- اَلسَّاعَةُ ٣،١٥ اَلسَّاعَةُ الثَّالِثَةُ وَالرُّبعُ.

١٤- اَلسَّاعَةُ ٤،٢٠

١٥- اَلسَّاعَةُ ٥،٤٠

Arapçaya çeviriniz:

1- Tarlanın yarısı Tâhirindir.
2- Evin üçte biri Alinindir.
3- Dükkânın altıda biri Sâdığındır.
4- Çiftçi, onda bir öder. دَفَعَ يَدْفَعُ
5- Ganîmetin beşte biri kimindir?
6- Tâhir, öğleden önce fabrikaya gitti.
7- Meryem öğleden sonra pazardan eve döndü.
8- Geceleyin, açık havada çay içtik.
9- Sâlih, öğleyin uyur.
10- İnsaf, dinin yarısıdır.

اَلْهَوَاءُ الطَّلْقُ açık hava | اَلْإِنْصَافُ insaf | قَالَ يَقِيلُ قَيْلُولَةً öğle uykusu uyumak

اَلْمَفْعُولُ فِيهِ el Mef'ûlu fîh

دَخَلَتْ اَلْقَافِلَةُ الْمَدِينَةَ لَيْلاً . وَ نَزَلَ الْمُسَافِرُونَ بِالْفُنْدُقِ وَ صَلُّوا صَلاَةَ الْعِشَاءِ. ثُمَّ نَامُوا فِي غُرَفِهِمْ. نَزَلَ الْمَطَرُ مُنْتَصَفَ اللَّيْلِ. صَلَّى الْمُسَافِرُونَ صَلاَةَ الْفَجْرِ. وَ سَافَرَتِ الْقَافِلَةُ طُلُوعَ الشَّمْسِ.

Kafile geceleyin şehre girdi. Yolcular hana indi ve yatsı namazını kıldılar. Sonra odalarında uyudular. Geceyarısında yağmur yağdı. Yolcular sabâh namazını kıldılar. Kafile güneş doğarken yola çıktı.

SORU VE CEVAPLAR

١- مَتَى دَخَلَتِ الْقَافِلَةُ الْمَدِينَةَ؟

١- دَخَلَتِ الْقَافِلَةُ الْمَدِينَةَ لَيْلاً.

٢- أَيْنَ نَزَلَ الْمُسَافِرُونَ؟

٢- نَزَلَ الْمُسَافِرُونَ بِفُنْدُقٍ كَبِيرٍ.

٣- أَيْنَ تَعَشَّى الْمُسَافِرُونَ؟

٣- تَعَشَّى الْمُسَافِرُونَ فِي الْفُنْدُقِ.

٤- أَيْنَ صَلَّى الْمُسَافِرُونَ؟

٤- صَلَّى الْمُسَافِرُونَ فِي الْفُنْدُقِ.

٥- أَيْنَ نَامَ الْمُسَافِرُونَ؟

٥- نَامَ الْمُسَافِرُونَ فِي غُرَفِهِمْ.

٦- مَتَى نَزَلَ الْمَطَرُ؟

٦- نَزَلَ الْمَطَرُ فِي اللَّيْلِ. نَزَلَ الْمَطَرُ لَيْلاً.

٧- مَتَى سَافَرَتِ الْقَافِلَةُ؟

٧- سَافَرَتِ الْقَافِلَةُ طُلُوعَ الشَّمْسِ. سَافَرَتِ الْقَافِلَةُ عِنْدَ طُلُوعِ الشَّمْسِ.

تَعَشَّى akşam yemeği yedi	تَغَدَّى öğle yemeği yedi	غُرْفَةٌ oda

1-el-Mef'ûlu Fîh, fiilin olduğu **zamanı** veya **mekânı** belirtir: (فِي غُرَفِهِمْ)

2- el-Mef'ûlu Fîh, mansûbdur: لَيْلاً نَهَارًا ظُهْرًا

3- Cer Harfi ile Mecrûrdan meydana gelmiş olabilir. فِي الْفُنْدُقِ

Zaman Zarfı بَعْدَ / قَبْلَ , Mekân Zarfı خَلْفَ / أَمَامَ / تَحْتَ / فَوْقَ

عَنْ طَلْحَةَ بْنِ عُبَيْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ : جَاءَ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ نَجْدٍ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ ثَائِرُ الرَّأْسِ نَسْمَعُ دَوِيَّ صَوْتِهِ وَ لاَ نَفْقَهُ مَا يَقُولُ. حَتَّى دَنَا. فَإِذَا هُوَ يَسْأَلُ عَنِ الْإِسْلاَمِ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ : خَمْسُ صَلَوَاتٍ فِي الْيَوْمِ وَ اللَّيْلَةِ. فَقَالَ: هَلْ عَلَيَّ غَيْرُهَا؟ قَالَ لاَ ، إِلاَّ أَنْ تَطَوَّعَ . قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ : وَ صِيَامُ رَمَضَانَ. قَالَ: هَلْ عَلَيَّ غَيْرُهُ؟ قَالَ: لاَ، إِلاَّ أَنْ تَطَوَّعَ. قَالَ: وَ ذَكَرَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ الزَّكَاةَ. قَالَ : هَلْ عَلَيَّ غَيْرُهَا؟ قَالَ : لاَ، إِلاَّ أَنْ تَطَوَّعَ. قَالَ : فَأَدْبَرَ الرَّجُلُ وَ هُوَ يَقُولُ : وَ اللَّهِ لاَ أَزِيدُ عَلَى هَذَا وَ لا أَنْقُصُ . قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ : أَفْلَحَ إِنْ صَدَقَ.

Ubeydullah oğlu Talha R.A.'dan şöyle dediği rivâyet edilmiştir: Resûlullah S.A.V.'e Necid halkından bir adam geldi, saçları karışık, dağınık, sesinin uğultusunu işitiyor, ne dediğini anlamıyorduk. Tâ ki yaklaştı. Anlaşıldı ki İslâm'ı soruyordu (öğrenmek istiyordu). Bunun üzerine Rasûlullah S.A.V. buyurdu: Gündüz ve gecede (bir günde) beş (vakit) namaz. Adam dedi ki: Bundan başkasını yapmak mecbûriyetinde miyim? Rasûlullah S.A.V. buyurdu: Hayır; ancak gönüllü olarak yaparsan (yapabilirsin). Rasûlullah S.A.V. yine buyurdu: Ve Ramazan orucu. Adam sordu: Ondan başkası da üzerime borç mu? Rasûlullah S.A.V. buyurdu: Hayır, gönüllü olarak tutarsan (tutabilirsin). Talha R.A. dedi ki: Rasûlullah S.A.V. zekâtı söyledi. Adam daha başka mecburiyeti olup olmadığını sordu. Rasûlullah, olmadığını, ancak isterse gönüllü olarak daha fazla verebileceğini bildirdi. Talhâ R.A. dedi ki: Adam şöyle söyleyerek döndü (ve gitti): Allah'a yemîn ederim ki bunlara ne eklerim ne de (bunları) azaltırım (sâdece bunları yaparım). Rasûlullah S.A.V. buyurdular: Eğer doğru söylüyorsa ondu demektir, felâha kavuşmuştur.

ALIŞTIRMALAR

A- Yüksek sesle okuyunuz ve el mefûlu fîhlerin altına bir çizgi çiziniz:

١- يَشْتَدُّ الْحَرُّ فِي الصَّيْفِ.

٢- يَشْتَدُّ الْبَرْدُ شِتَاءً.

٣- يَذْهَبُ التَّلَامِيذُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ صَبَاحًا وَ يَرْجِعُونَ مَسَاءً.

٤- يَعُومُ الشَّابُّ فِي النَّهْرِ.

٥- يَنَامُ الْحَارِسُ نَهَارًا وَ يَسْتَيْقِظُ لَيْلاً.

٦- يَنَامُ الْعَامِلُ لَيْلاً وَ يَذْهَبُ إِلَى عَمَلِهِ صَبَاحًا.

٧- طُبِعَ ذَلِكَ الْكِتَابُ بِالْقَاهِرَةِ.

٨- كَمْ مَكَثْتُمْ بِتِلْكَ الْمَدِينَةِ؟

٩- مَكَثْنَا فِيهَا أُسْبُوعًا.

١٠- يَصُومُ الْمُسْلِمُونَ شَهْرًا فِي السَّنَةِ.

اِشْتَدَّ يَشْتَدُّ اِشْتِدَادٌ şiddetlenmek		حَرٌّ sıcaklık
بَرْدٌ soğukluk	شَابٌّ genç	عَامَ يَعُومُ عَوْماً yüzmek
عَوَّامَةٌ duba	صَامَ يَصُومُ صَوْمًا، صِيَامًا oruç tutmak	
شَهْرٌ ج أَشْهُرٌ، شُهُورٌ ay		طَارَ يَطِيرُ طَيْرًا uçmak

حَمَامَةٌ güvercin		اِخْتَفَى يَخْتَفِي اِخْتِفَاءً gizlenmek
غَابَةٌ ج غَابَاتٌ orman	أُسْبُوعٌ hafta	لِصٌّ ج لُصُوصٌ hırsız
غَرَبَ يَغْرُبُ غُرُوبًا yitmek, gizlenmek		وَرَاءٌ öte, arka
سَطْحٌ satıh, yüzey		غَوَّاصَةٌ denizaltı
غَرَبَتِ الشَّمْسُ تَغْرُبُ غُرُوبًا güneşin batması		
مَكَثَ يَمْكُثُ مَكْثًا، مُكُوثًا kalmak, eğlenmek		

Çizelgeden cümleler yapınız

يَنْزِلُ	التِّلْمِيذُ	لَيْلاً.
يَسْخَنُ	النَّجَّارُ	صَبَاحًا.
يَنَامُ	الْجَوُّ	فِي الشِّتَاءِ.
يَعْمَلُ	النَّاسُ	فِي الصَّيْفِ.
يَنْهَضُ	الثَّلْجُ	نَهَارًا.

اَلْجَوُّ hava	سَخَنَ يَسْخَنُ سُخُونَةً sıcak olmak, ısınmak	اَلثَّلْجُ kar

EV ÖDEVİ

Şu cümlelerdeki el mef'ûlu fîh'lerin altına çizgi çiziniz:

١- يَنَامُ التِّلْمِيذُ لَيْلاً.

٢- يَشْتَدُّ الْبَرْدُ شِتَاءً.

٣- يَنْزِلُ الْمَطَرُ فِي الْخَرِيفِ.

٤- يَسْبَحُ الرَّجُلُ فِي الْبَحْرِ.

٥- خَرَجَ التِّلْمِيذُ مِنَ الْبَيْتِ صَبَاحًا.

٦- رَجَعَ الرَّجُلُ إِلَى الْقَرْيَةِ غُرُوبَ الشَّمْسِ.

٧- مَنْ بِالْبَابِ؟

٨- تَطِيرُ الْحَمَامَةُ فَوْقَ الشَّجَرَةِ.

٩- وَقَفَتِ الْحَافِلَةُ أَمَامَ الْفُنْدُقِ.

١٠- تَذْهَبُ الْغَوَّاصَةُ تَحْتَ سَطْحِ الْبَحْرِ.

١١- تَقِفُ الْعَوَّامَةُ عَلَى سَطْحِ الْبَحْرِ.

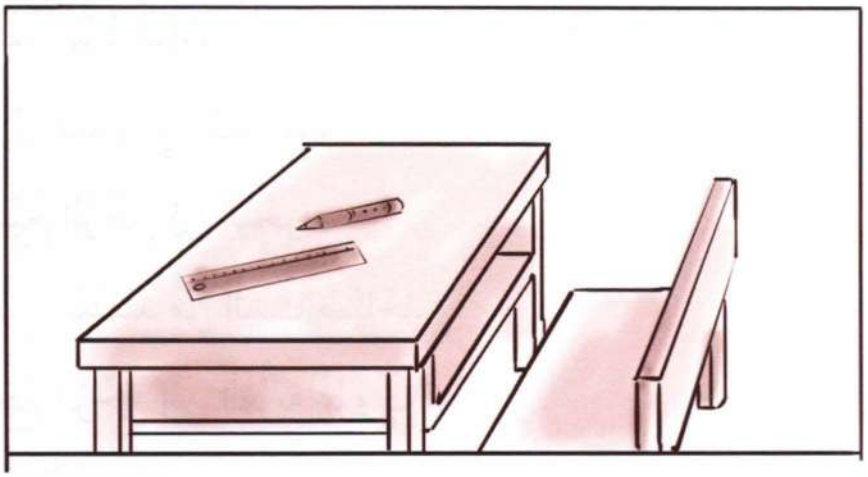
١٢- قَرْيَتُنَا وَرَاءَ الْغَابَةِ.

١٣- اِخْتَفَى اللِصُّ خَلْفَ الْبَابِ.

١٤- سَافَرَتِ الْقَافِلَةُ طُلُوعَ الشَّمْسِ.

وَرَاءٌ öte	وَقَفَ يَقِفُ وَقْفًا durmak	عَوَّامَةٌ duba

İsmut Tafdîl اِسْمُ التَّفْضِيلِ

اَلْمِسْطَرَةُ أَطْوَلُ مِنَ الْقَلَمِ. وَ الْقَلَمُ أَقْصَرُ مِنَ الْمِسْطَرَةِ.

اَلْمِنْضَدَةُ أَثْقَلُ مِنَ الْمَكْتَبِ. وَ الْمَكْتَبُ أَخَفُّ مِنَ الْمِنْضَدَةِ.

هَذِهِ الْغُرْفَةُ أَوْسَعُ مِنْ تِلْكَ الْغُرْفَةِ. وَ تِلْكَ الْغُرْفَةُ أَضْيَقُ مِنْ هَذِهِ الْغُرْفَةِ.

Cedvel kalemden daha uzundur. Kalem cedvelden daha kısadır. Masa sıradan daha ağırdır. Sıra masadan daha hafiftir.

Bu oda o odadan daha geniştir. O oda bu odadan daha dardır.

Üstünlük İsmi, bir niteliğin, vasfın, bir şeyde diğerlerinden daha çok olduğunu anlatır.

İki şey arasında karşılaştırma yapmak için kullanıldığında Üstünlük İsmi, أَفْعَلُ vezninde olur:

اَلْمِسْطَرَةُ أَطْوَلُ مِنَ الْقَلَمِ.	Cedvel kalemden daha uzundur.
اَلْقَلَمُ أَقْصَرُ مِنَ الْمِسْطَرَةِ.	Kalem cedvelden daha kısadır.

Karşılaştırılanlar, muzekker, muennes, musenna, cem de olsa أَفْعَلُ kalıbı kullanılır.

اَلْمِسْطَرَتَانِ أَطْوَلُ مِنَ الْقَلَمَيْنِ.

İki cedvel, iki kalemden daha uzundur.

اَلْقَلَمَانِ أَقْصَرُ مِنَ الْمِسْطَرَتَيْنِ.

İki kalem, iki cetvelden daha kısadır.

اَلْمَدْرَسَةُ أَصْغَرُ مِنَ الْمَحْكَمَةِ.

Okul, mahkemeden daha küçüktür.

اَلْمَحْكَمَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْمَدْرَسَةِ.

Mahkeme okuldan daha büyüktür.

اَلْمَدْرَسَتَانِ أَصْغَرُ مِنَ الْمَحْكَمَتَيْنِ.

İki okul, iki mahkemeden daha küçüktür.

اَلْمُهَنْدِسُونَ أَطْوَلُ مِنَ الْمُهَنْدِسَاتِ.

Erkek mühendisler, hanım mühendisler daha uzun boyludur.

اَلْمُهَنْدِسَاتُ أَقْصَرُ مِنَ الْمُهَنْدِسِينَ.

Hanım mühendisler, erkek mühendislerden daha kısa boyludur.

اَلطَّبِيبَتَانِ أَحْذَقُ مِنَ اَلطَّبِيبَيْنِ.

İki hanım doktor, iki erkek doktordan daha mahâretlidir, ustadır.

اَلْمُمَرِّضَاتُ أَرْحَمُ مِنَ الْمُمَرِّضِينَ.

Hemşireler, hastabakıcılardan daha merhametlidirler.

Üstünlük ismi أَفْعَلُ muzâf olarak veya başına ال eklenerek belirlilik kazanırsa, "En üstünlük" ifâde eder:

İnsanların en bilgilisi	أَعْلَمُ النَّاسِ
Adamların en faziletlisi	أَفْضَلُ الرِّجَالِ
Çocukların en büyüğü	أَكْبَرُ الْأَوْلَادِ
Öğrencilerin en küçüğü	أَصْغَرُ التَّلَامِيذِ
En güzel	اَلْأَحْسَنُ
En küçük	اَلْأَصْغَرُ
En uzun	اَلْأَطْوَلُ
Tâhir, sınıftaki en uzun boylu öğrencidir.	طَاهِرٌ التِّلْمِيذُ اَلْأَطْوَلُ فِي الصَّفِّ.
Târık, okuldaki en büyük öğrencidir.	طَارِقٌ هُوَ اَلتِّلْمِيذُ الْأَكْبَرُ فِي الْمَدْرَسَةِ.

Karşılaştırma birçok şey arasında yapılıyorsa muennes için فُعْلَى vezninde En Üstünlük İsmi kullanılır. Bu durumda başında ال bulunur veya muzâftır:

خَدِيجَةُ هِيَ اَلْبِنْتُ الْكُبْرَى فِي الصَّفِّ.

خَدِيجَةُ كُبْرَى الْبَنَاتِ.

Hatîce, sınıftaki en büyük kızdır.

اَلْحَرْبُ الْكُبْرَى

en büyük savaş

(حَرْبٌ semâi muennestir.)

Yüksek sesle okuyunuz:

طَوِيلٌ	uzun	أَطْوَلُ	daha uzun
قَصِيرٌ	kısa	أَقْصَرُ	daha kısa
خَفِيفٌ	hafif	أَخَفُّ	daha hafif
ثَقِيلٌ	ağır	أَثْقَلُ	daha ağır
وَاسِعٌ	geniş	أَوْسَعُ	daha geniş
ضَيِّقٌ	dar	أَضْيَقُ	daha dar
عَالِمٌ	bilgili	أَعْلَمُ	daha bilgili
كَرِيمٌ	cömert	أَكْرَمُ	daha cömert
رَحِيمٌ	merhametli	أَرْحَمُ	daha merhametli
فَقِيرٌ	yoksul	أَفْقَرُ	daha yoksul
تَقِيٌّ	takva sahibi	أَتْقَى	daha muttakî
حَسَنٌ	güzel	أَحْسَنُ	daha güzel
فَاضِلٌ	erdemli	أَفْضَلُ	daha erdemli
كَثِيرٌ	çok	أَكْثَرُ	daha çok
قَلِيلٌ	az	أَقَلُّ	daha az
كَبِيرٌ	büyük	أَكْبَرُ	daha büyük

نَافِعٌ	faydalı	أَنْفَعُ	daha faydalı
جَمِيلٌ	güzel	أَجْمَلُ	daha güzel
صَعْبٌ	zor	أَصْعَبُ	daha zor
سَهْلٌ	kolay	أَسْهَلُ	daha kolay
ضَخْمٌ	iri, kocaman	أَضْخَمُ	daha büyük
قَدِيمٌ	eski	أَقْدَمُ	daha eski
اَلْوَلَدُ الْأَصْغَرُ	en küçük çocuk	اَلْبِنْتُ الصُّغْرَى	en küçük kız
اَلْوَلَدُ الْأَحْسَنُ	en güzel çocuk	اَلْبِنْتُ الْحُسْنَى	en güzel kız
اَلِاسْمُ الْأَحْسَنُ	en güzel isim	اَلْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى	en güzel isimler

لِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى. En güzel isimler Allah'ındır.	ضَخْمٌ kocaman, iri
تَقِيٌّ ج اَتْقِيَاءُ takvâ sâhibi, muttakî	قَدِيمٌ eski

طَاهِرٌ ذَكِيٌّ. Tâhir zekidir.

صَادِقٌ أَذْكَى مِنْ طَاهِرٍ. Sâdık, Tâhir'den daha zekidir.

مَحْمُودٌ هُوَ أَذْكَى التَّلَامِيذِ فِي الصَّفِّ.

Mahmûd, sınıftaki öğrencilerin en zekisidir.

En üstünlüğü ifade etmek için أَفْعَلُ kalıbı çoğul ve muzâf olarak gelir:

Halkın en büyükleri	أَكَابِرُ الْقَوْمِ
İnsanların en küçükleri	أَصَاغِرُ النَّاسِ

Muennes En Üstünlük için ise فُعْلَى kalıbının çoğulu muzâf olarak kullanılır:

Genç kızların en güzelleri	حُسْنَيَاتُ الشَّبَّاتِ

Ayrıca أَفْعَلُ kalıbı, müfred isme muzâf olarak da en üstünlük ifadesi için kullanılır:

En bilgili profesör	أَعْلَمُ أُسْتَاذٍ
En zeki öğrenci	أَذْكَى تِلْمِيذٍ

Ezberleyiniz:

أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ : اَلْحُبُّ فِي اللَّهِ وَ الْبُغْضُ فِي اللَّهِ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Amellerin en üstünü, Allah için sevmek ve Allah için buğz etmektir.

أَفْضَلُ السَّاعَاتِ : جَوْفُ اللَّيْلِ الْأَخِيرِ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Saatlerin (ibâdet için) en hayırlısı gecenin son kısmıdır.

أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ : سَقْيُ الْمَاءِ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Sadakanın en üstünü su vermektir.

خَيْرُ النَّاسِ : أَنْفَعُهُمْ لِلنَّاسِ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

İnsanların en hayırlısı, insanlara en faydalı olanıdır.

خَيْرُ النِّكَاحِ : أَيْسَرُهُ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Nikâhın en iyisi, en kolay (külfetsiz) olanıdır.

مَا نَحَلَ وَالِدٌ وَلَدَهُ أَفْضَلَ مِنْ أَدَبٍ حَسَنٍ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Hiçbir baba, çocuğuna güzel bir terbiyeden daha değerli bir şey bahşetmemiştir.

ALIŞTIRMALAR

A- Aşağıdaki cümleleri yüksek sesle okuyunuz ve ismut tafdîllerin altını çiziniz.

١- اَلْمَدْرَسَةُ قَدِيمَةٌ وَ الْمَسْجِدُ الَّذِي قُرْبَ الْمَدْرَسَةِ أَقْدَمُ مِنْهَا.

Okul eskidir, okulun yanındaki mescid ondan daha eskidir.

٢- اَلْمَكْتَبُ خَفِيفٌ وَ الْمِحْفَظَةُ أَخَفُّ مِنَ الْمَكْتَبِ.

Sıra hafiftir, çanta sıradan daha hafiftir.

٣- اَلْكِتَابُ رَخِيصٌ وَ الدَّفْتَرُ أَرْخَصُ مِنَ الْكِتَابِ.

Kitap ucuzdur, defter kitaptan daha ucuzdur.

٤- اَلْقَمِيصُ غَالٍ وَ السَّرَاوِيلُ أَغْلَى مِنَ الْقَمِيصِ.

Gömlek pahalıdır, pantolon gömlekten daha pahalıdır.

٥- اَلْقَلَمُ رَخِيصٌ وَ لَكِنَّ الْمِمْحَاةَ أَرْخَصُ مِنَ الْقَلَمِ.

Kalem ucuzdur, fakat silgi kalemden daha ucuzdur.

٦- اَلطَّالِبُ عَالِمٌ وَ لَكِنَّ ا لْأُسْتَاذَ أَعْلَمُ مِنْهُ.

Öğrenci bilgilidir, fakat profesör ondan daha bilgilidir.

٧- مَحْمُودٌ أَكْثَرُ حَيَاءً مِنْ أَخِيهِ.

Mahmûd, kardeşinden daha hayâlıdır.

٨- هَذِهِ الْوَرْدَةُ أَشَدُّ حُمْرَةً مِنْ تِلْكَ الْوَرْدَةِ.

Bu gül, o gülden daha kırmızıdır.

B- Üstünlük İsmi'nin altına bir çizgi, En Üstünlük İsmi'nin altına iki çizgi çiziniz:

١- اَلْقَلَمُ أَرْخَصُ مِنَ الْكِتَابِ.

Kalem kitaptan daha ucuzdur.

٢- هَلِ الْكِتَابُ أَغْلَى مِنَ الْقَلَمِ؟

Kitap kalemden daha pahalı mı?

٣- كَسَرَ طَاهِرٌ أَطْوَلَ الْمَسَاطِرِ.

Tâhir cedvellerin en uzununu kırdı.

٤- اِشْتَرَى صَادِقٌ أَغْلَى الْقُمْصَانِ.

Sâdık, gömleklerin en pahalısını satın aldı.

٥- هَذِهِ الْوَرَقَةُ أَشَدُّ خُضْرَةً مِنْ تِلْكَ الْوَرَقَةِ.

Bu yaprak o yapraktan daha yeşildir.

٦- طَاهِرٌ أَكْبَرُ أَوْلادِ الْعَائِلَةِ.

Tâhir, âilenin en büyük çocuğudur.

٧- خَدِيجَةُ اَلتِّلْمِيذَةُ الْكُبْرَى فِي الصَّفِّ.

Hatîce, sınıftaki en büyük kız öğrencidir.

٨- حَامِدٌ اَلرَّجُلُ ا لْأَفْضَلُ فِي الْحَيِّ.

Hâmid, mahalledeki en erdemli adamdır.

٩- سَلِيمٌ تَقِيٌّ وَ لَكِنَّ خَالِدًا أَتْقَى مِنْهُ.

Selîm, takvâ sâhibidir fakat, Hâlid ondan daha takvâlıdır.

١٠- هَذَا الدَّوَاءُ أَنْجَعُ ا لْأَدْوِيَةِ.

Bu ilâç, ilâçların en etkilisidir.

Çizelgeden cümleler yapınız

طَارِقٌ	أَطْوَلُ	التِّلْمِيذَاتِ.
خَدِيجَةُ	أَذْكَى	الْمُوَظَّفِينَ.
مَحْمُودٌ	أَغْنَى	اَلْبَنَاتِ.
حَامِدٌ	أَكْبَرُ	التَّلامِيذِ.
جَمِيلَةُ	أَفْقَرُ	التُّجَّارِ.

Muennesin ismut tafdîli, izâfet halinde أَفْعَلُ vezninde olabilir:

خَدِيجَةُ أَفْضَلُ النِّسَاءِ. Hatîce, kadınların en üstünüdür.

Çizelgeden cümleler yapınız

هَذَا الدَّفْتَرُ	أَفْضَلُ		اَلْقَلَمِ.
اَلْمِسْطَرَةُ	أَرْخَصُ		اَلْمِمحَاةِ.
اَلْقَمِيصُ	أَغْلَى		اَلْغُرْفَةِ.
اَلسَّرَاوِيلُ	أَثْقَلُ		اَلزَّهْرَةِ.
اَلْقَاعَةُ	أَخَفُّ		ذَلِكَ الدَّفْتَرِ.
اَلْمَدْرَسَةُ	أَكْبَرُ	مِنْ	اَلْقَمِيصِ.
اَلْوَرْدَةُ	أَصْغَرُ		اَلْأَحْذِيَةِ.
اَلْوَرَقَةُ	أَوْسَعُ		اَلصَّفِّ.

اَلتَّاجِرُ	أَضْيَقُ	اَلْمُوَظَّفِ.
هَذَا الْقُمَاشُ	أَشَدُّ حُمْرَةً	اَلْمِظَلَّةِ.
اَلْحَدِيقَةُ	أَقَلُّ صُفْرَةً	
	أَكْثَرُ مَالاً	

أَثْقَلُ daha ağır	صُفْرَةٌ sarılık		أَقَلُّ صُفْرَةٌ daha az sarı
مِظَلَّةٌ şemsiye	اَلزَّهْرَةُ çiçek		حِذَاءٌ ج أَحْذِيَةٌ ayakkabı
أَغْلَى daha pahalı	السَّرَاوِيلُ pantalon	أَخَفُّ daha hafif	مِمْحَاةٌ lastik silgi

Yüksek sesle okuyunuz:

طَارِقٌ أَذْكَى التَّلاَمِيذِ فِي الصَّفِّ.	Tarık, sınıftaki en zeki öğrencidir.
طَارِقٌ اَلتِّلْمِيذُ الْأَذْكَى فِي الصَّفِّ.	Tarık, sınıfın en zeki öğrencisi.
خَدِيجَةُ أَكْبَرُ التِّلْمِيذَاتِ.	Hatice, kız öğrencilerin en büyüğüdür.
خَدِيجَةُ اَلتِّلْمِيذَةُ الْكُبْرَى فِي الصَّفِّ.	Hatice, sınıftaki en büyük öğrenci.
حَامِدٌ أَغْنَى التُّجَّارِ.	Hâmid, tâcirlerin en zengini.
حَامِدٌ اَلتَّاجِرُ الْأَغْنَى فِي الْمَدِينَةِ.	Hâmid, şehirdeki en zengin tâcir.
جَمِيلَةُ أَطْوَلُ الْبَنَاتِ.	Cemîle, kızların en uzun boylusu.
جَمِيلَةُ اَلْبِنْتُ الطُّولَى فِي الْعَائِلَةِ.	Cemîle, âiledeki en uzun kızdır.

EV ÖDEVİ

A- Yüksek sesle okuyunuz sonrai smut Tafdîl'in altın ıiziniz:

نَحْنُ كُلُّنَا نَدْرُسُ فِي الْمَدْرَسَةِ لِأَنَّ الْإِنْسَانَ الْمُثَقَّفَ أَفْضَلُ مِنَ الْإِنْسَانِ الْجَاهِلِ. أَسْتَاذُنَا أُعْلَمُ مِنَّا لِأَنَّهُ أَكْبَرُ مِنَّا وَ تَعَلَّمَ أَكْثَرَ مِنَّا. نَحْنُ أَعْلَمُ مِمَّنْ أَصْغَرُ مِنَّا.

B- Şu cümleleri, misâldeki gibi yeniden yazınız:

Misâl: سَلِيمٌ أَقْوَى التَّلَامِيذِ. Selim, öğrencilerin en kuvvetlisidir.

سَلِيمٌ اَلتِّلْمِيذُ الْأَقْوَى فِي الصَّفِّ. Selim, sınıftakı en kuvvetli öğrencidir.

١- مَحْمُودٌ أَطْوَلُ الْأَوْلَادِ.

١- .....

٢- طَاهِرٌ أَكْبَرُ الرِّجَالِ فِي الْعَائِلَةِ.

٢- .....

٣- زَيْنَبُ صُغْرَى الْبَنَاتِ فِي الْعَائِلَةِ.

٣- .....

٤-اِشْتَرَى سَلِيمٌ أَغْلَى الْأَحْذِيَةِ فِي الدُّكَّانِ.

٤- .....

٥-اِشْتَرَى خَالِدٌ أَرْخَصَ الْقُمْصَانِ فِي الدُّكَّانِ.

٥- .....

Görüldüğü gibi فُعْلَى veznindki ismut tafdîl, ya izâfette muzâf olarak gelir, (3. cümlede olduğu gibi) veya başında ال bulunur:

زَيْنَبُ الْبِنْتُ الصُّغْرَى فِي الْعَائِلَةِ.

فَصْلٌ فِي مَعْرِفَةِ النَّفْسِ

اِعْلَمْ أَنَّ مِفْتَاحَ مَعْرِفَةِ اللَّهِ تَعَالَى هُوَ مَعْرِفَةُ النَّفْسِ كَمَا قَالَ سُبْحَانَهُ تَعَالَى: (سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَ فِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ.) وَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ : (مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ.) وَ لَيْسَ شَيْءٌ أَقْرَبَ إِلَيْكَ مِنْ نَفْسِكَ. فَإِذَا لَمْ تَعْرِفْ نَفْسَكَ فَكَيْفَ تَعْرِفُ رَبَّكَ؟ فَإِنْ قُلْتَ إِنِّي أَعْرِفُ نَفْسِي فَإِنَّمَا تَعْرِفُ الْجِسْمَ الظَّاهِرَ الَّذِي هُوَ الْيَدُ وَ الرِّجْلُ وَ الرَّأْسُ وَ الْجُثَّةُ وَ لا تَعْرِفُ مَا فِي بَاطِنِكَ مِنَ الْأَمْرِ الَّذِي بِهِ إِذَا غَضِبْتَ طَلَبْتَ الْخُصُومَةَ وَ إِذَا اِشْتَهَيْتَ طَلَبْتَ النِّكَاحَ وَ إِذَا جُعْتَ طَلَبْتَ الْأَكْلَ وَ إِذَا عَطِشْتَ طَلَبْتَ الشُّرْبَ. وَ الدَّوَابُّ تُشَارِكُكَ فِي هَذِهِ الْأُمُورِ. فَالْوَاجِبُ عَلَيْكَ أَنْ تَعْرِفَ نَفْسَكَ بِالْحَقِيقَةِ حَتَّى تَدْرِيَ أَيَّ شَيْءٍ أَنْتَ وَ مِنْ أَيْنَ جِئْتَ وَ لِأَيِّ شَيْءٍ خُلِقْتَ وَ بِأَيِّ شَيْءٍ سَعَادَتُكَ وَ بِأَيِّ شَيْءٍ شَقَاؤُكَ. وَ قَدْ جَمَعْتَ فِي بَاطِنِكَ صِفَاتٍ، مِنْهَا صِفَاتُ الْبَهَائِمِ وَ مِنْهَا صِفَاتُ السِّبَاعِ وَ مِنْهَا صِفَاتُ الْمَلَائِكَةِ.

فَالرُّوحُ حَقِيقَةُ جَوْهَرِكَ وَ غَيْرُهَا غَرِيبٌ مِنْكَ وَ عَارِيَةٌ عِنْدَكَ. فَالْوَاجِبُ عَلَيْكَ أَنْ تَعْرِفَ هَذَا وَ تَعْرِفَ أَنَّ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْ هَؤُلَاءِ غِذَاءً وَ سَعَادَةً. فَإِنَّ سَعَادَةَ الْبَهَائِمِ فِي الْأَكْلِ وَ الشُّرْبِ وَ النَّوْمِ وَ النِّكَاحِ. فَإِنْ كُنْتَ مِنْهُمْ فَاجْتَهِدْ فِي أَعْمَالِ الْجَوْفِ وَ الْفَرْجِ. وَ سَعَادَةُ السِّبَاعِ فِي الضَّرْبِ وَ الْفَتْكِ. وَ سَعَادَةُ الشَّيَاطِينِ فِي الْمَكْرِ وَ الشَّرِّ وَ الْحِيَلِ. فَإِنْ كُنْتَ مِنْهُمْ فَاشْتَغِلْ بِاشْتِغَالِهِمْ. وَ سَعَادَةُ الْمَلَائِكَةِ فِي مُشَاهَدَةِ جَمَالِ الْحَضْرَةِ الرُّبُوبِيَّةِ، وَ لَيْسَ لِلْغَضَبِ

وَ الشَّهْوَةِ إِلَيْهِمْ طَرِيقٌ. فَإِنْ كُنْتَ مِنْ جَوْهَرِ الْمَلائِكَةِ فَاجْتَهِدْ فِي مَعْرِفَةِ أَصْلِكَ، حَتَّى تَعْرِفَ الطَّرِيقَ إِلَى الْحَضْرَةِ الْإِلاهِيَّةِ وَ تَبْلُغَ إِلَى مُشَاهَدَةِ الْجَلالِ وَ الْجَمَالِ وَ تُخَلِّصَ نَفْسَكَ مِنْ قَيْدِ الشَّهْوَةِ وَ الْغَضَبِ وَ تَعْلَمَ أَنَّ هَذِهِ الصِّفَاتِ لِأَيِّ شَيْءٍ رُكِّبَتْ فِيكَ. فَمَا خَلَقَهَا اللَّهُ تَعَالَى لِتَكُونَ أَسِيرَهَا وَ لَكِنْ خَلَقَهَا حَتَّى تَكُونَ أَسْرَاكَ وَ تُسَخِّرَهَا لِلسَّفَرِ الَّذِي قُدَّامَكَ وَ تَجْعَلَ إِحْدَاهَا مَرْكَبَكَ وَ الْأُخْرَى سِلاحَكَ حَتَّى تَصِيدَ بِهَا سَعَادَتَكَ.

اَلْغَزَّالِي، كِيمْيَاءُ السَّعَادَةِ.

NEFİS BİLGİSİ HAKKINDA FASIL

Bil ki, Yüce Allah'ı bilmenin anahtarı nefsi bilmektir. Nitekim her türlü eksiklikten Münezzeh Allah şöyle buyurmuştur: 'Onlara dış dünyada ve kendi nefislerinde âyetlerimizi göstereceğiz, tâ ki, gerçek onlara açıkça belirsin.' Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem buyurdu ki: 'Nefsini bilen Rabbini bilir.' Sana, nefsinden daha yakın bir şey yoktur. Nefsini bilmezsen, Rabbini nasıl bilirsin? Eğer nefsimi biliyorum dersen, sadece görünen cismi bilirsin ki, o el, ayak, baş ve bedendir; kendi içinde olan, kızdığın zaman husûmeti, şehvetlendiğin zaman cinsî ilişkiyi, acıktığın zaman yemeyi, susadığın zaman içmeyi istemeni gerektiren emri (mekanizmayı) bilmezsin. Hayvanlar, bu işlerde seninle müşterektir. Sana gereken, nefsini gerçekten bilmendir ki sen nesin, nereden geldin ve hangi şey için yaratıldın, saâdetin hangi şeyledir, bedbahtlığın ne iledir. İçinde öyle vasıflar toplamışsın ki onların bir kısmı hayvanların, bir kısmı yırtıcı hayvanların, bir kısmı da meleklerin vasıflarıdır.

Ruh senin cevherinin aslıdır, gerçeğidir, onun dışındakiler sana yabancıdır, sende iğretidir. Sana gereken bunu bilmendir. Bunların herbirinin besini ve saâdeti vardır. Hayvanların saâdeti, yemek, içmek, uyumak ve cinsî ilişkidedir. Eğer onlardansan, karın ve aşağısını ilgilendiren işlere koyul. Yırtıcı hayvanların saâdeti vurup kırmak, parçalamaktadır. Şeytanların saâdeti aldatma, kötülük ve hîlelerdedir. Eğer onlardan isen, onların işleriyle meşgûl ol. Meleklerin saâdeti ise Rubûbiyet Hazretinin Cemâlini müşâhadedir, gazab ve şehvete onlarda yol yoktur. Eğer melekler cevherinden isen, aslını öğrenme yolunda cehd et, tâ ki, İlâhi Hazrete Yolu bulasın, Celâl ve Cemâl müşâhadesine eresin ve nefsini (kendini) şehvet ve öfke bağından kurtarasın ve bu sıfatların senin içinde hangi iş için yerleştirilmiş olduğunu bilesin. Yüce Allah onları (o sıfatları) onların esîri olasın diye değil, onlar senin esîrin olsun, onları önündeki yolculukta boyun eğdirip kullanasın, birini binitin, ötekini de kendisiyle saâdetini avlayacağın silâhın yapasın diye yaratmıtşır.

اِشْتَهَى	نِكَاحٌ	عَطِشَ يَعْطَشُ عَطَشًا
(nefsî) istek duymak	nikâh	susamak
جَاعَ يَجُوعُ جُوعًا	دَابَّةٌ ج دَوَابُّ	شَارَكَ فِي...
acıkmak	(binilen) hayvan	...de ortak olmak
دَرَى يَدْرِي دِرَايَةً	شَقَاءٌ	بَهِيمَةٌ ج بَهَائِمُ
bilmek, anlamak	bedbahtlık	yırtıcılar dışındaki dört ayaklı hayvan
سَبُعٌ ج سِبَاعٌ	مَلَكٌ ج مَلَائِكَةٌ	غَرِيبٌ ج غُرَابَاةٌ
yırtıcı hayvan	melek	yabancı
عَارِيَةٌ	غِذَاءٌ ج أَغْذِيَةٌ	
iğreti	gıda, besin	
جَوْفٌ	فَرْجٌ ج فُرُوجٌ	فَتْكٌ
karın	yarık, edeb yeri	yok etme, helâk etme
مَكْرٌ	حِيلَةٌ ج حِيَلٌ	بَلَغَ يَبْلُغُ بُلُوغًا
hilekârlık	oyun, çâre, aldatma	ulaşmak, ermek
قَيْدٌ	خَلَّصَ يُخَلِّصُ تَخْلِيصًا	مَرْكَبٌ ج مَرَاكِبُ
bağ	kurtarmak	binit

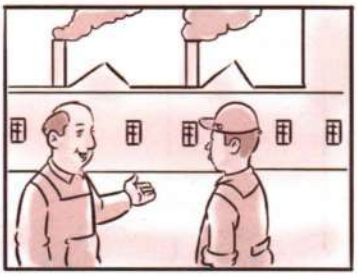
صَادَ يَصِيدُ صَيْدًا ele geçirmek, avlamak

Zaman İsmi, Yer İsmi ve Mimli Masdar

اِسْمُ الزَّمَانِ وَ اسْمُ الْمَكَانِ وَ الْمَصْدَرُ الْمِيمِيُّ

- هَلْ لَكَ مَوْعِدٌ مَعَ الطَّبِيبِ؟	Doktorla randevun var mı?
- نَعَمْ، أَنَا عَلَى مَوْعِدٍ مَعَ الطَّبِيبِ.	Evet, doktorla randevuluyum.
- مَعَ أَيِّ طَبِيبٍ مَوْعِدُكَ؟	Randevun hangi doktorla?
- مَوْعِدِي مَعَ طَبِيبِ الْأَسْنَانِ.	Randevum diş hekimiyle.
- مَتَى مَوْعِدُكَ؟	Randevun ne zaman?
- مَوعِدِي مَعَهُ اَلسَّاعَةَ الثَّانِيَةَ وَ النِّصْفَ.	Onunla randevum saat iki buçukta.

- مَاذَا تَصْنَعُونَ فِي هَذَا الْمَصْنَعِ؟

Bu fabrikada ne yapıyorsunuz?

- نَصْنَعُ فِيهِ آلاَتٍ زِرَاعِيَّةً.

Orada tarım âletleri yapıyoruz.

- مَاذَا حَدَثَ؟

Ne oldu?

- كُنَّا نَلْعَبُ فِي الْمَلْعَبِ، سَقَطَ زَمِيلِي وَكَسَرَ رِجْلَهُ.

Oyun alanında (stadyumda) oynuyorduk, arkadaşım düştü ve ayağını kırdı.

- إِلَى أَيْنَ تَأْخُذُهُ؟

Onu nereye alıyorsun?

- آخُذُهُ إِلَى الْمُسْتَشْفَى.

Onu hastaneye alıyorum.

- إِلَى أَيْنَ تَذْهَبُ؟

Nereye gidiyorsun?

- أَنَا ذَاهِبٌ إِلَى الْمَكْتَبَةِ.

Kütüphâneye gitmekteyim.

- كَمْ سَتَمْكُثُ هُنَاكَ؟

Orada ne kadar kalacaksın?

- سَأَبْقَى هُنَاكَ سَاعَتَيْنِ.

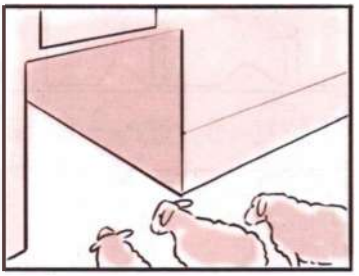
Orada iki saat kalacağım.

- إِلَى أَيْنَ يَذْهَبُ الْخِرْفَانُ؟

Kuzular nereye gidiyor?

- يَذْهَبُ الْخِرْفَانُ إِلَى الْمَذْبَحَةِ.

Kuzular mezbahaya (kesim yerine) gidiyor.

Zaman İsmi, Yer İsmi ve Mimli Masdar, Üç Harfli Fiilin orta harfi muzâride fetha veya zamme ise مَفْعَلٌ vezninde, orta harfin harekesi kesra ise مَفْعِلٌ vezninde yapılır:

يَكْتُبُ ←	مَكْتَبٌ
يَصْنَعُ ←	مَصْنَعٌ
يَرْجِعُ ←	مَرْجِعٌ
يَعِدُ ←	مَوْعِدٌ

Ezberleyiniz

أَنْزِلُوا النَّاسَ مَنَازِلَهُمْ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

İnsanlara konumlarına (aklî seviyelerine) göre davranın.

Zaman İsmi, fiilin işlendiği zamânı gösterir:

يَطْلُعُ ← مَطْلَعٌ

خَرَجَ الْعَامِلُ مِنْ بَيْتِهِ مَطْلَعَ الشَّمْسِ.

İşçi evinden gün doğarken çıktı.

سَلَامٌ هِيَ حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ.

O (gece) fecr (yükselişi vaktin)e kadar selâmlıdır, selâmetlidir.

يَعِدُ ← مَوْعِدٌ

مَوْعِدِي مَعَ الطَّبِيبِ اَلسَّاعَةَ الْعَاشِرَةَ.

Yer İsmi, fiilin işlendiği yeri gösterir:

يَكْتُبُ ← مَكْتَبٌ

يَكْتُبُ التِّلْمِيذُ وَاجِبَهُ عَلَى مَكْتَبِهِ.

Öğrenci ödevini sırasında yazıyor.

Bir işin çok işlendiği yer isminin sonuna ة eklenir:

يَحْكُمُ	مَحْكَمَةٌ	←	mahkeme	يَذْبَحُ	←	مَذْبَحَةٌ	mezbaha
يَدْرُسُ	مَدْرَسَةٌ	←	okul	قَبَرَ	gömmek	مَقْبَرَةٌ	mezarlık

Mimli Masdar, fiilin oluşunu anlatır (tarzını, nasıl gerçekleştiğini değil):

يَطْلُبُ ← مَطْلَبٌ

- هَلْ قَدَّمْتَ مَطْلَبًا لِلْحُصُولِ عَلَى مِنْحَةٍ؟

Burs almak için dilekçe verdin mi?

وَلَدَتْ ←	تَلِدُ ←	وِلادَةٌ ←	مَوْلِدٌ ←	مِيلادٌ
		masdar	mimli masdar	mimli masdar

مَوْلِدُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ فِي شَهْرِ رَبِيعِ اَلْأَوَّلِ.

Nebî (sav) in doğumu Rebiul evvel ayındadır.

إِنَّ صَلاَتِي وَ نُسُكِي وَ مَحْيَايَ وَ مَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. (اَلْأَنْعَام / ٢٦١)

Muhakkak ki, duâm, ibâdetim, kurbanım,
hayâtım ve ölümüm Âlemlerin Rabbi Allah'adır, Allah içindir.

مَصْرِفُ الزَّكَاةِ

تُصْرَفُ الزَّكَاةُ لِلأَصْنَافِ الثَّمَانِيَةِ الْمُبَيَّنَةِ فِي قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى : (إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَ الْمَسَاكِينِ وَ الْعَامِلِينَ عَلَيْهَا وَ الْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَ فِي الرِّقَابِ وَ الْغَارِمِينَ وَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ ابْنِ السَّبِيلِ.)

١- وَ الْفَقِيرُ هُوَ : اَلَّذِي يَمْلِكُ أَقَلَّ مِنَ النِّصَابِ أَوْ يَمْلِكُهُ وَ هُوَ مُسْتَغْرَقٌ فِي حَاجَتِهِ.

٢- وَ الْمِسْكِينُ هُوَ : اَلَّذِي لاَ يَمْلِكُ شَيْئًا ، فَهُوَ أَسْوَأُ حَالاً مِنَ الْفَقِيرِ.

٣- وَ الْعَامِلُ عَلَى الصَّدَقَةِ هُوَ : اَلَّذِي نَصَّبَهُ الْإِمَامُ لِيَأْخُذَ الصَّدَقَاتِ؛ وَ يُعْطَى بِقَدَرِ عَمَلِهِ وَ لَوْ كَانَ غَنِيًّا.

٤- وَ الْمُؤَلَّفَةُ قُلُوبُهُمْ هُمْ : اَلَّذِينَ كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ يَسْتَمِيلُهُمْ وَ يَتَأَلَّفُهُمْ لِيُسْلِمُوا، أَوْ لِيَدْفَعَ شَرَّهُمْ، أَوْ لِتَقْوَى نِيَّتُهُمْ وَ يَثْبُتُوا عَلَى الْإِسْلاَمِ .

٥- وَ الرِّقَابُ هُمْ : اَلْمُكَاتَبُونَ أَيْ اَلْعَبِيدُ الَّذِينَ اِتَّفَقُوا مَعَ سَادَتِهِمْ عَلَى الْعِتْقِ بِمَالٍ يَدْفَعُونَهُ.

٦- وَ الْغَارِمُ هُوَ : اَلْمَدِينُ الَّذِي عَجَزَ عَنْ سَدَادِ دَيْنِهِ.

٧- وَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ هُمْ : اَلْجُنُودُ الْفُقَرَاءُ اَلْمُنْقَطِعُونَ لِلْجِهَادِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ إِعْلاَءِ كَلِمَةِ الْإِسْلاَمِ.

٨- وَ ابْنُ السَّبِيلِ هُوَ : اَلْغَرِيبُ الْمُنْقَطِعُ عَنْ مَالِهِ.

ZEKÂTIN SARF YERİ (Kimlere Verileceği)

Zekât, Yüce Allah'ın "Sadakalar (zekât) sadece fakîrlere, hiçbir şeyi olmayan yoksullara, zekât memurlarına, kalpleri ısındırılmak istenenlere, kölelere, borçlulara, Allah yolunda (çalışan, savaşan) kimselere, yolda kalmış olan kimseleredir" sözünde açıklanan sekiz zümreye verilir.

1. Fakîr: Nisab'dan az malı olan veya nisab mikdarı malı olup da kendi ihtiyacı içinde boğulmuş olan (malı olup da kendi ihtiyacına bile yetmeyen) kişidir.

2. Miskîn (kelime manâsı: yığıldığı yerden kalkamayacak kadar bitkin ve çaresiz) hiçbir şeyi olmayan kimsedir, fakîrden daha kötü durumdadır.

3. Zekât memuru: Devlet başkanının, zekât toplamakla görevlendirdiği kişidir. Zengin bile olsa, yaptığı iş mikdarınca kendisine ödeme yapılır.

4. Kalpleri ısındırılmak istenenler: Bununla Hz. Peygamber S.A.S.'ın

- Müslümanlığa meylettirmek, ısındırıp imân etmelerini istediği,

- İslâma zararlarının dokunmasını önlemek istediği,

- İslâma girme niyyetlerinin kuvvetlenmesini ve sağlam müslüman olmasını istediği kimselerdir.

5. Köleler: Sahipleriyle anlaşma yapmış olup, belli mikdar malı sahiplerine ödeyince azatlığa kavuşacak olanlar. (Kölelik kurumunu İslâm getirmedi. Zaten var olan bu kurumdaki zavallıların durumunu iyileştirmek için kaaideler getirdi: keffâret olarak köle azat etmek, efendinin, kölesine, kendi yediğinden yedirmesi, kendi giydiğinden giydirmesi gibi).

6. Borçlu: Borcu malından çok olup da ödemeğe gücü yetmeyendir.

7. Allah yolundakiler (cihâd edenler): Kendilerini (bütün gayretlerini, ilgilerini) Allah yolunda cihâda ve İslâm kelimesini (prensiplerini, şiârını) yüce kılmağa vermiş fakîr askerlerdir.

8. Yol çocuğu: (Aslında varlıklı da olsa) ülkesinden (ve oradaki malından) ayrı düşmüş, yolda kalmış olan.

مِيلَادُ عِيسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ كَانَ فِي فَصْلِ الرَّبِيعِ حَيْثُ تَرْعَى الْخِرْفَانُ كَمَا هُوَ مَكْتُوبٌ فِي الْإِنْجِيلِ.

İsâ Aleyhisselâmın doğumu, İncil'de yazılı olduğu gibi,
kuzuların otladığı ilkbahar mevsiminde idi.

Mezîd (türemiş) Fiilerde, Zaman İsmi, Yer İsmi ve Mimli Masdar, o fiilin Mef'ulun - Bih'i ile aynı vezindedir:

اِسْتَشْفَى ←	يَسْتَشْفِي ←	مُسْتَشْفًى
اِلْتَقَى	يَلْتَقِي	مُلْتَقًى
اِفْتَرَقَ	يَفْتَرِقُ	مُفْتَرَقٌ

مُلْتَقَى الْأَبْحُرِ كِتَابٌ مَشْهُورٌ فِي الْفِقْهِ.

(Denizlerin kavuşma yeri anlamındaki) Multekal Ebhur fıkıh konusunda ünlü bir kitaptır.

وَدَّعَ طَاهِرٌ صَاحِبَهُ فِي مُفْتَرَقِ الطُّرُقِ.

Tâhir, arkadaşını yol ayrımında uğurladı.

اَلْحَجُّ

فَرَضَهُ اللّٰهُ فِي السَّنَةِ التَّاسِعَةِ مِنَ الْهِجْرَةِ مَرَّةً وَاحِدَةً فِي الْعُمُرِ عَلَى الْفَوْرِ. وَ الْحَجُّ رُكْنٌ مِنَ الْأَرْكَانِ الْخَمْسَةِ الَّتِي بُنِيَ الْإِسلاَمُ عَلَيْهَا. ثَبَتَتْ فَرْضِيَّتُهُ بِالْكِتَابِ وَ هُوَ قَوْلُهُ تَعَالَى: (وَ لِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنْ اِسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلاً) وَ بِالسُّنَّةِ وَ هُوَ قَوْلُهُ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ سَلَّمَ: (يَا أَيُّهَا النَّاسُ، قَدْ فُرِضَ عَلَيْكُمُ الْحَجُّ فَحُجُّوا ...) وَ عَلَى فَرْضِيَّتِهِ اِنْعَقَدَ إِجْمَاعُ الْمُسْلِمِينَ.

اَلْحَجُّ مَظْهَرٌ لِلْإِخَاءِ وَ الْمُسَاوَاةِ الْحَقَّةِ بَيْنَ جَمِيعِ الْمُسْلِمِينَ، لاَ فَرْقَ بَيْنَ الْغَنِيِّ وَ الْفَقِيرِ وَ ذِي الْجَاهِ وَ الْحَقِيرِ: اَلْكُلُّ يَلْبَسُ لِبَاسًا مُوَحَّدًا مُتَمَاثِلاً، يَهْتِفُ بِهُتَافٍ وَاحِدٍ وَ يَدْعُو رَبًّا وَاحِدًا بِقُلُوبٍ طَاهِرَةٍ مُؤْتَلِفَةٍ كَأَنَّهَا قَلْبُ رَجُلٍ وَاحِدٍ.

Allah onu, Hicretin dokuzuncu yılında, hayatta bir defa olmak üzere ve (şartlarına sâhip olunur olunmaz) derhâl yapılmak üzere farz kılmıştır. Hac, İslâm'ın üzerine kurulduğu beş esastan biridir. Farzlığı Kur'ân-ı Kerîm'le sâbit olmuştur ki Yüce Allah'ın şu sözüdür: "Yoluna gücü yetenlerin Beytullahı ziyâret etmeleri Allah'ın, insanlar üzerindeki bir hakkıdır.". Sünnetle de sâbittir: Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in şu hadîs-i şerîfidir: "Ey insanlar, hac size farz kılınmıştır, haccediniz...". Haccın farz olduğu konusunda bütün müslüman âlimlerinin icmâ'ı (oy birliği) vardır.

Hac, fakîr, zengin, mevki sahibi, zavallı farkı olmaksızın müslümanlar arasında gerçek kardeşliğin ve eşitliğin ortaya çıktığı yerdir. Hepsi tek model ve birbirinin benzeri olan giysi giyer, hepsi, aynı sesle seslenir, ve tek kişininki imiş gibi aynı duygularla çarpan, tertemiz kalplerle tek bir Rabbe duâ eder.

وَ قُلْ : رَبِّ أَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ وَ أَخْرِجْنِي
مُخْرَجَ صِدْقٍ وَ اجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا. (اَلْإِسْرَاءُ/٨٠)

De ki: Rabbim! gireceğim yere doğrulukla girmemi sağla, çıkacağım yerden de doğrulukla çıkmamı sağla. Bana, tarafından, hakkıyla yardım edici kuvvet ver.

ALIŞTIRMALAR

A- Yüksek sesle okuyunuz ve ismul mekânların altını çiziniz:

١- يَذْهَبُ عَادِلٌ إِلَى الْمَكْتَبِ فِي الصَّبَاحِ.
Âdil, sabahleyin yazıhâneye gider.

٢- يَذْهَبُ الْقَطِيعُ إِلَى الْمَرْعَى.
Sürü otlağa gidiyor.

٣- يُرَاقِبُ الْعَالِمُ النُّجُومَ فِي الْمَرْصَدِ.
Bilgin, gözlemevinde yıldızları gözetler.

٤- تَقَعُ الْمَدْرَسَةُ عَلَى زَاوِيَةِ الشَّارِعِ.
Okul, caddenin köşesindedir.

٥- تَرَكَ الرَّجُلُ سَيَّارَتَهُ فِي الْمَوْقِفِ.
Adam arabasını park yerinde bıraktı.

٦- هَيَّا! لِنَأْكُلْ فِي ذَلِكَ الْمَطْعَمِ.
Haydi, o aşevinde yiyelim.

Çizelgeden cümleler yapınız

مَمَرٌّ	الْمُجَاهِدِ	قَرِيبٌ.	ضَيِّقٌ	dar
مَنْزِلَةٌ	الْمُسْتَشْفَى	رَفِيعَةٌ.	عَرِيضٌ	geniş, enli
مَنْزِلٌ	الْاِمْتِحَانِ	عَرِيضٌ.	مَمَرٌّ	koridor
مَوْعِدُ	التَّاجِرِ	قَلِيلٌ.	مَنْزِلَةٌ	derece, konum
مَأْكَلُ	الْمَدِينَةِ	كَبِيرٌ.	مَنْزِلٌ	ev
مَتَاجِرُ	الْفُنْدُقِ	أَنِيقٌ.	مَلْبَسٌ	giyim
مَطْعَمُ	الْقَرْيَةِ	ضَخْمَةٌ.	مَبِيتٌ	gecelenen yer
مَقْبَرَةُ	الْفَقِيرِ	وَاسِعٌ.	مَبِيتٌ	geceleme
مَسْلَخَةُ	الشَّابِّ	صَغِيرَةٌ.	رَفِيعَةٌ	yüksek
مَلْبَسُ	الرَّجُلِ	رَخِيصٌ.	أَنِيقٌ	şık
مَبِيتُ	الْمَكْتَبَةِ	ضَيِّقٌ.	مَسْلَخَةٌ	mezbaha, kesim yeri

EV ÖDEVİ

A- Şu fiillerden mekân ismi, yer ismi ve mimli masdar (her üçü de aynı) yapınız:

يَخْرُجُ	يَكْتُبُ
يَرْجِعُ	يَنْزِلُ
يَطْعَمُ	يَدْخُلُ
يَجْلِسُ	

B- Aşağıdaki metinde, Zaman İsmi, Mekân İsmi veya Mimli Masdarların altını çiziniz:

١- مَخَارِجُ الْحُرُوفِ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ سَبْعَةَ عَشَرَ.

Arapçada harflerin çıkakları (çıktığı yerler) onyedidir.

٢- أَيْنَ مَخْرَجُ حَرْفِ السِّينِ؟

Sîn harfinin çıkağı neresidir?

٣- يَذْهَبُ التَّلَامِيذُ إِلَى الْمَكْتَبَةِ.

Öğrenciler kitaplığa gidiyor.

٤- يَذْهَبُ الْخَصْمَانِ إِلَى الْمَحْكَمَةِ.

İki hasım mahkemeye gidiyor.

٥- يَأْتِي الْقَصَّابُ مِنَ الْمَذْبَحَةِ.

Kasap mezbahadan geliyor.

٦- قَالَ سَعْدُ بْنُ عُبَادَةَ يَوْمَ فَتْحِ مَكَّةَ: اَلْيَوْمُ يَوْمُ الْمَلْحَمَةِ.

Mekkenin fethi günü (Hazrec Kabîlesi Reîsi) Ubâde oğlu Sa'd (şöyle) dedi: Bugün savaş günüdür.

٧- فَقَالَ الرَّسُولُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ و سَلَّمَ: اَلْيَوْمُ يَوْمُ الْمَرْحَمَةِ.

Bunun üzerine Resûl (sav) buyurdular: Bugün merhamet günüdür.

٨- وَضَعَ مَذْهَبُ الْاِعْتِزَالِ مَبْدَأَ الْمَنْزِلَةِ بَيْنَ الْمَنْزِلَتَيْنِ.

İ'tizal Mezhebi 'iki menzile arasında menzile' ilkesini koydu.

٩- مَاذَا كَانَ مَصِيرُ الْمُجْرِمِينَ؟

Suçluların âkibeti ne oldu?

١٠- وَدَّعَ صَادِقٌ زَمِيلَهُ فِي مُفْتَرَقِ الطُّرُقِ.

Sâdık arkadaşını yol ayrımında uğurladı.

١١- مَاذَا حَدَثَ فِي مَطْلَعِ الْقَرْنِ الْعِشْرِينَ؟

Yirminci yüzyılın başında ne oldu?

١٢- مُنْتَهَى الطَّرِيقِ مُغْلَقٌ.

Yolun sonu kapalıdır.

١٣- يَسْبَحُ الرِّيَاضِيُّ فِي الْمَسْبَحِ.

Sporcu yüzme havuzunda yüzüyor.

١٤- اَلشَّابُّ يَعِيشُ فِي السَّنَوَاتِ الَّتِي هِيَ مَزْلَقَةُ الْأَقْدَامِ.

Genç, ayakların kayacağı (tehlikeli) yıllarda yaşıyor.

١٥- هَلْ تَعَلَّمْتَ مَبَادِئَ اللُّغَةِ؟

Dilin ilkelerini öğrendin mi?

١٦- أَيْنَ مَسْكَنُكَ؟

Konutun nerede?

١٧- هَلْ مَكْتَبُكَ قَرِيبٌ مِنْ هُنَا؟

Yazıhânen buraya yakın mı?

١٨- هَلْ تَعْرِفُ الطَّرِيقَ إِلَى الْمَحَطَّةِ؟

İstasyon yolunu biliyor musun?

Yaklaşma, Umma ve Başlama Fiileri

أَفْعَالُ الْمُقَارَبَةِ وَ الرَّجَاءِ وَ الشُّرُوعِ

كَادَ الْوَرَقُ يَسْقُطُ.	Yaprak neredeyse düşecek.
كَادَ الْمُجْرِمُ يُقْتَلُ.	Suçlu neredeyse öldürülüyordu.
حَرَى الْمَرِيضُ أَنْ يَبْرَأَ.	Umulur ki, hasta iyileşir.
اِخْلَوْلَقَ الثَّلْجُ أَنْ يَنْزِلَ.	Umulur ki, kar yağar.

Yaklaşma Fiileri, haberde belirtilenin vukû bulmasının yakın olduğunu anlatır:

أَوْشَكَ - كَرَبَ - كَادَ

Umma bildiren fiiller: اِخْلَوْلَقَ - حَرَى - عَسَى

Başlama bildiren fiiller:

شَرَعَ - أَنْشَأَ - طَفِقَ - أَقْبَلَ - عَلِقَ - أَخَذَ - جَعَلَ - هَبَّ - إِنْبَرَى - اِبْتَدَأَ - قَامَ

Bu fiiller, كَانَ gibi iş görür. Bu fiilerin Haberi, **Muzâri Fiil** olur.

Yüksek sesle okuyunuz:

كَادَ الْعَمَلُ يَنْتَهِي.

İş neredeyse bitiyordu.

اِسْمُ كَادَ خَبَرُ كَادَ

أَوْشَكَ الشُّرْطِيُّ أَنْ يَقْبِضَ عَلَى السَّارِقِ.

اِسْمُ أَوْشَكَ خَبَرُ أَوْشَكَ

Polis memuru, hırsızı yakalayamazdı, neredeyse yakalıyordu.

عَسَى الْمَرِيضُ يَبْرَأُ.

Umulur ki hasta iyileşir

اِسْمُ عَسَى خَبَرُ عَسَى

أَخَذَ الْوَلَدُ يَبْكِي.

Çocuk ağlamaya başladı

اِسْمُ أَخَذَ خَبَرُ أَخَذَ

شَرَعَ الطَّالِبُ يَقْرَأُ.

Öğrenci okumaya başladı

اِسْمُ شَرَعَ خَبَرُ شَرَعَ

جَعَلَ الرَّجُلُ يَصْرُخُ.

Adam bağırmağa başladı

اِسْمُ جَعَلَ خَبَرُ جَعَلَ

Ezberleyiniz:

أَحْبِبْ حَبِيبَكَ هَوْنًا مَا ، عَسَى أَنْ يَكُونَ بَغِيضَكَ يَوْمًا مَا. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

أَبْغِضْ بَغِيضَكَ هَوْنًا مَا، عَسَى أَنْ يَكُونَ حَبِيبَكَ يَوْمًا مَا. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Ahbâbını tam sevme, günün birinde kızdığın kişi olabilir.
Kızdığın kişiye tam kızma; günün birinde ahbâbın olabilir.

ALIŞTIRMALAR

A- Şu cümlelere aşağıdaki ibârelerden uygun haberler koyunuz:

١- كَادَ الْوَرَقُ .....

٢- أَوْشَكَ الطَّالِبُ .....

٣- أَخَذَ النَّجَّارُ .....

٤- شَرَعَ الْمُدَرِّسُ .....

٥- جَعَلَ الْمَطَرُ .....

يَصْنَعُ مِنْضَدَةً / أَنْ يَنْتَهِيَ مِنْ قِرَاءَةِ الْكِتَابِ.
/ يَسْقُطُ / يَشْرَحُ الْمُشْكِلَةَ / يَنْزِلُ

عَمُودٌ ج أَعْمِدَةٌ sütun	تَذْبُلُ soluyor	مُشْكِلَةٌ mesele, konu
يَجْرِي koşuyor	يَقْفِزُ zıplıyor	يَبْرُدُ soğuyor
يَسْخُنُ ısınıyor	يَتَكَلَّمُ konuşuyor	يَبْكِي ağlıyor

A- Boş yerleri, aşağıdaki isimlerden uygun olanlarıyla doldurunuz:

١- يَكَادُ ..... يَدْخُلُ الصَّفَّ.

٢- أَنْشَأَ ..... يَجْرِي مُسْرِعًا.

٣- جَعَلَتْ ..... تَذْبُلُ.

٤- هَبَّ ..... يَقْطَعُ اللَّحْمَ.

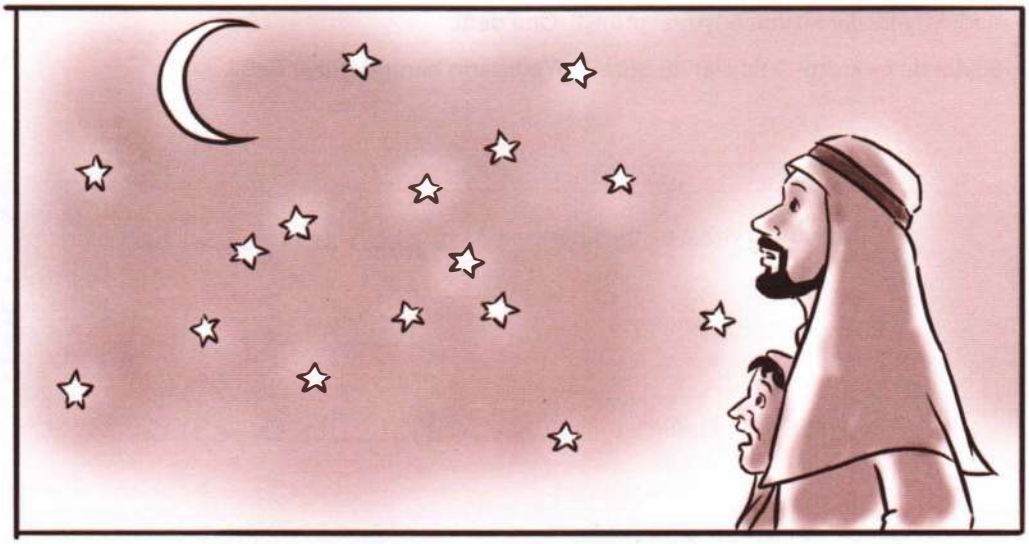
٥- اِخْلَوْلَقَ ..... أَنْ يَصِلَ فِي وَقْتٍ قَصِيرٍ.

الطِّفْلُ / اَلْوَرْدَةُ / الطَّبِيبُ / الْمُدَرِّسُ / الْقَصَّابُ

Çizelgeden cümleler yapınız

شَرَعَ	الْوَلَدُ	يَقْرَأُ.
طَفِقَ	التِّلْمِيذُ	يَضْحَكُ.
أَنْشَأَ	الْجَوُّ	يَكْتُبُ.
أَقْبَلَ	الْمَاءُ	يَحْفَظُ دَرْسَهُ.
عَلِقَ	الْحَلِيبُ	يَقْفِزُ.
أَخَذَ	الرَّجُلُ	يَبْرُدُ.
هَبَّ	التَّاجِرُ	يَسْخُنُ.
اِنْبَرَى	الْبَقَّالُ	يَجْرِي.
اِبْتَدَأَ	الطَّبَّاخُ	يَتَكَلَّمُ.
قَامَ	الرِّيَاضِيُّ	يَبْكِي.

اَلتَّعَجُّبُ Şaşma

نَظَرَتْ اِبْنَةُ أَبِي ا لْأَسْوَدِ الدُّؤَلِيِّ إِلَى السَّمَاءِ وَ أَعْجَبَتْهَا النُّجُومُ. فَقَالَتْ :

– يَا أَبَتِ مَا أَجْمَلُ النُّجُومِ!

قَالَ أَبُو الْأَسْوَدِ الدُّؤَلِيُّ :

– اَلثُّرَيَّا،

ظَنًّا مِنْهُ أَنَّ اِبْنَتَهُ تَسْأَلُ عَنِ النَّجْمَةِ الَّتِي كَانَتْ أَجْمَلَ مِنَ النُّجُومِ الْأُخْرَى.

فَقَالَتْ :

– لاَ، مَا هَذَا قَصَدْتُ، إِنَّ النُّجُومَ جَمِيلَةٌ.

فَعَلِمَ أَنَّ اِبْنَتَهُ كَانَتْ مُعْجَبَةً بِالنُّجُومِ. فَقَالَ لَهَا:

– قُولِي يَا اِبْنَتِي : (مَا أَجْمَلَ النُّجُومَ) وَ لَيْسَ (مَا أَجْمَلُ النُّجُومِ!)

Ebu'l Esved ed Duelî'nin kızı göğe baktı, yıldızlar hoşuna gitti. Dedi ki:

- Ey babam, yıldızların en güzeli nedir? Ebu'l Esved ed Duelî dedi:

- Süreyya,

kızının, diğer yıldızlardan daha parlak yıldızı sorduğunu sanarak (böyle dedi).

Bunun üzerine kızı dedi ki:

- Hayır, bunu kasdetmedim, gerçekten yıldızlar güzel.

Anladı ki, yıldızlar kızının hoşuna gitmişti. Ona dedi:

- (Şöyle) de Ey kızım: "Yıldızlar ne güzel!"; 'Yıldızların hangisi güzel' değil.

Misâller:

Öğretmenin yazısı ne güzeldir!	مَا أَحْسَنَ خَطَّ الْمُدَرِّسِ!
Bu ev ne hoştur!	مَا أَرْوَعَ هَذَا الْبَيْتَ!
Bu araba ne çirkindir!	مَا أَقْبَحَ هَذِهِ السَّيَّارَةَ!

Şaşma bildiren fiiller için iki kalıp vardır: لِلتَّعَجُّبِ صِيغَتَانِ :

مَا أَفْعَلَ _____َ

أَفْعِلْ بِـ _____ِ

Misâller:

Öğretmenin yazısı ne güzel!	أَحْسِنْ بِخَطِّ الْمُدَرِّسِ!
Bu ev ne hayranlık vericidir!	أَرْوِعْ بِهَذَا الْبَيْتِ!
Bu araba ne kadar çirkin!	أَقْبِحْ بِهَذِهِ السَّيَّارَةِ !
Hocanın belâgati ne güzel!	أَجْمِلْ بِبَلاغَةِ الْأُسْتَاذِ!

ALIŞTIRMALAR

A- مَا أَفْعَلَ kalıbıyla şaşma bildiren cümleler yapınız:

Misâl:

اَلْفِيلُ ضَخْمٌ.	Fil kocamandır.
مَا أَضْخَمَ الْفِيلَ!	Fil ne kadar da kocaman!

١- اَلْبَيْتُ جَمِيلٌ.

٢- اَلْكِتَابُ سَمِيكٌ.

٣- اَلْمُسْلِمُ قَوِيٌّ. (أَقْوَى)

٤- اَلزَّهْرَةُ رَائِعَةٌ. (أَرْوَع)

٥- اَلْمُصَارِعُ سَمِينٌ.

٦- اَلرِّيَاضِيُّ طَوِيلٌ.

٧- اَلْمَكْتَبُ رَخِيصٌ.

٨- اَلْغُرْفَةُ ضَيِّقَةٌ. (أَضْيَق)

٩- اَلْحَدِيقَةُ وَاسِعَةٌ.

١٠- اَلْكُرَةُ صَغِيرَةٌ.

سَمِيكٌ kalın	سَمِينٌ şişman	رَائِعَةٌ pek güzel, hayranlık verici

B- Aynı cümleleri . . . أَفْعِلْ بِـ kalıbıyla yazınız:

Misâl:

أَرْوِعْ بِالزَّهْرَةِ!	أَصْغِرْ بِالْكُرَةِ!
Çiçek ne hayranlık verici!	Top ne kadar da küçük!

Çizelgeden cümleler yapınız

	أَجْمَلَ	هَذِهِ الزَّهْرَةَ !
مَا	أَرْوَعَ	هَذَا الْبَيْتَ !
	أَكْرَمَ	هَذِهِ الْقِطَّةَ !
	أَقْبَحَ	هَذَا التَّاجِرَ !
	أَحْسَنَ	هَذِهِ الدَّرَّاجَةَ !
	أَرْخَصَ	هَذَا الْكِتَابَ !
مَا	أَغْلَى	هَذِهِ السَّاعَةَ !
	أَوْسَعَ	هَذَا الْكَأْسَ !
	أَضْيَقَ	هَذِهِ الْغُرْفَةَ !

Çizelgeden cümleler yapınız

أَكْرِمْ		الْبَيْتِ !
أَجْمِلْ		الْحَدِيقَةِ !
أَحْسِنْ	بِـ	أَخْلاَقِ الرَّجُلِ !
أَرْفِعْ		تَهْذِيبِ الْفَتَاةِ !
أَثْقِلْ		الْمِنْضَدَةِ !

اَلْكَأْسُ bardak — أَخْلاَقُ الرَّجُلِ adamın ahlâkı — تَهْذِيبُ الْفَتَاةِ kızın terbiyesi

ALIŞTIRMALAR

A- Şu fiileri مَا أَفْعَلَ kalıbında şaşma bildirir hâle getiriniz ve cümleler kurunuz:

Misâl:

حَسُنَ: güzel oldu

حَسُنَ – مَا أَحْسَنَ هَذَا الطِّفْلَ! Bu çocuk ne güzel!

كَبُرَ büyüdü, büyük oldu

كَبُرَ – مَا أَكْبَرَ هَذِهِ الْبَاخِرَةَ! Bu gemi ne kadar büyük!

بَعُدَ	قَرُبَ	قَوِيَ	ضَعُفَ
uzaklaştı	yaklaştı	kuvetli oldu	zayıf oldu
كَرُمَ	بَخِلَ	صَبَرَ	عَلِمَ
cömert oldu	cimri oldu	bildi	dayandı, sabretti

B- Aynı fiilleri أَفْعِلْ بِـ kalıbına dökünüz ve cümleler yapınız:

Misâl: أَبْخِلْ بِالرَّجُلِ! **Adam ne kadar da cimri!**

Mef'ûllerine Dayandırılmış Fiiller

اَلْأَفْعَالُ الْمُسْنَدَةُ إِلَى مَفَاعِيلِهَا

Fiil cümlesinde, kaide olarak fiilden sonra fâil gelir:

ذَهَبَ الرَّجُلُ.	Adam gitti.
رَقَدَ الْمَرِيضُ.	Hasta yattı.
قَرَأَ التِّلْمِيذُ الْكِتَابَ.	Öğrenci kitabı okudu.

Bu durumda fiil fâiline dayanmaktadır: مُسْنَدٌ إِلَى فَاعِلِهِ

Bâzı fiiller ise, fâillerine DEĞİL, mef'ullerine dayanır.

Böyle fiil مُسْنَدٌ إِلَى مَفْعُولِهِ olur; yâni fiilden sonra mef'ûl gelir:

سَرَّنِي نَجَاحُكَ.	Başarına sevindim. Başarın beni sevindirdi.
هَلْ أَعْجَبَكَ الْكِتَابُ؟	Kitabı beğendin mi? Kitap sana kendini beğendirdi mi?
فَاتَنَا الْقِطَارُ.	Treni kaçırdık. Tren, biz istasyona ulaşmadan kalktı gitti.
فَاتَتْكُمُ الصَّلَاةُ.	Namazı vaktinde kılmadınız.
صَلَاةٌ فَائِتَةٌ.	Vaktinde kılınmayan namaz
فَوَائِتُ	Vaktinde kılınmayan namazlar
قَضَاءُ الْفَوَائِتِ.	Geçmiş namazların kazası

مِنْ حُسْنِ إِسْلاَمِ الْمَرْءِ تَرْكُهُ مَالاَ يَعْنِيهِ. (حَدِيثٌ شَرِيفٌ)

Kendini ilgilendirmeyen şeyleri terk etmesi, kişinin Müslümanlığının güzelliğindendir.

عَنَى فُلاَنًا يَعْنِيهِ عَنْيًا، عِنَايَةً	falanı ilgilenDİRmek
سَرَّ فُلاَنًا يَسُرُّهُ سُرُورًا	falanı sevinDİRmek
أَعْجَبَ فُلاَنًا يَعْجِبُهُ إِعْجَابًا	falanı beğenDİRmek
سَرَّ فُلاَنًا يَسُرُّهُ سُرُورًا	falanın hoşuna gitmek
فَاتَ (الْوَقْتُ) فُلاَنًا يَفُوتُهُ فَوَاتًا	(vakit) falanı geçmek
	falanca, yapılması gerekeni, vaktinde yap(a)mamak

Böyle, kendinden sonra mef'ûl gelen **fiillere**, mef'ûllerine dayandırılmış اَلْأَفْعَالُ الْمُسْنَدَةُ إِلَى مَفَاعِيلِهَا denir.

Buna benzer:

شَمِتَ بَشْمِتُ شَمَاتَةً	Birinin uğradığı kötü duruma sevinmek
أَشْمَتَ يُشْمِتُ	Birinin başına gelene başkasını sevindirmek
لاَ تُشْمِتْ بِيَ الْأَعْدَاءَ!	Başıma gelen kötülükle düşmanları sevinDİRme!

Lafzî İzâfet اَلْإِضَافَةُ اللَّفْظِيَّةُ

Söyleyiş kolaylığı için söylenen bir izâfet çeşidi vardır ki buna **lafzî izâfet** denir.

كَثِيرُ الْمَالِ malı çok	(كَثِيرٌ مَالُهُ yerine)
سَرِيعُ الْغَضَبِ çabuk öfkelenen	(سَرِيعٌ غَضَبُهُ yerine)
صَانِعُ الْمَعْرُوفِ iyilik yapan	(صَانِعٌ اَلْمَعْرُوفَ yerine)
قَلِيلُ الْعَقْلِ ahmak	(قَلِيلٌ عَقْلُهُ yerine)
قَلِيلُ الْأَدَبِ edebi kıt	(قَلِيلٌ أَدَبُهُ yerine)

Böyle izafetlerdeki muzâf, marife (belirli) bir ismi nitelerken, başına ال alır:

اَلرَّجُلُ الْكَثِيرُ الْمَالِ malı çok adam

اَلرَّجُلُ السَّرِيعُ الْغَضَبِ çabuk öfkelenen adam

اَلرَّجُلُ الصَّانِعُ الْمَعْرُوفِ iyilik yapan adam

اَلْوَلَدُ الْقَلِيلُ الْعَقْلِ ahmak çocuk

اَلْبِنْتُ الْقَلِيلَةُ الْعَقْلِ ahmak kız

DOLAYLI SIFAT TAMLAMASI

اَلنَّعْتُ السَّبَبِيُّ

جَاءَ التِّلْمِيذُ الْمُجْتَهِدُ أَخُوهُ.

Kardeşi çalışkan (olan) öğrenci geldi.

رَأَيْنَا الرَّجُلَ الْغَنِيَّ حَمُوهُ.

Kayınpederi zengin adamı gördük.

اِشْتَرَى عَلِيٌّ كِتَابًا جَمِيلاً غِلاَفُهُ.

Ali, kabı güzel bir kitap satın aldı.

يُقِيمُونَ فِي الْمَنْزِلِ الْفَسِحِ فِنَاؤُهُ.

Avlusu geniş bir evde oturuyorlar.

نَظَرَ الْمُعَلِّمُ إِلَى صُورَتَيْنِ جَمِيلٍ إِطَارُهُمَا.

Öğretmen çerçevesi güzel iki resme baktı.

Dolaylı sıfat tamlaması'nda sıfat, tamlamadaki ismi değil, o isimle ilişkili bir şeyi niteler.

تَصْرِيفُ النَّاقِصِ الْوَاوِيِّ

Son harfi و olan üçlü fiilin çekimi

اَلْمَاضِي			اَلْمُضَارِعُ		
اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ	اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ
دَعَا	دَعَوَا	دَعَوْا	يَدْعُو	يَدْعُوَانِ	يَدْعُونَ
دَعَتْ	دَعَتَا	دَعَوْنَ	تَدْعُو	تَدْعُوَانِ	يَدْعُوْنَ
دَعَوْتَ	دَعَوْتُمَا	دَعَوْتُمْ	تَدْعُو	تَدْعُوَانِ	تَدْعُونَ
دَعَوْتِ	دَعَوْتُمَا	دَعَوْتُنَّ	تَدْعِينَ	تَدْعُوَانِ	تَدْعُوْنَ
دَعَوْتُ	دَعَوْنَا	دَعَوْنَا	أَدْعُو	نَدْعُو	نَدْعُو

اَلْأَمْرُ		
اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ
اُدْعُ	اُدْعُوَا	اُدْعُوا
اُدْعِي	اُدْعُوَا	اُدْعُونَ

تَصْرِيفُ الْمَضْعَفِّ

Şeddeli fiilin çekimi

اَلْمَاضِي			اَلْمُضَارِعُ		
اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ	اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ
قَصَّ	قَصَّا	قَصُّوا	يَقُصُّ	يَقُصَّانِ	يَقُصُّونَ
قَصَّتْ	قَصَّتَا	قَصَصْنَ	تَقُصُّ	تَقُصَّانِ	يَقْصُصْنَ
قَصَصْتَ	قَصَصْتُمَا	قَصَصْتُمْ	تَقُصُّ	تَقُصَّانِ	تَقُصُّونَ
قَصَصْتِ	قَصَصْتُمَا	قَصَصْتُنَّ	تَقُصِّينَ	تَقُصَّانِ	تَقْصُصْنَ
قَصَصْتُ	قَصَصْنَا	قَصَصْنَا	أَقُصُّ	نَقُصُّ	نَقُصُّ

اَلْأَمْرُ			اَلنَّهْيُ		
اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ	اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ
قُصَّ	قُصَّا	قُصُّوا	لاتَقْصُصْ	لا تَقُصَّا	لا تَقُصُّوا
قُصِّي	قُصَّا	قُصْنَ	لا تَقُصِّي	لا تَقُصَّا	لاتَقْصُصْنَ
اُقْصُصْ	اُقْصُصَا	اُقْصُصُوا			
أُقْصُصِي	أُقْصُصَا	أُقْصُصْنَ			

تَصْرِيفُ النَّاقِصِ الْيَائِيِّ

Son harfi ي olan üçlü fiilin çekimi

اَلْمَاضِي			اَلْمُضَارِعُ		
اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ	اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ
رَمَى	رَمَيَا	رَمَوْا	يَرْمِي	يَرْمِيَانِ	يَرْمُونَ
رَمَتْ	رَمَتَا	رَمَيْنَ	تَرْمِي	تَرْمِيَانِ	يَرْمِينَ
رَمَيْتَ	رَمَيْتُمَا	رَمَيْتُمْ	تَرْمِي	تَرْمِيَانِ	تَرْمُونَ
رَمَيْتِ	رَمَيْتُمَا	رَمَيْتُنَّ	تَرْمِينَ	تَرْمِيَانِ	تَرْمِينَ
رَمَيْتُ	رَمَيْنَا	رَمَيْنَا	أَرْمِي	نَرْمِي	نَرْمِي

اَلْأَمْرُ		
اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ
اِرْمِ	اِرْمِيَا	اِرْمُوا
اِرْمِي	اِرْمِيَا	اِرْمِينَ

تَصْرِيفُ الْمِثَالِ الْوَاوِيِّ

İlk harfi و olan üçlü fiilin çekimi

اَلْمَاضِي			اَلْمُضَارِعُ		
اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ	اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ
وَجَدَ	وَجَدَا	وَجَدُوا	يَجِدُ	يَجِدَانِ	يَجِدُونَ
وَجَدَتْ	وَجَدَتَا	وَجَدْنَ	تَجِدُ	تَجِدَانِ	يَجِدْنَ
وَجَدْتَ	وَجَدْتُمَا	وَجَدْتُمْ	تَجِدُ	تَجِدَانِ	تَجِدُونَ
وَجَدْتِ	وَجَدْتُمَا	وَجَدْتُنَّ	تَجِدِينَ	تَجِدَانِ	تَجِدْنَ
وَجَدْتُ	وَجَدْنَا	وَجَدْنَا	أَجِدُ	نَجِدُ	نَجِدُ

اَلْأَمْرُ		
اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ
جِدْ	جِدَا	جِدُوا
جِدِي	جِدَا	جِدْنَ

تَصْرِيفُ الْمِثَالِ الْيَائِيِّ

İlk harfi ي olan üçlü fiilin çekimi

اَلْمَاضِي			اَلْمُضَارِعُ		
اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ	اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ
يَقِظَ	يَقِظَا	يَقِظُوا	يَيْقَظُ	يَيْقَظَانِ	يَيْقَظُونَ
يَقِظَتْ	يَقِظَتَا	يَقِظْنَ	تَيْقَظُ	تَيْقَظَانِ	يَيْقَظْنَ
يَقِظْتَ	يَقِظْتُمَا	يَقِظْتُمْ	تَيْقَظُ	تَيْقَظَانِ	تَيْقَظُونَ
يَقِظْتِ	يَقِظْتُمَا	يَقِظْتُنَّ	تَيْقَظِينَ	تَيْقَظَانِ	تَيْقَظْنَ
يَقِظْتُ	يَقِظْنَا	يَقِظْنَا	أَيْقَظُ	نَيْقَظُ	نَيْقَظُ

اَلْأَمْرُ		
اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ
اِيْقَظْ	اِيْقَظَا	اِيْقَظُوا
اِيْقَظِي	اِيْقَظَا	اِيْقَظْنَ

تَصْرِيفُ الْأَجْوَفِ الْوَاوِيِّ

Orta harfi و olan üçlü fiilin çekimi

اَلْمَاضِي			اَلْمُضَارِعُ		
اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ	اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ
قَالَ	قَالا	قَالُوا	يَقُولُ	يَقُولانِ	يَقُولُونَ
قَالَتْ	قَالَتَا	قُلْنَ	تَقُولُ	تَقُولانِ	يَقُلْنَ
قُلْتَ	قُلْتُمَا	قُلْتُمْ	تَقُولُ	تَقُولانِ	تَقُولُونَ
قُلْتِ	قُلْتُمَا	قُلْتُنَّ	تَقُولِينَ	تَقُولانِ	تَقُلْنَ
قُلْتُ	قُلْنَا	قُلْنَا	أَقُولُ	نَقُولُ	نَقُولُ

اَلْأَمْرُ		
اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ
قُلْ	قُولا	قُولُوا
قُولِي	قُولا	قُلْنَ

تَصْرِيفُ الْأَجْوَفِ الْيَائِيِّ

Orta harfi ي olan üçlü fiilin çekimi

اَلْمَاضِي			اَلْمُضَارِعُ		
اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ	اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ
بَاعَ	بَاعَا	بَاعُوا	يَبِيعُ	يَبِيعَانِ	يَبِيعُونَ
بَاعَتْ	بَاعَتَا	بِعْنَ	تَبِيعُ	تَبِيعَانِ	يَبِعْنَ
بِعْتَ	بِعْتُمَا	بِعْتُمْ	تَبِيعُ	تَبِيعَانِ	تَبِيعُونَ
بِعْتِ	بِعْتُمَا	بِعْتُنَّ	تَبِيعِينَ	تَبِيعَانِ	تَبِعْنَ
بِعْتُ	بِعْنَا	بِعْنَا	أَبِيعُ	نَبِيعُ	نَبِيعُ

اَلْأَمْرُ		
اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ
بِعْ	بِيعَا	بِيعُوا
بِيعِي	بِيعَا	بِعْنَ

Orta harfi aslında و olan üçlü fiilin çekimi

اَلْمَاضِي			اَلْمُضَارِعُ		
اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ	اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ
نَامَ	نَامَا	نَامُوا	يَنَامُ	يَنَامَانِ	يَنَامُونَ
نَامَتْ	نَامَتَا	نِمْنَ	تَنَامُ	تَنَامَانِ	يَنَمْنَ
نِمْتَ	نِمْتُمَا	نِمْتُمْ	تَنَامُ	تَنَامَانِ	تَنَامُونَ
نِمْتِ	نِمْتُمَا	نِمْتُنَّ	تَنَامِينَ	تَنَامَانِ	تَنَمْنَ
نِمْتُ	نِمْنَا	نِمْنَا	أَنَامُ	نَنَامُ	نَنَامُ

اَلْأَمْرُ		
اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ
نَمْ	نَامَا	نَامُوا
نَامِي	نَامَا	نَمْنَ

تَصْرِيفُ اللَّفِيفِ

İki harfi illetli olan fiilin çekimi

اَلْمَاضِي			اَلْمُضَارِعُ		
اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ	اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ
وَفَى	وَفَيَا	وَفَوْا	يَفِي	يَفِيَانِ	يَفُونَ
وَفَتْ	وَفَتَا	وَفَيْنَ	تَفِي	تَفِيَانِ	يَفِينَ
وَفَيْتَ	وَفَيْتُمَا	وَفَيْتُمْ	تَفِي	تَفِيَانِ	تَفُونَ
وَفَيْتِ	وَفَيْتُمَا	وَفَيْتُنَّ	تَفِينَ	تَفِيَانِ	تَفِينَ
وَفَيْتُ	وَفَيْنَا	وَفَيْنَا	أَفِي	نَفِي	نَفِي

اَلْأَمْرُ		
اَلْمُفْرَدُ	اَلْمُثَنَّى	اَلْجَمْعُ
فِ	فِيَا	فُوا
فِي	فِيَا	فِينَ

ÖN KAPAKTAKİ ŞİİRİN TERCÜMESİ

Az sayıda göz (sahipleri) uykusuz kaldı,
Birçok göz (sahibi) de uyudu.
Olacak ve olmayacak şeyler için
Elden geldiğince gamı kendinden uzaklaştır.
Çünkü gamları yüklenmen delilik (gibi)dir.
Bir Rab seni geçmişte korudu,
Gelecekte de koruyacaktır.

Gece uyumamak	سَهِرَ يَسْهَرُ سَهَرًا
Göz	عَيْنٌ ج أَعْيُنٌ، عُيُونٌ
Lazım fiil: Yetişmek, kafi gelmek	كَفَى يَكْفِي كِفَايَةً
Muteaddi fiil: Falanı korumak	كَفَى فُلَانًا يَكْفِي كِفَايَةً

*** Arapça Dilbilgisi Sarf-Nahiv**
Prof. Dr. Mehmet Maksudoğlu

*** Açıklamalı Arapça**
Prof. Dr. Cemal Muhtar – Prof. Dr. Mehmet Maksudoğlu

*** Uygulamalı Arapça**
Filolog Mustafa Seçkin - Prof. Dr. Mehmet Maksudoğlu

*** Arapça Uygulamalar Kitabı**
Filolog Mustafa Seçkin - Prof. Dr. Mehmet Maksudoğlu

*** Arapça Okuma Kitabı**
Prof. Dr. Mehmet Maksudoğlu

*** Arapça – Türkçe Öğretici Sözlük**
Prof. Dr. Mehmet Maksudoğlu

*** Kendi Kendine Pratik Arapça**
Prof. Dr. Mehmet Maksudoğlu

*** Hz. Muhammed (A.S)**
Prof. Dr. Mehmet Maksudoğlu

*** Osmanlı Tarihi**
Prof. Dr. Mehmet Maksudoğlu

*** Osmanli History and Institutions**
Prof. Dr. Mehmet Maksudoğlu

*** Kırım Türkleri**
Prof. Dr. Mehmet Maksudoğlu

/akdemyayinlari

Bir **Akdemistanbul** kuruluşudur

Akşemsettin Mah. Akdeniz Cad. No: 99-101 Fatih-İSTANBUL
Telefon: +90 212 521 41 16 Faks: +90 212 521 41 36

akdemyayinlari.com
akdem.store

9 786054 535279